Predici la Duminica a XXXIV-a după Rusalii a Fiului risipitor (2. Triod)

Materiale despre Triod:

https://independent.academia.edu/emystea/Triod

https://archive.org/details/@steaemy?query=Triod

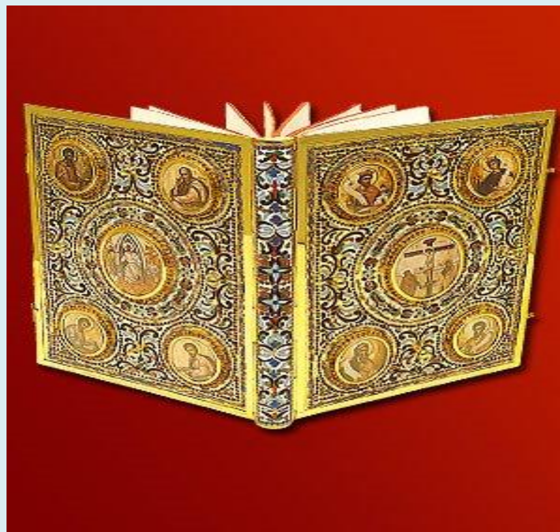
***

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei

Evanghelia

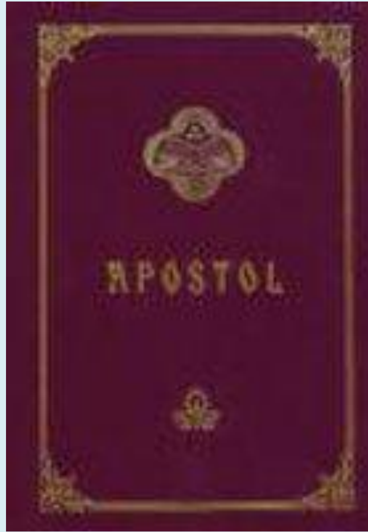

Ev. Luca 15:11-32

Zis-a Domnul pilda aceasta:
11. Şi a zis: Un om avea doi fii.

12. Şi a zis cel mai tânăr dintre ei tatălui său: Tată, dă-mi partea ce mi se cuvine din avere. Şi el le-a împărţit averea.
13. Şi nu după multe zile, adunând toate, fiul cel mai tânăr s-a dus într-o ţară depărtată şi acolo şi-a risipit averea, trăind în desfrânări.
14. Şi după ce a cheltuit totul, s-a făcut foamete mare în ţara aceea, şi el a început să ducă lipsă.
15. Şi ducându-se, s-a alipit el de unul din locuitorii acelei ţări, şi acesta l-a trimis la ţarinile sale să păzească porcii.
16. Şi dorea să-şi sature pântecele din roşcovele pe care le mâncau porcii, însă nimeni nu-i dădea.
17. Dar, venindu-şi în sine, a zis: Câţi argaţi ai tatălui meu sunt îndestulaţi de pâine, iar eu pier aici de foame!
18. Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu şi-i voi spune: Tată, am greşit la cer şi înaintea ta;
19. Nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argaţii tăi.
20. Şi, sculându-se, a venit la tatăl său. Şi încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său şi i s-a făcut milă şi, alergând, a căzut pe grumazul lui şi l-a sărutat.
21. Şi i-a zis fiul: Tată, am greşit la cer şi înaintea ta şi nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău.
22. Şi a zis tatăl către slugile sale: Aduceţi degrabă haina lui cea dintâi şi-l îmbrăcaţi şi daţi inel în mâna lui şi încălţăminte în picioarele lui;
23. Şi aduceţi viţelul cel îngrăşat şi-l înjunghiaţi şi, mâncând, să ne veselim;
24. Căci acest fiu al meu mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat. Şi au început să se veselească.
25. Iar fiul cel mare era la ţarină. Şi când a venit şi s-a apropiat de casă, a auzit cântece şi jocuri.
26. Şi, chemând la sine pe una dintre slugi, a întrebat ce înseamnă acestea.
27. Iar ea i-a răspuns: Fratele tău a venit, şi tatăl tău a înjunghiat viţelul cel îngrăşat, pentru că l-a primit sănătos.
28. Şi el s-a mâniat şi nu voia să intre; dar tatăl lui, ieşind, îl ruga.
29. Însă el, răspunzând, a zis tatălui său: Iată, atâţia ani îţi slujesc şi niciodată n-am călcat porunca ta. Şi mie niciodată nu mi-ai dat un ied, ca să mă veselesc cu prietenii mei.
30. Dar când a venit acest fiu al tău, care ţi-a mâncat averea cu desfrânatele, ai înjunghiat pentru el viţelul cel îngrăşat.
31. Tatăl însă i-a zis: Fiule, tu totdeauna eşti cu mine şi toate ale mele ale tale sunt.
32. Trebuia însă să ne veselim şi să ne bucurăm, căci fratele tău acesta mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat.

Apostol

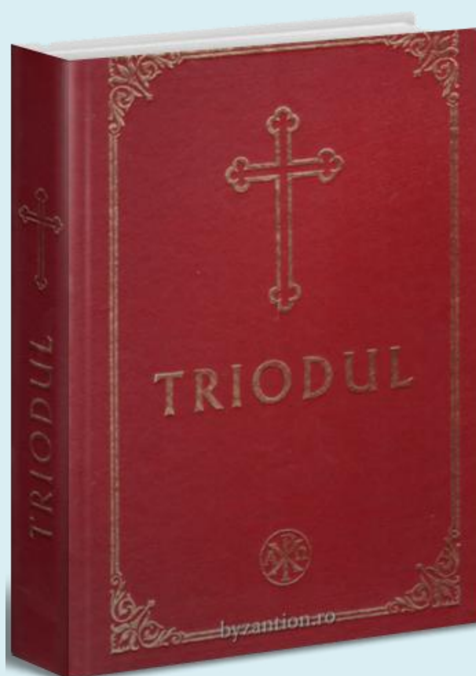

Epistola întâi către Corinteni a Sfântului apostol Pavel

1 Corinteni 6:12-20

Fraţilor
12.Toate îmi sunt îngăduite, dar nu toate îmi sunt de folos. Toate îmi sunt îngăduite, dar nu mă voi lăsa biruit de ceva.
13. Bucatele sunt pentru pântece şi pântecele pentru bucate şi Dumnezeu va nimici şi pe unul şi pe celelalte. Trupul însă nu e pentru desfrânare, ci pentru Domnul, şi Domnul este pentru trup.
14. Iar Dumnezeu, care a înviat pe Domnul, ne va învia şi pe noi prin puterea Sa.
15. Au nu ştiţi că trupurile voastre sunt mădularele lui Hristos? Luând deci mădularele lui Hristos le voi face mădularele unei desfrânate? Nicidecum!
16. Sau nu ştiţi că cel ce se alipeşte de desfrânate este un singur trup cu ea? "Căci vor fi - zice Scriptura - cei doi un singur trup".
17. Iar cel ce se alipeşte de Domnul este un duh cu El.
18. Fugiţi de desfrânare! Orice păcat pe care-l va săvârşi omul este în afară de trup. Cine se dedă însă desfrânării păcătuieşte în însuşi trupul său.
19. Sau nu ştiţi că trupul vostru este templu al Duhului Sfânt care este în voi, pe care-L aveţi de la Dumnezeu şi că voi nu sunteţi ai voştri?
20. Căci aţi fost cumpăraţi cu preţ! Slăviţi, dar, pe Dumnezeu în trupul vostru şi în duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu.

Duminica în care se citeşte Sfânta Evanghelie cu pilda fiului celui desfrânat (Triod)

La Vecernie, sâmbăta seara

După psalmul cel obişnuit, cântăm Fericit bărbatul..., Catisma toată. La Doamne strigat-am..., punem **Stihirile** pe 10, cântând din Octoih 6 Stihiri ale învierii, 3 ale lui Anatolie şi ale Triodului pe 4, repetându-le, glasul 1:

În ţară fără de păcat şi plină de viață m-am încredinţat şi, semănând păcatul, cu secera am secerat spicele lenevirii şi, în loc de snopi, am grămădit stogurile faptelor mele, pe care nu le-am şi aşternut în aria pocăinţei. Ci te rog pe tine, prea veşnicul, lucrătorul nostru Dumnezeu, vântură pleava lucrurilor mele în vântul milostivirii tale, şi adună grâu; iertarea sufletului meu; încuindu-mă în jitniţa ta cea cerească, şi mă mântuieşte. *(de două ori)*

Să cunoaştem, fraţilor, puterea tainei, că prea bunul Părinte, întâmpinând pe fiul cel desfrânat, carele s-a întors de la păcat la casa părintească, îl îmbrăţişează şi iarăşi îi dăruieşte cunoştinţele slavei sale; şi veselie de taină face celor de sus, înjunghiind viţelul cel hrănit; ca noi să vieţuim cu vrednicie celui ce a junghiat atunci, Iubitorului de oameni Părinte, şi celui slăvit, ce s-a junghiat, Mântuitorului sufletelor noastre. *(de două ori)*

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 2-lea*

O, de cât bine m-am lipsit, eu ticălosul, pe mine însumi! O, de la ce împărăţie am căzut, eu pătimaşul. Avuţia care am luat, o am cheltuit, porunca o am călcat. Vai mie ticăloase suflete; că în focul cel veşnic, vei să te osândeşti. Pentru aceasta mai-nainte de sfârşit, strigă către Hristos Dumnezeu: Primeşte-mă, Dumnezeule, ca pe fiul cel desfrânat, şi mă miluieşte.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu), *cea dintâi a glasului de rând*

Vohod: Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc, Celui fără de moarte, a Sfântului, Fericitului, Iisuse Hristoase, venind la apusul soarelui, văzând lumina cea de seară, lăudăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu; vrednic eşti în toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce dai viaţă, pentru aceasta lumea Te slăveşte.

Prochimenul: Domnul a Împărăţit...

La Litie

Stihira hramului după obicei.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 4-lea*

Ca fiul cel desfrânat am venit şi eu, Îndurate, carele toată viaţa o am cheltuit întru înstrăinare; risipit-am bogăţia, care mi-ai dat, Părinte; primeşte-mă pe mine, cel ce mă pocăiesc, Dumnezeule, şi mă miluieşte.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu), *acelaşi glas*

Caută spre rugăciunea robilor tăi...

La Stihoavnă

Stihirile Octoihului după Alfa-Vita

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 6-lea*

Risipind bogăţia darului celui părintesc, m-am păscut, eu ticălosul, împreună cu dobitoacele cele necuvântătoare şi, poftind hrana lor, leşinam de foame, nesăturându-mă. Ci întorcându-mă la Tatăl cel milostiv, strig cu lacrimi: Primeşte-mă ca pe un năimit, pe mine cel ce cad la iubirea Ta de oameni, şi mă mântuieşte.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Făcătorul şi răscumpărătorul meu, prea curată, Hristos Domnul, din pântecele tău ieşind, întru mine îmbrăcându-se din blestemul cel dintâi, pe Adam l-a slobozit Pentru aceasta, ţie prea curată, ca Maicii lui Dumnezeu şi Fecioarei cu adevărat, strigăm fără tăcere ca îngerul: Bucură-te! Bucură-te, Stăpână, folositoarea şi acoperământul şi mântuirea sufletelor noastre.

Troparul, de trei ori: Născătoare de Dumnezeu, Fecioară, bucură-te! Ceea ce ești plină de har, Marie, Domnul este cu tine. Binecuvântată ești tu între femei și binecuvântat este rodul pântecelui tău, că ai născut pe Mântuitorul sufletelor noastre.

Şi cealaltă urmare a Privegherii, după obicei. Iar de nu este Priveghere, zicem: troparul Învierii şi al Născătoarei. Apoi Apolisul.

La Utrenie

La Dumnezeu este Domnul..., Troparul învierii, de două ori;

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Şi obişnuitele Catisme. Polieleul, cei doi Psalmi obişnuiţi, la care adăugăm și al treilea Psalm; La râul Babilonului... cu Aliluia, frumos. Antifoanele şi prochimenul glasului. Toată suflarea..., Evanghelia învierii, Învierea lui Hristos... Psalmul 50.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 8-lea*

Uşile pocăinţei deschide-mi mie, Dătătorule de viaţă; că mânecă duhul meu la Biserica ta cea sfântă, purtând locaş al trupului, cu totul spurcat. Ci ca un îndurat curățeşte-l, cu mila milostivirii tale.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

În cărările mântuirii îndreptează-mă, Născătoare de Dumnezeu, căci cu păcate grozave mi-am spurcat sufletul și cu lenevire mi-am cheltuit toată viaţa mea; ci cu rugăciunile tale spală-mă de toată necurăţia.
Apoi: glasul al 6-lea

Stih: Miluieşte-mă Dumnezeule după marea mila Ta, şi după mulţimea îndurărilor Tale, curăţeşte fărădelegea mea.

Şi **Stihira** aceasta:

La mulţimea faptelor mele celor rele, cugetând eu, ticălosul, mă cutremur de înfricoşata zi a judecăţii; ci îndrăznind spre mila milostivirii tale, ca David strig ţie; Miluieşte-mă Dumnezeule după mare mila ta.

[Apoi Diaconul sau Preotul zice: Mântuieşte, Dumnezeule, poporul Tău... Doamne miluieşte, (de 12 ori) Ecfonisul: Cu mila şi cu îndurările...

Canoanele se pun: Al învierii, din Octoih, cu irmosul pe 4, al Crucii şi al învierii pe 2, al Născătoarei de Dumnezeu pe 2 şi al Triodului pe 6. Iar slujba de la Minei o cântăm la Pavecerniţă, Vineri seara.]

Canonul Triodului

facere a lui Iosif

Cântarea 1-a

Irmos: Cântarea lui Moise...

Iisuse, Dumnezeule, primeşte-mă acum şi pe mine cel ce mă pocăiesc, ca pe fiul cel desfrânat; căci toată viaţa în lene mi-am petrecut şi pe tine te-am mâniat.

Rău am risipit dumnezeiasca bogăţie, care mai-nainte mi-ai dat; depărtatu-m-am de la tine, necurat vieţuind, milostive Părinte. Primeşte-mă dar şi pe mine cel ce mă întorc.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Braţele părinteşti acum tinzându-le, primeşte-mă, Doamne şi pe mine ca pe desfrânatul, prea îndurate; ca să te slăvesc cu mulţumire.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Arătându-ţi, Dumnezeule, toată bunătatea spre mine, treci mulţimea greşalelor mele, ca un făcător de bine; pentru dumnezeieştile rugăciuni ale Maicii tale.

Catavasie, zicem Irmoasele Canonului

Cântarea lui Moise luând, suflete, strigă: Ajutor şi acoperitor mi-a fost mie spre mântuire; Acesta este Dumnezeul meu, şi-l voi prea slăvi pe El.

Cântarea a 3-a

Irmos: Mintea mea cea neroditoare...

Ieşindu-mi cu totul din fire, ca un stricat la minte, m-am lipit de izvoditorii poftelor; ci mă primeşte, Hristoase, ca pe desfrânatul.

Urmând glasului celui pierdut, strig; greşit-am, Părinte, îmbrăţişează-mă şi pe mine ca pe acela, şi nu mă lepăda.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Tinzându-ţi, Hristoase, braţele tale cu milostivire, primeşte-mă pe mine, carele mă întorc din latura cea depărtată a păcatului şi a poftelor.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Ceea ce eşti bună între femei, îmbogăţeşte-mă, Preacurată, cu chipurile bunătăţilor tale şi pe mine, cel ce am sărăcit pentru păcate multe; ca să te slăvesc.

Catavasie: Mintea mea cea neroditoare, aducătoare de roadă arată-o, Dumnezeule; lucrătorule al bunătăţilor şi săditorule al celor cuvioase, cu milostivirea ta.

Sedealna, glasul 1:

Podobie: Mormântul Tău, Mântuitorule, ostaşii străjuindu-l, morţi s-au făcut de strălucirea îngerului ce s-a arătat, care a vestit femeilor Învierea. Pe Tine Te mărim, Pierzătorul stricăciunii, la Tine cădem, Cel ce ai înviat din mormânt la Unul Dumnezeul nostru.

Grăbeşte de-mi deschide braţele părinteşti, că rău mi-am cheltuit viaţa mea. Ci căutând spre bogăţia cea necheltuită a îndurărilor tale, Mântuitorule, nu-mi trece cu vederea acum inima mea cea sărăcită; că ţie, Doamne, cu umilinţă strig: Greşit-am, Părinte, la cer şi înaintea ta.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Tot **Sedealna:** Grăbeşte de-mi deschide...

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Ceea ce nu ştii de mire, curată Născătoare de Dumnezeu Fecioară, care singură eşti folositoarea şi acoperământul credincioşilor, izbăveşte de primejdii şi de neca-zuri şi de cumplitele nevoi pe toţi cei ce-şi au nădejdile spre tine, Fecioară; şi cu dumnezeieştile tale rugăciuni mântuieşte sufletele noastre.

Cântarea a 4-a

Irmos: Naşterea Ta cea din Fecioară...

Bogăţia bunătăţilor, care mi-ai dat, cerescule Părinte, o am risipit rău, făcându-mă rob străinilor cetăţeni. Pentru aceasta strig: Greşit-am ţie primeşte-mă ca odinioară pe desfrânatul, întinzându-mi braţele tale.

La toată răutatea m-am robit plecându-mă ca un ticălos făcătorilor de pofte, şi din firea mea ieşindu-mi prin nebăgare de seamă, miluieşte-mă, Mântuitorule, Ce-rescule Părinte, pe mine, cel ce scap la îndurările tale cele multe.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

De toată ruşinea m-am umplut, necutezând a căuta la înălţimea cerului, că fără socoteală m-am plecat păcatului. Iar acum întorcându-mă, cu umilinţă strig: Greşit-am ţie, Împărate al tuturor, primeşte-mă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Ajutătoarea oamenilor, nădejdea cea tare a tuturor creştinilor, scăparea celor ce se mântuiesc, prea curată Fecioară, mântuieşte-mă cu rugăciunile tale cele de Maică şi vieţii celei ce va să fie mă învredniceşte.

Catavasie: Naşterea ta cea din Fecioară, proorocul mai-nainte văzându-o, a propovăduit strigând: Auzit-am auzul tău şi m-am temut; că de la amiazăzi şi din muntele cel sfânt şi umbrit ai venit, Hristoase.

Cântarea a 5-a

Irmos: Noaptea trecând...
Robitu-m-am cetăţenilor celor străini, şi la loc stricăcios m-am depărtat, şi de ruşine m-am umplut; iar acum întorcându-mă, strig ţie, Îndurate: Greşit-am !

Deschide-mi acum milostivirea cea părintească, mie celui ce mă întorc de la răutăţi, Cerescule Părinte, şi nu mă lepăda, cela ce ai milă prea îndestulată.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Nu cutez a căuta sus la înălţime, că te-am mâniat pe tine, Hristoase, fără măsură; ci ştiind milostivirea ta, Îndurate, strig ţie: Greşit-am! Milostiveşte-te şi mă mântuieşte.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Preasfântă Fecioară plină de dar, ceea ce ai născut curăţirea tuturor, uşurează povara cea grea a păcatelor mele, cu rugăciunile tale.

Catavasie: Noaptea trecând, s-a apropiat ziua şi lumina în lume a strălucit. Pentru aceasta te laudă cetele îngereşti şi te slăvesc pe tine, Hristoase Dumnezeule.

Cântarea a 6-a

Irmos: Întru adâncul păcatelor...

Adâncul păcatelor mă cuprinde pururea şi valul greşalelor mă cufundă; îndreptează-mă la limanul vieţii, Hristoase Dumnezeule, şi mă mântuieşte, Împărate al slavei.

Bogăţia părintească o am risipit rău şi, sărăcind, m-am umplut de ruşine, rob făcându-mă gândurilor celor neroditoare. Pentru aceasta strig ţie, Iubitorule de oameni, îndurându-te, mântuieşte-mă.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pe mine cel rupt de foamea a tot felul de bunătăţi şi înstrăinat de la tine prea bunule, miluieşte-mă şi mă mântuieşte, Hristoase, acum pe cel ce mă întorc şi laud iubirea ta de oameni.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Stăpână, ceea ce ai născut pe Hristos, Mântuitorul şi Domnul, mântuirii învrednicește-mă; că am sărăcit de tot felul de bunătăţi, Fecioară curată, ca să laud slăvirile tale.

Catavasie: Întru adâncul păcatelor sunt cuprins, Mântuitorule, şi în marea vieţii mă cufund; ci precum ai scos pe Iona din fiară, aşa mă scoate şi pe mine din patimi, şi mă mântuieşte.

Condacul, glasul al 8-lea:

Podobia: Fecioara astăzi, pe Cel mai presus de fiinţă naşte şi pământul peştera Celui Neapropiat aduce. Îngerii cu păstorii slavoslovesc şi magii cu Steaua călătoresc. Că pentru noi s-a născut Prunc Tânăr, Dumnezeu, cel mai înainte de veci.

De la părintească slava ta depărtându-mă neînțelepţeşte, întru răutăţi am risipit bogăţia care mi-ai dat. Pentru aceasta glasul desfrânatului aduc ţie: Greşit-am înaintea ta, Părinte îndurate. Primeşte-mă pe mine, cel ce mă pocăiesc, şi mă fă ca pe unul din argaţii tăi.

Icos: Să auzim scripturile Mântuitorului nostru, care ne învaţă totdeauna cu glasul său, pentru cel ce a fost desfrânat şi în urmă iarăşi s-a înţelepţit şi cu credinţă să urmăm pocăinţei celei bune a acestuia; şi, celui ce ştie toate cele ascunse, cu inimă smerită să strigăm: Greşit-am ţie, Părinte îndurate, şi nu suntem vrednici nici odinioară să ne chemăm fii ai tăi, ca mai înainte; ci ca cela ce eşti din fire iubitor de oameni, tu ne primeşte şi ne fă ca pe unul din argaţii tăi.

Sinaxar la Duminica fiului desfrânat

Sinaxarul din Minei, apoi acesta.

În aceeaşi zi facem pomenire de pilda fiului desfrânat din Sfânta Evanghelie; pe care dumnezeieştii noştri părinţi au aşezat-o în a doua Duminică a Triodului.

Stih: Chiar dacă ai fi desfrânat ca şi mine, îndrăznind, vino;

Căci uşa milostivirii dumnezeieşti a fost deschisă tuturor!

Sunt unii oameni, care, cunoscând că au săvârşit multe fapte rele, că au trăit din tinereţe în chip destrăbălat, că şi-au petrecut viaţa în beţii şi desfrânări şi că au căzut astfel în adâncul păcatelor, ajung în deznădejde, care este odrasla mândriei. Din pricina deznădejdii nu vor cu nici un chip să se mai sârguiască să fie virtuoşi, aşa că săvârşesc un roi de păcate şi cad mereu în aceleaşi şi mai mari păcate.

Sfinţii Părinţi, purtându-se faţă de astfel de oameni cu multă dragoste şi părinteşte şi voind să-i scoată din deznădejde, au aşezat acum, după pilda vameşului şi fariseului, pilda fiului desfrânat. ***Prin aceasta ei le smulg din rădăcină, păcatul deznădejdii şi-i ridică iarăşi spre săvârşirea virtuţii; arată prin fiul cel desfrânat, oamenilor încărcaţi cu multe păcate îndurarea iubitoare, de oameni şi prea bună a lui Dumnezeu; înfăţişează prin pilda spusă de Hristos, că nu este nici un păcat care să biruiască voinţa cea iubitoare de oameni a Domnului.***

Doi sunt fiii omului, adică ai Cuvântului lui Dumnezeu Întrupat: drepţii şi păcă-toşii.

- ⇒ *Fiul cel mai mare este omul care stăruie totdeauna în poruncile şi în calea cea bună a lui Dumnezeu şi niciodată nu se depărtează de El.*
- ⇒ *Fiul cel mai tânăr este omul care a poftit păcatul, care a tăgăduit prin fapte ruşinoase împreună-vieţuirea cu Dumnezeu, care a trăit în chip desfrânat, cheltuind iubirea de oameni ce o avea Dumnezeu pentru el, care n-a păstrat în el întreg chipul lui Dumnezeu, care a urmat vicleanului diavol, care a slujit, prin plăcerile sale, voinţei diavolului, care n-a putut să-şi sature pofta.*

În adevăr păcatul este fără de saţ; prin deprindere, păcatul încântă prin ceea ce vremelnic face plăcere. El se aseamănă cu roşcovele, mâncarea porcilor. Roş-covele, în adevăr, la început sunt dulci, dar mai pe urmă sunt amare şi ase-ănătoare paielor. Tot aşa este îndeobşte şi păcatul.

Dar fiul cel desfrânat, pentru că pierise de foamea virtuţii, şi-a venit îndată în fire şi vine la Tatăl său zicând: ***Tată am păcătuit la cer şi înaintea ta ! Nu mai sunt vrednic să mă mai numesc fiul tău!*** Tatăl îl primeşte pe cel ce se căieşte; nu-l ţine de rău; dimpotrivă, îl strânge la piept şi-l îmbrăţişează, arătându-i îndurările sale dumnezeieşti şi părinteşti îi dă haină, adică Sfântul Botez, pecete şi inel, adică harul Prea Sfântului Duh. Pe lângă aceasta îi dă şi încălţăminte, ca să nu mai fie vătămate umbletele sale cele potrivit voii lui Dumnezeu de şerpi şi de scorpii, ci mai degrabă să poată zdrobi capetele lor. În urmă, Tatăl, cuprins de mare bucurie,

junghie pentru el viţelul cel gras, adică pe Fiul său Unul-Născut, şi îi dă să se împărtăşească cu trupul şi sângele lui.

Fiul cel mai mare, minunându-se de milostivirea nemăsurată a Tatălui, cârteşte. Dar Tatăl cel iubitor de oameni îi închide gura, întorcându-l de la gândurile lui cu linişte, prin vorbe blânde şi binevoitoare, spunându-i: Tu totdeauna eşti cu mine; tu trebuia să te bucuri și să te veseleşti împreună cu Tatăl tău, căci acest fiu al meu a fost mai-nainte mort prin păcat şi a înviat, căindu-se de toate cele ce fără de judecată le săvârşise; a fost pierdut, pentru că s-a îndepărtat de mine prin deprinderea plăcerilor, dar a fost găsit de mine, care am suferit din adâncul inimii pentru el şi l-am chemat înapoi prin dragostea sufletului meu.

Această pildă poate să se ia şi despre poporul evreu şi despre noi. ***Sfinţii Părinţi deci au orânduit în această Duminică, pilda fiului desfrânat pentru această pricină: ca să curme deznădejdea și teama de a ne apuca de fapte bune şi ca să îndemne spre pocăinţă şi căinţă pe păcătos, ca şi pe fiul cel desfrânat. În adevăr căinţa este cea mai bună armă şi o pavăză puternică pentru înlăturarea săgeţilor vrăjmaşului.***

Cu iubirea Ta de oameni cea negrăită, Hristoase, Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi, Amin.

Cântarea a 7-a

Irmos: Heruvimilor asemănându-se...

Desfătărilor trupeşti m-am plecat ca un ticălos şi m-am făcut rob cu totul născocitorilor de pofte; şi m-am înstrăinat de la tine, Iubitorule de oameni. Iar acum strig cu glasul celui rătăcit: Greşit-am, Hristoase, nu mă trece, ca cela ce eşti însuţi milostiv.

Nicicum îndrăznind a căuta la înălţimea cerului, strig ţie, Împărate al tuturor; căci cu nepriceperea eu însumi te-am mâniat, nebăgând seamă de poruncile tale. Pentru aceasta ca cela ce eşti însuţi bun, nu mă lepăda pe mine de la faţa ta.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu rugăciunile apostolilor şi ale proorocilor, ale cuvioşilor şi ale cinstiţilor mucenici, şi ale drepţilor, iartă-mi, Doamne, toate câte am greşit, mâniind, Hristoase, bunătatea ta; ca să te laud întru toţi vecii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Născătoare de Dumnezeu, ceea ce te-ai arătat mai luminată decât Heruvimii şi decât toate oştile cereşti, cu aceştia roagă pe Dumnezeiescul Cuvânt al Tatălui celui fără început, pe carele l-ai Întrupat prea curată, ca toţi să ne învrednicim binelui celui veşnic.

Catavasie: Heruvimilor asemănându-se tinerii, dănţuiau în cuptor, strigând: Bine eşti cuvântat Dumnezeule, că întru adevăr şi judecată ai adus asupră-ne acestea toate, pentru păcatele noastre, Cel ce eşti prea lăudat şi prea slăvit întru toţi vecii.

Cântarea a 8-a

Irmos: Pe cela ce a închipuit...

Cela ce te-ai pogorât pe pământ cu sărăcie de bunăvoie, ca să mântuieşti lumea, pentru multa milostivire; mântuieşte-mă pe mine, cela ce am sărăcit acum de toată fapta bună, ca un milostiv.

De la poruncile tale depărtându-mă, m-am făcut rob înşelătorului, ca un ticălos. Iar acum întorcându-mă, primeşte-mă, ca odinioară pe desfrânatul; pe mine cel ce cad înaintea ta, Cerescule Părinte.

Binecuvântăm pe Tatăl, şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Supunându-mă cugetelor celor de stricăciune făcătoare, m-am întunecat şi de la tine m-am depărtat, cu totul ieşindu-mi din minte, Îndurate. Pentru aceasta pe mine, cel ce cad cu pocăinţă înaintea ta mântuieşte-mă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Preacurată, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce eşti singură îndreptarea celor căzuţi, îndreptează-mă şi pe mine cel zdrobit, cu tot felul de păcate şi smerit.

Irmosul:

Să lăudăm, să binecuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Pe cela ce a închipuit mai-nainte în rug, lui Moise, minunea Fecioarei, în muntele Sinai oarecând, lăudaţi-l bine-l cuvântaţi, şi-l prea înălţaţi întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Din pământeni cine a auzit...

Vezi-mi, Hristoase, necazul inimii, vezi întoarcerea mea, vezi-mi lacrimile, Mântuitorule, şi nu mă trece pe mine; ci mă îmbrăţişează iarăşi cu milostivire, numărându-mă împreună cu mulţimea celor mântuiţi; ca să laud cu mulţumire milele tale.

Ca tâlharul te rog, pomeneşte-mă ca vameşul întristându-mă, mă bat în piept și strig: Milostiveşte-te, primeşte-mă, prea îndurate, ca pe cel desfrânat, pe mine cel ce mă întorc de la toate răutăţile mele, Împărate al tuturor; ca să laud plecăciunea ta cea prea multă.

Suspină acum suflete al meu prea ticăloase, şi strigă lui Hristos: Doamne, cela ce ai sărăcit de a ta voie pentru mine, însuţi tu mă îmbogăţeşte pe mine cel sărăcit de toată fapta bună, cu bogăţia bunătăţilor, ca un bun şi milostiv.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Veselia care ai făcut oarecând, Bunule, pentru întoarcerea cea de voie a fiului pierdut, fă-o acum şi spre mine, păcătosul, tinzându-mi cinstitele tale braţe; ca mântuindu-mă, să laud plecăciunea ta cea prea multă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cu luminătoarele tale rugăciuni, Fecioară, luminează-mi, rogu-mă, ochii cei înţelegători, ce sunt întunecaţi cu răutatea, şi la calea pocăinţei mă povăţuieşte. Ca, după datorie, să te laud pe tine, ceea ce ai întrupat mai presus de cuvânt pe Cuvântul.

Catavasie: Din pământeni cine a auzit una ca aceasta; sau cine a văzut vreodinioară: Fecioară să se fi aflat având în pântece, şi fără durere să fi născut prunc? În acest chip este minunea ta, şi pe tine, prea curată Născătoare de Dumnezeu, Marie, te mărim.

Luminânda a Învierii din Octoih.

Apoi a Triodului, după **Podobia:** Femei auziţi glas...

Bogăţia darului, care mi-ai dat, Mântuitorule, ducându-mă în ţări străine eu ticălosul, rău o am cheltuit, vieţuind desfrânat, şi o am risipit dracilor, înşelându-mă; ci acum întorcându-mă, primeşte-mă ca pe rătăcitul, Părinte, îndură-te şi mă mântuieşte.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cheltuind avuţia ta, Doamne, o am risipit, şi m-am supus eu ticălosul dracilor celor vicleni; ci tu, prea milostive Mântuitorule, îndură-te spre mine desfrânatul şi mă curăţeşte pe mine spurcatul, dându-mi haina cea dintâi a împărăţiei tale.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Sfântă Maică Fecioară, binevestirea cea mare a apostolilor şi a mucenicilor, a proorocilor şi a cuvioşilor, fă milostiv nouă robilor tăi pe Fiul tău şi Domnul, de Dumnezeu Născătoare, când va şedea să judece pe fiecare după vrednicia faptelor.

La Laude

Stihiri: din Octoih, 4 ale învierii şi 1 a lui Anatolie; şi ale Triodului aceste 3 idiomele.

Glasul al 2-lea:

Glasul desfrânatului aduc ţie, Doamne, greşit-am înaintea ochilor tăi, Bunule; risipit-am bogăţia darurilor tale; ci mă primeşte pe mine cel ce mă pocăiesc, Mântuitorule, şi mă mântuieşte.

Glasul al 4-lea:

Stih: Scoală-te Doamne, Dumnezeul meu înalţă-se mâna ta, nu uita pe săracii tăi până în sfârşit.

Ca fiul cel desfrânat am venit şi eu, Îndurate, carele toată viaţa o am cheltuit în ţări străine; risipit-am bogăţia care mi-ai dat, Părinte; primeşte-mă pe mine cel ce mă pocăiesc, Dumnezeule, şi mă miluieşte.

Glasul al 8-lea:

Stih: Mărturisi-mă-voi ţie, Doamne, cu toată inima mea, spune-voi toate minunile tale.

Cheltuind în desfrânări averea părintească şi risipindu-o, pustiu m-am făcut, sălăşluindu-mă în oraşul viclenilor cetăţeni; dar neputând mai mult răbda locuirea cea dimpreună cu dânşii, întorcându-mă strig ţie, Înduratului părinte: Greşit-am la cer şi înaintea ta; şi nu sunt vrednic să mă chem fiul tău; fă-mă ca pe unul din argaţii tăi, Dumnezeule şi mă miluieşte.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Bunule Părinte, depărtatu-m-am de la tine, ci nu mă părăsi, nici să mă faci netrebnic împărăţiei tale. Vrăjmaşul cel cu totul viclean m-a dezbrăcat şi mi-a luat bogăţia; darurile cele sufleteşti le-am risipit ca un desfrânat. Deci sculându-mă şi întorcându-mă către tine strig: Fă-mă ca pe unul din argaţii tăi, Cela ce pentru mine ţi-ai întins pe Cruce prea curatele tale mâini; ca să mă scoţi de la fiara cea cumplită şi cu haina cea dintâi să mă îmbraci, ca un mult milostiv.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Prea binecuvântată eşti Născătoare de Dumnezeu...

[Doxologia mare, Ecteniile şi Apolisul. Apoi obişnuita Litie, în pridvor, La care cântăm: Slavă..., Şi acum..., Stihira Evangheliei de la Utrenie. Apoi se citeşte învăţătura cuviosului Teodor şi celelalte, ca la Duminica vameşului şi fariseului, Ceasul 1 şi Apolisul deplin.]

La Liturghie

Fericirile din Octoih, pe 3, şi din Triod, Cântarea a 6-a, pe 4.

Prochimenul glasului de rând. Apostolul către Corinteni; Evanghelia de la Luca.

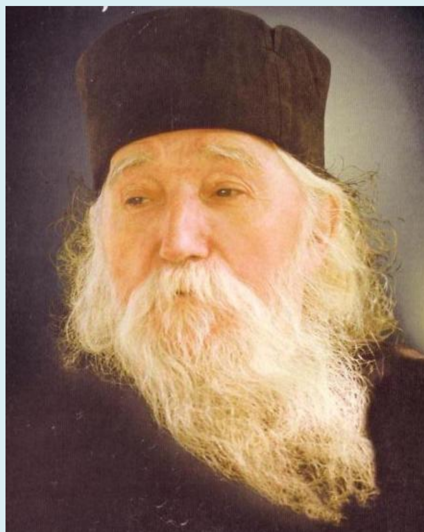
Chinonicul: Lăudaţi pe Domnul din ceruri...
Cade-se a şti: Că în săptămâna lăsatului de carne, nu cântăm Aliluia, Deasemenea lăsăm, din Psaltire o catismă de la Utrenie şi o citim la Vecernie. Nu se citesc nici Mijloceasurile şi nici Canonul de rugăciune al Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu de la Pavecerniță. Iar Pavecernița se citeşte cea mică.

La fel facem și la săptămâna brânzei, afară, de Miercuri și Vineri; despre care vezi însemnarea din aceste zile.

În această săptămână citim în fiecare zi, la Utrenie, cuvântul Sfântului Macarie despre Patruzecime şi Cincizecime; cuvânt care începe aşa: Fiii mei, se bucură inima mea de voi...,

Să se știe: Că slujba sfinţilor ce vor cădea în Sâmbăta şi Duminica lăsatului de carne, se cântă, mai înainte, la Pavecernițele ce au trecut. Asemenea facem şi în Sâmbăta şi în Duminica lăsatului de brânză, sau cum va voi cel mai mare; afară de cazul când s-ar întâmpla pomenirea vreunui Sfânt mare, sau hramul Bisericii.

Părintele Ilie Cleopa - Predică la Duminica Fiului risipitor - Despre adevărata pocăinţă şi despre milostivirea lui Dumnezeu

Scula-mă-voi şi mă voi duce la tatăl meu, şi-i voi spune: Tată, am greşit la cer şi înaintea ta (Luca 15, 18)

Iubiţi credincioşi, ***în Sfânta Scriptură Dumnezeu se numeşte*** **"Tată al milostivirii" (II Corinteni 1, 3),** ***pentru că pururea Se milostiveşte faţă de cei păcătoşi care se întorc din toată inima către El prin adevărată pocăinţă.***

Dumnezeu zice prin *proorocul Isaia*: ***Când te vei întoarce şi vei suspina, atunci te vei mântui şi vei cunoaşte unde ai fost (Isaia 30, 15).*** În alt loc, prin acelaşi prooroc, zice Dumnezeu: ***Spălaţi-vă, curăţiţi-vă, ştergeţi răutăţile din sufletele voastre înaintea ochilor Mei părăsiţi-vă de răutăţile voastre. Şi de vor fi păcatele voastre ca mohorâciunea, ca zăpada le voi albi; şi de vor fi ca roşeala, ca lâna le voi face albe (Isaia 1, 16-18).***

Acest adevăr s-a petrecut şi cu fiul risipitor din Sfânta Evanghelie care s-a citit astăzi. El mai întâi şi-a venit întru sine, a suspinat după fericirea ce o avusese când era în casa tatălui său, apoi a zis: ***Câţi argaţi ai tatălui meu sunt îndestulaţi de pâine, iar eu pier aici de foame! (Luca 15, 17). Acestea au fost cuvintele fiului risipitor când şi-a venit întru sine, adică a început a-şi cunoaşte greutatea păcatelor sale. Fără această simţire şi trezire nimeni dintre păcătoşi nu va putea să se întoarcă din toată inima către Preabunul Dumnezeu.***

Care era foamea fiului risipitor care a zis: "***iar eu pier aici de foame?" Oare la hrana cea trupească se gândea el?*** Nu, Dumnezeu zice prin *Sfântul Prooroc*

Isaia: ***Iată, cei ce slujesc Mie vor mânca, iar voi veţi flămânzi. Iată, cei ce slujesc Mie vor bea, iar voi veţi înseta. Iată, cei ce slujesc Mie se vor veseli, iar voi vă veţi vă veţi ruşina. Iată, cei ce slujesc Mie cu bucurie se vor bucura, iar voi veţi întrista. Iată, cei ce slujesc Mie se vor veseli, iar voi veţi striga pentru zdrobirea duhului vostru (Isaia 65, 13-14).***

Aceasta era foamea cea mare a fiului risipitor. El şi-a adus aminte de vremea când petrecea în casa tatălui său şi de hrana şi desfătarea duhovnicească ce o avea lângă el. Ajungând păzitor de porci în ţară străină, departe de Dumnezeu, foamea sufletului său după dreptate l-a făcut să zică: ***Câţi argaţi ai tatălui meu sunt îndestulaţi de pâine, iar eu pier aici de foame!***

Care a fost hrana lui câtă vreme era la casa părintească? ***Această hrană duhovnicească pe care acum o pierduse, o formau faptele sale cele bune: credinţa, nădejdea, dragostea, rugăciunea, înfrânarea, curăţia şi toate celelalte virtuţi care cu adevărat sunt hrană a sufletului.***

Mântuitorul în vorbirea Lui cu samarineanca la fântâna din Sichem a hrănit-o prin darul Său, câştigându-i sufletul. De aceea când Apostolii Îl rugau să mănânce, El le-a zis: ***Eu am de mâncat o mâncare pe care voi nu o ştiţi (Ioan 4, 32). Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis pe Mine şi să săvârşesc lucrul Lui (Ioan 4, 34).*** ***Căci oricine face o faptă bună pentru sufletul său, sau pentru mântuirea aproapelui său, cu adevărat îşi hrăneşte sufletul său cu darul lui Dumnezeu.*** Fiul risipitor, cunoscându-şi starea lui vrednică de plâns şi gândind să se întoarcă la Părintele său cu mare smerenie, nu se mai socotea vrednic a fi fiul tatălui său. De aceea când a venit către tatăl său, a zis: ***Nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Primeşte-mă ca pe unul din argaţii tăi (Luca 15, 19).***

Trei sunt stările celor ce se mântuiesc.

- ***Starea celor dintâi este a fiilor****, adică a celor care cu mare dragoste slujesc lui Dumnezeu din toată inima lor şi cu toată puterea voinţei lor se sârguiesc să facă poruncile Lui. Despre aceştia spune dumnezeiasca Scriptură:* ***Cât am iubit Legea Ta, Doamne, ea toată ziua cugetarea mea este (Psalm 118, 97).***
- ***A doua ceată este a argaţilor****, care, căutând plată, se silesc a lucra poruncile lui Dumnezeu pentru a dobândi fericirea cea veşnică a Împărăţiei Sale. Despre aceştia scrie:* ***Plecat-am inima mea ca să facă îndreptările Tale în veac pentru răsplătire (Psalm 118, 112).***
- ***Starea a treia este a robilor****, adică a celor care, temându-se de pedeapsa lui Dumnezeu pentru călcarea poruncilor Lui se silesc a păzi toate poruncile*

*Lui după mărturia care zice: **Străpunge cu frica Ta trupul meu, că de judecăţile Tale m-am temut (Psalm 118, 120).***

Deci, fiul risipitor, gândindu-se că şi argaţii, adică cei ce fac poruncile lui Dumnezeu, pentru răsplătire primesc daruri duhovniceşti şi se împărtăşesc de ele, a cerut Tatălui său să fie primit în casa părintească măcar ca un argat. Această întoarcere a lui din toată inima către părintele său, şi smerenia cea mare să fie primit ca un argat de Tatăl său, i-a fost pricină de mare folos, căci nu ca pe un argat l-a primit, ci ca pe un adevărat fiu al său care se întoarce cu toată inima către El. Vedem din cuvintele Sfintei Evanghelii de azi că, ***încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său şi i s-a făcut milă şi, alergând, a căzut pe grumazul lui şi l-a sărutat (Luca 15, 20).***

Iubiţi credincioşi, dar ce înţelegem prin acest cuvânt: ***"Încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său"? Aceasta ne arată că Preabunul şi Atotştiutorul Dumnezeu, mai înainte de a striga omul păcătos "greşit-am", cunoaşte hotărârea lui cea din inimă de a se întoarce către El.*** De aceea l-a primit cu atâta bucurie şi nu i-a mai pomenit greutatea păcatelor lui cu care l-a supărat.

- ***I-a dat haina cea dintâi**, adică **nepătimirea** cu care a fost îmbrăcat când era lângă tatăl său.*
- *Şi **inel i-a pus pe mâna lui**, **semnul legăturii celei dintâi când petrecea în viaţă curată şi neprihănită**, mai înainte de a se despărţi de tatăl său.*
- *Iar după ce i-a dat lui haina cea dintâi şi inel şi **încălţăminte în picioarele lui**, adică **voinţa tare de a merge pe calea poruncilor lui Dumnezeu**,*

a zis slugilor sale: ***Aduceţi viţelul cel îngrăşat şi-l junghiaţi să mâncăm şi să ne veselim; căci fiul meu acesta, pierdut a fost şi s-a aflat, mort a fost şi a înviat (Luca 15, 23-24).***

O, bunătatea şi dragostea cea părintească a Preabunului nostru Dumnezeu! Cât este de negrăită Mila Lui şi cât de nenumărate sunt îndurările Lui asupra celor ce se întorc către El cu toată inima lor! Cu câtă părintească iubire primeşte El pe fiii Lui cei pierduţi prin păcat, care se întorc cu mare căinţă şi umilinţă către El şi câtă bucurie se face în cer când un păcătos se întoarce la pocăinţă!
Mare şi nemărginită este milostivirea lui Dumnezeu faţă de cei păcătoşi care se întorc către El din toată inima şi cu toată smerenia şi hotărârea de a-şi îndrepta viaţa!

În pilda Fiului Risipitor vedem că el nu făcuse fapte de pocăinţă, adică încă nu-şi făcuse canonul păcatelor sale cu care a supărat pe părintele său. Ci numai venindu-şi în sine şi cunoscându-şi starea jalnică în care ajunsese prin depărtarea de părintele său a atras asupra sa milă şi îndurarea Părintelui său care cu atâta bucurie şi cu prăznuire l-a primit. Cu adevărat, fraţii mei, ***smerenia şi pocăinţa iartă multe păcate şi fără alte fapte bune***. ***Ce fapte bune putea să facă tâlharul răstignit alături de Hristos când mâinile şi picioarele lui erau legate? Dar strigarea lui din inimă i-a fost deajuns: Pomeneşte-mă, Doamne, când vei veni întru Împărăţia Ta (Luca 23, 42). Iar Mântuitorul îndată i-a răspuns: Adevăr grăiesc ţie, astăzi vei fi cu Mine în Rai (Luca 23, 43).***

Bine a zis ***dumnezeiescul Apostol Pavel****: **Duhul se roagă pentru noi cu suspinuri negrăite.***

Bine a zis şi ***Sfântul Efrem Sirul***: "***Pocăinţa, fără jertfe şi fără cheltuieli, poate să împace şi să milostivească pe Dumnezeu. Pocăinţa a oprit jertfa sângeroasă, aducând jertfa conştiinţei. Ea nu caută ied, ci mărturisire. Nu cere oaie pentru jertfă, ci mărturisire din conştiinţă. Nu ai turturea de jertfă tu cel ce ai păcătuit? Suspină şi Dumnezeu, mai presus de turturea, îţi socoteşte ţie aceasta. Nu ai pasăre? Lăcrimează şi, în loc de jertfă, ţi se va socoti ţie. Nu ai porumbel? Vesteşte-ţi păcatele tale lui Dumnezeu şi-ţi vor fi ţie ardere de tot. Dacă te vei ruga, ca pe un viţel de jertfă va primi Dumnezeu rugăciunea ta. O, cât de mare este pocăinţa! O, cât de minunate sunt lucrurile cele dintru dânsa! Că una fiind, pe toate le poate".***

"O, darul Evangheliei, că pe toată Legea a îndreptat-o Iisus! Poporul se face lui preot în Biserică; căci are conştiinţa care jertfeşte pentru dânsul. Din inimă se roagă şi milostiveşte pe Dumnezeu pentru sine".

Iubiţi credincioşi, Duminica de azi, a Fiului Risipitor, este a doua Duminică a Triodului, care ne pregăteşte duhovniceşte pentru începerea şi trecerea cu folos a Sfântului şi marelui Post al Paştelui. Evanghelia ce s-a citit astăzi este foarte frumoasă şi ziditoare de suflet. ***Părintele care avea doi fii este Tatăl nostru cel Ceresc. Fiul mai mare simbolizează pe creştinii buni şi ascultători de Dumnezeu, iar fiul mai mic, pe creştinii răi şi neascultători, asemenea lui.***

Din ceata creştinilor ascultători fac parte toţi fii Bisericii lui Hristos care împlinesc cu sfinţenie poruncile Lui. Aceştia merg regulat la slujbele Bisericii, se roagă ziua şi noaptea, ascultă de Dumnezeu şi de păstorii rânduiţi, nasc şi cresc copii în frica Domnului, se spovedesc şi se împărtăşesc cu Sfintele Taine regulat,

duc viaţă smerită şi fac milostenie la cei săraci. Toate le fac cu bucurie, cu binecuvântare şi cu rugăciune. De aceea Dumnezeu le ajută în toate.

Nu aşa însă se întâmplă cu creştinii neascultători şi robiţi de păcate ca fiul cel mai mic din Evanghelie. Dintre aceştia fac parte cei ce nu merg Duminica la biserică, cei ce-şi ucid copiii, beţivii, hulitorii de Dumnezeu care înjură de cele sfinte, desfrânaţii, lacomii, zgârciţii, şi mai ales mândrii, în frunte cu sectele, că ce sunt sectanţii, decât creştini răzvrătiţi, mândri şi neascultători care nu vor să asculte de Biserica întemeiată de Hristos, ci îşi fac legi şi dogme, după mintea lor, asemenea fiului mai tânăr din Evanghelie. Toţi aceştia sunt căzuţi din ascultare, sunt departe de Hristos, de Biserică, de Sfinţi şi se ceartă pe seama Sfintei Scripturi, pe care o explică după voia lor. Dar cine cade din ascultare şi din Biserică, acela cade şi din Dumnezeu.

Ce cumplit este păcatul neascultării! Ce greu este să trăieşti după mintea ta, să nu asculţi de nimeni, să te depărtezi de Dumnezeu, de credinţă, de rugăciune, de Biserică, de preot, şi de părinţii care te-au născut. Aşa a făcut tânărul din Evanghelie: ***Tată, dă-mi partea ce mi se cuvine din avere... şi s-a dus într-o ţară depărtată şi acolo şi-a risipit averea, trăind în desfrânări (Luca 15, 12-13).***

Neascultarea este fiica mândriei. De aceea cel mândru şi neascultător este lăsat de Dumnezeu să cadă în păcate grele, ca să se smerească şi să se întoarcă la pocăinţă. Cel dintâi păcat în care cad mândrii şi neascultătorii este desfrânarea, o patimă grea, urâtă, ruşinoasă. ***Dar dacă omul căzut se căieşte, îl mustră conştiinţa şi vrea să se întoarcă, Tatăl nostru cel ceresc nu-l lasă, ci îi întinde mâna, îl aşteaptă, îi iese înainte, îl sărută cu lacrimi de bucurie şi îl iartă. Aşa a făcut Tatăl ceresc cu fiul risipitor din Evanghelie. I-a ieşit înainte, l-a sărutat, i-a iertat păcatele, i-a dat inel şi haină şi a ospătat cu el.***

Vedeţi bunătatea şi mila lui Dumnezeu? Vedeţi roadele căinţei celui ce se întoarce la Hristos? Vedeţi că toţi păcătoşii au pocăinţă şi iertare? Vedeţi că şi pe noi ne aşteaptă Domnul la pocăinţă în uşa bisericii? Numai să ne pară rău de cele făcute, să ne spovedim cu căinţă, să părăsim păcatele şi să zicem ca fiul desfrânat: ***Scula-mă-voi şi mă voi duce la tatăl meu şi-i voi zice: Tată, am greşit la cer şi înaintea ta; nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău; primeşte-mă ca pe unul din argaţii tăi (Luca 15, 18-19).*** Dacă ar zice aceste cuvinte din inimă, beţivii, desfrânaţii şi creştinii robiţi de păcate din zilele noastre, pe toţi i-ar primi, i-ar săruta şi i-ar ierta Dumnezeu! Însă puţini sunt din creştinii noştri care se tem cu adevărat de Dumnezeu, care se întorc din nou la biserică, la pocăinţă şi aleargă la preoţi să-şi mărturisească păcatele.

Pocăinţa fiului risipitor să ne fie pildă, îndreptare şi îndemn pentru toţi, iar neascultarea şi căderea lui în desfrâu să ne aducă aminte de marea primejdie ce ameninţă pe copiii loviţi de necredinţă şi desfrâu. Ne uităm câţi părinţi şi câte mame vin plângând la biserică şi mănăstiri pentru copiii lor. Toţi ne spun acelaşi lucru: Nu ne mai ascultă copiii; se duc la tot felul de distracţii rele, la filme cu ucideri şi filme cu desfrânare; nu mai vor să înveţe, să meargă la biserică şi la spovedanie, nu vor să se mai roage lui Dumnezeu şi sunt nervoşi. S-au împrietenit cu copii răi; trăiesc în desfrâu cu fete rele ca şi ei, fumează şi se îmbată, ce să facem cu ei? Cum să-i scăpăm de desfrâu şi să-i întoarcem la credinţă, la biserică, la o viaţă creştinească normală?

Iată marea problemă a copiilor noştri. Iată durerea de astăzi a multor părinţi. Iată că s-au înmulţit în lume şi în familiile noastre fiii risipitori, neascultători şi desfrânaţi, ca cel din Sfânta Evanghelie. Ce se mai poate face pentru ei, după ce au căzut în toate păcatele? Ce trebuie să răspundem acestor părinţi care vin plângând la noi?
Răspunsul este unul: ***să-i ajutăm pe copiii noştri mai întâi să nu cadă în păcatele cele grele care sunt: necredinţa, neascultarea şi desfrânarea. Iar dacă au căzut ca fiul risipitor din Evanghelie, să-i ajutăm să se ridice din prăpastia necredinţei şi a desfrâului.*** Cum? ***Mai întâi să-i ducem la un duhovnic bun să-şi mărturisească păcatele. Apoi să-i îndemnăm din nou la biserică, la o viaţă socială normală, şi să-i deprindem să se roage şi să citească cărţi sfinte.*** Numai să luaţi aminte ca nu cumva chiar părinţii, tata şi mama, să fie aceia care îşi smintesc copiii şi-i împing la tot felul de păcate prin exemplul rău pe care îl văd în casă.

Avem, însă, multe familii bune, model, prin satele şi oraşele noastre. Avem încă multe mame creştine devotate care îşi cresc frumos copiii lor. Avem biserici, mănăstiri şi preoţi buni peste tot în ţară. Numai să-i căutăm, să ne spovedim regulat, să le urmăm sfatul. De aceea să nu deznădăjduiască nimeni.

Să ne întoarcem la Tatăl ceresc care ne-a zidit. Dumnezeu ne aşteaptă în pragul bisericilor. Să venim cât avem vreme, că ne aşteaptă şi ne cheamă. Şi căzând înaintea Lui, să zicem cu căinţă şi lacrimi: "Iată, am greşit la cer şi înaintea Ta. Am rătăcit pe căile păcatului. Ne-am depărtat de Tine şi de biserica Ta. Am căzut în cumplite fărădelegi. Acum ne căim, ne pare rău, ne temem de veşnica osânda care ne aşteaptă, că nu mai suntem vrednici să ne numim fiii tăi. Ci primeşte-ne înapoi ca pe cei mai de pe urmă robi ai Tăi!" Amin.

Sfântul Ioan Gură de Aur - Cuvânt la Duminica Fiului risipitor - Omul nu trebuie să deznădăjduiască pentru păcatele sale, dar nici să nu fie leneş şi uşuratic la minte

„Aşa va fi bucurie în cer pentru un păcătos ce se pocăieşte" (Lc. 15. 7)

Când noi ştim că suntem păcătoşi, nu trebuie nici să deznădăjduim, nici să fim uşuratici la minte şi leneşi, căci amândouă acestea ne-ar duce la pieire. Adică deznădăjduirea ne împiedică de a ne scula din căderea în păcate, iară uşurătatea minţii face, ca şi cei ce stau, să se poticnească şi să cadă. Aceasta, aşadar, ne răpeşte binele pe care îl posedăm, iară aceea, adică deznădăjduirea, nu ne lasă a ne elibera de relele sub care noi suspinăm.

Uşurătatea minţii ne împinge iarăşi afară din cer, unde noi ne aflăm, iară deznădăjduirea ne aruncă în bezna răutăţii. Dacă noi însă nu deznădăjduim, putem curând să scăpăm de această beznă. Socoteşte acum puterea amândurora, atât a uşurătăţii de minte, cât şi a deznădăjduirii!

Satana a fost la început un înger bun, clar fiindcă din capul locului a fost uşuratic la minte şi apoi a deznădăjduit, de aceea a căzut aşa de adânc, încât niciodată nu se va mai scula. Cum că el la început a fost un înger bun, învăţăm din cuvintele Sfintei Scripturi, unde se zice: ***„Văzut-am pe Satana ca un fulger din cer căzând" (Lc.***

10, 18). Această asemănare cu fulgerul ne arată atât strălucirea cea dinainte a Satanei, cât şi repeziciunea căderii sale.

- *Pavel a fost la început un hulitor al lui Iisus Hristos, prigonitor şi vrăjmaş al credincioşilor. Dar pentru că nu a deznădăjduit după ce a cunoscut rătăcirea sa cea grozavă, de aceea el s-a făcut asemenea îngerilor.*
- *Iuda dimpotrivă, dintâi început a fost Apostol, dar pentru că era uşuratic la minte, s-a lăsat smintit de păcat, şi s-a făcut vânzător al Dumnului.*
- *însă tâlharul cel de pe cruce, măcar că săvârşise aşa de multe păcate, nu a deznădăjduit şi de aceea a intrat în rai.*
- *Fariseul, uşuratic fiind la minte, s-a bizuit prea mult pe faptele sale cele bune, şi de aceea a căzut în pieire;*
- *vameşul, dimpotrivă, nu a deznădăjduit, şi de aceea s-a înălţat aşa, întrecându-i pe alţii.*

Trebuie oare să vă mai arăt că aceasta s-a întâmplat şi unei cetăţi întregi?

- *Toată cetatea cea mare Ninive s-a mântuit, pentru că nu a deznădăjduit, măcar că hotărârea cea dumnezeiască îi luase toată nădejdea. Adică proorocul nu zisese: „Dacă vă veţi pocăi, vă veţi mântui”; ci el zisese de-a dreptul:* ***„încă 40 de zile şi Ninive se va prăpădi” (Iona 3, 4).*** *însă cu toate că Dumnezeu îi ameninţase, cu toate că proorocul le vestise aceasta, iar cuvintele lui nu cuprindeau nici amânare, nici condiţii, ei totuşi nu au deznădăjduit, nu au părăsit încrederea. Dumnezeu nu le pusese condiţii, iar proorocul nu le zisese: „Dacă vă veţi pocăi, vă veţi mântui”; şi el n-a făcut aceasta pentru ca şi noi, când auzim asemenea hotărâre a lui Dumnezeu, să nu ne îndoim şi să nu părăsim nădejdea, ci să privim la exemplul Ninivei.*

Nici o săgeată a Satanei nu este aşa de tare şi primejdioasă ca deznădăjduirea, şi când noi deznădăjduim, îi facem chiar mai multă bucurie decât când păcătuim.

Dumnezeu, însă, totdeauna este gata a ierta şi pe cel mai mare păcătos, dacă el dă prilej de a fi cruţat, adică dacă vine la pocăinţă. Voiesc să vă arăt cum însuşi Domnul ne asigură şi ne făgăduieşte aceasta, printr-o pildă.

Au fost doi fraţi care erau moştenitori ai tatălui lor. Unul dintre dânşii a rămas în casă, iar celălalt, care a cheltuit toată moştenirea sa, s-a dus în străinătate, pentru că nu putea suferi ocara sărăciei. Eu vă amintesc aceasta pildă, ca să vedeţi că păcatele noastre se iartă numai dacă deschidem ochii asupra stării noastre. Eu însă zic aceasta, nu spre a face pe cineva uşuratic la minte, ci mai vârtos pentru a feri pe oricine de deznădăjduire, căci deznădăjduirea este încă şi

mai rea decât uşurătatea minţii. ***Fiul cel pierdut este icoana păcătosului***. Dar ce a grăit acest fiu, când se afla în cea mai mare ticăloşie? ***„Întoarce-mă-voi la tatăl meu", a zis el (Lc. 15, 18). Tatăl nu-1 oprise de a se duce în străinătate, pentru ca el să înveţe, din încercare, cât de norocit era fiul care rămăsese acasă.*** Adică adeseori Dumnezeu orânduieşte aşa, ca noi, când nu ne folosesc cuvintele, să ne învăţăm şi să ne facem mai cu minte printr-o încercare amară.

Aceasta a spus-o însuşi Dumnezeu iudeilor, prin profetul Ieremia. Când profeţii de mii de ori sfătuiseră şi îndemnaseră pe acest popor, iar el nu urma şi nu asculta, Dumnezeu le-a trimis certări şi profetul le-a zis: ***„Cerceta-te-va viclenia ta, şi răutatea ta te va pedepsi" (Ier. 2, 19).*** Adică fiindcă ei erau atât de nebuni, încât nu ascultau sfătuirile şi mustrările lui Dumnezeu şi petreceau în păcatele lor, de aceea El i-a predat nenorocirii, pentru ca să se certe şi iarăşi să se învrednicească de Dânsul.

Deci, în acelaşi chip, fiul cel trecut prin o amară încercare, a învăţat să cunoască cât de rău este a pierde casa părintească, drept care el acum s-a întors îndărăt. Iară tatăl n-a pomenit rătăcirea lui, ci 1-a primit cu braţele deschise. Pentru ce a făcut el aceasta ? Pentru că el era tată al lui, iară nu judecător. De aceea, el a poruncit să se facă sărbătoare de bucurie şi ospăţ, şi toată casa să serbeze şi să se veselească.

Ce gândeşti tu?**Păcatul oare se răsplăteşte aşa?** ***Nu, nu păcatul, ci reîntoarcerea; nu călcarea de lege, ci îndreptarea.***

Iară când fratele cel mare s-a supărat ele toate acestea, tatăl 1-a liniştit cu cuvintele: „Tu în toată vremea eşti cu mine, acesta însă era pierdut şi s-a aflat, era mort şi a înviat" (Lc. 15, 31-32).

Cu acestea el vrea să zică: ***când este vorba de a mântui pe un pierdut, nu este locul de a-i face judecata şi a porni aspră cercetare asupra lui, ci trebuie cineva să fie milostiv şi să ierte.*** Aceasta este ca la doctor. Când cineva s-a îmbolnăvit din pricina unei vieţi fără rânduială, doctorul nu-i face mustrări în loc de a-i da doctorii, nici nu-1 pedepseşte în loc de a-1 tămădui. ***Câtă vreme a fost depărtat de la noi, gândeşte părintele, el a fost lăsat foamei, ruşinii şi celor mai înfricoşate ticăloşii de tot felul. De aceea zice el: „A fost pierdut şi s-a aflat, mort şi a înviat".***

El prin aceasta voieşte să zică celuilalt fiu: „Uită-te nu la cele de faţă, ci cumpăneşte mărimea ticăloşiei lui celei de dinainte. Tu ai acum înaintea ta un

frate, nu un străin"! El s-a întors la tatăl, şi acesta nu-şi mai poate aminti cele de dinainte, ci îşi mai aminteşte numai de acele ce îl mişcă la compătimire, la îndurare, la pogorământ şi cruţare. De aceea el şi vorbeşte numai de cele ce pătimise fiul său, nu însă şi de cele ce făcuse el. Nu pomeneşte că acela cheltuise în destrăbălări toată averea sa, ci numai ticăloşia cea înmiită cu care avusese a se lupta.

Cu aceeaşi râvnă, ba chiar cu mai mare, păstorul cel bun a căutat oaia cea pierdută, în pilda cea dinainte, fiul cel rătăcit s-a întors singur; ***însă păstorul a alergat după oaia cea rătăcită, iar când a aflat-o, a luat-o pe umerii săi şi s-a bucurat pentru dânsa mai mult decât pentru celelalte, care nicicând nu se pierduseră (Lc. 15, 5).***

Dar socoteşte cum a adus el îndărăt oaia cea pierdută. El n-a certat-o, nici n-a pedepsit-o, ci a luat-o pe umerii săi şi a adus-o el însuşi la turma îndărăt.

Deci, ştiind noi că Dumnezeu pe păcătoşii ce se întorc la El nu numai că nu-i respinge, ci îi primeşte tot aşa de prietenos ca şi pe cei drepţi, şi nu numai că nu-i pedepseşte, ci El însuşi umblă după dânşii şi-i caută, şi aflându-i se bucură de ei mai mult decât de cei drepţi; ştiind noi acestea, de suntem păcătoşi, să nu deznădăjduim, iară, pe de altă parte, nici de faptele cele bune ale noastre să nu ne închipuim nimica.

Să tremurăm pentru noi, ca nu cumva prin bizuinţă să cădem în păcat; iar dacă am căzut, să aducem pocăinţă. Precum am zis de la început, două lucruri ne aruncă în pierzare, adică bizuirea noastră cea falsă, când ne semeţim, şi deznădăjduirea, când am căzut. De aceea, Pavel, spre a-i face atenţi pe cei ce cred a sta neclintiţi, zice: ***„Celui ce i se pare că stă neclintit, să ia aminte să nu cadă"(I Cor. 10, 12).*** Iară pentru a scula iarăşi pe cei căzuţi, şi spre a deştepta în ei o râvnă nouă mai mare, scrie el către Corinteni: ***„Voi plânge pe mulţi [dintre voi], care au păcătuit şi nu s-au pocăit" (II Cor. 12, 21).***

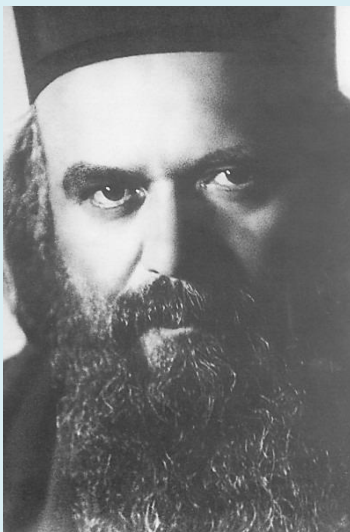
El socoteşte prin aceasta că aceia care nu s-au pocăit sunt mult mai de jelit decât cei ce au păcătuit. Iară profetul Ieremia a zis: ***„Au doară cel ce cade nu se scoală; sau cel ce se abate nu se întoarce?" (Ier. 8, 4).*** La fel ne sfătuieşte David, când zice: ***„O de I-aţi auzi glasul care zice: „Să nu vă învârtoşaţi inimile voastre…" (Ps. 104, 8).***

Aşadar, să nu deznădăjduiţii, ci să avem nădejde tare la Dumnezeu, să gândim la noianul cel nemăsurat al harului Său şi al iubirii de oameni, să ne scăpăm de conştiinţa cea rea şi, cu toată râvna şi osârdia, să ne sârguim la fapta cea bună,

făcând pocăinţa sinceră şi serioasă; ***pentru ca noi încă de aici să lepădăm toate păcatele cele săvârşite, ca să ne putem înfăţişa la scaunul judecăţii lui Hristos şi să dobândim împărăţia cea cerească, căreia fie ca noi toţi să-i fim părtaşi prin harul şi iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, căruia împreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt se cuvine cinstea şi mărirea, acum şi în vecii vecilor! Amin.***

(Extras din cartea: Sfântul Ioan Gură de Aur - Omilii la Postul mare)

Sfântul Nicolae Velimirovici - Predică la Duminica Fiului risipitor - Cum ne iubeşte Dumnezeu...

Dragostea nesfârşită a lui Dumnezeu pentru oameni se vede în îndelunga Sa răbdare, marea Sa iertare şi marea Sa bucurie. Această dragoste îşi poate găsi asemănare pe pământ în dragostea mamei pentru copilul ei. Cine de pe pământ are o răbdare mai mare faţă de o făptură, decât numai mama faţă de copilul ei? Iertarea cui o poate depăşi pe aceea a mamei? Cine mai plânge de bucurie cu repejune la schimbarea spre îndreptare a copilului ei păcătos, ca mama? ***De la întemeierea lumii, pe acest pământ, dragostea de mamă a fost depăşită numai de către Domnul nostru Iisus Hristos, în dragostea Lui pentru oameni.***

- ***Răbdarea Sa L-a dus la suferinţe îngrozitoare când era atârnat pe Cruce;***
- ***Iertarea Sa se revărsa din inimă şi buzele Sale chiar şi atunci când Se afla pe Cruce;***
- ***Bucuria Sa care pătrundea în cei care se pocăiau, era bucuria care Îi lumina sufletul îndurerat în întreaga Sa viaţă pământească.***

Numai dragostea dumnezeiască depăşeşte dragostea de mamă. Singur Dumnezeu ne iubeşte mai mult decât ne iubeşte mama; singur El ne iartă mai mult decât ne iartă mama şi numai El Se bucură la îndreptarea noastră mai mult decât mama.

Acela care nu are răbdare cu noi când greşim, acela nu ne iubeşte. Nici acela nu ne iubeşte care nu ne iartă atunci când ne pare rău pentru greşeala noastră. Şi acela ne iubeşte cel mai puţin dintre toţi, care nu se bucură de îndreptarea noastră.

Răbdarea, iertarea şi bucuria sunt cele trei mari chipuri ale dragostei dumnezeieşti. Acestea sunt chipurile a toată dragostea cea adevărată - dacă există cumva dragoste adevărată în afara dragostei dumnezeieşti. Fără aceste trei chipuri, dragostea nu este dragoste. Dacă numeşti "dragoste" orice altceva, este ca şi cum ai numi "oaie" o capră sau un porc.

În pilda fiului risipitor, Domnul Iisus ne-a dat o închipuire a dragostei adevărate, a dragostei dumnezeieşti, zugrăvită în culori atât de limpezi, că pulsează de viaţă înaintea ochilor noştri, aşa cum începe pulsaţia vieţii oamenilor când soarele străluceşte, după întunericul nopţii. Două mii de ani nu au întunecat culorile acestei închipuiri şi acestea nu se vor întuneca niciodată, atâta vreme cât există oameni pe pământ şi dragostea lui Dumnezeu pentru ei. Dimpotrivă, cu cât oamenii se fac mai păcătoşi, cu atât această închipuire este mai vie: mai vie şi mai proaspătă.

Un om avea doi fii. Şi a zis cel mai tânăr dintre ei tatălui său: ***Tată, dă-mi partea ce mi se cuvine din avere.*** Şi el le-a împărţit averea. Ce este mai simplu decât acest chip tulburător în care începe aceasta pildă? Ce adâncimi se ascund dedesubtul acestei simplităţi! ***Sub zicerea "un om" se ascunde Dumnezeu, şi sub "doi fii" se ascund omul cel drept şi cel păcătos - sau toţi drepţii şi toţi păcătoşii.*** Omul cel drept este mai cuprins cu anii decât cel păcătos; căci Dumnezeu, la început, a făcut omul drept, omul singur a păcătuit. Păcătosul caută partea ce i se cuvine, atât de la Dumnezeu, cât şi de la fratele său cel drept.

Prin "doi fii" se mai înţelege firea dublă care se află în fiecare om. O fire care însetează după Dumnezeu şi altă care este aplecată spre păcat. **O fire îndeamnă omul să vieţuiască după poruncile lui Dumnezeu, după omul cel lăuntric**, după cum spune Apostolul, ***şi cealaltă este după legea trupului*** (Romani 7:22-23).

Omul duhovnicesc şi omul trupesc - doi oameni într-unul şi acelaşi om.

- ***Omul duhovnicesc nu-şi poate închipui vieţuirea departe de Dumnezeu, pe când omul trupesc socoteşte că viaţa sa începe numai atunci când el este despărţit de Dumnezeu.***
- ***Omul duhovnicesc este mai cuprins cu vârsta; cel trupesc este mai împuţinat cu anii.***

Chiar de la zidirea sa, omul duhovnicesc este mai adunat cu anii, căci ni se spune că Dumnezeu a zis la început: ***"Să facem pe om după asemănarea noastră" (Facerea 1:26) şi asemănarea cu Dumnezeu este firea duhovnicească a omului, nu cea trupească - şi, după aceea, trupul omului a fost făcut din ţărână (Facerea***

2:7), ***în care Dumnezeu a suflat asemănarea deja existentă al Lui - omul duhovnicesc.*** Desigur, cu toate că Dumnezeu a făcut trupul omenesc din ţărână, acesta nu era deloc păcătos, deşi prin trup a căzut omul în păcat. Şi iarăşi, Eva era mai neajunsă cu vârsta decât Adam. Ea a fost făcută din trupul lui Adam şi, prin pofta trupului ei, a încălcat ea porunca lui Dumnezeu şi a căzut în ispită - şi, prin căderea ei, ea s-a despărţit de Dumnezeu şi s-a îndepărtat, în mintea ei, pornind într-o ţară îndepărtată: împărăţia lui Satan.

“Dă-mi partea ce mi se cuvine din avere.” În acest chip Îi vorbeşte păcătosul lui Dumnezeu. Şi, de fapt, **ce este a omului fără să fie a lui Dumnezeu?** ***Ţărână, nimic altceva decât ţărână.*** Este adevărat că Dumnezeu a făcut ţărână, dar ţărâna nu este parte a fiinţei Sale. Aşa încât omul poate să socotească, faptul ca ţărâna este a lui. ***Toate celelalte sunt ale lui Dumnezeu. Toate celelalte Îi sunt ale Lui. Atâta vreme cât omul nu este despărţit de Dumnezeu, toate cele ce sunt ale lui Dumnezeu sunt şi ale lui. După cum spune şi Dumnezeu: “Fiule, toate ale Mele ale tale sunt.”***

Omul poate să spună numai atât: ***“Toate câte are Tatăl ale mele sunt.” (Ioan 16:15).*** Dar când omul doreşte să se despartă de Dumnezeu şi atunci când el caută să primească partea ce i se cuvine din cele ce sunt fără de număr ale lui Dumnezeu, Dumnezeu poate să nu-i dea nimic şi totuşi să fie drept. **Fiindcă omul fără Dumnezeu nu este nimic şi tot ceea ce are el este nimic.**

Şi când Dumnezeu îi dă ţărână; adică, numai trup fără duh, fără suflet şi fără daruri duhovniceşti, chiar şi atunci El îi dă mai mult decât este al omului, şi El îi dă acestea nu pentru dreptate, ci pentru milostivire. ***Dar, cum mila lui Dumnezeu este nemărginit mai mare decât aceea a mamei faţă de copilul ei, Dumnezeu dă fiului Său păcătos mai mult decât ţărână. Altfel spus: împreună cu trupul, Dumnezeu îi dă suflet în trup, aşa cum se întâmplă cu animalele şi, în plus, îi mai dă daruri duhovniceşti: înţelegere, conştiinţă şi dorinţă pentru bine - numai o scânteie, destul ca să îl ţină, să nu cadă, ca să ajungă un animal printre celelalte animale.***

Şi tatăl le-a împărţit averea. Fiul mai mare a rămas cu tatăl său, bucurându-se de toate cele ale tatălui, dar fiul mai mic, nu după multe zile, adunând toate, s-a dus într-o ţară îndepărtată şi acolo şi-a risipit averea, trăind în desfrânări. ***Nu se ascunde taina şederii lui Adam în Rai sub cuvintele nu după multe zile? Când a păcătuit, Adam a căutat şi a primit partea sa de la Dumnezeu. El şi-a văzut goliciunea: adică a văzut că el nu este nimic fără Dumnezeu. Şi Dumnezeu, în milostivirea Sa, nu l-a izgonit gol, ci i-a făcut haine; l-a îmbrăcat şi l-a izgonit (Facerea 3:21). “Pământ eşti şi în pământ te vei întoarce”,*** a spus Dumnezeu lui

Adam (vezi 3:19). Şi aceasta înseamnă: în cel mai bun caz, numai ţărâna este a ta. Toate celelalte sunt ale Mele. ***Tu ai căutat ce este al tău şi Eu ţi-am dat; dar ca să fii viu şi să fii măcar o umbră din ceea ce ai fost, Eu îţi dau ţie mai mult: îţi dau o scânteie din slava Mea dumnezeiască.***

Ceea ce s-a întâmplat cu Adam se întâmplă iarăşi şi iarăşi cu milioane de urmaşi ai lui Adam care, despărţindu-se de Dumnezeu din pricina păcatului, îşi iau partea lor şi pleacă într-o ţară îndepărtată. ***Dumnezeu nu sileşte pe nimeni să rămână cu El, căci Dumnezeu a făcut omul ca să fie liber şi, potrivit firii Sale, El nu caută niciodată să îngrădească această libertate.***

Ce face păcătosul cel nebun când se desparte de Dumnezeu? El s-a dus într-o ţară îndepărtată şi acolo şi-a risipit averea, trăind în desfrânări. Aceasta nu este lucrarea unui singur păcătos: aceasta nu a făcut numai fiul cel mai tânăr al tatălui său. Aceasta se face de către fiecare om, de către fiecare care se desparte de Dumnezeu. ***"Şi s-au stins în deşertăciune zilele lor…" (Psalm 77:33).***

În desfrânări. ***Ce înseamnă aceasta?*** *Înseamnă petrecerea zilelor în păcat şi deşertăciune, în beţie, ceartă, mânie, trândăvire şi, mai mult decât toate, în desfrânare - prin care energiile vieţii se mistuie cel mai repede şi în întregime, şi scânteia dumnezeiască se stinge.* Când omul nu are dragoste, el se aruncă în gura patimilor. ***Când omul părăseşte calea lui Dumnezeu, se trezeşte într-un labirint cu multe căi şi se năpusteşte când pe o cale când pe alta. Omul acesta aşează securea la rădăcina propriei sale vieţi, şi în fiecare zi taie câte o parte din rădăcină, până când copacul începe să se usuce.***

Trăind în deşertăciune, fiul risipitor şi-a risipit toată averea pe care o primise de la tatăl său. Şi după ce a cheltuit totul, s-a făcut foamete mare în ţara aceea, şi el a început să ducă lipsa. ***În această ţară îndepărtată, departe de Dumnezeu, întotdeauna este foamete mare, căci pământul nu poate sătura pe omul flămând: hrana sa doar îi sporeşte foamea. Pământul poate să sature numai foamea animalelor fără gândire; dar în nici un chip nu-l poate sătura pe om.*** În ţara îndepărtată există întotdeauna foamete mare, pentru că, pentru păcătosul care uită cu totul de Dumnezeu, şi îşi risipeşte toate energiile vieţii pe care i le dăduse Dumnezeu ca parte a sa, se ridică foamete mare: o foame pe care întregul pământ, cu tot ceea ce are de dăruit, n-o poate potoli nici măcar pentru o clipă. Aceasta este situaţia până în zilele noastre cu fiecare păcătos, care se lăsă cu totul în voia celor pământeşti, a trupului şi a împlinirii poftelor celor trupeşti. Vine o clipă pentru păcătos când acestea devin murdărie şi duhoare respingătoare. Atunci el începe să se plângă întregii lumi şi să-şi blesteme viaţa. Secătuindu-şi viaţa trupească şi

sufletească, el se simte ca o trestie goală, uscată, prin care bate un vânt rece. Totul este întunecat pentru el; totul este scârbos şi respingător. ***Într-o astfel de situaţie, el nu mai ştie ce să facă cu sine. El a încetat să mai creadă în această viaţă şi cum poate să mai creadă în cealaltă?*** El a uitat de cealaltă viaţă şi începe să o urască pe aceasta; el a uitat de Dumnezeu şi începe să urască lumea aceasta. ***Ce va face acum? Unde va merge?*** Lumea întreagă apăsa asupra lui şi pe nici o uşă nu găseşte scris "ieşire". Primejdia situaţiei nu stă în a găsi o portiţă de scăpare, ci, calea se află tocmai înlăuntru. Când omul se găseşte într-o asemenea stare de deznădejde, îi apare diavolul îndată, însoţindu-l permanent, ducându-l dintr-un rău în altul, deşi el stă ascuns şi nevăzut. Dar acum i se arată, îl ia în slujba sa şi îl trimite la ţărâna sa, ca să îngrijească porcii. Că stă scris: ***Şi ducându-se, s-a alipit el de unul din locuitorii acelei ţări, şi acesta l-a trimis la ţarinile sale să păzească porcii.***

Aceasta se întâmplă fiecărui fiu neascultător, care s-a răsucit şi s-a îndepărtat de tatăl său: ducându-se departe de tatăl său cu mândrie şi cu planuri mari pentru fericirea sa, nimerind ca slujitor la unul mai rău decât el, ajungând să îngrijească porcii altuia.

Prin "unul din locuitorii acelei ţări îndepărtate" este lămurit că se înţelege diavolul. Cu toate că el este numit aici "om", aşa cum şi tatăl este numit "om", el este înfăţişat într-un fel cu totul împotrivitor "omului-tată", de care fiul s-a despărţit prosteşte. El este om, dar nu om al împărăţiei cerurilor, nici om al împărăţiei pământeşti, ci om al celei de-a treia împărăţii - împărăţia întunericului şi a groazei, a pierzării şi a focului: împărăţia dracilor. ***Faţă de cel dintâi, "omul-tată", păcătosul este numit fiu, dar faţă de celălalt, "omul-diavol", el este numit slujitor tocmit. Pe când se afla cu "omul-tată", el era binecuvântat cu toată îmbelşugarea, dar cu "omul-diavol" el este flămând, atât de înfometat, că ar fi mâncat din roşcovele pe care le mâncau porcii, însă nimeni nu-i dădea.***

Prin "porci", într-un înţeles mai adânc, trebuie să înţelegem duhurile cele rele, sălăşluitorii împărăţiei diavolului. Fiindcă duhurile cele rele sunt purtătorii a toată necurăţia, şi porcii sunt simbolul văzut al necurăţiei. Când Dumnezeu a scos duhurile necurate din omul îndrăcit care se afla în Gadara, El le-a îngăduit să intre în porci (Luca 8:32-33). Precum porcii râmă în pământ, tot la fel şi duhurile rele râma în om, până ce găsesc în el necurăţie, cu care să se hrănească.

Prin "roşcove" sau "hoaspa", trebuie să înţelegem toată necurăţia dinlăuntrul omului: gânduri rele, doriri necurate, scopuri care urmăresc iubirea de sine, păcate, pofte şi patimi - şi mai ales patimi. Duhurile necurate se hrănesc şi se

îngraşă cu tot ceea ce roade sufletul omului şi îl duce la pieire. Tot ceea ce creşte în întunecimea sufletului omului, ascuns de lumina nemijlocită a lui Dumnezeu, aşa cum cresc roşcovele în întunericul de sub pământ, este hrană necurată pentru duhurile necurate. Dar duhurile necurate nu dau această hrană omului, îndată ce acesta s-a aşezat în slujba lor. Ele hrănesc omul până când acesta cade cu totul sub puterea lor, dar atunci când el se găseşte în mâna duhurilor, ele nu mai au nevoie să-l hrănească. Hrana lor este otravă şi el s-a otrăvit deja peste tot. şi ceea ce este otravă pentru el, serveşte acum drept hrană pentru ele! Duhurile îi rod sufletul, aşteptând doar clipa când acesta va pleca din trup, ca să-l hrănească cu suferinţe şi mai mari, când acesta se va afla în întunericul cel mai din afară. După cum a spus împăratul şi proorocul David: ***"Vrăjmaşul prigoneşte sufletul meu şi viaţa mea o calcă în picioare; făcutu-m-a să locuiesc în întuneric ca morţii cei din veacuri." (Psalm 142:3).*** Doamne, fiul risipitor era unul mort înaintea morţii sale trupeşti!

Dar, în clipa celei mai mari deznădăjduiri, a foamei şi a înfricoşării fiului risipitor, a licărit o scânteie înlăuntrul său; o scânteie uitată, la care nici nu visase. De unde a venit această scânteie pe cărbuni stinşi? De unde să vină o scânteie de viaţă într-un les? Ea a venit de acolo de unde am pomenit mai înainte: că tatăl, dându-i fiului partea sa de avere, i-a dat mai mult decât i se cuvenea. Pe lângă ţărână, i-a mai dat o scânteie de conştiinţă şi de înţelegere. Ca şi cum tatăl cel înţelept şi milostiv şi-ar fi spus atunci când a dat partea din averea sa, fiului mai tânăr: ***"Îi voi mai da lui şi aceasta: conştiinţa şi înţelegere; de fapt, acel ceva, din pricina căruia fiul a vrut să se despartă. De ce nu? - îi va fi de folos. El pleacă într-o ţară rece şi înfometată şi atunci când se va afla în cea mai mare lipsă, aceasta scânteie va fi în stare să-i lumineze calea înapoi spre mine. Foarte bine: să ia cu el; îi va fi de folos. Aceasta scânteie îl va mântui."***

Şi, Doamne, aceasta scânteie a ars în cea mai adâncă întunecime din cel de-al doisprezecelea ceas, când fiul risipitor coborâse în cea de-a treia împărăţie şi se dăduse în slujba diavolului. A ars în interiorul lui ca o lampă tainică, lumina de mult uitată a conştiinţei şi a înţelegerii. Şi, în această lumină, el şi-a venit în sine. Numai cu ajutorul acestei lumini a putut să vadă prăpastia în care căzuse, toată duhoarea pe care o respirase şi în care trăise, toţi oamenii netrebnici cu care se însoţise. Cu ajutorul luminii acestei lămpi tainice, pe care mâna milostivă a tatălui său o ţinea în sufletul lui, el s-a deşteptat din visul său de groază, şi a început să facă o asemănare între viaţa pe care o trăise mai înainte alături de tatăl său şi viaţa pe care o ducea acum. Dar, venindu-şi în sine, a zis: Câţi argaţi ai tatălui meu sunt îndestulaţi de pâine, iar eu pier aici de foame! Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu şi-i voi spune: Tată, am greşit la cer şi

înaintea ta; nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argaţii tăi. Şi s-a sculat şi a venit la tatăl său.

(Teofilact spune: "Şi când şi-a venit în sine": de aici decurge lămurit faptul că, pe vremea când săvârşea răul, el nu era în sine. Cu adevărat, umblând cu ajutorul simţurilor noastre pe aiurea, ne înstrăinăm de noi înşine şi ne îndepărtăm de Împărăţia lui Dumnezeu, care se află înlăuntrul nostru [Luca 17:21].)

De îndată ce scânteia a început să ardă în sufletul fiului risipitor, şi de îndată ce el a făcut o asemănare între viaţa pe care o ducea împreună cu tatăl său, şi viaţa într-o ţară îndepărtată, el îndată a luat hotărârea: "Sculându-mă mă voi duce la tatăl meu!" El spune "sculându-mă", deoarece el vede prăpastia în care a căzut. Nu există o a treia cale: ori coborî până în cele mai mari adâncuri ale prăpastiei drăceşti, ori mergi în sus către tatăl. Şi tatăl său este foarte bogat: lângă el nu se afla foamete; argaţii săi sunt îndestulaţi de pâine şi fiul său moare de foame.

Prin "pâine" noi trebuie să înţelegem "viaţa"; "argaţii" sunt fiinţe din zidirea lui Dumnezeu care sunt mai împuţinate decât oamenii, cum sunt animalele şi alte făpturi.

Fiul risipitor căzuse mai jos decât animalele şi a căutat să ducă o viaţă cel puţin la fel cu a lor. Animalele nu sunt fiinţe libere şi Dumnezeu le stăpâneşte în desăvârşit prin puterea şi voia Sa. Dumnezeu le dă viaţă potrivit nevoii lor, are grijă de ele şi le împlineşte nevoile. Dar fiul risipitor şi-a irosit în desfrânare acele energii ale vieţii, pe care Dumnezeu le dă animalelor şi pe care animalele le folosesc cu dreptate.

"Am greşit la cer şi înaintea ta". **Prin "cer" trebuie să înţelegem,**

- ***mai întâi, toate cetele îngerilor lui Dumnezeu şi mai ales îngerii noştri păzitori;***
- ***în al doilea rând, trebuie să înţelegem darurile duhovniceşti pe care Dumnezeu le dă fiecărui om şi care înseamnă toată Dumnezeirea din oamenii păcătoşi, că "după omul cel lăuntric mă bucur de legea lui Dumnezeu" (Romani 7:22).***

Şi faptul că "cer" înseamnă aici îngerii lui Dumnezeu, se vede chiar din cuvintele Domnului: "Zic vouă, aşa se face bucurie îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos care se pocăieşte." (Luca 15:2-10).

Aşadar, când există bucurie pentru un păcătos care se pocăieşte, există şi supărare pentru un păcătos nepocăit.

Că prin "cer" trebuie să mai înţelegem şi darurile duhovniceşti pe care Dumnezeu le-a dat oamenilor, se vede din cuvintele Apostolului Pavel pe care le-am citat deja, şi din următoarele cuvinte: "Sau nu ştiţi că trupul vostru este templu al Duhului Sfânt, Care este în voi, pe Care-L aveţi de la Dumnezeu şi că voi nu sunteţi ai voştri?" (I Corinteni 6:19). **Şi aceasta se vede şi mai lămurit din cuvintele Mântuitorului:** ***"Împărăţia lui Dumnezeu este înlăuntrul vostru" (Luca 17:21). Şi astfel, cel ce păcătuieşte împotriva lui Dumnezeu păcătuieşte şi împotriva îngerilor lui Dumnezeu şi a omului celui drept dinlăuntrul său, care este de la Dumnezeu, şi aceasta înseamnă "împotriva cerului". Şi de aceea spune fiul se pocăieşte: "Am greşit la cer şi înaintea ta."***

Şi încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său şi i s-a făcut milă şi, alergând, a căzut pe grumazul lui şi l-a sărutat. ***Aşa este dragostea lui Dumnezeu - este fără margini şi totuşi plină de dulceaţă! Cât de mare I-a fost până acum răbdarea faţă de păcătos, la fel de mare Îi sunt acum iertarea şi bucuria.*** De îndată ce păcătosul se pocăieşte şi se întoarce înapoi la Dumnezeu, Dumnezeu se năpusteşte deja să-l întâmpine, să-l primească, să-l îmbrăţişeze şi să-l sărute. Bucuria mamei este mare atunci când vede îndreptare în copilul ei; bucuria păstorului este mare atunci când îşi găseşte oaia cea pierdută; bucuria femeii este mare atunci când îşi găseşte bănuţul cel pierdut - dar nimic din toate astea nu se poate asemăna cu bucuria lui Dumnezeu când un păcătos se pocăieşte şi se întoarce la El.

La primul semn de pocăinţă din inimile noastre, chiar dacă încă ne aflăm departe, Dumnezeu deja ne vede şi, mai iute decât lumina soarelui care vine cu repezeală spre pământul întunecat, se grăbeşte să ne întâmpine: să întâmpine omul cel nou care, prin pocăinţă, se zămisleşte în noi. ***"Doamne", strigă proorocul către Atotştiutorul, "cercetatu-m-ai şi m-ai cunoscut!" (Psalm 138:1). Tatăl nostru cel ceresc se grăbeşte spre ajutorul nostru deschizându-Şi larg braţele şi ne sprijină ca să nu cădem în prăpastia drăcească, sălaşul porcilor şi ţara foametei. "Apropiaţi-vă de Dumnezeu şi Se va apropia şi El de voi" (Iacov 4:8).***

O, cât de grabnic ajutător eşti Tu! O, mâinile Tale preabinecuvântate! Dacă încă nu am stins ultima scânteie de conştiinţă şi de înţelegere care se află în noi, trebuie să ne simţim ruşinaţi în faţa unei asemenea iubiri din partea lui Dumnezeu; trebuie să ne pocăim fără trândăvire şi să ne repezim cu ochii plecaţi şi cu inima înălţată să-L îmbrăţişăm pe Tatăl de care ne îndepărtaserăm.

Când fiul care se pocăieşte vine către tatăl său, îi spune ceea ce plănuise: ***"Tată, am greşit la cer şi înaintea ta; nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău."*** Dar el nu spune tot ce voia să spună. Este important să continue: ***"Fă-mă ca pe unul din argaţii tăi."*** Dar tatăl său nu-l lăsa să isprăvească. El nu-l lăsa pe cel care se pocăieşte să se umilească, nici nu vrea ca el să fie ca unul din argaţii săi, şi îl opreşte pe fiul său şi porneşte să-l îmbrăţişeze şi să-l sărute. Zdrenţăros, murdar, slăbit şi cu privirea sălbăticită, cum se arătă în priveliştea tatălui, acesta se milostiveşte îmbrăţişându-l, şi zicând către slugile sale: ***"Aduceţi degrabă haina lui cea dintâi şi-l îmbrăcaţi şi daţi inel în mâna lui şi încălţăminte în picioarele lui; şi aduceţi viţelul cel îngrăşat şi-l junghiaţi şi, mâncând, să ne veselim. Căci acest fiu al meu mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat."***

Haina lui cea dintâi semnifică toată îndestularea şi frumuseţea darurilor duhovniceşti ale lui Dumnezeu. ***Aceasta este haina sfinţeniei şi curăţiei în care era înveşmântat Adam, înainte de căderea în păcat şi de izgonirea într-o ţară îndepărtată de Dumnezeu. Această haină este Însuşi Hristos: de aceea este numită "cea dintâi". Nu există nici o haină mai minunată decât aceasta din cer. Apostolul spune: "Căci câţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi îmbrăcat" (Galateni 3:27).*** Sufletul, care fusese despuiat de toată lucrarea cea bună, este în întregime îmbrăcat din nou: haina cea veche, murdară şi zdrenţăroasă este aruncată şi sufletul său este îmbrăcat în haină nouă. ***Această haină nouă pentru suflet*** **semnifică omul cel nou -** ***pocăit, iertat şi primit de către Dumnezeu. Fără această haină nouă, nimeni nu se poate sălăşlui în Împărăţia lui Dumnezeu, după cum vedem lămurit din pilda lui Hristos*** **despre nunta** ***fiului împăratului (Matei 22:2-14). Potrivit cuvintelor Apostolului, această haină este alcătuită din: "milostivirile indurării, din bunătate, smerenie, blândeţe, îndelunga răbdare,… iar peste toate acestea… dragoste, care este legătura desăvârşirii" (Coloseni 3:12-14; cf. Efeseni 4:24, Apocalipsa 7:14, Zaharia 3:4).***

Inelul de pe degetul său semnifică logodna sufletului său cu Hristos. ***Cel ce se pocăieşte se leapădă de toate legăturile sale intru desfrânare cu lumea aceasta, îşi lipeşte sufletul de Hristos şi rămâne unit cu El într-o unime de nezdruncinat. Această logodnă se împlineşte prin puterea şi harul Duhului Sfânt, a Cărui pecete se află pe toate darurile cereşti.***

Daţi-i "încălţăminte în picioarele lui", spune tatăl slugilor lui. **Încălţămintea semnifică puterea voinţei prin care omului îi stă în putinţă să calce cu hotărâre spre căile Domnului, fără să hoinărească aiurea şi fără să se uite înapoi.**

Prin viţelul cel îngrăşat care a fost junghiat, trebuie să înţelegem că Îl semnifică pe Iisus Hristos Însuşi, Care S-a dat spre junghiere pentru curăţirea păcătoşilor de păcatele lor.

Prin slugi trebuie să înţelegem fie îngerii, fie preoţii.

- ***Dacă înţelegem prin casa tatălui că ar fi chiar cerul, atunci trebuie să vedem slugile ca pe îngeri;***
- ***dacă - ca o altă interpretare corectă - înţelegem prin casa tatălui ca şi cum ar fi Biserica de pe pământ (cea văzută), atunci trebuie să vedem slugile ca pe preoţi, care sunt chemaţi să slujească taina jertfei lui Hristos şi, prin aceasta, să asigure oamenilor hrana pentru viaţa cea veşnică.***

Este limpede că aici se vorbeşte mai întâi despre Biserică, din faptul că Fiul Risipitor nu era totuşi mort din punct de vedere trupeşte şi, până când omul se desparte de trupul său, el este al Împărăţiei lui Dumnezeu, în chipul Bisericii lui Dumnezeu care se află pe pământ. Faptul că slugile semnifică la fel de bine şi îngerii, este limpede mai întâi din faptul că îngerii sunt de faţă în biserică la Sfintele Taine şi, în al doilea rând, din faptul că Dumnezeu foloseşte îngerii păzitori ai oamenilor ca să-i îndrume pe calea mântuirii.

“Căci acest fiu al meu mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat.” Trupul lui mai era încă viu, dar sufletul său era ca şi mort. **Singura scânteie a darului dumnezeiesc, care mai licărea, s-a aprins în el şi a înviat sufletul întreg**. El era deja pierdut în clipa când şi-a cerut partea din avere ce i se cuvenea de la tatăl lui. Şi şi-a venit în sine. ***Aceasta înseamnă: el şi-a venit în sine la lumina scânteii lui Dumnezeu, fiindcă se pierduse. Dumnezeu îl ştia pe el şi l-a păstrat în privelişte chiar până în ultima clipă - clipa pocăinţei.***

Şi au început să se veselească. Auzind toate câte se întâmplaseră, fratele mai mare s-a mâniat şi i-a spus tatălui său: ***“Iată, de atâţia ani îţi slujesc şi niciodată n-am călcat porunca ta. Şi mie niciodată nu mi-ai dat ied, ca să mă veselesc cu prietenii mei. Dar când a venit acest fiu al tău, care ţi-a mâncat averea cu desfrânatele, ai junghiat pentru el viţelul cel îngrăşat.”*** Fiul cel cinstit vorbeşte astfel tatălui său. Mulţi oameni drepţi ai Bisericii vorbesc în acest chip cu mânie, atunci când Biserica, cu bucurie şi blândeţe, îi primeşte pe păcătoşii cei pocăiţi şi îi aduce la sfânta taină a Împărtăşaniei.

Mulţi bărbaţi drepţi din Vechiul Testament vorbeau astfel când Îl vedeau pe Dumnezeu aducând pe Singurul Său Fiu ca jertfă pentru neamurile de oameni mai

tineri şi mai păcătoşi: "'El nu ne-a dat niciodată nici măcar un ied!' Asemănată cu jertfa îngrozitoare pe care Tu o faci pentru aceşti urmaşi ai noştri păcătoşi şi risipitori, Tu nu ai făcut pentru noi nici cea mai mică jertfă, care ar fi totuşi prea mică."

Apoi, deoarece capra semnifică în general păcatul, aceiaşi bărbaţi drepţi ar putea spune: "Tu ne opreşti pe noi să săvârşim şi cel mai mic păcat - mic şi fără importanţă ca un ied - şi tot Tu răsplăteşti acum aceste neamuri păcătoase cu cea mai mare comoară a Ta - cu jertfa Fiului Tău!" şi dacă mergem şi mai departe, vedem că această pildă aparent simplă, pătrunde chiar în inima întregii istorii a lumii, de la căderea lui Adam până la Preacinstitul Domn Iisus Hristos, care este pentru omenire, pentru Adam şi urmaşii săi, întocmai ca Fiul Mai Mare al Tatălui Ceresc - deşi El este Fiul Cel Unul Născut şi nu fiu prin adopţie. Dacă Domnul Iisus Hristos ar fi vorbit ca un om obişnuit, muritor, El ar fi putut spune Tatălui Său: "Adam a păcătuit şi a căzut de la Tine şi el, împreună cu toţi urmaşii săi Ţi-au hulit numele Tău, dar acum Tu pregăteşti pentru el şi urmaşii săi asemenea slavă şi bucurie, cum eu împreună cu toţi sălăşluitorii cerului nici nu ne putem închipui."

Desigur, Domnul Iisus nu S-ar mânia niciodată pe Tatăl Său cel ceresc, nici nu ar vorbi cu Tatăl Său într-un asemenea chip, decât numai dacă noi Îl aşezăm dinadins în inimile noastre, spunând aceasta ca să ne mustre ori să ne înveţe, ca noi să nu ne semeţim intru dreptatea noastră şi, în mândria noastră, să nesocotim păcătoşii care se pocăiesc. Ca şi cum El ar fi vrut să ne spună: ***când Eu, Cel drept din veşnicie, care sunt nedespărţit de Tatăl Meu din veşnicie, nu mă împotrivesc primirii lui Adam cel pocăit din nou, în Împărăţia cea cerească, atunci, cum puteţi voi, care sunteţi drepţi numai de puţină vreme şi păcătoşi sunteţi de la întâiul păcat al lui Adam, să vă împotriviţi dragostei pe care o are Dumnezeu pentru păcătoşii care se pocăiesc?***

"Fiule", i-a spus tatăl, "tu totdeauna eşti cu mine şi toate ale mele ale tale sunt. Trebuia să ne veselim şi să ne bucurăm, căci fratele tău acesta mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat."

Astfel, Dumnezeu linişteşte pe omul cel drept, amintindu-i de bunătăţile cele multe, pe care el le stăpâneşte şi le împarte împreună cu El. Toate ale Mele ale tale sunt. Odată cu întoarcerea fratelui tău celui pocăit, partea ta nu se împuţinează, ci bucuria ta va trebui să fie sporită, "căci fratele tău acesta mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat."

Aşa se încheie pilda aceasta, care este în sine o întreagă evanghelie de taină şi învăţăminte. ***Cu cât omul pătrunde prin rugăciune adâncurile acestei pilde, cu atât va descoperi atât tainele, cât şi învăţămintele acesteia.***

Slavă Domnului Iisus Hristos, Care ne-a dat această pildă - această comoară plină de atâta bogăţie, de la care neam după neam îşi adună cunoaşterea de Dumnezeu, cât şi cunoaşterea omului, învăţând din această cunoaştere, dragostea prin îndelunga răbdare, iertare prin dragostea lui Dumnezeu pentru oameni şi bucuria, prin dragostea lui Dumnezeu, în primirea păcătoşilor care se pocăiesc.

Slavă Tatălui Celui fără de început, şi Fiului, şi Sfântului Duh de viaţă dătător - Treimii celei de o fiinţă şi nedespărţită, acum şi pururea şi-n vecii vecilor. Amin.

Sfântul Teofan Zăvorâtul – Predică în Duminica fiului risipitor (I)

În duminica trecută, Sfânta Biserică ne-a învăţat smeritele simţăminte de căinţă prin care e atrasă milostivirea lui Dumnezeu; acum, ea vrea să ne ridice la hotărârea însufleţită de a merge, părăsind păcatul, pe calea dreaptă către Tatăl Cel Ceresc. Pentru aceasta, ***în pilda despre fiul risipitor ea ne înfăţişează pe de o parte starea amară a păcătosului căzut de la Dumnezeu, iar pe de alta - bucuria şi tihna în care este primit de Tatăl Ceresc cel ce se pocăieşte.*** Să urmărim căderea şi ridicarea acestui păcătos. Cu greu se va găsi cineva dintre noi, cei ce suntem aici de faţă, care să nu îşi recunoască propria sa istorie, în trăsăturile ei întunecate sau în cele luminoase.

Întoarceţi-vă cu gândul la vremea când, anul trecut, am postit, ne-am spovedit şi ne-am împărtăşit cu Sfintele lui Hristos Taine. În ce stare fericită era atunci sufletul nostru! Ce luminos i se părea totul: şi în sine, şi în jurul său, şi deasupra sa, şi în depărtarea trecutului, şi în adâncul viitorului! Ce linişte împărăţea pe tărâmul inimii! Ce rânduială se înstăpânise în viaţa noastră, ce cuviinţă în gândurile noastre şi ce tărie în împlinirea hotărârilor bune! Ce râvnă aveam de a căuta numai pe Dumnezeu şi de a umbla fără abatere pe calea poruncilor Lui! Ni se părea că nimeni nu-i mai fericit ca noi, şi ne spuneam: „***Niciodată nu vom trăda viaţa îndreptată pe care am început-o acum, ca să nu pierdem această bucurie şi ca să fim întotdeauna ai Tatălui Ceresc, a Cărui atingere a dreptei Sale purtătoare de grijă o simţea atât de puternic atunci inima noastră***".

Ce fericiţi, cu adevărat, sunt cei ce au rămas cu fapta, chiar dacă nu deplin, în aceste bune aplecări şi făgăduinţe făcute în faţa conştiinţei! - Dar toţi sunt astfel,

oare? Nu cumva cea mai mare parte dintre noi a repetat istoria fiului risipitor? Ia amintiţi-vă! Iată, a trecut *postul, care-1 înţelepţeşte şi cuminţeşte pe om*, şi au venit luminatele sărbători; după acestea a urmat anotimpul cel înflorit şi zâmbitor. Ne-am îngăduit o anumită destindere, ca şi cum am fi avut dreptul la odihnă după nevoinţa vieţii aspre pe care o duseserăm până atunci.

Să ne dedăm plăcerilor cu totul - nici prin gând nu ne trecea. La început am vrut numai să ne plimbăm puţin, fără a ne gândi la ceea ce urmează. Această primă distracţie a lăsat, însă, o urmă vădită în suflet şi a clătinat destul de mult rânduiala cucernică ce se statornicise în noi. Râvna pentru o viaţă aspră a slăbit şi gândul ne fugea adeseori la nevinovata plăcere pe care o gustasem. Am mai părăsit din îndeletnicirile evlavioase cuvenite - nu fără a ne fi dat seama, dar fără frângerea de inimă cuvenită - şi îndată ce s-a ivit prilejul, iarăşi distracţii şi plăceri.

De acum ne-am distrat mai cu îndrăzneală; şi dacă gândurile bune veneau să ne facă serioşi, le respingeam cu îndrăzneală, ca pe nişte gânduri venite la vreme nepotrivită. Roada? întuneric şi tulburare. Simţeam ce greutate şi strâmtorare este în pravila de viaţă evlavioasă pe care am luat-o asupră-ne, şi deseori ne venea în gând: „Ce-ar fi s-o părăsim? Lasă că o să vină iar vremea bineprimită şi vom începe din nou să lucrăm Domnului, iar acum să ne mai destindem puţin". Şi a urmat destindere după destindere! între timp, patimile cu care eram obişnuiţi au ridicat capul şi au început obişnuita lor împreună-vorbire cu inima. Cunoscute vechi fiind, degrabă au înnodat iarăşi legătura! În faţa gândurilor pătimaşe nu a mai fost, curând, nici o împotrivire. Ne-am îngăduit să ne îndulcim şi de obiectele, şi de lucrările patimilor. îndulcirile de ele au clătinat voinţa. Desele repetări ale acestui mecanism înăuntrul nostru au născut înclinarea spre păcatele dinainte; a avut loc învoirea cu păcatul - şi căderea lăuntrică s-a săvârşit! îndată ce s-a ivit prilejul, căderea s-a săvârşit şi cu fapta. în continuare, cădere după cădere - şi totul, atât înăuntru, cât şi în afară, a ajuns la întocmirea păcătoasă dinainte. Neorânduiala duhovnicească era deplină - şi ne făcusem asemenea fiului risipitor când el, risipindu-şi toată averea departe de tatăl său, păştea porcii şi se hrănea cu mâncarea lor.

Tu, cel care te-ai supus acestei nefericiri, compară ce este acum în tine cu ceea ce era: întristează-te şi plângi! Ce luminos era totul - iar acum, întuneric de jur împrejur: toate dumnezeieştile idei curate şi adevăruri mântuitoare parcă au fost furate şi nu vin în minte - iar când vin, par foarte greu de înţeles. Ce bucurie era pentru noi să mergem la biserică - iar acum, din tot ce e bisericesc parcă adie un vânt rece; atunci nu ne mai venea să ne despărţim de sfintele slujbe, acum fugim de ele cât ne ţin picioarele. Pe dinafară, poate că nu ne-am schimbat; însă pe

dinăuntru, tristeţea şi urâtul rod inima - şi nici un fel de mângâieri nu pot alina tânjeala aceasta lăuntrică, ce nu cunoaşte nici o bucurie! Toate aceste lucruri sunt cunoscute de cel ce a căzut şi le încearcă pe pielea sa - ba poate că acesta le cunoaşte şi le încearcă mai mult decât poate descrie în cuvinte cel ce priveşte dinafară. Dar tu, sărmane suflete, oare te vei da fără întoarcere pe mâinile căderii tale? Şi dacă ai urmat fiului risipitor în cădere, oare nu-i vei urma şi în ridicare?

Vino-ţi în fire! Priveşte ce pustiire este acolo unde te afli, ce sărăcie în toate şi câtă neorânduială! Oare aceasta este frumuseţea cu care ai fost împodobit tu când ai fost zidit şi cu care te-a împodobit Domnul, pe deasupra, şi când te-a răscumpărat? Oare se cuvine ţie, care eşti chipul lui Dumnezeu, să te târăşti pe jos şi să te tăvăleşti în necurăţii? învie-ţi în minte amintirea vredniciei tale şi caută să o refaci!

Nu te uita dacă legăturile tale dinafară [relaţiile exterioare] stau bine. Nu aceste legături au preţ, ci veşnicele tale legături cu Dumnezeu şi cu Sfinţii Lui. Iar acestea în ce stare se află, ia cugetă?! Gândul la Dumnezeu te umple de frică - dar nu de frica fiului, ci de frica nelegiuitului. Dar frica nelegiuitului se cuvine s-o avem noi, fiii lui Dumnezeu?! Pune-te alături de ceata îngerilor şi sfinţilor: poţi să stai lângă ei? Bineînţeles că nu. Dar aşa se cuvine să fim eu şi cu tine, care am fost chemaţi la împreună-vieţuirea cu Sfinţii şi numiţi casnici ai lui Dumnezeu? Ce, vei rămâne aşa şi nu vei avea râvnă să pui în rânduială aceste legături (cu Dumnezeu şi Sfinţii) care s-au stricat? Grăbeşte-te s-o faci, sau vei pieri!

Azi-mâine vine moartea. Când vom închide ochii ni se va închide şi uşa milostivirii lui Dumnezeu, dacă nu ne vom îngriji să intrăm prin ea mai înainte de a muri. Şi atunci ce va fi? - O! Necazul de atunci nici nu poate fi povestit în cuvinte! Deci nu mai amâna! Iată că se apropie vremea bineprimită a sfântului post. De acum hotărăşte-te să te foloseşti de el spre mântuire şi să te pregăteşti pentru aceasta. Scutură şi întărâtă în fel şi chip râvna pentru mântuire, care a adormit în tine, folosind toate mijloacele care au fost lăsate libertăţii tale de către harul atoate orânduitor al lui Dumnezeu.

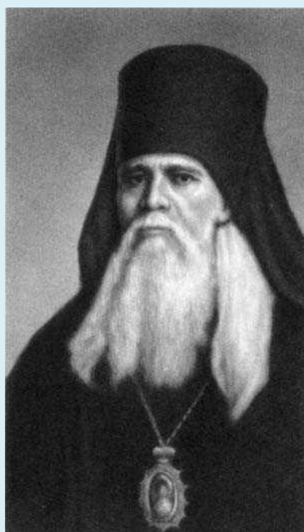
Iar Domnul e aproape! El aşteaptă numai să spui: „Sculându-mă, voi merge"! Şi mai înainte de a te apropia tu de El, El te va întâmpina şi te va cuprinde în braţele părinteşti ale iubirii Sale. Uită-te câţi robi care îi slujesc locuiesc deja în casa Lui! Şi între ei câţi nu sunt care au căzut în acelaşi chip ca tine! Priveşte: uite-o pe Magdalena, uite-1 şi pe Zaheu, uite-o. şi pe Maria Egipteanca, uite-o pe Pelaghia şi uite-i şi pe ceilalţi, cărora nici nu este număr. ***Deci nu te deznădăjdui nici tu; însă nici nu întârzia. Nu va mai pomeni fărădelegile tale Domnul, şi de bucuria întoarcerii tale, care va veseli tot cerul, îţi va da înapoi tot ce ai pierdut.***

Ştii şi tu toate lucrurile acestea. Ai cunoscut deja dulceaţa întoarcerii, uşurinţa ei şi roadele ei mângâietoare. Ai avut nefericirea să cazi din nou? Grăbeşte-te să te fericeşti cu o nouă ridicare. ***Oricât ar cădea cineva, Domnul îl primeşte cu dragoste atunci când se ridică.*** Dar dacă omul se aruncă în noroiul păcatelor şi se leagă cu plăcere de această soartă, îl va arunca, îl va lepăda şi Domnul - şi cine ştie dacă îşi va mai aminti de el vreodată? ***Deci trezeşte aducerea-aminte de tine a lui Dumnezeu prin grija ta de a te ridica: şi El va veni, şi te va ridica chiar El; îţi va da mâna Sa cea atotputernică şi te va scoate din adâncul în care te cufunzi.*** Nu amâna prilejul să te foloseşti de măsura îndelungii răbdări a lui Dumnezeu ce a rămas încă pentru tine şi întrebuinţează toate mijloacele ca să te însufleţeşti spre osteneala pocăinţei. ***Adună împrejurul inimii tale toate adevărurile care te pot îmboldi la pocăinţă - şi din cer şi de pe pământ, şi de acum şi din viitor - ca să te ridici în cele din urmă până la hotărârea de a spune: „Sculându-mă, voi merge"! Şi apoi scoală-te şi mergi! Mergi la Părintele Ceresc, Care te aşteaptă - şi nu numai că te aşteaptă, ci te şi caută, şi se îngrijeşte în fel şi chip ca să te întorci, arătându-Se gata să fie ajutătorul Tău în această lucrare ostenicioasă şi hotărâtoare pentru tine.***

Acest lucru să ni-1 dorim şi noi acum unii altora, fiecare în ce cădere - mai mare sau mai mică - s-ar afla; să ni-1 dorim unii altora şi să ne îndemnăm unii pe alţii ca să ne întoarcem la Tatăl nu câte unul, ci toţi odată, şi să devenim una cu El, şi cu toată casa Lui, şi cu toată împărăţia celor care sunt mântuiţi, fericiţi, şi vor rămâne fericiţi în veci. Amin!

19 februarie 1861

Sfântul Teofan Zăvorâtul – Predică în Duminica fiului risipitor (II)

Pilda despre fiul risipitor, pe care am ascultat-o în Evanghelia de astăzi, este, poate, istoria vie a nu puţini dintre noi, cei ce suntem aici de faţă. Aduceţi-vă aminte de Postul Mare din anul trecut! Ce serioşi ne făcuserăm, cum începusem să ne pregătim pentru Sfânta împărtăşanie, cum ne pocăiam, primeam dezlegare şi ne împărtăşeam cu Sfintele lui Hristos Taine. Pentru pocăinţa şi făgăduinţă noastră de a ne îndrepta viaţa, Părintele Ceresc ne-a dat partea moştenirii noastre de har care a judecat bunătatea Lui că ni se cuvine. Ce bine ne era în casa liniştită şi luminoasă a Tatălui Ceresc! Dar iată că a venit primăvara, au început distracţiile şi plăcerile. Luarea-aminte s-a împrăştiat, şi râvna duhului se tot stingea. După aceea a urmat o cădere - la început, poate, neaşteptată; în urma ei - a doua, a treia şi aşa mai departe. Sufletul s-a învârtoşat; gândurile s-au întunecat; simţămintele şi dorinţele au devenit grosolane. Şi acum puţini sunt, oare, care se aseamănă deplin cu fiul risipitor, ce sărăcise şi murea de foame?

Dar dacă am urmat fiului risipitor în cădere, să avem râvnă a-i urma şi în sculare. Am cheltuit, la fel ca el, moştenirea noastră harică; să ne grăbim acum, tot la fel ca el, a ne întoarce din nou în braţele Părintelui Ceresc, care întotdeauna sunt deschise pentru a ne primi. Tocmai asta este menirea Postului Mare care se apropie. Iar ***pilda fiului risipitor se citeşte acum ca să ne amintească Ia bună vreme care este lucrarea postului şi să nască în noi aplecarea [dispoziţia] de a croi în mintea noastră întregul drum pe care ne întoarcem la Domnul, de Care ne-am îndepărtat.***

Să învăţăm, deci, aceasta de la fiul risipitor. ***Cu ce a început calea întoarsă a***

fiului risipitor la tatăl său? Cu faptul că şi-a venit în sine. Acesta este pentru toţi primul pas în mişcarea de la păcat către Dumnezeu; se poate spune că încă nici nu este pas, ci numai începutul mergerii, punctul de plecare. Păcatul cufundă sufletul în somnul uitării de sine, al nesimţirii şi al nepăsării. Şi păcătosul doarme adânc! Pe adormit trebuie să îl scoale cineva ca el să se ridice si să umble: ei bine, şi păcătosul trebuie deşteptat din aţipirea păcatului, pentru ca, deşteptându-se, să vadă primejdia şi să ajungă la hotărârea de a se scula şi a merge la Domnul. Tocmai în acest scop se aud de pretutindeni dimprejurul nostru glasuri îndemnătoare. Şi conştiinţa, şi cuvântul lui Dumnezeu, şi cuvântul Părinţilor, şi rânduiala Sfintei Biserici, şi rânduiala zidirii lui Dumnezeu, şi împrejurările fericite, şi împrejurările nefericite - totul îl trezeşte pe păcătosul adormit, totul îi spune: „***Scoală-te, cela ce dormi! Scoală-te, şi te va lumina Hristos!***" Ce altceva ne va spune postul, ce altceva ne vor spune măreţele cântări şi citiri ale Postului, ce altceva ne va spune însăşi Evanghelia de azi decât acelaşi cuvânt: „***Scoală-te, cela ce dormi, si învie din morţi!***"?

Cel care dă imbold este, de fapt, Duhul lui Dumnezeu, care pătrunde până la duhul omenesc. Este nevoie, însă, ca şi noi să ne scuturăm şi să ne silim pe noi înşine, căci fără voia noastră nici Duhul lui Dumnezeu nu va lucra nimic în noi. Roagă-te Domnului şi cere-I să îţi dea imbold - dar nu sta nici tu cu capul în pământ şi mâinile încrucişate; stârneşte şi tu în tine însuţi duhul grijii de mântuirea ta şi de slava lui Dumnezeu. Trebuie să lucrezi împotriva a ceea ce făcea cu tine păcatul. Când se lasă o ceaţă deasă, ascunde toate lucrurile de ochii noştri: la fel este şi cu păcatul, care pune văl peste văl pe ochii minţii noastre şi ascunde de ea toate lucrurile pe care este datoare să le vadă neîncetat şi să umble cu ochii la ele.

Duhul nostru este zidit pentru Dumnezeu şi pentru dumnezeiasca rânduială a lucrurilor, în contemplarea căreia trebuie să petreacă, umblând şi lucrând în ea ca într-o atmosferă a sa.

„Dumnezeu, Cel în Treime închinat, Care a făcut lumea şi poartă grijă de ea, ne mântuieşte în Domnul Iisus Hristos prin harul Sfântului Duh, în Sfânta Sa Biserică, pentru credinţă şi vieţuirea după îndreptarul credinţei, curăţindu-ne în această viaţă pentru ca, după ce ne vom fi ostenit aici puţin, să ne odihnească în cealaltă viaţă cu odihnă veşnică".

Iată rânduiala dumnezeiască! Tocmai în această rânduială dumnezeiască este dator să petreacă prin luare-aminte duhul nostru, ca să trăiască şi să lucreze potrivit ei. Însă păcatul, venind, smulge toate acestea din luarea noastră aminte şi o atrage într-o rânduială a lucrurilor cu totul potrivnică, în care Dumnezeu este uitat, este uitată

iconomia harică, sunt uitate moartea, viaţa viitoare şi dreapta răsplătire pentru faptele fiecăruia, în care se văd doar bunătăţile de faţă şi viaţa simţurilor, viaţă care nu îşi aşteaptă sfârşitul. ***Şi iată că tocmai în această ceaţă se pogoară raza harului dumnezeiesc ca să-1 trezească pe păcătos, să înlăture orbirea de pe ochii lui şi, ca şi cum l-ar lua de mână, să-1 scoată la lumina înţelegerii rânduielii lui Dumnezeu. Tu însă, care cunoşti această rânduială, apucă-te şi tu pe loc de lucru.*** Adună-ţi luarea-aminte şi treci prin această rânduială - prin toată, de la început şi până la sfârşit.

Adu-ţi aminte cum Dumnezeu, Care toate le-a făcut prin cuvântul Său, te-a deosebit de celelalte făpturi şi te-a cinstit cu chipul Său;

- *cum ai căzut şi L-ai mâniat pe Dumnezeu, şi cum ai fost pedepsit cu izgonirea din rai;*
- *cum Dumnezeu, milostivindu-Se de tine, a făgăduit să trimită Mântuitor;*
- *cum a venit Domnul şi Mântuitorul şi te-a mântuit prin moartea Sa pe cruce;*
- *cum ţi-a dăruit harul Sfântului Duh, şi celelalte;*
- *cum tu ai călcat în picioare toate acestea prin viaţa nepăsătoare şi nelegiuită;*
- *cum de la o zi la alta te aşteaptă moartea, iar după moarte - judecata şi răsplătirea după faptele tale cele rele.*

Treci cu mintea ta prin toată această rânduială - şi nu numai să treci, ci să şi faci ceea ai văzut trecând prin ea, atât cât îţi ajung puterile şi timpul. Dacă vei face astfel cu osârdie, poate că în inima ta se va însămânţa frica pentru tine însuţi, iar odată cu aceasta şi grija pentru mântuirea ta. Acest simţământ, născându-se, va face să se încordeze puterile tale duhovniceşti slăbite în urma lenevirii şi va naşte nu numai gânduri, ci şi dorinţa de a înceta, în sfârşit, să te mai tăvăleşti în păcat şi de a te întoarce la Domnul.

Iată, tocmai asta înseamnă a îţi veni în sine, altfel spus a te deştepta din somnul păcatului: a intra prin luare-aminte, înţelegere şi simţire, în rânduiala cea dumnezeiască, şi prin aceasta a simţi primejdia rămânerii în păcat, a căpăta grija de a ieşi din ea.

Ce a spus tânărul dezmăţat când şi-a venit în sine? „***Câţi argaţi ai tatălui meu sunt îndestulaţi de pâine, iar eu pier de foame?***" Altfel spus: „Ce bine e la tatăl meu, şi ce rău e de mine, care am fugit de la tata! Ce luminoasă, mângâietoare şi fericită e dumnezeiasca rânduială şi vieţuirea în ea, care mi-a fost menită; şi ce rău e de mine, care trăiesc în păcat, care de capul meu am ieşit din această rânduială şi m-am înstrăinat de ea! Dar ce nevoie am să uneltesc singur împotriva mea şi să mă

duc la pierzare singur? Sculându-mă, voi merge! Voi lepăda păcatul şi voi începe să trăiesc după rânduiala lui Dumnezeu!"

„Sculându-mă, voi merge" - acesta e al doilea pas în mersul de la păcat la Dumnezeu.

- *La primul pas, păcătosul ajunge doar la gândul şi la dorinţa de a lăsa păcatul, iar aici se hotărăşte cu adevărat să-1 lase.*
- *La primul pas de-abia s-a trezit din somnul păcatului, iar aici se scoală şi vrea să meargă.*

Cel ce a fost trezit poate să adoarmă la loc, fără să se fi sculat. E câte unul care e trezit şi îndată adoarme Ia loc; iar e trezit, şi iar adoarme. Altul se trezeşte şi ştie că trebuie să se scoale, însă continuă să zacă - nici nu doarme, nici nu se scoală. Acelaşi lucru se repetă, în felurite chipuri, şi în viaţa duhovnicească. Păcătosul se trezeşte şi iarăşi se lasă să cadă în somnul nepăsării, iarăşi se trezeşte şi iarăşi aţipeşte. Altul simte nevoia de a lăsa păcatul, dar tot rămâne în păcat, ca şi cum n-ar avea curaj să se rupă de el. - Iată pricina pentru care nici după ce am văzut şi am simţit neapărata nevoie de a ne îndrepta şi schimba viaţa nu trebuie să credem că totul a fost deja făcut. Nu! Trebuie să mai stârnim în noi hotărârea încordată de a o rupe îndată cu păcatul şi cu toată rânduiala vieţii păcătoase, şi de a începe să vieţuim respectând toate condiţiile, pe care le-am conştientizat, ale vieţii plăcute lui Dumnezeu. ***Aici se săvârşeşte o cotitură în voinţa noastră, după care ea nu mai vrea păcatul, se îngreţoşează de el, se fereşte de el; şi, dimpotrivă, se încordează să iubească şi să facă doar binele, ceea ce e plăcut lui Dumnezeu.***

Cum se săvârşeşte această cotitură este greu de spus limpede. Ea are loc în „Sfânta Sfintelor" duhului nostru, în chip ascuns şi tainic - precum ascunşi sunt toţi germenii vieţii. Şi aici, ca şi la primul pas, harul săvârşeşte totul - dar, iarăşi, nu fără noi. ***Cum şi ce face harul? O, dar cine poate cerceta rânduielile lui preaînţelepte?*** Insă vom lămuri pe scurt ceea ce trebuie să facem noi.

A venit gândul la mântuire; ai simţit primejdia rămânerii în păcat, te-ai hotărât să te îndrepţi: ia seama să nu pierzi aceste mişcări ale sufletului tău, lăsându-le să treacă fără a le fi băgat în seamă! **Acesta e un dar al harului: nu îl dispreţui şi nu-1 respinge.** Ceea ce ţi se insuflă să faci nu amâna pe mâine. Chiar astăzi intră înăuntrul tău şi începe să socoteşti şi să chibzuieşti tot ce se cuvine, potrivit insuflării primite, să faci cu tine şi pentru tine.

După aceea, începe să umbli după rânduiala în care se sălăşluieşte şi se aprinde harul biruitor: păzeşte postul, mergi la biserică, fă milostenie, încetează pentru o vreme treburile şi grijile lumeşti, însingurează-te, citeşte dacă poţi, cugetă la cele dumnezeieşti: şi, lucrul cel mai însemnat, roagă-te - roagă-te cu mintea şi cu inima ta şi cazi la Domnul, cerându-i cu durere să-ţi dăruiască ajutor ca să te birui pe tine însuţi. Dacă vei face acest lucru cu toată sinceritatea, în cele din urmă va căuta Domnul spre cererea ta, te va umbri cu harul Său, va despietri inima ta şi îţi va da putere ca să frângi încăpăţânarea voii tale.

Sunt multe legături care nu îngăduie sufletului să se ridice şi să meargă la Domnul, în afară de patimile şi aplecările păcătoase, rânduiala vieţii exterioare, lumeşti, care s-a închegat sub înrâurirea păcatului, obiceiurile, relaţiile, frica pentru viaţa şi bunăstarea ta alcătuiesc o închisoare cu pereţi tari, în care se chinuie sufletul păcătos! însă toate acestea se topesc de focul harului dumnezeiesc. ***în acea clipă, omul aduce totul jertfă lui Dumnezeu şi este gata de orice, până la a-şi da viaţa, numai ca Dumnezeu să-1 ierte şi să-1 primească la Sine fie chiar ca pe ultimul dintre toţi cei ce lucrează în casa Lui.*** Ceea ce a spus fiul risipitor spune şi fiecare om care se întoarce cu hotărâre la Dumnezeu: ***„Părinte! Am greşit la cer şi înaintea Ta, şi nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul Tău: fă-mă ca pe cel din urmă dintre argaţii Tăi!"***

Momentul hotărârii este momentul cel mai important al întoarcerii. Ceea ce urmează după aceea este deja împlinirea a ceea ce îşi pune omul în minte în acel moment să facă. Dacă fiul risipitor n-ar fi ajuns la această hotărâre, nu ar fi mers la tatăl său - şi nemergând la el, nu i-ar fi rămas decât să se vaite de sărăcia şi de foamea sa, şi împăcându-se cu starea sa amărâtă ar fi rămas în ea pentru totdeauna. Dar iată că Domnul i-a ajutat: el s-a sculat şi a mers la tatăl său, i-a spus ceea ce plănuise să îi spună - şi a fost întâmpinat cu milostivire, iertat, îmbrăcat, încălţat, săturat, primit iarăşi ca fiu. Şi a fost bucurie mare în toată casa!

Iată sfârşitul hotărârii fiului risipitor de a se întoarce la tatăl său. ***In întoarcerea păcătosului, tot ce se înţelege prin acest nume de „întoarcere" se împlineşte atunci când el, hotărându-se să se îndrepte, mărturiseşte păcatele sale şi, primind dezlegare de la părintele duhovnicesc şi iertare de la Domnul, se împărtăşeşte cu Sfintele, Preacuratele şi de viaţă Făcătoarele lui Hristos Taine, spre iertarea păcatelor şi spre viaţa de veci.*** Şi asta e urmarea hotărârii păcătosului de a merge la Domnul - însă nu este un adaos la lucrarea întoarcerii, ci este împlinirea lui neapărat trebuincioasă, este pecetluirea a ceea ce s-a format în inimă în minutele când hotărârea a fost luată. Amintesc de lucrul acesta ca nu cumva să

se gândească cineva că s-ar putea mărgini doar la întoarcerea lăuntrică la Domnul, depărtându-se de Dumnezeieştile Taine. O astfel de întoarcere nu este de nădejde şi nu va duce la nimic bun. Dacă fierarul, după ce a făcut cum trebuie cuţitul, nu îl căleşte, cuţitul rămâne moale şi bun de nimic. La fel şi omul care s-a hotărât să lase păcatul şi să înceapă a lucra Domnului, dacă nu primeşte spovedania şi Sfânta împărtăşanie, nu are putere şi bărbăţie să facă nici un lucru bun: se moleşeşte, pierde prilejurile de a face binele şi mai întotdeauna se lasă biruit de piedici: iar asta înseamnă aproape acelaşi lucru cu a rămâne în starea dinainte sau a rămâne la jumătatea drumului. Cel care s-a hotărât, acela s-a şi sculat. însă, precum cei care s-au sculat se îmbracă şi se pregătesc de treburile lor, şi cel ce s-a hotărât să lase păcatul şi să meargă la Dumnezeu trebuie să se îmbrace şi să se înarmeze cu harul spovedaniei şi al Sfintei împărtăşanii, ca să iasă la lucrarea slujirii lui Dumnezeu şi a mântuirii cu putere, înzestrat cu armele cuvenite. Atunci când trece noaptea şi se face zi, omul „iese la lucrul său şi la lucrarea sa până seara"; de asemenea, atunci când trece noaptea păcatului şi răsare în suflet ziua harului întru Hristos Iisus, cel ce a primit har iese la lucrarea sa şi lucrează până ce vine seara vieţii sale, Domnul ajutând şi întărind bunele lui planuri cu bunăvoinţa şi binecuvântarea Sa.

Astfel e, fraţilor, calea întoarcerii de la păcat la Dumnezeu şi la slujirea lui Dumnezeu! Deci scoală-te, cela ce dormi, şi învie din morţi, şi te va lumina Hristos! Dacă ţi-e greu acum, pregăteşte-te, cel puţin, de post, la începutul căruia apostolul va grăi către tine: „***Iată, acum este vremea bineprimită! Iată, acum este ziua mântuirii!***"

16 februarie 1864

Sfântul Teofan Zăvorâtul – Predică în Duminica fiului risipitor (III)

Luând aminte la începutul istoriei fiului risipitor, vezi cu mirare prin ce lucru mărunt a început căderea fiului celui tânăr şi necercat [neexperimentat], şi în ce prăpastie a pierzării l-a aruncat lucrul acesta. Prima dorinţă este atât de bună la înfaţişare, încât pare că n-ai ce lucru rău şi pierzător să aştepţi de la ea. Parcă nici tatăl nu întrevedea vreun necaz; pesemne că nici fiul nu bănuia că va sfârşi aşa cum a sfârşit. Bine că în cele din urmă harul lui Dumnezeu l-a căutat pe cel pierdut: altfel, după ce şi-ar fi târât zilele pe lumea asta în necaz şi amărăciune, şi pe lumea cealaltă ar fi trecut nu la bucurie, ci la primirea dreptei răsplătiri pentru viaţa petrecută rău şi neîndreptată prin pocăinţă.

Iată, aşa se săvârşeşte orice cădere în păcat şi orice cădere a omului dintr-o stare bună într-o stare rea, tulbure, pătimaşă: începe totdeauna de la un măruntiş, şi încă de la un măruntiş care arată bine - vrăjmaşul ştie că păcatul, sub chipul lui adevărat, este dezgustător, drept care nici nu atrage de-a dreptul la el, ci o ia de departe, aproape totdeauna ascunzându-şi primele atacuri sub chipul binelui. După aceea, puţin câte puţin, seamănă deja necurăţia gândurilor şi aprinderea poftelor, clătinând tăria voinţei care i se împotriveşte şi slăbind temeiurile ei, până ce formează aplecarea spre păcat ascunsă în inimă - după care mai trebuie doar un prilej, şi căderea cu fapta este gata. După aceea vin deja păcate peste păcate - şi repetarea lor este amara soartă a fiului risipitor în căderea sa!

Având în minte aceste lucruri, fireşte că fiecare dintre noi îşi va lua singur asupra sa îndatorirea de a împlini cu stricteţe porunca apostolului: ***Fiţi treji, privegheaţi!*** (I Petr. 5, 8) Priviţi în voi înşivă şi împrejurul vostru şi luaţi aminte la manevrele

de învăluire şi la încercările de a străpunge apărarea noastră pe care le face vrăjmaşul, care caută să înghită pe oricine are râvnă pentru bine şi curăţie.

Prima capcană a vrăjmaşului e tulburarea gândurilor. De obicei, el începe prin a semăna doar un gând, totuşi în aşa fel ca acesta să atingă inima şi să se însămânţeze în ea. îndată ce va reuşi asta, va aduna în jurul acestui gând care nu pare însemnat, iar uneori nici rău, un nor întreg de gânduri ce vin să se adauge, şi înceţoşează în acest chip atmosfera până atunci curată şi luminoasă a sufletului. Prin aceasta, vrăjmaşul îşi pregăteşte loc şi întindere pentru lucrarea sa, şi în scurtă vreme începe să lucreze în această ceaţă, rănind sufletul prin atacuri păcătoase, care lasă în suflet rană după rană. Aceste răni micuţe acoperă apoi sufletul din toate părţile pentru a se contopi, în cele din urmă, într-o singură rană dureroasă a aşezării [dispoziţiei] sufleteşti pătimaşe. Se întâmplă acelaşi lucru cu ceea ce păţeşte cineva care este împuns pe întuneric cu un ac ascuţit: capătă o rană, două, trei şi aşa mai departe pe tot trupul. Fiecare împunsătură pricinuieşte suferinţă şi lasă în urma sa o rană în care se fac puroi şi coji - şi aşa, coajă după coajă, trupul devine tot o rană.

Aşadar luaţi aminte: în starea cea bună a sufletului gândurile nu se tulbură - şi vrăjmaşul nu are cum să lucreze, fiindcă el îşi începe toată lucrarea sa prin tulburarea gândurilor omului: iar el le tulbură prin mijlocirea unuia singur, pe care îl alege ca pretext, potrivit caracterului şi îndeletnicirilor omului. îndată ce reuşeşte să sădească în inimă acest gând, se porneşte viforul gândurilor; pacea şi liniştea lăuntrică pier.

Ei, şi atunci vrăjmaşul se strecoară în inimă şi începe să stârnească în ea, puţin câte puţin, mişcări pătimaşe. Acesta este deja pasul al doilea! Şi acum, ia aminte! Dacă vezi că se întâmplă în tine acest lucru, opreşte-te, să nu mergi mai departe - deja e foarte rău. Tulburarea gândurilor poate că nu vei izbuti s-o bagi de seamă, fiindcă fără să vrem suntem prinşi cu multe îndeletniciri; mişcarea patimii, însă, cum să n-o bagi de seamă? Mai ales atunci când hotărârea de a nu te supune ei e încă neatinsă. Dacă şi asta este prea anevoie pentru tine, îţi voi arăta un semn şi mai palpabil. Bagă de seamă: îndată ce, ca urmare a momirii tale de către un singur gând şi a tulburării, apoi, de către multe, se va petrece o răcire a inimii, să ştii că în inimă s-au făcut deja răni şi bube, chiar dacă ele nu se bagă deloc de seamă. ***Răcirea inimii faţă de slujirea lui Dumnezeu este o jumătate bună din drumul spre cădere - iar unii spun că e cădere sigură.***

După aceasta, vedeţi şi singuri ce trebuie să facem, în ceea ce ne priveşte: nu îngădui să intre în inimă gândul dintâi, cel care te momeşte, şi nu te împreuna cu el. Dacă vei respinge primul gând, vei strica toate cursele vrăjmaşului şi-i vei

tăia orice putinţă de a lucra asupra ta şi a te ispiti. De aici, ***iată ce lege a mântuirii reiese: a venit gândul ispititor? Alungă-1. A venit iar? Alungă-1 iar. A venit un al doilea şi un al treilea? Şi pe acestea alungă-le. Aşadar să goneşti orice gând ispititor şi să-1 respingi cu mânie şi cu supărare faţă de el - şi vei fi cu desăvârşire liber de căderi.*** Vrăjmaşul te va tot ispiti, se va încrâncena asupra ta; dar dacă nu vei înceta să lucrezi în acest fel, nu va putea să-ţi facă nimic. Dimpotrivă, dacă te vei supune primei momeli a lui, el poate deja să îţi sucească minţile. Strămoaşa noastră, dacă l-ar fi alungat de la început pe şarpele-ispititor, n-ar fi căzut. Ea,însă, a intrat în vorbă cu el... a continuat, a continuat... s-a încurcat în cursele vrăjmaşului şi a căzut. La fel se întâmplă în privinţa orişicărei căderi!

Se povesteşte despre un mare nevoitor din vechime că trăia în pustie de unul singur şi ajunsese la o asemenea desăvârşire, că în fiecare seară îi era adusă de către un înger câte o pâine albă. Vrăjmaşul a semănat în el gândul că ar fi desăvârşit, că n-ar avea pentru ce să se mai teamă de căderi, şi ca atare nu ar mai trebui să ia aminte la sine cu atâta asprime. Nu s-a ferit bătrânul şi a îngăduit inimii sale să se împreuneze cu acest gând: însă îndată ce s-a împreunat cu el, au început să i se strecoare în cap felurite amintiri ale unor persoane, lucruri şi fapte omeneşti - în prima zi nu atât de multe, fiindcă încă le mai alunga, dar totuşi îndestul de multe ca să-i întunece sufletul. Ca atare, când s-a sculat seara la rugăciune nu a mai săvârşit-o cu atâta pace şi cu atâta năzuinţă a inimii către Dumnezeu ca înainte. Fie şi pentru asta, n-a mai găsit pe masă pâine albă, ci neagră şi viermănoasă - şi a fost uluit de acest lucru. Totuşi, gustând, nu s-a întrebat de pricina acestui lucru, şi la vremea obişnuită s-a culcat. Ei, şi acum a năvălit asupra lui vrăjmaşul cu toată greutatea întunericului său. Era în capul bătrânului zarvă de la gânduri ca zarva de la roţile de moară, şi nişte mişcări în trupul lui cum nici nu-şi amintea să i se mai fi întâmplat vreodată. Şi s-a sculat, şi a umblat, şi a şezut - nimic n-a ajutat. Aşa s-a frământat toată noaptea. In ziua următoare, sufletul parcă îi era frânt; pravila de rugăciune şi-a facut-o fără plăcere şi osârdie; la cugetarea de cele dumnezeieşti nu îl mai trăgea inima; cerul şi cele cereşti se întunecaseră în conştiinţa lui, iar gândurile lumeşti i se îngrămădeau sâcâitor în cap şi stârneau felurite mişcări şi simţiri pe măsură ale inimii. Bătrânul însuşi nu înţelegea ce se întâmpla cu el, şi a rămas în aceeaşi stare până seara - şi seara a găsit pe masă, ce să vezi, nu pâine, ci bucăţi uscate de pâine neagră. S-a speriat, a suspinat; dar în pat s-a culcat la fel de tulburat de gânduri. Noaptea aceea a fost şi mai întunecată ca cea dinainte, şi ziua care a urmat a fost şi mai tulbure, şi mai plină de neorânduială. Pravila de rugăciune era făcută fără nici o luare-aminte; gândurile erau prinse de cu totul altceva decât ceea ce spunea limba. La masă, bătrânul nu a mai găsit decât farâmituri amestecate cu gunoi şi praf. A urmat o

noapte încă şi mai cumplită, şi mai tulburată decât cele dinainte. Totul s-a sfârşit prin aceea că bătrânul a părăsit pustia şi a plecat în lume.

Vedeţi cu ce lucru mărunt s-a început şi unde s-a ajuns? Domnul nu a îngăduit ca bătrânul să cadă de tot şi i-a iconomisit înţelepţire, pocăinţă şi întoarcere la locul de mai înainte, la fel cu întoarcerea fiului risipitor la tatăl său. Dar pe aceasta să nu se bizuie nimeni dintre cei ce cad, ci să ia seama doar la un singur lucru - cum au început căderile lor, şi să se îngrijească a preîntâmpina începutul acesta. Pe fiul risipitor şi pe bătrân, ca şi pe mulţi alţii, Domnul i-a întors la calea cea bună; pe tine, însă, poate că te va da pe mâna căderii tale - nu din mânie, ci neputând să te ajute, deoarece căderea ta este prea cumplită (Desigur, în sensul că omul, în mândria sa, nu vrea să se lase ajutat (n. tr.).). Iar asta înseamnă o nenorocire pe care n-o da, Doamne, nimănui s-o încerce!

Toate acestea vi le spun ca să vă arăt că este mai bine să nu aveţi nici o învoire cu gândurile păcătoase ce pot să ducă la păcat, oricât ar fi ele de neînsemnate prima dată când apar; şi dacă au reuşit să vă învăluiască deja, cât de puţin, să vă grăbiţi să rupeţi fără cruţare legătura cu ele. Nu este bine să ne avântăm în largul acestei mări a gândurilor.

Strămoaşa era curată, dar vrăjmaşul a abătut-o din cale repede; şi bătrânul era desăvârşit, dar vrăjmaşul 1-a sfărâmat cu totul în doar trei zile. De ce? Pentru că nu s-au ferit la primul pas. Dacă l-ar fi alungat pe vrăjmaş de la prima lui momeală, nu s-ar fi întâmplat nimic din ceea ce au păţit. Aşa s-a întâmplat şi se întâmplă totdeauna. Aşa se întâmplă şi cu noi.

Nu te lăsa atras de înfăţişările frumoase ale gândurilor şi nu îl asculta pe vrăjmaş. Cunoşti poruncile? De ele să te ţii şi cu ele să măsori paşii tăi, iar orice altceva să alungi - şi nu vei fi în primejdie să cazi.

- *Cel ce caută la porunci nu va fi ruşinat (v. Ps. 118, 6).*
- *Şi cel foarte tânăr îşi îndreaptă calea atunci când le păzeşte (9).*
- *Cel ce ascunde în inima sa cuvintele poruncilor, acela nu va păcătui (11).*
- *Stăpânitorii întunericului n-au decât să plănuiască pierzarea lui: el nu se va teme, fiindcă s-a cufundat în mărturiile şi în îndreptările lui Dumnezeu (113-124).*
- *Cel ce caută poruncile, acela umblă întru lărgime: nu-1 vei putea rătăci (45).*
- *Ispitele n-au decât să năvălească: el îşi va aminti de mărturiile lui Dumnezeu şi îşi va întoarce picioarele pe căi drepte (59).*

- *El este gata să le întâmpine şi nu se tulbură, fiindcă este deprins a păzi poruncile (60).*
- *El rupe lesne legăturile gândurilor păcătoase, fiindcă niciodată nu uită legea lui Dumnezeu (61).*
- *Câteodată şi inima lui se încheagă ca laptele, însă el o trezveşte prin cugetarea întru legea Domnului (70).*
- *Vrăjmaşii îl pândesc ca să îl piardă, însă el se înţelepţeşte prin poruncile lui Dumnezeu, ca să le dejoace capcanele (95, 98).*
- *Chiar dacă sunt mulţi cei ce îl necăjesc, pentru că a iubit dreptatea şi a urât fărădelegea îl va adumbri pace multă şi nu este lui sminteală (157, 165).*

Aşadar, la început v-am pus înainte cuvintele apostolului: „***Fiţi treji, privegheaţi!***"; iar acum, la sfârşit, dacă va întreba cineva: ***„Ce să fac când mă tulbură vrăjmaşul?"*** am să adaug: „***Făclie picioarelor voastre şi lumină cărărilor voastre să fie legea lui Dumnezeu, şi nici o tulburare nu vă va vătăma***". Amin!

31 ianuarie 1865

Sfântul Teofan Zăvorâtul - Tâlcuiri din Sfânta Scriptură - Duminica fiului risipitor

Despre ce nu ne vorbeşte Duminica fiului risipitor! Vorbeşte şi

- *despre tihna şi îndestularea din casa Tatălui Ceresc, şi*
- *despre smintita noastră avântare de sub ocrotirea părintească spre o libertate neînfrânată, şi*
- *despre îmbelşugarea moştenirii ce ne-a fost dată în ciuda nesupunerii noastre, şi despre nechibzuita ei cheltuire pe toate nimicurile, şi despre sărăcia cea mai de pe urmă la care am ajuns vieţuind aşa.*

Dar mai vorbeşte şi despre faptul că atunci când cineva se trezeşte şi, venindu-şi în sine, cugetă şi hotărăşte să se întoarcă la Tatăl Cel Mult-Milostiv, îndată ce se întoarce este primit cu dragoste şi repus în starea dintâi.

Şi cine nu va afla aici învăţătură de folos?

- *Dacă petreci în casa părintească, nu te arunca la libertate!*
- *Dacă ai fugit şi risipeşti moştenirea, opreşte-te cât mai degrabă.*
- *Dacă ai cheltuit totul şi ai sărăcit, hotărăşte-te cât mai degrabă să te întorci, şi intoarce-te. Acolo te aşteaptă toată îngăduinţa, dragostea şi îndestularea de mai înainte. Ultimul pas este cel mai trebuincios, însă nu trebuie să te răsfeţi prea mult în nădejdea lui. Totul este spus pe scurt şi limpede.*

Vino-ţi în fire, scoală-te şi grăbeşte către Tatăl. Braţele Lui sunt deschise şi gata să te primească.

Sfântul Ignatie Briancianinov - Predică în Duminica Fiului risipitor - Despre pocăinţă

Iubiţi fraţi! Sfânta Biserică, această maică iubitoare de fii a credincioşilor, care i-a născut întru mântuire şi ia asupra sa toate grijile ca fiii săi să nu rămână lipsiţi de moştenirea lor - Cerul, pregătindu-i de săvârşirea cu izbândă a nevoinţei care vine a sfintelor Păresimi, a rânduit astăzi să se citească la Dumnezeiasca Liturghie pilda Domnului nostru Iisus Hristos despre fiul risipitor.

În ce stă nevoinţa sfintelor Păresimi? Ea este nevoinţa pocăinţei, în zilele de faţă ne aflăm înaintea unui răstimp care este afierosit cu precădere pocăinţei, stăm ca şi cum am fi la uşa lui şi cântăm cântarea plină de umilinţă: ***Uşile pocăinţei deschide-ne nouă, Dătătorule de viaţă!***

Ce ne descoperă cel mai mult pilda Domnului nostru pe care am ascultat-o în Evanghelia de astăzi? Ea ne descoperă neurmata, nesfârşita milostivire a Tatălui Ceresc faţă de păcătoşii care aduc prinos de pocăinţă. Bucurie se face în cer pentru un singur păcătos care se pocăieşte (Luca 15, 7), le-a vestit Domnul oamenilor, chemându-i la pocăinţă - şi ca spusele Lui să se întipărească mai adânc în inimile ascultătorilor, a binevoit să adauge la ele o pildă.

Un oarecare om bogat, ne povesteşte pilda evanghelică, avea doi fii. Cel mai tânăr şi-a rugat tatăl să îi dea partea lui de moştenire. Tatăl a împlinit rugămintea mezinului. După ce au trecut câteva zile, acesta, luându-şi averea, a plecat într-o ţară îndepărtată, unde şi-a cheltuit tot avutul în desfrânări. După ce a risipit totul, în ţara aceea a venit o vreme de foamete. Fiul bogatului nu numai că a început să

aibă greutăţi, ci a ajuns chiar într-o stare cu totul jalnică. Aflat în asemenea strâmtorare, s-a lipit de unul dintre oamenii locului, iar acela l-a trimis pe câmp să-i pască porcii. Nefericitul, chinuit de foame, ar fi fost bucuros să-şi umple burta cu mâncarea cât se poate de grosolană cu care se hrăneau porcii! Lucrul acesta însă nu a fost cu putinţă. În starea aceasta aflându-se, până la urmă şi-a venit în fire şi, amintindu-şi de belşugul ce umplea casa părintească, s-a hotărât să se întoarcă la tatăl său. În cugetul său se pregătise deja, pentru a-şi pleca tatăl spre milostivire, să-şi recunoască păcatul, să-şi recunoască nevrednicia şi să ceară cu smerenie să fie primit nu în familia tatălui, ci în ceata robilor şi slugilor acestuia. Cu această aşezare a inimii, fiul cel mic a purces la drum. Era încă departe de casa părintească atunci când tatăl l-a văzut - l-a văzut şi i s-a făcut milă de el: a ieşit alergând în întâmpinarea lui, s-a aruncat de gâtul lui, a început să îl sărute. Când fiul a rostit mărturisirea şi rugămintea pe care şi le pregătise dinainte, tatăl a poruncit robilor ***: „Aduceţi haina cea mai bună, îmbrăcaţi-1 în ea, puneţi inel în degetul lui şi încălţări în picioarele lui. Aduceţi şi junghiaţi viţelul îngrăşat: o să mâncăm şi o să ne veselim. Acest fiu al meu era mort şi a înviat, era pierdut şi s-a aflat!”.*** *Fiul cel mare, care fusese totdeauna supus voinţei tatălui, s-a întors acasă în timpul ospăţului. I s-a părut ciudată purtarea tatălui faţă de mezin - dar tatăl, însufleţit de dreptatea dragostei, înaintea căreia orice altă dreptate este sărăcăcioasă, nimicnică, i-a răspuns:* ***„Fiule! Tu eşti întotdeauna cu mine, şi tot ce e al meu este şi al tău; s-ar fi cuvenit să te bucuri şi să te veseleşti, căci fratele tău a fost mort şi a înviat, pierdut a fost şi s-a aflat!”*** *(Luca 15, 11-32).*

Potrivit tâlcuirii Sfinţilor Părinţi ,

- **fiul cel mic** poate fi înţeles ca închipuire atât a întregului neam omenesc, cât şi a fiecărui păcătos în parte.
- **Partea de moştenire** ce i se cuvenea sunt darurile lui Dumnezeu, de care este preaplin fiecare om şi mai ales creştinul. ***Cele mai mari dintre darurile lui Dumnezeu sunt mintea şi inima, dar mai cu seamă harul Sfântului Duh, dăruit fiecărui creştin.***
- **Pretinderea părţii de moştenire** pentru a o cheltui după bunul plac e năzuinţa omului de a lepăda supunerea faţă de Dumnezeu şi a urma propriilor gânduri şi dorinţe, ***învoirea tatălui la cererea mezinului arată că Dumnezeu l-a cinstit pe om cu voie de sine stăpânitoare în întrebuinţarea darurilor Sale.***
- **Ţara îndepărtată** e viaţa păcătoasă, ce ne îndepărtează şi ne înstrăinează de Dumnezeu.
- **Cheltuirea avuţiei** e istovirea puterilor minţii, inimii şi trupului, dar mai ales jignirea şi alungarea Sfântului Duh prin faptele păcătoase.

- **Sărăcia mezinului** este pustietatea sufletească ce ia naştere din viaţa păcătoasă.
- **Locuitorii statornici ai acelei ţări îndepărtate** sunt stăpânitorii întunericului acestui veac, duhurile căzute, ce sunt nestrămutate în căderea lor, în înstrăinarea lor de Dumnezeu: înrâuririi lor i se supune păcătosul.
- **Turma dobitoacelor necurate** închipuie gândurile şi simţămintele păcătoase, ce rătăcesc în sufletul păcătosului şi pasc pe pajiştile lui; ele sunt urmarea de neînlăturat a lucrării păcătoase, în zadar ar vrea omul să înăbuşe acest gânduri şi simţăminte prin împlinirea lor: ele sunt de neîmplinit! Însă nici împlinirea pe cât e cu putinţă a gândurilor şi visărilor pătimaşe nu le nimiceşte, ci le stârneşte cu îndoită putere.

Omul este făcut pentru Cer: numai adevăratul bine îi poate fi hrană îndestulătoare şi de viaţă dătătoare. Răul, atrăgând la sine şi amăgind gustul inimii, care este vătămat de cădere, este în stare doar să arunce în neorânduială însuşirile omeneşti.

Cumplită este pustietatea sufletească pe care o pricinuieşte viaţa păcătoasă, de neîndurat chinul adus de gândurile şi de simţămintele pătimaşe, păcătoase, atunci când ele colcăie ca nişte viermi în suflet, când sfâşie sufletul care li s-a supus, sufletul pe care-l stăpânesc cu silnicie! Nu rareori păcătosul, chinuit de gânduri amarnice, visări şi pofte cu neputinţă de împlinit, ajunge la deznădejde; nu rareori încearcă să-şi ia viaţa - şi pe cea vremelnică, şi pe cea veşnică.

- *Fericit păcătosul care în acea vreme de restrişte îşi va veni în fire şi îşi va aminti neţărmurita dragoste a Tatălui Ceresc, îşi va aminti nemăsurata bogăţie duhovnicească de care este plină din belşug casa Tatălui Ceresc - Sfânta Biserică.*
- *Fericit păcătosul care, înspăimântându-se de păcătoşenia sa, va voi să se izbăvească prin pocăinţă de greutatea ei care îl striveşte.*

Din pilda evanghelică învăţăm că pentru o pocăinţă reuşită şi rodnică, din partea omului este neapărată nevoie de vederea păcatului propriu, recunoaşterea lui, părerea de rău pentru el, mărturisirea lui. Pe cel ce se întoarce la Dumnezeu cu o asemenea aşezare a inimii, Dumnezeu îl vede încă departe fiind el: îl vede şi Se grăbeşte să-l întâmpine, îl îmbrăţişează, îl sărută cu harul Său.

Numai ce a rostit mărturisirea păcatului său cel ce se pocăieşte, că Domnul Cel milostiv porunceşte robilor - slujitorilor altarului şi sfinţilor îngeri –

- *să îl îmbrace în sfânta haină a neprihănirii,*

- *să pună în mâna lui inel - mărturie a unirii lui reînnoite cu Biserica pământească şi cerească,*
- *să pună în picioarele lui încălţări, ca lucrarea lui să fie păzită de spinii cei duhovniceşti prin rânduielile cele temeinice - asta înseamnă încălţările - ale poruncilor lui Hristos.*

Ca împlinire a lucrării dragostei, pentru fiul reîntors se întinde masa dragostei, la care se junghie viţelul îngrăşat. ***Această masă închipuie masa bisericească, la care păcătosului care s-a împăcat cu Dumnezeu i se îmbie mâncare şi băutură duhovnicească, nestricăcioasă: Hristos, Cel de multă vreme făgăduit omenirii, pregătit de negrăita milostivire a lui Dumnezeu pentru omenirea căzută chiar din clipa căderii ei.***

Pilda evanghelică este învăţătură dumnezeiască! Ea e adâncă şi înaltă, în ciuda neobişnuitei simplităţi a cuvântului omenesc în care a binevoit a se înveşmânta Cuvântul lui Dumnezeu!

Cu minunată înţelepciune a rânduit Sfânta Biserică să se citească înaintea a tot poporul această pildă înainte de începutul Postului Mare. ***Ce veste poate fi mai mângâietoare pentru păcătosul ce stă descumpănit în faţa uşilor pocăinţei, dacă nu vestea despre nesfârşita şi negrăita milostivire a Tatălui Ceresc faţă de păcătoşii care se pocăiesc?***

Această milostivire este atât de mare încât i-a uluit chiar şi pe sfinţii îngeri - fiii întâi-născuţi ai Tatălui Ceresc, ce niciodată n-au călcat nici măcar una singură dintre poruncile Lui. Cu minţile lor luminate şi înalte ei n-au putut, totuşi, pricepe neurmata milostivire dumnezeiască faţă de neamul omenesc. Ei aveau nevoie în această privinţă de o descoperire de Sus, şi din descoperirea de Sus au învăţat că se cuvine lor să se bucure şi să se veselească, pentru că fratele lor mai mic - neamul omenesc - mort era, şi a înviat; pierdut era, şi s-a aflat prin mijlocirea Răscumpărătorului. Bucurie se face înaintea îngerilor lui Dumnezeu chiar şi pentru un singur păcătos care se pocăieşte.

Iubiţi fraţi! Să întrebuinţăm potrivit menirii ei vremea pe care Sfânta Biserică a rânduit-o ca să ne pregătim de nevoinţele sfintelor Păresimi! S-o întrebuinţăm spre a ne umple mintea şi inima de marea milostivire a lui Dumnezeu faţă de oameni îndeobşte şi faţă de fiecare om în parte care doreşte să se împace cu Dumnezeu şi să ajungă la unirea cu El prin mijlocirea adevăratei pocăinţe.

Să dea Dumnezeu să ne hotărâm soarta veşnică spre mântuirea şi bucuria noastră, ca veselia noastră să fie nesfârşită, întru unire cu bucuria sfinţilor îngeri ai lui Dumnezeu, ca bucuria cea de obşte a oamenilor şi îngerilor să se împlinească şi desăvârşească întru desăvârşirea voii Tatălui Ceresc! Că nu este voia înaintea Tatălui Ceresc să piară unul dintr-aceşti mici (Matei 18, 14) oameni, micşoraţi şi înjosiţi de păcat. Amin.

(din Predici la Triod si Penticostar - Sf.Ignatie Briancianinov)

Sfântul ierarh Tihon din Zadonsk - Tatăl tău te aşteaptă de mult, nu zăbovi!

Se întâmplă uneori ca un om să-i zică celui ce s-a îndepărtat de tatăl său şi zăboveşte să se întoarcă: „Tatăl tău te aşteaptă de mult, de ce zăboveşti aici?" Tot aşa şi prorocii, apostolii, păstorii şi învăţătorii Bisericii - fiecărui păcătos care, după ce a vieţuit alături de Tatăl Ceresc şi s-a numărat împreună cu casnicii Lui, s-a îndepărtat apoi de El prin viaţa nelegiuită şi desfrânată, ca şi cum s-ar fi dus într-o ţară îndepărtată, îi grăiesc şi îi făgăduiesc: „Tatăl Ceresc te aşteaptă de mult".

Sărmane păcătos, de ce zăboveşti în această ţară nelegiuită şi în pierzătoarea depărtare? Averea dăruită ţie ai pierdut-o. Te lipseşti de hrana zilnică. Foamea păgubitoare te-a pătruns. Părăsindu-L pe Tatăl tău Cel Milosârd şi mult Milostiv, ai căzut în robia tiranului celui rău şi nemilostiv şi paşti dobitoacele lui cele necuvântătoare şi necurate - porcii. Iar din această slujbă grea şi nesuferită nu ai cu ce să-ţi saturi pântecele. Până acolo ai ajuns încât doreşti şi cauţi roşcove, cu care se hrănesc porcii, dar nici această hrană rea şi proastă nu are cine să ţi-o dea.

Vezi tu însuţi în ce nenorocire, sărăcie, pierzanie te găseşti! Din ce bogăţie, în ce sărăcie ai căzut! Din înalta cinste, în ce josnicie te-ai aruncat! De ce mare fericire te lipseşti şi în ce nenorocire ai căzut! Toate acestea ţi s-au întâmplat pentru că de voia ta te-ai îndepărtat de Părintele tău cel Bun şi de casa Lui, de sfânta familie.

- *Acolo toţi se îndestulează cu mâncare din belşug şi se răcoresc cu băutură, iar tu mori de foame!*
- *Acolo Tatăl Cel mult Milostiv are din destul mâncare gustoasă şi băutură aleasă pentru toţi casnicii Lui, iar tu ai ajuns într-o asemenea sărăcie, că*

doreşti să-ţi saturi pântecele cu roşcovele pe care le mănâncă porcii, dar nici pe acelea nu ţi le dă nimeni!

- *Acolo toţi îşi află odihna sub ocrotirea Tatălui lor Cel Milosârd, iar tu te afli printre dobitoacele necurate, printre porci!*
- *Acolo toţi se îmbracă în haine bune, iar tu eşti acoperit ca un oarecare nemernic, numai cu zdrenţe rupte şi împuţite!*
- *Acolo toţi se mângâie, iar tu te tânguieşti.*
- *Acolo toţi se bucură, iar tu plângi.*
- *Acolo toţi se veselesc, iar tu te întristezi şi eşti cuprins de mâhnire.*

O, în ce mare nenorocire ai ajuns tu, cel ce ai avut cinste, slavă, bogăţie, belşug, pace, linişte şi toată fericirea, câtă vreme ai trăit lângă Părintele tău Cel mult Milostiv şi Milosârd!

Asemenea cuvinte şi sfaturi aude deseori fiul rătăcitor, dar totuşi zăboveşte în înstrăinare şi nefericire.

- *Tatăl îl aşteaptă şi deseori se uită în zare dacă nu cumva se întoarce fiul Său cel risipitor. Dar fiul nu are astfel de gânduri şi de inimă, ca să se întoarcă iarăşi la Tatăl său.*
- *Tatăl vrea să-i arate milă, dar fiul nesocoteşte milostivirea Lui.*
- *Tatăl vrea să îl facă iarăşi fiul Lui şi să-i dea moştenire, dar fiul nu vrea să vină la Tatăl său.*
- *Tatăl vrea să-1 facă părtaş fericirii Sale, dar fiul nu înţelege aceasta.*
- *Tatăl îl aşteaptă împreună cu întreaga familie în casa Sa, dar fiul zăboveşte în nelegiuiri şi într-o ţară păcătoasă.*

Doreşte mai bine să fie pe lângă un rău tiran, decât pe lângă Tatăl său cel Bun şi mult Milostiv. Doreşte să se acopere cu zdrenţe împuţite şi de necinste, decât să poarte îmbrăcăminte bună de la Tatăl său. Doreşte mai bine să-şi sature pântecele cu mâncarea porcilor, cu roşcove, decât să se bucure de bunătăţile din casa Tatălui său. Doreşte să se găsească într-o stare nenorocită, decât să fie fericit.

O, bunătate a Tatălui, care nu-1 dispreţuieşte, nu-1 uită şi nu-1 respinge pe fiul care s-a îndepărtat de bună voie şi L-a mâniat, ci aşteaptă cu mare dor ca fiul Său cel rătăcit să se întoarcă la El! O, orbire, o, nesimţire a fiului, care preferă să se afle în cea mai rea suferinţă într-o ţară străină, decât să se întoarcă la Tatăl său şi să afle toată bunăstarea în casa Lui!

O, sărmane fiu, vino-ţi în fire, lasă această ţară nelegiuită şi pierzătoare!

- *Adu-ţi aminte de marea milostivire a Tatălui tău, adu-ţi aminte de mulţimea îndurărilor Lui! Tu L-ai mâniat, dar mila Lui El nu a luat-o de la tine. Te-ai îndepărtat de El, dar El te aşteaptă şi vrea să te primească la Sine.*
- *Adu-ţi aminte ce prisos de bunătăţi este în casa Tatălui tău, „câţi argaţi se îndestulează cu pâinea Tatălui tău, iar tu mori de foame!" Tu ai risipit bogăţia Lui, dar nu te teme! El este bun, îndelung răbdător şi multmilostiv.*

Nu îţi va aduce aminte de neascultarea ta, nu te va învinovăţi pentru faptele tale care sunt urâciune înaintea Lui. El, îndurător şi bogat, iarăşi te va îmbogăţi. ***Scoală-te, mergi cu îndrăzneală la Tatăl tău şi cazi înaintea ochilor Lui milostivi, recunoaşte-ţi vinovăţia şi spune-i cu inimă înfrântă şi cu tânguire: „Tată, am greşit la cer şi înaintea Ta şi nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău; primeşte-mă ca pe unul dintre argaţii Tăi". El cu mare dor te aşteaptă şi te va primi cu bucurie.***

Numai ce te vede întorcându-te, că, încă de departe, priveşte cu milostivire şi cu dragoste la tine, se cutremură în sine şi, făcându-i-se milă, te va milui. „Ah! Fiul Meu iubit, fiul Meu rătăcit, care s-a întors la Mine. Fiul Meu, care s-a îndepărtat de Mine, iarăşi vine la Mine: «Fiul ***Meu mort a fost şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat. Şi voi avea milă de el***» (Ier. 31: 20)". Iese în întâmpinarea ta, te îmbrăţişează şi te sărută.

Într-adevăr, de departe te va vedea Tatăl tău şi se va milostivi; va alerga şi va cădea pe grumazul tău, te va săruta şi te va duce în casa Sa, îţi va da cea mai bună îmbrăcăminte şi te va îmbrăca în aceasta, va pune inel în degetul tău şi încălţăminte în picioarele tale, va porunci sfintei Sale familii să se bucure şi să se veselească pentru tine, spunând: „***Fiul Meu mort a fost şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat***" (vezi Luca 15: 13-24). Şi se va veseli pentru tine. „***Zic vouă, aşa se face bucurie îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos care se pocăieşte***" (Luca 15: 10).

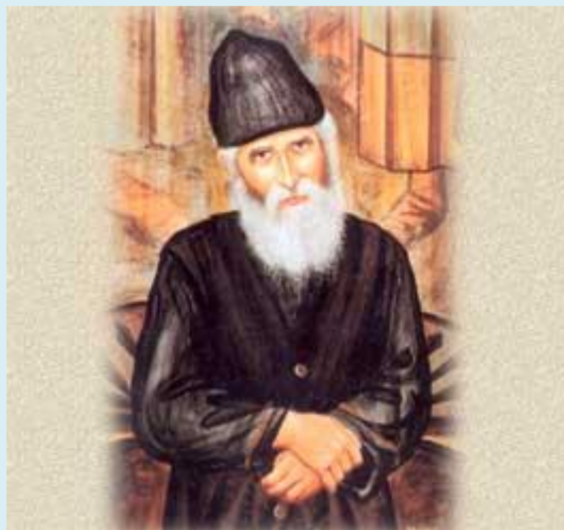
Cu cât mai osârduitor te vei căi, te vei îndrepta şi te vei schimba în bine, cu atât mai repede te vei îndrepta şi te vei apropia de Tatăl Ceresc. ***Căci la El nu mergem cu picioarele, ci cu inimile, nu schimbând locul, ci schimbându-ne voia şi moravurile.*** Aşa cum prin păcate ne-am despărţit de El şi ne-am îndepărtat, tot aşa, printr-o pocăinţă sinceră, îndreptându-ne voia cea schimbătoare şi moravurile, ne apropiem mai mult de El.

Întoarce-te şi tu, suflete al meu, spre Tatăl tău Cel Ceresc şi vei primi de la El pacea şi fericirea. „Câţi argaţi ai tatălui meu sunt îndestulaţi de pâine, iar eu pier aici de foame! Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu şi-i voi spune: Tată,

am greşit la cer şi înaintea ta; nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argaţii tăi!" (Luca 15:18-19)

(din Comoara duhovnicească de Sfântului ierarh Tihon din Zadonsk)

Cuviosul părinte Paisie Aghioritul - Dragostea nesecată a lui Dumnezeu şi dragostea noastră către Dumnezeu

Dumnezeu ne „bombardează" cu dragostea Sa

- Gheronda, uneori simt cu tărie dragostea lui Dumnezeu şi sufăr când văd cât sunt de nerecunoscătoare.

- îţi doresc să te arăţi vrednică de binefacerile cele multe ale lui Dumnezeu. Spunea David: „***Mila Ta, Doamne, mă va urma întru toate zilele vieţii mele***"(Prochimenul Vecerniei de marţi seara. Vezi şi Psalmul 22, 6.). Să spui şi tu la fel, fiindcă este adevărat că asta ţi se întâmplă şi ţie. La fel cum tot adevărat este şi faptul că recunoşti lucrul acesta şi-I mulţumeşti, şi-L slăveşti pe Dumnezeu.

Când omul mărturiseşte dragostea lui Dumnezeu, atunci şi Dumnezeu îl... „bombardează" cu dragostea Sa. Poate vă surprinde cuvântul „bombardează", dar pentru a dizolva tartrul sau granitul dimprejurul inimii noastre, este nevoie de bombe dumnezeieşti al căror material explozibil să fie dragostea lui Dumnezeu. ***Când această coajă groasă va fi dizolvată atunci inima devine sensibilă şi omul se înduioşează chiar şi înaintea celor mai mici binefaceri ale lui Dumnezeu. Se simte foarte îndatorat faţă de Dumnezeu şi este continuu copleşit, căci, în timp ce el se gândeşte cum să-şi achite datoria, Dumnezeu îi dă tot mai multe binecuvântări, până ce sufletu-i mărinimos se topeşte de dragostea Lui.***

- De ce ne iubeşte atât de mult Dumnezeu?

- Pentru că suntem copiii Lui. Mai mult nu pot să vă spun.

- Gheronda, dacă cineva care se nevoieşte are mereu aceleaşi căderi, nu-L supără şi-L dezamăgeşte pe Dumnezeu?

- Oare Dumnezeu aşteaptă vreun avantaj de la noi? Nu. Suntem însă copiii Lui şi El ne iubeşte pe toţi la fel. ***Am văzut odată un tată care avea şi un copilaş puţin cam nătâng căruia îi curgea nasul, iar el şi-1 ştergea cu mâneca, dar îl strângea în braţe şi pe acesta, şi-1 săruta şi-1 mângâia ca şi pe ceilalţi.*** Tot astfel şi Dumnezeu, ca un Părinte Bun ce este, nu-Şi iubeşte numai copiii plini de har, ci şi pe cei slabi duhovnceşte, pentru care-L doare îndeosebi şi de care se îngrijeşte mai mult.

Nimeni nu poate cuprinde cu mintea cât de mult îl iubeşte Dumnezeu pe om! Dragostea Lui nu poate fi asemănată cu nimic, nu are hotare. Este atât de mare, încât, dacă omul simte cât de puţin această dragoste, inima lui cea de lut nu ar putea rezista, ci s-ar topi, fiindcă este lut.

Dumnezeu îngăduie de multe ori ca dragostea Lui să se reverse cu îmbelşugare peste făpturile Lui şi atunci sufletul nostru se învăpăiază. ***Vedem că dumnezeiasca dragoste este atât de dulce, atât de mare, încât nu o putem suporta şi ajungem să spunem: „Dumnezeul meu, ajunge! Stăvileşte puţin dragostea Ta, căci nu o pot îndura!".*** în acest fel, ***Dumnezeu vrea să ne arate că El are toată bunăvoinţa să ne dea din belşug dragostea Sa, dar nu o face pentru că bateria noastră e de capacitate mică. Este nevoie deci să o mărim pentru a încăpea în ea mai multă dragoste dumnezeiască, deoarece energia divină a dragostei lui Dumnezeu vine la noi în funcţie de capacitatea pe care o avem.***

- Cum se poate mări această „capacitate"?

- ***Cu cât se va curăţi inima noastră, cu atât îi va creşte capacitatea şi vom primi dragostea dumnezeiască cea nemărginită, necuprinsă şi nesecată.***

Suirea la Ceruri

- Gheronda, cum ajunge omul la Dumnezeu?

- Sunt două căi pe care poate urca cineva acolo sus la Dumnezeu ca să-L înduplece să coboare şi să rămână cu el.

- ***Prima cale este pocăinţa sinceră pe care o fac cei foarte păcătoşi.*** Când aceştia îşi dau seama de marile lor căderi şi se smeresc mult, Dumnezeu

pentru multa lor smerenie îi iubeşte mult şi îi înalţă până la Ceruri. „***Mare bucurie se face în Ceruri pentru un om care se pocăieşte***"(Vezi Luca 15, 7.) spune Evanghelia. E firesc atunci ca şi păcătoşii să-L iubească mult pe Dumnezeu, fiindcă le-a şters o datorie mare.

- ***A doua cale este atunci când omul se păstrează curat de păcatele de moarte.*** Se cuvine atunci ca el să-I mulţumească Bunului Dumnezeu pentru că 1-a păzit încă de mic copil şi nu 1-a lăsat să-şi întineze haina sufletului.

Şi pe tine, dacă nu te-ar fi păzit Hristos de mică ca pe un pui de cloşcă sub aripile Sale, poate că astăzi erai cea mai păcătoasă din lume. De aceea să-L slăveşti zi şi noapte pe Bunul Dumnezeu pentru acest mare dar al Său şi să verşi lacrimi de bucurie şi de recunoştinţă faţă de El. Aceste lacrimi au aceeaşi putere - sau poate chiar una mai mare - ca şi lacrimile pocăinţei. ***Atunci omul se înalţă la Ceruri, ajunge la Dumnezeu şi îl slăveşte neîncetat, precum îngerii. Şi, deşi trăieşte pe pământ, e ca şi cum ar trăi în Cer.*** Atunci toată viaţa lui este o doxologie, iar moartea o aşteaptă slăvind pe Dumnezeu, pentru că se gândeşte că va merge pentru totdeauna lângă Dumnezeu, Care este destinaţia lui. Atunci izbucneşte în doxologia cea mai înaltă: „***Slavă Ţie, Celui ce ne-ai arătat nouă lumina...***".

Buna împărţire a dragostei

- Gheronda, se poate ca dragostea mea faţă de un Sfânt să-mi împuţineze dragostea pentru Dumnezeu?

- Nu, căci în multa evlavie şi iubire pe care o are cineva pentru un Sfânt se ascunde marea dragoste şi evlavie faţă de Dumnezeu Cel în Treime şi faţă de Maica Domnului.

Fără îndoială că acela care-i cinsteşte pe Sfinţi o cinsteşte cu mult mai mult pe Maica Domnului. La fel cum cel care o cinsteşte mult pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu fireşte că cinsteşte încă mai mult pe Preasfânta Treime. Şi, vezi tu, pentru Sfântul cu care ţii legătura şi pentru care simţi multă recunoştinţă, ai putea chiar să te jertfeşti. Dar dacă pentru un Sfânt te-ai jertfi, oare nu te-ai jertfi pentru Dumnezeu?

Mare lucru înseamnă dragostea pentru Hristos, pentru Maica Domnului, pentru Sfinţi. Este o dragoste care nu se compară cu nici o altă dragoste. Este sigură: ţi se răspunde la ea întotdeauna.

- Se poate ca cineva să-L iubească pe Dumnezeu şi să nu-i iubească pe oameni?

- Nu, căci dacă îl iubeşti pe Dumnezeu, este cu neputinţă să nu iubeşti chipul lui Dumnezeu, care este omul. Dragostea noastră către Dumnezeu aduce cu ea dragostea către aproapele, căci acela care se apropie de Dumnezeu se face aproapele tuturor oamenilor, precum Sfinţii. Iar în dragostea noastră către aproapele se ascunde marea noastră dragoste către Dumnezeu.

Când cineva îşi dăruieşte inima lui Dumnezeu, iubeşte toată zidirea: nu numai pe toţi oamenii, ci şi păsările şi copacii, chiar şi şerpii. Atunci se închină cu evlavie nu numai lui Dumnezeu şi Sfinţilor, ci şi icoanelor lui Dumnezeu, adică oamenilor. Şi toate creaturile, mici şi mari, lemnişoare şi pietricele preţioase sau neînsemnate, le ia cu evlavie şi le sărută ca pe o binecuvântare de la Făcătorul său, aşa cum sărută un obiect mic sau mare pe care îl primeşte ca binecuvântare de la o persoană dragă lui.

Să-I dăruim dragostea noastră lui Hristos

- Gheronda, ce să fac ca să ajung să-L iubesc pe Dumnezeu?

- Ca să-L iubeşti pe Dumnezeu, trebuie să porneşti de la jertfă. ***Când omul nu se socoteşte pe sine şi se jertfeşte, atunci lucrurile decurg firesc: îl iubeşte pe aproapele său, îl iubeşte şi pe Dumnezeu.*** Toţi cei care spun că-L iubesc pe Dumnezeu, dar nu se jertfesc pentru aproapele lor, „***L-au iubit pe Dumnezeu cu gura lor, dar cu limba lor L-au minţit pe El***"(Psalmul 77, 40.)

- Gheronda, cum se poate înmulţi dragostea faţă de Dumnezeu?

- ***Să-L aveţi pururea pe Dumnezeu în mintea voastră, să cugetaţi la Dumnezeu, să rostiţi Rugăciunea lui Iisus, să vorbiţi cu Dumnezeu.*** Făcând omul această lucrare, simte dragostea lui Dumnezeu la început puţin, iar mai târziu, pe măsură ce înaintează, o simte tot mai mult. Mintea şi-o ţine de acum permanent la Dumnezeu şi nu-1 mai atrage nimic din cele pământeşti şi deşarte. Dragostea către Dumnezeu se înflăcărează în inima lui, i-o umple, iar el nu vrea să mai cugete la nimic altceva decât la Dumnezeu. Nimic din cele ale lumii nu-1 mai interesează şi se gândeşte neîncetat la Părintele Ceresc. Vezi, ştiinţa îi captivează pe cei preocupaţi de descoperiri. Dar oare de ce nu suntem noi absorbiţi de Hristos?

- Ce ne opreşte, Gheronda, să-L căutăm pe Hristos cu o astfel de râvnă?

- Nimic nu ne opreşte. Minte avem, maturi suntem. Noi înşine suntem piedica.

- Dacă nu ne lepădăm de noi înşine, cum să intre Hristos înlăuntrul nostru? Dacă ne lepădăm de noi înşine şi pleacă din noi chiriaşul cel rău, adică omul cel vechi,

atunci va locui în locul gol al inimii omul cel nou al Noului Testament, umplând de dragoste templul fiinţei noastre şi întreaga noastră existenţă, pentru că va găzdui înlăuntrul nostru Dragostea, Hristos. Atunci inima omului devine clopot şi sună mereu cu veselie şi atât de tare, încât sunt gata să i se spargă doagele, adică coastele, care sunt tencuite cu lut, lut ce a devenit trup la porunca lui Dumnezeu. Iar dacă te afli în pustie şi nu există acolo biserică, atunci trupul tău va deveni biserică, iar inima ta clopot.

Când omul îşi dăruieşte inima lui Dumnezeu, atunci mintea îi este răpită şi ea de dragostea lui Dumnezeu, iar inima lui saltă neîncetat; îşi simte capul uşor, iar trupul ca un fulg. Iar când dragostea lui Dumnezeu este mai multă decât poate inima să cuprindă, atunci bătaia inimii este auzită şi de cei din jurul său, căci la această stare participă şi trupul.

O inimă atât de mică să poată iubi atât de mult! Şi dacă dragostea omului pentru Dumnezeu este atât de mare, gândiţi-vă cum este dragostea lui Dumnezeu! Vorbesc de cantitate, căci în ceea ce priveşte calitatea, dragostea lui Dumnezeu este aceeaşi cu dragostea noastră, atunci când şi a noastră este duhovnicească.

Cât de mare este răul pe care-1 facem cei mai mulţi dintre noi când nu voim să-I dăruim lui Hristos dragostea noastră, ci o irosim în lucruri pământeşti, ieftine şi deşarte! **Chiar şi o viaţă de o mie de ani şi o mie de inimi să-i dea cineva lui Hristos nu sunt de ajuns pentru marea dragoste pe care ne-a arătat-o şi pe care ne-o arată în continuare: ne iartă, ne rabdă şi ne curăţeşte cu dumnezeiescul Său Sânge sufletele noastre cele murdare.**

Flacăra dragostei lui Dumnezeu

- Gheronda, de ce nu-L iubesc pe Dumnezeu aşa cum iubesc o persoană dragă lângă care doresc să fiu?

- Asta vine încet-încet după multă nevoinţă, căci altfel oamenii ar lua foc şi ar arde de dragostea lui Dumnezeu. Deşi ar fi frig în jurul lor, ar simţi că iau foc şi mulţi şi-ar lua câmpii. ***Odată, un soldat, în timp de război, şi-a lăsat unitatea şi a plecat în munte. Se aprinsese în inima lui o aşa flacără, încât nimic nu-1 mai putea reţine; voia să meargă să se roage. Nu a ţinut cont de nimic. S-a dus, a găsit o peşteră, a intrat în ea şi se ruga. Când ceilalţi soldaţi au plecat în incursiune, l-au găsit şi l-au prins. „Ăsta e un dezertor", au spus ei. După aceea comandantul 1-a chemat la interogatoriu. „De ce ai făcut asta?". „Ard, domnule comandant, ard pentru Hristos! Ştiţi ce înseamnă să arzi?". „Bine, dar eu nu ard?", îi spune comandantul. „Eu ard, domnule comandant! înţelegeţi?" a repetat el. Ca şi cum ar fi spus: „Dacă ardeţi, plecaţi şi dumneavoastră!". L-a ajutat însă Dumnezeu***

şi a scăpat de Tribunalul Militar. Dacă pe timp de pace un soldat care pleacă de la locul său are de-a face cu Tribunalul Militar, cu atât mai mult dacă pleacă pe timp de război! (Stareţul, care, după cum se ştie, respecta legile întru totul, foloseşte acest exemplu al soldatului dezertor ca să ne ajute să înţelegem că, dacă flacăra dragostei lui Dumnezeu îl va învălui cu totul pe om, atunci şi „mintea omului este răpită de dragostea lui Dumnezeu" şi ajunge să facă lucruri care cu greu pot fi înţelese şi justificate.)

- Gheronda, când cineva se află în această stare, simte o căldură în tot trupul?

- Da, dar mai cu seamă în zona pieptului. ***Când se aprinde dragostea duhovnicească, ia foc tot pieptul. O flacără devine tot pieptul. Omul este ars de flacăra dulce şi puternică a dragostei lui Dumnezeu, zboară, iubeşte cu dragoste adevărată, maternă.***

Această flacără lăuntrică, pe care o aprinde însuşi Hristos cu dragostea Sa, încălzeşte trupul mult mai mult decât flacăra focului şi are puterea să ardă orice gunoi, orice gând rău pe care i-1 aruncă aghiuţă, precum şi orice dorinţă rea sau imagine urâtă. Atunci sufletul simte desfătările dumnezeieşti, care nu se compară cu nici o altă desfătare.

Ah, această flacără încă nu a intrat înlăuntrul vostru! Dacă se aprinde şi învăluie inima voastră, nu vă vor mai mişca deloc lucrurile deşarte. Mă rog ca Dumnezeu să ardă inimile voastre cu dragostea Sa!

Iubirea dumnezeiască

[1Expresia (thios eros) - eros divin a fost tradusă, în acest subcapitol, prin iubire dumnezeiască, iar termenul(agapi) prin dragoste. Erosul divin este iubirea înflăcărată, extatică, a persoanei umane care îşi iese din sine şi se uneşte tainic cu Dumnezeu, [n.tr.]]

- Gheronda, iubirea dumnezeiască este dragostea pentru Dumnezeu?

- Dumnezeiasca iubire este ceva mai presus decât dragostea pentru Dumnezeu: este nebunie. Legătura dintre dragoste, iubire şi nebunie este întocmai cu cea dintre invidie, ură şi ucidere. Dragostea scumpă pentru Dumnezeu dimpreună cu jertfele ei fierbe uşor inima, iar iubirea dumnezeiască izbucneşte în afară, ca aburul ce nu poate fi stăpânit, şi se uneşte cu Dumnezeu.

Iubirea dumnezeiască înmoaie oasele tari şi le face atât de moi, încât omul nu se mai poate ţine pe picioare, ci cade. Devine ca lumânarea, care, stând într-un loc

cald şi neputând rămâne dreaptă, se îndoaie când într-o parte, când într-alta. O îndrepţi, dar iarăşi se îndoaie, iarăşi cade, fiindcă încăperea este caldă, foarte caldă... Când se află cineva în această stare şi trebuie să meargă undeva sau să lucreze ceva, nu reuşeşte; se luptă, încearcă să iasă din această stare...

- Gheronda, dacă pe cineva cuprins de iubirea dumnezeiască, îl doare ceva, simte durerea?

- în această stare, durerea, dacă este foarte puternică, se micşorează şi devine suportabilă, iar dacă este mică, dispare cu totul. Vezi, cei îndrăgostiţi sunt ca şi răpiţi, nici somnul nu-i prinde. îmi spunea un monah: „Gheronda, fratele meu s-a îndrăgostit de o ţigancă şi nici să doarmă nu mai poate. Spune continuu: «Paraschiva mea, Paraschiva mea!». Să-i fi făcut vrăji? Nu ştiu. Eu sunt de atâţia ani călugăr şi nu o iubesc pe Maica Domnului nici măcar cât o iubeşte fratele meu pe ţiganca asta! Să nu-mi tresalte inima deloc!".

Din nefericire, sunt oameni duhovniceşti care se smintesc atunci când aud cuvântul „iubire dumnezeiască". Nu au înţeles ce înseamnă iubirea dumnezeiască şi de aceea vor să scoată acest cuvânt din Mineie şi din Octoih, spunând că sminteşte. Unde am ajuns! Dimpotrivă, cei din lume, care au trăit iubirea [eros] lumească, dacă le vorbeşti despre iubirea dumnezeiască, îndată vor spune: „Aceasta trebuie să fie ceva superior". Dacă aţi şti pe câţi tineri, care au cunoscut dragostea lumească, îi întorc la Dumnezeu când le vorbesc de iubirea dumnezeiască! „Voi aţi căzut vreodată din pricina dragostei pe care o simţeaţi? îi întreb. Aţi simţit vreodată că nu vă puteţi mişca, că nu puteţi face nimic?". Atunci ei îşi dau seama îndată că este vorba de ceva mai înalt şi astfel ne înţelegem. „Dacă noi, spun ei, simţim ceva din această dragoste lumească, închipuie-ţi cum este cea cerească!".

Nebunia dumnezeiască

- Cum poţi să înnebuneşti, Gheronda, de dragostea lui Dumnezeu?

- Să te însoţeşti cu... nebuni, ca să te molipseşti şi tu de nebunia lor duhovnicească! Mă voi ruga ca să te văd... nebună de legat! Amin.

Am şi eu o mică experienţă de nebunie duhovnicească, care vine din iubirea dumnezeiască. Atunci omul ajunge la sfinţita „distragere" [e absent faţă de cele petrecute în jurul lui] şi nu mai vrea să cugete la nimic altceva decât la Dumnezeu, la cele dumnezeieşti, la cele duhovniceşti, la cele cereşti. Fiind îndrăgostit dumnezeieşte, este mistuit lăuntric de o flacără dulce şi răbufneşte în afară,

nebuneşte, în spaţiul dumnezeiesc al cucerniciei, slăvind zi şi noapte ca un înger pe Dumnezeul şi Ziditorul său.

- Acesta este extaz?

- Da, atunci omul se află în afară de sine, în sensul cel bun. Aceasta este „***Ieşi din sine, înfricoşându-te, Cerule!***"(Din irmosul cântării a noua a canonului din Sâmbăta Mare.).

Nebunia dumnezeiască îl scoate pe om în afara atracţiei pământului; îl urcă la tronul lui Dumnezeu, iar omul se simte pe sine ca un căţeluş la picioarele stăpânului său, căruia îi linge picioarele cu bucurie şi credincioşie.

Beţia dumnezeiască

- Gheronda, mă tem că nu o să mă mântuiesc.

- Nu te teme! Vom merge împreună acolo sus! Numai să-i spui stareţei să ne dea două sticle mari pentru drum. Ia aminte însă să fie de plastic, nu din sticlă, ca să nu se spargă pe drum... Le vom umple cu apă şi, până să ajungem la Cer, o vom bea din pricina ostenelii! Vom lăsa numai trei degete de apă şi îl vom ruga pe Hristos să o binecuvinteze, să o facă vin, după care îl vom bea şi ne vom îmbăta duhovniceşte lângă Hristos.

- Care este această apă?

- Este dragostea către Hristos şi către fraţi.

- Iar beţia?

- Este beţia care vine de la Duhul Sfânt. Cei care se îmbată de la Duhul Sfânt se veselesc continuu de dragostea lui Dumnezeu, Părintele lor.

Dacă omul se îmbată duhovniceşte cu vinul ceresc, viaţa lui pământească devine mucenicească, însă în înţelesul cel bun. Devine nefolositor pentru lume şi nimic din cele pământeşti nu-1 mai atrage, „***socotindu-le gunoaie***"(Vezi Filipeni 3, 8.) pe toate. Vezi, celor care beau mult şi se îmbată nu le mai pasă apoi de nimic. „Bădie Tănase, îţi arde coliba!", strigau la un bătrânel căruia îi luase foc coliba. „Las-o să ardă!" spunea el, fiindcă băuse şi se îmbătase.

Bună este cealaltă beţie, cea cerească, dar trebuie să fii permanent acolo, la „butoiul" ceresc cel nesecat.

Vă doresc să găsiţi caneaua cea dumnezeiască şi să beţi şi să vă îmbătaţi mereu de vinul Raiului!

Amin.

Cuviosul Paisie Aghioritul - Duminica fiului risipitor - Venirea în sine

"Venindu-şi în sine…" (Lc.15,17)

"Dumnezeu este foarte aproape de noi, dar şi la mare înălţime. Pentru ca cineva să-L "îndoaie" pe Dumnezeu, să-L facă să Se coboare şi să rămână cu el, trebuie să se smerească şi să se pocăiască. Atunci Prea milostivul Dumnezeu, văzând smerenia lui, îl înalţă până la ceruri şi-l iubeşte foarte mult. ***"Bucurie se face în cer pentru un păcătos care se pocăieşte" (Lc. 15, 7), spune Evanghelia.*** Dumnezeu i-a dat minte omului ca să se gândească la greşeală sa, să se pocăiască şi să ceară iertare. Omul nepocăit este nespus de crud cu sine însuşi. Este şi foarte lipsit de minte, deoarece nu vrea să se pocăiască şi astfel să se slobozească din iadul cel mic în care trăieşte, care îl duce la cel mai mare şi rău, la cel veşnic. Astfel el se lipseşte şi de bucuriile paradisiace pământeşti, care se continuă în Rai lângă Dumnezeu cu bucurii mult mai mari şi veşnice.

Cât timp omul se află departe de Dumnezeu, este în afară şi de sine. Vezi, în Evanghelie că fiul risipitor ***"venindu-şi în sine, a spus: Merge-voi la tatăl meu".***

Adică atunci când şi-a revenit, când s-a pocăit, atunci a zis: "Merge-voi la tatăl meu". Cât timp trăise în păcat, era în afară de el, nu era raţional, deoarece păcatul este în afară de raţiune.

- Părinte, Avva Alonie spune: "De va vrea omul, de dimineaţă până seară vine la măsura dumnezeiască" (Pateric, Avva Alonie, 3, p.37) La ce se referă?

- Viaţa duhovnicească nu are trebuinţă de ani. Într-o secundă cineva se poate muta din iad în Rai, dacă se pocăieşte. Omul este schimbător. Se poate face înger, dar se poate face şi diavol. Măi, măi, măi, ce putere are pocăinţa! Absoarbe harul dumnezeiesc. Un gând smerit să-şi aducă omul în minte şi s-a mântuit. Un gând de mândrie să-şi aducă şi s-a dus, s-a pierdut, dacă nu se pocăieşte şi îl află moartea aşa. Desigur, gândul smerit trebuie să fie însoţit şi de suspinul lăuntric, de zdrobirea lăuntrică. Pentru că gândul este gând, dar există şi inimă. "Şi cu sufletul şi cu inima şi cu gândul", spune cântăreţul. Mi se pare că Avva se referă la o stare mai permanentă. Este trebuinţă de un interval de timp ca să ajungă cineva într-o stare bună. Dacă greşesc şi mă pocăiesc, sunt iertat în aceeaşi clipă. Dacă am duh de nevoinţă, încet-încet pot consolida o stare, dar până atunci oscilez.

- Părinte, un om în vârstă se poate ajuta duhovniceşte pe sine însuşi?

- Da, căci mai ales atunci când cineva îmbătrâneşte, i se dă posibilitatea să se pocăiască, pentru că îl părăsesc iluziile. Mai întâi, deoarece odinioară, când a avut puteri trupeşti şi n-a întâmpinat greutăţi, nu şi-a dat seama de slăbiciunile lui şi credea că se află într-o stare bună. Acum, când întâmpină greutăţi şi se plânge, este ajutat să înţeleagă că nu este în regulă, că şchiopătează şi că trebuie să se pocăiască. Dacă pune în valoare duhovniceşte puţinii ani ai vieţii ce i-au mai rămas şi foloseşte şi experienţa ce a dobândit-o în numeroşii ani ai vieţii sale trecute, nu-l va lăsa Hristos, ci îl va milui.

Lacrimile pocăinţei

Pocăinţa este botezul lacrimilor. Prin pocăinţă omul se rebotează, renaşte. Sfântul Apostol Petru, prin lepădarea sa, L-a trădat într-un fel pe Hristos, dar deoarece "a plâns cu amar" (Mt.26, 75 şi Lc. 22, 62), a primit iertare pentru căderea sa. Adică pocăinţa sinceră ce a arătat-o l-a spălat, l-a curăţit iarăşi. Vezi, Dumnezeu mai întâi a făcut pământul, marea, toată creaţia şi după aceea a luat pământ şi l-a plăsmuit pe om. Omul mai întâi se naşte trupeşte şi după aceea, la botez, se naşte duhovniceşte din zidirea lui Dumnezeu, din apă şi de la Duhul Sfânt, din harul dumnezeiesc – "din apă şi din duh" (În.3,5) – şi se face om nou.

– Părinte, adică precum atunci Dumnezeu a luat pământ şi a plăsmuit, tot astfel şi acum, la Botez, foloseşte apă ca să-l plăsmuiască din nou?

- Da, apa are semnificaţia curăţirii, de aceea preotul, în timpul Botezului, îl afundă pe om în apă. Omul se spală de păcatul strămoşesc, se curăţă de păcate, îl umbreşte harul lui Dumnezeu, se îmbracă în Hristos şi devine un om nou, renăscut. Aceasta este lucrarea Botezului. I-a spus-o clar Hristos lui Nicodim, atunci când acesta l-a întrebat cum se poate renaşte omul: ***“Amin, amin, spun ţie, dacă nu se va naşte cineva din apă şi din Duh, nu va putea intra în Împărăţia lui Dumnezeu” (În. 3, 5).*** Prin Botez, făptura căzută devine o creatură nouă şi desăvârşită a lui Dumnezeu. De aceea, omul care nu întinează Sfântul Botez are mult har dumnezeiesc. Dar şi când îl murdăreşte, există Botezul pocăinţei. Dacă îşi simte greşeala şi îl doare pentru ea, se spală într-un fel cu lacrimile pocăinţei şi vine (Nota editorului: “vine harul” – Stareţul foloseşte expresia aceasta în sensul de “se activează, se vede manifestându-se în chip activ“) iarăşi harul lui Dumnezeu.

- Părinte, am mulţi ani de când nu am plâns pentru vreo greşeală de a mea, nu am nici o lacrimă. Oare aceasta înseamnă că nu am pocăinţă adevărată?

- Nu te doare pentru o greşeală ce o faci?

- Mă doare, dar poate durerea este de suprafaţă.

- Nu trage concluzii numai din lacrimi. Desigur, lacrimile sunt o caracteristică a pocăinţei, dar nu singura. Unii acum plâng, apoi râd. Durerea din inimă şi suspinul lăuntric sunt lacrimile lăuntrice, care sunt mai înalte decât cele exterioare.

Unul, sărmanul, spunea: “Ce aspru sunt, Părinte! N-am nici o lacrimă! Inima îmi este ca o piatră. Ce inimă împietrită am! Vai mie!“. Deşi era foarte sensibil, se simţea foarte aspru pentru că nu plângea. Suspina însă din adânc, gemea sărmanul şi auzeai un oftat ieşind din adâncul inimii lui!

În timp ce celălalt plânge-râde şi este ca vremea de primăvară. Vede, de pildă, pe unul nefericit, este mişcat, plânge puţin şi îşi spune: “O, cum particip eu la durerea celuilalt!“. Sau dacă se roagă şi varsă puţine lacrimi, iarăşi spune: “O, rugăciunea mea se aude, pentru că se face cu lacrimi!“, şi astfel îşi odihneşte gândul său.

Există şi lacrimi nemângâiate. Acestea sunt diavoleşti. Nu au pocăinţă, ci egoism rănit. Atunci omul plânge în chip egoist pentru căderea sa. Îl doare pentru că din pricina neatenţiei lui a scăzut în ochii oamenilor, iar nu pentru că a mâhnit pe Dumnezeu şi de aceea suferă îndoit.

În timpul războiului răzvrătiţilor, un căpitan al răzvrătiţilor – Dumnezeu să-i hărăzească pocăinţă – a prins un familist sărac care avea nouă copii, l-a pus jos şi îl bătea fără milă pentru că nu era de acord cu ideologia lui. Omul acesta fusese cândva în subordinea lui.

Şi sărmanul acela striga: “Dar bine, nu ţi-e milă de mine? Am nouă copii! Nu îţi aduci aminte că te-am dus şi în spate? Ce ţi-am făcut?“.

Cineva dintre tovarăşii căpitanului, când a văzut că îl bate atât de aspru pe acel om, i-a strigat: “Ei, ce ţi-a făcut? Nu ţi-e milă de el? Este om cu familie“.

Acela imediat începu să plângă foarte tare, deoarece i-a fost rănit egoismul sau de observaţia tovarăşului lui. Dar plânsul acela era egoist; era ca pocăinţa lui Iuda. L-a vândut pe Hristos şi după aceea s-a dus la farisei să le spună “am greşit“, dar aceia i-au spus: “Ce ne spui că ai greşit?“. Atunci s-a simţit jignit, s-a umplut de pizmă, le-a aruncat arginţii şi s-a dus şi s-a spânzurat din egoism (Mt. 27, 3-5). Însă dacă s-ar fi pocăit şi mergând la Hristos I-ar fi spus “Iartă-mă“, s-ar fi mântuit.

Rucodelia (lucrarea) care nu se termină niciodată

- Părinte, ce este întristarea cea dătătoare de bucurie?

- Este bucuria ce provine din întristarea pentru vreo greşeală de-a noastră. În întristarea dătătoare de bucurie există şi durere şi bucurie, de aceea se şi numeşte “întristare veselă”. Se întristează omul din mărime de suflet, pentru că L-a mâhnit pe Hristos, însă se bucură deoarece simte mângâiere dumnezeiască. Păcătosul, atunci când se pocăieşte sincer, îl iartă Dumnezeu, simte înlăuntrul său mângâiere dumnezeiască şi poate ajunge la veselia duhovnicească.

- Părinte, omul care se nevoieşte poate trăi pocăinţa în toată viaţa lui?

- Da, dacă se nevoieşte corect nu-şi vede sporirea sa, ci numai căderile şi trăieşte în pocăinţă continuă. Nu ştie că la început se luptă cu un diavol, iar după aceea poate se luptă cu o ceată. Deoarece cu cât cineva depune mai multă putere ca să-şi dezrădăcineze o patimă şi să dobândească o virtute, cu atât mai mulţi vrăjmaşi se adună şi trag şi ei în jos de rădăcini. Atunci, deşi nu îşi vede sporirea, cu toate acestea sporeşte destul de bine. Şi se poate ca până la moarte să trăiască această stare, să nu-şi vadă sporirea, să creadă că nu sporeşte deoarece are căderi, dar în realitate există sporire, pentru că mereu îşi măreşte nevoinţa şi se luptă cu tot mai mulţi diavoli. Pocăinţa pentru nevoitor este o rucodelie care nu se termină

niciodată. Pe cei morţi îi plângem, îi îngropăm, îi uităm… Păcatele noastre însă le plângem mereu, până ce vom muri, dar cu discernământ şi nădejde în Hristos, Care S-a răstignit ca să ne învieze duhovniceşte.

Schimbarea vieţii

Pentru ca omul să înceteze să facă un păcat trebuie să încerce să evite orice prilej care pricinuieşte acest păcat. Beţivul, de pildă, dacă vrea să se ajute pe sine şi să nu mai bea, nu trebuie să mai treacă nici pe dinaintea tavernei. Este nevoie de puţină străduinţă şi de intenţie bună şi Bunul Dumnezeu ne va ajuta să depăşim greutăţile.

Să spunem că cineva are o patimă. O recunoaşte, se nevoieşte s-o taie, se pocăieşte, se smereşte. Intenţia ce o are ca să-şi taie patima sa Îl vesteşte pe Dumnezeu, care Îl ajuta. Dar dacă nu depune străduinţa ca să se schimbe şi continuă să păcătuiască, atunci Dumnezeu cum să-i dea harul Său? Harul lui Dumnezeu nu vine într-o stare greşită, pentru că lucrul acesta nu l-ar ajuta pe om. Dacă ar fi fost aşa, Dumnezeu ar fi dat harul Său şi diavolului. Omul care nu mai vrea să rămână în căderea sa, în gândurile lui păcătoase, ci se pocăieşte pentru greşalele lui şi se nevoieşte să nu mai păcătuiască, primeşte harul lui Dumnezeu şi este ajutat. Însă atunci când nu există pocăinţă şi păcatul este considerat modă, acesta este o stare demonică.

- Părinte, cum s-a mântuit unul din cei doi tâlhari care a fost răstignit împreună cu Hristos?

- Acela a urcat pe zid şi a sărit în Rai! “Pocăinţa talharului Raiul a deschis“. Adică a furat şi Raiul prin marea lui pocăinţă.

- Părinte, dacă cineva şi-a schimbat viaţa şi nu mai rămâne în vechile lui obişnuinţe păcătoase, dar uneori mai cade în vreunul din vechile lui păcate, asta înseamnă că nu are pocăinţă?

- Ei, dacă depune străduinţa care trebuie şi totuşi mai cade, are o oarecare circumstanţă atenuantă. La început nu este tocmai uşor. Dar atunci când cineva îşi dă seama cu adevărat cât de grav este ceea ce a făcut, nu va mai cădea. Mai demult, există pocăinţă sinceră. Atunci când cineva se pocăia, nu se mai întorcea înapoi.

Îmi aduc aminte cât m-a ajutat o femeie prin pocăinţa ei adevărată. Avea multă zdrobire, nici nu vorbea. Se îmbrăcase în negru – era ca o călugăriţă – şi îngrijea de o bisericuţă unde aprindea candelele… Chiar şi numai când o vedeai, te foloseai mult. Acum însă îi văd pe câte unii care, de îndată ce-şi schimbă puţin viaţa, încep

să facă pe dascălii cu alţii, deşi înăuntru lor există omul lor cel vechi. Desigur, să se pocăiască cineva, să-şi înceteze viaţa sa cea păcătoasă de până atunci şi să înceapă să trăiască duhovniceşte, toate acestea constituie ajutoare eficiente şi pentru ceilalţi. Însă din acea stare în care se află să se prezinte imediat ca om duhovnicesc şi să înceapă să predice, ei bine, aceasta este înşelare.

- Adică, Părinte, ei fac aceasta cu intenţia să-i ajute pe ceilalţi?

- Da, ca să-i ajute. Însă în spatele acestei acţiuni a lor, mai ales dacă erau întrucâtva şi cunoscuţi în lume, se ascunde gândul cel mândru: “Acum oamenii vor înceta să mai vorbească despre Karaiskaki şi Kolokotroni (La 1821, conducători şi eroi naţionali ai grecilor în războiul de eliberare dus împotriva turcilor) şi vor discuta despre mine“. De aici poţi înţelege cât de greşit merg unii ca aceştia. Dacă îşi simt cu adevărat greşeala lor, pentru un interval de timp ei nu trebuie s-o uite şi să se încurajeze, ci să ia aminte tot mai mult. Iar atunci când le trec diferite idei sau gânduri din viaţa lor de mai înainte, să le alunge ca pe nişte gânduri de hulă. Şi dovada că nu le mai primesc este că organismul reacţionează. Adică trebuie să aibă cineva multă smerenie şi să se fi îngreţoşat de toate cele vechi ca să se schimbe cu adevărat. Dacă din viaţa lui de mai înainte mai păstrează ceva pe care el îl consideră bun, le murdăreşte şi pe celelalte. Din clipa în care are fie şi cea mai mică părere despre sine, Dumnezeu nu ajută şi orice ar face nu este curat.

- Părinte, atunci când cineva îşi schimbă viaţa, trebuie să se îngrijească să îndrepteze gândul ce l-au avut mai înainte ceilalţi despre el?

- Nu va căuta în chip egoist să îndrepteze gândul celorlalţi, ci va căuta să se îndrepte el însuşi şi atunci se vor schimba de la sine şi gândurile acelora. Dacă pata pricinuită de viaţa lui păcătoasă va rămâne în societate sau în mediul lui restrâns, ea se va şterge prin buna lui purtare. Nu este trebuinţă să vorbească nimic. Va vorbi Dumnezeu prin pocăinţa lui.

(extras din volumul “Nevoinţa duhovnicească“, Editura Evanghelismos, Bucureşti, 2003)

Sfântul Ioan Maximovici - Învăţătură folositoare pentru tineri, din Pilda fiului risipitor

Şi i-a spus tânărul tatălui său: ***„Tată, dă-mi partea ce mi se cuvine din avere!”.*** În Pilda fiului risipitor (rătăcitor) este conţinută cea mai ziditoare lecţie pentru tineri.

Într-adevăr, în fiul risipitor vedem întregul tablou al tinereţii uşuratice: superficialitatea, neseriozitatea, patima independenţei – într-un cuvânt, tot ce caracterizează cea mai mare parte a tinerilor. Fiul cel mic a crescut în casa părintească. Ajungând la anii tinereţii, şi-a închipuit că deja casa părintească era prea strâmtă pentru el. I se părea neplăcut să trăiască sub conducerea tatălui şi sub supravegherea mamei, dorea să-şi imite colegii, care se dedau gălăgioaselor plăceri ale lumii.

„Sunt moştenitorul unei mari averi – cugeta el. N-ar fi mai bine dacă mi-aş primi chiar acum partea cuvenită? Voi putea să-mi chivernisesc bogăţia altfel decât o face tatăl meu.” Şi uşuraticul tânăr se lăsă amăgit de strălucirea înşelătoare a plăcerilor lumii şi hotărî să arunce de pe umerii săi jugul ascultării şi să plece din casa părintească.

Oare nu sunt similare imboldurile care îi fac pe mulţi şi astăzi să părăsească, dacă nu casa părinţilor pământeşti, atunci casa Tatălui Ceresc, adică să iasă de sub ascultarea Bisericii?

Minţilor necoapte, jugul lui Hristos li se pare greu şi poruncile Lui, anevoioase. Ei cred că nu există vreo nevoie anume ca să asculte ceea ce ne porunceşte Dumnezeu şi Sfânta Sa Biserică. Putem sluji lui Dumnezeu – li se pare lor – fără a refuza să

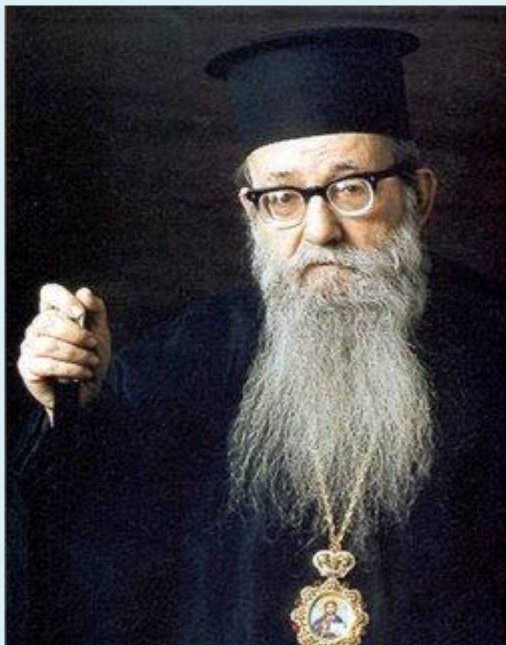
slujim lumii. „Suntem destul de puternici – spun ei – ca să rezistăm tentaţiilor pierzătoare şi ispitelor. Putem şi singuri să rămânem fermi în adevăr şi în învăţătura cea sănătoasă. Daţi-ne să ne desăvârşim gândirea cu informaţii multilaterale! Daţi-ne posibilitatea să ne întărim singuri voinţa în mijlocul ispitelor şi al tentaţiilor! Şi fie ca simţurile noastre să se convingă prin experienţă nemijlocită de hidoşenia păcatului!”. Cu ce sunt mai bune aceste dorinţe decât cererea necugetată pe care i-a făcut-o fiul cel mic tatălui său: ***„Tată, dă-mi partea ce mi se cuvine din avere”?***

Şi iată că fiul cel uşuratic încetează să mai asculte de legile şi de sfaturile Sfintei Biserici, încetează să mai studieze cuvântul lui Dumnezeu şi învăţăturile Sfinţilor Părinţi, ci îşi pleacă urechea la teoriile mincinoase ale falşilor învăţători şi îşi omoară cu astfel de ocupaţii cele mai bune ceasuri ale vieţii, începe să vină mai rar la dumnezeiasca biserică sau stă neatent, împrăştiat în biserică. Nu găseşte posibilitatea să se ocupe cum se cuvine cu lucruri evlavioase şi să se exerseze în fapte bune, întrucât cea mai mare parte a timpului o foloseşte ca să meargă la spectacole, la petreceri publice şi aşa mai departe. Cu alte cuvinte, cu fiecare zi se dedă tot mai mult lumii şi, în sfârşit, pleacă „în ţara îndepărtată”.

Unde se ajunge după o asemenea îndepărtare de Sfânta Biserică? Tot acolo unde l-a adus pe fiul risipitor plecarea din casa părintească. ***Tinerii uşuratici îşi consumă foarte repede minunatele lor puteri şi capacităţi sufleteşti şi trupeşti şi distrug tot ce făcuseră bun mai înainte pentru vremea veşniciei.*** Iar între timp vine „o foamete mare în ţara aceea”, apare pustiirea lăuntrică şi nemulţumirea – urmări inevitabile ale plăcerilor zgomotoase; apare setea de desfătări, care se întăreşte şi mai mult prin satisfacerea patimilor păcătoase şi devine, în sfârşit, de nepotolit. Şi cât de adesea se întâmplă că nefericitul petrecăreţ recurge, pentru satisfacerea patimilor sale, la îndeletniciri josnice şi ruşinoase, care nu-l fac să-şi vină în fire, ca fiul risipitor, şi nu-l întorc pe calea mântuirii, ci îi desăvârşesc pieirea, cea vremelnică şi cea veşnică!

(din Predici şi Îndrumări duhovniceşti - Sfântul Ioan Maximovici)

Mitropolitul Augustin de Florina - Omilie la Duminica fiului risipitor - Păcatul este un faliment economic

„Şi acolo şi-a risipit averea trăind în dezmierdări" (Luca 15, 13)

Astăzi, iubiţii mei creştini, astăzi este sărbătoarea noastră. Astăzi este sărbătoarea fiului risipitor; şi deoarece toţi suntem fii risipitori, de aceea zic că toţi sărbătorim. Să sărbătorim deci, pentru că nu se cuvine să îl imităm doar până într-un punct pe cel risipitor, ci trebuie să-l imităm până la capăt.

Risipitorul păşea pe drumul cel rău, şi când a ajuns deja pe marginea prăpastiei şi era gata să cadă în haosul iadului, un gând l-a mântuit. Ce valoare are în lume un gând! De la gând pornesc toate crimele (căderile), dar şi minunile virtuţii. Aşadar, un singur gând a fost suficient, ca un fulger, şi în ultima clipă a făcut o mântuitoare cotitură; a schimbat direcţia, a schimbat drumul, de acolo unde mergea spre iad, s-a întors spre cer.

Tema parabolei risipitorului este nemărginită. Ne prezintă două puteri: o putere este păcatul, iar alta este braţul cel puternic al Domnului, care îl prinde pe păcătos, îl ridică şi îl face copil al lui Dumnezeu şi moştenitor al Împărăţiei Lui.

Din toată această minunată parabolă vreau să luaţi aminte doar la un singur lucru. Fraţii mei, păcatul nu este o jucărie; este foc, care arde şi distruge. Nu are urmări

doar pentru viaţa care începe după mormânt, ci are urmări chiar de aici, din această viaţă, urmări la care trebuie să fie atent orice om.

Păcatul înseamnă şi faliment economic. Distruge economic persoana, familia şi popoarele. Acest lucru îl poate observa chiar şi ateul. Acest lucru îl accentuează parabola atunci când zice că cel risipitor ***„a împrăştiat averea lui trăind în dezmierdări (desfrânări)" (Luca 15, 13).***

– Păcatul este un faliment economic. Ca dovadă, întâi şi întâi este cel risipitor. Ce era mai înainte? Un sărăcuţ? Nu. Şi-a luat partea din uriaşa moştenire, a transformat-o în bani lichizi şi şi-a umplut punga. Şi ce a făcut cu ei? Unde i-a cheltuit? Spune Evanghelia: s-a încurcat cu anturaje rele. A început să cheltuiască averea sa în distracţii, în chefuri, la femei păcătoase, în cluburile de destrăbălare. Cheltuia mii şi nu producea nimic. Sfârşitul care a fost? A venit clipa în care a ajuns cerşetor de pâine. A căutat un post de păscător de porci şi fura roşcove. Vedem aici că păcatul este un faliment economic. Cel risipitor a falimentat trăind în păcat.

– Exact acelaşi lucru se întâmplă şi astăzi, fraţii mei. O copie fidelă a celui risipitor sunt şi bogaţii de astăzi. Da, nu-i vedeţi? Au şi case, şi vile la ţară, şi bărci, şi conturi, şi cârje de aur şi altele. Şi ce fac cu ele? Aţi văzut pe vreunul din ei să construiască o şcoală, o biserică, să dea zestre vreunei fetiţe lipsite de mijloace materiale, să-i ajute pe săraci, să-şi împrăştie banii ca ploaia? Dacă bogaţii ar fi împrăştiat bunurile lor, s-ar fi rourat pământul uscat de tot. Ei însă ce fac cu ei? Un armator şi-a zidit un sălaş din marmura cea mai preţioasă într-un munte din Bavaria şi acolo urcă cu elicopterul pentru a se desfăta de frumuseţea naturii. Altul şi-a înmulţit luxul care costă sume fabuloase. Pe mese au cufere împodobite cu diamante, care transformă noaptea în zi. Altul îşi face iaht, ca să se învârtă prin Mediterană şi să chefuiască întruna cu desfrânatele. Mă iertaţi de expresie, dar până şi closetele acestui iaht să fie confecţionate din marmură colorată?

Toţi aceşti bogaţi de astăzi trăiesc „în dezmierdări". Şi aceşti bani, care ar fi putut salva lumea, ei îi aruncă diavolului. „Şi-au risipit avuţia lor, trăind în desfrânări".

– Voi, sărăcuţilor, ascultaţi cu mulţumire troparul acesta pe care îl cântă predicatorul împotriva bogaţilor. Însă, iubiţii mei, din nefericire, o cercetare mai profundă a societăţii dovedeşte că risipitori nu sunt doar prinţii bogăţiei. Trebuie să spunem adevărul, că risipitori şi desfrânaţi sunt până şi muncitorii. Sigur că da.

Îl vezi pe acest muncitor care are bătături în mâini, care este murdar din fabrică? Este demn de cinste. Dar ce face? Sâmbăta se plăteşte; ia banii lui sfinţi care picură sudori, însă în loc să cumpere cu ei o rochie femeii lui, în loc să ia câteva caiete şi cărţi copilului său, în loc să cumpere puţin lapte, el seara merge la un club păcătos, în tavernă, la cinematograf, la hipodromuri, la minge. Acum, în ultimele zile, diavolul a găsit un şiretlic prin care şterpeleşte portofelele celor mici şi mari şi în special ale claselor muncitoare, şi acest şiretlic sunt jocurile de noroc, cărţile, loteria, pronosport şi alte jocuri asemănătoare.

Aşa că nu trăiesc în dezmierdări doar bogaţii; trăiesc în dezmierdări şi muncitorii săraci. Nu este doar nedreptatea, nu este doar sărăcia, este şi dezmierdarea (desfrânarea). Dă-i unui muncitor o sută, şi două sute, şi trei sute de mii de drahme. Dacă e risipitor, nu va rămâne cu nici o drahmă. Însă alt muncitor face economie, şi reuşeşte şi îşi zideşte cu mâinile sale căsuţa.

- Păcatul este faliment; faliment al bogaţilor, al săracilor din lumea întreagă. Vreţi un exemplu? Luaţi statele.

Deschideţi bugetul, ca să vedeţi ce face păcatul. Costuri astronomice. Şi unde merg? Unde merge cel mai mare procent din bugetele statelor? În poduri, în şcoli, în lucrări folositoare? Nu. Îi cheltuiesc în groaznicele lor uzine pentru avioane, pentru vase de război, pentru bombe atomice, pentru diavolul. Ia gândiţi-vă, ce-ar fi dacă statele risipitoare n-ar mai cheltui aceste milioane de dolari, sau de ruble, sau de lire, pentru distrugere. Să ştergem cuvântul „război" din dicţionar. Ia imaginaţi-vă cheltuirea lor pentru pace! O, ce binecuvântare! Şi stâncile vor scoate rodii, iar Sahara se va transforma în grădină. O, Evanghelie, dacă te-ar fi ascultat şi aplicat oamenii risipitori!

„…Şi acolo, umanitatea şi-a risipit averea trăind în dezmierdări".

Iată, iubiţii mei, că păcatul are consecinţe şi în această viaţă. ***„Plata păcatului este moartea" (Romani 6, 23).*** Da.

În tot timpul anului sunt zile de risipire. ***Dar dacă există o perioadă, care este prin excelenţă o perioadă de risipire, este această perioadă a Triodului, în care Biserica ne cheamă să ne înveţe lecţiile ei cereşti.***

În aceste zile sfinte, în care se cuvine să ne pregătim cu toţii pentru a-l primi peste puţin pe Împăratul tuturor, pe Mirele Bisericii, pe Domnul nostru Iisus Hristos, în aceste zile în care se cuvine să fim cu toţii pregătiţi pentru a intra în

stadionul Sfintei Patruzecimi, diavolul strânge şi mută cu lopata şi vântură banul pe care-l cheltuiesc oamenii în păcat. Lăsatul secului (cele trei săptămâni înainte de Postul Paştelui) înseamnă chef, dansuri şi distracţii, jocuri, desfrânare şi risipire.

Dar nu, fraţii mei. Dacă s-ar coborî vreun înger şi ne-ar cerne pe toţi, şi ar căuta din palate până în colibe, oare va găsi vreun om din a cărui gură să audă: ***„Greşit-am" (Luca 15, 21)*** al risipitorului?

„Greşit-am"! Să spună şi bogatul şi muncitorul sărac, şi cel de dreapta şi cel de stânga, şi femeia şi bărbatul, şi analfabetul şi omul de ştiinţă, şi tânărul şi bătrânul cu păr alb. Dacă spunem „Greşit-am", aripi de îngeri ne vor ridica la înălţime, până la cer. Pentru că ***„bucurie se face înaintea îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos care se pocăieşte" (Luca 15, 10).***

Să le simţim acestea, iubiţii mei, şi să le avem ca principii în viaţa noastră. Să ne oprim de la păcat. Să spunem „Halt" diavolului. Ajunge, diavole. ***De aici înainte cu Hristos, cu cerul. De acum înainte cu sfinţii îngeri şi arhangheli, ca să ne învrednicim de Împărăţia Lui. Fie.***

Sfântul Teodor Studitul - Cuvântul 42: La Duminica Fiului risipitor: despre înfrânare şi despre întărire în mărturisirea Sfintelor icoane

Fraţilor şi părinţilor, mulţi oameni numesc aceste zile sărbători şi zile de veselie, pentru că mănâncă mult şi beau peste măsură şi tot atunci se îmbată, nepricepând că aceste zile nu-s făcute pentru mâncare multă şi pentru beţie, ci mai mult pentru vestire şi pentru o pregătire mai înainte a sfântului post care vine. Având pildă ostaşii, care când vor să meargă la război, dându-li-se cuvânt şi veste înainte de vremea luptei, se gătesc cu silinţă, îşi îngrijesc cu osârdie armele şi poartă grija de cele trebuincioase, ca să nu fie împiedicaţi pe drum sau să le lipsească ceva în ceasul când vor pleca, din nepregătire, aşa şi noi să ştim că pentru aceea s-au orânduit acele zile, nu pentru mâncări, băuturi şi petreceri, precum am zis, ci pentru pregătire sufletească.

A mânca şi a bea mult, este obiceiul păgânilor, iar creştinii adevăraţi se cuvine să mănânce şi să bea cu bună socoteală, mulţumind lui Dumnezeu, şi să nu facă din pântecele lor un Dumnezeu, slujind lui şi săturându-l peste măsură, precum fac păgânii.

Aşa ne învaţă şi apostolul, zicând: „Grija trupului să n-o faceţi spre pofte“. Măcar că obiceiul cel rău a devenit lege şi duce lumea cum voieşte, dar noi, o fraţii mei, de vreme ce Dumnezeu ne-a învrednicit de am ieşit şi am scăpat de răutăţile şi tulburările lumii, să ne păzim cât putem de multa mâncare şi băutură, căci ştim

bine, că mâncarea multă, îndestularea cu vin şi somnul mult este mama a tot felul de păcate.

Strămoşul nostru Adam, cât se înfrâna şi nu mânca din rodul cel oprit, a rămas în frumuseţile Raiuiui, bucurându-se şi veselindu-se, iar după ce a călcat porunca lui Dumnezeu şi a mâncat, îndată s-a izgonit din Raiul veseliei, iar neascultarea şi pofta cea rea au fost pentru el mama morţii.

Aşijderea şi cele cinci cetăţi ale sodomenilor, fiindcă mâncau mult şi beau fără de măsură şi fiindcă vieţuiau în desfrânări şi făceau păcatul cel mai urât al sodomiei, au fost pedepsite de Dumnezeu foarte rău, şi-n această lume şi în iad: a plouat cu foc şi le-a ars.

Tot astfel, a pătimit şi Isav, fiul mai mare al patriarhului Isaac. Din cauza lăcomiei şi-a dat cinstea naşterii sale celei dintâi lui Iacov, fratele său, pentru mâncare, şi a fost urât şi izgonit de Dumnezeu, „încă şi norodul lui Dumnezeu, zice Scriptura, a şezut să mănânce şi să bea şi s-a sculat să joace şi să strige şi a venit urgia lui Dumnezeu şi i-au cuprins fără de veste“.

La fel sunt şi acelea care se fac acum în lume, o iubiţilor: beţii, jocuri diavoleşti, cântece desfrânate, strigări nebuneşti, desfrânări şi prea desfrânări. Nu le ajunge ziua, ci până la miezul nopţii nu încetează cu aceste lucruri satanice, însă mare răutate este, fraţilor, lipsa de cumpătare şi dintr-însa, precum am zis, a venit moartea în lume.

Noi smeriţii călugări avem datoria să mulţumim lui Dumnezeu că ne-a mântuit de această răzvrătire mincinoasă şi de înşelătoarea vieţuire şi ne-a învrednicit unei vieţi fericite, în ea nu este necumpătata voie a mâncării, ci măsura; nici beţii, ci postire; nici tulburare, ci pace; nici strigare, ci linişte; nici lene, ci trudă; nici vorbe în zadar, ci laudă şi mulţumită către Domnul; nici defrânare şi poftă de sine, ci feciorie, înţelepciune şi curăţie.

În această vieţuire şi petrecere au strălucit dumnezeieştii noştri Părinţi şi pustnici, care cu ajutorul lui Dumnezeu au călcat patimile trupului, au izgonit dracii, au făcut minuni, au câştigat slava şi Împărăţia Cerurilor şi au fost vestiţi în toată lumea.

Unul din ei este marele Antonie, a cărui viaţă o ştim şi cât l-a cinstit Dumnezeu în toată lumea ştim; căci înşişi împăraţii îl aveau in mare evlavie, încât ii scriau cărţi şi mare cinste socoteau răspunsul de la dânsul.

Deci povara acestor sfinţi şi viaţa lor o petrecem şi noi smeriţii şi nu numai că poftim, dar avem datoria ca să urmăm lor şi să facem faptele lor. Fiindcă aceasta însemnează chipul ce purtăm, pentru aceasta am lăsat lumea şi patria noastră, ne-am lepădat de prieteni şi de rude, am venit să ne supunem în sfânta mănăstire la ascultare de părinte, proiestos şi sfânt stareţ, pentru Hristos, ca să ne mântuim prin ascultare.

De această mântuire ne încredinţează şi închinarea la Sfintele icoane, pentru care suntem izgoniţi din mănăstirea noastră.

Deci să ne bucurăm în Hristos. Să ne veselim, că ne-a dăruit Domnul darul de a petrece viaţă duhovnicească, în care viaţă de vom vrea, în toate zilele avem bucurie şi sărbătoare.

Drept aceea vă rog pe toţi, o fraţilor, cât putem cu mai multă silinţă să ne ostenim în strădania noastră, în pravoslavia noastră şi la mărturisirea Sfintelor icoane. Cu toate că iar s-a auzit că voieşte împăratul să ne supere şi poate să vină şi vreun om împărătesc fără de veste, să nu ne temem de vorbele ce auzim, că de avem pe Dumnezeu în ajutor, cine va putea să ne vatăme? Dacă ne-a ajutat în cele trecute, cum nu ne va păzi până în sfârşit? Numai noi să stăm cu vitejie şi să ne păzim fără de sminteală şi Dumnezeu ne va da putere, mângâiere şi răbdare în scârbele şi ispitele care ne vor veni după vrerea Lui. Ca să plăcem Lui până la sfârşitul vieţii noastre şi aşa să aflăm Împărăţia Cerurilor în Hristos Iisus Domnul nostru, Căruia este slava şi puterea dimpreună cu Tatăl şi cu Sfântul Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

(Extras din cartea: Sfântul Teodor Studitul - Cuvântări duhovniceşti)

Sfântul Siluan Athonitul - "Domnul nu e ca noi… Ah, ce Dumnezeu avem!"

"E o minune pentru mine cã Domnul nu m-a uitat pe mine, zidirea Lui cea cãzutã. Unii cad în deznãdejde, socotind cã Domnul nu le va ierta pãcatele. Asemenea gânduri vin de la vrãjmaşul.

Domnul e atât de milostiv, cã nu putem pricepe aceasta. Cel al cãrui suflet s-a umplut de iubirea lui Dumnezeu în Duhul Sfânt, acela ştie cum iubeşte Domnul pe om. Dar când sufletul pierde aceastã iubire, atunci se întristeazã şi tânjeşte şi mintea lui nu vrea sã se opreascã, ci cautã un asemenea Dumnezeu";

- "***Sufletul păcătos care nu cunoaşte pe Domnul se teme de moarte, gândind că Domnul nu-i va ierta păcatele sale.*** Dar aceasta e pentru că sufletul nu cunoaşte pe Domnul şi cât de mult ne iubeşte. Dacă oamenii ar şti aceasta, nici un singur om n-ar mai deznădăjdui, pentru că ***Domnul nu numai că iartă, dar se şi bucură de întoarcerea păcătosului.*** Chiar şi atunci când moartea îţi bate la uşă, crede cu tărie că, de îndată ce vei cere iertare, o vei şi dobândi.

Domnul nu e ca noi. El este blând şi milostiv şi bun, şi atunci când sufletul îl cunoaşte, el se minunează fără sfârşit şi zice: „Ah, ce Dumnezeu avem!"

Duhul Sfânt a dat Bisericii noastre să cunoască cât de mare este milostivirea lui Dumnezeu.

Domnul ne iubeşte şi ne primeşte cu blândeţe, fără reproşuri, aşa cum în Evanghelie tatãl fiului risipitor nu i-a fãcut acestuia reproşuri, ci a dat poruncă

slujitorilor să-i dea o haină nouă, să-i pună în deget un inel scump şi încălţăminte în picioare, să junghie viţelul cel gras şi să se veselească şi nu l-a învinuit [Lc. 15].

Cu câtă blândeţe şi răbdare trebuie să îndreptăm şi noi pe fratele nostru, ca să fie praznic în suflet pentru întoarcerea lui!

Duhul Sfânt învaţă sufletul în chip negrăit să iubească pe oameni".

- ***"Domnul iubeşte pe toţi oamenii, dar încă şi mai mult îl iubeşte pe cel care îl caută.***

„Pe cei ce Mă caută îi iubesc, zice Domnul, şi cei ce Mă caută vor afla har" [Pr 8, 17]. ***Iar cu el [cu harul] viaţa e uşoară şi bună, sufletul e vesel şi spune: „Domnul meu, eu sunt robul tău".***

O mare bucurie e în aceste cuvinte: dacă Domnul e al nostru, atunci toate sunt ale noastre. Iată cât de bogaţi suntem!

Mare şi necuprins e Domnul nostru, dar pentru noi El S-a micşorat ca să-L cunoaştem şi să-L iubim, ca din iubirea lui Dumnezeu să uităm pământul, să trăim în ceruri şi să vedem slava Domnului.

Celor pe care i-a ales, Domnul le dă un har atât de mare, că în iubirea lor îmbrăţişează tot pământul, lumea întreagă, şi sufletele lor ard de dorinţa ca toţi oamenii să se mântuiască şi să vadă slava Domnului.

Domnul a spus ucenicilor Lui: „***Copii, aveţi ceva de mâncare?***" [In 21, 5]. Ce mare iubire e în aceste cuvinte duioase: Domnul ne numeşte „copii". Ce bucurie mai mare decât aceasta?

Trebuie să cugetăm adânc asupra acestor cuvinte şi asupra suferinţelor Domnului pentru noi pe cruce.

Cât de mult iubeşte Domnul zidirea Sa".

- ***"Mult ne iubeşte Domnul; ştiu aceasta de la Duhul Sfânt pe Care mi L-a dat Domnul prin singură milostivirea Lui.***

Sunt un om bătrân şi mă pregătesc de moarte, şi scriu adevărul de dragul norodului. Duhul lui Hristos, pe Care mi L-a dat Domnul, vrea mântuirea tuturor, ca toţi să cunoască pe Dumnezeu.

Domnul a dat tâlharului Raiul; tot aşa va da Raiul şi oricărui păcătos. Pentru păcatele mele sunt mai rău decât un câine râios, dar m-am rugat lui Dumnezeu să mi le ierte, şi mi-a dat nu numai iertarea, dar şi Duhul Lui, şi în Duhul Sfânt am cunoscut pe Dumnezeu";

- "***Domnul nu vrea moartea păcătosului*** [Iz 18, 32], ***iar celui ce se pocăieşte îi dă în dar harul Duhului Sfânt. El dă sufletului pacea şi libertatea de a fi cu mintea şi inima în Dumnezeu. Când Duhul Sfânt ne iartă păcatele, atunci sufletul primeşte libertatea de a se ruga lui Dumnezeu cu mintea curată; atunci el vede liber pe Dumnezeu şi rămâne întru El în odihnă şi bucurie.*** Aceasta e adevărata libertate. Dar fără Dumnezeu nu poate fi libertate, pentru că vrăjmaşii tulbură sufletul prin gândurile cele rele.

Voi spune adevărul în faţa lumii întregi: sunt un ticălos înaintea lui Dumnezeu şi aş fi deznădăjduit de mântuirea mea dacă Dumnezeu nu mi-ar fi dat harul Sfântului Său Duh. Şi Duhul Sfânt m-a învăţat şi de aceea scriu despre Dumnezeu fără osteneală, pentru că El mă atrage să scriu.

Mi-e milă şi plâng şi suspin pentru oameni. Mulţi gândesc: ***„Am făcut multe păcate: am ucis, am zburdat, am siluit, am defăimat, am desfrânat şi am făcut multe alte lucruri", şi de ruşine nu vin la pocăinţă. Dar ei uită că înaintea lui Dumnezeu toate păcatele lor sunt ca o picătură de apă în mare".***

- "Ce fericiţi suntem noi creştinii: ce Dumnezeu avem!".

În căutarea drumului înapoi spre casa părăsită a iubirii Părintelui ceresc. Tâlcuirea arhimandritului Zaharia de la Essex la pilda fiului risipitor

"Din nefericire, cei mai mulţi dintre noi trăim în afara inimii, de aceea şi mintea noastră se află într-o permanentă stare de confuzie. Majoritatea gândurilor ce se nasc înlăuntrul ei sunt gânduri pătimaşe care ne vatămă, deşi uneori ne pot cerceta şi gânduri bune. Atâta timp cât vom continua să ne nesocotim inima, vom fi robii acestei stări devastatoare, însă când durerea devine de nesuportat începem să căutăm drumul înapoi spre casă".

Omul își vine întru sine

Cu toţii rătăcim calea, atunci când lepădăm harul lui Dumnezeu. Pribegind în ţinuturi îndepărtate, în căutarea drumului înapoi spre casa părintească, înţelegem în cele din urmă că trebuie să alegem între viaţă şi moarte: fie ne întoarcem către Dumnezeul cel viu în suferinţa noastră, fie ne lăsăm pradă deznădejdii, cu toate urmările ei nimicitoare.

Deşi scurtă, pilda fiului risipitor este una dintre cele mai frumoase istorisiri pe care le-a cunoscut vreodată omenirea. Ar fi putut să se numească şi pilda iubirii Tatălui Ceresc, pentru că în ea se vorbeşte mai mult despre dragostea cea plină de milostivire a Tatălui decât despre păcatele fiului risipitor, însă numele ce i-a fost dat se potriveşte mai bine psihologiei omului căzut.

Nevoindu-ne să ne regăsim adâncul inimii, înţelegem că tragedia omului constă în faptul că a ales să vieţuiască în afara casei Tatălui său, în afara inimii, departe tocmai de locul unde sălăşluieşte Duhul lui Dumnezeu.

Sfântul apostol Pavel spune că noi suntem temple ale Dumnezeului celui viu, ceea ce înseamnă că inima noastră este sălaşul firesc al Duhului Sfânt. Acelaşi lucru îl adevereşte şi celălalt mare apostol, Petru, atunci când zice că Duhul slavei şi al lui Dumnezeu Se odihneşte în inima noastră.

Lupta nu ne este însă uşoară. Întru fărădelege am fost zămisliţi şi nu contenim să înmulţim păcatul, adunând stricăciune peste stricăciune. ***Trebuie să desfiinţăm legea păcatului ce stăpâneşte asupra mădularelor noastre şi să instituim înlăuntrul nostru legea celor două mari porunci ale Noului Legământ: să-L iubim pe Dumnezeu cu toată fiinţa noastră, iar aproapele nostru să devină cuprinsul inimii noastre. Grea, dar totodată plină de măreţie este această luptă, căci ea presupune trecerea de la întuneric la lumină, de la moarte la viaţă, de la cele vremelnice la cele veşnice, de pe pământ la cer, de la firea omenească căzută la împărtăşirea cu firea dumnezeiască.***

Vrând să ne insufle pe calea renaşterii noastre duhovniceşti, în a treia duminică dinaintea Postului mare, Biserica ne pune înainte pilda fiului risipitor. Mesajul ei este simplu, dar dătător de mare curaj: ***oricât de grea ne-ar fi lupta, nu este loc pentru deznădejde în viata creştină, fiindcă ne punem toată nădejdea în Tatăl Ceresc, Care ne caută şi ne aşteaptă cu braţele deschise. Nu numai că ne urmăreşte cu privirea de departe, dar ne şi iese în întâmpinare, vrând să ne adune pe toţi în împărăţia Sa.***

Iată, aşadar, în ce chip ne iubeşte Tatăl nostru cel din ceruri. Troparul care se cântă la începutul slujbei tunderii în monahism este cunoscut sub numele „Braţele părinteşti”: ***„Braţele părinteşti grăbeşte a mi le deschide, că în păcate am cheltuit viaţa mea! Şi căutând, Mântuitorule, la bogăţia cea neîmpuţinată a îndurărilor Tale, nu trece acum cu vederea inima mea cea sărăcită, căci către Tine, Doamne, strig cu umilinţă: greşit-am la cer şi înaintea Ta!“*** Monahismul reprezintă un înfricoşător „salt” de credinţă în apriga trudă a pocăinţei, şi totuşi

chiar la început de drum cântăm această cântare plină de duioşie care ne reaminteşte că nimic nu este cu neputinţă, odată ce am gustat din iubirea dumnezeiască.

Să ne întoarcem însă la pilda noastră. Fiul cel mai tânăr îi zice tatălui: ***„Dă-mi partea ce mi se cuvine din avere“.*** Dumnezeu respectă în chip desăvârşit libertatea fiilor Săi fără a Se împotrivi, ne dă ceea ce pretindem a fi partea noastră. ***El nu ne sileşte să-L iubim, pentru că orice lucru făcut din constrângere este lipsit de valoare veşnică. Dragostea are valoare numai atunci când este dăruită de bunăvoie, dintr-o inimă plină de credincioşie, altminteri nu valorează nimic.***

„Şi nu după multe zile, adunând toate, fiul cel mai tânăr s-a dus într-o ţară depărtată şi acolo şi-a risipit averea, trăind în desfrânări”. Aici se vădeşte în chip lămurit dinamica răului. Primind chiar şi cel mai mic gând păcătos, îi îngăduim vrăjmaşului să intre în inima noastră şi să ne tragă tot mai adânc în noroiul păcatului, până ce ne va robi cu totul şi nu vom mai fi în stare să i ne împotrivim.

Sfinţii Părinţi ne îndeamnă să tăiem aceste gânduri de la rădăcină, altminteri nu ne vom putea slobozi de sub stăpânirea lor fără rugăciunile şi mijlocirile sfinţilor Bisericii.

Astfel, puterea răului ne duce din cădere în cădere, târându-ne în adâncul fără de fund al păcatului şi al pierzării. Cât de înfricoşătoare este această ţară îndepărtată, acest loc din care Dumnezeu lipseşte şi pe care Sfânta Scriptură îl numeşte iad! Ne înstrăinăm de dragostea Tatălui atunci când părăsim casa Lui; lepădăm ocrotirea Sa, socotind-o ca pe ceva ce ni se cuvine de la sine, şi plecăm departe de casă, departe de îmbrăţişarea iubitoare a Tatălui.

„Şi-a risipit averea, trăind în desfrânări”. Aceasta înseamnă că s-a lepădat de însăşi fiinţa lui - de esenţa şi de ipostasul său. A renunţat la darul înfierii, la cinstea de a fi fiul singurului Tată adevărat şi s-a făcut asemeni fiarelor sălbatice. Omul pierde totul atunci când dispreţuieşte harul dăruit lui de Tatăl Ceresc. Şi într-adevăr, mai bine ar fi fost pentru el să nu se fi născut deloc în această lume decât să piardă bună voirea milostivirii lui Dumnezeu, căci după cuvântul psalmistului, mila Lui este mai bună decât viaţa.

„S-a făcut foamete mare în ţara aceea, şi el a început să ducă lipsă“. Nu există ceva mai cumplit decât uscăciunea care urmează părăsirii de către Dumnezeu. Nimic nu se poate asemăna cu durerea despărţirii de harul dumnezeiesc, iar dacă păcatul şi neascultarea omului sunt pricina retragerii harului, atunci şi mai mare îi

este tânguirea, şi el începe să „ducă lipsă”. Flămânzeşte şi înseteează, însă în locul braţelor părinteşti în care se odihnea odinioară, se chinuie acum amarnic în îmbrăţişarea morţii.

Această ţară îndepărtată unde împărăţeşte foametea este lumea care ne înconjoară, lumea care s-a lepădat de Dumnezeu şi de harul Lui şi ai cărei locuitori duc o viaţă stearpă şi nefericită. Poate că hambarele şi buzunarele le sunt pline, dar inimile le sunt goale şi înfometate. Cumplit lucru este foamea inimii! O inimă plină de harul lui Dumnezeu nu duce lipsă de nimic, căci bogăţia ei este Domnul însuşi. Atunci omul rabdă bucuros sărăcia, văzând în fiecare suferinţă un prilej de a se veseli întru Domnul. În sărăcie cugetul omului se alipeşte atât de mult de Duhul lui Dumnezeu, încât înlăuntrul lui se naşte o mare putere care îl ajută să înfrunte toate greutăţile şi încercările. Cât despre inima pustiită şi lipsită de harul dumnezeiesc, nefericirea ei pare să nu aibă sfârşit.

Cumplita foamete din acea ţară îndepărtată nu este numai foamea unei inimi sărăcite şi împietrite care a pierdut harul lui Dumnezeu. Nefericitul tânăr ce se bucurase de mare mângâiere în casa tatălui său s-a îndepărtat atât de mult de Dumnezeu şi de împărăţia iubirii Lui, încât s-a alipit de împărăţia străină a demonilor, devenind robul viclenelor uneltiri ale acestora. Dacă omul nu săvârşeşte lucrul lui Dumnezeu, dacă nu lucrează împreună cu Domnul la zidirea propriei sale mântuiri, atunci el devine o pradă uşoară pentru demoni, care-l iau în stăpânirea lor şi-l pun să lucreze pentru ei. Îl pun să pască porcii, adică să aţâţe focul nimicitor al patimilor, însă singurul rod al acestei trude este blestemul morţii.

In Vechiul Testament blestemul era socotit urmarea păcatului, dar şi a nepăsării şi a delăsării în săvârşirea lucrului lui Dumnezeu, după cuvântul prorocului Ieremia: „Blestemat să fie cel ce face lucrurile Domnului cu lenevie“. Dacă nu facem lucrul lui Dumnezeu cu toată inima, atragem blestemul asupra noastră, chiar dacă locuim în casa Domnului. Dumnezeul nostru este cu adevărat un Dumnezeu gelos, Care nu primeşte să împartă cu nimeni inima omului. El nu se mulţumeşte cu o parte mai mică sau mai mare din inima noastră, ci vrea inima întreagă, însă nu din iubire de Sine, ci pentru a o umple de plinătatea vieţii Lui dumnezeieşti.

Lovit de blestem, sărmanul fiu risipitor ***„dorea să-şi sature pântecele din roşcovele pe care le mâncau porcii, dar nimeni nu-i dădea”.*** Acest verset scoate la iveală o realitate cutremurătoare: când Dumnezeu ne părăseşte, nimeni nu ne mai poate ajuta, nici oameni, nici îngeri. Negreşit, omul singur a ales să părăsească dumnezeiasca împărăţie a vieţii şi a luminii pentru împărăţia morţii şi a întunericului, supunându-se astfel dinamicii răului. Viaţa lui se reduce acum la simpla

supravieţuire. Dar încercând să supravieţuiască în împărăţia păcatului şi a morţii, el nu face decât să se afunde tot mai adânc în păcat, înmulţind astfel blestemul căzut asupra lui. Cu cât se lasă mai mult robit de patimi, cu atât flămânzeşte mai mult după prezenţa lui Dumnezeu, căci inima omului nu poate fi îndestulată de plăcerile trecătoare ale lumii acesteia, ci numai de mângâierea nestricăcioasă a Duhului lui Dumnezeu.

Totuşi, oricât de mult s-ar fi întinat omul prin păcat, sau oricât de adânc s-ar fi afundat în prăpastia iadului, el va păstra mereu înlăuntrul său o anumită nobleţe ce nu poate fi nimicită niciodată - chipul lui Dumnezeu dupa care a fost zidit. Iar Dumnezeu a sădit în fiinţa noastră putinţa de a ne pocăi, astfel încât, în orice clipă a vieţii noastre, să ne putem întoarce la El şi să-I cerem iertare.

Când omul „îşi vine întru sine“, începe să-şi cerceteze cu luare-aminte inima şi să vorbească cu Dumnezeu cu toată sinceritatea, adică în adevărul pocăinţei, atunci Domnul îl învredniceşte de o mare cinste, revărsând asupra lui noianul de viaţă dătător al îndurărilor Sale. Zidindu-l pe om după chipul şi asemănarea Sa, Dumnezeu a sădit în firea lui dorirea după înfierea dumnezeiască, dorire pe care El o întâmpină cu binecuvântatele şi mântuitoarele Sale cuvinte: „Toate ale Mele, ale tale sunt”. Altfel spus: „Plinătatea vieţii Mele, omule, este acum viaţa ta!” însu-şirile pe care Dumnezeu le are după fire le dăruieşte omului, care devine astfel dumnezeu după har.

Durerea şi foamea îl silesc pe fiul risipitor să privească înlăuntrul său. Omul are nevoie de mult curaj ca să-şi vină în fire, să-şi cerceteze inima şi să înfrunte realitatea sărăciei aducătoare de moarte care a pus stăpânire pe fiinţa lui. De îndată ce-şi recunoaşte însă starea şi şi-o mărturiseşte, Dumnezeu Se grăbeşte să-i vină în ajutor; îl luminează, arătându-i unde anume se află. În această viziune neobişnuită, omul primeşte luminarea lui Dumnezeu „din spate”, ca să folosim cuvintele Părintelui Sofronie. El nu-L contemplă pe Dumnezeu, ci mai degrabă îşi vede propriile păcate. Harul îi dezvăluie lipsurile sale şi îi dă să vadă iadul în care s-a afundat şi din care Dumnezeu lipseşte, întocmai cum o rază de lumină scoate la iveală pe neaşteptate praful dintr-o încăpere întunecată. ***Cunoaşterea propriei sărăcii duhovniceşti îi dă omului putinţa să deosebească şi să caute numai acele lucruri care sunt nestricăcioase şi dumnezeieşti şi să le dispreţuiască pe cele stricăcioase ale acestei vieţi trecătoare. Acesta este începutul înţelepciunii, căci cunoaşterea adevăratei stări în care ne aflăm naşte în noi frica lui Dumnezeu.***

Deosebit de însemnată este clipa în care omul „îşi vine intru sine”. Această expresie este des folosită de părinţii isihaşti din veacul al XIV-lea, atunci când vor-

besc despre întoarcerea minţii în sălaşul inimii, după ce, atrasă de păcat, a pribegit în lumea din afară. Întocmai ca şi fiul risipitor, mintea care se desparte de pomenirea lui Dumnezeu se face asemenea fiarelor sălbatice sau asemenea demonilor. Omul cade din viaţa curată şi plină de toată înţelepciunea şi începe să ducă o viaţă desfrânată, a cărei urmare inevitabilă este dezbinarea şi risipirea minţii, a simţurilor şi a întregii sale existenţe. ***Pentru ca firea omului să-şi recapete unitatea, trebuie ca mintea să se unească din nou cu inima într-o mişcare tămăduitoare spre cele dinlăuntru; ea trebuie să coboare şi să se sălăşluiască în inimă, căci numai dacă se uneşte cu aceasta poate ocârmui cu adevărat fiinţa omului.*** Şi când toată fiinţa noastră, inclusiv trupul, se adună în inimă, are loc o a treia mişcare, de data aceasta către Dumnezeu.

Această triplă mişcare are un caracter circular, potrivit Sfinţilor Părinţi isihaşti. După ce şi-a risipit toată averea în lumea din afară (prima mişcare), fiul risipitor „îşi vine în sine" (a doua mişcare) şi se întoarce apoi cu toată fiinţa către Îmbrăţişarea Tatălui (a treia mişcare). Dar pentru a-şi uni din nou mintea cu inima, omul trebuie să înfrunte mulţimea gândurilor pe care i le aduce vrăjmaşul, majoritatea lor născute din mândrie. Însă cel ce şi-a aflat adâncul inimii incepe să cunoască de unde vin şi încotro se îndreaptă aceste gânduri şi nu se mai lasă atât de uşor amăgit de ele precum odinioară, căci de acum a învăţat să străjuiască intrarea în inimă. Iar când, în cele din urmă, omul ajunge să petreacă neîncetat cu mintea în inimă, pământul inimii lui rodeşte numai gânduri smerite care îi hrănesc şi-i reinnoiesc întreaga fiinţă.

Din nefericire, cei mai mulţi dintre noi trăim în afara inimii, de aceea şi mintea noastră se află într-o permanentă stare de confuzie. Majoritatea gândurilor ce se nasc înlăuntrul ei sunt gânduri pătimaşe care ne vatămă, deşi uneori ne pot cerceta şi gânduri bune. Atâta timp cât vom continua să ne nesocotim inima, vom fi robii acestei stări devastatoare, însă când durerea devine de nesuportat începem să căutăm drumul înapoi spre casă.

Amintindu-şi de casa părintească, fiul risipitor îşi vine în sine şi chibzuieşte: ***„Câţi argaţi ai tatălui meu sunt îndestulaţi de pâine, iar eu pier aici de foame!"***

Cu toţii purtăm îngropate înlăuntrul nostru amintiri despre casa Tatălui Ceresc, căci sufletul nostru va păstra mereu urmele harului Sfântului Botez prin care ne-am îmbrăcat cu Hristos. Ba mai mult, de fiecare dată când ne împărtăşim cu Sfintele Taine primim pecetea cea nepieritoare a bunătăţii şi milostivirii lui Dumnezeu.

În inima fiului risipitor se naşte acum un alt gând smerit: ***„Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu…”*** Hotărârea de a se ridica din starea lui căzută marchează începutul renaşterii sale lăuntrice: văzând realitatea cutremurătoare a pierzaniei sale, el se întoarce întru sine şi către Tatăl său. Astfel începe creşterea lui dinamică în Dumnezeu. Acum este cu adevărat pregătit să fie luminat şi curăţit, căci a început să vorbească cu Dumnezeu cu toată sinceritatea, din adâncul inimii sale. Rugăciunea unei minţi împrăştiate nu are nici limpezime, nici profunzime, în timp ce mintea care s-a unit cu inima prisoseşte de rugăciune smerită - o rugăciune puternică ce ajunge la urechile Domnului Savaot.

„Tată, am greşit la cer şi înaintea Ta“. Omul descoperă acum puterea smereniei şi înţelege că lui Dumnezeu i se cuvine toată slava şi cinstea, iar lui „ruşinarea feţei” din pricina păcatelor sale. Nu-şi mai pune nădejdea în sinele său păcătos şi supus stricăciunii, ci numai în mila lui Dumnezeu, iar această stare a inimii îl călăuzeşte la adevărata pocăinţă.

Cum citim într-una din rugăciunile plecării genunchilor de la Rusalii: „Ţie am greşit, dar Ţie Unuia ne închinăm.” Suntem păcătoşi şi nevrednici de mila Lui, dar nădăjduim în Acela Căruia ne închinăm. Însă pentru a putea rosti acest „dar”, trebuie să avem credinţă, iar credinţa este piatra de temelie pe care ne clădim viaţa duhovnicească.

Fiul risipitor se smereşte încă şi mai mult: ***„Nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argaţii tăi”.*** În originalul grecesc găsim cuvântul […], care înseamnă „lucrător cu ziua, servitor angajat”. Aşadar, el nu spune: „Fă-mă ca pe una din slugile tale.” Slugile făceau parte din familia stăpânului lor şi trăiau toată viata pe lângă casa acestuia, în timp ce simbriaşii nu locuiau în casa stăpânului şi puteau fi oricând alungaţi. Astfel, fiul risipitor socoteşte că este mai nimerit să se aşeze pe sine în rândul lucrătorilor cu ziua, al slugilor celor mai de pe urmă.

Asemenea gânduri smerite sunt proprii tuturor acelora care îmbrăţişează adevărata pocăinţă, cu fiecare astfel de gând ei adâncindu-se tot mai mult în smerenie. Pocăinţa arzătoare îl pogoară pe om în străfundurile nimicniciei sale, de unde numai Dumnezeu îl mai poate ridica. Domnul însuşi ne-a descoperit această cale: mai întâi pogorârea la iad, şi de acolo înălţarea mai presus de ceruri. Pe măsură ce înaintează in smerenie, omul sporeşte şi în înţelepciune, căci învaţă să-şi pună toată nădejdea în mila lui Dumnezeu, ştiind că El îl va înălţa negreşit la timpul cuvenit. ***Singura grijă a celui ce şi-a aflat adâncul inimii este „să vâneze” neîncetat acele gânduri smerite care să-l conducă pe calea pogorâtoare a***

pocăinţei. Ştim că tot cel ce este călăuzit de Duhul Sfânt nu încetează a se micşora pe sine, şi cu cât se pogoară mai mult, urmând pilda lui Hristos, cu atât mai sus va fi înălţat împreună cu El.

Energia răului îl duce pe om la pierzanie, în timp ce energia harului dumnezeiesc preschimbă întreaga fiinţă a celui ce şi-a încredinţat viaţa voii lui Dumnezeu. ***Atunci când omul află mântuirea, fiecare gând smerit dă naştere unui gând şi mai smerit, iar "tot gândul rău este robit spre ascultarea lui Hristos". Harul lui Dumnezeu îl înalţă la slava îmbrăţişării Tatălui Ceresc şi îl învredniceşte de darul înfierii.***

Multa pătimire l-a ajutat pe fiul risipitor să-şi afle adâncul inimii, iar succesiunea dinamică a gândurilor smerite care i-au reînviat sufletul l-a călăuzit la descoperirea tărâmului duhovnicesc al pocăinţei. ***„Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu şi-i voi spune: Tată, am greşit la cer şi înaintea ta".*** Mare putere are un gând smerit! În doar câteva cuvinte, ***Sfânta Scriptură ne dezvăluie aici un mare adevăr: atunci când îşi redescoperă inima şi începe să adune cu smerenie har peste har, omul devine neînfricat în pocăinţa sa, gata să îndure chiar şi flăcările iadului. Oricât de grele ar fi necazurile şi încercările prin care trece, el aleargă la Dumnezeu înarmat cu mare curaj şi îndrăznire, făcând de fiecare dată un „salt" de credinţă către El.***

„Şi încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său şi i s-a făcut milă". Care alt tată în afară de Tatăl Ceresc îşi poate vedea fiii de la o atât de mare depărtare, chiar şi peste munţii fărădelegilor lor? Cu adevărat uimitor este faptul că Dumnezeu binevoieşte să-l urmeze pe om până şi în prăpastia păcatului şi a iadului! ***Domnul niciodată nu-Şi întoarce privirea de la noi, ci veghează şi aşteaptă răbdător să ne venim în fire, şi numai atunci ne ridică la înălţimea slavei Sale.***

Tatălui ***„i s-a făcut milă şi, alergând, a căzut pe grumazul lui si l-a sărutat".*** Aleargă, cade şi sărută - trei verbe datoare de mare putere. Dumnezeu aleargă în întâmpinarea celui ce se pocăieşte, ca să-i dea puterea să ducă la îndeplinire hotărârea de a se întoarce la El. Domnul cade pe grumazul omului, pentru ca omul să devină purtător de dumnezeu, un „roib" ce-L poartă pe Dumnezeu ca pe călăreţul său.

Cât de frumoase sunt aceste imagini pe care le foloseşte Scriptura pentru a descrie nemărginita dragoste şi smerenie a lui Dumnezeu! ***Minunat este Dumnezeul nostru! El s-a smerit pe Sine înaintea noastră, din dragoste pentru noi, biruind astfel moartea păcatului. Atât de mult ne iubeşte, încât Se face slujitorul nostru,***

ca să ne primească în propria Lui viaţă şi împărăţie. Domnul revarsă noianul îndurărilor Sale peste omul care se pocăieşte, iar acesta este începutul vieţii veşnice, al vieţii în Dumnezeu ce nu cunoaşte nici stricăciune, nici sfârşit. Atunci când omul devine purtător de Dumnezeu, merge din putere în putere, iar bucuria lui sporeşte neîncetat, făcându-se tot mai deplină.

Abia îşi începe fiul risipitor spovedania, că milostivul tată îl şi strânge la piept şi îl sărută. Tatăl cunoaşte prefacerea inimii sale şi, plin de bucurie, nici măcar nu-i ascultă mărturisirea. Atât de mult doreşte să-l reaşeze pe cel pocăit în demnitatea de fiu, încât porunceşte slugilor să-i aducă îndată haina cea mai bună. La fel se întâmplă şi cu noi, atunci când îmbrăţişăm pocăinţa şi plângem înaintea lui Dumnezeu: Domnul nu întârzie să ne dăruiască iertare. Dar să nu uităm că adevărul pocăinţei noastre este pecetluit numai atunci când ne mărturisim păcatele înaintea unui om „asemenea pătimitor ca noi”, un preot al Bisericii lui Hristos.

După ce şi-a îmbrăţişat fiul, tatăl îi împărtăşeşte însăşi viaţa lui şi îi dăruieşte toate bogăţiile sale, ca şi cum acesta nu ar fi părăsit niciodată casa părintească. Pentru el păcatele fiului risipitor sunt precum firele de praf pe o oglindă, pe care le şterge într-o clipă, lăsând sticla curată ca la început.

„Aduceţi degrabă haina lui cea dintâi …” Tatăl îl îmbracă în haina cinstei şi a slavei şi ***„dă inel în mâna lui şi încălţăminte în picioarele lui“.*** Potrivit Sfinţilor Părinţi, haina reprezintă cinstea înfierii, iar inelul închipuie puterea de a duce o viaţă fără de păcat, păzind poruncile lui Dumnezeu. De asemenea, în vechime, dacă cineva dăruia cuiva inelul său îl investea pe acesta cu însemnele puterii sale. La fel face şi Dumnezeu cu păcătosul care se întoarce: îl face moştenitorul de drept al propriei Sale vieţi. Încălţămintea reprezintă şi ea semnul înfierii, al libertăţii omului, căci pe vremea aceea numai slugile umblau desculţe.

„Şi aduceţi viţelul cel îngrăşat şi-l înjunghiaţi şi, mâncând, să ne veselim“. Plin de bucurie, tatăl pregăteşte praznic luminat în cinstea întoarcerii fiului său. Domnul însuşi spune în Evanghelie: „Bucurie mare se face în cer pentru un păcătos care se pocăieşte”.

Într-adevăr, pe pământ omul trăieşte între două lumi, primind raze de lumină din Împărăţia Cerurilor şi umbre ale întunericului din lumea de dedesubt. Depinde de libera sa alegere dacă în clipa mutării din această viaţă înaintea lui se va deschide poarta către fericirea veşnică sau cea către întunericul chinuitor al propriei sale ticăloşii.

Tatăl Ceresc are însă un singur gând: ***„Acest fiu al meu mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat”.*** Nemăsurată îi este bucuria, precum neostoită îi este şi setea după mântuirea noastră! De fapt, dorinţa Lui arzătoare că noi ne întoarcem la El este cea care ne duce la pocăinţă.

Întoarcerea fiului risipitor nu a pricinuit însă bucurie fratelui său mai mare, care lucra la ţarină în afara casei părinteşti. Acesta îi întruchipează pe farisei, care nu s-ar fi bucurat vreodată de întoarcerea unui păcătos, căci pentru ei păcătoşii erau vrednici de iad. ***Fariseii îşi puneau nădejdea numai în dreptatea lor, dovedind astfel că se aflau încă la ţarină, adică în afara lăcaşului inimii lor. Întocmai ca şi fiul cel mare din parabolă, ei se considerau fii ascultători ai lui Dumnezeu, fără să-şi dea însă seama că niciodată nu-şi dăruiseră cu adevărat inima Tatălui Ceresc. Nu ajunseseră la cunoaşterea lui Dumnezeu, nici nu se împărtăşiseră vreodată de Duhul Lui. Ei împlineau în mod mecanic legea, crezând ca astfel îl pot sili pe Dumnezeu să-i mântuiască.***

„Şi când a venit şi s-a apropiat de casă, a auzit cântece şi jocuri. Şi, chemând la sine pe una dintre slugi, a întrebat ce înseamnă acestea“. Neputând înţelege ce se întâmplă, fiul cel mare a întrebat pe una dintre slugi, care i-a spus: ***“fratele tău a venit, şi tatăl tău a înjunghiat viţelul cel îngrăşat, pentru că l-a primit sănătos.”***

Socotindu-se nedreptăţit, el s-a umplut de mânie şi a răspuns ca şi cum ar fi fost cu totul lipsit de inimă sau mai degrabă ca şi cum ar fi avut o inimă de piatră. A refuzat să intre în casă, parcă spunându-I lui Dumnezeu: „Dacă îi primeşti pe păcătoşi în împărăţia Ta, atunci eu prefer să rămân afară”. ***Din nefericire, vedem această atitudine la mulţi creştini din ziua de astăzi, care nu numai că nu se bucură cu adevărat de intoarcerea unui păcătos la Dumnezeu, dar se şi întristează văzând că acesta sporeşte în viaţa duhovnicească.***

„Dar tatăl lui, ieşind, îl ruga”. Precum a ieşit în întâmpinarea fiului risipitor, la fel iese tatăl să-l întâmpine acum pe fiul cel mare. Dumnezeu Se smereşte înaintea tuturor fiilor Săi, vrând să ne adune pe toţi în casa Lui. Dar câţi dintre noi nu refuzăm oare să împărtăşim bucuria Tatălui ceresc, răspunzându-I în schimb cu obrăznicie: ***„Iată, de atâţia ani îţi slujesc şi niciodată n-am călcat porunca ta. Şi mie, niciodată nu mi-ai dat un ied, ca să mă veselesc cu prietenii mei”.***

Un astfel de răspuns arată că legătura noastră cu Dumnezeu nu poartă pecetea iubirii adevărate. Iar dacă nu suntem uniţi cu Hristos prin dragoste smerită, atunci suntem departe de desăvârşire şi mântuirea noastră este îndoielnică. Cuvintele fiului celui mare dovedesc că inima lui era lipsită de „sarea” dragostei.

El continuă cu şi mai multă amărăciune: ***„Dar când a venit acest fiu al tău, care ţi-a mâncat averea cu desfrânatele, ai înjunghiat pentru el viţelul cel îngrăşat“.*** Câtă mânie şi dispreţ împotriva fratelui său! Îl judecă şi îl osândeşte după păcatele lui, neputând vedea însă prefacerea care a avut loc în sufletul acestuia.

Atunci milostivul tată, în marea sa bunătate, îi răspunde: ***„Fiule, tu totdeauna eşti cu mine şi toate ale mele ale tale sunt“.*** Acestea sunt probabil cele mai înduioşătoare cuvinte din întreaga pildă! Tatăl arde de dorinţa de a-l tămădui pe fiul său de invidie: „Ţi-am dat deja tot ce este al meu. De ce să-l pizmuieşti pe fratele tău? Nu-ţi cer decât să mă iubeşti ca un fiu.” Dacă inima fiului celui mare ar fi fost unită cu inima tatălui, atunci bucuria acestuia ar fi fost şi bucuria lui. Cinstea fratelui său ar fi fost şi cinstea lui, întocmai cum lumina unei lumânări nu se micşorează atunci când aprindem de la ea şi alte lumânări. ***Numai după ce îi dovedim lui Dumnezeu că Îl iubim ca nişte fii adevăraţi devenim în stare a primi tot ce este al Lui, însăşi Viaţa Sa şi toată bogăţia darurilor Sale.***

Nespus de blânde, cuvintele Domnului scot la iveală dorinţa Lui fierbinte de a ne tămădui de meschina patimă a invidiei.

Într-un alt loc din Evanghelie, după învierea Domnului, Petru îl întreabă pe Hristos despre Ioan. Pe de o parte, Sfântul Petru era cuprins de mare ruşine pentru că se lepădase de Hristos; pe de altă parte, el nu uitase că la Cina cea de Taină ucenicul cel iubit îşi rezemase capul de pieptul învăţătorului. De aceea îl întreabă pe Iisus: „Doamne, dar cu acesta [Ioan] ce se va întâmpla?” Hristos îi răspunde: „Dacă voiesc ca acesta să rămână până voi veni, ce ai tu? Tu urmează Mie”.

Cu alte cuvinte, nu trebuie să ne intereseze cum Se poartă Dumnezeu cu semenii noştri. Singura noastră grijă ar trebui să fie a-L urma noi înşine cu credincioşie şi dăruire de sine, şi atunci vom auzi şi noi cuvintele lui binecuvântate: „Toate ale Mele, ale tale sunt”. Şi într-adevăr, ***dacă îi dăruim lui Dumnezeu inima noastră, nu ducem lipsă de nimic, căci darurile cu care El îi binecuvântează pe fraţii noştri sunt totodată şi darurile noastre.***

„Trebuia însă să ne veselim şi să ne bucurăm, căci fratele tău acesta mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat”.

Dacă păşim cu credincioşie pe urmele Domnului, singura noastră dorire va fi mântuirea întregii lumi. Atunci propria noastră mântuire va urma în chip firesc, căci dorinţa noastră se va uni cu dorinţa lui Dumnezeu, care vrea ca toţi oamenii să se mântuiască.

Un monah din Sfântul Munte obişnuia să se roage astfel: „Doamne Iisuse Hristoase, mântuieşte toată lumea Ta şi mântuieşte-mă şi pe mine". Cu alte cuvinte: „Doamne, primeşte-i pe toţi în Rai şi astfel poate mă vei primi şi pe mine."

Atunci când urmăm lui Hristos, singura noastră grijă este să-I fim bineplăcuţi şi să-I aducem mulţumită în tot ceea ce facem. Însă mai întâi trebuie să statornicim o legătură adevărată cu El, cultivând în noi smerenia vameşului şi pocăinţa nestrămutată a fiului risipitor. Dumnezeu astfel l-a plămădit pe om, încât el să-şi afle împlinirea şi desăvârşirea în relaţia unică şi personală cu Ziditorul său. ***Aşadar, menirea cea mai înaltă a vieţii noastre este să întemeiem o legătură trainică cu Hristos şi să purtăm un dialog neîntrerupt cu El. Atunci toate legăturile cu semenii noştri îşi vor lua puterea din legătura noastră cu Dumnezeu, şi vom incepe să vedem totul, fiecare lucru din lumea zidită, în lumina acestei legături.*** Dacă singura noastră preocupare va fi să ne îmbunătăţim mereu legătura cu Domnul, înăuntrul nostru se va naşte o adâncă pocăinţă, şi cu cât vom creşte mai mult în Hristos, cu atât mai limpede ne vom cunoaşte sărăcia duhovnicească, iar însuflarea noastră se va reînnoi neîncetat. Atunci nu ne vom mai teme de nimic, căci nimeni nu ne va mai putea despărţi de dragostea Lui.

Fireşte, viaţa veşnică nu este altceva decât legătura pe care am stabilit-o cu Mântuitorul nostru încă din această viaţă, legătură care va continua şi în veacul ce va să fie. Vom fi judecaţi potrivit dragostei noastre, potrivit fiecărui cuvânt al lui Hristos cuprins în Evanghelie.

Întocmai cum Domnul l-a întrebat pe apostolul Petru după înviere: „Mă iubeşti tu pe Mine?“, la fel ne va întreba şi pe noi în veacul viitor: „Dar tu, mă iubeşti pe Mine?" Şi noi vom răspunde la rândul nostru: „Da, Doamne, Tu ştii că Te iubesc." Dar hotărârea şi îndrăznirea cu care vom răspunde vor depinde întru totul de profunzimea legăturii noastre cu Persoana lui Hristos. Atitudinea pe care o adoptăm în viaţa aceasta ne va însoţi şi dincolo de mormânt, după cum se arată în chip lămurit în pericopa despre Judecata de Apoi din Sfânta Evanghelie: „Doamne, când am făcut vreun bine pe acest pământ? Ţie Ţi se cuvinte slava, nouă ruşinea feţei." Acesta este gândul smerit pe care îl rostesc drepţii înaintea lui Dumnezeu şi care le-a hrănit pocăinţa de-a lungul vieţii lor pământeşti. De aceea se cade să ne însuşim şi noi încă de pe acum această atitudine smerită, pentru a ne învrednici de viaţa veşnică alături de Domnul. Trufia şi îndreptăţirea de sine nu-şi au locul aici, însă din păcate ele ne pot însoţi în veşnicie, osândindu-ne la veşnica despărţire de Dumnezeu.

Pentru noi Raiul este Hristos. ***Sfântul Siluan* mărturiseşte: „Dacă toţi oamenii s-ar pocăi şi ar păzi poruncile lui Dumnezeu, atunci Raiul ar fi pe pământ, căci «împărăţia lui Dumnezeu este înlăuntrul nostru».** Împărăţia lui Dumnezeu este Duhul Sfânt, iar Duhul Sfânt şi în cer, şi pe pământ acelaşi este.“

Raiul începe aici pe pământ, prin iubirea de Dumnezeu şi de aproapele. În aceasta se cuprinde toată bogăţia vieţii veşnice, căci omul a fost zidit ca să-L mărească pe Dumnezeu, dându-I pururea slavă. Iar Domnul Se bucură să întoarcă această slavă chipului Său, omului, care la rândul lui aduce şi mai multă laudă Ziditorului său. Astfel pătrundem în nesfârşita mişcare circulară a dragostei şi a slavosloviei. Creşterea în Dumnezeu este adevărata împlinire a omului care a fost chemat la asemănarea cu Dumnezeu însuşi.

(din: Arhimandrit Zaharia Zaharou, “Adu-ţi aminte de dragostea cea dintâi (Apoc. 2, 4-5)”. Cele trei perioade ale vârstei duhovniceşti în teologia Părintelui Sofronie, Editura Doxologia, 2015)

Pr. Al. Schmemann - Duminica Fiului risipitor sau "…acolo am şezut şi am plâns, când mi-am adus aminte de Sion"

"În a treia Duminică din perioada pregătirii pentru Post, auzim parabola Fiului risipitor (Luca XV, 11-32). Împreună cu imnurile cântate în această zi, parabola ne dezvăluie timpul pocăinţei ca fiind întoarcerea omului din exil. Fiul risipitor, ni se spune, a plecat într-o ţară îndepărtată, cheltuind toţi banii pe care îi avea.

O ţarã îndepãrtatã! Această definiţie a condiţiei noastre umane, pe care trebuie sã ne-o asumãm şi sã ne-o impropriem atunci când începem sã ne apropiem de Dumnezeu, este unicã. ***Un om care nu a trecut niciodatã prin această experienţã, fie ea chiar şi foarte scurtã, care nu a simţit niciodatã cã este înstrãinat niciodatã de Dumnezeu şi de adevãratã viaţã, nu va înţelege niciodatã care este esenţa creştinismului. Şi acela care se simte perfect "acasã" în această lume şi în viaţa ei, care niciodatã nu a fost atins de dorinţa dupã altã Realitate, nu va înţelege ce este pocăinţa.***

Pocăinţa este adesea identificatã cu o înşiruire rece şi "obiectivã" a pãcatelor şi a greşelilor, ca un act de pledoarie pentru vinovăţie în faţa unei acuzaţii juridice. Spovedania şi dezlegarea de pãcate sunt privite ca fiind de naturã juridicã, dar ceva esenţial este omis, ceva fãrã de care nici spovedania şi nici dezlegarea de pãcate nu au nici o semnificaţie sau putere realã. Acest "ceva" este chiar sentimentul de înstrãinare de Dumnezeu, de bucuria comuniunii harice cu El, de la adevãrata viaţã creatã şi datã de Dumnezeu.

Este uşor, într-adevãr, sã mã spovedesc cã nu am postit în zilele rânduite, cã nu mi-am fãcut rugãciunile sau cã m-am mâniat. ***Este un lucru diferit, totuşi, acela de a***

realiza dintr-o dată cã am pângãrit şi cã mi-am pierdut frumuseţea sufletească, cã sunt departe de adevãrata mea viaţă, de adevãrata mea casã, şi cã ceva preţios, frumos şi curat a fost rupt fãră speranţă în structura intimã a existenţei mele. Aceasta şi numai aceasta este pocăinţa, dorinţa adâncã de a te reîntoarce, de a te înapoia, de a recãpãta cãminul pierdut. *Eu am primit de la Dumnezeu bogãţii minunate: mai întâi viaţa şi posibilitatea de a mã bucura de ea, de a o umple de sens, de dragoste şi cunoaştere; apoi – în Botez – noua viaţă a lui Hristos Însuşi; darul Sfântului Duh, pacea şi bucuria Împărăţiei veşnice. Am primit cunoaşterea lui Dumnezeu şi, prin El, cunoaşterea întregii Creaţii şi puterea de a fi Fiul lui Dumnezeu*. Şi pe toate acestea le-am pierdut, pe toate acestea le risipesc în tot timpul, nu numai prin "pãcatele", "greşelile" personale, ci prin pãcatul pãcatelor: îndepãrtarea dragostei mele de la Dumnezeu, preferând "ţara îndepãrtatã" în locul minunatei Casei a Tatãlui.

Dar Biserica este aici ca sã îmi aminteascã de ceea ce am pãrãsit şi am pierdut. Şi aşa cum ea îmi reaminteşte, îmi amintesc şi eu: "***de la pãrinteasca slavã a Ta depãrtându-mã neînţelepţeşte***", spune Condacul acestei zile, "***întru răutăţi am risipit bogăţia care mi-ai dat. Pentru aceasta glasul desfrânatului aduc ţie: Greşit-am înaintea Ta, Pãrinte Îndurate!***". Şi atunci, când îmi amintesc, gãsesc în mine dorinţa şi puterea de a mã reîntoarce: "… ***mã voi întoarce la Tatãl Meu, plângând cu lacrimi: primeşte-mă ca pe unul din slujitorii Tãi***". O particularitate liturgică a acestei "Duminici a Fiului Risipitor" trebuie menţionată aici în mod special. La utrenia de Duminică, după solemnul dar veselul Psalm al Polieleului, cântăm tristul şi nostalgicul Psalm 136:

"La râul Babilonului, acolo, am şezut şi am plâns când ne-am adus aminte de Sion… Cum să cântăm cântarea Domnului în pământ străin? De te voi uita, Ierusalime, uitată să fie dreapta mea! Să se lipească limba mea de grumazul meu, de nu-mi voi aduce aminte de tine, de nu voi pune înainte Ierusalimul, ca început al bucuriei mele".

Acesta este Psalmul înstrăinării. El era cântat de evrei în captivitatea lor babilonică, pe când se gândeau la oraşul sfânt al Ierusalimului. ***El a devenit totdeauna cântecul omului atunci când realizează îndepărtarea sa de Dumnezeu şi, realizând aceasta, devine om din nou: ca unul ce nu poate fi niciodată deplin satisfăcut de nimic în această lume căzută, care prin structura şi vocaţie este un pelerin al Absolutului.*** Acest Psalm va fi cântat încă de două ori, în ultimele două Duminici, înainte de începerea Postului. El ne înfăţişează Postul însuşi ca pelerinaj şi pocăinţă – ca reîntoarcere".

(din: Pr. Al. Schmemann, “Postul cel mare“, Editura Doris, Bucureşti, 1998)

Părintele Serafim Rose - La Râul Babilonului

"La râul Babilonului, acolo am şezut şi am plâns când ne-am adus aminte de Sion"

"În aceste cuvinte ale Psalmului specific Postului mare, noi, creştinii ortodocşi, Noul Israel, ne amintim că suntem în exil. Pentru ortodocşii ruşi, alungaţi din Sfânta Rusie, psalmul are un înţeles aparte; dar ***toţi creştinii ortodocşi***, la rândul lor, ***trăiesc în exil în lumea aceasta, tânjind să se întoarcă în patria lor adevărată, Împărăţia Cerurilor.***

Pentru noi postul mare este o perioadă de exil rânduită pentru noi de maica noastră, Biserica, pentru a păstra neştirbită amintirea Sionului de care ne-am îndepărtat atât de mult. Ne-am meritat exilul şi avem şi mare nevoie de el din cauza păcătoşeniei noastre atât de mari. Numai prin durerea exilului, pe care ne-o amintim postind, rugându-ne şi pocăindu-ne în această perioadă, rămânem cu mintea aţintită spre Sionul nostru.

"De te voi uita Ierusalime…"

Slabi şi cuprinşi de uitare, chiar în cadrul Postului Mare trăim ca şi cum Ierusalimului nu ar exista pentru noi. Ne îndrăgostim de lume, Babilonul nostru; suntem seduşi de preocupările frivole ale acestui "pământ străin" şi neglijăm slujbele şi rânduiala Bisericii care ne aduc aminte de adevărata noastră patrie. Şi mai rău încă, îi iubim pe cei care ne înrobesc – pentru că păcatele noastre ne înrobesc, cu siguranţă mai mult decât oricare alt stăpân omenesc – şi în slujba lor

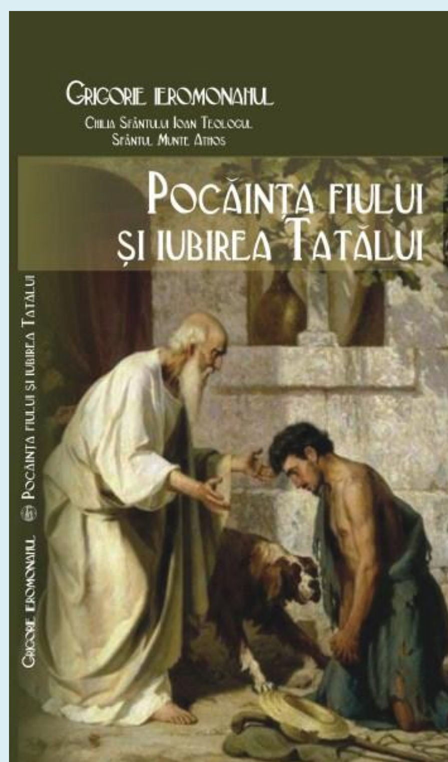
petrecem în trândăvie zilele preţioase ale postului când ar trebui să ne pregătim să întâmpinăm Răsăritul Noului Ierusalim: Învierea Domnului nostru Iisus Hristos.

Mai e timp; trebuie să ne amintim de adevărata noastră patrie şi să plângem păcatele care ne-au îndepărtat de ea. ***Să punem la inimă cuvintele Sfântului Ioan Scărarul: "Exilul înseamnă înstrăinarea de toate pentru a ţine mintea nedespărţită de Dumnezeu. Exilul iubeşte şi produce plânsul neîncetat".*** Exilaţi din rai, trebuie acum să ajungem să fim exilaţi faţă de lume, dacă nădăjduim să ne întoarcem în rai.

Aceasta putem face petrecând aceste zile în post, rugăciune, înstrăinare de lume, frecventare a slujbelor Bisericii, vărsând lacrimi de pocăinţă, pregătindu-ne astfel pentru sărbătoarea bucuriei care va încheia această perioadă a exilului; şi dând mărturie tuturor celor care aparţin acestui "pământ străin" de amintirea acelei şi mai mari sărbători a bucuriei care va fi când Domnul nostru Se va întoarce să-Şi ia poporul în Noul Ierusalim, de unde nu va mai fi exilat, pentru că acesta va fi veşnic".

(de Părintele Serafim Rose (martie 1965))

Grigorie Ieromonahul – Pocăinţa fiului şi iubirea tatălui - Începutul pocăinţei – cunostinţa păcatului

«Dar, venindu-si în sine, a zis: Câţi argaţi ai tatălui meu sunt îndestulaţi de pâine, iar eu pier aici de foame!»

Omul a fost creat după chipul lui Dumnezeu, chipul Iubirii, prin păcat, însă, experiază moartea. ***Omul ce trăieşte în păcat se află din punct de vedere spiritual în afara sinelui.*** Încearcă să umple golul pe care-l simte înlăuntrul său, vânând plăceri trecătoare, fără să conştientizeze că în acest fel de petrecere îşi înrăutăţeşte neîncetat situaţia. Pentru a începe drumul de întoarcere către Casa părintească, omul trebuie să vină întru sine. Atunci constată: "***Într-adevar am ajuns cu totul în afara sinelui, din moment ce mă hrănesc cu sălbăticia plăcerilor şi mă lipsesc de hrana cea mântuitoare***" (Din canonul de la Utrenie, joi, săptămâna a 3-a a Postului Mare). «Afară dintru mine m-am făcut, cu tărie hrănindu-mă cu plăcerile, iar mâncării celei mântuitoare depărtându-mă».

Întru sine venind. Fiul cel nemântuit ***"atâta timp cât făptuia cele păcătoase era afară din sine. Căci acela care nu este stăpânit de raţiune, ci trăieşte ca cele iraţionale, este afară din sine şi nu se află în propria sa avere, adică în propria sa raţiune. Însă când omul acesta va înţelege cine este, în ce mizerie spirituală a***

ajuns, atunci revine întru sine, devine raţional şi vine spre pocăinţă" (Teofilact al Bulgariei Erminie la Evanghelie după Luca).

Când risipitorul din parabolă a revenit la cele raţionale ale sale, a conştientizat situaţia în care se afla el însuşi, precum şi bunurile de care se bucurau robii tatălui său. ***El însuşi, deşi era fiu, primejduia să moară de foame. Argaţii tatălui său, pentru faptul că se hrăneau cu iubirea divină, se bucurau de plinătatea vieţii: erau indestulaţi cu pâine.***

În Casa părinteasca ***"argaţi, adică slugile plătite, sunt aceia care prin sudoarea pocăinţei şi a smereniei recâştigă ca o plată mântuirea. Fii sunt aceia care se supun poruncilor lui Hristos din dragostea lor pentru Acesta, precum a spus şi Domnul: Cel ce Mă iubeşte poruncile Mele le va ţine (Ioan 14, 21)" (Sf. Grigore Palama Omilia a treia).*** Constată, deci, fiul risipitor: ***"Câţi argaţi ai tatălui meu au nu numai hrană pentru suflet dar şi dulceaţă duhovnicească – pentru că aceasta înseamnă îndestularea … în timp ce eu, fiul, mor de foame!" (Eftimie Zigabetul Erminie la Evanghelie după Luca).***

Când conştientizează toate acestea, fiul risipitor plânge amar pierderea iubirii părinteşti: «***Vai mie, ce am păţit, nenorocitul! Am pierdut toate cele bune! Prin neatenţia mea m-am depărtat de Dumnezeu, m-am lipsit de Paradisul dulceţii sufleteşti, m-am despărţit de Sfinţii Îngeri. Cel ce era mai înainte împăratul zidirii se află acum rob al păcatului***»":(Slava de la vecernia Duminicii Brânzei).

Cunoştinţa păcătoşeniei este primul stadiu al pocăinţei. "Cel ce a păcătuit înţelege că a făptuit rău înaintea Domnului, se pocăieşte şi nu mai făptuieşte din nou păcatul", Într-adevăr, "***cunoştinţa căderilor noastre precede pocăinţa, iar această situaţie este cea mai mare ocazie de a atrage mila divină. De aceea şi proorocul David spune către Dumnezeu: Miluieşte-mă, … că fărădelegea mea eu o cunosc. Astfel, prin cunoştinţa păcatului său atrage mila divină" (Sf. Grigore Palama Omilia 28).***

****

Când **Cuvioasa Maria Egipteanca** trăia în întunericul păcatului, s-a dus la Ierusalim la marele praznic al Sfintei Cruci şi încerca să intre în sfântul locaş al Învierii. A simţit atunci o putere nevăzută ce o împiedica neîncetat să intre. Dacă a încercat de multe ori, s-a retras puţin a stat într-o margine în curtea bisericii.

Să ascultăm în continuare cum istoriseşte ea însăşi cuviosului Zosima "***Atunci am simţit înlăuntrul meu pricina pentru care mă împiedică să văd Sfânta Cruce a***

Domnului. Căci cuvântul mântuitor a atins ochii inimii mele şi mi-a arărat că necurăţia faptelor mele era cea care îmi închidea intrarea. Am început deci să plâng şi să mă tânguiesc lovindu-mi pieptul şi strigând din adâncul inimii”. În continuare Cuvioasa a făgăduit Născătoarei de Dumnezeu că dacă o va învrednici să se închine Sfintei Cruci va părăsi lumea şi se va îndrepta într-acolo unde îi va arăta Preasfânta. După aceasta, spuse Cuvioasa, “***mă duc la intrarea sfântului locaş şi toată puterea aceea care mai înainte mă oprea acum îmi deschidea calea… Astfel m-am aflat înăuntru şi m-am învrednicit să mă închin făcătoarei de viaţă Cruci. Am văzut tainele lui Dumnezeu şi am simţit că Domnul este dispus oricând să primească pocăinţa noastră***” (Sofronie al Ierusalimului, Viaţa Cuvioasei Maria Egipteanca). **Cunoştinţa păcătoşeniei sale a deschis Mariei Egipteanca poarta Bisericii Învierii şi a inaugurat calea propriei sale învieri spirituale.** Această întoarcere minunată a Cuvioasei o descrie troparul: «***0, Cuvioasă Maria, mai întâi te împiedica de la vederea preasfintelor taine miasmul întinărilor ce purtai, însă, de Dumnezeu înţelepţită, simţământul tău şi cunoştinţa faptelor celor rele au lucrat întru tine pentru întoarcerea către cele înalte.***»(De la vecernia Duminicii a 5-a din Postul Mare)

***

Conştiinţa păcatelor ce am făptuit lucrează întoarcerea noastră la Casa părintească. Sentimentul acesta este fundamental în viaţa noastră duhovnicească, în asemenea măsură încât Sfinţii Părinţi spun: ***“Pocăinţa înseamnă să-şi cunoască cineva păcatele sale” (Sf. Simion Noul Teolog, Cuvântul 67).***

La fel de important pentru traseul pocăinţei este să simtă omul nimicnicia puterilor sale spirituale. Domnul a spus: ***Fără Mine nu puteţi face nimic*** (Ioan 15, 5). De aceea, conform Avva Isaac, ***„fericit este omul care-şi cunoaste boala sa spirituală. Căci cunoaşterea aceasta se face temelie şi rădăcină, şi început oricărui lucru bun” (Avva Isaac, Cuvântul 21).***

În continuare mila lui Dumnezeu umbreşte omul şi acesta îşi începe călătoria sa spre Părintele său cel bun şi de oameni iubitor.

Pocăinţa, este întoarcerea la Dumnezeu

«***Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu şi-i voi spune:Tată, am greşit la cer şi înaintea ta; Nu mai sunt vrednic să mă numesc flul tău. Fă-mă ca pe unul din argaţii tăi!***»

După cunoştinţa păcatelor urmează hotărârea de întoarcere către Casa părintească şi mărturisirea noastră către Părintele ceresc. Aceste două fapte sunt esenţa Tainei pocăinţei şi a mărturisirii. Fiul risipitor din parabola, “din moment ce a pierdut înfierea şi în mod voit a plecat din patria sa cea sfântă şi apoi a căzut în foamete, se acuză pe sine, se smereşte şi se pocăieşte spunând: “Mă voi ridica si mă voi duce la tatăl meu, voi cădea la picioarele lui şi-i voi spune: Părinte, am păcătuit faţă de cer şi înaintea ta“. Căci spune ***“dacă am părăsit cele cereşti, am păcătuit faţă de ele … preferând tărâmul foametei în locul patriei mele, cerul”(Sf.Grigorie Palama Omilia a treia).***

Fiul risipitor cugetă: ***“Mă voi întoarce la tatăl meu şi-i voi spune: Părinte, am. păcătuit la cer şi înaintea ta. Îmi sunt suficiente cuvintele acestea pentru a mă mântui. Îmi este suficientă chemarea numelui tatălui meu. Nu este cu putinţă ca tatăl să audă strigarea mea: “Părinte şi să nu se arate ca un adevărat părinte în faptă. Nu este eu putinţă să audă “am păcătuit” şi să nu-mi dea iertarea pentru păcatele mele. În orice caz mă va milui acum când mă pocăiesc, din moment ce nu m-a pedepsit atunci când păcătuiam”(Sf. Ioan Gură de Aur, Omilii la Parabola fiului risipitor).***

***

Pericolul ce există după cunoştinţa stării noastre este deznădejdea. Fiul cel risipitor însă nu a deznădăjduit conştientizând situaţia sa, ci s-a întors la părintele cel mult iubitor, ***“căci avea nădejdea vie că-l va ierta părintele său” (Sf. Nicodim Aghiorotul, Exerciţii spirituale).*** Dacă tânărul ar fi deznădăjduit şi nu s-ar fi întors la părintele cel iubitor de oameni cu siguranţă ar fi murit de foame.

Deznădăjduirea este cea mai puternică armă a diavolului. Lucrul cel mai tragic nu este să cădem în păcat, ci să nu ne mai ridicăm din cădere. Proorocul Ieremia se întreba: Nu cumva cel ce a căzut nu se ridică, iar cel ce a plecat nu se întoarce? Fiul cel nemântuit era deja fiu al lui Dumnezeu când a căzut în păcat. Şi a ajuns ***“la limita extremă a nenorocirilor. Tânărul nobil, bogat şi liber să se găsească într-o situaţie mai rea şi decât a slugilor, a străinilor şi a argaţilor. Însă iarăşi s-a întors în starea lui cea dintâi şi s-a bucurat din nou de slava cea dintâi” “(Sf. Ioan Gură de Aur, Omilii la Parabola fiului risipitor).***

Pocăinţa este dar al lui Dumnezeu ce nu ne lasă să ne pierdem nădejdea. ***„Pocăinţa este întoarcerea din nou la Hristos şi la viaţa conformă cu voia Sa. Deci, chiar dacă cineva a făptuit un păcat de moarte, dacă îl va scoate din suflet şi se va depărta de el şi se va întoarce la Domnul în faptă şi cu adevărat, să aibă***

atunci curaj şi mare nădejde, căci nu va eşua în a dobândi viaţa veşnică şi mântuirea"(Sf.Grigorie Palama Omilia 57,10).

Dumnezeu prin gura profeţilor Săi cheamă pe toţi oamenii ce s-au depărtat de la El: ***Întoarceţi-vă la Mine, iar Eu Mă voi întoarce către voi... Întoarceţi-vă şi lepădaţi-vă de toate fărădelegile voastre ... şi faceţi-vă inimă nouă şi duh nou*** (Zaharia 1,3 si Iezechiel 18, 30 si 31). Aceasta este dorinţa puternică a Domnului, întoarcerea noastră. ***"Domnul se milostiveşte mult de noi şi cu răbdare aşteaptă când ne vom întoarce la Dânsul, pentru a nu ne ruşina la ziua Judecăţii. Deci, cum să nu vrem toţi să venim către Domnul cu toată fiinţa şi să-L iubim numai pe Acesta şi nimic altceva afară de Dânsul?" (Cuv. Macarie Egipteanul, Omilia a, 16,).***

Dumnezeu Cel iubitor de oameni, arătându-şi dragostea Sa pruncilor Lui ce s-au depărtat, deschide calea întoarcerii. Multe pilde sripturistice învaţă că ***"Domnul a dat ocazia pocăinţei tuturor celor ce au vrut să se întoarcă la Dânsul?"(Sf. Clement al Romei, I Către Corinteni 7,5). Ceea ce trebuie este să vrem să ne întoarcem la Domnul. Acela nu numai că doreşte întoarcerea noastră ci şi dăruieşte harul Său ca să ne fie împreună lucrător în pocăinţă.*** Căci ***„nici măcar cel îndrăgostit nebuneşte nu-şi doreşte iubita în asemenea măsură în care Dumnezeu iubeşte sufletul ce vrea să se pocăiască?"(Avva Nil, Epistole 3).***

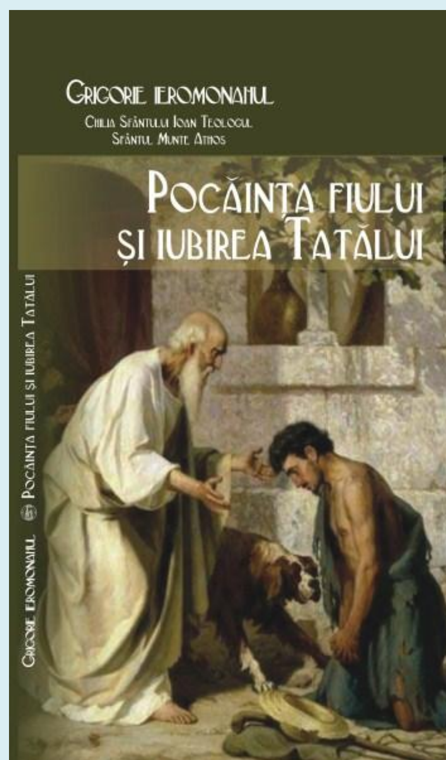
Sfântul Hrisostom ne dă exemplul Pelaghiei (prăznuită pe 8 octornbrie) care s-a schimbat din femeia preacurviei în omul ce a atins înalte măsuri ascetice: ***"A vrut, s-a schimbat, a primit harul lui Dumnezeu şi a alergat către ceruri. Cu toate că nu exista ceva mai rnurdar şi mai ruşinos decât ocupaţia sa de teatrină totuşi, după aceasta prin înfrânarea cea peste măsură a întrecut multe alte femei sfinte. Iar dacă s-a îmbrăcat în sac spre arătarea faptului că a luat hotărârea pocăinţei, şi-a trăit tot restul vieţii in nevoinţă. Din momentul în care s-a învrednicit împărtăşirii cu preacuratele Taine, a arărat un zel pe măsura harului ce primise, iar aceasta până la adormirea ei" (Avva Nil, Epistole 3).***

Părinte, am păcătuit la cer şi înaintea ta. ***"Am păcătuit la cer, adică faţă de Sfinţii ce se află în ceruri şi a căror viaţă este cerească. Am păcătuit şi faţă de Tine ce locuieşti împreună cu Sfinţii Tăi"(Sf.Grigorie Palama ,44A).*** Fă-mă ca pe unul dintre argaţii tăi. ***"Deoarece am căzut din rânduiala cea dintâi, cea a fiilor, fă-mă atunci cel puţin vrednic de rânduiala cea de-a doua, a argaţilor, a celor plătiţi, numai nu mă alunga definitiv. Cuvânt foarte implorător şi capabil să mişte inima părintească" (Eftimie Zigabenul, 1025D).***

Fiul risipitor a luat hotărârea să se întoarcă la părintele său, din moment ce încercase în faptă ce a pierdut plecând departe de Acesta. Părintele iubitor de oameni a lăsat ca copilul său ***"să plece în ţară străină, pentru a învăţa prin experienţă, de câtă binefacere se împărtăşea rămânând în casa sa. Deci, cel nemântuit, cel ce trăia în fărădelegi din fapte a învăţat cât de rău este să piardă cineva casa sa părintească şi s-a întors"(Ioan Gură de Aur, PG 49, 283).***

Hotărârea omului de a se întoarce în Casa părintească este hotărârea întoarcerii în locul odihnei lui spirituale: ***Întoarce-te suflete al meu la odihna ta, că Domnul ţi-a făcut ţie bine*** (Psalm114, 7).

Grigorie Ieromonahul – Pocăinţa fiului şi iubirea tatălui - Căile pocăinţei

«Şi, sculându-se, a venit la tatăl său»

Evenimentul întoarcerii celui ce trăia în fărădelegi în Casa părintească este menţionat în pericopa evanghelică prin două cuvinte simple: *s-a ridicat* şi *a venit* la părintele său.

Hristos nu ne spune nimic despre lupta ce a dat fiul risipitor pentru a pune în faptă hotărârea sa de a se întoarce. Ce ispite l-au război? Cumva s-a gândit vreo clipă să rămână definitiv pe tărâmul păcatului? Cumva, deşi luase drumul întoarcerii, avea gânduri ispititoare ce-i spuneau să se întoarcă la păcat? La niciuna din aceste întrebări nu răspunde parabola. Numai cel ce trăia în fărădelege ştie lupta dusă, cuprinsă de cele două cuvinte: *Sculându-se a venit.* ***"S-a ridicat din cădere, adică din stăruinţa în păcat, şi a venit, după voia sa, la pocăinţă, la îndreptarea vieţii, la lepădarea de păcat" (Teofan Kerameul, Omilia 17).***

Cu siguranţă calea pocăinţei şi mai ales, începutul acesteia, nu sunt deloc uşoare. ***Omul trebuie să arate hotărâre şi insistenţă în hotărârea sa de întoarcere, iar atunci vine harul lui Dumnezeu şi lucrează cele cu neputinţă la oameni.***

Iubirea de oameni a lui Dumnezeu pentru a înlesni hotărârea întoarcerii ne-a dăruit multe feluri de pocăinţă pentru a ne mântui. ***Spune Sfântul Ioar Gură de Aur: "Sunt multe şi diferite căile pocănţei, pentru a se face mai accesibilă mântuirea noastră. Dacă Dumnezeu ne-ar fi dat doar o cale de pocăinţă probabil am fi apucat să ne justificăm: nu putem urma acest drum, deci nu ne putem mântui. Acum însă Dumnezeu nu ţi-a dat doar o cale, nici două sau trei, ci multe şi diferite, astfel încât, în acest fel să îţi înlesnească urcuşul către ceruri,"(PG 49, 292).***

Bineînţeles, prin cuvântul său Sfântul Hrisostom nu ne învaţă să respingem o anume cale de pocăinţă. Pur şi simplu ne îndeamnă să dăm roade *de* pocăinţă prin modul care se potriveşte mai mult caracterului şi posibilităţilor noastre.

a) **0 primă cale de pocăinţă este acuzarea de sine şi mărturisirea păcatelor.** Actul acesta constituie esenţa Tainei Spovedaniei şi este condiţie necesară pentru iertarea păcatelor. Te acuzi pe tine însuţi, mărturiseşti propria ta responsabilitate pentru făptuirea păcatului, iar Dumnezeu te eliberează de păcat. Precum spune ***Sfântul loan Gură de Aur***, ***"te-ai mărturisit având sentimentul adânc al păcatului făcut, atunci ţi s-a sters păcatul"***(Ibidem, 287)..

b) **Tânguirea şi lacrimile vărsate pentru păcatele noastre ca un îndoliat, este a doua cale a pocăinţei:** ***"Ai păcătuit? Tânguieşte-te ca un îndoliat şi vei şterge păcatul. Mică osteneală vrea de la tine, iar Acela îţi va da cele mari. Un pretext din partea ta caută pentru a-ţi da comoara mântuirii. Oferă-ţi lacrimile şi Hristos îţi dă iertarea"***(Ibidem, 287 şi 298).

Prin lacrimi omul îşi exprimă întristarea sa căci a păcătuit şi a mâhnit pe iubitorul de oameni Dumnezeu. Spune iarăşi Hrisostom: ***"Suspină adânc atunci când păcătuieşti, nu pentru că vei fi pedepsit, asta nu-i nimic, ci pentru că ai venit în conflict cu Domnul tău Care este atât de blând şi Care te iubeşte atât de mult, încât şi pe Fiul Său îl oferă pentru Tine. Din această pricină să suspini adânc".***

Lacrimile pocăinţei au modul lor specific de exprimare. Păcătosul ce se pocăieşte, tânguindu-se îl imploră pe Hristos să "audă" lacrimile sale: ***Doamne!*** (Ps. 38,13).

Cuviosul Simeon Noul Teolog scrie: "Nici un om nu s-a curăţit vreodată de păcatele sale, nici nu a devenit sfânt, nici nu a luat Duh Sfânt, nici nu L-a văzut pe Dumnezeu sau a cunoscut că a locuit Dumnezeu înlăuntrul său, dacă nu a dobândit mai întâi pocăinţa şi străpungerea inimii, să curgă, adică, neîncetat

lacrimile pocăinţei ca dintr-un izvor şi să inunde fiinţa şi să spele sălaşul sufletului." (Cateheza a 4-a).

Iar Sfântul Ioan Gură de Aur spune: "Precum după o ploaie puternică vremea se vede curată şi senină, aşa şi prin curgerea lacrimilor pocăinţei vine pacea sufletească şi vremea însorită sufletească, căci se risipeşte întunericul păcatelor. Iar, precum ne-am curăţat cu apă şi cu Duhul Cel Sfânt, aşa ne curăţim din nou prin lacrimile pocăinţei şi prin spovedanie" (PG 57,69).

c) **A treia cale a pocăinţei este smerirea.** ***Prin smerire de sine tămăduim sufletele noastre de rănile lăsate de păcat. "Smereşte-te şi ai dezlegat legăturile păcatelor, spune Sfântul Ioan Gură de Aur. Smerenia poate să urce sufletul din abisul păcatelor întru înălţimi"*** (PG 51, 312).

Omul care se pocăieşte vede pe toţi ceilalti oameni ca pe nişte Îngeri, în timp ce pe sine se consideră mai jos decât toată zidirea. Vede doar propriile păcate, iar din această pricină işi desparte propriul sine ca fiind necurat de toţi ceilalti, pe care nu numai că nu îndrăzneşte să-i judece, dar îi consideră Sfinţi.

d) **A patra cale**, după ***Sfântul Ioan Gură de Aur***, **este punerea în faptă a milostivirii faţă de aproapele.**

Zice Sfântul: "***Nu există păcat pe care să nu-l poată curăţi milostivirea, păcat pe care să nu-l poată şterge. Oricare păcat este mai prejos de această virtute ca putere a sufletului. Milostivirea faţă de aproapele este medicamentul cel potrivit pentru fiecare rană***" (PG 60, 196). Aceasta este "***împărăteasa virtuţilor, care îi înalţă imediat pe oameni în locaşurile cereşti. Dă săracilor astfel încât, chiar dacă tu taci, nenumărate guri vor da mărturie pentru tine. Milostivirea este izbăvirea sufletului***.(PG 49, 293-294)

e) **A cincea cale este rugăciunea fierbinte ce izvorăşte din adâncurile sufletului:** "***Să te rogi în fiecare ceas şi să nu te opreşti rugându-te! Atunci Dumnezeu nu va respinge insistenţa ta, ci îţi va ierta păcatele***"(PG 49, 297). Sfântul Ioan Gură de Aur aduce imnuri darurilor rugăciunii: "***Rugăciunea este luminare a sufletului, cunoştinţa cea adevărată a lui Dumnezeu, este mijlocitoare între Dumnezeu şi oameni, doctor al patimilor, pacea sufletului. Aceasta deschide porţile cerurilor***" (PG 64, 464C).

Tatăl cel iubitor

«Şi încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său şi I s-a făcut milă şi, alergâid, a căzut pe grumazul lui şi l-a sărutat:»

În vreme ce fiul risipitor se afla încă în ţara păcatului, tatăl cel iubitor stătea în poarta casei sale şi aştepta întoarcerea fiului. De aceea zice sriptura că l-a văzut de departe. ***Acelaşi lucru îl face şi Dumnezeu pentru oricare dintre noi, când din nesăbuinţă plecăm departe de Dânsul: „stă Părintele şi aşteaptă revenirea ta din rătăcire", scrie Sfântul Vasile cel mare (Epistola 46).***

Prin păcat fiul cel nemântuit şi risipitor s-a dus în ţara îndepărtată. Când a pornit să se întoarcă la Casa părintească, încă departe fiind, îl vede ochiul părintesc şi se milostiveşte inima părintească. Dragostea Lui Dumnezeu este nobilă, împărătească, vede *departe;* atât *de departe* cât s-a dus fiul părăsind Casa părintească. Acolo, pe tărâmul păcătuirii Părintele iubitor urmăreşte cugetele şi faptele fiului Său. Iar când tocmai *vede* hotărârea aceluia de întoarcere, conlucrează El Însuşi pentru ca fiul Lui să poată pune în faptă hotărârea luată.

Şi încă departe fiind el. Ce vrea să ne spună prin cuvintele acestea? În timp ce fiul rătăcitor venea către Tatăl său, în acelaşi timp se afla la depărtare? De ce, cu alte cuvinte, parabola menţionează că întâlnirea a avut loc înainte de a ajunge rătăcitorul acasă? "Omul ce se pocăieşte din tot sufletul, după starea sa bună şi prin depărtarea de păcat, se apropie de Dumnezeu. Deoarece, însă, este chinuit de cugete viclene ce vin din relele obiceiuri şi din amintirile celor făcute până atunci, se află încă departe de Dumnezeu, iar în vederea mântuirii este nevoie de marea milostivire şi de ajutorul Acestuia. Din această pricină, Părintele milei înţelege situaţia şi pogorându-Se l-a întâmpinat, l-a îmbrăţişat şi l-a sărutat, iar slugilor le-a poruncit să-l îmbrace cu haina cea dintâi" (Sfântul Grigorie Palama, op.cit., 44AB).

L-a văzut tatăl său şi i s-a făcut milă. Fraza aceasta ne descoperă ***"milostivirea fără de pereche şi iubirea părintească negrăită a Părintelui ceresc şi câtă şi ce fel de iubire arată acelora care se întorc lângă Dânsul"(Eftimie Zigabenul, 1028A).*** Părintele iubitor de oameni ***"a alergat să-şi întâmpine fiul. Căci iubirea de oameni a lui Dumnezeu se manifestă chiar înainte de gândul omului (Teofan Kerameul, Omilia 17, PG 132, 388C).***

În Pateric este relatat un fapt ce are legătură cu parabola noastră şi care arată faptul că Dumnezeu Cel cunoscător al inimilor noastre ne primeşte chiar înainte de a face fapte de pocăinţă: ***Un Frate ce se liniştea într-o chilie în pustiu trăia cu multă smerenie. Însă avea în cetate o soră ce se dăduse curviei şi care devenise pricina***

pierderii multor suflete. Părinţii împreună nevoitori îl îndemnau să se ducă să o găsească şi poate prin sfaturile lui să-şi schimbe viaţa. Într-un final l-au convins. Când fratele şi-a întâlnit sora i-a spus: "Sora mea cea după trup, fie-ţi milă de sufletul tău! Cum vei îndura amărăciunea şi chinurile fără de sfârşit ale iadului pentru atâtea suflete câte se pierd din cauza ta?" Aceasta îngrozită i-a spus: "Eşti sigur că există mântuire şi pentru mine?" Există, este de ajuns numai să vrei", îi răspunse fratele. Căzu atunci la picioarele acestuia şi îl ruga necontenit să o ia cu sine în pustiu. "Acoperă-ţi capul şi trupul cu mantia şi vino!", îi spuse. "Nu, hai să mergem aşa! Este mai bine pentru mine să merg pe drum îmbrăcată cu hainele ruşinii, decât să intru din nou în casa fărădelegii." Cum mergeau spre chilie, fratele o sfătuia cu privire la pocăinţă. La un moment dat au văzut nişte trecători apropiindu-se din sensul opus. Îi spuse atunci surorii sale: "Pentru faptul că aceştia nu ştiu că eşti sora mea şi pentru a nu se sminti, ieşi puţin din drum până trec aceştia". Fata se depărtă imediat, iar după trecerea acelora fratele o strigă. "Să ne continuăm drumul, acum". Dar nu primi nici un răspuns. Se apropie de locul unde se ascunsese sora sa şi o găsi moartă. În acelaşi timp observă că picioarele ei erau zdrobite de răni, fiindcă fusese desculţă. Când a ajuns la chilie şi a anunţat părinţii cu privire la cele întâmplate, aceştia nu cădeau de acord dacă s-a mântuit sau nu. Mai târziu Dumnezeu i-a descoperit unuia dintre nevoitori că a primit pocăinţa fetei deoarece în clipa in care s-a răzgândit şi i-a părut rău de cele făcuse, a devenit indiferentă faţă de toate lucrurile cele materiale, a dispreţuit chiar şi propriul trup şi nu şi-a arătat nici cel mai mic suspin sau părere de rău pentru mulţimea rănilor ce-i mâncau picioarele" (Micul Everghetinos, Sf. Mănăstire Paraklitu, pp.16-17).

***

Alergând, a căzut pe grumazul lui şi l-a sărutat, menţionează parabola cu privire la primirea fiului rătăcitor de către tatăl său. ***"Nu a aşteptat ca cel ce se lepădase să vină aproape, ci Însuşi părintele i-a ieşit în întâmpinare cu dragoste. Şi nu s-a scârbit să cadă pe grumazul fiului, ca un întinat şi necurat ce era din pricina petelor lăsate de fărădelegile făptuite, ci cu preacuratele Sale mâini l-a îmbrăţişat şi l-a prea sărutat nemai săturându-se de acela pe care dinainte, din vechime îl iubea. 0, ce negrăită şi deosebită milostivire!"(Sfântul loan Gură de Aur, Omilii la Parabola fiului risipitor, 518.)***

"Nu a aşteptat să vină, să ajungă, ci a ieşit să-l întâmpine şi nu aşa simplu, oricum, ci alergând, pentru a se arăta puterea dragostei"(Zigaben, 1028B). Părintele iubitor de oameni nu aşteaptă să ajungă copilul Său în uşa Casei. Aleargă El întâi pentru a-l întâmpina. Este nerăbdător să-l îmbrăţişeze şi să-l readucă la

viaţă prin sărutul dragostei Sale părinteşti. Primeşte din nou în braţele părinteşti pe fiul Său, îl sărută şi Îi dăruieşte din nou viaţa.

***Sfântul Roman Melodul* descrie într-un condac al său: Dacă fiul cel în fărădelege "fusese dezbrăcat de Harul divin şi a cheltuit toată averea, acum aleargă la Părintele său şi cu tânguiri nenumărate îi spune: «Părinte, am păcătuit». Îl văzu Acela Care toate le vede, alergă şi-l întâmpină şi dulce sărută grumazul celui pocăit, căci EI este Dumnezeul celor ce se pocăiesc. Şi milui pe Fiul Său cel ce greşise, Ziditorul lumii şi Domnul"(Condacul 49, în Colecţia de Imne al Sf. Roman Melodul).**

Cel ce citeşte parabola se minunează în faţa iubirii dumnezeieşti: ***"Cum să spunem negrăita iubire de oameni a lui Dumnezeu? Îmi ridic privirea spre oceanul fără de margini al acesteia şi mi se taie glasul! Nu am ce să spun! Un lucru pot striga cu voce tunătoare, că pocăinţa poate reuşi mari şi minunate lucruri"(Eftimie Zigabenul, 1028B).***

Dumnezeu Tatăl doreşte să ne întoarcem toţi cei păcătoşi la Dânsul, în totalitate, astfel încât să ne îmbrăţişeze în întregime cu dragostea Sa părintească.

****

Niciuna dintre relaţiile interumane cunoscute nu ne poate ajuta să percepem dimensiunea şi spiritul iubirii lui Hristos pentru om. Spune ***Sfântul Ioan Gură de Aur: "Ai Domn al tău pe Cel ce este mai iubitor decât tatăl, mai iubitor decât mama, Cel care te iubeşte cu un eros mai puternic decât cel al mirelui pentru mireasa sa, Cel care consideră că odihna Sa este mântuirea ta şi îţi arată fiecare fel de a te iubi. Este nepătrunsă iubirea aceasta părintească a lui Dumnezeu, negrăită bunătatea Sa şi neatinsă iubirea Sa de oameni"***(Sf. loan Gură de Aur, PG 52, 498). Dacă vrem să cunoaştem iubirea mai presus de înţelegere ce ne-a arătat-o Dumnezeu, să auzim ce a spus El Însuşi prin gura proorocului:***Oare femeia uită pe pruncul ei şi de rodul pântecelui ei n-are ea milă? Chiar când ea îl va uita, Eu nu te voi uita pe tine.*** (Isaia 49, 15). Aceasta spunea Dumnezeu ***"pentru a arăta că dragostea Lui pentru noi este mai fierbinte decât orice altă dragoste părintească"(Sfântul loan Gură de Aur, PG 55, 161).***

****

Dragostea părintească a lui Dumnezeu este atât de puternică încât nu o poate duce omul. Când acesta se va pocăi din toata inima, Dumnezeu îl reînnoieşte şi îl îndumnezeieşte:

“Dă-mi mână dumnezeiască
şi mă ridică din mocirla păcatelor
şi mă îmbrăţişează întreg.
Vai mie, cum voi şti a preţui acestea?
Vai mie, cum pot să suport acestea?
Şi mă prea sărută neincetat
Mă ridică pe umerii Săi.

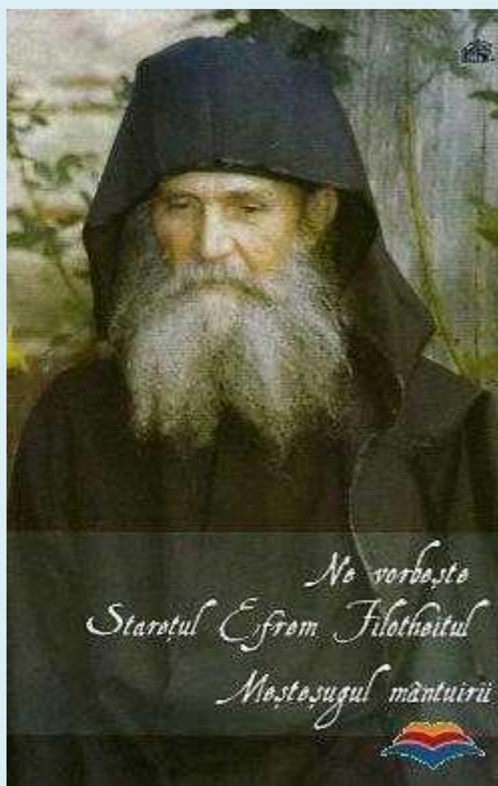
0, ce iubire! Ce bunătate!
Mă scoate din iad, din locul şi întunericul acestuia,
şi mă duce într-altul, lume sau văzduh,
căci nu îl pot descrie.

Aceasta ştiu, că lumina mă susţine şi mă poartă
şi mă duce spre lumină mare …
Ajungând acolo îmi arată altele iarăşi …
imi dă să înţeleg rezidirea minunată,
prin care m-a rezidit şi m-a izbăvit din stricăciune
şi m-a eliberat întreg din moartea întru simţire
şi mi-a dat viaţa cea nemuritoare
şi de lumea cea stricăcioasă m-a despărţit şi de toate cele din lume
şi cu veşmânt nematerial şi luminos m-a îmbrăcat,
de asemenea şi încălţăminte, şi inel, şi cunună
nestricăcioase şi veşnice, străine de cele de aici…

Întru totul m-a înnoit, m-a făcut nemuritor,
întreg m-a îndumnezeit şi Hristos m-a desăvârşit,”

(Sfântul Simeon Noul Teolog, Imnul 30, fragment).

Stareţul Efrem Filotheitul - Predici străpungătoare de inimă şi pline de putere despre Fiul risipitor, iubirea lui Dumnezeu şi Taina pocăinţei

Omilia a XVI-a - Taina pocăinţei

Iubiţii mei fii duhovniceşti, aşa cum ştim, bunul Dumnezeu ne-a dăruit taina cea mare a Sfintei Mărturisiri, acest Botez sfânt prin care omul se spală sufleteşte şi devine curat deplin, un om nou în Hristos.

Câtă mulţumire trebuie să-I aducem continuu lui Dumnezeu pentru acest mare dar pe care ni l-a lăsat! Ne-a oferit, adică inima Lui deschisă, ca să intrăm uşor, ori de câte ori voim ca să ne curăţim. Oricât ar păcătui omul, oricât s-ar tăvăli în păcat şi şi-ar întina sufletul, la un moment dat, poate cu uşurinţă să devină alb ca porumbelul şi ca zăpada. Există măreţie mai mare decât aceasta, fericire mai mare pentru om?

În acelaşi timp, se întâmplă şi un alt lucru deosebit: ***bucurie mare se face în cer pentru un păcătos care se pocăieşte (Luca 15, 7).*** Omul plin de păcate nu numai că se mântuieşte şi devine fericit, dar invită şi pe îngeri la prăznuire, se face prilej de bucurie mare. Are loc o manifestare de laudă a biruinţei celei mari înaintea lui Dumnezeu, pentru că au aflat despre pocăinţa omului păcătos.

Îngerii sunt fraţii noştri mai mari ce se află în cer şi se roagă pentru toţi oamenii. Când ei află de la Dumnezeu că rugăciunile lor au adus un om în Împărăţia Cerurilor, bucuria lor este nemărginită, negrăită. Prin urmare, pocăinţa este uşa prin care omul, ori de câte ori intră, va afla mântuirea cea mare.

Avva Pamvo era mare pustnic, unul dintre primii asceţi de după plecarea Sfântului Antonie cel Mare. Era văzător cu duhul şi cunoştea starea sufletelor. În vremea Postului Mare, mai precis în Săptămâna Patimilor, el se afla în biserică. S-a aşezat afară lângă uşă şi urmărea pe călugării şi mirenii care intrau, vedea starea sufletească a fiecăruia. Şi astfel, unii intrau în biserică curaţi, mai mult sau mai puţin luminoşi, plini de mireasmă, urmaţi sau precedaţi de îngerii lor. La sfârşit a intrat şi un om al cărui suflet era negru şi era urmat de fiare, de oameni negri la vedere ce mărturiseau crimele mari pe care le făcuse.

Când l-a văzut în această stare, Avva Pamvo, s-a tulburat, i s-a întristat sufletul şi simţea o mare durere. Fiind om îmbunătăţit, s-a retras într-o parte, a îngenuncheat şi a început să se roage lui Dumnezeu să-l miluiască, să-l lumineze şi să-l aducă la pocăinţă pe acel om. Atâtea lacrimi a vărsat, că a udat podeaua de sub picioare, iar ochii i s-au umflat de plâns. După ce s-a sfârşit slujba, s-a aşezat iar la uşa de la intrare şi urmărea dintr-un colţ să vadă ce i s-a întâmplat acestui suflet, după rugăciunea lui. Oamenii care intraseră luminoşi ieşeau şi mai plini de lumină, mai strălucitori, mirul le curgea de pe faţă, iar locul era plin de mireasmă şi îngerii îi urmau cu bucurie şi mai mare. Aceasta arată folosul pe care-l primiseră prin slujba din biserică.

La un moment dat, a ieşit şi omul ce venise cu sufletul negru de păcate şi care acum era curat şi alb. Toţi acei demoni care-l urmau dispăruseră, nu se mai vedeau, iar îngerul păzitor îl urma fericit. Bucuria sfântului când a văzut acestea a depăşit orice margini. Neputând să se mai abţină bucuriei mari care-l cuprinsese, s-a ridicat pe o piatră şi a început să strige: „Veniţi şi vedeţi faptele Dumnezeului nostru, că sunt mari, minunate şi prea mărite!”.

Părinţii au auzit cuvintele sfântului şi şi-au dat seama că i se întâmplase ceva minunat. Deci l-au înconjurat şi au început să-l întrebe:

- Sfinte al lui Dumnezeu, care este cauza acestei mari fericiri?

- Părinţilor, chemaţi-l pe acest om, că am să-i spun ceva!

L-au chemat şi omul păcătos a venit, iar Avva Pamvo l-a întrebat:
- Spune-ne, omule al lui Dumnezeu, care este acum starea sufletului tău şi cum era înainte să vii la biserica lui Dumnezeu?

Acela a deschis gura şi a zis:
- Părinte, păcatele mele sunt fără de număr. Crimele mele înfricoşătoare, iar faptele mele mizerabile. Astăzi, pentru că casele de desfrâu erau închise, datorită faptului că este Săptămâna Mare, n-am putut să merg să mă distrez. Deci m-am gândit să vin şi eu, chiar şi formal, să ascult slujba Vinerii celei Mari şi să plec.

În biserică, însă, am auzit cuvintele profetului Isaia care îndemnau: Nu mai faceţi rău înaintea ochilor Mei. încetaţi o dată! (…) şi de vor fi păcatele voastre cum e cărmâzul, ca zăpada le voi albi şi de vor fi ca purpura, că lâna albă le voi face (Isaia 1, 16-18).

Şi m-am gândit şi am zis:
„Până când voi trăi în păcat, despărţit de Dumnezeu, până când voi fi împotriva Lui? Să-I cer iertare, să-mi schimb viaţa şi când sufletul meu va fi alb ca zăpada şi ca lâna mielului, voi deveni şi eu om. Până când voi amâna, din moment ce Dumnezeu mă cheamă: Vino! Aşadar, m-am gândit să ascult de glasul profetului şi m-am hotărât, sfinte al lui Dumnezeu, ieşind din biserică, să-mi schimb viaţa cu desăvârşire. Hotărârea mea este să merg pe calea pocăinţei şi la scaunul de spovedanie."

Atunci, sfântul a povestit exact ce viziune a avut şi cum L-a rugat pe Dumnezeu cu lacrimi pentru acest suflet. Şi, într-adevăr, l-a văzut alb şi curat, chiar înainte să se spovedească. Adică, de-abia a luat hotărârea întoarcerii şi deja Părintele ceresc a deschis braţele iubitoare, i-a dat arvuna cea dintâi, această curăţire care-l ajută pe om până să ajungă sub epitrahil.

Vedem aici cum Dumnezeu îl primeşte pe păcătos, îl aşteaptă, cât de mult ajută rugăciunile, atât ale îngerilor, cât şi ale oamenilor, şi în special, Taina căreia trebuie să-i acordăm o importanţă şi o preţuire fără seamăn. Omul care nu se smereşte nu ajunge la Sfânta Spovedanie, la portiţa cea mai „scundă" a smereniei.

Un mare patriarh a fost exilat la Sfântul Munte, în timpul stăpânirii turceşti. La 15 august, acolo are loc sărbătoarea în cinstea Maicii Domnului şi în mod special, în capitala Careia, la Protaton, marea Biserică, unde se adună toţi părinţii din Sfântul Munte şi prăznuiesc. Atunci şi fraţii îşi aduc lucrătura mâinilor lor, o expun şi o vând. Printre aceştia era şi un părinte duhovnicesc,

mic la trup, care-şi întinsese şi el lucrurile lui. Acesta era un bun duhovnic şi înainte-văzător.

Şi iată că vine patriarhul, trece prin faţa lui şi îi spune:
- Duhovnice, te voi vizita la locul tău de nevoinţă.

Duhovnicul i-a răspuns:
- Stăpâne, Prea Fericite, poarta este scundă şi nu poţi să te apleci.

- Nu, mă voi apleca.

- Nu poţi, pentru că este foarte joasă, iar tu stai prea drept.

Duhovnicul, prin această aluzie, i-a dat să înţeleagă că, dacă va fi smerit, va ajunge, într-adevăr, până la scaunul de spovedanie, ca să-şi mărturisească păcatele.

Ceea ce ne împiedică să ajungem la spovedanie sunt mândria şi egoismul. Cum voi spune păcatele mele? Pe om îl cuprinde ruşinea, dar ea este folositoare înainte să păcătuim. Atunci, în acea vreme, ea ne va păzi ca să nu săvârşim păcatul. Când este vorba însă să dobândim această mare izbăvire, trebuie să lepădăm ruşinea şi să alergăm imediat la duhovnic.

Când aflăm că suferim de boala cumplită numită cancer şi suntem înştiinţaţi că un medic priceput se găseşte la Polul Nord, imediat renunţăm la toate, facem economiile necesare şi ne grăbim să plecăm, ca să ne vindecăm de această boală a trupului. Nu mai luăm seama nici la osteneli, nici la pofte, nici la bani, nici la nimic, ci le lăsăm pe toate şi plecăm. Sufletul nostru se umileşte, numai ca să ne facem sănătoşi. Când avem însă cancerul păcatului şi ne paşte moartea sufletească, cât de repede ar trebui să le părăsim pe toate – şi treaba şi truda şi distanţa – şi să alergăm la scaunul de spovedanie? Ajungând acolo, să îngenunchem, să ne arătăm rana, să luăm medicamentul, să ne facem sănătoşi şi astfel, să scăpăm de moartea înfricoşătoare a sufletului.

Fiind oameni, nu cunoaştem ceasul în care va veni Domnul, căci El Însuşi ne-a zis:

Privegheaţi, că nu ştiţi ziua, nici ceasul în care vine Fiul Omului (Matei 25, 13).
Ne spune să alergăm, să nu întârziem deloc, că nu ştim ceasul în care El Se va hotărî să ne ia viaţa şi să ne aducă înaintea acelei judecăţi înfricoşătoare, de care nu scapă nimeni.

N-am prins sensul lucrurilor - atât al Sfintei Spovedanii, cât şi al existenţei noastre. Cât de nesigură este viaţa noastră, din moment ce este posibil în orice clipă să ne întâlnim cu Judecătorul şi cu scaunul de judecată.

Acum, când suntem încă în viaţă, putem să-L facem pe Hristos mai milostiv, să-L întâlnim cu faţa curată, prin pocăinţă şi prin mărturisire. Altfel, prin lipsa noastră de căinţă, El Se va arăta fără milă şi iertare.

Îmi vine în minte părintele Bartolomeu, un bătrânel care slujea la biserica „Sfântul Vasile" din pustiul Sfântului Munte. Fusese şi acesta cândva ucenic la duhovnicul lui şi l-am cunoscut şi eu odată, când se nevoia la Schitul Sfântului Ioan.

Acest părinte a fost călugăr, poate şi ucenic la început, la o mănăstire din afara Sfântului Munte. Mănăstirea avea un duhovnic, care, desigur era şi al lui. Acesta îmbolnăvindu-se greu, părintele Bartolomeu a mers la el şi i-a zis:
- Părinte duhovnic, ne părăseşti? Vrei să-ţi aduc pe cineva care să te spovedească, pentru că văd că nu te simţi bine?

Dumnezeu l-a trimis pe tânărul călugăr, căci era ultimul prilej de mântuire al duhovnicului, ultima dată când putea să-l întrebe aceste cuvinte. Acela a scuipat, că ucenicul să vadă că are încă putere, vlagă şi să-şi dea seama, aşa cum a priceput mai târziu, dacă trebuia să se mărturisească sau nu, dacă aştepta sau nu ultima răsuflare. Înainte să-i iasă sufletul, a vrut să spună acest lucru grav care-i chinuia conştiinţa, cea care îi închidea şi-i încleşta gura, ca să nu strige: „Îndreaptă-te!".

Când a scuipat, a zis:
- Sunt încă în viaţă, n-am nevoie de duhovnic!

- Bine! i-a zis părintele Bartolomeu şi a dat să plece la slujirea lui.

Cine ştie câţi paşi a făcut, cinci-zece şi imediat Dumnezeu a dat sentinţa.

L-a auzit pe duhovnic strigând:
- Nenorocitul de mine, nenorocitul de mine! Vreau duhovnic, n-am fost vrednic de preot!

Călugărul a alergat să-i aducă un preot să-l mărturisească, dar când s-a întors, limba i se legase, nu mai putea să-şi mărturisească păcatele, iar mintea se

pierduse. Se afla deja pe drumul ieşirii sufletului, aşa că a murit nespovedit. Desigur, s-a tulburat în ultimul moment, iar Dumnezeu, în marea Sa milostivire, a trimis pe acest frate mai mic ca să-i amintească de duhovnic, de îndrumător, lui care povăţuise şi mărturisise pe alţii, dar nu-şi făcuse lui însuşi cuvenită Spovedanie mântuitoare.

Nimeni nu se tulbură când este pregătit, când pedeapsa lui a fost îndreptată pe cât era posibil înaintea dreptăţii lui Dumnezeu. ***Dar cine va putea atât de bine şi atât de frumos să fie pregătit înaintea lui Dumnezeu, a judecăţii înfricoşătoare care ne aşteaptă? Oameni suntem, greşim mult şi cel dintâi eu, prin atâtea păcate şi responsabilităţi. Dar grijă cea bună, cum o voi duce la bun sfârşit, cum mă voi afla în ceasul morţii, cât de pregătit în faţa acestei ultime şanse, pe care Dumnezeu n-o lasă nevalorificată, fără urmări? Eu mă rog să aibă milă de umilinţa şi de nimicnicia mea şi la un singur lucru trebuie să mă gândesc, să cuget şi să meditez: cum mă voi izbăvi pe mine însumi de responsabilitatea păcatelor mele, cum să greşesc mai puţin? Trebuie să fac aceasta până voi preda sufletul meu nenorocit, căci voi greşi până în sfârşit!***

Dumnezeule, ajută-mă să păcătuiesc cât mai puţin şi să nu mi se găsească nici un păcat de moarte la judecată.

Biserica noastră se roagă continuu prin glasul diaconului care rosteşte: ***„Sfârşit creştinesc vieţii noastre, fără durere, neînfruntat, în pace şi răspuns bun la înfricoşătoarea judecată a lui Hristos să cerem!”***

Într-adevar, această cerere ni se potriveşte tuturor. Deci să cerem răspuns bun, sfârşit paşnic şi fericit, aşa cum l-am văzut la sufletele care au crezut şi au aflat milă şi îndrăzneală la Dumnezeu. Au plecat atât de paşnic şi senin, în ciuda războiului cu demonii de mai înainte, cu slăbiciunile, cu gândurile şi cu atâtea altele. Sfârşitul acestora a fost binecuvântat cu prisos. Aceasta este dovadă şi semnul că acest suflet s-a pregătit, nu s-a tulburat şi a dat răspuns bun. Mai este acel un lucru îţi mai trebuie, pe care-l vom găsi în acel ceas înfricoşător. Nu ştiu cât cunoaşte fiecare cât este de greu acest moment al morţii pentru fiecare om, prin întâmplările pe care le-a trăit cu simţurile, în fapt.

Marele Antonie, când a aflat că i se apropie sfârşitul, a plâns şi fraţii i-au pus următoarea întrebare:

- Părinte şi tu te temi de moarte?

- Fiii mei, de când am primit numele de călugăr, niciodată n-am uitat acest ceas al morţii, de aceea nici n-am neglijat îndatoririle mele.

Sfânta Irina Hrisovalant a plâns şi ea când i s-a vestit ceasul morţii.

Sfântul Arsenie, cel mai mare sfânt al pustiului, îşi agăţase la cingătoare un ştergar cu care-şi ştergea lacrimile zi şi noapte.

Un patriarh sfânt i-a zis:
- Arsenie, tu ai plâns în viaţa aceasta ca să nu mai plângi în cealaltă!

Bătrânul meu [Gheron Iosif Isihastul, n.n.] ne vorbea despre ieşirea sufletului, pentru care avea o grijă permanentă. Noaptea, de multe ori, cânta tropare de priveghere din slujba înmormântării şi plângea. Bineînţeles că ne transmitea şi nouă această stare şi în multe rânduri plângeam şi ne tânguiam pentru greşelile noastre. Nu spălam faţa noastră nu cu apă de izvor, ci cu apa sfântă a lacrimilor. Acesta era, desigur şi îndemnul bătrânului. Acele prime porniri erau un început bun care aduceau „sfârşitul cel bun”, după cuvintele lui. Întotdeauna ne vorbea despre începutul cel bun, pentru că ştia de la el însuşi că cine pune acest început bun sfârşeşte bine, iar moartea îl găseşte pregătit după cuviinţă, pentru că nimeni nu poate fi pregătit în mod absolut.

De aceea, virtutea pocăinţei nu se termină niciodată, pentru că omul, chiar şi în ultimul moment, poate să păcătuiască cu gândul. Cât de primejdios este şi acest ultim ceas, câtă experienţă trebuie să avem ca să înfruntăm cele ce se întâmplă în vremea aceea!

Ispita îţi aduce deznădejde şi disperare, spunându-ţi că ai făcut una, alta şi că pentru tine nu mai există mântuire. Sufletul slăbit de tristeţe, de durerea suferinţei, de ţintuire la pat, este istovit şi în minte şi în inimă. Acest lucru pândeşte diavolul, care aruncă gândul disperării. Şi îl vezi pe om agăţându-se de câte un cuvânt pe care i-l spune un frate ce este lângă el, de aceea îi vedem pe muribunzi predându-se milostivirii lui Dumnezeu. În timpul ieşirii sufletului, din ochi îi curg lacrimi şi aceasta înseamnă că vede adevărul, prezenţa şi a unora şi a altora, a îngerilor luminoşi şi a celor întunecaţi. Atunci vede pe îngerii cei negri care vin cu tăbliţele acelea pline de păcate, că-l înfricoşează ca să deznădăjduiască, spunându-i: „Cum vei scăpa?”. În timpul acestei stări de disperare, îl vede pe îngerul lui venind şi imediat aleargă către el şi-l roagă să-l mântuiască. Şi o dată cu această rugăminte şi cerere continuă, ochii lăcrimează. De aceea, observăm lacrimi la morţi şi acestea se vor întâmpla cu noi toţi, fără excepţie şi amânare.

Dumnezeu să ne dea pocăinţă şi să fim încercaţi mai întâi de conştiinţa noastră şi să avem curajul s-o înfruntăm faţă către faţă, pentru că acest lucru este un act de vitejie. Cu cât bisturiul pătrunde mai adânc, cu atât rana se va curăţa mai bine. Desigur, vom suferi, dar vom avea conştiinţa împăciuită şi senină. Ce minunat este când ştii că ţi le-ai pus pe toate în ordine, că toate sunt bine rânduite! Bineînţeles, păcatele mici nu lipsesc, dar eşti pregătit după cât se poate. Şi primeşti câştigul strădaniei şi al suferinţei şi al durerii, în ceasul mărturisirii. Omul acesta a fost pregătit şi nu s-a tulburat (Psalmul 118, 60).

Domnul a zis: Privegheaţi, că nu ştiţi ziua nici ceasul când va veni Fiul Omului! (Matei 25, 13). Fiţi pregătiţi pentru că nu ştiţi când va veni Hristos.

Aceea cunoaşteţi, că de-ar şti stăpânul casei la ce strajă din noapte vine furul, ar priveghea şi n-ar lăsa să i se spargă casa (Matei 24, 43). Hoţul îl prinde pe stăpânul casei, îl leagă fedeleş şi după aceea îl fură. Ca să devenim curaţi şi izbăviţi de patimi, trebuie să ne mărturisim continuu, nu în ultimul moment.

Sfinţii plângeau, în timp ce noi rămânem indiferenţi, ne gândim la atâtea alte lucruri, dar un lucru ne trebuie şi acesta este cel mai important, amintirea şi pregătirea ieşirii sufletului. Ziua mă gândesc, noaptea când dorm mă trezesc şi cuget la moarte, la felul în care va fi ieşirea sufletului meu. De multe ori îmi văd păcatele şi mă îngrozesc şi spun că acestea i-ar pierde chiar şi pe demoni, nici ei n-ar putea să dea socoteala exactă a multelor şi feluritelor mele păcate. Câte responsabilităţi, câte greşeli mărturisesc ca om muritor! Sunt atât de păcătos, că mă îndoiesc de mântuirea mea.

Dumnezeu să ne dea îndreptare, pregătire şi să fim aflaţi pregătiţi, să ne îngrijim pe cât putem de Sfânta Spovedanie, să fim cu luare aminte ca să nu ne ascundem păcatele şi mai ales gândurile, pentru că pieirea noastră de aici vine.

Bătrânul nostru fericit ne spunea: „Ai văzut un călugăr căzând, dezertând? De la gândurile ascunse a păţit-o! Ai văzut un om înşelat? Tot din cauza acestor gânduri a suferit pătimirea”.

Câte s-au întâmplat atunci în Carelia! Ne spunea despre unii oameni care şi-au ascuns gândurile lor şi au fost înşelaţi, iar despre alţii care credeau că au văzut îngeri, care de fapt erau demoni. Înşelăciunea era: „Să nu spui bătrânului!”.

De aceea, va trebui să nu ascundem nimic, să alungăm această stavilă, pentru că toţi simţim ruşinea, şi cel dintâi eu.

„Dar cum să-i spun aceasta, din moment ce, în fond, nu este nimic?”.

Depăşind impasul, într-un minut, într-o secundă, omul spune, se izbăveşte şi după aceea se gândeşte:
„Dar ce era aceasta care mă necăjea?”.

Era demonul care nu voia să vezi lumina curăţitoare a Sfintei Spovedanii, ca să nu te bucuri de fericirea iertării păcatelor şi a iluminării. Demonul se bucură întotdeauna în ascuns. Hoţii nu fură ziua, ci mai mult noaptea şi la fel, demonii se ascund în noaptea întunecată şi ne fac greutăţi.

Aşa cum v-am spus şi altădată, am spovedit un om la vremea ieşirii sufletului. Desigur, era milostivirea lui Dumnezeu care-l luminase să primească spovedania în ultimul moment şi să se mărturisească de păcate de moarte. Vreau să spun că aşteptăm ultimul ceas ca să spunem ceea ce ne apăsă sufletul. Deci, omule, trebuie să fii mai înainte pregătit. Te culci, dar ştii dacă te vei mai trezi? Vine un cutremur, cade plafonul şi te striveşte şi ai încheiat cu viaţa! Te plimbi, ameţeşti, cazi, te loveşti într-un loc şi rămâi acolo. Accidentele de circulaţie au ucis continuu atâţia oameni, la fel bolile de inimă. Poţi oare în acel moment să chemi duhovnicul să te mărturiseşti?

Ispita întunecată ne orbeşte şi ne tulbură mintea, conştiinţa, gândurile, ne pune înainte ignoranţa şi uitarea înfricoşătoare. Aceasta ne face să nu ne mai aducem aminte de scopul mântuirii sufletului şi vieţii noastre. Toţi ştim foarte bine şi mai întâi eu, că viaţa noastră este foarte ieftină şi trecătoare. Vedem oameni care mor şi sunt înmormântaţi, trecem prin cimitire şi ştim foarte bine că acolo vom merge. ***Sfintele Scripturi ne descoperă că vom întâlni întreg adevărul Evangheliei noastre, dar insistăm să rămânem departe de Dumnezeu.*** ***Este ceea ce ne aminteşte înţelepciunea Patericului, ceea ce spune îngerul omului, când cere în ultimul moment iertarea: „Când soarele strălucea pe cer în miezul zilei, tu unde ai fost ca să te pregăteşti? Acum, când e la apus şi merge spre altă lume, tu te-ai gândit să te îngrijeşti şi să păzeşti sufletul tău? Ce-ai făcut cu timpul care a trecut? Unde ai cheltuit scumpetea atât de folositoare a timpului?”.***

Din nefericire, am cheltuit-o pe aici şi pe acolo, îngrijindu-ne şi tărăgănându-ne cu multe. Când cineva învaţă pe ceilalţi cele pe care le spunem, trebuie mai întâi să se înveţe pe sine însuşi.

Nu vă faceţi mulţi învăţători, spune Apostolul Iacov, ştiind că noi învăţătorii, mai mare osândă vom lua (Iacov 3, 1). Din nefericire, nu-mi ajung păcatele mele şi atunci îi învăţ pe ceilalţi.

Bunul Dumnezeu să verse milă şi lumină, ca să ne trezim. Cât este devreme şi cât avem suflare de viaţă, să ne pocăim, să nu ne lenevim, ca să nu fim lipsiţi după aceea de milă şi îndreptare. Pentru că dacă se va întâmpla acest lucru, atunci va fi târziu şi purtarea de grijă nu va mai aduce nici un folos. În acel ceas vom zice: „Le dau pe toate ca să mă întorc, ca Dumnezeu să-mi dăruiască doar câteva momente de pocăinţă şi întoarcere". Omul va da toate pentru un ceas, ca să se împace cu Dumnezeu. Acum, însă, când avem înainte ani, atâta perioadă de timp, n-o facem. Avem atâţia bani, că putem să cumpărăm toată împărăţia lui Dumnezeu, dar suntem atât de avari, atât de zgârciţi, că nu dăm nimic pentru Acesta şi pentru sufletul nostru. Dispunem de atâta timp, de atâtea lucruri, de atât păcat şi pierzare, de atâta zbucium, iar pentru Împărăţia lui Dumnezeu, care înseamnă interesul nostru personal, suntem foarte nepăsători. Aceasta este izbânda diavolului. Aici ne biruieşte, ne îmbrobodeşte, ne convinge, ne câştigă timpul, ne pune capac şi mâine, când se va apropia ceasul, le va descoperi pe toate, le va arăta peste tot în mod vizibil.

Şi vom fi loviţi de realitate, de adevăr, dar va fi prea târziu şi nu vom mai putea să îndreptăm nimic. Acum să facem ceea ce putem, când avem timpul în mâinile noastre, să nu-l lăsăm să ne scape. ***N-avem nevoie de multe lucruri, Dumnezeu nu vrea nimic, El nu cere nici osteneli, nici dorinţe, nici bani, absolut nimic. Vrea doar să dispunem de puţin timp, ca să punem înainte păcatele noastre şi să ne dea iertarea şi apoi să mergem pe drumul cel drept care este cel fericit.*** Nu este o cale care aduce amărăciune, disperare, care aduce răul asupra omului, ci drumul lui Dumnezeu este plin de lumină, bucurie, sănătate trupească şi sufletească, pace, seninătate, pentru că Hristos este fericirea cea necuprinsă. Acestea toate le dăruieşte, în timp ce diavolul este sărac lipit, n-are nimic bun să ofere pe cale celor care ascultă de sfaturile lui, de ceea ce-i îndeamnă şi ca un nefericit ce este, poartă cu el nefericirea. ***Să ascultăm de Dumnezeu, căci El ne dă tot ceea ce are şi fiindcă este lumină, paradis, iertare, viaţă, fericire veşnică, El ni le dăruieşte pe toate.***

De ce să nu dobândim toate aceste bunuri, să ne urâm pe noi înşine şi să-L facem pe El nefericit? Nu ne trebuie nimic altceva decât o mică iluminare, un mic efort ca să ne schimbăm modul de viaţă, să ne urcăm în trenul vieţii care are ca destinaţie finală Poarta cea de aur, care se numeşte Împărăţia Cerurilor, adică inima lui Hristos. Şi dacă sufletul nostru va avea trăsăturile Părintelui

ceresc, ca fiu al lui Dumnezeu, el va intra neîmpiedicat în inima lui Dumnezeu, în această fericire mare, necuprinsă şi de negrăit. Deci să ne ajutăm pe noi înşine în această problemă a întoarcerii, ca să fim fericiţi, să trăim o bucurie necuprinsă, atunci când putem în toată vremea să ne curăţim sufleteşte şi deplin. Iar când Dumnezeu ne va chema la această frumoasă curăţire, să ne îndreptăm către tronul Lui.

De asemenea, prin iluminarea pe care o dobândim, avem datoria faţă de Dumnezeu şi faţă de aproapele nostru să-l ajutăm pe cel de lângă noi, să-l aducem la pocăinţă, la Sfânta Spovedanie şi acest mare bine este vrednic de răsplată. Mare lucru este să aducă cineva pe fratele lui la pocăinţă şi la mărturisire.

Să ne rugăm pentru fraţii noştri creştini ca să afle drumul mântuirii şi în afară de cererile noastre pe care le facem în rugăciune, să avem o parte de cereri şi pentru oamenii care nu-L cunosc pe Dumnezeu. Acesta este un gest real de iubire faţă de aproapele. Şi când iubim pe fraţii noştri săvârşim lucrarea lui Dumnezeu, Îl avem în noi, pentru că ***Dumnezeu este iubire şi cel ce rămâne în iubire rămâne în Dumnezeu şi Dumnezeu în el (I Ioan 4, 16).***

Mă rog ca toţi să ne trezim şi să ne aprindem făcliile prin pocăinţă şi răbdare, pregătiţi să aşteptăm venirea Domnului, ca să intrăm împreună cu El în Cămara cea luminoasă a Împărăţiei Lui. Amin!

(Cuvântare ţinută înaintea credincioşilor din Canada)

Omilia a XXVII-a - „Slavă iubirii Tale de oameni, Doamne”

Fiii mei binecuvântaţi, ***Dumnezeul nostru este iubire şi Cel ce rămâne în iubire rămâne în Dumnezeu şi Dumnezeu în el (I Ioan 4, 16).***

Creştinul care nu are iubirea lui Dumnezeu în inima lui nu are în sufletul lui viaţă în Hristos. Această mare lucrare a lui Dumnezeu, de a Se pogorî, de a lua trup omenesc şi de a Se face om, ca să locuiască între noi, să Se apropie de noi, nu este nimic altceva decât expresia iubirii divine faţă de oameni. Dragostea lui Dumnezeu este cea care ne ocroteşte şi se îngrijeşte de toate ale noastre, iar noi oamenii, păcătuim şi-L întristăm pe Creator. De multe ori, ne arătăm necredincioşi, dar iubirea Lui de oameni este nemărginită şi ne iartă toate. Toţi şi cel dintâi eu, am întristat inima lui Dumnezeu, care se numeşte iubire faţă de om. De aceea, va trebui să luăm aminte în continuare la viaţa noastră, să nu-I dăruim din nou amăreala păcatului.

Parabola Fiului risipitor din Evanghelie este expresia exactă a iubirii de părinte a lui Dumnezeu faţă de omul păcătos. Acolo vedem că fiul risipitor, ce preinchipuie pe orice om de pe pământ, a cerut de la Tatăl său partea ce i se cuvenea din moştenirea părintească. Bineînţeles că a cerut fără minte şi fără înţelepciune partea lui, rupându-se de casa părintească, de iubirea şi de grija Tatălui. Şi, crezând că este capabil să se îngrijească singur de viaţa lui, a plecat dar a plătit foarte scump nemintoşenia lui. Aşa cum ne relatează Sfânta Evanghelie, fiul risipitor a cheltuit întreaga avere, ducând o viaţă păcătoasă.
Păcatul naşte însă moartea ***- plata păcatului este moartea (Romani 6, 23).*** El aduce moartea sufletească, dar de multe ori se face cauză şi a morţii trupeşti. Fiul risipitor, după ce a risipit tot ce avea, a ajuns să pască porcii şi să trăiască împreună cu dobitoacele. La fel şi creştinul, când primeşte prin Sfântul Botez drept moştenire harul lui Dumnezeu şi se desparte după aceea de El, rupând orice legătură cu Dumnezeu Tatăl, ajunge vas al diavolului, al păcatului, „făptură risipitoare“, îndepărtată de Dumnezeu şi căzută continuu din păcat în păcat. Parabola ne spune din nou că, la un moment dat fiul şi-a revenit în sine, a înţeles greşala lui. Când săvârşea păcatul, se pare că era în afara lui, în afara raţiunii, a cuminţeniei şi a cumpătării.

Hristos ne spune că acesta şi-a venit în sine şi s-a gândit: ***Câţi argaţi ai tatălui meu se satură de pâine şi eu sufăr aici de foame? (Luca 15, 17).*** „Eu pier aici printre străini şi ar fi bine să mă întorc, să-i cer tatălui meu, nu să mă socotească fiul lui, pentru că nu sunt vrednic, ci să mă facă precum pe unul dintre argaţii lui, ca pe unul dintre slujitori. Aceştia o duc atât de bine acolo, încât să fiu ca ei, îmi este destul. Nu am îndrăzneala să-i cer din nou înfierea, pentru că am pierdut-o, am cheltuit toată averea tatălui meu, şi-mi ajunge să fiu doar argatul lui.”

Acestea şi multe altele cugeta el şi s-a hotărât să plece. Înainte de a ajunge, însă, tatăl său ieşise din casă şi-l aştepta cu braţele lui iubitoare deschise. Cât de mult este pregătit Dumnezeu să-l primească pe păcătos! Fiul cel risipitor a luat drumul întoarcerii, al mântuirii, drumul cel neted şi a ajuns la casa părintească. Tatăl său pe loc l-a primit, l-a îmbrăţişat, l-a sărutat, a plâns pe umărul lui şi el a început să-i spună: ***Am păcătuit, părinte, la cer şi înaintea ta şi nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău, fă-mă ca pe unul dintre argaţii tăi (Luca 15, 19).***

Şi ce i-a răspuns tatăl? Uită toate pe care le-ai făcut! Îmi este de ajuns întoarcerea ta, faptul că te-ai întors acasă. Mort ai fost şi ai înviat, pierdut erai şi te-ai aflat. Toate celelalte uită-le – păcatele, greşelile, pierderea averii!

Imediat a poruncit să fie spălat şi îmbrăcat cu veşmântul strălucitor al înfierii, apoi i-a dat inel în mână. Toate s-au schimbat şi în timp ce acolo era întinat, îngrijitor de porci, prin întoarcerea lui, a devenit într-o clipă fiul împăratului împodobit cu strălucire. Nu se aştepta la acest lucru, la atâta iubire şi schimbare din partea tatălui. Ce cugetare zadarnică şi ce înşelăciune a trăit stând departe de el!

La sfârşit, a poruncit să se junghie viţelul cel gras şi să înceapă marele ospăţ pentru întoarcerea fiului rătăcit. Şi petrecerea a început şi toate străluceau în palatul tatălui şi el însuşi îşi ieşise din sine înaintea minunii mântuirii lui. Tatăl se luminase o dată cu întoarcerea fiului şi era plin de fericire şi desfătare.

Aceasta este imaginea cea mai săracă a iubirii pe care o are în realitate Dumnezeu faţă de omul păcătos. Părintele ceresc este mereu pregătit în momentul în care omul se întoarce şi cere iertare, revenind la viaţa cea înţeleaptă, să ierte şi să şteargă totul. Este suficient doar ca omul să-şi vină în sine, adică să-şi înţeleagă greşelile, să-şi smerească cugetul, să recunoască că a păcătuit, să ceară iertare şi Dumnezeu îi va spune: „Uită-le pe toate, fiule, este de ajuns că te-ai întors. Pe toate ţi le iert pentru că te-ai întors la Mine”.

Celălalt, vrăjmaşul omului, diavolul cu marea lui viclenie, cu dibăcia şi cu tehnica lui îi şopteşte păcătosului la ureche şi-i spune:„Dumnezeu nu te iartă, pentru că eşti tare păcătos, ai făcut crime şi acum te aşteaptă pedeapsa cea mare şi iadul. Nu te apropia deloc de El, că nu eşti vrednic să-ţi ridici ochii, să te rogi şi să ceri iertare. Dumnezeu este mânios pe tine şi atâtea altele”.

Păcătosul nu trebuie să creadă în toate acestea. Un tată sau o mamă, când fiul lor se întoarce de la o viaţă păcătoasă, desfrânată, chiar dacă mai înainte i-a înjurat, i-a

bătut, i-a îmbrâncit, i-a batjocorit, pe loc îl vor îmbrăţişa, îi vor da iertarea şi nu se vor mai gândi la nimic rău. Este suficient că fiul lor s-a întors acasă schimbat.

Dacă o mamă cu o iubire omenească, incomparabilă cu iubirea lui Dumnezeu, oferă atâta iertare şi milă fiului ei rătăcit, cu atât mai mult Dumnezeu, Cel nemărginit în iubire şi milostivire, va dărui iertarea şi mila Lui. Nu trebuie să dăm ascultare şoaptelor diavolului apostat, pentru că acesta nu ştie ce e smerenia şi de aceea stă departe de Dumnezeu. În momentul în care smerenia apare în gândul omului, imediat începe şi întoarcerea lui. Deci egoismul şi mândria sunt acele rele care ne îndepărtează de Dumnezeu. Dacă purtăm imaginea fiului risipitor în gândul şi în inima noastră, ne vom pocăi şi ne vom întoarce continuu, îmbogăţindu-ne sufletul cu iubirea divină. Atunci vom simţi că Dumnezeu este Părintele nostru iubitor cu o iubire fără limite. Aflaţi în iubire, este cu neputinţă să fim tulburaţi, oricât ne-ar şopti vrăjmaşul că Dumnezeu nu ne iartă că am făcut crime în viaţă. Când vedem în oglindă fiului risipitor persoana Părintelui nostru ceresc, toate gândurile diavolului se vor risipi.

Doi călugări fuseseră cândva atraşi de diavoli, părăsiseră pustiul şi deveniseră mireni. Dumnezeu a căutat spre ei şi-a amintit de osteneala nevoinţelor şi de dăruirea lor şi i-a luminat să se întoarcă. Au revenit la schit şi s-au spovedit de păcatele lor, iar duhovnicii le-au dat canon că timp de un an fiecare să trăiască închis, adică să nu vadă faţă de om, ci doar să se roage şi să primească puţină mâncare. Prin acest canon de un an erau iertaţi de greşala lor şi primeau Sfânta Împărtăşanie. După un an i-au scos din viaţa singuratică a pocăinţei. Unul apărea strălucitor, cu faţa foarte uscată, dar mulţumit, pe când celălalt era foarte abătut. Hrana fusese aceeaşi, păcatele la fel, dar înfăţişarea lor era diferită.

Şi l-au întrebat pe primul:
- Tu, părinte, la ce te gândeai, închis acolo în chilia ta?

- Mă gândeam că L-am întristat pe Dumnezeu şi mi-am osândit sufletul, cugetam la ce mă aşteaptă, că voi trăi veşnic împreună cu demonii. Şi aflându-mă cu mintea în iad, mi-am pierdut puterea, m-am amărât foarte tare şi de atâtea lacrimi m-am uscat.

L-au întrebat după aceea pe celălalt:

- Tu, părinte, cum ţi-ai trăit pocăinţa?

- Eu mă gândeam la iubirea lui Dumnezeu şi la faptul că demonul m-a tras spre el, dar mâna divină m-a apucat şi m-a adus înapoi la viaţa curată de călugăr pe care am trăit-o. Mi-am amintit de prima mea viaţă, cum am ajuns, apoi că Dumnezeu, răstignindu-Se, m-a adus aici prin Preacuratul Lui Sânge şi m-a învrednicit să primesc Sfânta Împărtăşanie după un an. Şi, astfel, am devenit liber să trăiesc împreună cu părinţii, ca mai înainte şi m-am bucurat. Bucuria aceasta m-a făcut să nu simt această uscăciune şi această tristeţe.

Atunci părinţii au tras concluzia că amândoi împliniseră pocăinţa într-un mod fericit. Unul cu iadul şi celălalt cu iubirea faţă de Dumnezeu s-au pocăit drept şi s-au întors la viaţa monahală fericiţi.

Din această povestire vedem că atunci când ne pocăim şi plângem, gândindu-ne la păcatele noastre şi la iad, la chinurile de jos, la despărţirea veşnică de Dumnezeu, de îngeri şi de lumină, toate acestea ne vindecă şi ne ajută să dobândim comuniunea cu Dumnezeu, Care ne trimite iubirea Lui. De asemenea, când omul se gândeşte la iubirea aşa de mare a lui Dumnezeu Tatăl, care-l face să se întoarcă fără să se scârbească de întinarea, de păcatele, de blasfemiile şi crimele lui şi-l mântuieşte şi-l duce la viaţa curată a pocăinţei, cum să nu plângă din iubire faţă de Dumnezeu şi cum să nu se bucure? Şi această purtare este la fel de binecuvântată ca şi cealaltă. Omul, prin recunoaşterea păcatului, pe de o parte, dar şi a iubirii părinteşti a lui Dumnezeu, pe de altă parte, se mântuieşte şi se întoarce la calea care are ca punct final poarta de aur a Împărăţiei Cerurilor.

Cât trebuie să ne gândim la faptul că Hristos ne-a dăruit viţelul cel gras care este Trupul şi Sângele Său, ca să trăim lângă El şi uniţi cu El. Dacă sângele ţapilor şi al taurilor şi cenuşa junincii amintite în Vechiul Testament curăţă pe cei „împărtăşiţi", cu atât mai mult Sângele lui Hristos ne spală de tot păcatul.

Căci dacă sângele ţapilor şi al taurilor şi cenuşa junicii, stropind pe cei spurcaţi îi sfinţeşte spre curăţia trupului, cu cât mai mult sângele lui Hristos, care prin Duhul cel veşnic, S-a adus lui Dumnezeu pe Sine, jertfă fără de prihană, va curăţa sufletul vostru de faptele cele moarte, ca să slujiţi Dumnezeului celui viu? (Evrei 9, 13-14).

Deci, dacă sângele animalelor jertfite era destinat să ierte păcatele oamenilor, cu atât mai mult sângele lui Hristos Răstignit, sângele Mielului lui Dumnezeu curăţeşte, sfinţeşte şi mântuieşte pe omul păcătos. Primind Sfintele Taine devenim dumnezei „după har", ***dumnezei sunteţi toţi şi fiii Dumnezeului Celui Preaînalt (Psalmul 81, 6).*** Dobândim acest statut de fii ai lui Dumnezeu, după har şi prin participare. Important este cum ne gândim să ne apropiem de Sfânta Împărtăşanie.

Cinstitul Trup şi Sânge al Domnului Hristos este Sfânt, iar eu sunt un om păcătos, un nemernic, un criminal care dacă mă apropii, s-o fac în pocăinţă, spovedit şi cu dezlegarea duhovnicului, căci împărtăşindu-mă primesc viaţa cea veşnică. Prin Sfânta Cuminecătură devin părtaş al Împărăţiei, ***moştenitor al lui Dumnezeu şi împreună moştenitor cu Hristos (Romani 8, 17).***

Aceasta înseamnă că creştinul, prin Sfânta Împărtăşanie, la Parusie, va locui împreună cu Hristos. Unde va fi Acela, va fi şi el, cel care se împărtăşeşte cu Sfintele Taine, prin pocăinţă şi îndreptare.

Răul constă în faptul că ucidem iubirea lui Dumnezeu care se află înaintea noastră, nu răspundem după putere măririi acesteia. Dacă ni s-au iertat toate păcatele şi ni se vor ierta până la sfârşitul vieţii noastre, noi ce vom da în schimb Domnului pentru marea Lui iubire? S-o pomenim şi s-o trăim continuu, pentru că ea ne va da curajul să înfruntăm viaţa cu succes.

Iar când suntem încercaţi de iubirea lui Dumnezeu, cel puţin să-I mulţumim repetând cuvintele lui Iov cel îndelung răbdător: Domnul a dat, Domnul a luat, fie Numele Domnului binecuvântat.

Fiecare încercare este „în fapt” o expresie a iubirii lui Dumnezeu. Fie în adâncime, fie în înălţime, nimic nu este lipsit de iubirea şi de ocrotirea lui Dumnezeu. Nenumăraţi sunt oamenii, fără de sfârşit creştinii care atribuie întoarcerea lor, fie personală, fie a întregii familii, unei încercări a vieţii.

Un om când a simţit că un mare demnitar îl iubeşte, îl ocroteşte, îl ajută, se bucură în toată vremea de sprijinul lui, păşeşte pe drum cu multă uşurinţă şi siguranţă. Şi se mândreşte şi se împăunează că acela este ocrotitorul lui. Dacă astfel gândeşte cineva despre un mare conducător lumesc, cu atât mai mult ar trebui s-o facem noi, creştinii, şi să ne dăruim inima întreagă lui Hristos. Şi aceasta mai ales atunci când credem absolut, nezdruncinat şi fără umbră de îndoială că El este Dumnezeul nostru, Cel ce S-a răstignit pentru noi, Mijlocitorul dintre Dumnezeu şi oameni, Dumnezeu-Omul, Care ne-a iubit desăvârşit, aşa cum nimeni n-a făcut-o. Dovada este că, atunci când un om se pocăieşte, cetele îngereşti primesc semnalul de prăznuire.

Bucurie mare se face în cer pentru un păcătos care se pocăieşte (Luca 15, 7). Numai când ne gândim că bucuria îngerilor este negrăită, atunci când află că un mare păcătos de pe pământ s-a pocăit şi s-a întors la calea lui Dumnezeu, înţelegem cât de mare este iubirea lor pentru oameni. Cugetaţi la bucuria îngerului rânduit la

Sfântul Botez să păzească pe acest om, pe acest păcătos pocăit, pe care nu l-a părăsit niciodată, chiar dacă stătea departe de el din cauza păcatelor. Îngerul păzitor al sufletului omului se roagă întotdeauna lui Dumnezeu pentru el.

Sfânta Evanghelie ne descoperă că la un smochin neroditor a venit Stăpânul şi a zis slujitorului:
- Vin aici în fiecare an şi nu găsesc în el rod, taie-l deci, ca să nu mai ocupe locul şi să plantăm altceva.

Slujitorul i-a răspuns:
- Lasă-l şi acest an, ca să pun îngrăşământ, să sap împrejurul lui, să-l ud şi poate va rodi.

- Voi aştepta, i-a zis din nou stăpânul.

Aşa este şi îngerul păzitor. De multe ori, secera morţii vrea să piardă pe omul păcătos pentru păcatul lui, iar îngerul se roagă şi zice:
- Doamne, mai lasă-l pe acest suflet, mai dă-i timp şi poate că se va pocăi, se va întoarce, îşi va recunoaşte greşeala şi va reveni la Tine.

Dumnezeu aşteaptă, şi aceasta arată iubirea cea mare a îngerului păzitor faţă de om. Cu toate că acesta este încă murdar de păcat, îngerul îl urmează îndeaproape.

Un om sfânt a coborât din pustiu în cetate pentru o anumită nevoie duhovnicească. Şi a văzut afară într-o curte un tânăr care şedea şi plângea şi şi-a dat seama că este îngerul lui Dumnezeu.

S-a apropiat de el şi l-a întrebat:
- Cred că nu eşti om, ci îngerul lui Dumnezeu, dar nu înţeleg de ce plângi?

- Într-adevăr, nu sunt om, aşa cum bine ţi-ai dat seama, ci îngerul păzitor al sufletului unui creştin. Stau aici şi plâng pentru că omul care mi-a fost încredinţat să-l păzesc, în acest moment, păcătuieşte în această casă şi-l aştept aici, ca să continui ocrotirea lui, plângând şi rugându-L pe Dumnezeu să-l ierte, să-l lumineze ca să nu mai săvârşească din nou acest păcat.

Sfântul s-a minunat de iubirea îngerului pentru om şi şi-a dat seama că de aceea, cetele nenumărate de îngeri prăznuiesc când un păcătos se întoarce. Vedeţi cine este Hristos Dumnezeul nostru şi ce nădejde trebuie să avem în iubirea Lui şi a îngerilor? De aceea, ***să nu deznădăjduim, să nu ne pierdem curajul, ci cu***

îndrăzneală să alergăm la Tronul harului lui Dumnezeu, cerând milă şi iertare, nu numai pentru noi, ci pentru fiecare om de pe pământ. Toţi suntem fiii lui Dumnezeu, făpturile Lui şi pentru toţi S-a răstignit Hristos.

Există, însă şi oi amăgite, care trebuie să se întoarcă şi au nevoie de rugăciune. Cine se va ruga pentru aceste făpturi? Aceia care au primit mila lui Dumnezeu, care L-au cunoscut şi au fost miluiţi de iubirea Lui. Înaintea Acestuia, suntem datori să ne rugăm pentru fiecare om.

Încălcarea poruncilor divine nu este doar păcatul, ci şi lipsa rugăciunii pentru ceilalţi oameni, împlinirea datoriei pentru fiecare suflet. În timp ce Hristos iubeşte lumea întreagă, pentru care S-a răstignit, noi ne rugăm doar pentru noi înşine şi uităm de ceilalţi. Nici unul dintre oameni n-a fost însă uitat de Hristos pe cruce. Deci să ne plecăm genunchii şi să ne ridicăm mâinile şi să facem rugăciune fierbinte din toată inima pentru toţi oamenii, căci nu ştim câtă putere au acestea!

Oamenii vin la pocăinţă şi se întorc, chiar dacă nu le-a vorbit cineva despre aceasta, ceva se întâmplă în viaţa lor, o rugăciune şi-a făcut efectul. De aceea, trebuie să ne rugăm şi să ne arătăm, astfel, iubirea, să devenim imagini mici şi copii autentice ale iubirii lui Dumnezeu faţă de aproapele.
Să dăm slavă şi cinste iubirii Lui de oameni. Slavă iubirii Tale de oameni, Doamne, pe care ai înmulţit-o cu îmbelşugare pe pământ şi ai acoperit cu slavă şi cu iertarea Ta păcatele omenirii! Amin.

(Cuvântare ţinută în America)

(din: Ne vorbeşte Stareţul Efrem Filotheitul. Meşteşugul mântuirii, Editura Egumeniţa)

Episcopul Asterie al Amasiei – Omilie la duminica Fiului risipitor

Însăşi experienţa de toate zilele ne-a arătat că ceata fariseilor este nesimţitoare şi vicleană în acelaşi timp şi ignorantă în orice fel de virtute. Fariseii erau vicleni, pentru că în timp ce Dumnezeul şi Mântuitorul nostru se apropia cu bunăvoinţă de toţi păcătoşii care veneau la El, ei se supărau şi murmurau, împovăraţi fiind de marea şi buna răbdare a Domnului şi de covârşitoarea Lui bunătate; erau nesimţitori, pentru că se îndepărtau de iertare, cu toate că sufletele lor erau mai bolnave decât ale celorlalţi oameni pe care ei îi osândeau. Aşa erau fariseii.

Mântuitorul, însă Care depăşea orice bunătate, Care era foarte bun şi era o vistierie nesfârşită de indurări, n-a lăsat nici pe farisei nevindecaţi. Fariseii, ca nişte cai sălbatici care nu te lasă să-i atingi cu mâna, nu sufereau să le vorbească pe faţă de păcatele lor. Pentru aceea Domnul le vorbea în parabole, amestecând cu miere doctoria cea amară şi fără gust astfel, cu dibăcie le vindeca boala lor, învăţându-i că este un lucru plăcut şi iubit lui Dumnezeu pocăinţa păcătosului.

După ce a vorbit despre găsirea oii celei pierdute, despre bucuria ce a simţit-o păstorul la găsirea ei, după ce a arătat şi veselia femeii care a găsit drahma ce se ascunsese în pământ şi că a chemat pe femeile din vecini ca să ia parte la bucuria ce însăşi o avea, atacă un subiect mai clar şi mai precis, parabola celor doi fii pe care aţi auzit-o adineaori. Parabola este aşa: ***„Un om avea doi fii şi a spus cel mai tânăr: Tată, dă-mi partea de avere ce mi se cuvine”.***

Foarte bun lucru şi potrivit fiinţei raţionale ca să cerceteze cu râvnă sensul ascuns în parabole şi obscurităţi şi să-l aducă la lumină. Mai cu seamă acest lucru îl laudă Solomon, făcând această idee început al cărţii proverbelor: ***„De a cunoaşte înţelepciunea şi învăţătura, de a înţelege cuvintele gândirii şi de a pricepe vicleniile cuvintelor".*** Să vedem şi noi care este sensul parabolei Stăpânului, punând capăt discuţiei felurițiilor interpreţi ai parabolei, ca şi Solomon certei dintre cele două femei care pretindeau acelaşi copil.

Se cuvine să înţelegem prin tatăl pe Dumnezeu, iar prin cei doi fii ai tatălui, pe cel mai mare şi pe cel mai mic, să-i luăm drept doi oameni:

⇒ *unul care rămâne în harul ce i-a fost dat, în dragostea către Dumnezeu, care nu s-a revoltat niciodată împotriva Bisericii, nici n-a căzut de la împărtăşirea tainelor ca de la o masă părintească;*
⇒ *celălalt, uşuratic, s-a despărţit fără greutate de adevăratul tată - căci Dumnezeu este Tatăl obştesc al tuturor - a împrăştiat şi a stricat darurile date lui de Dumnezeu, după cum desfrânaţii obişnuiesc să cheltuiască banii părinţilor lor.*

Sensul mai general al alegoriei cuprinde aici în puţine cuvinte mulţime de interpretări amănunţite. Trebuie să vedem deci ce înseamnă cererea părţii de avere de la tatăl. Şi dobândeşte repede partea. Mulţi oameni cer de la Dumnezeu botezul şi împărtăşirea cu Sfintele Taine ca o moştenire ce li se cuvine. Dumnezeu nu refuză de a le-o da, ci îndeplineşte cererea cu foarte multă grabă. Trebuie însă ca acela care o primeşte să nu fie râvnitor numai la dobândirea acelei moşteniri şi nepăsător la păzire, ci să o primească cu plăcere şi să o păstreze cu băgare de seamă. Căci are şi hoţ isteţ şi viclean, care se sileşte în diferite chipuri s-o fure, nu ca să se îmbogăţească el prin răpirea ei, ci ca să arate pe cei lipsiţi de ea săraci şi nenorociţi.

Tatăl nu este chiţibuşar, nici zgârcit sau greoi la datul harului; dimpotrivă, nu dă unuia mai mult, iar altuia mai puţin, ci dă ceea ce se cuvine, da în chip egal tuturor. Chiar dacă ai vedea ieşind din botez în acelaşi timp o sută de mii de oameni, toţi au în chip egal acelaşi dar: iertarea păcatelor, vrednicia înfierii, aceeaşi lucrare înfloritoare a Duhului. Pornind de aici însă, unii rămân în libertatea şi în nobleţea părintească, trăind potrivit legilor şi poruncilor în care au fost născuţi, păstrează nepătată bunăstarea şi fericirea vieţii lor, bucurând pe Tatăl, iar ei făcându-şi o onoare din bunăvoinţa Aceluia; alţii născocesc alte idei şi dau direcţii vieţii, cum a fost Abesalom cel din vechime, neştiind să chivernisească bine bogăţia îmbelşugată ce li s-a dat, nici să gospodărească cu înţelepciune casă lor nouă şi

luminată; se ruşinează şi de frumuseţea casei şi strică şi tăria bogăţiei duhovniceşti; se fură pe ei înşişi, viclenesc împotriva fericirii lor şi sunt stricătorii vredniciei neamului omenesc, cum ni s-a arătat şi acest tânăr din parabolă, care ***„a plecat într-o ţară îndepărtată şi acolo a cheltuit averea lui, trăind în desfrânări”.*** Care ţară? Străină poruncilor lui Dumnezeu, lipsită de fapte bune; nu odrăsleşte nici un bine, ci rodeşte cu sârguinţă un singur fruct, păcatul dureros şi plin de spini; în ea nu este izvorul vieţii, nici paradis desfătător şi înfloritor care să înveselească faţa, ci-i cu totul plină de praf şi funinginoasă; auzim că această ţară este asemenea ţării sodomiţilor după ce a căzut foc peste ea. Ţara aceea n-a fost creată cu o astfel de natură – căci Creatorul n-a creat nimic netrebnic sau rău - ci păcatul locuitorilor ei a făcut-o netrebnică.

Aşadar, a plecat desfrânatul şi paricidul într-o ţară străină, neştiind să spună acele cuvinte: „Bine-mi este a mă lipi de Dumnezeu“. Să nu te miri dacă, în chip alegoric, am numit pe păcătos paricid. Căci mai cu seamă este vrednic să fie biciuit cu un astfel de nume cel ce se leapădă de Tatăl obştesc.

Iar dacă vrei, ascultă pe Dumnezeu, Care, prin profetul Isaia, Se plânge împotriva nerecunoscătorilor iudei: ***„Ascultă, cerule şi ia în ureche, pământule, că Domnul a vorbit: Am născut fii şi i-am crescut, dar ei s-au lepădat de Mine”***; iar în altă parte, spune: ***„Dacă sunt Tată, unde este slava Mea? Dacă sunt Stăpân, unde este frica de Mine?”.***

Cumplit lucru este ca un fiu tânăr să se despartă de tatăl lui! Atâta vreme cât stă la un loc cu tatăl lui, de bunăvoie sau de frică, se ruşinează de el, este cuviincios, supus, cuminte, căci are prin legăturile fireşti cu tatăl său un pedagog nedespărţit de el; nu are nici o legătură cu oamenii desfrânaţi, nu se înhăitează cu cetele tinerilor destrăbălaţi, nici nu poate cheltui fără nici o oprelişte în chip rău averea. Pentru tânăr prea multă bogăţie este prilej de desfrânare. Dar pe toate acestea le respinge şi le îndepărtează când e departe de ochiul tatălui. Când tinereţea este lăsată, de capul ei şi nu ştie nici de frică, nici de ruşine, doi paznici puternici ai tinereţii răzvrătitoare, atunci da, atunci toate se pierd şi se nimicesc. Nimeni nu mai este în stare să oprească răul, întocmai ca un foc crescut atât de mare încât biruie multele braţe ale stingătorilor.

„A plecat într-o ţară îndepărtată şi acolo a cheltuit averea lui, trăind în desfrânări”. Nu se împrăştie şi se cheltuieşte numai bogăţia pământească de cade în mâna unor iconomi răi, ci şi bogăţia cea mare şi nematerială, care ni se dă nouă din cer, cu atât mai repede se risipeşte când este încredinţată unor suflete iubitoare de trup.

Oare nu i se pare celui care are minte pierdere de mari comori atunci când se pierde harul, când se strică împărtăşirea de la masa cea de taină şi când foamea îl cuprinde pe cineva de trupul şi sângele lui Hristos, iar iniţiatul şi ucenicul credinţei este îndepărtat de la împărtăşirea cu Sfintele Taine, când dintre înţelepţi este numărat împreună cu desfrânaţii, când cade din curăţie în necurăţie? Nu înseamnă asta a cheltui averea? Averea cea nematerială, cea mai presus de lume, cea cerească, cu care nu poate să se compare nici toate bogăţiile lumii? N-ar putea exista o sărăcie mai cumplită, nici o goliciune mai urâtă decât de a fi lipsit de aceste comori.

A cheltuit şi Adam averea sa în chip rău, a căzut din toată averea părintească şi a fost alungat dincolo de ţinutul acela prea frumos, pe care l-a lucrat Dumnezeu şi pe care, plantându-l prin propria Sa înţelepciune, l-a arătat încărcat cu tot felul de plante. Adam, golindu-se de toată îmbrăcămintea sa, se ruşina mai mult de goliciunea sa decât de acoperământul de frunze. Aşa ajung şi toţi păcătoşii: din fii, năimiţi; din oameni nobili, oameni fără nici o slavă; din liberi, sclavi; din bogaţi, săraci; neputincioşi să mai spună cuvintele obişnuitei îndrăzneli: „Tatăl nostru Care eşti în ceruri”.

„Şi mergând, s-a alipit de unul din locuitorii ţării aceleia şi acela l-a trimis în ţarinile sale să pască porcii”. Cumplit este locuitorul acestei ţări, care adună pe toţi desfrânaţii, care apropie de el pe toţi dezmoşteniţii soartei, care atrage la el pe ucigătorii de tată şi-i trimite să îndeplinească treburi lipsite de cinste. Trebuie notat că stăpânul turmei nu este păstor de oi, ci de porci. Păstor al oilor cuvântătoare este Hristos, Care spune: ***„Eu sunt păstorul cel bun”.*** Iar păstor al porcilor este diavolul, prietenul porcilor.

Oare nu-şi aminteşte ascultătorul de minunea aceea când Hristos a vindecat pe îndrăcit, omul acela înfricoşător şi slăbănogit, care a ieşit din morminte? Nu-şi aminteşte că demonii alungaţi din om – căci era o tovărăşie de duhuri necurate – l-au rugat să-i lase să se ducă în turma porcilor? Negreşit că au legături de prietenie cu aceste animale şi trebuia să-şi aibă ca loc de odihnă fiinţe tot atât de necurate ca şi ei.

Aşadar, l-a trimis pe nenorocitul tânăr să pască porcii. Vai, ce nenorocire! Vai, ce nefericire! După fericirea lui de altădată să ajungă tovarăş cu păzitorul porcilor, să mănânce roşcove, hrană rece şi nehrănitoare! Aşa-i natura desfătării păcatului! Dulce pentru puţină vreme şi n-are în ea nimic folositor.

[...]

Nu se mai numeşte pe el fiu, ci de bunăvoie se dezgoleşte de vrednicia de fiu din pricina umilinţei. Se numeşte slugă şi-şi dă şi celelalte nume de necinste, ca să ne arate că cel care-şi plânge păcatele trebuie să-şi aibă sufletul abătut şi să se umilească. Într-adevăr, mulţi din cei care se folosesc de pocăinţă, mărturisesc de formă că se întorc de la viaţa lor de altădată, dar prin felul lor de purtare se poartă ca şi cei care nu merită să fie osândiţi, trăind la fel cu cei care au viaţă curată şi care trăiesc ireproşabil, bucurându-se, ingâmfându-se, trăind în plăceri, fără să se osândească pe ei prin vreo întristare, ci mulţumindu-se numai cu numele celui ce se pocăieşte. Parabola aceasta dă îndreptar vieţii noastre, arătând că cel care are nevoie de mila lui Dumnezeu nu trebuie nici să-şi ridice ochii la cer, ci, prin privirea sa plină de ruşine, să arate lipsa de îndrăzneală a sufletului său, să imite pe vameşul acela care s-a dus odată cu fariseul la templu ca să se roage, care privea spre pământ şi se folosea numai de un singur cuvânt: ***„Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului!”.***

Mai departe, parabola descrie în persoana tatălui bunătatea lui Dumnezeu. Tatăl nu rămâne nepăsător când se întoarce fiul lui, nici nu-i întoarce spatele şi nici nu evită întâlnirea – căci prin aceste gesturi se manifestă starea sufletească a celor mâniaţi – ci, când l-a văzut că vine, îi iese înainte, nu merge cu paşi liniştiţi, fără grabă, ci aleargă ca să-l întâmpine cât mai degrabă pe fiul său cel rătăcit. Când a ajuns lângă el nu-l salută cu nepăsare, ci-şi lipeşte faţa de grumazul lui şi cu totul cuprins de tulburare dă drumul la şiroaie de lacrimi, aşa cum a făcut odinioară în Egipt Iosif când l-a văzut pe Veniamin. Şi tatăl îl sărută, simbol al împăcării.

Pe când fiul rostea cuvinte pline de milă şi căuta să-şi ceară iertare, tatăl întrerupe ruga lui şi porunceşte slugilor să-i aducă îmbrăcămintea cea mai bună, inel şi încălţăminte, spre a-i da vrednicia cinstei de altădată şi spre a împodobi, cum era şi firesc, pe cel plin de murdărie şi îmbrăcat în zdrenţe. După aceasta, porunceşte să se pregătească ospăţ şi masă, ca printr-o îngrijire deosebită şi printr-o primire părintească, să-l facă pe cel rătăcit să-şi uite nenorocirea.

Toate aceste lucruri nu sunt scrise de dragul povestirii, ci fiecare cuvânt cuprinde tainele unei ascunse alegorii. După cum ştiţi, este o parabolă; iar caracterul parabolei este, de a ne duce mintea pe temeiul celor spuse spre alte idei.

„Aduceţi-i haina cea mai bună!”. Ce vrea să ne spună prin aceste cuvinte? Ştim că tot cel care are parte de baia renaşterii se îmbracă cu har de sus, străluceşte prin noutate şi se îmbracă cu haina nestricăciunii. Aşa se petrec lucrurile acum, pentru că atunci când omul va cădea din nou în noroiul păcatului, are nevoie iarăşi de un

mijloc de curăţire a murdăriei. Şi ***pentru că nu este cu putinţă un al doilea botez cu apă, Dumnezeu a dăruit un ajutor, pocăinţa, de eficacitate egală cu botezul, care spală, prin lacrimi, întinăciunile noastre şi ne arată iarăşi curaţi. A venit aşadar păcătosul, a căzut cu faţa la pământ şi primeşte podoaba îmbrăcămintei celei cinstite. Dar pentru că suntem pecetluiţi în harul înfierii prin Duhul, a fost dat tânărului şi inelul, simbolul darului spiritual în care a fost pus din nou.***

Într-adevăr, Duhul cel Sfânt părăseşte pe cel care duce o viaţă rea, întocmai ca o porumbiţă care părăseşte un turn pustiit şi nu se întoarce mai înainte de a se ridica prin fapte de virtute, întărind şi punând în siguranţă pe de o parte simţurile, ca pe nişte uşi, prin care mai înainte intra neîmpiedicat păcatul, iar pe de altă parte, curăţindu-şi şi luminându-şi sufletul prin întoarcerea sa, cum se curăţă şi se luminează o casă văruită din nou.

I se dă tânărului şi încălţăminte. Pentru ce? Ştiţi bine că s-a spus şarpelui să ţintească călcâiul omului, iar omului, capul şarpelui, după cum este scris în cartea Facerii: ***„Tu vei ţinti capul lui şi acela, călcâiul tău” .***

După ce s-au făcut acestea, a venit şi fratele lui. Când a văzut ospăţul şi bucuria pentru întoarcerea fratelui cel rătăcit, s-a întristat. Întristarea fratelui face dovada unui suflet părtinitor şi ignorant. Cu toate că fusese păgubit cu ceva, totuşi trebuia să nu se supere, ci să se poarte cu bărbăţie, preferând pe fratele său puţinei pagube. Dar acum îl împovărează dărnicia altuia, cu toate că n-a fost cu nimic păgubit; izbucneşte de supărare, prin aceea că cel gol a fost îmbrăcat, cel înfometat, hrănit şi cel fără casă şi-a găsit adăpost. Asta e starea sufletească a fratelui. Şi vina lui e îndoit de mare prin faptul că sunt fraţi, în acest sens înţeleg şi parabola lucrătorilor viei din Evanghelia după Matei. Şi acolo, pentru că lucrătorii din ceasul al unsprezecelea, datorită dărniciei stăpânului viei, au primit aceeaşi plată ca şi cei ce au lucrat în vie din ceasul al treilea, au început să-şi arate nemulţumirea şi să cârtească, în felurite chipuri; stăpânul viei, însă, cu blândeţe, dar totodată şi cu dreptate, răspunde obiecţiilor celor nemulţumiţi prin următoarele cuvinte: ***„Prietene, dacă-ţi micşorez plata cu care ne-am învoit, ţine-mă de rău şi supără-te! Dar dacă munca ta n-a rămas neplătită, pentru ce te întristezi dacă am miluit pe cel întârziat? Bogăţia este a mea, nu cumva crezi că tu ai dreptul să dispui de ea? Eşti un om rău dacă te doare inima de bogăţiile altuia!“***

Mi se pare c-ar fi nimerit să-i fie adresate acestui frate asemenea cuvinte: „Scumpul meu prieten, partea ta de moştenire nu ţi s-a micşorat cu nimic, nici cinstea, nici slava din pricina mântuirii celui căzut. Să nu te supere bunătatea tatălui, dacă se poartă aşa de omeneşte cu cel ce-a primit atâtea lovituri de la

soartă. Cel care miluieşte nu judecă cu exactitate, ci dăruieşte cu iubire de oameni”.

Şi acestea, când ar exista un tată care să fie atras spre milă silit de cineva.

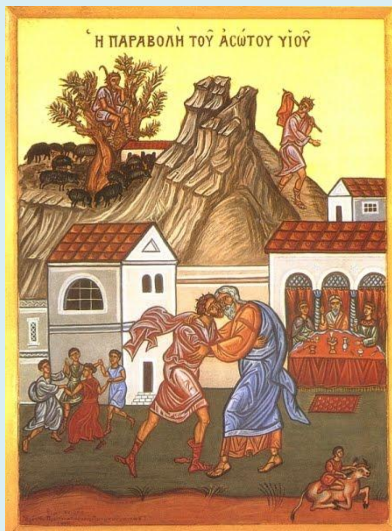
„Şi s-a mâniat fratele cel mai mare şi nu voia să intre. Iar tatăl a ieşit şi-l chemă“. O, bunătate părintească, care trebuie să te imparţi spre două pătimiri cu totul deosebite ale copiilor! Pe unul să-l primească pentru a pune capăt chinului, iar pe celălalt să-l roage ca să pună capăt invidiei. Şi mânia fratelui era foarte mare, după cum se poate vedea din cuvintele lui: ***„Când a venit acest fiu al tău care ţi-a mâncat averea cu desfrânatele, i-ai junghiat lui viţelul cel îngrăşat”.*** Cuvintele acestea exprimă exact revolta sufletului şi aduc sub ochi mânie tulburătoare, care se munceşte să izbucnească cu aceeaşi violenţă ca şi aburii, care închişi într-un fel oarecare, ies afară deodată cu multă forţă. Căci vezi cum îşi bate joc de fratele lui, aducându-i aminte de viaţa lui petrecută cu femeile desfrânate şi de nebunia lui, dând la iveală faptele de ruşine, pe care trebuia să le acopere, căci păcatele noastre fac pe rude să roşească.

Ce învăţătură ne dau aceste cuvinte pentru Biserică? Niciodată să nu huleşti pe fratele tău când se întoarce de la o viaţă stricată, nici să sfâşii rănile lui cu insulte, nici să-l facem de ruşine în faţa prietenilor povestind trecutul lui, ci să suferi împreună cu el pentru faptele lui trecute şi să te bucuri de cele prezente, pentru că părăsind fărădelegea, râvneşte dreptatea şi recunoscându-şi greşalele, se întoarce la virtute.

Iau parte la această bucurie şi îngerii şi se veselesc de cei care se întorc spre fapte bune, după cum am învăţat în chip precis de la glasul cel mare şi nemincinos. În nici unul dintre voi să nu fie gând de inovaţie, nimeni să n-aibă o viaţă desfrânată, nici să nu fugă de Tatăl nostru şi Dumnezeu, Căruia am fost învăţaţi să-I spunem: „Tatăl nostru Care eşti în ceruri”. Iar dacă cineva este cuprins de nebunie, de dorinţa de plăceri şi de altele asemenea, să se întoarcă din pustie, să vină la pâinea vieţii, evitând roşcovele, să-şi reia vrednicia de altădată, să ajungă liber şi fiu în loc de slugă. Tatăl este gata în iubirea Sa de oameni, iese intru întâmpinarea celui ce se pocăieşte şi se întoarce pentru că este iubitor de copii şi bun. Lui se cuvine închinăciunea, acum şi în vecii vecilor. Amin.

(din: Asterie al Amasiei, “Omilii şi predici“, Editura Institutului Biblic şi de Misiune Ortodoxă, Bucureşti, 2008)

Arhim.Ioil Konstantaros - Lectura apostolică din Duminica fiului risipitor

I Corinteni 6: 12 -20

Între multele teme pe care le dezbate Apostolul neamurilor (în epistolele) către Corinteni se află şi tema foarte serioasă a trupului omenesc. Şi aceasta, pentru că existau unii care, evident marcaţi de viaţa lor de mai înainte, credeau că erau „liberi” să trăiască cum vor, cu consecinţa ca trupul să şi-l transforme în obiect al cochetăriei şi al exploatării păcatului.

Însă să vedem textul apostolic în traducere şi apoi să ne concentrăm atenţia asupra unui punct foarte serios, pentru că după cum se pare şi în acest caz istoria se repetă:

„12.Toate îmi sunt îngăduite, dar nu toate îmi sunt de folos.Toate îmi sunt îngăduite, dar nu mă voi lăsa biruit de ceva.
13. Bucatele sunt pentru pântece şi pântecele pentru bucate şi Dumnezeu va nimici şi pe unul şi pe celelalte. Trupul însă nu e pentru desfrânare, ci pentru Domnul, şi Domnul este pentru trup.
14. Iar Dumnezeu, Care a înviat pe Domnul, ne va învia şi pe noi prin puterea Sa.
15. Au nu ştiţi că trupurile voastre sunt mădularele lui Hristos? Luând deci mădularele lui Hristos le voi face mădularele unei desfrânate? Nicidecum!
16. Sau nu ştiţi că cel ce se alipeşte de desfrânată este un singur trup cu ea? “Căci vor fi – zice Scriptura – cei doi un singur trup”.
17. Iar cel ce se alipeşte de Domnul este un duh cu El.

18. Fugiţi de desfrânare! Orice păcat pe care-l va săvârşi omul este în afară de trup. Cine se dedă însă desfrânării păcătuieşte în însuşi trupul său.
19. Sau nu ştiţi că trupul vostru este templu al Duhului Sfânt care este în voi, pe care-L aveţi de la Dumnezeu şi că voi nu sunteţi ai voştri?
20. Căci aţi fost cumpăraţi cu preţ! Slăviţi, dar, pe Dumnezeu în trupul vostru şi în duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu."

Aşadar, aceste adevăruri le propovăduieşte dumnezeiescul Pavel dinamic şi incontestabil. Însă, fraţii mei, zici că nu au trecut atâtea veacuri cu modele de vieţuire creştină, zici că nu au fost martirizaţi oameni pentru a rămâne neprihăniţi şi curaţi, zici că mesajul autentic al Sfintei Evanghelii s-a pierdut cu desăvârşire pentru unii, fără doar şi poate falşi creştini. Şi iată, din nou, îşi fac apariţia, în spaţiul mai larg al Bisericii, oameni, chiar şi clerici (?), care propovăduiesc exact cele pe care le condamnă atât de clar Duhul Sfânt prin Apostolul Pavel.

Nu înţelegem tema atât de importantă a postului, care pentru credincioşii creştini (când nu este vorba de boală) este obligatorie. Nu ne vom opri asupra faptului că însuşi Domnul nostru Iisus Hristos a legiuit postul, nici asupra faptului că Sfinţii Părinţi menţinând tradiţia apostolică, au consfinţit cu acrivie această convingere în cadrul Sinoadelor Ecumenice. Ne vom opri asupra a altceva. Vom vădi şi condamna în baza cuvântului celui viu al lui Dumnezeu teoriile „neonicolaite"; teoriile, chiar şi ale unor „profesori de teologie", care susţin – sărmanii – că aşa-numitele păcate trupeşti constituie o cale de cunoaştere a lui Dumnezeu.

Da, incredibil, şi totuşi adevărat, oameni care vor să se numească creştini şi, desigur, le place să susţină că doar ei exprimă în forma ei corectă Ortodoxia, au ajuns într-un punct atât de inimaginabil şi demonic, încât susţin că prin jegoşenia morală a păcatelor trupeşti pot ajunge la cel mai înalt grad al unirii cu Dumnezeu. (Doamne miluieşte!) Iubiţilor, o astfel de teorie este realmente un fenomen de denaturare în sensul strict al cuvântului.

Desigur, faptul că aceste teorii sunt inadmisibile, demonice şi, prin urmare, respingătoare şi condamnate de către însuşi cuvântul lui Dumnezeu şi de către toţi cei care se străduiesc prin pocăinţă şi prin viaţă de nevoinţă şi cu participare la Sfintele Taine, să împlinească ortopraxia, nu este neapărat nevoie să dezvoltăm. În punctul acesta, să accentuăm doar acestor domni că, dacă erau valabile aceste demonice credinţe ale lor, atunci fiul risipitor şi-ar fi îndeplinit deja scopul prin păcat şi prin „roşcove". Să adăugăm şi faptul că, în acest caz, teologii Bisericii noastre nu ar mai fi fost iubitori de feciorie şi ucenici iubiţi, ca şi toate sfintele,

feciorelnicele şi neprihănitele chipuri, ci nişte neruşinaţi şi stricaţi Don Juani şi Cassanove…

Pentru toţi cei care studiază nemincinosul cuvânt al lui Dumnezeu, tema este atât de simplă şi clară, încât s-ar mira cineva de o asemenea nerozie şi neruşinare, ce chinuie aceste sărmane victime ale desfătărilor simţurilor. Cu toate acestea, Epistola Apostolului Iuda, primele capitole ale cărţii Apocalipsei împreună cu lectura apostolică de astăzi, dar şi, în general, întregul cuvânt al lui Dumnezeu îl face pe orice credincios să se cutremure în faţa groaznicei decăderi a acestor „creştini" rătăciţi care au ajuns „***valuri sălbatice ale mării, spumegându-şi ruşinea în ei înşişi…***" (Iuda 13).

Oricine, n-ar putea decât să se întristeze pentru gradul de apostazie şi să se îndurereze cu inima pentru prăpastia înăuntrul căreia se poate prăbuşi şi strivi omul, când pierde din conştiinţa sa salvatoarea frică de Dumnezeu.

Fraţii mei, această creaţie de Dumnezeu plăsmuită, adică trupul nostru, este templu al Preasfântului Duh. Este nevoie ca acest adevăr să-l înţelegem bine şi să-l clarificăm în inima noastră. ***Trupul nu ne aparţine în înţelesul că putem trăi samavolnic şi să păcătuim. Este un templu răscumpărat cu nepreţuitul Sânge al Dumnezeului-Om, Domnul nostru Iisus Hristos; templu care a fost sfinţit în momentul Sfântului Botez.*** Iar ceea ce este cutremurător şi minunat totodată, este faptul că el devine (trebuie să devină) nu doar templu, ci şi un sfânt potir însufleţit de fiecare dată, când cu permisiunea duhovnicului nostru şi cu zdrobire, ne apropiem ca să devenim părtaşi la Trupul şi la Sângele lui Hristos.

Şi dacă chiar foarte puţin ar studia cineva cum privesc şi cum interpretează tema trupului omenesc Sfinţii noştri Părinţi, va simţi teamă înaintea acestei taine înfricoşătoare.

Aşadar, este nevoie, pe de-o parte, ca fraţii noştri neîntăriţi încă în credinţă să-şi astupe urechile în faţa învăţăturilor rătăcite, eretice şi condamnabile ale neo-ortodocşilor şi ecumeniştilor, iar, pe de altă parte, păstorii Bisericii noastre, dacă vor să se numească păstori adevăraţi şi buni şi nu „năimiţi", să lovească cu toate puterile lor această ciumă spirituală a neo-nicolaitismului, care a luat din păcate proporţii uriaşe.

Să fie lovit acest demon (mai bine zis legheon al demonilor, deoarece despre o astfel de stare este vorba), nu în mare şi nedefinit, vag, ci concret şi determinat şi, desigur, persoanele domnilor ce le susţin, fie că aceştia sunt clerici sau laici. Doar

atunci păstorii vor fi cu adevărat iubitori de Dumnezeu şi nu plăcând oamenilor şi lumeşti. Doar atunci marii duhovnici vor fi faruri strălucitoare care vor lumina, vor salva şi vor călăuzi pe calea cea dreaptă şi nu vor ajunge să fie recifuri pricinuitoare de dezastru pentru toţi cei care vor avea nefericirea să dea peste ei, cu consecinţa de a sfârşi ei înşişi blestemaţi şi aducători de blestem peste cei numiţi „***fii ai gheenei îndoit…***” (Matei 23, 15).

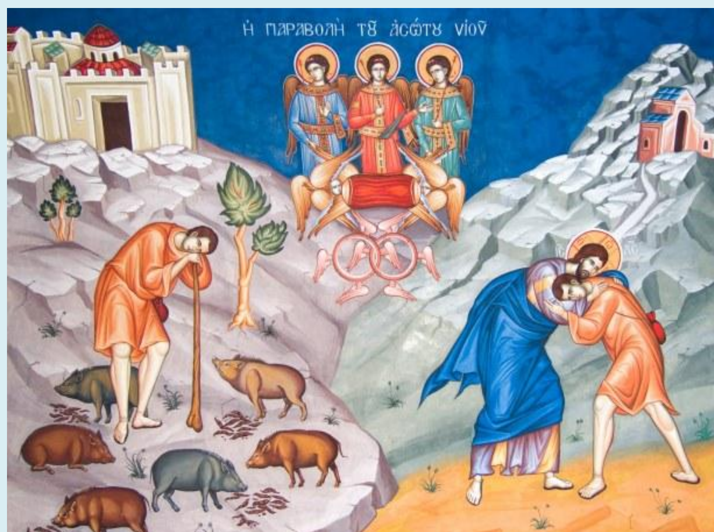
Iubiţii mei, atenţie la templul care găzduieşte sufletul nostru, cât trăim în această viaţă vremelnică.

Ni se dă încă o dată prilejul, ca în perioada binecuvântatului Triod, să ne stăpânim trupul prin asceza sfântului post, a privegherii şi a contactului cu cerul, adică prin rugăciune.

Să ne păzim mintea şi trupul curate, pentru că acest lucru este porunca lui Dumnezeu, pentru că altfel, vai!: „***Înfricoşător lucru este a cădea în mâinile Dumnezeului celui viu***” (Evrei 10:31). Amin.

(tradus din greacă de ierom. Fotie via e-mail)

Pr. James Thornton - Predică la Epistola întâi către Corinteni a Sfântului Pavel în Duminica Fiului risipitor – “Biserica Duhului Sfânt”

Istoricii consemnează că străvechea cetate grecească a Corintului a fost nimicită de către romani în anul 146 î.Hr. O sută de ani mai târziu, în anul 46 d.Hr., cetatea a fost re-întemeiată de către romani ca o colonie a Imperiului şi populată cu colonişti din Italia. In timpul Sfântului Pavel, după încă o sută de ani, cetatea devenise foarte cosmopolită, un amestec de greci, italieni şi iudei, precum şi alte neamuri din Orientul Apropiat. însuşi Iuliu Cezar (cea. 100 î.Hr. – 44 d.Hr.) a încurajat reîntemeierea Corintului, lucru semnificativ deoarece această perioadă marchează sfârşitul trecerii de la vechea Republică Romană, austeră şi aproape puritană, la decăderea şi corupţia Imperiului Roman păgân.

Corintul este aşezat pe o fâşie îngustă de pământ, Istmul Corint, care leagă ţinutul masiv al Peloponezului de restul Greciei continentale. Astăzi, un canal taie istmul de-a lungul său, însă în vechime acesta nu exista, deşi împăratul Nero (37-38) a încercat – şi a dat greş – să construiască un asemenea canal. Cu toate acestea, Corintul era o axă comercială însemnată, şi multe bogăţii treceau printre zidurile acestei cetăţi aflate la intersecţia sumedenii de drumuri de negoţ. Corintul nu era bogat; a devenit şi centru politic, atunci când a fost capitala regională a Ahaiei şi scaunul unui proconsul roman. Şi, în timp ce străvechea Atena era renumită fiind centrul cultural şi intelectual al lumii civilizate Corintul poseda o distincţie de alt fel. Corintul era vestit pentru dezmăţul în care se afla, atât de mare, încât numele cetăţii ajunsese să fie folosit ca un eufemism pentru depravarea morală.

Pe lângă această notorietate, cetatea era binecunoscută pentru templele sale închinate Afroditei, zeiţa grecească păgână a frumuseţii şi a dragostei, şi rău famată pentru miile de desfrânate ale templului, parte esenţială a cultului. Se poate zice că starea morală a cetăţii era determinată de închinarea la Afrodita, o stare morală cât se poate de decăzută şi lamentabilă. Cetatea era pur şi simplu afundată în imoralitate. In pofida reputaţiei ei sordide, Sfântul Pavel a izbutit, după un an şi jumătate de osteneală, să întemeieze în Corint o biserică care a crescut cu repeziciune şi a devenit destul de puternică. Totuşi, după plecarea sa din Corint, biserica aceasta a constituit pentru Sfântul Pavel o sursă de nelinişti considerabile în acele zile timpurii.

Întâi de toate, existau neînţelegeri şi dezbinare, pricinuite în mare măsură de mândrie. Cel mai rău lucru, totuşi, era o tendinţă în, rândul unora dintre creştinii corinteni de a încerca imposibilul: să combine ethosul creştin cu cel păgân într-un cod moral mult mai îngăduitor în ceea ce priveşte sexualitatea. Aceşti nou-începători creştini, care nu se puteau desprinde de trecut, stăruiau că, de vreme ce Hristos a murit ca să elibereze omenirea, nu mai exista nici o oprelişte în purtare, îndeosebi în comportamentul sexual. Nu mai este nevoie să spunem că acest lucru era o deformare groaznică a felului de viaţă propovăduit de Sfântul Pavel şi o folosire greşită a conceptul creştin de libertate. De aceea, ***Sfântul Pavel i-a învăţat că, deşi sub Hristos toate sunt îngăduite, nu toate sunt de folos. Sub Hristos nu sunt toate îngăduite, însă Sfântul Pavel îşi însuşeşte aici aparent învăţătura lor greşită, moto-ul lor, pentru a atinge scopul lecţiei sale.***

Libertatea dăruită de Hristos a fost menită să fie sădită spre a putea înflori şi aduce roadă duhovnicească. A se lăsa omul pe sine în robia obiceiurilor vătămătoare duhovniceşte, spune mustrător Sfântul Pavel, înseamnă încălcarea şi nimicirea acelei libertăţi şi, în acelaşi timp, încălcarea şi nimicirea vredniciei dăruite de Dumnezeu tuturor făpturilor omeneşti. Hristos trebuie să fie singurul nostru stăpân, iar apostolul ne învaţă să ne ferim de purtări prin care să trădăm stăpânirea Sa asupra noastră, în întregime sau în parte. ***Creştinii, le aduce aminte Sfântul Pavel corintenilor, au devenit părţi ale Trupului lui Hristos, într-un înţeles duhovnicesc – mădularele lui Hristos este formularea sa. Astfel, creştinii ortodocşi sunt închinaţi, adică puşi deoparte, la Botez, unui scop şi unei chemări mai înalte, care duc în cele din urmă la veşnica unire cu Dumnezeu.*** Prin urmare, libertatea în Hristos, pentru a-şi păstra înţelesul, trebuie îndreptată spre acest ţel înalt.

Sfântul Pavel ne previne că întrebuinţarea libertăţii de către cineva pentru a se uni cu o desfrânată, pentru a deveni un trup cu curvia, înseamnă o necinstire grosolană

a poziţiei sale de mădular al Trupului lui Hristos. Este o pângărire, o întinare, o înjosire şi un păcat murdar împotriva propriului trup. ***Un creştin este liber să aleagă desfrânarea în locul lui Hristos – şi, este adevărat, tuturor oamenilor li s-a dat darul liberei voinţe – dar, dacă alege desfrânarea şi stăruieşte în alegerea sa, nu mai este un mădular al lui Hristos, nu mai este creştin. A ales o cale care nu urcă spre Hristos, ci coboară spre păcat, spre stricăciune şi spre moarte.***

Pe vremea împărăţiilor despotice, regele sau împăratul era liber să facă tot ce vroia; puterea sa era deplină – cel puţin teoretic. Îşi putea împlini orice dorinţă; îşi putea îngădui tot ce simţea sau poftea. Un cârmuitor înţelept ştia însă că, deşi puterea sa era teoretic nemărginită, de fapt purtarea lui se răsfrângea asupra rangului său de împărat sau rege şi, mai mult, hotăra adesea viitorul ţării sale. De aceea trebuia să fie deosebit de prevăzător şi de disciplinat pentru a-şi împlini menirea sa; cu alte cuvinte, dacă dorea să se bucure de o domnie fericită şi să-şi păstreze tronul şi dinastia, trebuia să se îngrijească de ceea ce-1 înconjura.
Să ne închipuim pentru o clipă că ne-am întors în epoca monarhiei absolutiste. Să ne închipuim un împărat care este lovit dintr-o dată de un imbold de a-şi arunca în văzul tuturor coroana, straiele şi toate podoabele sale, şi de a se tăvăli în mocirlă împreună cu porcii, de a se umple, precum râmătoarele, de noroiul grajdului, de a guiţa şi grohăi ca porcii, şi de a merge în patru labe precum aceste dobitoace. Îi este îngăduit acestui despot să facă acestea? Dacă este cu adevărat despot, răspunsul este „Da”. Este un lucru înţelept să o facă? Bineînţeles că nu.

Un împărat care zburdă în noroiul urât mirositor al porcilor şi care se poartă asemenea animalelor din grajd i-ar şoca şi i-ar îndurera pe supuşii săi mai presus de cuvinte, căci acest lucru ar însemna o încălcare ruşinoasă a datoriei, a vredniciei şi a rangului său, fără să mai amintim de demnitatea ţării şi a poporului său.

Oamenii vor zice că stăpânitorul lor a înnebunit. Ipoteticul nostru împărat nu-şi va mai păstra, probabil, pentru multă vreme coroana. ***Libertatea deplină a cârmuitorului este de fapt libertatea de a alege ce este mai bine pentru ţara sa, pentru poporul său, pentru familia sa şi pentru sine însuşi, aşa încât toţi să propăşească în timpul domniei sale şi să aibă un viitor lipsit de griji.*** Libertatea absolută a unui monarh este o libertate mai înaltă, ţintind spre scopuri mai înalte.
La fel se întâmplă şi cu libertatea pe care o dobândim ca ortodocşi creştini. Dacă adoptăm, aşa cum suntem pe deplin slobozi să o facem, purtarea, înfăţişarea şi apucăturile dobitoacelor din grajd, asemenea cuiva într-o criză de nebunie, şi dacă alegem, aşa cum suntem slobozi să o facem, să ne umplem de noroiul desfrânării, refuzând astfel viaţa în Hristos, va trebui să suportăm urmările alegerilor noastre în

această viaţă şi în cea de apoi. Libertatea în Hristos este şi ea o libertatea mai înaltă, cu scopuri mai înalte.

Acest lucru nu au reuşit să îl înţeleagă creştinii pe jumătate convertiţi ai Corintului şi din această pricină s-a străduit într-atât Sfântul Pavel să-i îndrepte. In Apostolul acestei Duminici, Sfântul Pavel scrie: ***Au nu ştiţi că trupul vostru biserică este Sfântului Duh cel dintru voi, pe care-L aveţi de la Dumnezeu, şi [că voi] nu sunteţi ai voştri? Căci aţi fost cumpăraţi cu preţ; proslăviţi, dar, pe Dumnezeu în trupul vostru şi în duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu.***

Trupul unui creştin, ne spune Sfântul Pavel, este o biserică , un lăcaş ce cuprinde întru sine Duhul Sfânt. Trupul omenesc, dat vouă de Dumnezeu, nu este al vostru, ne previne Sfântul Pavel, ci, de vreme ce sunteţi creştini, aparţine lui Hristos Dumnezeu. Acest omenesc este al Său, este al lui Hristos, cumpărat prin patimile şi moartea Sa, şi este unealta prin care aduce pe toţi la El.

O biserică a Sfântului Duh. Să cugetăm pentru clipă la această expresie.

Mitropolitul Augustin al Florinei pune următoarea întrebare într-una din cărţile sale: ***Care este cea mai frumoasă biserică din lume?***

- *Aghia Sofia [Sfânta înţelepciune] din Constantinopol?*
- *Basilica Sfântului Petru din Roma?*
- *Catedrala Sfântul Pavel din Londra?*
- *Bisericile cele mari ale Kremlinului?*
- *Vreuna din măreţele catedrale gotice ale Germaniei sau Franţei?*

Cea mai frumoasă biserică din lume nu este nici una dintre acestea. **Cea mai frumoasă biserică ce s-a zidit este biserica Sfântului Duh, adică trupul omenesc – plăsmuit de Dumnezeu, însufleţit de un suflet nemuritor, ţinut în viaţă de acelaşi Duh Sfânt ce ni se dăruieşte în chip tainic atunci când devenim credincioşi ortodocşi (adică la Botez şi Mirungere); trup care se desăvârşeşte, se curăţeşte şi se luminează prin trăirea în Hristos Iisus.**

Biserica Sfântului Duh, trupul fizic al fiecărui credincios ortodox, este pentru Dumnezeu ceva nespus mai de preţ decât orice clădire ridicată de om, un lucru de o mult mai mare frumuseţe duhovnicească. Pentru aceasta, Sfântul Pavel ne cheamă să păzim curăţia duhovnicească a trupurilor noastre la fel cum păzim curăţenia caselor noastre şi a bisericilor noastre.

Păcatele sexuale, predominante în Corint, au fost o problemă în rândul unora dintre creştinii timpurii de acolo, lucru de aşteptat în urma reputaţiei acelei cetăţi – de aici şi accentul pus de Sfântul Pavel în Epistola ce s-a citit astăzi pe acele păcate. Deoarece oamenii sunt făpturi căzute, păcatele legate de sexualitate rămân o problemă şi o piedică serioasă în sporirea întru vieţuirea creştină. Ele sunt deosebit de răspândite în aceste vremuri, când aproape toată aşa-numita „entertainment media" [„mass-media de distracţie"] se străduieşte să făurească o populaţie lipsită de orice simţ moral, lipsită de orice ruşine, lipsită chiar şi de bun simţ, dezlănţuind un potop de otrăvuri şi murdării necuviincioase care nu ar fi fost îngăduite acum cinci sau şase decenii în societatea noastră nici măcar o clipă.

Apăraţi-vă pe voi înşivă şi pe familiile voastre de această molimă. Cugetaţi cu cea mai mare grijă la vieţile şi la chemarea voastră de credincioşi în Hristos, de următori ai Săi, de biserici ale Sfântului Duh. Fugiţi de curvie , scrie Sfântul Pavel, să fugim adică de toate activităţile sexuale păcătoase şi de toate păcatele înrudite cu acestea. Să fugim de puterea lor ucigătoare, putere ce înnebuneşte pe mulţi, precum ipoteticul nostru împărat care a ajuns asemenea porcilor.
Îndreptaţi-vă, în schimb, către Hristos, Cel ce înţelege slăbiciunea omenească, Care cu atâta blândeţe ne iartă astfel de păcate. De veţi face aşa, urmând sfaturile Sfântului Pavel din întâia sa Epistolă către Corinteni, îl proslăviţi pe Dumnezeu în trupul vostru şi în duhul vostru.

"Din Apostol Citire…."
Pr. James Thornton
Ed. Egumenița

(Trad.: Radu Hagiu)

Părintele Arsenie Boca – Fiul risipitor

Pilda aceasta numai Dumnezeu o putea spune; căci limba omenească nicicând n-a putut cuprinde în mai puţine cuvinte, mai simplu şi mai profund toată tragedia omului, peste care El revarsă un ocean de iubire şi înţelepciune. Toţi ne recunoaştem în acest fiu risipitor, căzut de la cinstea de fiu al lui Dumnezeu, până la „rangul" unui porcar decăzut şi cu sufletul în zdrenţe.

Tatăl i-a respectat partea de avere, deşi o avea în dar. I-a respectat darul libertăţii, în baza căruia omul poate sui nebănuitele trepte ale desăvârşirii, dar poate coborî şi până la cea mai grozavă desfigurare morală.

„Cina cea de taină" - cel mai cunoscut tablou din Renaştere - a fost lucrat de Leonardo da Vinci în vreme de 12 ani. A căutat mult un model pentru Iisus. În sfârşit l-a găsit într-un tânăr, frumos la chip, bun, blând, cu suflet mare şi radiind de dragoste, un vrednic urmaş al lui Iisus. L-a zugrăvit deci la locul de cinste. Pe ceilalţi apostoli i-a găsit mai uşor afară de Iuda. Acesta trebuia să exprime, - dacă nu chiar să fie - modelul neîncrederii, veninul invidiei, încremenirea îngustimii, răutatea şi trădarea.

Aproape se împlineau cei 12 ani de când începuse tabloul, când iată că găseşte la Milano un om, care corespundea întocmai vederilor lui Leonardo. îl plăteşte ca model şi-1 aduce în trapeza mănăstirii, unde zugrăvea „Cina cea de taină". Era model de Iudă: întunecat la chip, deci şi la suflet, brăzdat de patimi, vulcan de ură şi de necredinţă. Pictura se apropia de sfârşit. în sufletul lui „Iuda" se petrecea o frământare cumplită; când, deodată, opreşte pictorul şi-i spune: „Tot

eu am fost model şi acum 12 ani, când zugrăveai pe Iisus !" Leonardo a strigat speriat: „Tu, eşti acelaşi ?!"

Mai departe istoria nu ne spune nimic, dar se înţelege ce s-a petrecut, adică ce se petrecuse...

Fapt este că oricât ar fi cineva de cufundat în ticăloşie, oricât iad ar avea în suflet, oricâte turme de porci ar avea zugrăvite pe obraz, Dumnezeu totuşi crede în fiul său, omul, şi el nu este cu desăvârşire pierdut.

Noi obosim aşteptând întoarcerea unui copil, a unui frate, a unui tată beţiv, dar Dumnezeu nu descurajează. ***Dumnezeu te urmăreşte cu iubirea Sa îndurerată, în orice ţară te-ai duce.*** **Iubirea e ca Dumnezeu: nu are hotare.** ***Unul din Sfinţii Părinţi o spune limpede: „Iisus urmăreşte pe toţi oamenii, oricât fug de departe, să-i ajungă şi să-i întoarcă acasă. Şi asta face până la sfârşitul lumii".***

Pilda aceasta, a fiului pierdut, ne trezeşte un arzător interes să ştim: care poate fi cauza, pentru care omul ajunge să piardă chipul lui Iisus din făptura sa şi să apară în locul lui chipul lui Iuda ?

Cunoaştem decăderi cu răsunet:

- *Solomon - despre care spune Scriptura că „**era cel mai înţelept dintre fiii răsăritului**" - ajunge din cauza femeilor să-şi dispreţuiască templul şi pe Iehova şi să cadă în credinţe rătăcite.*
- *Faust (un fiu pierdut din epoca modernă) încheie contract cu diavolul să-şi dea sufletul pentru veşnicie, în schimbul unei clipe, despre care să spună: „Stai clipă, eşti prea frumoasă !"*

Deci cauza desfigurării omului stă în căutarea greşită a fericirii sale în lucrurile acestei lumi. Făptura omului, ca fiu al lui Dumnezeu, are ceva din infinitatea Tatălui său, care nu se satură, nu numai cu roşcovele porcilor, dar nici cu nimic altceva, decât cu desăvârşirea lui Dumnezeu. ***E atât de mare sufletul omului - după obârşia sa -, cât numai Dumnezeu îl poate umple.***

Cu orice altceva de-ai încerca să-ţi saturi sufletul, nu faci altceva decât să ţi-1 îngustezi pe măsura dorinţei urmărite: asta-i desfigurarea lui ! Cu alte cuvinte renunţi la înrudirea ta cu Dumnezeul nemărginirii şi te lipeşti de ceea ce mulţi Părinţi ai Bisericii o izbesc cu o vorbă aspră: „Curva lume".

Să fii în lume, dar totdeauna mai presus de lume.

Nu îngusta rostul vieţii numai la idealuri pământeşti!
împlineşte-le şi pe-acelea, dar totdeauna fii mai presus de ele !

Din cauza nestatorniciei lor, a conflictelor cu răutatea şi infirmitatea lumii, trebuie să-ţi asiguri viaţa în Dumnezeu, care nu te minte, cum te minte mai sus pomenita lume.

Iată ce înseamnează să-ţi „vii întru sine": momentul cel mai de preţ din viaţa ta pământeană, adică să te regăseşti în adevărata ta fire şi apoi să te „scoli" din rosturi mărunte şi să te întorci Acasă, în „braţele părinteşti" ale lui Dumnezeu, Tatăl tău şi Tatăl nostru, care-ţi va găti ţie o „cină de taină".

Nu-i mirare că, fără găsirea acestui rost al vieţii, altul nu-i găseşti, - şi fără rost nu te poţi suferi.

Găsit-ai comoara aceasta în ţarina vieţii tale ?

Dacă da, ai găsit împărăţia lui Dumnezeu; iar semn c-ai găsit-o e bucuria nestăvilită, care te face să spargi deznădejdea oricărui decepţionat al lumii, să-i aprinzi şi lui un ideal în inimă, şi să-1 duci: în inima ta, Cerului, bucurie mare !

Prislop. 20.11.49.

(din Cuvinte vii - Pr.Arsenie Boca)

Părintele arhimandrit Teofil Părăian – Pilda Fiului risipitor

Duminica trecutã s-a citit din Sfânta Evanghelie, pilda fiului risipitor sau, cum îmi place mie sã spun, pilda tatãlui iubitor. De fapt, din pilda cu fiul risipitor învăţăm mai puţin de la fiul risipitor decât de la tatãl iubitor. ***Fiul risipitor este un om obişnuit, un om ca mulţi alţii, un om care s-a depãrtat de bine şi s-a scufundat în rele, un om care nu a ţinut seama de tatãl sãu dar care, când a ajuns la necaz, şi-a adus aminte cã are un tatã.*** Poate cã lucrul acesta este cel mai important din câte se spun despre fiul risipitor: şi-a adus aminte cã are un tatã. Când a plecat, nu i-a pãsat cã are un tatã! Când a rãtãcit, nu ştim cât s-a gândit cã are un tatã. Dar când a ajuns într-o situaţie grea, şi-a adus aminte cã are un tatã! A ştiut despre tatãl sãu cã este aşa cum trebuie sã fie un tatã, cã are inimã de tatã.

Fiul risipitor a plecat de la faţa tatãlui sãu sã facã ce vrea el. A fãcut ce a vrut şi a ajuns în situaţia pe care o are în vedere Sfântul Apostol Pavel în Epistola cãtre Romani, cã pe cei care au pãcãtuit, Dumnezeu i-a lãsat la mintea lor nesãbuitã. I-a lãsat sã vadã cum este omul care nu ştie de lege, cum este omul care nu ştie de Dumnezeu, cum este omul care se încrede în mintea lui, mai ales dacã aceasta este o minte coborâtã, deviatã de la bine, împãtimitã. Aşa era şi mintea fiului risipitor. "***Dã-mi partea ce mi se cuvine din avere!***" (Luca 15, 12). Şi a primit-o! A primit-o şi a risipit-o!

Pe când fãcea lucruri cu care nu se putea prezenta în faţa tatãlui sãu şi pe care nu le-ar fi putut face lângã tatãl, nu s-a gândit cã are un tatã. A venit însã vremea sã se gândeascã: „Am un tatã, am avut o casã pãrinteascã, am plecat din nişte condiţii bune, pe care acum nu le mai am. S-a gândit cum sã facã sã fie din nou în casa

tatãlui sãu, dar nu ca fiu – cãci zice el «***Nu sunt vrednic sã fiu fiul tãu***». Atunci, pentru cã aici, pãzind porcii, nu am nici mãcar mâncarea pe care o mãnâncã porcii, ce aş putea face ca sã am pâinea de care sunt îndestulaţi slujitorii tatãlui? Nu am altceva de fãcut decât sã mã gândesc cã tata este bun cu mine. Mã voi scula şi mã voi duce la tatãl meu şi voi zice: «***Tatã, am greşit la cer şi înaintea ta şi nu sunt vrednic sã mã numesc fiul tãu. Fã-mã ca pe unul din argaţii tãi***» (Luca 15, 18-19)".

Cu gândul acesta în minte, a pornit spre casa tatãlui sãu. De acum ştia: am un tatã. ***Se spune în pildã cã tatãl l-a vãzut de departe pe fiul care se întorcea şi nu l-a mai ţinut locul în care se gãsea, pentru cã inima de tatã i-a dat gândul cã trebuie sã facã altceva decât sã aştepte.*** Ar fi putut foarte bine sã aştepte, dar atunci s-ar fi putut zice cã nu a avut inimã de tatã, ci de cercetãtor, de cercetãtor ştiinţific, de psiholog, de filosof, de om care vrea sã scoatã nişte concluzii. Or, el a avut inimã de tatã, şi inima de tatã nu l-a lãsat sã aştepte, ci i-a dat gheş sã plece. Se spune în Sfânta Evanghelie "***cã alergând a cãzut pe grumazul lui şi l-a sãrutat***". Este foarte important sã ţinem minte, sã avem în vedere cuvântul acesta: a alergat înaintea lui. Deci nu s-a dus încet, nu s-a dus mai mult aşteptând, ci s-a dus alergând. Şi când s-a întâlnit cu fiul sãu care se întorcea, a cãzut pe grumajii lui şi l-a sãrutat.

Era primul semn cã îl aştepta pe fiul sãu. Nu aştepta pe un strãin, ci-l aştepta pe fiul care a plecat. Din casa lui a plecat fiul sãu. Pe fiul sãu l-a dorit, pe fiul sãu l-a aşteptat, pe fiul sãu l-a îmbrăţişat, pe fiul sãu l-a sãrutat, pentru cã avea inimã de tatã. Şi fiul a început sã zicã: "***Tatã, am greşit la cer şi înaintea ta şi nu sunt vrednic sã mã numesc fiul tãu***". Mai mult nu a zis! El şi-a propus sã mai zicã ceva: "Fã-mã ca pe unul din argaţii tãi", dar aceasta nu a mai zis-o. Cred cã nu a mai zis-o pentru cã nu a mai putut s-o zicã, pentru cã tatãl a luat mãsuri îndatã.

Aici este foarte important de luat aminte: ***tatãl l-a primit pentru cã de fapt niciodatã nu l-a pãrãsit! Fiul l-a pãrãsit pe tatãl, tatãl nu l-a pãrãsit pe fiu! Tatãl a rãmas în aşteptarea fiului. Tatãl a dorit sã îl aibã pe fiul sãu aproape. Nu a renunţat niciodatã la inima de tatã, de aceea a alergat înaintea lui, de aceea a cãzut pe grumajii lui, de aceea l-a îmbrăţişat, de aceea l-a sãrutat, de aceea a început sã dea porunci: "Aduceţi degrabã haina lui cea dintâi şi-l îmbrăcaţi!".*** Nu a zis: "Aduceţi degrabã haina lui dintâi şi daţi-i-o s-o îmbrace!", ci: "Aduceţi degrabã haina lui dintâi şi-l îmbrăcaţi! Este fiul meu! Nu-i unul dintre slujitorii mei, care se poate îmbrãca singur. Dacã vreţi sã-i arătaţi cinstirea pe care vreau eu sã i-o arătaţi, atunci îmbrăcaţi-l!". ***"Aduceţi încălţăminte în picioarele lui!"***, nu: "Aduceţi încălţăminte şi lăsaţi-l sã se încalţe!". ***"Daţi inel în mâna lui".*** Apoi a zis: ***"Aduceţi viţelul cel îngrăşat şi-l înjunghiaţi şi mâncând, sã ne veselim; cãci***

acest fiu al meu mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat!" (Luca 15, 23-24). Cu aceasta, tatãl şi-a fãcut datoria pe care i-o impunea inima de tatã.

Mai era ceva de fãcut: dupã ce oamenii au început sã mãnânce şi sã se veselească, a sosit acasã şi celãlalt fiu, care, informat fiind asupra situaţiei, nu voia sã intre în casã. Tatãl a ieşit sã stea de vorbã cu el şi atunci fiul şi-a vãrsat veninul din suflet, cã avea venin! Nu ştia cã are un frate care a revenit, nu se bucura cã are un frate care a fost primit cu bine, ci a zis: ***"Iatã de atâţia ani îţi slujesc, şi niciodatã n-am cãlcat porunca ta. Şi mie niciodatã nu mi-ai dat mãcar un ied ca sã mã veselesc cu prietenii mei. Dar când a venit acest fiu al tãu*** (nu a zis "acest frate al meu") ***care şi-a risipit averea în desfrânãri*** (în unele traduceri romaneşti este scris "şi-a mâncat averea cu curvele"), ***ai înjunghiat pentru el viţelul cel îngrãşat!"***

Tatãl, tot cu inimã de tatã şi faţã de cel care era rãzvrãtit, a zis: „***Fiule, tu totdeauna eşti cu mine şi toate ale mele ale tale sunt. Trebuia însã sã ne veselim şi sã ne bucurãm, cãci fratele tãu, acesta*** (nu a zis "fiul meu", deşi era şi fiul tatãlui, dar a arãtat raportul pe care îl are cu cel nemulţumit), ***mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat!"***

Cred cã ne putem da toţi seama cã Domnul Hristos a spus această pildã ca sã înţeleagă oamenii cã Dumnezeu este Tatãl lor. A vorbit despre Dumnezeu care este Tatã faţã de fiii Sãi, rãi sau buni, a vorbit despre Dumnezeu Tatãl care rãsare soarele peste cei buni şi peste cei rãi, care trimite ploaia peste cei drepţi şi peste cei nedrepţi, a vorbit despre Dumnezeu Tatãl care aleargã spre omul ce vine cãtre Dânsul.

Mântuitorul nostru ne-a învăţat rugãciunea "Tatãl nostru", care ne-a pus în evidenţã cã-L avem pe Dumnezeu ca Tatã. Domnul Hristos ne-a spus: "***Şi care tatã dintre voi, dacã îi va cere fiul pâine, oare, îi va da piatrã? Sau de-i va cere peşte, oare îi va da, în loc de peşte, şarpe? Sau dacã-i va cere un ou, îi va da scorpie?"*** dupã care trage o concluzie: "***Dacã voi, rãi fiind – dacã voi, în situaţia de tatã, rãi, faţã de Dumnezeu care este bun – ştiţi sã daţi fiilor voştri daruri bune, cu cât mai mult Tatãl vostru Cel din ceruri***" (Luca 11, 11-13).

Noi ştim de la Domnul Hristos cã avem un Tatã în cer, dar uitãm lucrul acesta. Suntem nepãsãtori faţã de lucrul acesta. Nu avem în consideraţie lucrul acesta. Ca şi când lucrurile acestea ar fi spuse pentru altcineva, nu pentru noi. Nouã ne-a spus Domnul Hristos cã avem Tatã în cer şi cã Tatãl nostru Cel din ceruri este mai bun decât cel pãmântesc. Cu toate acestea nu avem încredere, nu avem siguranţa binelui.

Am mai spus şi prin alte pãrţi cã noi nu trebuie sã considerãm cã Dumnezeu este sponsor, cã Dumnezeu este terorist, în înţelesul cã stai cu fricã înaintea Lui. Dumnezeu este Tatãl nostru bun şi iubitor de oameni, milostiv şi iubitor de oameni. Dumnezeu care are milã şi îndurãri şi iubire de oameni. Aşa-L prezintã Sfânta noastră Bisericã pe Dumnezeu, care este Tatãl nostru, care ne aşteaptă, care ne primeşte, care aleargã spre noi. Aşa-L înţelegem noi pe Dumnezeu – Tatãl nostru.

Şi totuşi, stãm cu atâta nepãsare, stãm fãrã credinţă în faţa lui Dumnezeu sau poate cã nici nu stãm în faţa lui Dumnezeu, ci stãm ca nişte oameni care nu ştiu de ceva mai presus de ei. Şi-atunci vine Domnul Hristos cu pilda fiului risipitor şi ni-L mai aratã o datã pe Dumnezeu ca tatã, ne încredinţează cã Dumnezeu este gata sã ne primeascã dacã şi noi vrem sã fim primiţi şi dacã facem cale întoarsã de la rãu la bine.

Dacã am avea această credinţă, n-am avea teamă cã Dumnezeu ne pedepseşte. Dacã am avea această încredinţare, am avea siguranţă cã Dumnezeu ne primeşte. Sigur cã trebuie sã ne facem şi noi datoria, pentru cã dacã facem altceva decât ce vrea Dumnezeu, ne depãrtãm de Dumnezeu. Depãrtarea nu este numai spaţială, în înţelesul cã te duci într-o ţarã îndepãrtatã, cum s-a dus fiul risipitor. Poţi sã te duci într-o ţarã îndepãrtatã – prin nepãsare. Poţi sã te duci într-o ţarã îndepãrtatã – stând acolo unde eşti, dar fãcând nişte lucruri rele. Poţi sã te duci într-o ţarã îndepãrtatã fãrã sã te mişti de unde eşti – ducând o viaţă pe care nu o binecuvinteazã Dumnezeu.

Dar întoarcerea de la rãu la bine este o întoarcere la Dumnezeu, care ne primeşte. Nu se poate sã nu ne primeascã Dumnezeu, care este Tatãl nostru. Este adevãrat cã noi zicem la Sfânta Liturghie şi la slujba Cununiei: "***Şi ne învredniceşte pe noi, Stãpâne, cu îndrãznire, fãrã de osândã, sã cutezãm a te chema pe Tine, Dumnezeul cel ceresc Tatã, şi a zice: Tatãl nostru...***". Ne dãm seama cã nu trãim o viaţă în care sã avem raporturi de fii faţă de Tatãl cel ceresc şi, de aceea, avem cumva o sfială în a-L numi pe Dumnezeu – Tatã, pentru cã nu suntem ca El. Şi totuşi... nu trebuie sã facem noi – ce face Tatãl nostru. Adicã noi facem ceea ce putem face, iar Tatãl nostru face mai mult decât noi, pentru noi, pentru binele nostru.

Este bine, fãcându-se pomenirea de peste an a fiului risipitor, a tatãlui primitor, a fratelui împotrivitor, sã ne întrebãm şi noi, acum: credem în Tatãl cel primitor, sau nu? Îl cãutãm numai atunci când avem treabã cu El, şi atunci nu este tatã, ci sponsor? Stãm cu teamă cã Dumnezeu nu ne primeşte în faţa Lui? Atunci înseamnã

cã pentru noi Dumnezeu nu este Tatãl nostru, ci terorist. Or, viaţa noastrã trebuie sã fie alcãtuitã pe ideea aceasta, cã Dumnezeu este Tatãl nostru. Dar ştiţi ce se poate întâmpla? Ca acelaşi om, sã fie uneori fiu risipitor, alteori sã fie fiu care se întoarce, alteori sã fie el însuşi frate împotrivitor, alteori sã fie tatã primitor.

Este bine sã ne cercetãm pe noi înşine în această privinţă: Cum suntem noi faţã de oamenii din jurul nostru? Avem inimã de tatã? Vrem sã avem inimã de tatã? Avem inimã de frate adevãrat? Vrem sã avem inimã de frate adevãrat? Avem inimã de prieten? Vrem sã avem inimã de prieten? Dacã da, înseamnã cã am învăţat ceva din pilda cu fiul risipitor şi cu tatãl primitor, Amin!

Mânãstirea Brâncoveanu, 20 februarie 1998

(Părintele Arhimandrit Teofil Părăian - Din Visteria inimii mele)

Părintele ierodiacon Visarion Iugulescu – Predica Fiului risipitor

“Tată, am păcătuit la cer şi înaintea Ta şi nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău”! (Luca XV, 21)

Fraţi creştini, în Sfintele Scripturi nu este un alt lucru de care să se pomenească mai des ca despre mila şi îndurarea lui Dumnezeu. Am putea spune că despre aceasta ne arată şi ne dovedeşte aproape fiecare pagină a Bibliei. ***Dar nu cred să fie o Evanghelie mai mângâietoare pentru noi ca aceasta pe care am auzit-o astăzi.***

Evanghelia despre fiul rătăcit ne îndreaptă privirile spre marea îndurare a lui Dumnezeu, de la care nădăjduim mântuirea sufletului. Noi toţi suntem păcătoşi, nu este zi, nu este ceas în care să nu supărăm pe Dumnezeu. Dacă ar fi după faptele noastre, am merita să nu mai vedem lumina soarelui, ci îndată să se deschidă pământul şi să ne înghită de vii, prăbuşindu-ne în întunericul cel veşnic al iadului.

Această minunată pildă a fiului cel rătăcit, risipitor sau desfrânat cum i se mai zice, este icoana în care fiecare dintre noi se recunoaşte cu uşurinţă fără să mai fie nevoie de explicaţie, ci numai ascultând-o putem zice: ***"Acest fiu risipitor sunt eu, în cutare vreme din viaţa mea din trecut sau în traiul meu de astăzi, aşa am fost sau aşa sunt. Acest părinte bun, acest Tată Ceresc şi eu l-am părăsit în multe rânduri din viaţa mea; am părăsit şi eu casa părintească care este biserica Lui; L-am lăsat plângând în pragul uşii uitându-se după mine cum mă depărtez de El şi de casa Lui şi iată mă cheamă la Sine. M-a aşteptat atâta timp şi n-am voit să mă întorc”.***

E vrednic de plâns omul acela care astăzi ascultând cuvintele Evangheliei încă nu simte un sentiment bun şi nici o lacrimă nu-i pică din ochi, acum când aude scrisoarea de dragoste a Tatălui. Un astfel de împietrit la inimă şi la suflet s-ar putea să rămână pe veci în haznaua pierii veşnice. De aceea ***să deschidem ochii sufletului ca să nu pierdem prilejul cel mai scump pentru mântuirea noastră, să auzim glasul Evangheliei de astăzi care este glasul Tatălui Ceresc şi care voieşte să cheme acasă pe toţi fiii rătăciţi, răzvrătiţi, bolnavi şi zdrenţuiţi din ţara depărtării, din pământul pierzării, spre mila şi dragostea Lui, spre casa Lui, spre ţara Lui cea plină de bunătăţi.***

Un om ,zice Sfânta Evanghelie,avea doi feciori. Acest om este Bunul Dumnezeu, iar cei doi fii sunt drepţii şi păcătoşii. Fiul cel mai mic n-a vrut să se mai supună tatălui, ci a început să asculte sfaturile cele vătămătoare ale oamenilor răi. Într-o bună zi a rupt toate legăturile de respect şi recunoştinţă şi i-a zis: "Tată, dă-mi partea ce mi se cade de avuţie”.

Ispititorul, diavolul îi suflase la urechi că e timpul să-şi fie singur dumnezeu, să fie liber, să facă ce vrea, să nu mai asculte de nimeni şi să-şi întemeieze viaţa numai după cum îi dictează inima lui. Vedem de altfel că majoritatea tinerilor noştri găsesc că e bine să facă şi ei tot aşa. Tatăl, spune Sfânta Carte, le-a împărţit avuţia.

Tânărul nostru mândru şi îngâmfat şi-a luat averea din mâna tatălui şi a plecat cu ea într-o ţară îndepărtată, probabil într-un oraş mare, unde putea găsi toate desfătările şi plăcerile trupeşti. Nu se duse într-o ţară mai apropiată, ci departe în ţara uitării de tată. Acolo trăieşte risipitorul nostru în lux şi desfătări, are bani de ajuns, înmulţeşte sărbătorile, bancheturile şi chefurile, precum şi jocuri diferite unde pierde zile şi nopţi şi unde risipeşte mereu din bănuţii dăruiţi de bunul lui tată. Cumpără haine de moda cea nouă ca să semene cu fiii oamenilor mai de seamă din ţara aceea, unde intră în anturajul lor. Se face şi el momeala cea mai ademenitoare a femeilor uşoare şi stricate.

Şi aşa încetul cu încetul tânărul nostru duce o viaţă de risipă, de plăceri şi desfrâu. Toate acestea cereau bani şi timp, căci grozav este păcatul desfrânării. Acest păcat înfricoşat stăpâneşte majoritatea lumii de astăzi căci mai peste tot este prezent duhul cel întunecat al desfrânării. În secolul nostru desfrânarea loveşte cu o putere îngrozitoare, sparge vasele cele mai cinstite, înşeală minţile cele mai lăudate. Aşa îşi bate diavolul joc de trupurile cele mai tinere, pătează obrajii cei mai curaţi, amăgeşte pe mamele cele mai tinere, iar uneori umple de necinste şi pe cele mai în vârstă.

Duhul acesta diabolic nu are milă de pruncii cei nevinovaţi, căci face pe părinţii lor de se despart unul de altul. El împietreşte inimile maicilor, făcându-le ucigaşe de copii, duhul desfrânării face neruşinaţi pe tineri şi tinere ca să se poată purta necuviincios.

Acest lucru se observă nu numai la băieţi, dar chiar şi la fete, unii venind fără de ruşine şi în sfânta biserică. În felul acesta se poartă şi în faţa fraţilor lor şi a tatălui lor, din care cauză au umplut de necinste şi de mirare o lume întreagă. De aceea au ajuns mai rău ca animalele care nu au raţiune şi cad în desfrânare rudenii apropiate şi chiar părinţii cu copiii lor. Nu de mult mi-a venit o veste plină de mirare, jale şi vrednică de plâns: trei fete mari, surori toate, au căzut în păcatul desfrânării cu însuşi tatăl lor. După ce l-au denunţat şi s-au făcut cu toţii de râsul lumii şi al diavolului, au apucat fiecare pe drumul pedepsei vremelnice, iar dacă nu se vor întoarce la Dumnezeu va fi vai de sufletul lor în veci. Iată, vedem că se întâmplă astăzi ca şi în anticele Sodoma şi Gomora de care ne vorbeşte Sfânta Scriptură care au fost arse cu foc şi cu pucioasă din pricina păcatului acestuia scârbos. Aşa s-a întâmplat şi în acest cămin blestemat, şi desigur sunt multe cazuri, unde a pătruns acest păcat sub diferite feluri ca: sodomia, onania şi alte urgii.

Duhul acesta necurat al desfrânării face pe tineri neruşinaţi, nu mai au ruşine nici de părinţi, nici de fraţi sau de rudenii. Păcatul acesta de moarte a înşelat şi pe unele văduve chiar bătrâne care închiriază casa tinerilor desfrânaţi. Multe din aceste văduve au căzut chiar ele la adânci bătrâneţi în păcatul acesta urât şi le-a apucat moartea fără pocăinţă. Vai de sufletul lor, căci au mâncat pâinea cea mai murdară făcându-se părtaşe la păcatele acestea mari, pe care le-au făcut acei tineri în casele lor, adică desfrânarea şi uciderea pruncilor.

Sfinţii îngeri sunt îngroziţi de aceste nelegiuiri care le văd pe pământ la noi, deoarece o mare parte din lume a întrecut pe cei din Sodoma şi Gomora alăturându-se dobitoacelor şi asemănându-se lor. Probabil că satana ştie că mai are puţine zile, se sileşte cu toată puterea să înşele lumea cu tot felul de păcate trupeşti. Numai aşa se explică de ce este aşa de răspândit acest păcat, că aproape nu este tânăr care să nu păcătuiască mai înainte de căsătoria cu cununie religioasă.

Aproape că nu întâlneşti femeie care să nu-şi fi omorât primul rod al pântecelui ei şi aceasta de bună voie. Aproape că nu întâlneşti soţ care să-şi păstreze patul neîntinat şi care să nu fie ameninţat cu dezbinarea şi divorţul din cauza acestui păcat. Desfrânarea a devenit o plagă socială pentru întreaga omenire, un fel de cancer şi se pare că nu mai are nici un fel de leac, decât focul mâniei dumnezeieşti. Sfinţii părinţi numesc acest păcat turbare.

Pravila veche bisericească spune când e vorba de acest păcat că: "S-a turbat cineva asupra cuiva”. Aşa se explică faptul că majoritatea lumii s-a îmbolnăvit la cap. Duhul desfrânării răcneşte ca un leu turbat şi umblă peste tot ca să înşele pe mulţi. Îl întâlneşti pretutindeni, pe toate drumurile se plimbă vesel, zâmbeşte la toate răspântiile, se odihneşte şi se răsfaţă cel mai mult la petreceri, înşeală ochii tinerilor şi stă neizgonit chiar în casele căsătoriţilor.

Nu este departe nici de casele văduvelor, râde pe străzi, se răsfaţă în târguri, făgăduieşte lucruri mari, îl cheamă pe om la beţie, la glume urâte, la mâncăruri şi la întâlniri păcătoase. Duhul desfrânării bate la poarta fiecărui muritor, deschide uşa multor case şi fereastra multor inimi. Înmoaie cugetele celor mai tari şi vorbeşte tuturor la ureche, spunându-le că e ceva firesc şi că acesta nu este un păcat sau că este un păcat prea mic; aşa înşeală pe mulţi şoptindu-le la ureche şi chiar prin gura unor medici care afirmă că fără acest păcat nu pot trăi, se îmbolnăvesc, înnebunesc. Minciuni!

Dar unde nu umblă el să caute suflete omeneşti, în care sat nu-l întâlneşti şi în ce oraş nu domneşte el fără nici o jenă? Umblă peste tot şi intră nepoftit, dacă omul nu are uşile şi ferestrele zăvorâte şi încuiate cu cheile credinţei şi ale sfinţeniei din Biserică. Când intră păcatul desfrânării în mintea tinerilor şi chiar a copiilor, nimeni nu se mai înţelege cu ei. Aşa mi se plângea o mamă care avea un băieţel de 13 ani, că acesta îi spuse într-o zi maică-si că, dacă nu-l lasă să aducă acasă pe fetiţa de 12 ani cu care vorbea de multă vreme şi să trăiască împreună amândoi, se spânzură. Iată duhul necurat, iată isprăvile petrecerilor.

Mulţi copii, în special fete care au crescut de mici în familii despărţite, ajung la 14-15 ani şi nu mai ascultă de mamă, o părăsesc şi se ataşează tatălui care le dă voie să-şi facă toate plăcerile vinovate; până la urmă totul se sfârşeşte cu cele mai grele urmări, căci ajung ca cele trei fete care trăiau cu tatăl lor de care aţi auzit mai sus şi vor avea o viaţă foarte dezastruoasă. Vai de sufletul lor şi al acestor părinţi. Iată fiii pierduţi, iată copiii rătăciţi pe căile îndepărtate de Tatăl ceresc. Aveţi de plâns părinţi care aveţi astăzi copii!

Sfinţii părinţi ne sfătuiesc să fugim de acest păcat şi să ne îndepărtăm de lucrurile sau cauzele ce duc la acest păcat. Tot ceea ce ne întinează cele cinci simţuri ale noastre să lepădăm de la noi. Fericit este cel ce nu păcătuieşte cu privirea, căci acest păcat intră mai întâi prin ochi şi urechi, născându-se aproape nevăzut. Începe a lucra apoi gândul şi imaginaţia, mintea şi voinţa.

O copilă, cuminte şi cu părinţi credincioşi care au crescut-o în frica lui Dumnezeu, a venit la mine într-un hohot de plâns cu şiroaie de lacrimi ca să mă întrebe ce să facă şi cum să scape de urmărirea unor imagini blestemate pe care le văzuse. Biata copilă a fost prinsă într-un moment de slăbiciune şi, din curiozitate, s-a dus şi ea cu una din colegele ei şi a privit o revistă pornografică venită de la cei care-şi zic oameni liberi. Cele ce a văzut ea în acea revistă au trezit simţurile ei, i-au iritat nervii şi i s-a născut imediat în minte păcatul desfrânării. Prin vederea acelor imagini a intrat duhul necurat şi a pus stăpânire pe mintea ei, nemaieşindu-i din cap acele imagini stricătoare de suflet. Întotdeauna le vedea în faţa ochilor. Îi tulbura şi-i spurca mintea. Iată cât de repede intră păcatul şi ce uşor poate fi aruncat omul în prăpastia desfrânării. Când vă spunem că revistele acestea strică sufletul şi viaţa copiilor, la mulţi vi se par glume. Când vă spunem să nu daţi voie copiilor să privească orice la televizor, că le stricaţi sufletul şi-i pierdeţi, nu luaţi aminte. Este un aşa de mare rău, că nu putem vorbi îndeajuns.

Un mare pictor italian a pictat un tablou cu ieşirea sufletului unui om păcătos. Ce vedem în acest tablou? O ceată de diavoli din care unul îi arată muribundului un tablou cu o femeie goală pe care acesta îl avea în casă căci sunt unii oameni care au în casele lor diferite nuduri cu rame foarte scumpe, iar Chipul Domnului Hristos şi al Maicii Sale, ori nu-l au deloc, ori abia se vede mic în câte o iconiţă aruncată în colţul casei plină de praf, iar aceştia îşi mai zic şi creştini.

În multe case am văzut, când am fost cu botezul, camere întregi pline cu fel de fel de imagini din reviste pornografice aşezate cu mare grijă. Iată, şi-au făcut casa un templu idolesc la care se închină. Acesta este un mare rău în lume. Vedem cum omul îşi arată pe faţă pe cine iubeşte mai mult. De aceea şi necuratul vine pe patul de moarte şi-i arată desfrânatului icoana pe care a ţinut-o în casă tot timpul, la care a privit cu plăcere şi cu care îl are la mână înaintea Dreptului Judecător.

Păcatul acesta al desfrânării este cu atât mai periculos şi mai greu de lăsat de el, cu cât a trecut mai mult timp şi a devenit o obişnuinţă pentru om, căci i s-a făcut ca o lege a firii lui şi-l sileşte să treacă peste orice punând stăpânire pe toate simţurile lui. A fost de-ajuns până l-a făcut o dată şi apoi nu s-a mai putut desbăra de această patimă urâtă.

Un părinte bisericesc ne spune o întâmplare adevărată, dându-ne ca pildă şi arătându-ne printr-o istorioară cum ajunge păcatul stăpân pe viaţa omului chiar dacă-l primeşte numai o singură dată. Împărăteasa, soţia lui Nin împăratul asirienilor a fost ispitită de duhul mândriei că ar fi o mare fericire pentru ea să poruncească de pe tronul împărătesc şi să conducă şi ea numai o zi împărăţia

asirienilor. A rugat pe bărbatul ei să o lase să se bucure şi ea măcar o zi de această mărire lumească.

La început împăratul n-a aprobat dorinţa femeii, spunând că este un lucru necuviincios şi că bucuros îi dă orice altceva, dar nu poate trece stăpânirea împărăţiei în mâinile unei femei. "Bine - răspunse împărăteasa - dar ce mare lucru este o zi?!" Începu apoi să plângă şi să-l roage, încât lacrimile şi rugămintea ei ademenitoare l-au biruit pe împărat şi i-a făcut pofta de a fi stăpână, să facă numai ce vrea dar numai pentru o singură zi.

Îndată ce femeia plină de mândrie a primit pe cap diadema împărătească, a apucat în mână sceptrul şi a şezut pe scaunul împărătesc, a pus mâna pe peceţile împărăţiei şi văzând tot poporul gata de ascultare la poruncile ei, ascultaţi ce a făcut! Cea dintâi poruncă a dat-o ca ostaşii să lege de mâini şi de picioare pe bărbatul ei, pe Nin împăratul pe făcătorul ei de bine, iar apoi să-i taie capul. Lucrul acesta s-a făcut cu adevărat întocmai.

Iată cum pune păcatul stăpânire pe inima omului, pe mintea lui. Vedeţi cum şi-a pierdut împărăţia şi viaţa acest împărat pentru că a ascultat numai o dată de femeia şireată care rămâne stăpână şi împărăteasă toată viaţa. ***Iată aşa este şi păcatul, îi dai voie să intre odată, numai o zi şi ai terminat cu libertatea, cu puterea ta de voinţă. Ai ajuns rob păcatului. De acum el vorbeşte, el conduce.***

De păcat vorbeşti mereu cu plăcere, când te culci gândul tău este până adormi tot la el, când te scoli gândul tău la el fuge. Nu te înduioşează lacrimile orfanilor, nu te opresc plângerile femeii tale pe care o laşi şi te duci în casă străină. O singură zi sau o singură noapte te-ai dus în casa unei femei desfrânate şi acolo ai rămas rob, nu mai vezi, nu mai auzi, nu mai vrei să mai ştii nimic de ai tăi.

Pe soţia ta cu care ai cununia religioasă n-o mai poţi suferi, copilaşii tăi al căror tată eşti îi părăseşti şi nu vrei să ştii de ei, aducându-le lor cele de trebuinţă. Căsuţa care altădată era aşa de frumoasă şi atrăgătoare, de acum îţi este neagră, plină de întuneric şi nu mai poţi intra în ea. Toată bucuria şi dragostea ta le-ai pierdut, le-ai risipit într-o zi, într-o noapte, într-o clipă, ca ticălosul împărat din povestire. Din om liber într-o clipă ai devenit şi tu rob al unei femei desfrânate. Grozave sunt ravagiile acestui păcat, căci împreună cu sufletul distruge şi trupul şi-l face să cadă într-o mare deznădejde.

Acolo unde unul din soţi este căzut în păcatul desfrânării, treburile nu mai merg bine, toate merg de-a-ndoaselea. În casă intră cearta şi bătaia, în curte intră paguba,

căci le mor vitele, păsările, n-au nici un spor la bani, se îmbolnăvesc când unul, când altul, îşi fac între ei viaţa amară şi nu ştiu de ce. Pe cel desfrânat îl roade mereu viermele deznădejdii. De aceea ***toţi care sunt căzuţi în păcatul acesta greu al desfrânării, al risipei şi al rătăcirii sufleteşti şi trupeşti nu vor avea pace şi linişte sufletească la ei nu va înceta bătaia şi supărarea, nu vor înceta necazurile din casa şi viaţa lor până când nu se vor întoarce ca fiul rătăcit înapoi la Tatăl, la Bunul Dumnezeu, la Biserică, la credinţă, la sfinţenie.***

De aceea merg mulţi pe la toate bisericile cu pomelnice ca să se roage preoţii şi să se îndrepte lucrurile în casa lor, dar de păcatul acesta nu vor să se lase. Iată de ce Dumnezeu nu vrea să-i asculte şi rugăciunile nu le sunt primite şi tot mai rău le va merge. Să ia aminte toţi că nu e de glumă cu păcatul acesta.

După ce fiul cel pierdut şi-a cheltuit toţi bănişorii pe care-i avea de la tatăl său, după ce au trecut ani de zile şi i s-au rupt hăinuţele şi încălţămintea din picioare, iată că în acea ţară mai veni şi o foamete mare. Fiind constrâns din toate părţile, a fost nevoit să intre slugă la un om bogat, iar acela l-a trimis să-i pască porcii. Aşa se întâmplă cu atâţia fii pierduţi ai vremii noastre. Până nu ajung ei în starea aceasta de plâns, cu sufletul şi cu trupul zdrenţuite de păcate, ca o cârpă cu care ştergi pe jos, până nu cugetă serios la viaţa lor şi nu-şi vin în fire să se trezească la adevăr, nu se întorc.

Dar când se vede încolţit fiul rătăcit din toate părţile, când se vede sărac şi bolnav, părăsit de cei dragi şi se mai vede şi plin de păcate, înstrăinat de tot binele, de casă şi de ai săi, atunci îi apar în faţa ochilor trei tablouri. Acestea sunt: trecutul, prezentul şi viitorul său. Atunci începe să se întrebe el: "Ce eram eu acum câţiva ani?” Îşi aduce aminte de libertatea lui, de fericirea pe care o simţea lângă părinţi, de dragostea lor, cum şedea cu ei la masă, cât era de preţuit şi onorat de toţi.

După ce arată ochilor minţii lui tabloul amintirilor trecutului, starea lui aşa de fericită, priveşte apoi imediat şi se uită pe lângă el şi se vede în tabloul prezentului cât a ajuns de nenorocit; vede zdrenţele care-i curg, foamea care-l chinuie, durerile din şolduri şi din oase şi mai ales nenorocita stare în care se află să fie şi păzitor de porci.

Când priveşte mai departe, fiul rătăcit vede celălalt tablou, al viitorului, vede că dacă continuă aşa se apropie moartea şi parcă simte durerile sfâşietoare ale agoniei, arsurile grozave ale foamei, iar din mijlocul acestor gânduri care-l frământă mereu îi vin grozave mustrări de conştiinţă. Un strigăt din adâncul inimii îl îndeamnă să scape de această tristă soartă şi atunci zice: ***"Mă voi scula şi mă voi duce la tatăl***

meu şi-i voi zice: Tată scump, greşit-am la cer şi înaintea ta şi nu mai sunt vrednic să mă chemi tu fiul tău, dar primeşte-mă şi pe mine ca pe unul din slugile tale!”

Iată, plin de încredere, porneşte la tatăl. ***Omul păcătos şi rătăcit se întoarce la Dumnezeu şi la Sfânta lui Biserică. Plin apoi de smerenie şi cu lacrimi în ochi, îşi mărturiseşte păcatele cu pocăinţă înaintea duhovnicului. Hotărârea temeinică de a nu mai sta nici o clipă în păcat, spovedania sinceră, canonul după spovedanie, faptele cele bune, mergerea la sfânta biserică, mai ales duminicile, şi hrănirea sufletului cu sfintele învăţături, cântări şi rugăciuni din biserică, toate acestea precum şi altele îl fac pe om, pe fiul rătăcit să ajungă la Tată.***

Păcatele trebuie plânse aici, căci dacă nu le plângem aici şi nu ne spălăm acum sufletul cu lacrimile pocăinţei, vom plânge în iad fără nici un folos. Trupul acesta este un mare vrăjmaş şi trădător al sufletului. Toţi creştinii adevăraţi s-au purtat cu asprime faţă de el, fiindcă poftele lui sunt împotriva mântuirii sufletului.

Pilda Sfintei Evanghelii de astăzi se potriveşte tuturor muritorilor de pe pământ; căci cu toţii am rătăcit calea vieţii celei curate şi neprihănite şi am preferat o viaţă de risipă, neregulată, plină de păcate şi slăbiciuni omeneşti. Bunul Dumnezeu nu ne pedepseşte că am rătăcit calea şi am făcut păcate, deoarece El ştie firea omenească cât este de înclinată spre rău şi supusă păcatului, dar ne va osândi pentru că nu vrem să ne întoarcem din calea rătăcirii la El, cum s-a întors fiul rătăcit.

Omul simte plăcerea să facă păcate, iubeşte patimile cele urâte, nu vrea să renunţe niciodată la ele. Nu vrea să iasă din această stare de întuneric, iar dacă trece timp prea mult ajunge să cadă în păcatul deznădejdii, căci întristează pe Duhul Sfânt prea mult şi se depărtează de la el, ajungând să cadă în păcatul lui Iuda, care s-a spânzurat. O mulţime de oameni îşi iau viaţa prin spânzurare. Când auzi că s-au spânzurat oameni mari, intelectuali, directori, doctori, profesori, te întrebi: "Oare ce le lipsea oamenilor acestora de s-au spânzurat?"

Aceştia să ştiţi că s-au depărtat încetul cu încetul de credinţă, de Biserică şi de Dumnezeu şi aşa s-a lipit apoi diavolul de trupul şi de sufletul lor. Le-a dat deznădejdea şi i-a învăţat să-şi pună ştreangul de gât. Acolo duc nepăsarea de credinţă, păcatele îngrămădite şi lipsa de sfinţenie a Bisericii. De aceea se lipesc toate farmecele, toate vrăjile şi duhurile necurate de cei care nu vin la biserică cu anii, de cei care nu se spovedesc şi nu se împărtăşesc.

Să se ştie clar că cei care nu vin la biserică, cei care nu se spovedesc, cei care nu se lasă de beţie, de păcatul desfrânării şi trăiesc necununaţi, cei care nu se lasă de înjurat, de drăcuit şi de fumat, cei care nu se lasă de vrăji, descântece şi spiritism, de pârâciuni şi duşmănii şi toate lucrurile diavolului, cei care nu se lasă de toate acestea nu s-au întors încă la Tatăl. Aceia nu s-au trezit la viaţă, nu au înviat din moartea păcatelor, ei stau tot în mormânt şi tot departe, ca fiul rătăcit în ţara uitării, păscând porcii pe care diavolul i-a dat în primire, păcatele.

Fericiţi sunt toţi cei ce au parte de întâia înviere, se zice la Apocalipsă. ***Întâia înviere, fraţi creştini, este să înviem din moartea păcatelor la o viaţă nouă trăită cu Hristos, în Biserica Lui cea sfântă, într-o continuă sfinţenie şi dragoste de cele cereşti. Cine nu înviază aşa nu va învia la ziua judecăţii, pentru fericire, ci pentru osândire veşnică.*** De aceea luaţi aminte ca aceste cuvinte să nu treacă pe la ureche şi să vă fie atunci de mărturie, ci de mântuire.

Ne spune mai departe Domnul Hristos, în pilda pe care am ascultat-o astăzi, că, după ce fiul rătăcit s-a întors acasă, tatăl a poruncit slugilor sale să aducă haina cea dintâi, să-i pună inel în mână, încălţăminte în picioarele lui şi să fie jertfit viţelul cel mai gras. Cu toţii să mănânce şi să se veselească, pentru că fiul acesta era mort şi a înviat, era pierdut şi s-a aflat. Mare bucurie se face în cer pentru un păcătos care se întoarce la Dumnezeu cu toată inima.

Se bucură îngerii şi sfinţii împreună cu Tatăl Ceresc, se bucură pentru că a întors spatele diavolului şi s-a lepădat de păcate. Se bucură că a ruşinat pe satana, l-a biruit întorcându-se la dreapta credinţă. Să nu ne batem cu pumnul în piept şi să zicem că suntem credincioşi, dacă se mai află la noi acele păcate care le-am amintit mai sus. Să vedem acum mai amănunţit **explicaţia acestei pilde.**

- ***Tatăl care ne aşteaptă este Dumnezeu, Bunul şi Atotputernicul, Cel care ne-a creat, Ziditorul;***
- ***fiul cel pierdut suntem noi toţi,*** *căci toţi am rătăcit şi ne-am depărtat de El.*
- ***Averea, bogăţia pe care a primit-o fiul rătăcit de la tatăl sunt anii şi zilele pe care le risipim fără folos sau în scopuri rele, mai sunt sănătatea, frumuseţea, înţelepciunea şi puterea.***
- ***Roşcovele pe care le mâncau porcii sunt nişte fructe care întâi au un gust dulce şi puţin aromat, iar mai apoi lasă un gust amar, dispărând toată aroma.*** *Aşa şi păcatul, mai ales desfrânarea, nu satură, mai mult umple viaţa de amărăciuni, fie a bărbatului, fie a femeii.*

Câţi nu sunt la puşcărie pentru o clipă de plăcere, câţi nu sunt în spitale, câte fete nu şi-au pierdut mintea, nu şi-au pierdut cinstea, fecioria, pentru o clipă de plăcere?! Câte nu şi-au distrus complet sănătatea cu avorturile?! Şi pentru ce toate acestea?! Pentru câteva secunde de plăcere. Iată că păcatul nu satură, ci, din contră, lasă un gol mai mare; aşa este păcatul acesta al desfrânării.

- ***Viţelul cel gras şi înjunghiat este Domnul Hristos, care s-a răstignit, s-a jertfit pentru noi şi se jertfeşte mereu la Sfânta Liturghie.***
- ***Haina cea dintâi care se dă celui întors la Tatăl*** *este* ***reînnoirea Sfântului Botez prin taina Sfintei Spovedanii curate.*** *Cine se spovedeşte bine spunând toate păcatele cu căinţă şi cu lacrimi, cu părere de rău, acela îşi reînnoieşte botezul, se face ca un copil mic botezat atunci.*
- ***Inelul pe care-l primeşte în mâna lui însemnă aureola nemuririi şi legătura cu Mirele Ceresc.***
- ***Încălţămintea din picioare închipuie umblarea pe Calea Domnului şi dreptul de a propovădui ce a făcut Dumnezeu pentru el.***
- ***Feciorul cel mai mare*** *care era la câmp* ***închipuie sfinţii care s-au ostenit şi prin multe chinuri au ajuns la sfinţenie şi la bucuria cerească.***
- ***Omul bogat la care a fost slugă*** *fiul cel pierdut este diavolul. Domnul Hristos îl numeşte bogat pentru că într-adevăr el are cele mai multe suflete şi în iad şi aici pe pământ.*

Am auzit pe unii, sărmanii de ei, care zic că mai bine se duc în iad, că acolo sunt mai mulţi şi acolo în iad sunt şi cei mai deştepţi şi mai învăţaţi, de ce să se ducă în rai cu proştii! Sărmanii de ei, ce-i învaţă diavolul! Dacă ar putea suferi aici pe pământ să le pună demonii numai mâinile la frigare, atunci să vedem!

- ***Turma de porci*** *e* ***turma păcatelor la care se angajează omul să slujească pe pământ.***
- ***Ţara îndepărtată*** *unde a fugit fiul rătăcit înseamnă* ***timpul cât a stat omul în păcate până la întoarcerea lui la spovedanie, la pocăinţă,*** *căci unii au stat 20-30 de ani până s-au spovedit. Alţii au stat 50-70 de ani, alţii stau robi până la sfârşit şi slujesc toată viaţa îngrijind bine porcii stăpânului lor, diavolul.*

Pe patul morţii, când li se deschid ochii sufletului şi văd cui i-au slujit, atunci trimit şi ei repede după preot să-i spovedească şi să-i împărtăşească. Sunt şi acum mulţi părinţi şi propovăduitori ai satanei, care atunci când văd pe cineva, un copil, o fată, un băiat care apucă calea aceasta mai curată şi Sfântă a Bisericii se împotrivesc şi le spun: "De ce acum, la bătrâneţe, să te pocăieşti?" Iată ce învaţă demonul să zică. Dar să se ştie că, la toţi acei care amână pocăinţa, pot să vină şi o sută de preoţi să-i

spovedească şi să-i împărtăşească pe patul de moarte, nimeni nu le garantează mântuirea, salvarea sufletului, dacă toată viaţa n-au vrut să ştie de Dumnezeu.

Haideţi astăzi, fraţi creştini, să ne sculăm din păcate şi să zicem cu toată inima: ***"De astăzi mă întorc la Tatăl Ceresc şi vreau să las porcii păcatelor, să nu mai slujesc diavolului, făcând poftele lui. Vreau de azi înainte să nu mai lipsesc de la casa lui Dumnezeu; vreau şi eu să spun: "Tată scump, greşit-am la cer şi înaintea Ta şi nu mai sunt vrednic să mă chemi fiul Tău, primeşte-mă ca pe una din slugile Tale!"***

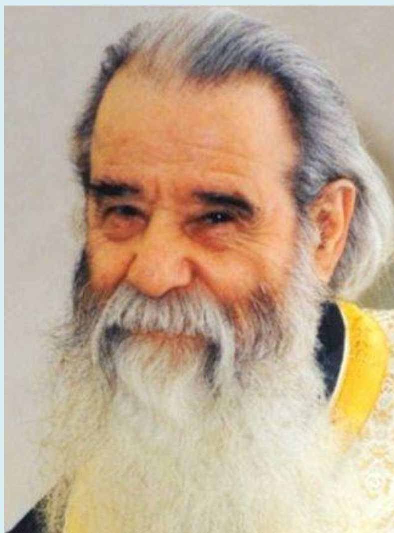
Să ne întoarcem cu toată inima astăzi, să nu mai zăbovim nici o clipă, căci mâine poate fi prea târziu; să ne grăbim astăzi până nu se închid uşile milostivirii lui Dumnezeu şi până nu suntem duşi de alţii la judecata veşnică astăzi, până când nu vine biciul mâniei lui Dumnezeu, până nu vine focul urgiei Lui, astăzi, cât mai avem ziuă şi mai străluceşte soarele milostivirii Sale peste cei buni şi peste cei răi, până nu vine judecata cea din urmă, până nu ni se închid ochii şi nu se mai poate face nimic.

Să strigăm din adâncul sufletului cu căinţă şi cu lacrimi:

Rugăciune

O, Părinte Ceresc, Tată scump şi bun, Dumnezeul nostru pe care Te-am părăsit, care eşti bogat în milă, în bunătate şi răbdare, trimite peste noi Harul Tău Ceresc şi peste toţi fiii Tăi care sunt pecetluiţi cu Sfântul Botez şi întoarce-i, Doamne, din căile pierzării, căci ştii neputinţa firii noastre şi cât este de mare zavistia demonilor împotriva noastră. Trimite, Doamne, peste noi toate câte ştii că ne sunt de trebuinţă, ca să ne facă să ne întoarcem la Tine şi să-Ţi slujim în toate zilele vieţii noastre, făcând numai voia Ta cea sfântă şi aici şi în vecii vecilor. Amin.

Pr. prof. dr. Constantin Galeriu - Duminica fiului risipitor

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Dreptmăritori creştini în Sfânta Biserică a Domnului nostru Iisus Hristos! Dumnezeiasca Evanghelie de astăzi (Luca 15, 11-32), când Mântuitorul vorbeşte de un Părinte care este şi Părintele Lui, iar cei doi fii sunt şi fraţii Lui, deschide o dată mai mult ochii duhului nostru. ***Atât de adânc răscoleşte această Evanghelie sufletul fiecărui creştin, şi mai ales al aceluia care este atent, prin harul Duhului, la vocea lui Dumnezeu în sufletul lui!*** Parcă simţi deodată cum, din adâncul de taină al veşniciei, Tatăl din veci avându-L pe Fiul, în Duhul Sfânt, doreşte să aibă şi alţi fii, iar Fiul din veci doreşte să aibă şi alţi fraţi. Parcă ai spune, asemenea unui copil care este singur la părinţi: "Mamă, mai dă-mi un frate" – aşa te simţi de adânc legat de această taină a Evangheliei, numai auzind cuvântul Mântuitorului, care a rostit parabola aceasta.

Zis-a Domnul: "***Un om avea doi fii. Şi a zis cel mai tânăr dintre ei tatălui său: Tată, dă-mi partea ce mi se cuvine de avere. Şi tatăl le-a împărţit averea***". A dat fiecăruia din darurile Lui; căci averea nu e numai mâncare, băutură, ci mai adânc – tot ce ţi-a încredinţat ţie, omului zidit după chipul Fiului Său, pentru ca în El, în Fiul Său, să aibă fii; prin Fiul şi în Fiul.

"***Şi tânărul fecior, nu după multe zile, adunându-şi toate, a plecat într-o ţară depărtată..***.". ***Taină a libertăţii; stau lângă El, în faţa Tatălui, sau mă depărtez de El.*** Faţă în faţă cu Tatăl, aşa cum citim în Evanghelia după Ioan: ***"La început era Cuvântul şi Cuvântul era la Dumnezeu". Deci Fiul cel veşnic e la Dumnezeu, cu***

faţa către Dumnezeu. Numai o dată Fiul cel veşnic a plecat departe: când a plecat să-şi caute fraţii, care, asemenea fiului cel tânăr, au plecat departe. Şi a venit după noi atunci, departe; atât de departe încât a putut rosti pe cruce Tatălui: "Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?". Dar a venit pentru noi, ca să fie cu noi, în spaţiul acesta al libertăţii, pe care şi l-a dorit şi l-a căutat tânărul fecior. Şi acolo, departe, el s-a întors cu faţa către Tatăl.

O, Doamne, mare este taina aceasta! Când eşti cu faţa către Dumnezeu nu te desparţi, ţi-e ruşine să faci ceva rău. Dar el de aceea s-a dus departe, socotind că tatăl nu-l mai vede – socotea el, socotim noi –, şi şi-a risipit avuţia – darurile, cum tâlcuiesc Sfinţii Părinţi – trăind în desfrânări, şi a cheltuit tot. Şi deodată s-a făcut foamete în ţara aceea şi el a început să ducă lipsă.

Foamete, lipsă, gol. Două sunt tragediile cele mai mari, parcă le simţi: acest gol, această lipsă de hrană, de băutură, dar mai ales cea mai adâncă şi tragică lipsă este, aşa cum o numesc astăzi cei care cercetează adâncul sufletului omenesc – psihiatrii, lipsa, golul sensului existenţei. Adică nu ştii ce să faci, ca şi cum te-ai afla undeva într-un câmp întins, imens, şi fără nici un indicator, fără nici o direcţie. E ceea ce au constatat la cei mai mulţi bolnavi: vidul spiritual, golul acesta al existenţei care dă naştere la atâtea boli. Care este boala cea mai gravă? Schizofrenia; e ruptură. Şi are la origine această ruptură de Dumnezeu, despărţirea de El. De aceea se spune astăzi că boala cea mai gravă, psihonevroza, e refuzul credinţei, al religiei, a legăturii cu Dumnezeu, refuzul din adânc care te lasă în gol.

Acesta este primul act de tragism – golul sufletesc. Dar nu rămâne aşa, nu rămâne numai durerea. Ascultând doar glasul gândirii lor nu mai ascultă glasul conştiinţei, al vocii lui Dumnezeu în ei. ***Pentru că s-a spus că tribunalul lui Dumnezeu e în sufletul tău; instanţa ultimă a judecăţii, a întrebărilor, e această voce dumnezeiască din tine.*** Şi cel care rămâne mut şi surd la ea îşi aude numai vocea lui lăuntrică într-un monolog. Asta-i drama nereligiosului, să o spunem pe nume – a ateului. ***Singură legătura cu Dumnezeu îţi dă zborul, aventura spiritului.***

Acum revin. **Tot în legătură cu acest gol, a doua tragedie (după vidul spiritual) e să simţi prezenţa absenţei lui Dumnezeu.** Dar simţirea acestei prezenţe a absenţei, uneori chinuitoare, poate fi un nou început în viaţă; acest tragism, care trebuie în adânc cugetat.

Şi tânărul din Evanghelie, în foamea lui, începe să simtă. Pentru că, umblând şi căutând, s-a lipit de unul din acei locuitori, care l-a trimis la ţarinele lui să pască

porcii. Bietul animal. Îşi are şi el preţul lui pentru unii, dar sărmanul se tăvăleşte prea mult în mocirlă, şi de aceea e semnul mocirlei în parabola Evangheliei. ***"Dorea să-şi sature pântecele din roşcovele pe care le mâncau porcii"*** – se mulţumea cu firmituri, ca odinioară sărmanul Lazăr, dar nici acelea nu erau pentru el.

Şi în această Evanghelie sunt trei momente capitale, cruciale.

În foametea aceea, venindu-şi în sine, sau venindu-şi în fire, a zis: "Câţi argaţi ai tatălui meu sunt îndestulaţi de pâine, iar eu pier aici de foame! Sculându-mă mă voi duce la tatăl meu şi-i voi spune: Tată, am greşit la cer şi înaintea ta; nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Primeşte-mă ca pe unul din agaţii tăi! Şi s-a ridicat".

Cuvântul este de o adâncime negrăită. Căci sunt lucruri pentru care nu-ţi ajung zeci de ani să le înţelegi, iar alteori într-o clipă parcă se stinge tot noianul care s-a odrăslit şi s-a aşezat în straturi în sufletul tău, din acel moment de gustare din pomul cunoştinţei binelui dar şi a răului. Se spintecă atunci toate straturile acestea de bine şi de rău şi îţi vii în fire, în adâncul din tine. ***Iubiţilor, să-l căutăm, să ne simţim aşezaţi în acest adânc. O mărturisim astăzi o dată mai mult, toţi cei care ne căutăm pe noi înşine, pentru a ne descoperi pe noi înşine. O spun astăzi toţi cei care sunt preocupaţi de adevărul omului. Numesc îndeosebi aceste două straturi: stratul de deasupra şi adâncul din noi – adică pecetea chipului lui Dumnezeu din noi, peste care s-a adăugat cel dinainte. Şi simţim parcă cum ne priveşte Iisus Hristos, care este şi Fiul lui Dumnezeu din veci dar şi Fiul Omului, şi zice fiecăruia din noi: Tu eşti după chipul Meu, tu eşti fratele Meu. Şi atunci, adâncul din noi este această vedere, este această înfăţişare a sufletului meu după faţa lui Hristos. Acolo să mă ducă gândul îndată: că faţa sufletului fiecăruia din noi e faţa lui Hristos.*** Şi, **Doamne, privindu-Te pe Tine, ajută-mă să mă privesc pe mine!** ***Şi atunci rădăcina mea adâncă este El, rădăcina mea, temeiul meu, e lumina Lui, e bunătatea, e pacea Lui, e jertfa Lui. Aceasta sunt eu în obârşia mea adâncă.*** La acestea am adăugat, deasupra, cele născute din eul meu orgolios, tributar lui Lucifer, mândriei lui, şi în mândria mea am zămislit, am odrăslit eu, prin gândurile rele, pătimaşe, noianul, puzderia de patimi. Şi sărmanul ateu rămâne acolo, în eul lui, încarcerat, şi nu vede mai departe.

Dar aici, tânărul şi-a venit în sine. Adică străbătând adânc peste noianul de slăbiciuni, patimi şi urzeli, a ajuns la sinea lui. Deci totdeauna să ne privim noi în aceste două stări: în starea de suprafaţă a existenţei, cu tot ceea ce a odrăslit ispita şi păcatul, şi adâncul din noi, care e pecete, chip dumnezeiesc. Uneori eşti

încarcerat în lumea păcatelor şi nu mai vezi nimic. Atunci eşti rob, eşti robul patimilor tale, eşti rob instinctului, slăbiciunilor; nu mai eşti liber. Asta trebuie să o ştie oricine. Tu nu mai eşti omul adevărat. Gândiţi adânc la acest fapt! Nu mai eşti omul autentic. Nu o spun numai Sfinţii Părinţi, numai Scripturile, ci o spun toţi cei care vor să se cunoască pe ei, să-l cunoască pe om. ***Omul adevărat este dincolo, dar ca să ajungi acolo trebuie să treci de straturile superficiale, ale slăbiciunilor tale.*** Căci tu nu eşti pentru mâncare, băutură, avuţie, fel de fel. La un moment dat toate le pierzi, şi atunci te trezeşti; şi când ajungi la ţărmul dintre cele două straturi, stratul adânc al chipului lui Dumnezeu, la acest hotar te clatini ca pe o muchie de cuţit şi atunci strigi, asemenea fiului din Evanghelie: "Tată, greşit-am la cer...". Atunci înţelegi că existenţa ta nu e monolog, – fapt capital –, nu stai de vorbă cu tine însuţi, ci atunci în adânc se aude chemarea lui Dumnezeu.

Fiecare din noi am primit odată cu viaţa noastră un dar. Vedeţi, nu noi suntem cei care ne întrebăm. Când ne întrebăm noi şi tot noi răspundem, înseamnă că suntem despărţiţi de Dumnezeu. Cel care întreabă adânc în noi e Dumnezeu. Şi numai când simţi că eşti în dialog cu El, când simţi că te afli ca răspuns la întrebările lui Dumnezeu, abia atunci te afli real în adevăr; când tu auzi glasul lui Dumnezeu în tine. Mărturisesc aceasta Sfinţii Părinţi şi cei care se ocupă de adâncul nostru; acest adânc pe care spune Psalmistul că Dumnezeu l-a pus în vistierii. Adâncul din noi e în vistieria lui Dumnezeu. Şi atunci, iată, vine această întrebare: **"Ce ai făcut cu darul pe care ţi l-am încredinţat?"– cu viaţa ta; tu, pe care te-am instituit să fii frate al Fiului Meu, să fii frate al lui Hristos.**

Să nu-şi închipuie cineva că va scăpa fără răspuns la această întrebare; dar ferice de cel care s-a trezit şi aude chemarea şi dă răspuns de aici, din adâncul lui pus în vistieria lui Dumnezeu. Asta e chemarea. Parcă simţi în adâncul Dumnezeirii că Tatăl a zidit şi alţi fii după chipul Fiului Său. E bucuria Lui cea mare. De aceea s-a spus: ***Bucurie se face în cer pentru un păcătos care se pocăieşte. Aceasta este bucuria Părintelui ceresc – o simţim parcă o dată mai mult: – de a vedea în noi fraţi ai Fiului lui, şi pe Hristos venit să-Şi mântuiască fraţii.*** Zice o vorbă a unui înţelept: ***Să fii stăpânul voii tale şi robul chemării lui Dumnezeu, al vocii lui Dumnezeu din adâncul sufletului tău.***

Şi din clipa aceea, tânărul, de acolo, din adâncul duhovnicesc, aude chemarea, îşi vine în sine; repet, adâncul duhovnicesc, faţă de adâncul patimilor, al instinctului. Căci azi deosebesc cercetătorii între inconştientul instinctiv şi inconştientul spiritual, altfel spus adâncul instinctelor şi, mai adânc, ***adâncul duhovnicesc, acolo unde se află locul de tâlc al omului cu Dumnezeu, unde aude vocea Lui, şi Îi răspunde. Vocea Lui*** *(care se desluşeşte limpede în oricine, de sensul, raţiunea*

mea de a fi) şi chemarea să mă împlinesc pentru a fi fiu al Părintelui ceresc şi frate al lui Hristos, după chipul Lui. Şi strigând în adâncul sufletului, voi spune: "Tată, am greşit la cer şi înaintea Ta. Nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul Tău. Primeşte-mă ca pe un argat", la fel cu fiul risipitor, care se ridică şi pleacă înapoi. Unde? ***Spre casa ta – sânul Părintelui ceresc care, împreună cu Fiul din veci în Duhul Sfânt, te cheamă la viaţa Lui.***

Şi spune Evanghelia: ***Atunci a plecat, a venit la tatăl, "şi încă departe fiind el, l-a văzut tatăl".*** Tatăl îl privea mereu, dar acum îi iese în întâmpinare. ***Nu numai eu merg spre Tatăl, ci şi Tatăl vine spre mine, vine să-Şi îmbrăţişeze fiul***. I s-a făcut milă şi vine alergând. Aleargă tatăl. E uimitor! Aleargă tatăl spre fiul, să-l îmbrăţişeze. Te cutremuri când auzi că Tatăl aleargă spre tine şi tu spre Tatăl. O, parcă în clipa aceasta fiecare din noi ne simţim în această alergare, dublă alergare. Să ai înainte o asemenea icoană… E dincolo de cuvânt şi simţire omenească.

"...Şi a căzut pe grumazul lui şi l-a sărutat tatăl". Sărutul tatălui… Ce poate fi spus mai mult? Şi a zis fiul: ***"Tată, am greşit la cer şi înaintea ta, nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău".*** Cuvântul devine rugăciune, pentru că Tatăl are Cuvântul; şi Tatăl rosteşte către Iisus ce se petrece [?]. **Neîncetat trebuie să avem în vedere această icoană: pe Tatăl şi pe Fiul chemând fiii şi fraţii.**

...***Şi atunci, cheamă pe slujitori (îngerii): "Daţi-i veşmântul..." – veşmântul sfânt, veşmântul harului, veşmântul luminii dumnezeieşti necreate. Asta înseamnă veşmântul. Îmbrăcaţi-l din nou. Tu, care ai pierdut atunci, odinioară, harul divin din suflare dumnezeiască… Pentru care Tatăl S-a tânguit zicând:*** "***Nu va mai odihni Duhul Meu în oamenii aceştia, pentru că sunt numai trup".***

S-a constituit în ei stratul acesta greu de străbătut, ca un perete între Mine şi voi, aşa cum va spune proorocul Isaia. Şi atunci el a ieşit la suprafaţă prin căinţă, prin lacrimile lui, care l-au vindecat; căci ***"lacrimile de la Tine roua cea vindecătoare sunt",*** spune Proorocul. ***Roua harului, roua cea de la Tine e rouă de lumină, roua luminii dumnezeieşti care e în stare să te spele.***

Şi spune deci: "Daţi-i veşmântul"– îmbrăcaţi-l pe el cu haina cea dintâi a suflării dumnezeieşti de viaţă. Îl îmbrăcaţi, îi daţi inel în mâna lui – inelul unirii neîntrerupte, şi încălţăminte în picioarele lui – încălţămintea harului lui Dumnezeu, încălţăminte divină, cu care el să se înalţe .

"...Şi aduceţi viţelul cel îngrăşat şi înjunghiaţi-l, şi mâncând să ne veselim, căci acest fiu al meu mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat". Şi au început să se veselească.

Doamne! când a spus "junghiaţi viţelul cel îngrăşat", este cu neputinţă ca Iisus să nu fi privit la El. Pentru că El era jertfa care avea să spele, prin sângele Lui, păcatele fiului rătăcit şi ale tuturor fiilor rătăciţi. Şi să ne fi spus: Să vă hrăniţi atunci cu trupul Meu, cu sângele Meu, şi să vă însănătoşiţi. Să priviţi trupurile voastre ca mădulare ale Mele . ***Hrănindu-ne deci cu trupul şi sângele Lui, Hristos se uneşte cu noi, şi acesta este ultimul act prin care Tatăl ne înfiază; prin cuvântul Evangheliei şi prin trupul şi sângele Lui. Devii atunci frate al lui Hristos, fiu împreună cu Hristos. Şi aceasta este icoana care simţi că te cheamă să răspunzi din căderea ta.***

Mai e e şi o altă cădere. În vremea aceea fiul cel mare rămăsese acasă, lângă tatăl. Dar noi ştim cât era lângă tatăl; pentru că a fi lângă Tatăl înseamnă a fi şi lângă Fiul, cu Fiul. Spune Scriptura că ***fiul cel mare se afla la ţarină, şi când s-a apropiat de casă, auzind cântece şi jocuri a chemat la sine pe una dintre slugi şi a întrebat ce înseamnă acestea. Iar sluga i-a răspuns: "Fratele tău a venit, şi tatăl tău a înjunghiat viţelul cel îngrăşat, pentru că l-a primit pe el sănătos".*** S-a mâniat fratele. Nu voia să intre.

Dar tatăl lui, aşa cum a ieşit la fiul cel tânăr, a ieşit şi la fiul cel mare, deopotrivă, într-o iubire egală. Ochii lui sunt atât de curaţi încât ei nu văd răul, văd numai binele. Tatăl vede chipul Fiului Său în noi. Trece repede peste rău, dacă tu te-ai întors şi ai venit în faţa Lui. Şi spune: "Nici nu Îmi voi mai aduce aminte de păcatele tale".

Numai noi spunem: Te iert, dar nu te uit niciodată". Dar tatăl, dimpotrivă, iese şi la el şi îl roagă. Auziţi, îl ruga! Nu numai noi ne rugăm lui Dumnezeu, ci şi Dumnezeu se roagă. E uimitor cuvântul. Noi toate le punem pe seama noastră, şi e o mare greşeală. Zicem că numai omul trebuie să fie smerit. Dumnezeu este izvorul smereniei, pentru că a coborât şi, cum spune dumnezeiescul Vasile, a luat chipul smeritului nostru trup, pentru ca să ne facă asemenea Lui, să sfinţească trupul nostru. Orice tată se roagă. Iată, se roagă de fiul lui să intre să se bucure împreună.

Dar fiul, răspunzând, a zis: ***"Iată, de atâţia ani îţi slujesc, niciodată nu am încălcat porunca ta, dar mie nici măcar o dată nu mi-ai dat un miel ca să mă veselesc cu prietenii mei".*** Era invidios, o, Doamne, pe desfrânările fratelui lui.

Dar te întrebi ce purta în el. Încă mai erau nişte colţi în el din rădăcinile păcatului. Cum îmi spunea cineva odată, că îşi înşela prietenii păcătuind prin petreceri cu nevestele lor şi se făcea grozav. O, Doamne, când am auzit, am strigat: Aşa de decăzut erai! Aşa şi el: Nu mi-ai dat să mă veselesc şi eu… Invidie pe cele rele. Deci invidie nu numai la bine, ci şi la rău. Şi spune mai departe: ***"Dar când ţi-a venit acest fiu al tău, care ţi-a mâncat averea cu desfrânatele, junghii pentru el viţelul cel îngrăşat"***. Şi tatăl îi răspunde: ***"Fiule, tu totdeauna eşti cu mine, şi toate ale mele ale tale sunt".*** Dar, repet cuvântul, el, care petrecuse cu tatăl, era cu tatăl? De atâtea ori noi mărturisim şi spunem: Poţi să fii lângă cineva de zeci de ani, dar să nu fii cu el. Eşti doar trupeşte, dar tu ascunzi în inima ta sămânţa celui rău, pe care tu o uzi mereu cu trufia şi cu dorinţele tale pătimaşe, cu adorarea eului tău. Şi atunci, sărmanul, din nefericire, era asemenea fariseilor; căci ştim că fariseii, împlinind legea cu stricteţe, după literă, nu după duh, la un moment dat nu mai sunt ei datori lui Dumnezeu, ci Dumnezeu e dator lor. Şi atunci e ca şi când ar fi spus: Păi în loc să mă lauzi… – tu stabileşti un comerţ între tine şi Tatăl: plată şi răsplată. În loc să-mi plăteşti şi să-mi mulţumeşti, tu îl primeşti pe ticălosul ăsta!
Apare deodată judecata, nu numai invidia. Ne instituim în locul Judecătorului, şi judecând faptele lor cădem şi noi în ele. Aici nu e vorba de judecată la adresa răului, ci e vorba de judecata fratelui.

Cineva îmi spunea că pomenind depre slăbiciunile noastre din lume, fel de fel, altcineva îi răspundea: Ei, soro, nu judecaţi! Păi cum adică? să nu judec răul? Nu judec omul, aici e deosebirea. Omul nu-l judec, pe fratele meu, dar răul din lume trebuie să-l judec, că altfel nu scap de el. Una e fratele meu, pe care îl iubesc, ticălos, cum ar fi… ***Iubeşte pe păcătos, zici Părinţii, dar urăşte păcatele lui.*** Ori sărmanul fariseu, fratele cel mare, el judeca nu răul, ci pe fratele lui. A intrat fratele la ospăţ cu fratele lui care înviase? Nu ni se spune. A rămas afară cumva. ***El, care primise Legea, a rămas afară, lângă uşă. Iar tatăl rostea mereu: Trebuie să ne veselim, să ne bucurăm, căci fratele tău acesta, mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat.*** El a înviat; tu ai rămas la jumătatea drumului…

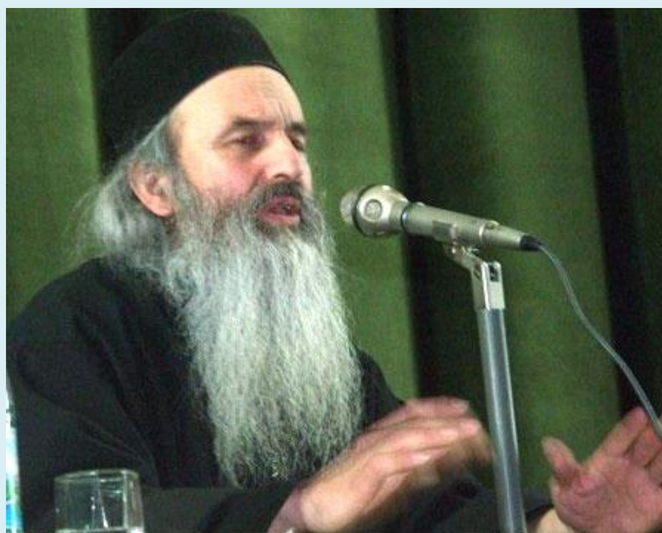
Acum vreo douăzeci de ani, la Tel Aviv, s-a petrecut un fapt despre care citind, am fost zguduit şi am învăţat atât de mult… Un arab era bolnav de cancer, cancer cu metastaze. Doctorii au spus rudelor: Trebuie să-l luaţi acasă. A venit fratele cu soţia: "Ce să facem? Hai să-l scoatem". "Peste trei ore moare; să nu-i spuneţi lui, dar trebuie să-l luaţi". L-au ridicat, l-au luat într-o maşină… soţia de-abia îşi oprea lacrimile; dar el a strigat: "Să mă duceţi nu acasă, ci la Ierusalim, acolo, nu uitaţi! Să nu vă ierte Alah (cum zic ei lui Dumnezeu) nici în veacul de acum, nici în veacul viitor dacă nu mă duceţi la mormântul proorocului Iisus" (ei aşa cred în Iisus, ca într-un prooroc; şi mai cred că Iisus

va veni să judece). La strigătul lui l-au dus. "Eu chiar dacă mor pe drum, tot acolo să mă duceţi, la Iisus, căci am auzit că Acela, Iisus, este Alah. El este Dumnezeu". L-au dus în biserica Sfântului Mormânt, pe braţe – nu putea merge pe picioare. L-au pus lângă piatra mormântului, iar el a început a striga: "Alah, Alah, Doamne Iisuse!". Erau la slujbă mitropoliţii. Curgeau şiroaie de lacrimi: Iisuse, Doamne, miluieşte-mă! Şi cum sta lipit de placa mormântului, îmbrăţişând-o şi strigând, deodată s-a ridicat şi a dat mărturie strigând din nou: "Iisuse Doamne, îţi mulţumesc Iisuse Doamne!". S-a ridicat pe picioarele lui şi s-a şi botezat în clipa aceea.

Mă opresc la strigătul lui. Acela a fost un strigăt din adânc, din ultima adâncime. Dacă nu simţim glasul lui Dumnezeu, căruia să-i răspundem, înseamnă că chemarea nu a fost din adânc, a fost din zona a ceea ce se numeşte, repet, inconştientul instinctelor; nu de la chipul lui Dumnezeu. ***Cel care strigă cu noi e Hristos, El strigă cu noi când ne rugăm în Duhul Sfânt, Care "Se roagă în noi cu suspinuri negrăite". Şi abia atunci devii om, devii în adevăr chip al lui Dumnezeu, fiu al lui Dumnezeu prin Hristos, adoptat prin El; şi frate al Lui. Abia atunci ai ajuns Acasă, în Casa ta adevărată, care e Casa Părintelui ceresc, a Sfintei Treimi – Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt.***

Aş încheia cu un cuvânt din cartea Triodului: ***"O, Bunule Părinte, depărtatu-m-am de la Tine, dar nu mă părăsi, nici nu mă arăta netrebnic împărăţiei Tale. Vrăjmaşul cel cu totul viclean m-a dezbrăcat şi mi-a luat bogăţia, darurile cele sufleteşti le-am risipit ca un desfrânat. Deci sculându-mă şi întorcându-mă la Tine, strig: Fă-mă ca pe unul din argaţii Tăi, Cel ce pentru mine Ţi-ai întins pe cruce preacuratele Tale mâini, Iisuse Doamne, să mă scoţi de la fiara cea cumplită a păcatului (demonul), şi cu haina cea dintâi a strălucirii dumnezeieşti să mă îmbraci, Cel ce singur eşti mult milostiv", Iisuse Doamne, împreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt. Amin.***

Părintele Rafail Noica - Ne mai aude Dumnezeu dacă am păcătuit?

“[Ştim]…. că Dumnezeu este atotputernic şi poate să facă absolut tot, tot ce nu poţi gândi… şi mai mult [decât atât]. Dar nu-i destul. O va face? Dacă-I mânios pe mine pentru că am păcătuit, că am făcut şi asta şi aia – şi mă simt cu musca pe căciulă? ***Dumnezeu nu e mânios. Dumnezeu un singur lucru vrea: să ne deschidem inima.***

Ştie că suntem păcătoşi. Ştie că nu putem să nu păcătuim, că nu ştim, că nu avem viziunea, că n-avem puterea – dacă avem şi viziunea încotro să mergem. ***El este cel care ne curăţă de păcatele noatre. El este cel care, dacă găseşte deschidere în noi, Îşi pune acolo bunătatea Lui. Dragostea lui Dumnezeu, dragoste atotputernică, în sensul că de nimic biruită.*** (…)

Părintele Rafail Noica - Dragostea dumnezeiască

“Zice la Cina cea de Taină: Luaţi, mâncaţi, acesta este Trupul Meu, care pentru voi se frânge, spre iertarea păcatelor. Beţi dintru acesta toţi, acesta este sângele Meu, care pentru voi se varsă, spre iertarea păcatelor“. Cum s-a frânt Trupul ăla? Cum s-a vărsat Sângele ăla? Mâinile noastre ucigaşe l-au vărsat. De ce zic: <<mâinile noastre?>>. Noi nici nu eram pe lume pe vremea aia… Hm. Suntem părtaşi prin păcat ai acelei energii de Dumnezeu-ucigaşe. Şi atunci suntem identic cu acei vinovaţi de a-L fi omorât pe Fiul lui Dumnezeu cu mâinile lor. Deci acelaşi păcat îl purtăm şi noi.

Deci, cum se frânge Trupul ăsta? De mâinile noastre se frânge! Şi Hristos profită ca Trupul frânt să ni-l dea nouă sub formă de pâine (că ştie că nu suntem canibali să mâncăm carne vie), dar este real Trupul Lui şi ni se dă nouă spre iertarea păcatelor noastre. Care păcate? De a frânge Trupul lui Hristos, de exemplu!

Sângele Lui cine L-a vărsat? Mâinele astea ucigaşe L-au vărsat. Şi El "profită" de păcatul meu şi Îşi varsă de bună voie Sângele şi mi-L dă sub formă de vin – trupeşte vin, dar real Sângele Lui – spre iertarea păcatelor mele. Care păcate? Ucigăşia asta: de Dumnezeu-ucigaşă şi de aproapele, de fratele meu. Se poate dragoste mai mult decât asta? Vă mai închipuiţi un Dumnezeu mânios? De câte ori am trăit şi eu asta şi o aud de la atâţia şi prin scrisori şi în conversaţii: poate că am păcătuit şi s-a mâniat Dumnezeu şi nu mai vrea să mă audă. Erezie!

Începusem prin a spune că e important să ţinem minte lucrul ăsta: în momentele grele când, ţinându-ne mintea în iad – nu ca Siluan – nu cunoaştem, nu avem experienţa aia deplină – dar când mă simt cu musca pe căciulă, când îmi simt păcatul meu cât de puţin [...] nu e cazul să mă ascund îndărătul unei închipuiri de-ale mele sau să fug după tufişuri ca Adam sau aşa ceva. E vorba să asum ceea ce sunt, oricât de urât, oricât de rău. Pentru că din ceea ce sunt real, păcătosul ăla, păcătoşenia aia, din aia mă scoate Dumnezeu. Şi încercam să zic, pe de o parte e atotputernic şi poate să mă scoată de orişiunde, nu există nici o limită puterii lui Dumnezeu, pe de altă parte dragostea Lui este nebiruită de oricâtă păcătoşenie. ***Ba, paradoxal, cu cât sunt mai păcătos cu atât mai strălucit se arată dragostea atotputerii lui Dumnezeu sau atotputerea dragostei lui Dumnezeu, că tocmai prin aia mă scoate, prin mijloacele pe care păcătoşenia mea le oferă, ca să zicem aşa, lui Dumnezeu.*** (….)

Când vorbesc de Dragoste, vorbesc de Dumnezeu. Dragostea Lui Dumnezeu este atotputernică. Însă nimic nu este, paradoxal, mai vulnerabil decât dragostea. Dacă Dumnezeu n-ar iubi, Dragostea n-ar putea fi rănită şi Dumnezeu n-ar putea fi rănit.

Paradoxal, dragostea adevărată, dumnezeiască este aşa de intensă, "foc mistuitor" îi zice, care mistuieşte nemistuit. De ce nemistuit? Pentru că Dumnezeu este nemuritor. Şi totuşi, în acelaşi timp e, ceea ce numim noi cu limbajul psihologiei, vulnerabilă. În ce sens vulnerabilă: subţire. Dumnezeu se mâhneşte! Şi în ce fel se mâhneşte? Nu se ofensează. Asta-i erezie. Dumnezeu nu cunoaşte mânie, ofensă. Nu-l poţi ofensa pe Dumnezeu.

Noi, proştii, ne ofensăm că cineva mi-a zis că sunt un porc şi mă ofensez şi mă supăr pe el. Dar uită-te în oglindă, poate nu e prea flatant ce vezi acolo, dar porc nu-i. Aşa că ce avem de ne ofensăm? Avem slăbiciune, avem moarte.

Dumnezeu nu are nici slăbiciune, nici moarte. Şi nu se supără. Dar se mâhneşte pentru mine căci, păcătuind, eu mă lipsesc de dragostea Lui şi de tot ce vrea să reverse în mine. Ce vrea să reverse în mine? Exact inversul a ce spunea şarpele: "că Dumnezeu ştie că vom deveni ca Dumnezeu". Asta este tocmai ce vrea Dumnezeu! Să devin ca Dumnezeu, să devin un dumnezeu! (…)".

(fragmente din conferinţa: "Din ce moarte ne-a izbăvit Hristos", Alba-Iulia, decembrie 2005)

Părintele Nicolae Steinhardt - Tatăl aleargă în calea noastră

Fragmente risipite "Jurnalul fericirii" şi din "Dăruind vei dobândi" de părintele Nicolae Steinhardt despre câteva din semnificaţiile cele mai importante ale pildei Fiului risipitor, pentru a înţelege şi mai bine "ce Dumnezeu avem" şi a ne pătrunde până în adâncurile inimii de Iubirea Sa:

"Când în parabola fiului risipitor rătăcitul vine acasă, e încă plin de murdăria cocinelor în care a trăit. Ce face tatăl? Îi iese întru întâmpinare alergând şi-l îmbrăţişează: aşa împuţit cum e acest învins; nu aşteaptă să-şi ceară mai întâi iertare ori măcar să ajungă până în dreptul (de nu şi la genunchii) tatălui; şi nu-i cere să se spele, să facă baie, să se cureţe cât de cât. Nu. De-a dreptul la ospăţ, ilico, hai, ce mai stăm!".

"Ne revoltă, ca şi pe fiul cel mare din parabola fiului risipitor, nedreptatea lui Dumnezeu faţă de cei drepţi. Pentru fiul cel cuminte niciodată n-a tăiat tatăl un viţel gras; prietenilor lui nu le-a făcut ospăţ şi nu le-a dat prilej să bea şi să joace. Toate cele bune numai pentru risipitor. Drepţii, protestând, dovedesc lectura neatentă a textului. E adevărat că pentru ei n-a fost nici viţel, nici ospăţ, nici joc, nici inel în deget… A fost şi este altceva, ceva menţionat la versetul 31 al capitolului 15 din Luca: ***toate ale mele sunt ale tale***. Au prin urmare şi drepţii ceva, de care nu se pot văicări că-i puţin lucru: toate ale Tatălui".

"Părintele Paulin Lecca (de la Cozia) împarte lumea în patru categorii:

- ***Cea a fiului risipitor care nu se mai întoarce la Tatăl. Sunt şi dintr-aceştia, rămân printre roşcove şi porci.***

- ***Cea a fiului risipitor care se întoarce şi intră la ospăţul împărătesc.***
- ***Cea – foarte numeroasă, poate cea mai numeroasă – a fiului bun, care e drept şi cuminte, dar e călduţ şi fudul şi cu toate că e drept nu intră la cină!***
- ***Cea – vai, rară – a fiului drept care nu e numai cuminte ci e şi înflăcărat şi ia parte la cina împărătească.***

Pilde: Sf. Fecioară, Sf. Ioan Evanghelistul. Ei reprezintă idealul".

"Nu se vede din nici un text vreun moralism înţepat, vreo pudoare de comandă. Şi nici o condiţie prealabilă pusă păcătoşilor, nici o discriminare: ***Pe cel ce vine la mine nu-l voi scoate afară.*** Fiului risipitor îi iese în cale (şi încă departe fiind…).

Iar ori de câte ori dă, dă, din belşug, mai mult decât s-ar cuveni, boiereşte. (Ce poate fi mai străin de contabila meschinărie şi fariseic drămuita socoteală, şi mai bună dovadă de mărinimie, decât aceste cuvinte de la Ioan 3, 34: „***Căci Dumnezeu nu dă duhul cu măsură***"?)

Gospodăreasca, nu, cuvântul e prea frumos, administrativa îngrijorare a lui Iuda pentru banii cheltuiţi pe mir arată, pe de o parte, că vânzătorul era lipsit de simţul dărniciei, iar pe de alta că Domnul de la sine trecea – boiereşte – peste orice calcul şi avariţie (fie ele sulemenite în opere de binefacere şi patronaj) pentru a gusta bucuria de a risipi (care-i tot una cu a jertfi) în clipe de înălţare sufletească.

Şi acesta este un gest de nobil, nobilul fiind oricând în stare să-şi sacrifice viaţa sau să-şi spulbere averea. (Nobilul îşi va da uneori viaţa în duel pentru motive mundane ori îşi va pierde averea la cărţi – dar purtările lui, ca tot ce-i pământesc, nu-s decât stângace imitaţie a virtuţilor mărininoase; dragostea trupească nu-i oare şi ea biată contrafacere a dragostei divine?)".

("Jurnalul fericirii", Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002)

"Aflăm din text că risipitorul încă departe fiind, tatăl îl zăreşte şi se repede spre el. Aleargă, zice textul. I se face milă de cel căit şi cu un gest de mare iubire cade pe grumazul lui şi îl sărută. După ce răpeşte în felul acesta iertării răceala unui gest solemn şi îi conferă dulceaţa şi căldura desăvârşitei afecţiuni, tatăl trece la măsuri de ordin casnic şi concret: porunceşte să fie degrabă adusă haina dintâi a fiului, să i se pună inel în mână şi încălţăminte în picioare celui înfometat şi sărăcit, desigur desculţ şi îmbrăcat în zdrenţe. Acestea cât priveşte persoana noului sosit; urmează dispoziţiile privind sărbătorirea evenimentului: junghierea viţelului îngrăşat. Şi

precizarea caracterului cât mai voios, mai îmbelşugat, mai jovial al petrecerii în pregătire: să mâncăm, să ne veselim. Aşa se şi întâmplă: când vine acasă fiul cel cuminte se aud cântece şi jocuri. Zaiafetul e în toi, fără de reticenţe şi făţarnice, fără fastâcuri: oamenii, cu inimă bună, râd, chiuie, saltă. Nimic rigid, scorţos, afectat în această explozie candidă a mulţămitei".

E bine să ştim, deducând din parabola fiului risipitor, că dacă noi facem un pas către El, El face o sută înspre noi. E oricând gata să ne ierte, să ne cadă pe grumaz, să dea uitării rătăcirile, neroziile şi înstrăinările noastre, să Se bucure de întoarcerea păcătosului cu o bucurie nu mai puţin simplă, sinceră, naivă decât a păstorului care-şi afla oaia pierdută ori a femeii care-şi găseşte drahma răzleţită în casă.

Aceasta ne dă curaj şi nădejde! deoarece constatăm că Domnul nostru nu-i un socotitor nemilos, un contabil straşnic, lin spirit dur şi mărunt, un aprig ţinător de minte al răului. ***Întocmai ca tatăl din parabola risipitorului, e la orice oră din noapte şi zi dispus să ne primească, să ierte, să uite şi prin urmare să se bucure şi să se veselească.***

Amănuntul e osebit de important: nu numai că iartă, dar fapta această bună pe care o săvârşeşte fără a sta mult pe gânduri îi este prilej de bucurie şi Lui. Tatăl, adică Domnul, se bucură nu numai pentru că a fost găsit cel pierdut şi a înviat cel mort şi nu doar pentru beneficiarul actului său de clemenţă. Se bucură şi de bucuria pricinuită, se veseleşte odată cu omul căit, ba poate şi mai mult decât acesta şi găseşte că-i nimerit să serbeze fără de zgârcenie şi de falsă pudoare blagoslovitul eveniment.

După orice convertire Iisus stă la masă cu metanoizatul (cu Zaheu, cu Levi -Matei), se bucură o dată cu gârbova lecuită, cinează cu soacra lui Petru, cea scăpată de friguri, nu şovăie să junghie viţelul îngrăşat şi să se veselească, jucând şi cântând la înapoierea acasă a celui după care inima părintească jinduia.

Nu ni se cere altceva decât să ne întoarcem la El: fără teamă, fără îndoială, cu nădejde şi încredere; cina e gata, uşile-s deschise, viţelul e mult şi e gras, totu-i frumos orânduit. Să avem numai haina de nuntă, altfel spus: căinţa şi credinţa. Atâta doar să avem! Cu o singură vorbă -aidoma buretelui care curăţă tabla neagră ori gumei care şterge scrisul de pe hârtie - Hristos desfiinţează întregul nostru trecut, oricât ar fi de întunecat şi de murdar.

Din cel din urmă păcătos, El poate face un supraom, adică, de fapt, un om. Hristos aceasta chiar face: dezvăluie supra-eul - overselff -ul zic anglo-saxonii - din noi, cu alte cuvinte omul mascat, obturat de consecinţele căderii strămoşeşti şi de toate păcatele, sluţeniile şi josniciile proprii. N-avem nevoie, cum credea Nietzsche, să ne răzvrătim împotriva creştinismului, să-L părăsim pe Hristos ca să avem acces la starea de supraom.

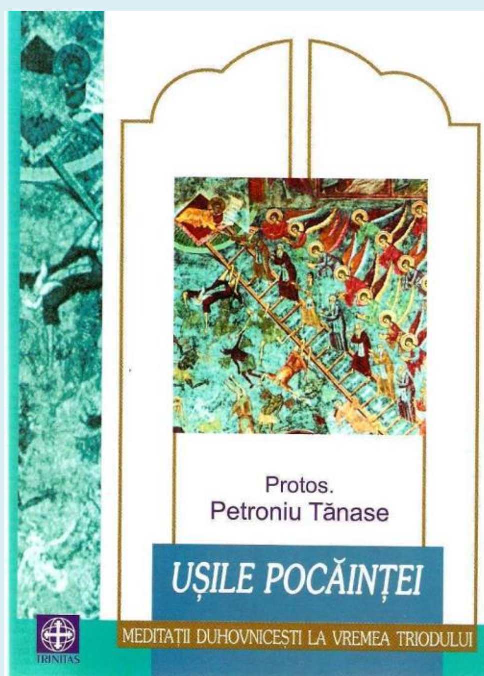
Cu totul, dimpotrivă, numai Hristos este Acel care ne-o conferă.

El ne înnobilează, ne căftăneşte, ne ridică la vechea noastră stare aristocratică, aşa cum şi eroul lui Cervantes - El nuestro Senor Don Quijote, El Cristo Espahol - îi concepe pe ţăranii şi târgoveţii din cârciumă ca pe adevăraţi seniori adunaţi în sala cea mare a castelului lor. Aceasta-i "magia" lui Hristos - restauratorul: reaşezarea omului în starea lui paradisiacă de altădată, de cea mai nobilă dintre fiinţe."

Parabola fiului risipitor nu-i decât punerea în formă de povestire – cum ar spune Paul Ricoeur şi alţi critici contemporani – a minunii ce se numeşte restabilirea omului în fericita lui condiţie adamică, în haina lui dintâi. Mai fericită de data aceasta, adaugă Dostoievski, dat fiind că risipitorul îşi va aduce aminte de greşeala sa, din hăul din care a ieşit şi va cunoaşte o beatitudine superioară celei a raiului iniţial”.

(în: “Dăruind, vei dobândi“, Editura Mănăstirea Rohia)

Părintele Petroniu Tănase – Meditaţie duhovnicească la Duminica Fiului risipitor

De unde vine puterea aşa de mare a smereniei? Priveşte la vameş, ce face el? Se bate în piept, neîndrăznind să se uite la cer şi zice: ***„Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului!“*** Două lucruri face: se căieşte pentru păcatele sale şi cere milă de la Dumnezeu. Două lucruri foarte simple: se vede omul aşa cum este şi aleargă la Dumnezeu, iar din ele izvorăşte un noian de daruri.

De obicei, omul fuge de sine, se fereşte să se uite în sufletul său, ca să nu vadă cum este. Se teme chiar să o facă, presimte că această privire este primejdioasă ca o prăpastie în care, dacă te uiţi prea mult, ameţeşti şi te prăbuşeşti. Acest simţământ nu este mincinos.

Omul nepăsător faţă de mântuire duce casă bună cu păcatul şi cu patimile; se obişnuieşte cu ele, i se par fireşti, „că aşa este el”, fără să-şi dea seama de fiara pe care o hrăneşte. Abia atunci când se trezeşte şi vrea să scape de ele, face o amară experienţă. De unde păcatul i se părea plăcut, se făcea cu lesnire, acum însă a devenit o fiară ucigătoare, cu anevoie de biruit. Patima se încuibează adânc în firea omului, cu atât mai adânc, cu cât este săvârşită de mai multe ori. Întreaga alcătuire: trup şi suflet, minte, simţire şi voinţă, se păcătoşesc, însăşi lumea înconjurătoare apare stricată şi îndeamnă la păcat.

„După ce diavolul pustieşte sufletul omului, zice Sfântul Maxim Mărturisitorul, se îndepărtează şi lasă în suflet idolul păcatului”.

Acest idol nu-i altceva decât firea omenească modelată după chipul păcatului, fire care nu mai funcţionează după legile rânduite de Făcător, ci după mincinoasele legi ale patimii. Când omul vrea să scape de patimă, însăşi firea sa i se împotriveşte şi-l sileşte la păcat. Omul se luptă din răsputeri cu sine însuşi, dar puterea cu care el trebuia să se împotrivească răului, este şi ea pervertită şi-l târăşte la rău de aceea, este aproape întotdeauna biruit.

N-aţi văzut oameni împătimiţi: beţivi, tutungii, desfrânaţi s.a., care voiesc să scape de patimă, dar nu mai pot? De zeci de ori se hotărăsc s-o curme cu răul şi de zeci de ori cad. „Patima invechindu-se şi rana obrintindu-se, spune o vorbă veche, a se tămădui cu anevoie este”.

Iar Cuviosul Dorotei ne îndeamnă: „Să tăiem patimile degrab, până nu ne obişnuim cu ele… pentru că dacă le vom lăsa să se întărească cu totul şi ne vor cuprinde, atunci singuri nu le vom mai putea dezrădăcina oricât de mult ne-am osteni”.

Pentru că la început sunt slabe şi neputincioase ca o furnică, dar mai pe urmă cresc şi se întăresc ca nişte lei şi nu mai pot fi biruite. Aceasta este robia păcatului, moartea sufletului înainte de moarte şi arvuna iadului.

În această stare de neputinţă, omul renunţă să se mai lupte cu păcatul, se deznădăjduieşte: Nu mă mai pot mântui, sunt pierdut! Atunci apare din nou vrăjmaşul şi şopteşte: „Vezi? Ai păcătuit peste măsură, nu mai poţi face nimic, Dumnezeu te-a părăsit”. Omul se găseşte în pragul deznădejdii, pe marginea prăpastiei iadului. Aceasta-i prăpastia pe care o sapă păcatul în sufletul omului şi de care el se teme când fuge de sine. Dacă omul nu se eliberează din puterea tiranică a răului, căderea este sigură; dar omul singur, cu puterile sale numai, nu se poate smulge din robia în care se află.

Ce să facă? Să ne uităm la vameş. El priveşte în prăpastia sufletului său, se spăimântă şi se cutremură, dar sluga la porci se umileşte şi strigă degrab: „Dumnezeule, milostiv fii mie păcătosului!”. Dar dacă omul nici nu vrea să-şi recunoască starea decăzută şi nici nu vrea să alerge la Dumnezeu? lucru care se întâmplă de fapt cel mai adesea.

Duminica a doua a Triodului ne pune înainte pilda Fiului Risipitor, a tânărului care şi-a cheltuit în desfrânări toată moştenirea părintească şi a ajuns argat şi porcar, adică rob patimilor celor ruşinoase. Ce l-a făcut să se gândească la tatăl său? Lipsa, foamea, mizeria vieţii. Dacă omul nu se smereşte de bună voie, Dumnezeu tot nu-l lasă: îi trimite necazuri, încercări, boli, suferinţe, ca să-l trezească. Pentru că smerenia trupească mai uşor aduce şi smerenia sufletească şi omul se trezeşte, „îşi vine în sine".

Nevoinţele pustnicilor: posturile aspre, privegherile de toată noaptea, ostenelile trupeşti au şi acest rost, să smerească trupul şi prin aceasta, mai uşor să smerească sufletul. Chiar dacă nu o face de bună voie, omul ajunge astfel să-şi dea seama de starea decăzută în care se află, de robia şi de neputinţa sa şi aleargă la Dumnezeu, singurul care poate să mântuiască. Aceste două atitudini sunt strâns legate împreună şi amândouă absolut trebuitoare pentru izbăvire. Tâlharul pe cruce şi-a recunoscut fărădelegile şi tot atunci a strigat: ***„Pomeneşte-mă Doamne!";*** de aceea a auzit: ***„Astăzi vei fi cu Mine în Rai!" (Luca 23, 42-43);***

Iuda însă, deşi s-a căit de fărădelegea sa, în loc să alerge la Învăţătorul, a mers la templu, a aruncat arginţii şi ducându-se, s-a spânzurat (Matei 27, 5).

Pilda Fiului Risipitor tocmai acest rost are: să ne îndemne să alergăm degrabă la Tatăl, îndată ce ne-am văzut cum suntem, ca să nu cădem în deznădăjduire. Şi, pentru ca să alunge de la noi îndoiala, teama, ruşinea, ne pune înainte cea mai desăvârşită icoană a milostivirii şi bunătăţii dumnezeieşti. Oricât de multe păcate am fi făcut, să nu ne îndoim de iertare, niciodată nu este biruită milostivirea şi iubirea de oameni a lui Dumnezeu: „Care aşa de mult a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat pentru dânsa" (Ioan 3, 16).

„Milostivirea lui Dumnezeu este foc arzător, zice Sfântul Ioan Gură de Aur. O, de am avea noi atâta ardoare pentru El, câtă duioşie părintească are El pentru noi!"

Am văzut undeva o mişcătoare icoană a acestei milostiviri dumnezeieşti. O casă în mijloc de câmpie şi drumul care trece prin faţa ei pierzându-se la nesfârşit. Sus pe terasa casei, un bătrân cu barbă albă, sprijinit în toiag, se apleacă înainte, cu mâna streaşină la ochi, uitându-se în zare. Ce a vrut să spună pictorul cu acest tablou? Zice pilda evanghelică despre fiul risipitor care se întorcea acasă: ***„încă departe fiul fiind, l-a văzut tatăl său şi i s-a făcut milă şi alergând a căzut pe grumajii lui şi l-a sărutat" (Luca 15,20).*** Dar cum a aflat tatăl de întoarcerea fiului? Aici este tâlcul bătrânului ce se uită în zare. Aşa de mult îşi iubea fiul, că nu-şi putea

închipui să-l piardă pentru totdeauna. De aceea, mereu îl aştepta, mereu se uita în zare, mereu cu mâna streaşină la ochi:„Oare nu cumva vine?” De aceea l-a şi văzut de departe. Aşa-i mila cea nesfârşită a lui Dumnezeu. Nu oboseşte, nu se împuţinează, mereu se uită după fiecare din noi păcătoşii, mereu ne aşteaptă; „Nu se poate să nu vină! Am făcut atâta pentru dânsul, mi-am dat însăşi viaţa pentru el, trebuie să se întoarcă!”

Nu este păcat care să biruiască milostivirea lui Dumnezeu. De aceea, oricât de grozavă ar fi păcătoşenia în care ne aflăm, să nu deznădăjduim. Dumnezeu ne aşteaptă ca să ne ierte, să ne cuprindă în braţele părinteşti. Şi nu numai că ne îmbrăţişează – semnul iertării, ci ne îmbracă cu haina cea dintâi, cu haina curăţiei, ne pune inel în deget - semnul eliberării de păcat şi al înfierii, ne pune încălţăminte în picioare, adică ne întăreşte pe calea virtuţii, ca să nu ne mai înţepăm de ghimpii păcatului şi – tăind viţelul cel hrănit – adică pe Fiul Său Euharistic, se face bucurie mare: ***se bucură Puterile cereşti şi Însuşi Tatăl Ceresc pentru păcătosul care se pocăieşte (Luca 15, 10).***

La utrenia acestei duminici se adaugă şi se cântă Psalmul 136:***„La râul Babilonului, acolo am şezut şi am plâns, când ne-am adus aminte de Sion. «Cântaţi-ne şi nouă din cântările Sionului», ne îndemnau cei ce ne robiseră pe noi; dar cum să cântăm cântare Domnului în pământ străin? De te voi uita, Ierusalime, uitată să fie dreapta mea. Să mi se lipească limba de grumazul meu de nu-mi voi aduce aminte de tine. Fiica Babilonului, ticăloasă! Fericit este cel ce va lovi de piatră pruncii tăi!”***

Psalmul acesta este o mişcătoare icoană a omului căzut în robia păcatului şi a izbăvirii lui. Cel robit de patimi este înstrăinat de cetatea bucuriei – Sionul; este dus departe, ca şi Fiul risipitor, în Babilonul cel întunecat şi în robie. „Cântă şi aici din cântările Sionului”, porunceşte diavolul. „Bucură-te şi în păcat, slăveşte-mă şi pe mine, cum slăveai pe Dumnezeu”. Dar cum să cântăm cântarea Domnului în pământ străin? Cântarea Domnului răsună numai împreună cu El şi în casa Lui, numai când suntem cu El şi împlinim poruncile Lui. În robia păcatului însă, nu mai putem face voia Lui, suntem sub stăpânirea tiranului care ne robeşte. Cum să te bucuri săvârşind păcatul? Adevărata bucurie numai în casa părintească se află; numai în Sion putem cânta „cântarea Domnului”.

Jurământul grozav al evreilor: „Să-mi înţepenească mâna cea dreaptă şi să mi se lipească limba de cerul gurii”; să devin adică, neputincios cu mâinile şi să-mi amuţească limba dacă te voi uita, Ierusalime, ne îndeamnă să nu uităm niciodată de Domnul, oricât de cumplită ar fi robia noastră şi înstrăinarea în care ne-a dus

păcatul; numai Ierusalimul să fie începutul bucuriei noastre; numai în Domnul să se bucure inima noastră!

Fericit este cel ce loveşte de piatră pruncii fiicei Babilonului! Căci dacă sunt omorâţi din faşă, pruncii babiloneşti nu mai ajung mari, ca să te robească. Aceasta, tâlcuiesc Părinţii, înseamnă să omorâm patimile din faşă, de la început, să nu le lăsăm să crească; să le lovim de Piatra Hristos, prin necontenită rugăciune şi nu vom mai fi luaţi în robia babilonică a patimilor.

Cât de mult se oglindeşte lumea de azi în pilda Fiului Risipitor! Omenirea s-a înstrăinat de Dumnezeu, s-a dus în ţara cea străină a păcatului şi îşi cheltuieşte toată avuţia părintească, harurile lui Dumnezeu, în desfrânări. Omul vrea să fie fericit, dar departe de casa părintească. Şi a ajuns robul patimilor ruşinoase, hămesit de foame sufletească, gol şi ruşinat. Va putea oare să-şi revină în sine? Să-şi dea seama că „şi argaţii Tatălui sunt îndestulaţi" şi să se hotărască: „Scula-mă-voi şi mă voi duce la Tatăl meu…?" Aceasta-i singura cale care duce la casa părintească.

„Grăbeşte de-mi deschide braţele părinteşti, că în desfrâu am cheltuit viaţa. Căutând spre bogăţia cea necheltuită a indurărilor Tale, Mântuitorule, nu-mi trece cu vederea acum inima mea cea sărăcită că Ţie, Doamne, cu umilinţă strig: Greşit-am, Părinte, la cer şi înaintea Ta!"

Este calea cea bună a smereniei, pe care ne-a arătat-o vameşul şi care ne învredniceşte de atâtea daruri: dobândirea iertării, recâştigarea stării celei dintâi, înfierea, întărire împotriva răului şi tărie pe calea virtuţii.

Dar să nu uităm cu nici un chip cele două fete ale smereniei: experienţa nevredniciei şi a neputinţei noastre să fie strâns unită cu recunoaşterea dependenţei noastre de Dumnezeu, cu alergarea către El. Numai aşa ne putem ridica, după cuvântul Domnului, ***„fiindcă numai cine se smereşte se va înălţa, cine rămâne în Mine aduce roadă multă iar cine se desprinde de Mine, se usucă şi se aruncă în foc" (Ioan 15, 5-6).*** Păcatul ne desprinde de viţa vieţii, care este Hristos, smerenia ne altoieşte din nou.

- ✓ *Duminica vameşului, arătându-ne smerenia ca un izvor de binefaceri cereşti, a subliniat îndeosebi prima faţă a ei: recunoaşterea păcatelor proprii, a neputinţei şi nevredniciei noastre în faţa lui Dumnezeu.*
- ✓ *Duminica Fiului Risipitor ne înfăţişează cealaltă faţă, trebuinţa de a alerga la Dumnezeu, scăparea şi puterea noastră.*

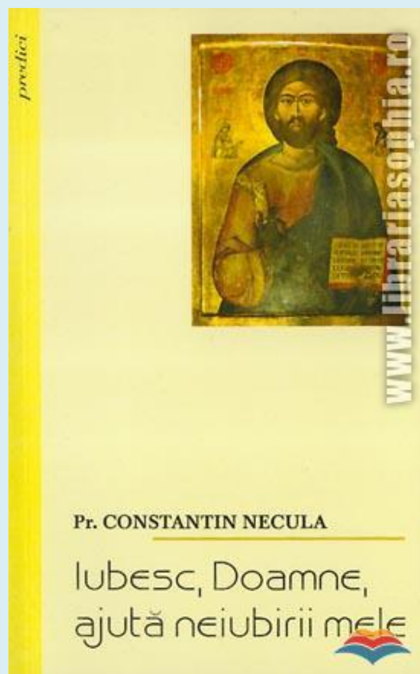
Numai întors la casa părintească, fiul şi-a recăpătat iertarea şi starea cea dintâi. Tatăl îl aştepta mereu, dar nu s-a dus după el. Cu Dumnezeu nu ne putem întâlni în ţara păcatului, ci numai la El acasă. Acolo-i haina cea nouă, acolo-i inelul, acolo-i încălţăminte nouă, acolo-i viţelul cel îngrăşat şi bucuria celor cereşti şi prăznuire cu Tatăl şi cu Fiul şi cu Duhul Sfânt, în vecii vecilor.

„Ca fiul cel desfrânat am greşit şi eu, îndurate!… Primeşte-mă pe mine, cel ce mă pocăiesc, Dumnezeule, şi mă miluieşte!”

Învredniceşte-mă, Doamne, să Te bucur şi eu cu întoarcerea mea!

(din: Protosinghel Petroniu Tănase, “Uşile pocăinţei. Meditaţii duhovniceşti la vremea Triodului”, Editura Doxologia, Iaşi, 2012)

Pr. Constantin Necula - Predică la Duminica a XXXIV-a după Rusalii - Risipind bogăţia darului...

(Duminica a XXXIV-a după Rusalii; Lc 15,11 -32)

Nu este parabolă a Mântuitorului care să nu schimbe mintea, să nu aprindă inima şi să nu lumineze sufletul. Dar declaraţie de dragoste mai aprinsă către omul cel rătăcit, risipitor al bogăţiei darului celui de Sus, către facerea mâinilor Lui, parcă nu face Dumnezeu în nici alta din zicerile Sale. Dumnezeul înomenit vesteşte oamenilor posibilitatea mântuirii din oricât de adâncă mocirlă a păcatelor ne-ar cuprinde spre înecare.

Sfântul Ioan Gură de Aur, încercând să surprindă drama Întrupării lui Dumnezeu, vorbeşte despre logodna din Cer dintre neamul omenesc, omenitate, şi Dumnezeu. Cum omenitatea, trădând logodna cea din Rai, a decăzut tot mai mult, iar Dumnezeu tot mai mult a încercat să cheme înapoi, la starea dintâi, pe oameni. A făcut dar de îndrăgostit munţii şi apele, stelele şi norii, mahrama cea de lumină a apusului şi cea de borangic a cetei. Dar omenitatea nu s-a lăsat sedusă. Apoi Şi-a trimis prietenii cei mai buni, profeţii, şi pe cel mai bun dintre prietenii Săi, Ioan Botezătorul. Nici glasurile lor n-au readus în simţiri pe oameni. Apoi, într-un ultim efort, Dumnezeu L-a trimis pe însuşi Fiul Său, nu în chip de ciclop sau uriaş, spre a-i înfricoşa pe oameni, ci în chip de om, spre a uni

întru Dânsul iarăşi cerul cu pământul, trupul cu sufletul întru nemurire, spre a împăca iarăşi bărbatul cu femeia şi celelalte toate stricate prin ruperea logodnei celei din aşezarea Raiului. Iar Hristos a luat firea umană, a spalat-o, a reînveşmântat-o şi S-a cununat iarăşi cu ea. Iar patul de nuntă, al acestei nunţi veşnic tainice, este Crucea Golgotei (vezi în Panayotis Nellas, Omul - animal îndumnezeit, Ed. Deisis, Sibiu, 1996).

Straşnică icoană a dragostei lui Dumnezeu! Iar Parabola aceasta, zisă a Fiului Risipitor, este unul din cele mai minunate cântece de dragoste ale acestei iubiri, căreia Sfântul Macarie îi spune de-a dreptul "iubirea nebună a lui Dumnezeu" (cf. Paul Evdokimov). Ca o nouă Cântare a Cântărilor...

Nouă ne este a tâlcui Evanghelia, căutând să plinim cuvântul Icosului Duminicii acesteia: ***"Să auzim Scripturile Mântuitorului nostru, Care ne învaţă totdeauna cu glasul Său despre cel ce a fost desfrânat şi în urmă iarăşi s-a înţelepţit; şi cu credinţă să urmăm pocăinţei celei bune a acestuia; şi celui ce ştie toate cele ascunse, cu inima smerită să strigăm: Greşit-am Ţie, Părinte îndurate, şi nu suntem vrednici nici odinioară să ne chemăm fii ai Tăi, că mai înainte; ci că Cel ce eşti din fire iubitor de oameni, Tu primeşte-ne şi ne fă ca pe unul din argaţii Tăi!"***

Textul acesta evanghelic a suscitat mereu o seamă de comentarii care au făcut ca tatăl, fiul risipitor sau fratele lui să se transforme nu de puţine ori în membru de familie al celor care nădăjduiesc mereu că vor avea răbdare să-şi aştepte fiii din nemerniceala lor sau - în cazul fiilor - că vor afla atâta deschidere pentru revenirea acasă câtă a aflat fiul cel risipitor...

Era firesc că, fie şi numai în plan textual, imnografia să scoată în relief aspectul alegoric al temei Evangheliei. Vecernia de sâmbătă seara se deschide amplu prin cântarea ce zice: ***"În ţară fără de păcat şi plină de viaţă m-am încrezut şi, semănând păcatul, cu secera am secerat spicele lenevirii şi, în loc de snopi, am grămădit stogurile faptelor mele, pe care nu le-am şi aşternut în aria pocăinţei. Dar Te rog pe Tine, Cel dinainte de veci, lucrătorul nostru Dumnezeu, vantură pleava lucrărilor mele în vântul milostivirii Tale şi adună grâu iertarea sufletului meu, închizându-mă în jitniţă Ta cea cerească, şi mă mântuieşte" (Stihira I a lui Anatolie).***

Dar din izvorul acesta vădit se face planul dumnezeiesc al aşezării acestei Evanghelii pe a doua treaptă a scării luminoase a sporului în Hristos ce este Postul

mare. Revelarea dragostei lui Dumnezeu faţă de lumea creată, oricât de atinsă de cădere ar fi.
De aceea, icoana care sporeşte din text este aceea a tatălui risipitor. Căci el, tatăl, îşi risipeşte averea, şi dragostea, şi aşteptarea, şi lacrima, şi durerea... Iar contextul real este acela al bucuriei celei adevărate. Căci întoarcerea în fire a tânărului arată cele două dimensiuni ale mântuirii: cunoaşterea de sine şi cunoaşterea lui Dumnezeu. Căci zice cântarea exegetică: ***"Să cunoaştem, fraţilor, puterea tainei, că prea bunul părinte, întâmpinând pe fiul cel desfrânat, care s-a întors de la păcat la casa părintească, îl îmbrăţişează şi iarăşi îi dăruieşte cunoaşterile slavei sale; şi veselie de taină face celor de sus, înjunghiind viţelul cel îngrăşat; ca noi să vieţuim cu vrednicie Celui ce a junghiat, Celui iubitor de oameni, Părintelui şi Celui slăvit, ce S-a junghiat, Mântuitorului sufletelor noastre" (Stihira a II-a a lui Anatolie, Vecernie).*** Remarcaţi cum, ca şi în Evanghelie, tensiunea textului are doi poli: tatăl şi fiul, Tatăl şi Fiul.

Povestea nu-i simplă nici ea. Un fiu cere tatălui - într-o tensiune emoţională teribilă, pe care în limba română doar genialitatea literară a I.P.S. Bartolomeu Anania în piesa "Hoţul de mărgăritare" o face simţită la gradul la care Hristos Însuşi o cere auditoriului pentru a pricepe ce voieşte să le transmită - partea de avere ce i se cuvine. Pleacă într-o lume a desfrâului şi împrăştierii banilor (averii, mai corect, ca valoare mult mai importantă, căci în avere nu-s doar bani, ci şi sudoarea tatălui, plângerile lui, aşteptările sale...) până când - cum ades se întâmplă -, golit de avere şi de demnitate, ca să supravieţuiască, alege cea mai de jos muncă: supravegherea porcilor.

Nu uitaţi două lucruri: el, un iudeu, după descrierea lui Hristos, între porci. Şi nu porcii oricui. Ci ai unuia din "locuitorii acelei ţări" (Lc 15,15a) pe care am putea - în acelaşi plan alegoric - să-l identificăm cu diavolul, aşa cum Sfântul Ioan Gură de Aur o face, iar după el, mare parte din exegeţi. Ceva aprinde însă întoarcerea, venirea în sine. Tânărul ţine două porunci fundamentale. Aceea care arată că lui Dumnezeu I se cuvine respect - chiar păcătos fiind -, iar parte din respect era şi neconsumarea cărnii de porc - altfel spus, postirea. A doua, aceea pe care o uităm, din păcate, tot mai des: "Să nu furi" (Porunca a VIII-a). Căci zice textul lucanic: "Şi dorea să-şi sature pântecele din roşcovele pe care le mâncau porcii, dar nimeni nu-i dădea" (Luca 15, 16). ***Cu alte cuvinte, în toată decăderea lui rămăsese scrupulozitatea religioasă, cea pe care o putem bănui înşurubată în sufletul lui de tatăl care aşteaptă departe, dincolo de linia orizontului, prin educaţie, prin lucru adânc şi în timp.***

Sigur, pocăinţa lui e spectaculos-duhovnicească. La fel şi alergarea cu bucurie a tatălui înaintea lui, a tatălui care-şi risipeşte cu abundenţă bucuria, a tatălui ce-l putem bănui arc de răbdare încordat ce poartă în coardă săgeata iubirii. Acestei tensiuni ne face părtaşi şi textul Triodului: ***"Risipind bogăţia darului celui părintesc, m-am păscut eu, ticălosul, împreună cu dobitoacele cele necuvântătoare şi, poftind hrana lor, leşinam de foame, nesăturându-mă. Dar, întorcându-mă la Tatăl cel milostiv, strig cu lacrimi: Primeşte-mă ca pe un argat, pe mine, cel ce cad la iubirea ta de oameni, şi mă mântuieşte!" (Stihira Octoihului, după Alfa-Vita).*** Cântarea ne aduce aminte că nu critica la adresa tânărului căzut ni se cere când ascultăm Cuvântul lui Dumnezeu, ci exerciţiul venirii în fire laolaltă cu el, căci toţi, mai mult sau mai puţin, ***"urmând glasului celui pierdut, strigăm: Greşit-am, Părinte, îmbrăţişează-mă şi pe mine ca pe acela şi nu mă lepăda!" (Cântarea a 3-a, II).***

Aşadar, nu reacţie de frate de fiu risipitor, acela care nu se poate bucura cu tatăl cel risipitor căci nu a plâns cu el, nu a aşteptat cu el, nu a răbdat cu el arşiţa focului desfrânării celuilalt. Fratele celui "cu inima sărăcită" (Sedealna I) poartă cu el o risipire de dar mult mai gravă decât a "hoţului de mărgăritare", a celui care-mprăştie averea cea văzută. El calcă în picioare de unic moştenitor toată dragostea tatălui, aceea care-l aseamănă cel mai mult cu Dumnezeu-Tatăl, aceea care - după Sfântul Nicolae Cabasila - îl reprezintă cel mai autentic pe Hristos, ca Iubitor de oameni. Dragostea aceea de cerşetor care stă la uşă şi bate în nădejdea că se vor găsi destui care vor avea tăria de a-L chema în casa lor, pentru ca El să ofere şederea la Cina tainică a Învierii.

Triodul dă o lecţie grea modului de a reacţiona al fratelui fiului risipitor. Nici măcar o dată nu-l pomeneşte. Îl şterge cu totul din memoria liturgică a praznicului acestuia al convertirii. Pentru ca, revenind la tema cunoaşterii de sine, care dăruieşte cunoaşterea de Dumnezeu, aflându-se pe sine prea cuminte şi pururea aşezat, mulţumit cu o iubire de fiu, pierde din vedere taina iubirii de frate, aceea care astăzi naşte Biserica. Pierde din vedere că părtăşia în iertare este adevărata moştenire ce vine de la tatăl.

Fericitul Augustin, căutând să reflecteze prezenţa în aceeaşi Biserică (între zidurile aceleiaşi catedrale, dacă vreţi) a celor drepţi şi a păcătoşilor, spune: "Biserica vremurilor noastre este asemenea unei arii (...) care conţine neghină şi grâu. Nimeni nu încearcă să arunce afară toată neghina, decât numai atunci când e vremea... la secerişul grâului. (...) Atunci când spicele de grâu încep să se coacă, chiar de sunt în mijlocul neghinei, nu se ating între ele, deci putem spune că nu se cunosc între ele. Şi asta pentru că între spice se interpune neghina. Şi cine priveşte

un pic mai de departe aria aceea, crede că-n ea nu-s decât buruienile neghinei. Dacă este vreunul care nu cercetează cu atenţie mare aria, dacă nu mângâie roada cu mâna, de nu gustă atingând cu buzele şi foloseşte doar uneltele care ajută curăţiei (secera, focul...) îi va fi greu să separe spicele de grâu de pleavă pentru a le culege mai apoi.

Şi, aşa cum este cu spicele de grâu care trebuie căutate fiecare în parte, una câte una - fără a fi atinse, ca să nu se scuture -, aşa este şi cu cei care numai ce s-au copt şi se şi cred singuri copţi, gata de cules.

Un atare gând, fraţilor, l-a ispitit pe Ilie, un om, altfel, atât de mare, cel care I-a zis lui Dumnezeu, după cum aduce aminte Apostolul: "Au ucis pe profeţii Tăi şi-au dărâmat altarele Tale; rămas-am singur şi ei caută să-mi ia viaţa" (I Regi 19, 10,18 precum şi Rom 11, 3-4). Dar ce-i răspunde Domnul? "Mi-au rămas şapte mii de bărbaţi care n-au îngenuncheat dinaintea lui Baal." Nu i-a spus: "Mai sunt alte două trei mii asemeni ţie." Ci i-a spus: "Nu te crede singur. Mai sunt şapte mii, şi tu te credeai singur!..."

Fiţi cu luare-aminte la ce spun: Cine este păcătos îşi întreabă conştiinţa sa şi, luând de la această rea-voinţă, nu crede pe nimeni bun; cine este bun nu crede nicicum c-ar fi singurul bun; iar cel care-i bun nu se teme să se măsoare cu cel păcătos (...)" (Fer. Augustin, Comentariu asupra Psalmului 25,1. 5).

Iată dar cum Biserica nu se vădeşte a fi o comunitate de fraţi ai fiului risipitor câtă vreme cei care o alcătuiesc, omeneşte vorbind, poartă conştiinţa fiului risipitor. Şi nimic din ceea ce facem în Ortodoxie nu se aşează pe un piedestal de pe care să ne umplem de orgoliul cuminţeniei noastre, al punctualităţii în lucrul Domnului. Ci "piedestalul" harului lui Dumnezeu, dar peste darul pocăinţei, este cel care nicicând nu se va clătina sub noi pe nisipurile mişcătoare ale acestei vieţi.

După lecţia smereniei vameşului, aceea a cunoaşterii de sine în păcate pentru aflarea cunoaşterii lui Dumnezeu pe calea adâncii pocăinţe ne duce mai departe în Postul mare.

Pe cale, i-am scos din memoria vie a liturgicului pe fariseu şi pe fratele fiului risipitor. Căci nu ştiau că "Împărăţia cerurilor se ia cu asalt"!

(Extras din cartea: Pr. Lect Univ. Dr. Constantin Necula - Iubesc, Doamne, ajută neiubirii mele!...)

Lecţia despre aşteptarea întoarcerii

(Luca 15. 11-32)

A doua Duminică a Triodului, cea care, în mod curent este numită ca fiind Duminica întoarcerii Fiului Risipitor este o pildă atât de intrată în duhul creştinismului, încât fără ea Evanghelia ne-ar fi mai săracă. Pentru că ar lipsi din duhul vieţii noastre binecuvântata icoană aceea a iertării, aceea a aşteptării în disponibilitatea de a ierta.

Un fiu. Doi fii. Şi un tată. Şi o avere. De la acest pătrat de geometrie sufletească, Domnul Hristos ne lasă pe inimi şi în conştiinţă una dintre cele mai nădăjduitoare icoane ale mântuirii noastre. Peste toată fuga fiului, şederea cu porcii şi hrănirea cu roşcovele (hrană mincinoasă ce umple pântecele, dar nu-l satură) se arată însă chipul tatălui risipitor: risipeşte averea pe orgoliul fiului şi, mai ales, risipeşte ani buni din viaţă, şezând în aşteptare, alungindu-se parcă spre cer şi spre linia orizontului în aşteptarea întoarcerii fiului. Poate de aceea pilda s-ar chema mai cu vrednicie: pilda „Tatălui Risipitor” mai ales că poartă în sine „ceva din taina cerească ce vine de Sus” (Sfântul Ioan Gură de Aur).

Tatăl acesta, pe care Hristos Domnul ni l-a aşezat dinainte, sigur poartă ceva din icoana divinului şi cerescului Tată, pe Care nimeni în afară de Fiul nu L-a cunoscut mai bine.

Deci, Fiul acesta întrupat ne pune la îndemână ceva din splendoarea iertării în Tatăl. Grijă, suferinţă, plângere... Tot ce bănuim în drama tatălui din pildă, este cu mult mai grijă, cu mult mai durere, cu mult mai plângere pentru Cel ceresc. De aici, poate, şi discreţia de taină pe care o creează Evanghelia aceasta în inimile noastre.

Şi tatălui risipitor, ca şi Cerescului Tată, averile nu le sunt opreliște în iubire. Sfântul Ambrozie spune că averea lui Dumnezeu are în sine altă dimensiune a proprietăţii, şi că, de fapt, lui Dumnezeu I se măreşte averea pe măsura împărţirii ei şi că, în fond, cu cât mai mulţi moştenitori are, cu atât mai mare e „averea" cerească de moştenit.

O contra icoană care doare - dincolo de nenorocitul, până la un punct, parcurs al fiului ce-şi risipeşte tatăl - este aceea a fratelui fiului risipitor. Acesta nu se bucură laolaltă cu tatăl său, căci n-a plâns cu el, ştiind, oarecum, că dacă fratele său nu se mai întoarce, tot ceea ce a creat ca avere tatăl său avea să-i revină, n-a aşteptat cu el şi ni-1 putem închipui oarecum în situaţia legaliştilor Vechiului Testament, câini cuminţi ai Curţii, dar care nu au nici un chef să moară pentru Stăpân, le e mult mai la îndemână schimbarea lui cu semnul care să corespundă idealurilor lor.

Un Dumnezeu, dar, Care să fie după chipul şi asemănarea piticismului lor sufle-tesc... O, Doamne! Fratele fiului risipitor - icoana desăvârşită a „împlini-torului" contrapusă icoanei luminoase a „pocăitului".

Câţi nu gustăm din veninul acestei frăţietăţi forţate prin simplul fapt că avem acelaşi Tată Care ne suportă toate nemerniciile noastre. Să trecem, dar, de la o frăţietate de circumstanţă la una de esenţă cerească.

Tatăl ce se risipeşte iubirii

(Luca 15. 11-32)

Suntem în urcuşul de lumină ce ne duce spre înviere. Evanghelia Duminicii, îndeobşte numită a Fiului risipitor, ne propune un nou exerciţiu de viaţă şi de moarte.

De viaţă, pentru că seamănă teribil de mult cu multe din ştirile televiziunilor de astăzi, cu multe din zvonurile care ne ucid liniştea zilelor şi nopţilor. De moarte, pentru că, pentru a accepta să-i rupă fiului din averea sa, pentru a-i elibera actul de succesiune, tatăl acceptă să se autodeclare mort. Un mort în aşteptarea unuia ce se crede viu, dar trăieşte iadul. Un viu în împrăştiere, care zvârle cu munca altuia, ucigând darul tatălui. Şi un altul, fratele fiului risipitor, viu, dar în indiferenţă, în nesimţire faţă de durerea tatălui şi prostia fratelui. Indiferenţă totală. Bucuros, cel din urmă, că nu mai are de împărţit cu nimeni nimic din averea pe care-o mai strânge. Fiul "cuminte" uită de tatăl său, comportându-se ca şi cum acela ar fi murit cu adevărat. Nu-1 vede, nu-1 aude plângând, nu-1 simte ca tată ce se risipeşte iubirii. Concentrat pe sporirea averii, slujind necondiţionat unui tată pe care nu-1 însoţeşte în drama durerii şi nici în bucuria revederii fiului său rătăcit, cuminţelul de servici, frate cu fariseul din duminica trecută, se simte neapreciat la justa sa valoare, este îmbufnat ca un funcţionar al duhului...

Teamă mi-e că tocmai în această autoapreciere loveşte pilda vie a Mântuitorului. Într-o cuminţenie căreia nu-i arde inima de tragedia ce mocneşte lângă el, cu sufletele care ar trebui să-i fie singura avere. În cuminţenia înţepenitului în autosuficienţă.

Seamănă fiul cuminte cu neamul lui Israel care nu mai crede în inima iubitoare a Tatălui Ceresc, Risipitorul nostru Dumnezeu Viu. Seamănă şi cu noi, creştinii care uităm adeseori pentru care anume motiv Hristos S-a întrupat în mijlocul lumii noastre păcătoase: tocmai pentru a ridica păcatele lumii. Noi, care privim de departe zbaterea lui Dumnezeu în recuperarea aproapelui nostru, ne mirăm de ea, dar nu o mai admirăm, nu ne mai facem lui Dumnezeu mână pentru a sprijini pe cei care se întorc în Casa Tatălui, pentru care Tatăl e gata să jertfească, în bucurie deplină, viţelul cel gras. Să luăm aminte dar!

De ce ne trebuie citire de Scriptură la vremea de acum? ***Am aflat răspunsul la fericitul Ioan Carpathiul, care zice: „Cine se osteneşte în meditarea Scripturilor dumnezeieşti pentru o simplă învăţătură literară, acela dă prilej intrării în el însuşi a gândului slavei deşarte. Dar cine exersează învăţătura cuvintelor dumnezeieşti cu evlavie, pentru a şti a face voia lui Dumnezeu, acela trage el însuşi puterea Duhului Sfânt, care îi dă tărie, preface cuvintele în fapte şi îl arată cunoscător încă şi al cuvintelor nescrise şi al tainelor mai dumnezeieşti ale lui Dumnezeu." (Cap. 110, Scrieri hlocalice uitate, Sibiu, Deisis, 2013, p. 44)***

Să luăm dar putere de la Duhul Sfânt, pentru a nu-L dezamăgi pe Tatăl, lucrând mereu de partea Fiului! Să nu-L omorâm pe Tatăl Ceresc cu pretenţiile noastre de

moştenire, să înţelegem că pe măsură ce împarte Împărăţia sa moştenitorilor, aceasta se măreşte, devine toată a noastră!

Pilda cu risipirea întru păcate

(Luca 15. 11-32)

„În ţara fără de păcat şi plină de viaţă m-am încrezut şi semănând păcatul, cu secera am secerat spicele lenevirii şi, în loc de snopi, am grămădit stogurile faptelor mele, pe care nu le-am aşternut în aria pocăinţei. Dar, Te rog pe Tine, Cel dinainte de veci, lucrătorule al nostru Dumnezeu, vântură pleava lucrărilor mele în vântul milostivirii Tale şi adună grâu: iertarea sufletului meu; închizându-mă în jitniţa Ta cea cerească, şi mă mântuieşte”.

Pilda care dă şi numele săptămânii acesteia în care ne despărţim de hrana care - îngreuiată cu carne - poartă de obicei numele legat de întoarcerea fiului risipitor (Luca 15.11-32).

Am vorbit despre posibilitatea de a numi Duminica trecută a „Tatălui risipitor”. Căci, nu-i aşa, tatăl risipeşte averea, tatăl risipeşte smerenie din belşug, răspunzând cu îngăduinţă dorinţei de uşurătate a fiului, tatăl risipeşte aşteptarea - ochii lui uscându-se în aşteptarea întoarcerii revoltatului său fiu risipitor, tatăl risipeşte ospitalitate şi tot el – judecatul de fratele fiului risipitor, de fiul său cel cuminte - este cel ce risipeşte dragoste fierbinte, care topeşte indiferenţele.

Voiesc a vă pune înainte şi un alt titlu sau posibilul titlu pe care Duminica aceasta l-ar merita: Duminica reaşezării în harul lui Dumnezeu.

În Duminica ce a trecut - aceea a Vameşului şi a Fariseului - am aflat lecţia smereniei necesare întoarcerii.

Am simţit aşadar că Dumnezeu însuşi S-a smerit - Tatăl Risipitor - pentru ca noi să învăţăm smerenie. Că întoarcerea cere apropiere din tot sufletul de Dumnezeu, Care ne aşteaptă mereu, postat în Uşile împărăteşti ale Altarului ceresc, indiferent de prăpastia de păcate în care - de cele mai multe ori - singuri ne-am aruncat.

„De la părinteasca Slavă a Ta depărtându-mă neînţelepţeşte, în răutăţi am risipit bogăţia ce mi-ai dat. Pentru aceasta glasul desfrânatului aduc Ţie: Greşit-am înaintea Ta, Părinte îndurate. Primeşte-mă pe mine, cel ce mă pocăiesc şi mă fă ca pe unul din argaţii Tăi” (Condacul Duminicii Fiului risipitor).

„Greşit-am” este cheia reaşezării în normalitatea dialogului cu Dumnezeu. Căci, nu-i aşa, bănuim numai pe fratele nostru că ar fi cel risipitor, mai rău decât noi, mai neomenos, mai ucigător de fraţi decât noi. Adesea, fraţii fiului risipitor fiind, nu ne mai bucurăm cu Tatăl Ceresc de întoarcerea lor, căci căderea lor nu ne preocupă.
Noi suntem acei care risipim darurile primate de la Dumnezeu, seduşi de o ţară îndepărtată, umplându-ne pântecele conştiinţei cu roşcovele nesimţirii generalizate şi mereu scuzate.

Să luăm seama, aşadar. Să nu ne amestecăm cu porcii, mereu în aşteptarea aşezării noastre între ei, în noroiul preocupărilor lor. Să avem nădejde că Tatăl încă ne aşteaptă!

(Extras din cartea: Pr. conf. univ. dr. Constantin Necula - Duminici în dar: Predici şi gânduri)

Pr. Constantin Necula - Un om avea doi fii (Luca 15, 11-32)

Cred, personal, că Evanghelia aceasta, numită a Fiului risipitor, este cea mai cunoscută în cuvânt, dintre toate cuvintele Mântuitorului. Pictori celebri ori scriitori, melancolici compozitori ori celebri oratori, filozofi ori teologi - nu doar eclesiastici - au făcut și fac din pilda aceasta a Domnului Hristos miezul teologiei pocăinței, părerii de rău, dar și filosofării pe tema orgoliului de a te crede perfect, deopotrivă. Pentru noi, cei de azi, pare așa, o poveste.

Țineți minte, duminica trecută, doi oameni se rugau la Templu. Și unul, vameșul cu părere de sine echilibrată, se întoarce mai îndreptat la casa sa decât celălalt, fariseul, personajul pe care nu prea dorim să-l recunoaștem în apucăturile noastre. Astăzi tot doi oameni. Doi fii. Ai aceluiași tată. Tată singur. Presat de unul din ei să vândă tot - fiind vorba de bani, avere, taxare a averii pare că avem în fiul cel risipitor profilul unui vameș - pentru a-i satisface nevoia de libertate. Pentru că mulți credem, mai ales când le avem pe toate și suntem tineri - deci avem și timpul de partea noastră - că și libertatea e o chestiune de bani. Că poate fi nu atât cumpărată, cât plătită.

Plecat într-o țară îndepărtată, risipește averea de la tată trăind în desfrânări. Căci pentru foarte mulți dreptul la libertate este dreptul la desfrânare. Ce ne spune Hristos este că singura libertate pe care o putem cumpăra cu bani este aceea la desfrânare. Care se termină real atunci când se termină resursele financiare. Limita multor libertăți este dată de epuizarea fondurilor alocate. De oriunde. Libertinul confuzionat de foame caută de lucru. Găsește într-o „porcărie” - adică fermă de

porci. Acolo, în vameșul banilor părinților săi, un sindrom de fariseu cuminte îl salvează: în ciuda foamei nu mănâncă porc! E iudeu credincios. E motivul pentru care ritualul este socotit miez pozitiv de conservare a credinței.

În aceste condiții de foame-postitoare, tânărul care împrăștiase o avere își aduce aminte că sursa averii - Tatăl - e vie și nu poate fi convertită financiar. Își aduce aminte cum tatăl ce-l jecmănise - nu e singurul, nu vă mințiți - ținea la slugi mai mult decât stăpânul său de acum. Și își face un discurs al întoarcerii. Încercând astfel să descopere o motivație a revenirii acasă. Seamănă cu noi care știm că Dumnezeu-Tatăl e mereu în așteptarea întoarcerii noastre din robia stăpânului cel din țara îndepărtată. Dar credem că nu putem valida așteptarea Lui decât prin vorbăria noastră.

Tatăl e nerăbdător în așteptare. El se știe pe sine. Propriile zbateri. De aceea crede în întoarcerea celui tânăr. Împărtășește, parcă, dimpreună cu el, aceeași nerăbdare. De unde reacția sa imediată. Pe când vede de departe pe fiul său risipitor de avere, mila îl cuprinde și dragostea îl potopește. Primește pe împrăștietorul averii sale - căci, să ne înțelegem, fiul nu împrăștiase alta decât averea tatălui - dăruind ultima avere ce-i rămăsese: iubirea! De aici, cred, s-a inspirat Fericitul Augustin atunci când a spus că „singura certitudine din lume este mila lui Hristos”. Mila lui Dumnezeu ca o certitudine! Nu o auzim prea des la oameni. Dar trebuie să recunoaștem că o simțim zilnic de la Dumnezeu.

Observați că gesturile Părintelui nu anulează discursul de părere de rău al tânărului. El îi spune că a greșit la cer și înaintea sa, își recunoaște nevrednicia și își asumă ieșirea sa din filiația naturală cu tatăl. Nu de alta, dar pentru a beneficia de averea ce o tocase, tânărul obligase pe tată să se declare...mort. Altfel nu avea cum moșteni ceva, cât tatăl mai era în viață. Recunoașterea greșelii este iertată prin îmbrăcare în haina lui cea dintâi. Recunoașterea nevredniciei este iertată prin punerea inelului în mâna sa - inelul reinserând parcă demnitatea. Iar reasumarea ca fiu este marcată de încălțarea sa - robii umblând în genere desculți. Știu sigur că vă aduceți aminte când Ioan Botezătorul asumase condiția de rob al Domnului Hristos (El Însuși fiind Ebed-Iahve, robul lui Dumnezeu) spunea: nu sunt vrednic nici să-i leg/dezleg cureaua încălțămintei! Cine s-ar mai gândi azi, de exemplu, că acest gest e legat de filiațiune? Poate doar părinții ori bunicii care leagă șireturile copiilor în primele luni de mers în picioare ale acestora. Când învață verticala!

Pentru a împlini, însă, întregul ritual al Întoarcerii fiului său risipit în păcate, tatăl - pământesc cheamă să fie adus vițelul cel gras, pregătit desigur pentru vreo jertfă de împăcare cu Tatăl Ceresc pe care, lesne putem bănui, cel dintâi era supărat. Îi îngă-

duise plecarea fiului său cel tânăr. Argumentul pentru care vițelul îngrășat pentru jertfă este tăiat la cina revenirii celui plecat este expus limpede de tată: căci acest fiu al meu mort era și a înviat, pierdut era și s-a aflat. Pentru a înțelege adâncimea acestei spuse Domnul povestise - înainte de această pildă - pildele despre oaia cea rătăcită și drahma pierdută. Observați că oaia participă la rătăcirea ei. Drahma, obiect fiind, este victima negrijii celui ce o are. E nevinovată de pierderea sa. Dar ambele regăsiri produc bucurie. Și noi, deseori pierzători de lucruri, știm ce înseamnă să regăsești, regăsind cu pierderea și bucuria. Pentru această bucurie tatăl-pământesc sacrifică vițelul cel îngrășat.

La polul frigului sufletesc absolut, fratele fiului risipitor. Fariseul perfect fără pic de fibră de vameș în reacție. Omul căruia i se pare mereu că e nedreptățit. Deși jumătate de avere îi revenise și tot ce muncea îi aparținea tot de la tată cere un ied să cinstească prietenii. Iedul era al lui. Putea să taie orice. Pare însă concentrat numai pe supărătoarea bucurie a tatălui său. Al cărui fiu întors nu-l înregistrează și ca pe un frate recuperat. Burzuluit și nătâng în reacții pare că nu înțelege nimic. Nici când tatăl își argumentează jertfa nu pare convins. Nici când tată îi spune că și el este bucuria sa, cotidiană. Nici când îi explică simplu, „toate ale mele, ale tale sunt”, copilul cuminte nu pare că pricepe nimic. Mai ales că aluzia tatălui e limpede: toate ale mele sunt ale tale! Inclusiv fiul meu acesta revenit! Reașezat în demnitatea de fiu! Cumintele burzuluit! Atitudinea noastră, des, prea des îngăduită, prin care judecăm rătăcirea celorlalți neluând seama la a noastră. Căci din păcatele desfrânării ne revenim, dar din ura sistemică se pare că nu. Din contră, pare că se adâncește cu fiecare „întors” pe care avem responsabilitatea de a-l asuma în Numele Tatălui.

Aproape că aș crede că ieri a rostit-o Domnul și că acum un jurnalist a așezat-o în pagină. E un breaking news absolut valabil. Nu suntem în stare să ne fim frați. Nici măcar prin mijlocirea Tatălui. Aroganți, ni se pare că munca noastră ne conferă drepturi suplimentare. Dreptul de a tăia din mila tatălui pentru cel întors. Aceeași meteahnă de suflet-funcționăresc caută a vindeca Hristos Domnul aici. Al celui care crede că a împlini o funcție în conformitate este egalul cu desăvârșirea acelei conformități prin iertarea și mila izvorului din care decurge viața noastră: Dumnezeu! Pildă grea. Cred că de am gândi la ea 24 de ore din 24 și 365 de zile din 365 am descoperi, clipă de clipă, tot mai multe sensuri și înnoiri de sens. Pentru că deseori trecem din poziția fiului dintâi, risipitor de avere, în a celui de al doilea, batjocoritor al dragostei tatălui. Uitând că aproapele nostru este viața noastră și învierea lui, Învierea noastră. Că regăsirea lui este regăsirea noastră!

Sursa: tribuna.ro

Constantin Necula - Risipitorii (Luca 15, 11-32)

Când o rostește Hristos, o face descriind cu mâna conturul unei lumi de dincolo de apele Tiberiadei. Acolo, departe, era țara spre care jinduia feciorul cel tânăr și năvalnic. E țara unde contează porcii mai mult decât oamenii - cazul Ghergheseni ori sindromul Gadara, dacă vreți. Un soi de îmbolnăvire de un bine aiuritor, care nu avea, în fapt, nici o legătură cu Binele.

Feciorul cel tânăr cere partea sa de avere de la tată. Semn că se săturase. Semn că era un orfan de mamă epuizat de atenția tatălui. Nu-i mai plăcea nimic și atunci vrea să treacă pe cealaltă parte a mării. Personal cred că Domnul vorbea de un fapt pe care cei ce-l ascultau îl știau. Dar nu-i știau adâncurile. Tatăl acceptă eutanasia sufletească. Acceptând să facă actele falsului moștenitor - era cel mic nu cel mare dintre feciorii săi - tatăl se sinucide social. Nu mai reprezintă nimic și, acceptând să împartă totul, ca și cum ar fi fost mort, renunță la tot ce-l definea. Își risipește averea cu ifosele fiului celui mic. Obraznicul mezin trece marea, ajunge în patria tuturor plăcerilor și pare că-i merge bine. Nu are nici o reținere să facă praf banii „trăind în desfătări” (Luca 15. 13). Cheltuie tot și foametea din țara aceea îl face să se angajeze la crescătoria de porci a unui „locuitor al țării aceleia”.

Sfântul Ioan Gură de Aur ne atrage atenția că atunci când ne epuizăm siguranța materială riscăm și pierderea reperului moral și lucrăm pentru oricine, împotriva perceptelor noastre morale. Și uneori identifică pe „locuitor” cu cel care s-a vrut „înlocuitor” de Dumnezeu. Păzește porcii și deseori feciorul cel răsfățat ar fi mâncat din roșcove, ca să se sature. Nu avea voie să o facă? E posibil. Nu voia să o

facă, din mândrie? Posibil și asta. E limpede însă că postul-foame îl face să-și aducă aminte de tatăl său și binele din casa sa. O casă în care nici ultimul din servitori nu suferea de foame. Și gândea aceasta știind că, de fapt, cerându-i partea de avere, îl obligase ca să dea și celuilalt - pe care-l vom cunoaște imediat - partea rămasă. Tatăl era în fond în aceeași situație cu țara ce îl găzduia. Nu mai avea nimic. Iar prin plecarea sa nu mai simțea nici că mai este tată. Revenit în fire, feciorul năstrușnic gândește. Foamea care-i face dor de tatăl este prima lecție a Evangheliei. O foame având la îndemână... porcii. Pe care nu-i gândește ca hrană căci era... din cealaltă parte a Mării Tiberiadei, unde Legea socotea carnea de porc spurcată. Foame și abstinență. Hrănirea gândului cu nădejdea întru casa tatălui său.

Vine spre casă. Tatăl îi aleargă înainte. Cu daruri, cum nu prea se aștepta. Risipitorul de așteptare întâmpină pe cel care i-a risipit averea cu desăvârșită iubire. Îi dăruiește însemnele unei filiații inalienabile: haine, inel și încălțăminte. Și pregătește o cină în care să ofere spre hrană un vițel îngrășat. Era sortit jertfei la Templu, cel mai probabil, pentru că tatăl avea nevoie de o jertfă specială în care să așeze dorința lui de a-i fi readus fiul acasă. Se supărase tatăl de pe pământ pe Tatăl din ceruri. Va fi fost trist și speriat de ratarea propriei vieți. Va fi fost supărat strașnic de vreme ce avea nevoie de un vițel îngrășat. Știm că este pentru Templu pentru că nu mai avea dreptul la avere. Junghie vițelul și-l face cină de împăcare - gest în care putem intui Liturghia. Foamea - post de așteptare. Risipitoarea nădejde.

Vine spre casă și celălalt. Fiul cuminte. El vine din țarina ce aparținuse cândva tatălui. Se apropie de casă. Aude cântece și jocuri. Nu aude însă și bătaie inimii tatălui ce-și primise din moarte cel mai mic dintre fii. Își aude propria inimă bătând de „oftică”, de iritare. Și cuminciorul reacționează refuzând să intre la cina pregătită pentru fratele său. Care nu mai era fratele său după ce plecase. Era fostul lui asociat la moștenire. Ce mai voia? El crede că fratele său vrea iar avere. Pe când acela voia doar un tată! Reacția e oarecum de mojic. Îl ceartă pe tată. Îi spune că lui nu i-a dat nici măcar un ied să petreacă cu prietenii. Deși știa că toate ale tatălui ale sale erau. Nu avea nevoie să primească. Ci să dea. Pare un pic zgârcit și muncitor deopotrivă, cerând ceea ce avea deja. Îl așază pe frate-său în acolada judecății sale: „dar când a venit acest fiu al tău, care ți-a mâncat averea cu desfrânatele...” (Luca 15.30). Fiu al tău înseamnă de fapt acest om care nu are nici o legătură cu mine. Fostul frate al fratelui risipitor se desfăcuse de orice fel de rudenie. Tatăl nu. De aceea ne aduce aminte de greutatea de a fi tată în vremea valului când fiii (ori fiicele, deopotrivă) vor să se desprindă de acasă în orizontul unei lumi unde tu, ca părinte, intuiești ispitele care pentru ei sunt singurele chemări interesante. Evanghelia nu despre asta ne reamintește însă. Ci despre disponibilitatea firii umane de

a se risipi în conflicte ieftine, nedemne de rudenia cu Tatăl-Dumnezeu. Un fiu risipește averea. Un altul risipește iubirea ce-i hrănise viața. Un fiu pierde bani și își revine. Un altul câștigă mereu fără a-și mai vedea tatăl.

Evanghelistul Luca insistă - în două rânduri - 15.24; 15.32 - pe ideea întoarcerii fiului ca o înviere! Este ceea ce ar trebui să înțelegem. Ce sfâșiere îi facem în suflet lui Dumnezeu cu fiecare nebunie de-a noastră pe care o credem exercițiu de libertate. Modul în care îi rănim așteptarea când o socotim amestec în planurile noastre personale în care investim tot harul și toată răbdarea Sa. Suntem toți în povestea aceasta. Pe de o parte fii risipitori. Neatenți și comozi. Dar cu un adânc ecou al asemănării cu Dumnezeu de care nu putem scăpa. Alții, fii cuminți (fii haştag #, îndrăznesc să scriu), purii și atenții care însă uităm că, fără înțelegerea învierii celuilalt, nimic din ce gândim nu se transformă în bucurie, ci doar în frustrare și neputință pe care o ascundem sub machiajul falsei griji de celălalt. Nu vi se pare ciudat că plânge după un ied la masa cu prietenii și nu se bucură de un vițel la o cină cu fratele său și cu tatăl lor? E drama cuminţeniei sterpe. Autosuficiente. Premiate tot de autosuficienți. Și de cei care cred că viața omului se măsoară în averi nu în învieri.

La început de postire întru Învierea lui Hristos ni se pune la suflet propria înviere. Postirea e un soi de exercițiu de întoarcere, de convertire. De așezare în bucuria tatălui. Prin postire suntem chemați să ne așezăm în bucuria Tatălui Ceresc. Pentru cina Învierii Dumnezeu-Tatăl junghie vițelul cel gras, Jertfă Împăcării, pe Hristos Domnul. De aceea ne înțelege fricile și dramele, ne știe conturul firilor noastre încrâncenate mai mult în a avea decât în a fi. A posti înseamnă, din acest punct de vedere, a te posta de partea corectă a călătoriei. Risipitor, dar candidat la Înviere. Cu Hristos. În Hristos.

Sursa: tribuna.ro

Părintele Ioan Buliga - Cuvânt la Duminica Fiului risipitor: “De ce oamenii ucid Dragostea?”

Un om avea doi fii. Omul este Dumnezeu, Care întru smerenia Sa se numeşte astfel, iar fiii sunt oamenii. ***Şi a zis cel mai tânăr dintre ei tatălui său: Tată, dă-mi partea ce mi se cuvine din avere. Şi el le-a împărţit averea. Şi nu după multă vreme, adunând toate, fiul cel mai tânăr s-a dus într-o ţară depărtată şi acolo şi-a risipit averea, trăind în desfătări.***

Într-o pildă totul are o semnificaţie; ***prin cel mai tânăr a vrut să zică cel mai fără de minte, adică cel mai păcătos, pentru că lucrurile păcatului sunt copilăreşti şi nebuneşti, iar faptele bune sunt „bătrâneşti”, adică înţelepte.***

Ce-a vrut să zică prin ţară depărtată? Dacă este vorba de Dumnezeu, ce altceva este departe de Dumnezeu decât păcatul, deci a plecat în ţara păcatului, depărtându-se de la împreună vieţuirea cu Dumnezeu.

După ce a cheltuit totul, s-a făcut foamete mare în ţara aceea, şi el a început să ducă lipsă. Foamea aceasta mare este pierderea harului.

Şi ducându-se, s-a alipit el de unul din locuitorii acelei ţări, şi acesta l-a trimis la ţarinile sale să păzească porcii. Adică s-a făcut slugă a diavolului, păzind cele ale lui; porcul reprezintă păcatul pentru că porcul mănâncă şi doarme toată ziua, iar din lăcomie şi lenevie izvorăsc toate relele, mai ales desfrânarea; când spunem să păzească cele sfinte, adică cele ale lui Dumnezeu: faptele bune; iar când spunem să păzească porcii, adică cele ale păcatului.

Şi dorea să-şi sature pântecele din roşcovele pe care le mâncau porcii, însă nimeni nu-i dădea. Roşcovele sunt nişte poame care la început îndulcesc gura, apoi gura devine vâscoasă şi amară, ele închipuiesc păcatul care la început este dulce, iar la sfârşit totul devine dezamăgire şi amar. Nimeni nu-i dădea, adică nimeni nu-l sătura, pentru că păcatul nu satură pe nimeni, ci, dimpotrivă, pe măsură ce-l practici, parcă devii tot mai înfometat, nimeni nu ajunge la saturaţie în desfrânare sau lăcomie, ci este din ce în ce mai aţâţat de pofte, adică din ce în ce mai flămând de păcat.

Dar, venindu-şi în sine, a zis: Câţi argaţi ai tatălui meu sunt îndestulaţi de pâine, iar eu pier aici de foame! Sculându-mă mă voi duce la tatăl meu şi-i voi spune: Tată, am greşit la cer şi înaintea ta; nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argaţii tăi. Şi, sculându-se, a venit la tatăl său. Şi încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său şi i s-a făcut milă şi, alergând, a căzut pe grumazul lui şi l-a sărutat.

Prin încă departe fiind el, ***vedem iubirea tatălui care l-a iertat fără să-i ceară socoteală, fără să facă vreun canon de fapte bune, pentru că smerenia şi pocăinţa iartă multe păcate.*** Cine nu ştie ce bucurie are un părinte când un fiu pierdut se întoarce? Stă la gard cu ochii lungiţi să vadă: nu cumva vine? Aşa ne aşteaptă Dumnezeu să ne întoarcem la gardul dintre lumea aceasta şi cealaltă, la gardul dintre păcat şi bine.

Pilda aceasta însă mai are şi o a doua variantă: ce este de făcut atunci când fiul risipitor nu se mai întoarce? Un om simplu ar putea să dea răspunsul: dacă eşti un tată iubitor şi ai un fiu pierdut care nu se mai întoarce atunci te duci şi-l cauţi. Câtă durere are acel părinte!

În cartea Viaţa şi minunile Sfântului Ioan Rusul, se povesteşte despre o femeie care avea un singur fiu şi care într-o zi nu s-a mai întors de la şcoală. Mama s-a dus la şcoală să se intereseze de dânsul, iar acolo i s-a spus de către colegi că fiul său nu mai vine la ore şi că s-a amestecat cu desfrânaţi şi drogaţi.

„Lovită parcă de trăsnet, nu mai vede înaintea ei nimic; pieptul i se striveşte şi în gât i s-a pus un nod care o îneacă. Vrea să plângă, însă nu poate. Lacrimile i-au secat plângându-şi bărbatul. A plecat la oraş. «O să merg pe drum şi-o să întreb: N-aţi văzut pe băiatul meu?». A lăsat tot ce avea şi a colindat toate drumurile”.

Cum vă închipuiţi o femeie cinstită umblând pe la case de desfrânaţi sau prin locurile drogaţilor? Cât de mare este dragostea unui părinte pentru fiul său şi ce nu ar face pentru el!

Aşa şi Părintele ceresc, în căutarea omului pierdut, a lăsat toată slava cerească. Şi-a dat coroana jos, porfira împărătească, a luat chipul umil al robului şi S-a dus în ţara aceasta depărtată, în ţara păcatului, în căutarea celui pierdut. Însă câtă durere este atunci când cel cu care ai fost împreună odată, cu care ai împărţit pâinea, pentru care ai dat ceva din tine, să nu te mai cunoască. ***Întru ale Sale a venit, dar ai Săi nu L-au primit*** (Ioan 1, 11).

Te ţine în prag şi nu te invită în casă, într-o clipă îţi aduci aminte toate acele clipe când le-aţi petrecut împreună. „Nu-ţi aduci aminte, îi spune; atunci, odată… Nu-ţi aduci aminte, îi spune Dumnezeu omului, atunci când te-am făcut cu mâna Mea din ţărână, când am rupt ceva din Mine şi ţi-am dat viaţă, când ne bucuram împreună în rai, când din coasta ta am făcut-o pe Eva ca să te bucuri cu dânsa?”

Nu, oamenii nu-şi mai aduc aminte, au uitat de Dumnezeu. ***Asta a fost durerea lui Hristos pe cruce, să te vezi bătut, batjocorit, răstignit de cel pe care odată l-ai iubit. De ce oamenii ucid dragostea?***

Vedem din familiile noastre: pentru ambiţii, pofte, dorinţă de a fi mai mare sau de a căuta ceva nou, îl părăsim pe cel de lângă noi pentru că suntem târâţi de pofte şi căutăm aventuri noi, plecăm într-o ţară îndepărtată a păcatului şi zburdăm de parcă ne-am elibera de ceva; oare cel drag a devenit o povară? Vrem să fim liberi, dar, vai, ne facem robi păcatului, intrăm într-o lume necunoscută, care ştie doar să profite, care este foarte bună atunci când ia ceva de la tine, apoi, când nu mai ai ce să-i oferi, când te apropii de neputinţe, îţi întoarce spatele. Atunci ne vom aduce aminte şi noi cum, odată, cuiva şi noi am întors spatele, poate atunci ne vom aduce aminte şi de Dumnezeu, pe Care de mult L-am uitat. Poate atunci vom înţelege deşertăciunea poftelor şi a dorinţelor noastre şi ni se va face dor, ni se va face foame de ceea ce a fost odată. Cât de emoţionantă este reîntâlnirea!

Deşi ai suferit pentru cel drag, niciodată nu vei rămâne deşert. Deşi totul părea pierdut, atunci când nimeni nu se aştepta, totul s-a întors, durerea lui Hristos a mers până la sfârşit şi S-a făcut pierdut până la capăt, până ce a ajuns pe cruce. ***Acolo, când toţi L-au părăsit, când părea să fie ceea ce se zicea prin proorocul: în zadar m-am trudit, am născut vânt, atunci a venit biruinţa. Atunci s-a dat iertare lumii, atunci s-a făcut împăcarea; a dat Hristos tot ce a avut mai bun***; ***când propovăduia, oamenii stăteau încremeniţi; citeam că înainte de minunea cu***

înmulţirea pâinilor în pustie oamenii au stat trei zile nemâncaţi ascultându-L pe Hristos. Mă gândeam: oare ce le-o fi spunând?

Oamenii mă ascultau şi stăteau fără grai şi aşteptau să audă sfatul meu. După ce le vorbeam eu, ei nu mai spuneau nimic şi cuvântul meu cădea asupra lor picătură cu picătură. Mă aşteptau precum aştepţi ploaia şi căscau gura lor, ca pentru bura de primăvară. Dacă le surâdeam, nu-şi credeau ochilor şi surâsul meu nu-l lăsau să se piardă. Le arătam care este dreapta cale şi stăteam mereu în fruntea lor, stăteam ca un împărat între ostaşii săi şi, oriunde-i duceam, ei veneau după mine. Iar acum am ajuns de batjocură pentru cei mai tineri decât mine; cel ce şi-a deznodat ştreangul robiei mă asupreşte şi tot aşa cel ce şi-a scos zăbalele din gură. Prietenii mei îşi bat joc de mine, dar ochiul meu varsă lacrimi înaintea lui Dumnezeu. Chipul meu s-a înroşit de plânset şi umbra morţii s-a sălăşluit în pleoapele mele. Cât aş vrea ca vorbele mele să fie scrise, cât aş vrea să fie săpate pe aramă. Fraţii mei s-au arătat înşelători şi sunt uimiţi că au avut încredere; când sosesc lângă uscatele puhoaie sunt uimiţi (Iov 29, 21-25; 30, 1-11; 19, 23; 16, 16-20; 13, 14).

Acesta este Cel din care curgeau izvoarele înţelepciunii, ziceau ei, Cel care ridica morţi? Să Se izbăvească acum pe sine însuşi, să se dea jos de pe cruce. Părea să fie la capătul puterilor, şi copiii orfani îşi pierdeau orice nădejde. Pentru aceştia mă voi scula, zice Domnul, îmi voi lua în dinţi carnea mea şi viaţa mea o pun în mâna mea.

Iar învinuirea scrisă de potrivnicii mei, voi purta-o pe umărul meu, voi înnoda-o în jurul capului meu, ca o cunună (Iov 31, 35-36).

Şi-a făcut Dumnezeu din ocară cunună, batjocura a dus-o pe umăr ca pe o pradă, a ridicat-o sus şi a arătat-o la toată lumea. Priviţi, acesta este rodul ostenelilor Mele, am slujit oamenilor şi ei Mi-au răsplătit. Dacă atunci, odată, curgeau pentru voi izvoarele înţelepciunii, acum, la capăt, curg tot pentru voi izvoarele durerii. Iată că nu s-a uscat izvorul, tot mai are ceva de dat, şi nu vă întristaţi că e durere, ci vă bucuraţi că vine din dragoste.

Din dragostea Lui pentru om, Dumnezeu a dat tot ce-a avut şi, de aceea, scăpat de chinurile sufletului Său, va vedea rodul ostenelilor Sale şi de mulţumire se va sătura. Pentru aceasta Îi voi da partea Sa printre cei mari şi cu cei puternici va împărţi prada, ca răsplată că şi-a dat sufletul Său spre moarte şi cu cei făcători de rele a fost numărat. Că El a purtat fărădelegile multora şi pentru cei păcătoşi Şi-a dat viaţa (Isaia 53, 11-12).

Când totul părea să se îndrepte spre un deznodământ amar, din acele ultime puteri, din sângele care curgea, a izvorât viaţa, iertarea lumii.

Câtă osteneală pentru căutarea fiului pierdut şi câtă emoţie la întâlnirea dintre Dumnezeu şi om! De dorul acesta, măruntaiele mele tânjesc în mine, spunea Iov (19, 27).

Dacă toată lumea se bucură pentru regăsirea fiului pierdut, iată că se găsesc şi din cei care să se întristeze de această întoarcere. Puţin lucru ar fi dacă s-ar întrista diavolul, cel care l-a pierdut pe fostul său slujitor. ***Tristeţea adevărată este că însuşi fratele celui întors s-a mâniat de întoarcerea şi mai ales de buna primire a celui pierdut.*** Şi în zilele noastre se aude: fratele meu îmi poartă duşmănie pentru că vrea să-i rămână casa. Şi asta este o răutate fără de minte ca să strici ceva veşnic şi atât de frumos, adică dragostea dintre fraţi, pentru un lucru care peste câţiva ani o să se dărâme şi nicidecum nu-l poţi lua cu tine în veşnicie.

Invidia şi răutatea fratelui care a stat tot timpul în preajma tatălui sunt acelea ale fariseilor şi cărturarilor care, spuneau ei, tot timpul au stăruit în legea Domnului şi de ce acum Iisus nu-i laudă, ci-i laudă pe cei păcătoşi care se întorc; este răutatea iudeilor care nu se bucură de întoarcerea neamurilor la credinţă, şi astăzi, spun ei: noi iudei am fost de la început, de ce veniţi voi goimii (păgânii) să spuneţi că Dumnezeul lui Israel este Dumnezeul vostru?

Este răutatea poate şi a unora dintre noi care, ducând o viaţă căldicică, adică mai ne dăm cu Dumnezeu, dar nici de cele deşarte nu ne lepădăm, mai mergem la Biserică, dar ne plac şi confortul, petrecerile sau serialele TV, deci noi, care de mici spunem că am trăit oarecum cu Dumnezeu, ne mirăm cum vin unii care se convertesc de la alte religii sau de la păgânism şi devin mult mai buni ca noi şi chiar adevăraţi stâlpi ai bisericii: Sfântul Apostol Pavel, care la început era prigonitorul creştinilor, Sfântul Ciprian, care fusese vrăjitor, Sfânta Maria Egipteanca, care fusese mare desfrânată, Fericitul Augustin şi câţi alţii.

Şi în zilele noastre, mulţi întorcându-se de la alte credinţe sau de la o viaţă destrăbălată devin adevăraţi mărturisitori ai Ortodoxiei. De ce? Pentru că ei, după ce au gustat din roadele amare ale vieţii în întuneric, când dau de această comoară a adevărului, ştiu să o aprecieze, pe când noi nu ştim să apreciem ceea ce de mici avem şi suntem nepăsători faţă de credinţa noastră. Ei, cei ce se întorc când dau de această comoară, lasă toate şi-şi dedică viaţa acestei bogăţii pe care au descoperit-o. Noi am îngropat această bogăţie în poftele noastre lumeşti, ne ducem la spovedanie pentru a curăţa această bogăţie a sufletului, haina botezului, iar apoi ne

întoarcem iarăşi în ţări îndepărtate, adică în ţara păcatului, până ce ni se face iarăşi foame, când pierdem Harul şi devenim zbuciumaţi şi neliniştiţi.

Nu se vorbeşte despre două întoarceri ale fiului risipitor, ci de una singură, pentru că cine gustă cu adevărat din Dumnezeu, moare pentru lumea aceasta, „nimeni nu poate să-L vadă pe Dumnezeu şi să rămână în viaţă", să rămână în viaţa pe care a petrecut-o în desfrâu, ci el moare pentru această viaţă trecută şi învie pentru Dumnezeu într-o viaţă nouă. Dacă noi după ce ne spovedim ne întoarcem iarăşi la cele vechi, înseamnă că dacă nu am murit pentru cele vechi încă nu am văzut faţa lui Dumnezeu; în momentul în care Îl vezi pe Dumnezeu, te contopeşti cu El; noi dacă nu ne-am unit cu Dumnezeu înseamnă că încă ne ţinem departe de El, adică că încă nu ne-am dăruit lui Dumnezeu.

Trebuie să ne dedicăm viaţa lui Dumnezeu, în zadar aducem la spovedanie doar păcatele, trebuie să ne dăruim pe noi; „***nu mai vreau să păcătuiesc, vreau să trăiesc cu Tine, Doamne, ajunge cât am mâncat roşcovele dulci ale păcatului, acum m-am amărât, ajunge cât am slujit în ţara îndepărtată a dezmăţului şi desfătărilor porceşti, niciodată nu mă satur din acestea, vreau acum să rămân cu Tine, Doamne, să-Ţi slujesc Ţie oricât ar fi de greu***".

Aceasta este întoarcerea fiului risipitor: ***mort a fost şi a înviat, pierdut a fost şi s-a aflat.***

Pr. dr. Dorin Picioruş - Predică la Duminica a 34-a după Rusalii [2012]

Iubiţii mei, avem azi o Evanghelie [Lc. 15, 11-32] foarte bogată în semnificaţii teologice…dar dintre ale cărei semnificaţii vreau să discutăm acum numai trinomul semantic:desfrânare – iertare – îndreptare.

Pentru că el explică, de fapt, logica teologică a acestei a doua duminici din Triod şi anume: oricine se poate mântui…dacă îşi limitează desfrânările/ dezlănţuirile de energie interioară, îşi cere iertare pentru impetuozitatea sa păcătoasă, pentru ieşirea din firesc/ din frâul normalităţii şi intră, după fiecare exces întristător, în calea binelui, a binelui asumat, dorit, care întinereşte sufletul omului.

Astfel, deşi considerăm adesea, în spaţiul ortodox, că desfrânare înseamnă o relaţie sexuală între un bărbat şi o femeie ambii fiind necăsătoriţi…şi preadesfrânare…relaţia sexuală extramaritală dintre doi oameni căsătoriţi…care îşi înşală, fiecare dintre ei, soţul/ soţia…desfrânarea, din perspectivă scripturală şi patristică, înseamnă cu mult mai mult: ieşirea din normalitatea firii.

Şi desfrânarea, aşadar, nu se reduce la sexul nepermis, deşi îl înglobează…ci reprezintă toată ieşirea din firescul nostru.

Pentru că avem, în limba română, prefixul des, cu sens privativ/ negaţionist, contopit cu substantivul frâu…care exprimă cenzura personală, grija la detalii, respectarea normalităţii ontologice.

Iar aţi păstra şi lucra energiile şi poţentele cu grijă, a te înfrâna, a te cenzura înseamnă a te feri de excese.

Adică de mâncatul mult, de băutul mult, de visatul mult la lucruri nepermise, de sentimentalismul fără raţiune…care se pierde în dorinţa unui frumos fără folos real, de excesul de nervi, de excesul de muncă, de excesul de oboseală, de excesul de dorinţe minore…

A vedea imagini şi filme erotice pentru a te excita şi a te masturba înseamnă desfrânare…după cum desfrânare înseamnă şi visarea la femei sau bărbaţi în acelaşi sens erotic.

Dar desfrânare înseamnă şi suprasaturarea stomacului…când noi avem nevoie doar de o anumită cantitate de mâncare şi de băutură…iar noi mâncăm până ne doare nu ştiu care organ intern sau vomităm…

Excesul de sentimente sau de nervi, de căutări şi griji ridicole…sunt tot desfrânare…pentru că nu ne calmăm, nu ne ponderăm căutările…nu ne reţinem la cât ne trebuie.

Şi tot ce nu ne trebuie…tot ce e prea mult…e un exces…adică o acţiune fără frâu…desfrânată…

Iar toată viaţa fiului mai tânăr din parabola de astăzi, de până la cererea iertării…e un exces…o desfrânare.

Pentru că frânarea reală a firii noastre începe atunci când conştientizăm faptul că răul ne destructurează interior iar binele ne personalizează, ne împlineşte interior şi ne asigură sănătatea sufletului şi a trupului.

Mâncăm în exces, muncim în exces, nu avem nici o grijă, ne facem de cap?…Dacă da, atunci urmează bolile…şi degradarea morală.

Excesul se transformă în dureri, în boli, într-o conştiinţă bolnavă, în lipsa de relaţii autentice, în necunoaştere de sine.

Însă, dacă înţelegi că ţi-ai făcut răul cu mâna ta, dacă ai ajuns la conştiinţa că trebuie să schimbi unele lucruri din tine…atunci ieşi din desfrânare…şi optezi pentru înfrânare…

Şi cauţi iertarea lui Dumnezeu şi a oamenilor pe care i-ai exasperat cu conduita ta rea.

Relaţii sexuale pasagere? Droguri? Ţigări? Furturi? O viaţă trăită în minciună şi în bădărănie? Nu ştii ce înseamnă familie normală sau mers la Biserică? Cunoşti numai laşitatea, parvenirea şi turnătoriile?

Toate acestea sunt o acumulare demonică care te umple de greaţă…atunci când nu te mai suporţi…nu te mai vrei…te vezi urât şi singur…

Singur în tine…mirosind a moarte…şi neavând bucurii reale.

Atunci vine…căutarea iertării ca ieşire din groapă!

Vrei să evadezi din închisoarea vieţii tale…vrei să îţi pierzi urmele rele…

Şi de aceea ieşirea din desfrânare/ din exces…se poate face oriunde pe acest pământ…Şi în orice clipă…pentru că nevoia de libertate interioară, de demnitate duhovnicească…e mai mare decât povara lucrurilor rele.

Însă doreşti libertatea iertării…numai dacă te-ai suprasaturat de rele…de impostură, de minciună, de vanităţi fără sens.

Fiul mai tânăr vine la Dumnezeu, la Tatăl său ceresc, îmbâcsit de rele, plin de greaţă faţă de ceea ce ajunsese.

Tocmai de aceea cererea iertării nu ia în calcul ruşinea…pentru că ruşinea păcătoasă e semnul că încă nu şi-a ajuns cuţitul la os…că încă mai crezi păcatul ca ceva „bun”, „delicat”…

Dar când păcatul…orice păcat…ţi s-a arătat în tine ca o urâciune, ca o moarte…pentru că ai văzut că niciunul nu te îngraşă, nu îşi îngraşă inima cu seninătate…cu pace…atunci nu mai zâmbeşti pervers când vorbeşti despre păcat, despre orice păcat…pentru că nu te mai poţi bucura de ceea ce te omoară încet…dar sigur…

Şi bărbăţia duhovnicească se naşte tocmai de aici: de la lipsa de bucurie faţă de păcat.

Pentru că păcatul, oricare ar fi el, nu e o bucurie…ci o rană mortală.

De aceea nevoia, nevoia nestăvilită de iertare.

De iertarea lui Dumnezeu care te împacă cu tine, care te face să vezi cât îţi este de ajuns…care e măsura ta…şi care te face să simţi nevoia unor prietenii reale, cu oameni ca tine, care se despart de rău, de desfrânare, de exces în fiecare clipă…pentru că au gustat, până la fund, paharul morţii păcatului…

Şi convertitul autentic, cel care caută iertarea lui Dumnezeu în mod continuu, are dorinţa mereu vie de a se îndrepta/ de a trăi în ceea ce e drept, frumos, sfânt, curat…

Pentru că harul iertării lui Dumnezeu, primit prin Taina Sfintei Spovedanii şi prin toată slujirea Bisericii, e cel care ne umple de dorinţa de îndreptare continuă, de aprofundare continuă, de luminare continuă.

Şi de aceea am spus că vreau să vorbim astăzi despre această treime de cuvinte:desfrânare – iertare – îndreptare, pentru că ele reprezintă calea de la moarte la viaţă, calea soteriologiei personale, a mântuirii.

Şi oricând şi oriunde păcătuim…avem nevoie de ridicarea din păcat şi de iertare…şi de schimbare a vieţii prin înfrânare, prin atenţie, prin depărtare faţă de excesele trecutului.

Dumnezeiasca Scriptură extinde realitatea desfrânării până o face sinonimă cu idolatria. Şi aceasta, pentru că idolatria, închinarea la alţi dumnezei…sau teologia falsă…sunt cele care ne duc spre un alt fel de actualizare a energiilor fiinţei noastre, adică spre ieşirea din normalitatea fiinţei noastre.

Iar pentru noi, ortodocşii, teologia, care naşte viaţa şi închinarea ortodoxe, e foarte importantă…pentru că de sănătatea ei ţine sănătatea vieţii şi a închinării noastre bisericeşti.

Acesta e motivul pentru care s-au ţinut Sinoade, s-au anatematizat/ blestemat eretici şi tot felul de idei desfrânate/ neconforme cu adevărul/ diferite de adevăr…de-a lungul timpului.

Pentru că schimbarea teologiei/ falsificarea ei înseamnă denaturarea realităţii lui Dumnezeu şi a omului.

Iar dacă Părinţii Bisericii, de-a lungul timpului, nu ar fi luptat cu cei care brodau minciuni pe marginea adevărului…acum nu am mai fi avut perspectiva unui Dumnezeu spiritual, plin de iubire şi de grijă pentru umanitate, pentru că e Treime

de persoane veşnice şi iubitoare ci imaginea unui Dumnezeu indiferent şi Care ne umple de teroare.

Şi nu l-am mai fi văzut pe om ca pe o creaţie a lui Dumnezeu, care creşte prin iubire şi comuniune în relaţia cu Dumnezeu…ci ca pe un ins stingher, fără destinaţie şi fără valoare.

Însă teologia autentică vorbeşte despre valorile autentice ale existenţei. Iar ea, ***teologia, există, pentru că e darul lui Dumnezeu, ca şi viaţa, dăruite omului ca să privească continuu spre El tocmai pentru ca…să rămână om.***

Căci de aceea degradarea umană…suma tuturor exceselor noastre e văzută ca nefiresc, atunci când ne venim în fire/ când ne pocăim: pentru că ne face să înţelegem că omul nu e suma păcatelor sale ci a faptelor care îl menţin în firescul creatural dorit de Dumnezeu.

De aceea, iubiţii mei, ***oricine am fi…oricât ne scuzăm…şi oricât de mult credem că nu suntem păcătoşi…cu toţii avem nevoie de iertarea lui Dumnezeu.***

Pentru că aprofundând voia lui Dumnezeu…vom vedea că şi nesimţirea interioară, şi lipsa de înţelegere, şi lipsa de compasiune, şi orice non-acţiune care ne răceşte inima…sunt desfigurări enorme ale firii noastre.

Şi că renunţând la rău…întinerim interior, ne înfrumuseţăm mintea şi inima…Şi această frumuseţe duhovnicească e împlinirea noastră.

Dumnezeu să ne dea tuturor această împlinire…ca să nu mai însetăm pentru rău…ci pentru frumuseţea slavei Sale. Amin!

Părintele Ion Cârciuleanu - Pilda Fiului risipitor

În momentul în care toţi vameşii şi păcătoşii se apropiau de Iisus să-L asculte, iar fariseii şi cărturarii cârteau zicând: "***Acesta primeşte la sine pe păcătoşi şi mănâncă cu ei***" (Luca 15, 1-2), Domnul nostru Iisus Hristos le-a spus pilda despre oaia şi drahma cea pierdută şi pilda Fiului risipitor luate din viaţa de toate zilele înfăţişând în chip clar dragostea lui Dumnezeu faţă de păcătoşii care se căiesc.

Pregătind pe fiii săi către pocăinţă din vremea postului mare, Sfânta Biserică ne înfăţişează în parabola mişcătoare a Fiului risipitor atât adâncimea căderii morale, până la care poate ajunge un om, înstrăinându-se de Dumnezeu, cât şi calea pe care acelaşi om se poate întoarce la pocăinţă.

Pilda Fiului risipitor, una din cele mai frumoase şi pline de sensuri, ne mişcă inimile profund, deoarece ne arată dragostea nemărginită şi bunătatea lui Dumnezeu pentru noi, păcătoşii.

E o mare taină a îndurării lui Dumnezeu pe care nici un fel de înţelepciune din lume nu o poate dezlega, decât Sfânta Evanghelie care ne arată atât de viu urmările păcatului, dar şi făgăduinţa îmbucurătoare pentru căinţă. Numai în câteva cuvinte sunt arătate atât de clar păcatul şi pedeapsa, căinţa şi iertarea. Mântuitorul începe astfel: "***Un om avea doi fii. Şi a zis cel mai tânăr dintre ei, tatălui lor: Tată, dă-mi partea ce mi se cuvine de avuţie. Şi le-a împărţit lor averea. Şi nu după multe zile, feciorul cel mai tânăr, adunând toate, s-a dus într-o ţară departe, şi acolo a risipit toată avuţia sa, petrecând în desfrâu. S-a făcut foamete mare în acea ţară; şi el, cheltuind toate, a început a trăi în lipsuri. Şi mergând, s-a lipit lângă unul***

din locuitorii acelei ţări, care l-a trimis la ţarinile sale, să pască porcii. Şi dorea să-şi sature pântecele său, din roşcovele ce mâncau porcii; însă nimeni nu-i da lui. Dar, venindu-şi în fire, a zis: Câţi argaţi ai tatălui meu sunt îndestulaţi de pâine, iar eu pier aici de foame! Sculându-mă, mă voi duce la Tatăl meu şi-i voi spune: Tată, am greşit la cer şi înaintea ta; nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argaţii tăi.

Şi sculându-se, a venit la tatăl său. Şi încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său şi i s-a făcut milă şi alergând, a căzut pe grumazul său şi l-a sărutat. Şi i-a zis fiul: Tată, am greşit la cer şi înaintea ta şi nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău"… etc. (Luca 15, 11-22).

Această parabolă închide în ea o dramă pe care sufletul nostru o trăieşte cu toată intensitatea, tocmai fiindcă rostind-o, Mântuitorul n-a făcut din cuvinte un văl ca să acopere, ci suliţe care să facă să ţâşnească trăirile adânci din noi. Acesta e doar un aspect, şi cel mai simplu. Marea valoare a parabolei stă în tâlcul ei religios, în semnificaţia ei ascunsă şi care, întotdeauna, vizează raportul nostru cu Dumnezeu. ***Cine este tatăl din parabola de azi, şi cine sunt fiii?*** Semnificaţiile nu sunt greu de desprins: ***tatăl este Dumnezeu, iar fiii suntem noi, credincioşii.*** Dăruiţi de Tatăl ceresc cu însuşiri fizice şi spirituale, pentru care nu ne-am străduit în nici un fel, avem peste toate libertatea de a lucra în casa lui Dumnezeu – Biserica -, sau în afara ei, de a ne pune însuşirile în slujba celui care ne-a creat sau chiar împotriva lui.

Fiul cel mic, neînţelegând că ceea ce avea era un dar, şi nu un drept, şi-a cerut partea sa şi a plecat într-o ţară îndepărtată.

Depărtarea de care vorbeşte parabola nu este numai una spaţială, ci mai degrabă una spirituală. ***Cu fiecare nou păcat săvârşit ne îndepărtăm de lumina dumnezeiască tot mai mult şi ne cuprinde întunericul păcatelor şi al fărădelegilor; amintirea luminilor din casa părintească se întunecă tot mai mult, până la uitarea deplină. Dar sensul depărtării este şi acela de scufundare, de prăbuşire.***

Plăcerile, dezmierdările, toate patimile lumii acesteia duc la goliciunea totală a sufletului nostru. Fiecare plăcere lumească se realizează cu consumarea calităţilor noastre native, fiecare scufundare în păcat ne lipseşte de un dar divin şi ne însingurează dureros. Pustiul se întinde tot mai înspăimântător în jurul celui ce a crezut că lumea îi aparţine, spaima îl cuprinde de pretutindeni şi el se adânceşte în viciu fără să se mai poată opri, îngrozit de propria-i singurătate şi insatisfacţie. Ce-i

mai rămâne unei astfel de fiinţe care se rostogoleşte pe panta abruptă a viciului, decât să recurgă la cele mai josnice resurse din el, socotind că acolo va găsi locul pe care să se simtă în siguranţă. Să-şi consume ultimile instincte – roşcovele porcilor.

O! Ce decepţie amară! Pentru Fiul risipitor şi aceste ultime resurse se dovedesc la fel de nefolositoare ca tot ce a experimentat el din clipa ieşirii din casa părintească şi până la ultima prăbuşire.

Poartă în el libertatea aparentă, pribegia cu petrecerile, foametea şi umilinţa, adevărata robie şi amintirile de acasă; în străfulgerarea unei clipe de conştiinţă, zăreşte chipul tatălui care îl cheamă şi îl aşteaptă acasă.

Îşi vine în fire şi îşi recunoaşte căderea. Constată cu luciditate şi durere prăpastia şi ruina în care a ajuns şi totodată s-a căit şi a luat hotărârea să se întoarcă la tatăl său.

Tânărul risipitor, prin viaţa pe care şi-a ales-o, trăia ca şi cum în afară de sine. Dar analizându-se, a văzut ca într-o oglindă toată decadenţa în care ajunsese, i s-a făcut lui însuşi scârbă de el şi s-a înfricoşat. În aceeaşi clipă îşi adună minţile şi îşi dă seama de prăpastia în care a ajuns. Şi-a adus aminte de tot ce a avut în casa părintească, de darurile pe care le primise din naştere şi, gândindu-se la felul cum le-a folosit şi la felul cum s-a purtat cu tatăl său iubitor, s-a înspăimântat şi şi-a venit în fire. ***Este conştient că din clipa în care a părăsit casa părintească şi-a pierdut pacea şi bucuria sufletească, alergând după desfătări închipuite. Belşugul şi Bunăstarea nu l-au putut reţine în casa tatălui său; foamea şi lipsurile îl aduc, cu şiroaie de lacrimi, recăpătându-şi iertarea şi iubirea părintească.***

“***Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu şi-i voi spune: Tată, am greşit la cer şi înaintea ta***”. ***Aceasta este cea mai importantă clipă din viaţa fiului risipitor, clipa venirii în sine, fiindcă în aceeaşi clipă s-a pocăit şi s-a hotărât să se întoarcă pe drumul cel adevărat, al pocăinţei, la tatăl său.*** De aici anume a început ridicarea lui din întunericul păcatului. “***Şi încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său şi i s-a făcut milă şi alergând, a căzut pe grumazul lui şi l-a sărutat***”.

Ochii părintelui, obosiţi de aşteptare şi lacrimi, se luminează şi în clipa aceea se înseninează şi ochii fiului, strălucind de bucurie, se luminează, vărsând lacrimile ispăşirii, ale căinţei; dar şi ale bucuriei, iertării păcatului nesupunerii şi neascultării. Tatăl a căzut peste grumazul lui şi l-a sărutat cu o dragoste care a

iertat totul, cu o iubire sfântă şi fără nici o imputare. După cum părerea de rău a fiului a fost totală şi sinceră, aşa şi iertarea tatălui a fost desăvârşită.

Puterea şi plinătatea iubirii nu caută la numărul şi mărimea păcatelor; de aceea tatăl îşi îmbrăţişează fiul, stingând cu lacrimile şi sărutarea sa toată arsura păcatului şi alinându-i rănile sufletului.

Sunt neputincioase cuvintele pentru a putea arăta în toată plinătatea ei bucuria pe care o simţim când cineva se întoarce la noi. Să ridicăm toate aceste lucruri la dimensiunea raporturilor noastre cu Dumnezeu şi vom înţelege cât de mare este bucuria Tatălui din ceruri când un păcătos se pocăieşte, când un rătăcit se întoarce către El. Este ca şi cum cel mai drag dintre ai noştri a înviat din morţi.

"***Şi a zis tatăl către slugile sale: Aduceţi degrabă haina lui cea nouă, şi-l îmbrăcaţi, şi daţi-i un inel în mâna lui şi încălţăminte în picioarele lui. Şi aducând viţelul cel gras, îl înjunghiaţi, şi mâncând să ne veselim. Căci fiul meu acesta mort a fost, şi a înviat; pierdut a fost şi s-a aflat***".

Aceasta este bucuria Bisericii pentru fiii săi, bucurie nespusă, ospăţ spiritual în cer şi pe pământ, în Biserica văzută şi în cea nevăzută. Să ne bucurăm când un semen rău se hotărăşte să devină om cinstit, să căutăm şi să-l ajutăm să se îndrepte. Cât de mare este bucuria Domnului când păcătosul se întoarce! Pentru că Mântuitorul a suferit pentru toţi vărsându-şi sângele pentru fiecare din noi, oricât de căzuţi am fi.

Şi pe când bucuria era în toi, s-a întors fiul cel mare de la câmp, şi aflând de cele ce s-au întâmplat, s-a mâniat; tatăl însă i-a spus: "***Pentru ce te mânii? Tu te-ai îndestulat de tot ce se găseşte în casa aceasta. Dar acum să ne bucurăm că fratele tău s-a întors din moarte la viaţă***".

Fratele cel mare reprezintă pe creştinul care nu s-a pătruns total de duhul iubirii lui Hristos. El este creştinul care trăieşte de unul singur în marea comunitate a Bisericii, căci n-a realizat uniunea sufletească pe care membrele trupului tainic al lui Hristos trebuie s-o realizeze cu toţi creştinii, în Mântuitorul.

Să fim statornici în credinţă şi virtute şi să fim fericiţi în momentul când aflăm despre întoarcerea, oricât de târzie, a vreunui suflet păcătos, ce se înstrăinase de Dumnezeu, să nu fim ca fratele risipitorului, venind cu cârtire şi nemulţumire, pentru iertarea şi ştergerea păcatelor acestuia; căci precum iubirea ne uneşte cu Dumnezeu, întocmai invidia şi pizma ne despart de harul şi dragostea lui.

Câţi nefericiţi se chinuiesc în focul iadului, pentru că au pus la încercare îndelungata milă a lui Dumnezeu, trăind în păcate şi neglijându-se de mântuire, ci socotind în amăgirea lor că “este timp” pentru întoarcerea lor de la faptele pierzătoare de suflet! Ei dorm în nesimţire, până vine pe neaşteptate moartea, care îi află nepregătiţi sufleteşte şi neîmpăcaţi cu Dumnezeu. Aceştia sunt fiii risipitori care au îmbătrânit sufleteşte în ţară străină, fiind morţi cu sufletul înainte chiar de sfârşitul lor.

Acesta este tâlcul evangheliei de astăzi şi aceasta este drama închisă în ea.

- *Să ştim că dragostea lui Dumnezeu este nesfârşită şi că ea nu ne este niciodată retrasă.*
- *Să ştim că bucuria cerească pentru îndreptarea unui păcătos cuprinde cerul şi pământul şi că fiecăruia dintre noi îi iese înainte, pe drumul întoarcerii şi căinţei, Mântuitorul însuşi.*

Orice rătăcire poate să aibă nădejde de întoarcere. Cazul Fiului risipitor este foarte grăitor în această privinţă.

Toate acestea ştiindu-le, nu vom deznădăjdui în păcat şi, cuprinşi de căinţă, vom alerga cu haina zdrenţuită şi picioarele rănite la bunătatea şi dragostea lui Dumnezeu pentru a intra în bucuria Domnului. Amin.

Părintele Iosif Trifa – Evanghelia Duminicii a 34-a după Rusalii a Fiului risipitor

Minunată este această pildă! ***Este doar cea mai frumoasă dintre toate pildele Mântuitorului. În ea a pus Mântuitorul calea mântuirii noastre sufleteşti. În ea a pus, îndeosebi, dragostea şi bunătatea Tatălui Ceresc. Pilda cu fiul cel pierdut este cântecul cel dulce al iubirii cereşti; este chemarea cea dulce a Tatălui Ceresc; este vestea cea scumpă şi dulce că Tatăl Ceresc ne iartă, oricât de păcătoşi şi rătăciţi am fi.*** Calea fiului pierdut este calea mântuirii păcătoşilor. Să cercetăm această cale.

Prin trei stări – ne arată Evanghelia – a trecut calea fiului rătăcit.

- *Întâia stare a fost când a rupt legătura cu tatăl şi, ieşind din casa lui, şi-a prădat averea în desfătări şi păcate.*
- *A doua stare a fost când s-a oprit în loc din calea rătăcirii şi s-a întors înapoi la tatăl său.*
- *Iar a treia a fost iertarea şi bucuria cu care l-a primit tatăl lui.*

Să luăm aminte că prin aceste stări trebuie să treacă şi mântuirea noastră, a păcătoşilor.

Calea cea rea a fiului pierdut a început în clipa când a rupt legătura cu tatăl său; în clipa când a ieşit din casa tatălui său şi s-a despărţit de el. Aşa e şi cu noi. Calea pierzării noastre sufleteşti începe în clipa când rupem legătura cu Tatăl Ceresc; începe în clipa când ieşim din casa poruncilor Lui şi din viaţa trăită cu El. ***Când***

trăieşti o viaţă predată Domnului, când trăieşti o viaţă cu Domnul, când trăieşti o viaţă de copil al lui Dumnezeu, răscumpărat prin Jertfa cea mare a Fiului Său, atunci n-ai necazuri, n-ai îngrijorări, n-ai lipsuri; atunci ai o viaţă dulce şi liniştită, pentru că Tatăl Ceresc acoperă toate lipsurile tale trupeşti şi sufleteşti.

Dar îndată ce ieşi din această viaţă trăită cu Domnul, în ascultare de voia Lui, începe calea cea largă a pieirii; începe risipa averii sufleteşti. După ce s-a despărţit de tatăl său, fiul cel pierdut şi-a risipit averea în cele rele: în petreceri, în ospeţe, în desfătări şi în desfrânări. Aşa ne risipim şi noi averea cea sufletească, după ce rupem legătura cu Tatăl Ceresc şi ne despărţim de El.

O, în câte chipuri şi feluri risipesc şi azi oamenii averea sufletească ce o au de la Tatăl Ceresc! Iată pe beţivul cum îşi cheltuieşte sănătatea, mintea şi sufletul. Iată pe desfrânatul cum îşi prăpădeşte sănătatea sufletească şi trupească. Iată pe zgârcitul cum îngroapă averea ce o are de la Tatăl Ceresc, în loc să ajute pe alţii. Iată pe omul cel învăţat şi cu minte cum îşi foloseşte mintea şi învăţătura pentru a înşela pe aproapele…

Sunt multe căile şi felurile de a risipi averea sufletească ce o avem de la Tatăl Ceresc şi toate duc acolo unde a ajuns fiul cel pierdut – la ticăloşie trupească şi sufletească. Fiul cel pierdut, după ce a rupt legătura cu tatăl său, a mers din rău în mai rău, până ce a ajuns slugă la porci, flămând şi zdrenţăros. Aceasta e şi azi însuşirea păcatului. Când apuci pe calea cea rea a păcatului, alergi mai departe în galop. Te duci pe ea ca pe gheaţă. Te duci până când, pe urmă, păcatul şi patimile cele rele te fac slugă diavolului şi te îndobitocesc cu totul. Haina sufletului ţi se rupe zi de zi, până ce, pe urmă, ajungi un biet suflet chinuit şi zdrenţuit de patimi rele. În această stare ajunsese fiul din Evanghelie. Ajunsese la ultima treaptă a decăderii, ajunsese la marginea prăpastiei. Un pas poate îi mai trebuia şi ar fi fost pierdut.

Mulţi şi dintre oamenii de azi ajung la acest hotar de pierzare, însă cei mai mulţi nu se opresc în loc, nu se întorc înapoi, ci merg înainte, mor în ticăloşie trupească şi sufletească. Sărmanii! Aceştia nu se mai întorc niciodată „acasă“, la mântuire, şi la Tatăl Care-i aşteaptă.

Fiul din Evanghelie n-a făcut aşa. El s-a oprit în loc înainte de pierzare; s-a oprit înainte de a cădea în prăpastia pierzării trupeşti şi sufleteşti. Minunată este oprirea lui şi plină de învăţătură!

Pe fiul cel pierdut l-a oprit în loc suferinţa, lipsa, necazul.

- *Suferinţa i-a deschis ochii să vadă starea grozavă şi fioroasă în care a ajuns.*
- *Suferinţa l-a făcut să-şi simtă pierzarea. Răul şi lipsa au trezit în el dorul după casa tatălui său.*
- *Suferinţa a stors lacrimi din ochii lui şi l-a făcut să ia hotărârea:* ***„Scula-mă-voi şi mă voi duce la casa tatălui meu!“.***

Să înţelegem şi noi că suferinţele şi necazurile vin din îndepărtarea de Dumnezeu, ca o solie; ca o chemare să ne oprim în loc, să ne întoarcem din căile pierzării. Câţi însă ascultă această chemare?

Fiul pierdut a plâns, a plâns cu amar, văzându-se unde a ajuns. Plângând, a strigat: Scula-mă-voi şi mă voi duce înapoi, la casa tatălui meu! Aceste lacrimi ale fiului pierdut ne trebuie şi nouă, pentru ca Tatăl Ceresc să ne ierte şi să ne primească iarăşi în dragostea Lui.

Dar pe fiul cel pierdut nu l-au mântuit numai lacrimile lui şi hotărârea lui de a se întoarce acasă, ci l-au mântuit dragostea şi iertarea tatălui. El n-avea nici un merit şi nici un drept să mai fie primit acasă. El n-avea nici măcar dreptul de slugă; el pierduse totul. Dar tatăl l-a iertat, ba, încă mai mult decât atât, l-a primit cu îmbrăţişare fierbinte şi ospăţ de bucurie a făcut pentru cel care „***mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat***“.

O, ce veste scumpă şi dulce ne aduce această pildă! ***Tatăl Ceresc stă gata să ne ierte şi pe noi şi să ne primească oricât de păcătoşi am fi.*** Oricât de păcătos ai fi tu, dragă cititorule, oricât de departe ai fi pe calea pierzării, află că Tatăl Ceresc întreabă de tine, te doreşte şi te aşteaptă cu braţele deschise.

Pilda cu fiul cel pierdut este icoana dragostei Tatălui Ceresc.

Un păcătos s-a întors la Domnul şi, uitaţi-vă, ce bucurie s-a făcut pentru întoarcerea lui. Cerul se deschide, îngerii cântă şi Tatăl aleargă în calea lui. Cerul şi pământul împreună se bucură şi se veselesc. Pentru cine? Pentru un stricat, pentru un ticălos care se întoarce la Dumnezeu. Când se întoarce omul păcătos din calea răutăţilor, Se bucură Tatăl Ceresc. „***Se bucură şi îngerii din cer pentru un păcătos ce se pocăieşte***“ (Luca 15, 10).

Când citeşti aceste rânduri, tu, dragă cititorule, poate eşti undeva departe, în calea rătăcirii şi a pieirii. Opreşte-te, frate dragă, opreşte-te îndată din calea morţii şi te întoarce la Dumnezeu aşa cum eşti, cu haina sufletului ruptă şi zdrenţuită de

păcate! Fiul cel pierdut n-a aşteptat până să-şi facă ceva haine, căci atunci ar fi pierit. Întoarce-te aşa cum eşti, căci Tatăl Ceresc te aşteaptă cu braţele deschise!

Pilda fiului pierdut îţi aduce o veste scumpă şi dulce: Tatăl Ceresc te iartă! Tatăl te aşteaptă cu braţele deschise… te aşteaptă cu inel nou şi haină nouă, pentru a începe o viaţă nouă.

Vino „acasă“, suflet rătăcit! Vino „acasă“ din grozava pustie în care rătăceşti! Vino „acasă“, căci ai stat destul slugă la diavolul şi ai petrecut împreună cu porcii lui, adică cu dobitoceştile patimi şi plăceri păcătoase. Vino, dragă suflet rătăcit! Şi, căzând înaintea Tatălui Ceresc, zi şi tu această

Rugăciune

Preabunule Părinte şi Tată Ceresc! Eu sunt fiul cel pierdut din Evanghelie. Eu sunt fiul cel nesocotit care am ieşit din ascultarea Ta şi am plecat în calea pierzării. Mulţi ani sunt de când trăiesc fără Tine. Am risipit de mult averea sufletească ce mi-ai dat-o. Am cheltuit-o în desfătări şi fărădelegi. Am mers din rău în mai rău, din ticăloşie în ticăloşie.

Multe chemări mi-ai trimis, să mă opreşti din calea pierzării. Însă eu nu le-am ascultat. Am alergat înainte, spre pieire. Abia la marginea prăpastiei m-am oprit; abia când ai deschis în faţa mea mormântul pieirii mele trupeşti şi sufleteşti m-am oprit în loc, m-am îngrozit şi am plecat înapoi.

Acum vin la Tine, Preabunule Părinte şi Tată Ceresc. Ah, în ce stare grozavă mă aflu! Sunt bolnav şi n-are cine mă vindeca. Sunt flămând şi nimeni n-are mâncare pentru sufletul meu… Sunt gol şi nimeni n-are haină pentru sufletul meu… Sunt istovit şi chinuit şi nimeni nu mă primeşte. Mi s-a schimbat şi înfăţişarea. Chipul cel frumos ce-l aveam, când trăiam o viaţă cu Tine, mi s-a schimonosit. Păcatul şi suferinţa au săpat urme adânci în faţa mea şi în sufletul meu. Din haina cea mândră a botezului n-a mai rămas nimic. Totul am zdrenţuit… totul am risipit… totul am prădat.

Preabunule Părinte şi Tată Ceresc, greşit-am la cer şi înaintea Ta! Eu nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul Tău… N-am nici un drept să port acest nume… Sunt vrednic de pedeapsă! Sunt vrednic de osândă! Te rog însă, Preabunule Tată Ceresc, iartă-mă şi pe mine, ca pe fiul cel pierdut, din Evanghelie. Fie-Ţi milă de mine şi de starea grozavă în care am ajuns! Primeşte-mă iarăşi în dragostea şi odihna Ta! Îmbracă sufletul meu cu haină nouă şi mă leagă iarăşi

de Tine cu inel nou, să pot începe o viaţă nouă, ca unul ce mort am fost şi-am înviat, pierdut am fost şi m-am aflat.

(Părintele Iosif Trifa, Tâlcuirea Evangheliilor duminicilor de peste an)

Preot Iosif Trifa - În braţele tatălui…

„Se bucură şi îngerii din cer pentru un păcătos ce se pocăieşte” (Lc 15, 10)

Despre ce a făcut tatăl în timpul când fiul său era prin lume, evanghelia nu ne spune nimic. Desigur însă, nici tatăl n-a mai avut zile bune. Va fi suspinat de atâtea şi atâtea ori. Fără voia lui şi peste voia lui plecase fiul în lume, dar cel plecat era fiul lui. Îi va fi prădat averea, dar era fiul lui. De se va reîntoarce cândva, îl va re primi, căci e fiul lui, e sânge din sângele lui.

Sărmanul tată! Au trecut atâţia şi atâţia ani de când nu şi-a văzut fiul. În fiecare zi se uită lung în zare, nu cumva îl vede întorcându-se; îl are neîncetat în gândul lui. Îl doreşte neîncetat şi îl aşteaptă.

O, fratele meu, aşa e Tatăl ceresc faţă de noi păcătoşii. ***Oricât de păcătoşi am fi, oricât de departe am fi în căile pierzării, Tatăl ceresc ne urmăreşte cu dragostea Lui. Ne urmăreşte cu bunătatea Lui, ne urmăreşte cu durerea Lui. Ticăloşia ta Îl doare pe Tatăl ceresc, dar El nu se leapădă de tine, pentru că, oricum ai fi, eşti fiul Lui, eşti făptura Lui.***

Oricât de păcătos ai fi, Tatăl te urmăreşte cu dra gostea Lui şi aşteaptă **întoarcerea ta.** „***Iar dragostea lui Dumnezeu faţă de noi nu stă în aceea că noi am iubit pe Dumnezeu, ci în aceea că El ne-a iubit mai întâi pe noi***” (I In 4, 10)

„***Şi văzându-l pe el, încă departe fiind, a alergat în calea lui.***”

Încă departe fiind fiul lui, tatăl l-a văzut şi a alergat în calea lui. L-a văzut înainte de a-l vedea pe el fiul.

De departe vede Tatăl ceresc căinţa şi întoarcerea noastră. Ochii bunătăţii şi iertării lui Dumnezeu văd mai departe decât ochii căinţei.

O, scumpul meu frate, să ştii că, îndată ce apuci pe calea întoarcerii din răutăţi, Tatăl ceresc aleargă în calea ta. Tatăl ceresc aleargă să-ţi scurteze calea. Să ştii, fratele meu, că, din calea întoarcerii tale, Tatăl ceresc face mai mult decât tine.

Căinţa ta merge cu paşi domoli, dragostea Tatălui ceresc aleargă. Tu faci un metru, Tatăl ceresc, un kilometru. Drumul ce-l faci tu într-un an, Tatăl îl face într-un ceas. Tu mergi încet, Tatăl aleargă. Fratele meu, din zările cerului de sus, Tatăl te vede, Tatăl aşteaptă plecarea ta, aşteaptă întoarcerea ta, ca să alerge în calea ta. Şi tu nu vrei să pleci?

Iată-l pe fiul cel pierdut apropiindu-se de casa părintească. Iată valea pe unde se juca în copilărie, iată livada, pomii, iată măslinul de lângă casă. Ah, ce bucurie!… Dar în această bucurie cade ca oţetul în apă trecutul lui şi starea lui cea grozavă. Ce va zice oare tatăl său?…

Iată, cineva s-a ivit în poarta casei. E tata! Inima îi bate cu putere. Luându-şi îmbărbătare, păşeşte înainte. Fiul se apropie, tatăl se apropie. Urmează clipa cea mare şi măreaţă: întâlnirea.

„Şi văzându-l pe el tatăl, i s-a făcut milă de el şi, alergând, a căzut pe grumazul lui şi l-a sărutat”.

După atâţia şi atâţia ani, tatăl îşi vede iar fiul pierdut. Îl vede într-o stare grozavă şi fioroasă. În inima lui suspină: „Vai, copilul meu cel drag, în ce stare grozavă ai ajuns!” O dragoste şi milă neţărmurite clocoteau în sufletul tatălui. Îşi îmbrăţişează copilul, îl sărută cu foc, îl acopere cu dragoste şi iertare.

Fiul se pregătise să-şi spună rugăciunea de căinţă, dar tatăl a luat-o înainte; l-a acoperit cu dragoste şi iertare înainte de a-şi spune rugăciunea. Nici tatăl, nici fiul n-aveau cuvinte. Li se oprise graiul. Vorbeau lacrimile. Dragostea şi iertarea tatălui grăiau şi se revărsau prin sărut.

Aşa e şi clipa cea sfântă în care omul se întoarce din căile pierzării şi se întâlneşte cu Tatăl ceresc. Tatăl o ia şi aici înainte. Îl acoperă pe cel întors cu dragostea şi iertarea Lui cea sfântă.

O, ce dulce şi sfântă este întâlnirea cu Tatăl ceresc!

Când am fost în călătorie la Ierusalim, am luat cu mine şi toate păcatele mele. Le duceam să le depun cu lacrimi de căinţă lângă Mormântul Mântuitorului. Făcusem, în gândul meu, şi o rugăciune frumoasă pe care să o rostesc. Dar când am ajuns acolo n-am putut grăi. Clipe întregi n-am putut vorbi decât prin lacrimile mele. Am simţit însă braţele Tatălui ceresc, am simţit îmbrăţişarea şi iertarea Lui cea dulce şi sfântă. Ce dulce-i îmbrăţişarea Tatălui ceresc! Ai gustat tu, fratele meu, din ea?

„Tată, greşit-am la cer şi înaintea ta…”

Drept răspuns, tatăl îl sărută din nou cu foc şi iubire. Sărutul era semnul iertării.

„Şi nu mai sunt vrednic a mă chema fiul tău…”

Drept răspuns, tatăl îi strigă pe servitori: ***„Aduceţi haina cea dintâi şi-l îmbrăcaţi pe el, şi daţi-i inel în mâna lui şi încălţăminte în picioarele lui. Şi junghiaţi viţelul cel mai gras şi, mâncând, să ne veselim; căci fiul meu acesta mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat”.***

Haina, inelul şi încălţămintea erau semnul că fiul este nu numai iertat, ci şi aşezat iarăşi în starea în care fusese înainte de a pleca în calea cea rea.

Vedeţi cu câtă putere se revarsă dragostea şi iertarea tatălui? De la sărut, la haină… De la haină, la încălţăminte… De la încălţăminte, la inel… De la inel, la viţel şi la ospăţ de bucurie. Tatăl putea să o lase mai cu domolul. Putea să zică: „Aduceţi azi haina, mâine inelul, poimâine încălţămintea… Cât despre ospăţ, să vedem mai întâi cum se va purta cel întors…”

Dar tatăl n-a făcut aşa, ci el şi-a revărsat dintr-o dată toată dragostea sa şi toată bunătatea sa asupra celui întors.

Aşa face şi Tatăl ceresc. Când ne întoarcem din căile pierzării, El ne acopere îndată cu bunătatea Lui, cu dragostea Lui şi cu iertarea Lui cea dulce şi sfântă. Iertarea Tatălui ceresc merge mai repede decât căinţa omului.

O, ce îndurat şi iertător este Tatăl ceresc! O, cum îşi revarsă valurile bunătăţii şi iertării Lui peste cei ce se întorc cu lacrimi de căinţă la El! Uitaţi-vă la fiul pierdut din evanghelie. Tatăl a pus în mişcare toată casa şi toată curtea pentru el. Unul aduce haina, altul inelul, altul încălţămintea; unii taie viţelul, alţii pregătesc focul, alţii pleacă după muzicanţi, alţii cheamă vecinii.

Toată casa, toată curtea şi toată vecinătatea e în mişcare şi pregătire de ospăţ. Pentru cine? Pentru un fiu ce şi-a prădat toată averea; pentru un risipitor ce s-a în tors acasă. Unii dintre oameni, poate, vor fi şoptit acest lucru, dar tatăl nu vrea să ştie nimic. El strigă mereu: „***Alergaţi şi pregătiţi degrabă ospăţul şi să ne bucurăm, căci fiul meu acesta mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat…***”
Aşa lucrează şi Tatăl ceresc când ne întoarcem la El cu credinţă şi căinţă. Toate darurile şi binecuvântările Sale se revarsă asupra noastră.

Într-o carte am citit despre cum se pregătesc diamantele cele scumpe. Diamantul, după ce e scos din adâncul pământului, încă nu e gata. E numai o bucată de cărbune negru. El trebuie tăiat şi şlefuit, altcum n-are valoare. O mulţime de oameni lucrează pe el. Unii îl taie, alţii îl şlefuiesc, alţii pregătesc materia în care să-l cureţe, alţii cuptorul în care să-l ardă. O fabrică întreagă cu toate maşinăriile ei lucrează la un cărbune negru, iar din acest cărbune iese pe urmă diamantul cel strălucitor care împodobeşte coroanele regilor.

Aşa-i şi cu un suflet pierdut care se întoarce la Tatăl ceresc. Dumnezeirea lucrează cu toate darurile ei la curăţirea lui. Îndurarea lui Dumnezeu aleargă în calea lui, iertarea îl îmbrăţişează, iubirea îl sărută, mila îl îmbracă, bunătatea îi dă inelul, „Mielul” îi face ospăţ.

Ah, ce lucru mare şi măreţ este un păcătos care se întoarce la Dumnezeu! Dintr-un „cărbune”, el devine un diamant ce străluce în coroana Mirelui (Apocalipsa).

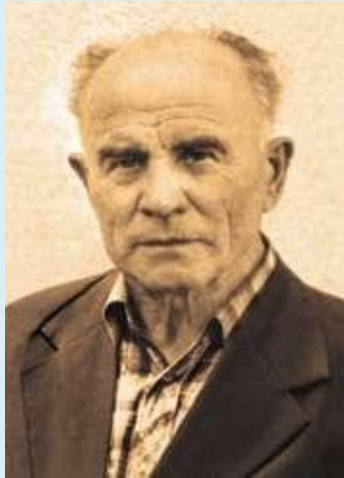
Ah, ce lucru măreţ este un păcătos care se întoarce la Dumnezeu! Cerul şi pământul se bucură când un păcătos se întoarce la Dumnezeu. „***Se bucură şi îngerii din cer pentru un păcătos care se pocăieşte***” (Lc 15, 10).

Cerule şi pământule, priviţi şi vă minunaţi: un păcătos se întoarce din calea răutăţilor şi, iată, Tatăl ceresc – Făcătorul şi Stăpânul tuturor lumilor văzute şi ne văzute – Se ridică de pe Tronul său; Se apleacă spre el, îl îmbrăţişează şi îl sărută. Domnul cerului şi al pământului Se apleacă să îmbrăţişeze… pe cine? Pe un păcătos, pe un ticălos care-şi plânge păcatele.

Ah, ce lucru mare este acesta! Nu pentru păcate vor fi judecaţi oamenii, ci pentru că Tatăl i-a aşteptat cu braţele deschise, i-a aşteptat cu sărutul iertării, cu haină nouă şi inel nou, dar ei n-au primit acest dar.

(Preot Iosif Trifa, «Fiul cel pierdut»)

Traian Dorz – Bunătatea Tatălui ceresc

Un tată adevărat rămâne tată pentru fiii şi fiicele sale în orice vreme. ***Tatăl nostru Dumnezeu nu poate fi decât bun, iubitor, înţelegător, milostiv şi răbdător faţă de noi toţi, fiii şi fiicele Lui, oricare ar fi starea dintre noi, fiii Lui.***

Fiii unui tată nu întotdeauna se iubesc şi se înţeleg între ei. Dar ***tatăl îi iubeşte şi îi înţelege pe toţi.*** Unii fii se pot lepăda şi se pot despărţi de tatăl lor, dar ***tatăl adevărat şi inima lui nu se poate despărţi de tot de ei niciodată.***

Fiul cel pierdut l-a putut jigni pe tatăl său, a putut trânti poarta cu mânie, a putut pleca fără să se uite înapoi şi a putut trăi departe de tatăl său ani de zile, fără să-i pese şi fără să-l dorească. Dar tatăl n-a putut… El a plâns la despărţirea fiului… l-a durut la trântirea portiţei, l-a zdrobit că fiul pleacă fără măcar să se uite înapoi… Şi a suferit toţi anii depărtării lui, stând adesea cu mâna streaşină la ochii scăldaţi în lacrimi, privind ceasuri întregi pe drumul de unde aştepta să se întoarcă iarăşi dragul lui copil plecat… Până ce s-a întors…

Şi când fiul, în sfârşit, s-a întors… cine l-a văzut întâi? Cine i-a alergat de departe înainte, cine i-a căzut pe grumaz şi l-a sărutat mult?… Cine, decât dragostea zdrobită, dar rămasă dulce, a Tatălui?
Inima lui frântă, dar rămasă iubitoare, sânul lui dispreţuit, dar rămas cald, primitor şi bun? ***Dintre toate iubirile mari, adânci şi răbdătoare, – cea mai mare, mai adâncă şi mai înţelegătoare cred că este iubirea tatălui. Iată Inima Tatălui nostru Ceresc…***

Iubirea mamei e altfel… E mai uşoară, mai zgomotoasă, mai săritoare, mai apropiată… Ca o cămaşă, mai aproape de piele, dar mai subţire. Pe când iubirea

tatălui este ceva mai depărtată, mai tăcută, mai liniştită, – dar ea este mai adâncă, mai caldă, mai durabilă… Ca un cojoc care este mai departe de piele, dar este mai cald, mai ocrotitor, mai gros, mai sigur decât cămaşa.

Iubirea mamei, chiar dacă e mai apropiată, este mai slabă şi nu te poate totdeauna acoperi şi ajuta prea mult. Dar iubirea Tatălui, chiar dacă nu este totdeauna zgomotoasă şi săritoare, este totdeauna puternică, statornică, credincioasă, apropiată şi plină de înţelegătoare bunătate.

Iată dragostea Tatălui nostru Ceresc, pe Care trebuie să-L iubim din tot sufletul nostru cu aceeaşi iubire profundă, supusă, devotată şi veşnică – pentru cât de mare este datoria recunoştinţei noastre faţă de El pentru tot ce ne-a dat şi ne-a promis El.

Acesta trebuie să fie simţământul inimii noastre faţă de Tatăl Ceresc. Şi din izvorul acesta trebuie să curgă neîncetat toată dragostea cu care să fim gata şi noi totdeauna să-I dăm ascultarea şi iubirea vieţii noastre întregi. Neschimbaţi faţă de El, cum este şi El faţă de noi. Atunci şi noi Îi vom fi Lui adevăraţi fii şi fiice, cum ne este El nouă un adevărat Tată şi Părinte.

E greu, şi nu uşor, să ţii până la moarte hotărârile şi legămintele faţă de Dumnezeu, după ce odată le-ai luat.

O, cât de mulţi au fost cei care [s-au dovedit a fi] ca sămânţa căzută în pământ stâncos, care repede a încolţit, dar tot aşa de repede, la prima încercare şi luptă, s-a şi uscat (Mt 13, 20-21)!

Sau spinii îngrijorărilor au înecat-o. Sau răpitoarele satanei au furat-o îndată din sufletul lor. Dar ce minunată este cea căzută în pământul cel bun!

În unii oameni, bunele hotărâri luate la adunare sau la biserică, după auzirea Cuvântului, n-au ţinut nici până acasă. Încă pe drum, un prieten, o ispită, un gând de la cel rău ca o pasăre răpitoare s-a şi repezit şi i-a luat din suflet gândul cel bun, sămânţa cea sfântă, legământul cel curat pus cu Dumnezeu.

Ca pe sămânţa cea căzută în drum, un picior murdar o îngroapă în noroi… o copită o zdrobeşte, un bolovan o acoperă…

În alţii oameni, bunul gând luat ţine ceva mai mult… Poate ţine chiar ani de zile. Poate trece chiar prin furtuni grele. Poate rezista chiar la tăvălugiri chinuitoare…

Însă dacă nu ţine până la sfârşit, – se poate pierde. Şi pierderea aceasta este cu atât mai dureroasă, cu cât timpul suferit înainte este mai lung. Cu cât durerile biruite înainte au fost mai multe. Cu cât nădejdile pentru el erau mai frumoase. Şi cu cât rodul zădărnicit părea că va fi mai bun şi mai mult.

Oricât de frumos a fost începutul cuiva, oricât de greu a fost drumul mântuirii urcat după Iisus până la o vreme şi la un loc – dacă n-a fost până la sfârşit – în zadar a fost. Oricât de multe jertfe să fi dat cineva pentru credincioşia şi ascultarea lui faţă de Hristos, chiar până la bătrâneţea lui, şi oricât de curată să-şi fi dus el sfinţirea vieţii sale, – dacă aceasta nu este dusă până la moarte în frică de Dumnezeu, în ferirea de păcat şi de rătăcire, în dragoste şi în părtăşie cu fraţii săi, – toate acestea pot fi în zadar.

O, ce durere este şi pentru noi când privim acum peste cei câţiva zeci de ani din urmă – şi ne aducem aminte de marea mulţime a celor pe care şi noi i-am văzut şi i-am auzit ce legăminte, ce hotărâri, ce promisiuni frumoase au făcut şi ei Domnului… Şi cât de puţini au fost cei ce le-au ţinut până la capătul vieţii lor!

Avem albume cu fotografiile marilor adunări de cândva, ale marilor vorbitori, cu flori, cu cântări, cu vorbe mari… Şi când le privim astăzi ni se zdrobeşte inima, – câţi s-au pierdut dintre ei! Şi dacă sfârşitul a fost rău, – ce folos de începutul lor cel bun?

I-am văzut pe unii tineri săraci şi orfani, lipsiţi şi milogi. Au cerut, au promis, au primit… Au fost îmbrăcaţi, au fost hrăniţi, au fost ajutaţi… Şi au ajuns cunoscuţi, au devenit scriitori, cântăreţi, slujbaşi lăudaţi şi bogaţi… Şi apoi au uitat totul!…

Acum sunt îngâmfaţi, îmbogăţiţi, graşi… dar îi dispreţuiesc pe cei ce i-au ridicat din noroi, i-au hrănit şi i-au îmbrăcat… Ce gânduri poţi să ai în inimă privind acum la tot ceea ce fac şi amintindu-ţi ce făceau…

Acum aceştia dispreţuiesc, calcă în picioare, străpung cu vorbe rele pe cel ce le-a făcut şi lor un nume, pe cei care i-au ridicat până la a-i putea vedea şi alţii… Pe cei ce nu i-au lăsat să moară în anonimatul mizerabil din care nu trebuia să se ridice niciodată.

Ar fi fost mai bine de o mie de ori, atât pentru sufletul lor, cât şi pentru ale altora, să nu fi fost cunoscuţi de nimeni. Dar fiecare va răspunde în faţa lui Dumnezeu pentru felul cum a făcut cu binefacerile primite.

Alţii, după ce şi-au ajuns scopul personal, s-au ascuns în vreo vizuină familială şi comodă, fără să le mai pese de Lucrarea Domnului. Alţii au părăsit-o, dându-se unei autorizaţii dubioase şi vinovate, numai ca să nu mai sufere pentru Domnul. Alţii au aruncat cruciuliţa în praf, Biblia în ladă, legământul în butoi. Şi s-au întors iarăşi la vărsătura şi la mocirla pe care le lăsaseră…

Unii s-au dus aşa în mormânt… Alţii trăiesc aşa. Încă vii trupeşte, dar ajunşi nişte cadavre duhovniceşti. Şi câţi şi mai câţi, în alte colţuri şi în alte bârloguri! Vai, ce faliment ruşinos şi trist sunt vieţile acestea pentru Dumnezeu!

Număraţi voi singuri câţi mai sunt statornici dintre cei cu care aţi plecat odată pe calea sfinţeniei… Şi veţi vedea cât de greu este să fie cineva credincios până la moarte. Şi să-şi ducă sfinţenia până la capăt. De aceea făgăduinţele lui Dumnezeu sunt aşa de mari pentru aceştia.

Şi totuşi Cuvântul lui Dumnezeu este adevărat – şi înştiinţarea Lui este foarte aspră şi hotărâtă. Dacă cel neprihănit se abate de la neprihănirea lui şi săvârşeşte nelegiuirea, s-ar putea să mai trăiască el oare?

Nu, ci toată neprihănirea lui va fi uitată, pentru că s-a dedat la nelegiuire şi la păcat, de aceea va muri în ele (Iez 18, 24). Nu este oare acest cuvânt – şi atâtea altele asemenea lui – un avertisment şi o înştiinţare cutremurătoare pentru oricare dintre noi? Ba da!

Trebuie cu atât mai mult cu cât suntem tot mai aproape de capăt să luptăm cu toate puterile rugăciunii noastre, ale postului nostru, ale înfrânării şi ale faptelor noastre sfinte, – ca să ne ducem sfinţirea noastră până la capăt pe calea pe care Domnul nostru Iisus Hristos ne-a pus de la început paşii credinţei noastre.

Doamne Duhule Sfinte, Te rugăm, călăuzeşte-ne şi ajută-ne să ne-o sfârşim cu bine în Împărăţia Ta. Amin.

(Traian Dorz, Credinţa încununată)

Traian Dorz - Dar trupul este pentru Domnul

Mâncărurile sunt pentru pântece, şi pântecele este pentru mâncăruri. Şi Dumnezeu le va nimici şi pe unul şi pe celelalte. Dar trupul nu este pentru desfrânare, el este pentru Domnul şi Domnul este pentru trup. (I Cor. 6, 13)

Apostolul acesta de azi este anume ales pentru a se citi şi pentru a se medita asupra adevărurilor cuprinse în el, împreună cu evanghelia din această duminică, a fiului risipitor, despre care Mântuitorul nostru Iisus Hristos a vorbit, cu adânc înţeles şi cu mântuitoare pilduire, în Evanghelia de la Luca, cap. 15, versetele 11-32.

În acest capitol al Sfintei Evanghelii după Luca, Domnul nostru Iisus Hristos mai vorbeşte de încă alte două exemple de valori pierdute.

Întâi despre oaia pierdută, apoi despre leul pierdut, şi, în urmă, despre fiul pierdut. În toate aceste cazuri este vorba despre sufletele pierdute. Oaia era încurcată în spini; leul, îngropat în gunoaie; fiul, scufundat în desfrânări. Şi spinii, care închipuie îngrijorările trupeşti ori rătăcirile sufleteşti, sunt tot aşa de mare primejdie şi moarte pentru suflet ca şi gunoaiele care înseamnă lăcomia, nepăsarea, lenea şi robia firii şi a lumii păcatului…

Desigur că oricare dintre aceste stări, care pot ispiti şi robi sufletul, ducându-l în pierzare, sunt la fel de rele şi de omorâtoare pentru oricine ajunge în ele. Dar scufundarea în desfrânare, prăbuşirea în robia celui mai murdar şi mai ruşinos dintre toate păcatele, care este păcatul desfrânării, este cea mai rea.

Despre fiul cel pierdut se spunea peste tot, cum spunea chiar fratele său către tatăl lor… „acest fiu al tău care ţi-a mâncat averea cu femeile desfrânate“…

Da, aşa era. Îngrozitor adevăr era acesta, şi grea era starea în care îl prăbuşise pe acest suflet nefericit păcatul desfrânării. Mai citiţi încă o dată cu această groază în suflet cele scrise în evanghelia fiului pierdut, şi veţi înţelege de ce scrie cu atâta putere şi ne înştiinţează cu atâta stăruinţă Sfântul Apostol Pavel, în acest loc, împotriva acestui îngrozitor păcat.

Trupul nu este pentru desfrânare, trupul este pentru Domnul, ca şi sufletul. De aceea ne porunceşte el: preamăriţi, dar, pe Dumnezeu prin trupul şi duhul vostru, care sunt ale Domnului.

Ce am putea noi să spunem mai convingător împotriva acestui mare păcat, decât să deschidem ochii tuturor celor care încă nu sunt îngroziţi de urmările lui, spunându-le:

Duceţi-vă în spitale şi vedeţi cum ajung cei căzuţi în acest păcat! Duceţi-vă în casele de nebuni, în familiile celor desfrânaţi, vedeţi copiii lor, vedeţi prăbuşirea lor trupească şi sufletească! Cercetaţi câţi se sinucid ca urmare a acestui păcat, şi veţi vedea, şi veţi înţelege cu groază ce cumplit se răzbună el asupra celor care nu ascultă înştiinţarea poruncii dumnezeieşti: «***Să nu fii desfrânat***!» (Exod 20, 14).

Trupul este pentru Dumnezeu, tot ca şi sufletul. Ce minunat este un trup curat, înfrânat, serios, cuviincios, decent, neprihănit, cu o purtare evlavioasă, cu o înfăţişare plină de nevinovăţie, cu ochi curaţi, cu vorbă sfioasă, cu gesturi pline de bun simţ! În faţa unui astfel de frate, în faţa unei astfel de surori te simţi ca în faţa unui înger din cer, ca în faţa unui adevărat copil al lui Dumnezeu. Ce minunat se vede şi peste trupul şi peste sufletul unei astfel de fiinţe omeneşti chipul fiinţelor cereşti! Aşa a înţeles Sfântul Pavel şi aşa înţelege Sfântul Cuvânt că trebuie să fie trupul unui suflet credincios.

Pentru ca să fim aşa însă se cere luptă şi lacrimi. Luptă cu orice ispită, cât de ascunsă şi cât de mică ar fi ea, pentru a o birui şi nimici chiar din prima clipă. Şi se cer lacrimi în rugăciune, lacrimi în meditaţie, lacrimi în mulţumirea către Domnul pentru orice ajutor pe care ni-L dă, pentru orice biruinţă de care avem nevoie.

Fiul meu, luptă şi roagă-te, ca să-ţi poţi da şi păstra în întregime şi trupul tău lui Hristos şi să-L poţi iubi şi sluji pe El în curăţie. Aceasta îţi va face şi îţi va păstra

nu numai sufletul tău, ci şi trupul tău în starea cea mai frumoasă şi mai plăcută, nu numai înaintea lui Dumnezeu, ci şi înaintea oamenilor.

(Traian Dorz, Hristos – Puterea apostoliei)

Traian Dorz - Fiu pierdut

Fiu pierdut pornit pe calea desfătărilor deşarte,
tu ţi-ai părăsit pe tatăl în durerea cea mai mare
şi-acum rătăceşti în rele, mai departe, mai departe,
pe cărările pierdute, robul poftei pierzătoare.

Fiu pierdut pe drumuri triste de păcate şi de rele,
ţi-ai prădat întreg avutul în beţii şi desfrânare
şi-acum gol, flămând şi singur mai departe stai în ele
să paşti porcii stricăciunii, adâncindu-te-n pierzare.

Fiu pierdut ce pieri în tina ucigaşelor păcate,
Tatăl Sfânt de-atunci aşteaptă iar acasă să te-ntorci,
o, de-ai asculta chemarea-I, El e bun şi-ţi iartă toate,
vino astăzi, vin' acasă, lasă turma rea de porci.

Fiu pierdut în negrul haos al căderii şi-al pieirii,
lângă tine e cărarea sfântă ce la Cruce suie,
o, apucă azi pe dânsa, s-afli Taina mântuirii
şi iertarea de păcate prin Iisus Hristos din cuie.

O, tu nici nu ştii, sărmane fiu pierdut pe căi amare,
ce comori de har şi pace sunt în Jertfa Răstignirii;
vino, gustă din dulceaţa sfântului cuvânt „iertare"
ca şi care n-a fost altul în viaţa omenirii.

Pentru tine S-a dat morţii Fiul Slavei minunate,
ca să-ţi facă spre viaţă drum pe care să te-ntorci.
Vino, fiu pierdut, la Tatăl – El e bun şi-ţi iartă toate,
vin' acasă, vino astăzi! – lasă turma rea de porci!…

Traian Dorz - Nu-ţi risipi din viaţă

Nu-ţi risipi din viaţă
nici un minut măcar,
nu-ţi da comoara scumpă
pe lucruri în zadar,
nu-ţi pierde-al tinereţii
timp scurt şi fericit,
nu-ţi arunca un aur
pe veci ne-nlocuit.

Nu-ţi nimici-al iubirii
avânt înflăcărat,
nu-ţi îngropa-n gunoaie
avutul cel curat,
nu-ţi ruina puterea,
nu-ţi da tot ce-ai mai bun
păcatului şi poftei,
şi traiului nebun.

Ci dă-i vieţii tale
cel mai înalt folos,
din anii tinereţii
urmează-L pe Hristos,
prin El vei da vieţii
preţ veşnic şi-nmiit,

prin El vei fi-ntre oameni
un om desăvârşit.

Pr. Anthony M. Coniaris - Duminica a XXXIV-a după Rusalii (a Fiului risipitor) - Două cuvinte magice: “Am greşit”

Un arbitru a fost întrebat dacă greşeşte vreodată pe teren. El a răspuns: “Desigur, greşesc. Singura mea problemă este că nu pot să recunosc acest lucru.”

Speranţa noastră în viaţă ca şi creştini este umilinţa de a recunoaşte în sinea noastră şi în faţa lui Dumnezeu că, nefiind infailibili sau perfecţi, am greşit – şi greşim în fiecare zi.

Dacă aţi fi întrebaţi care este cea mai grea sarcină din lume, s-ar putea să vă gândiţi la ceva ce necesită forţă musculară, la vreo provocare acrobatică sau la vreo faptă de vitejie pe câmpul de luptă. În realitate, nu este nimic mai greu decât a rosti aceste cuvinte: “Am greşit”. Este nevoie de o umilinţă şi o modestie de care puţini oameni pot da dovadă. Şi totuşi nu există cuvinte de care să avem mai mare nevoie în viaţă decât acestea: “Am greşit”. Sunt cuvinte magice; cuvinte care împacă; cuvinte care unesc; cuvinte care vindecă răni şi aduc pace.

Cu mulţi ani în urmă, a trăit un om căruia nu i-a fost frică să spună: “Am greşit”. El era judecătorul Samuel Sewall. A făcut parte din comisia specială din Massachusetts care s-a ocupat de faimoasele cazuri ale vrăjitoarelor din Salem. A fost unul dintre judecătorii care a dat verdictul “vinovat” pentru aşa-numitele vrăjitoare. Însă mai târziu Sewall s-a convins că judecata sa a fost greşită.

Şi astfel, într-o zi rece de ianuarie din anul 1697, în timp ce Rev. Samuel Willard se îndrepta spre amvon, judecătorul Sewall i-a înmânat un document cerând ca acesta să fie citit înaintea tuturor oamenilor. Pe acea hârtie, judecătorul Sewall a scris că a greşit în verdictul pe care l-a dat cu cinci ani în urmă. Nu dădea vina pe nimeni, doar pe el. A cerut iertare de la oameni şi de la Dumnezeu. În nici un alt moment nu a fost mai curajos sau mai bun acest judecător decât atunci când a stat în biserică în faţa adunării credincioşilor, în timp ce pastorul îi citea mărturisirea: "Am greşit".

A pune capăt certurilor

Într-o zi un om un om depăşea un camion. Dintr-odată a intrat chiar în faţa camionului, pentru a evita o maşină care venea de pe o stradă laterală. Câteva minute mai târziu camionul a depăşit la rândul lui maşina acestui om, şi a intrat brusc în faţa ei în acelaşi fel. În curând maşina şi camionul aşteptau alăturat la semafor. Bărbatul care a intrat în faţa camionului şi-a coborât geamul. Şoferul camionului s-a aplecat, încruntat, aşteptându-se la o ceartă.
"Îmi pare rău că am intrat brusc în faţa ta mai devreme", a spus omul amabil. Pentru o secundă şoferul camionului a rămas fără cuvinte. Apoi a zâmbit. "Nici o problemă. De fapt eu m-am purtat ca un mojic", a spus el. Gândiţi-vă cât de diferit s-ar fi putut desfăşura acest incident; gândiţi-vă la înjurăturile, strigătele şi resentimentele care ar fi putut fi generate dacă primul şofer nu ar fi rostit acele cuvinte magice: "Îmi pare rău. Am greşit".

În căsătorie şi viaţa de familie

Cât de vindecătoare pot fi aceste cuvinte în căsătorie şi în viaţa de familie. ***De exemplu, un cuplu poate să fi avut o neînţelegere dureroasă, dar dacă partenerul vinovat este dispus să spună: "Îmi pare rău. A fost vina mea", nu mai există motiv de ceartă. Sentimentele rănite sunt vindecate. Urmează împăcarea, armonia, pacea.*** Mulţi părinţi cred că pentru a menţine respectul copiilor lor nu trebuie să recunoască niciodată o greşeală. De aceea ei par să le spună în mod constant copiilor lor: "Suntem perfecţi. Noi nu greşim ca voi."

Acesta este unul dintre factorii care fac să crească prăpastia dintre generaţii. Copiii au nevoie să înveţe că părinţii nu sunt perfecţi. Şi ei greşesc. Nu le va strica părinţilor să îşi împărtăşească unele slăbiciuni cu copiii lor. Cu siguranţă acest lucru îi va face să apară mai umani. Îi va ajuta pe copiii lor să înveţe cum să facă faţă propriilor lor slăbiciuni. Îi va ajuta să fie mult mai cinstiţi cu părinţii dacă simt că aceştia sunt total cinstiţi cu ei. Nimeni nu doreşte să îşi împărtăşească

problemele în faţa unuia care nu a greşit niciodată. Cât de diferită ar fi relaţia părinte-copil dacă adulţii ar învăţa să spună: “Îmi pare rău. Şi eu am greşit”.

Un copil din clasa a şaptea a spus: “Unele mame şi unii taţi nu recunosc niciodată că greşesc. Ce îmi place la ai mei este că îşi cer iertare uneori. Ajută mult, pentru că asculţi mai uşor de astfel de oameni”. Există prieteni şi rude care nu şi-au vorbit unii altora timp de ani de zile. Cât de diferite ar putea să fie lucrurile dacă doar unul dintre ei ar lua iniţiativa de a practica puţină umilinţă creştină şi ar spune: “Îmi pare rău de toată această situaţie. Ştiu că am greşit”.

Un preot care îndrumase mii de oameni a scris: “În biroul meu vin mulţi oameni – educatori, oameni de ştiinţă, bogaţi, săraci – fete împovărate de păcat, băieţi care ştiu că au greşit, soţi şi soţii cărora le este ruşine de ei înşişi. Îmi vorbesc despre nenorocirea din casele lor şi despre poverile nefericite pe care le poartă în inimile lor. Aproape întotdeauna îmi vine să le spun: “De ce nu mergi acasă să spui că îţi pare rău? De ce nu mergi acasă să îţi ceri iertare?”

Prima lege a sănătăţii mintale este aceea de a fi cinstit cu tine însuţi. Dacă ai greşit, nu ascunde acest lucru. Nu îţi îngropa sentimentele de vinovăţie în subconştient unde vor “putrezi” şi vor ieşi la suprafaţă ca hipertensiune, neurastenie sau nevroză. Înfruntă adevărurile despre tine. Recunoaşte-le. Mărturiseşte-le.

“Am păcătuit”

Fiul risipitor din lecţia evanghelică de astăzi a fost cinstit cu sine însuşi, cu o cinste sinceră şi neîndurătoare. Acest lucru s-a întâmplat atunci când a recunoscut în sinea lui greşeala şi a spus: “Am păcătuit”. Chiar în acea zi a început un nou capitol din viaţa sa. Un nou capitol poate să înceapă pentru noi dacă, spunând adio auto-justificării, auto-compătimirii, auto-apărării, vom înfrunta adevărurile despre noi înşine şi vom spune: “Da, o astfel de persoană sunt eu; puţine lucruri pot să le fac sau le-am făcut, însă, cu harul lui Dumnezeu, pot fi diferit, voi fi diferit.”

Dacă este bine din punct de vedere terapeutic să recunoaştem greşelile noastre în faţa celorlalţi şi să spunem: “Îmi pare rău. Am greşit”, cu atât mai bine este să le recunoaştem în faţa noastră şi a lui Dumnezeu. Nu este de ajuns să îţi spui doar în sine: “Am păcătuit.” Aceasta poate conduce la disperare şi sinucidere. Atunci când Iuda, de exemplu, a văzut că Iisus a fost condamnat, a dus înapoi arhiereilor şi bătrânilor banii şi a spus: “Am greşit vânzând sânge nevinovat.” Apoi, aruncând arginţii în templu, a mers şi s-a spânzurat.

Iuda era suficient de plin de remuşcări pentru a recunoaşte că a greşit în sinea sa şi în faţa arhiereilor şi a bătrânilor, dar nu a putut să meargă în faţa lui Iisus şi să spună: “Îmi pare rău. Iartă-mă.” Iisus, care l-a iertat pe tâlharul pocăit de pe cruce, l-ar fi iertat şi pe Iuda, dacă ar fi mers la picioarele crucii şi şi-ar fi mărturisit greşeala. Ce bine ar fi fost să fi înţeles că răsplata pentru cererea de iertare şi pentru mărturisire depăşeşte cu mult umilinţa şi ruşinea din momentul în care spunem: “Îmi pare rău.”

Atunci când fiul risipitor a spus: “Am păcătuit”, el nu s-a oprit aici. Dacă s-ar fi oprit aici ar fi putut însemna disperare şi auto-compătimire. El a făcut următorul pas. A spus: “Sculând-mă, mă voi duce la tatăl meu”. Aceasta este ceea ce ne îndeamnă Iisus să facem. ***Când ne vedem aşa cum suntem cu adevărat, ne este ruşine de noi înşine, şi ne este greu să ne acceptăm pe noi înşine, putem însă să fim siguri de un lucru – Dumnezeu ne va accepta aşa cum fiul risipitor a fost acceptat în Evanghelia de astăzi:***

“Şi încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său şi i s-a făcut milă şi, alergând, a căzut pe grumazul lui şi l-a sărutat. [...] Şi a zis tatăl către slugile sale: Aduceţi degrabă haina lui cea dintâi şi-l îmbrăcaţi şi daţi inel în mâna lui şi încălţăminte în picioarele lui; şi aduceţi viţelul cel îngrăşat şi-l înjunghiaţi şi, mâncând, să ne veselim; căci acest fiu al meu mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat.”

Acesta este modul în care Dumnezeu ne primeşte atunci când, cu adâncă părere de rău în inimile noastre, venim la El cu aceste cuvinte magice: “Am greşit.” Două dintre cuvintele care sunt cel mai dificil de spus în sine, în faţa celorlalţi şi a lui Dumnezeu. Însă pentru persoana care reuşeşte să îşi adune suficient curaj pentru a le spune, urmează iertarea, pacea, o nouă putere şi o nouă şansă în viaţă.

(Traducere: Oana Capan)

IPS Andrei Rymarenko - Duminica a XXXIV-a după Rusalii (a Fiului risipitor) - Fiul risipitor

“***Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat împărăţia cerurilor***” (Matei 4,17). Astfel ne-a chemat Biserica în urmă cu patru săptămâni. Iar astăzi chemarea este aceeaşi. Toată problema este cum reacţionăm noi. Ca în faţa unor simple cuvinte? Sau ca în faţa marii chemări a Bisericii lui Hristos, Maica noastră, care ştie ce ne aşteaptă, şi face aşadar apel la noi: “Pocăiţi-vă!”

Cu alte cuvinte, priviţi-vă pe voi înşivă cu atenţie deoarece vine un timp special. Aşa ca în natură, soarele luminos va străluci în curând şi îşi va dezvălui razele calde. Aceasta va fi acţiunea Creatorului universului. ***În acelaşi fel, de la Creatorul universului se vor revărsa raze spirituale care vor pătrunde în sufletele noastre şi ne vor încălzi cu căldură spirituală. Iar această căldură şi bucurie vor rămâne la noi dacă ne vom dovedi a fi acei slujitori ai Domnului care năzuiesc spre Împărăţia Cerurilor.*** Şi acestea nu sunt doar vorbe. În timpul acestor săptămâni Biserica ne-a convins că trebuie să ne examinăm pe noi înşine, oferindu-ne chiar şi modele pentru a face acest lucru.

Dacă vă amintiţi, acum două săptămâni, duminica, Sfânta Biserică ne-a dat spre lectură pasajul despre Zaheu, despre starea în care se afla el, ca evreu bogat, un vameş, ce a ajuns la vârsta la care tot ceea ce acumulase pe căi nedrepte s-a dovedit a fi inutil, deoarece acum nu mai găsea plăcere în toate acestea. La vârsta pe care o avea acum nu mai avea nevoie de tot ce strânsese. Avea bogăţii lângă el, dar nu le mai putea folosi deoarece era slăbit fizic. Nu mai avea nevoie de aceste bogăţii, ci de odihna pe care o doreşte un bătrân care tremură din tot trupul, care nu are

nevoie de stilul de viaţă pe care o duce lumea. Iar Biserica ne-a dat imaginea acestui vameş pentru a ne pune singuri problema stilului de viaţă pe care îl ducem.

Apoi duminica trecută, Biserica ne-a împărtăşit momentul de rugăciune al fariseului şi al vameşului care se bătea pe piept şi spunea: "***Dumnezeule, fii milostiv mie, păcătosului***" (Luca 18,13). Aceasta a fost un fel de continuare la ceea ce ni s-a spus despre vameşul Zaheu. Aici a fost dezvăluită starea de neputinţă. După cum spune Evanghelia, Zaheu s-a pocăit. Hristos a venit la el, şi putem spune că l-a vindecat; dar obişnuinţele, stilul de viaţă nepăsător şi păcătos erau deja atât de înrădăcinate în conştiinţa lui încât nu ştia ce să facă pentru ca, din acel moment, să nu mai ducă o viaţă păcătoasă. Ajunsese într-o astfel de stare de disperare încât a spus: ***"Dumnezeule, fii milostiv mie, păcătosului. Nu pot face nimic. Tu eşti singurul care prin puterea Ta divină şi prin harul Tău mă poţi ajuta să ies din această situaţie dificilă a unei conştiinţe care suferă".***

Şi astăzi? Astăzi Sfânta Biserică ne dezvăluie şi mai în detaliu starea societăţii în care trăim acum. Această duminică este numită "Duminica Fiului Risipitor" (Luca 15,11-32). Este o istorioară scurtă. Am auzit-o şi o ştim. Un tată avea doi fii. Iar fiul cel mic a fost atât de impertinent în relaţia cu tatăl său încât i-a cerut ceea ce nu avea nici un drept să ceară, deoarece aparţinea tatălui. A venit la tatăl lui şi i-a spus: "Dă-mi ce mi se cuvine". Ce i se cuvenea? Nimic nu i se cuvenea! Dar acest tată a răspuns ca un tată: "Dacă tu aşa vrei, uite aici, ia." În acelaşi fel, adesea şi noi atunci când cerem primim: "Uite, ia". Şi după cum ne spune Hristos în parabolă, tânărul fiu nu a mai rămas prea mult lângă tatăl său. Deoarece era plictisit. De bogăţiile pe care i le dăduse tatăl său avea nevoie doar pentru a-şi face de cap în viaţă, pentru a da curs patimilor, pentru a se pierde în vârtejul vieţii.

Şi s-a dus departe, departe de tot. Aici trebuie să fim atenţi la fiecare cuvânt. ***Când ne vorbeşte Hristos, fiecare cuvânt îşi are semnificaţia lui.*** Fiul s-a dus departe. Iar după ce a cheltuit tot ceea ce primise ducând o viaţă desfrânată, a venit o foamete mare în ţara în care se afla. Aşa se întâmplă mereu. Lucrurile vin unul după altul. Şi când a venit foametea, acest nefericit, care a cheltuit tot ceea ce primise de la tatăl său, a ajuns lihnit. Şi a mers la aceia care îi deveniseră tovarăşi de viaţă. Ei l-au primit, dar doar pentru a-l trimite să păzească porcii. Şi privind la porci, şi el ar fi dorit să mănânce ceea ce mâncau aceştia – roşcove. Dar nici măcar acestea nu i le dădeau.

În acest moment, şi-a venit în sine (cf. Luca 15,17). Să fim atenţi la aceste cuvinte. ***"Venindu-şi în sine", s-a văzut pe sine. A văzut ce fel de om era, şi l-a văzut pe tatăl său, şi-a amintit de ţara sa. Şi-a amintit cum se trăieşte în casa tatălui său,***

şi atunci i s-a născut în inimă o mâhnire puternică. A înţeles că şi-a rănit tatăl. Şi în această suferinţă s-a simţit gata să treacă prin orice, prin orice situaţie neplăcută, doar pentru a fi aproape de acela care a avut înainte grijă de el, i-a dat căldură, mângâiere. Dorea să fie cu tatăl său. Dar cum putea să meargă la el când îl ofensase? Acum era gata să accepte orice: chiar şi să nu mai fie fiu, să fie ca un străin, doar pentru a fi aproape de tatăl său. Şi astfel a plecat.

Parabola ne spune că fiul plecase departe de tatăl său. Aceasta înseamnă că întoarcerea nu era uşoară: fără bani, fără provizii, trebuia să străbată nisipul fierbinte al deşertului. A trecut prin toate acestea în speranţa că tatăl său îl va accepta, cel puţin ca argat, ca un om pedepsit. Dar ce s-a întâmplat? ***Era încă departe de casă, când tatăl i-a ieşit deja în întâmpinare, cu braţele deschise pentru a-l îmbrăţişa. Şi aici are loc acea scenă care şi astăzi emoţionează mulţi oameni până la lacrimi. Aici ni se dezvăluie ce poate face un tată pentru fiul său.***

Sfânta Biserică ne oferă aici o istorioară a căderii şi a ridicării într-o viaţă. Cu ce scop? Pentru a ne relata această întâmplare? Nu, fraţii mei. Ci pentru a vorbi conştiinţelor noastre, pentru a ne vorbi ţie şi mie, fiecăruia dintre noi, inimilor noastre, în orice stare ne-am afla. În ce stare este relaţia noastră cu Tatăl, cu Cel care ne-a dat viaţă? Să privim la fiul desfrânat. Poate că încă nu am cheltuit bogăţiile pe care Tatăl ni le-a dat. Să ne amintim ce s-a întâmplat cu acel fiu. Conştiinţa noastră nu este încă neliniştită? Trăim încă din moştenirea pe care am primit-o din bogăţiile Tatălui nostru? Să ne amintim că nu vom mai fi în starea aceasta mult timp – va veni un moment de foamete. Bunurile din moştenirea de la Tatăl nostru se vor isprăvi. Întunericul va invada inima noastră. Conştiinţa va începe să ne chinuie. Sau am ajuns deja în acea stare în care suntem gata să ne hrănim cu "roşcove", când plângem neliniştiţi că viaţa noastră este irosită, că lipseşte ceva din viaţa noastră? Iar familia noastră? Poate i-am pierdut deja pe cei care erau aproape de noi. Poate chiar şi copiii noştri sunt într-o astfel de stare încât ne chinuie conştiinţele.

Biserica ne oferă parabola de astăzi: ***să privim la fiul risipitor şi să ne examinăm conştiinţele. Să privim la toate stările prin care a trecut acest fiu care a trăit în bogăţie, a suferit în sărăcie, a ajuns la disperare şi în final şi-a venit în sine. Şi nu a greşit făcând aceasta. Deoarece Tatăl nostru, Creatorul, este un Tată bun. El va ierta totul, ne va accepta. Tot ceea ce trebuie să facem este să mergem la El.*** Acesta este punctul în care nu avem destulă tărie, deoarece trebuie să ne întoarcem. Şi am mers departe, foarte departe. Va trebui să străbatem pustietatea, cu teama constantă că nu vom fi acceptaţi.

Prin această parabolă, Biserica ne arată direcţia: marile zile ale primăverii creştine se apropie – Postul Mare -, zilele în care Biserica ne ajută să ne deschidem, să recunoaştem starea noastră păcătoasă, să ne curăţăm prin intermediul Sacramentului prin care Domnul ne dă Trupul şi Sângele Său. În această Duminică a Fiului Risipitor, Sfânta Biserică ne oferă încă o lecţie pentru conştiinţa noastră, pentru a ne înălţa ca să fim aproape de Tatăl, pentru a ne vindeca inimile ca să ajungem la acel moment în care Domnul ne va chema, şi vom putea să spunem în ultima clipă: "***În mâinile Tale încredinţez sufletul meu***" (Luca 23,46).

Iubirea tatălui triumfă asupra inconştienţei fiilor săi.

(Traducere: Oana Capan)

Pr. Mihai Tegzeş - Duminica a XXXIV-a după Rusalii (a Fiului risipitor)

La începutul acestui capitol îl vedem pe Iisus, care îi primeşte pe toţi păcătoşii şi mănâncă împreună cu ei. Destinatarii pericopei sunt cărturarii şi fariseii care-L comentează pe Iisus pentru că El mănâncă şi bea cu păcătoşii, îi caută şi doreşte din toată inima să-i mântuiască. Fiul cel mic este icoana păcătoşilor convertiţi, iar fiul cel mare este cea a fariseilor. Prin această pericopă Iisus doreşte să ne facă cunoscută mila şi iubirea infinită a lui Dumnezeu pentru toţi oamenii, dar şi bucuria Tatălui pentru un păcătos care se converteşte. Fariseii nu se întâlneau cu păcătoşii pe care îi considerau impuri, ci stăteau departe de ei. În schimb, Iisus îi iubeşte pe păcătoşi.

Evanghelia ne relatează despre marea îndurare a Tatălui, despre imensa şi gratuita Sa iubire şi ne invită să ne bucurăm de fiecare dată când iubirea şi mila biruie puterile răului ce conduc la dezbinarea relaţiilor inter-familiale şi la depărtarea omului păcătos de Dumnezeu. Casa care-l primeşte pe fiu este casa deschisă bucuriei şi solidarităţii, unde toţi pot să se folosească de proprietăţile familiei.

Astăzi suntem invitaţi cu toţii la banchetul pe care Tatăl l-a pregătit cu ocazia întoarcerii fiului mai mic; reîntoarcerea din pământul singurătăţii şi al abandonului, unde se experimentează, în numele unei libertăţi iluzorii, răul în toate formele lui.

Spunea Tertulian: "Numai Dumnezeu este Tată, mângâierea Sa este fără egal. Tu eşti copilul Său. Chiar dacă ţi se întâmplă să risipeşti tot ceea ce ai primit de la El, chiar dacă te reîntorci gol, El te va primi pentru simplul fapt că te-ai întors la El. El se va bucura mai mult de întoarcerea Ta, decât de înţelepciunea celorlalţi fii ai Săi".

Iisus doreşte să ne asigure că în inima Tatălui se adună toată mila şi toată mângâierea Sa pentru noi, iar această grijă a Lui pentru noi, ne-o arată Iisus prin jertfa vieţii Sale de pe cruce, când îşi dăruieşte viaţa pentru mântuirea noastră.

Marea milă a Domnului, iertarea Sa faţă de omul păcătos şi împăcarea lui Dumnezeu cu omul, se manifestă în Spovedanie. ***În acest loc Tatăl milostiv mă îmbrăţişează şi mă asigură că prin Iisus, păcatele mele sunt iertate.*** În acest fel, eu, săracul creştin, renasc la viaţă pentru că am experimentat iertarea păcatelor, pacea divină şi împăcarea cu fraţii mei. Când mă spovedesc, mă gândesc la bucuria pe care o fac Tatălui? În ce măsură mă regăsesc în persoana fiului mai mic? Dar a fiului mai mare? Acesta îl judecă cu dispreţ pe fratele său mai mic şi pe Tatăl, deoarece a avut slăbiciunea să-l primească. Şi pe cel mare Tatăl îl cheamă la bucuria convertirii: "***Trebuie să ne bucurăm şi să sărbătorim pentru că acest fiu pierdut s-a întors la viaţă***". Din aceste cuvinte reiese că cea mai mare bucurie a Tatălui este de a putea îmbrăţişa un fiu care se întoarce de la păcatele sale. În timpul zilei când greşesc, prin lipsa mea de iubire, prin faptele mele egoiste, mă opresc imediat, de fiecare dată, să-I cer iertare Domnului şi să refac raportul meu cu El şi cu aproapele?

Când mă spovedesc înseamnă că mă supun şcolii Tatălui, ascult de învăţătura lui iar El se bucură pentru că mă reînnoieşte (purifică, sfinţeşte) şi mă readuce la adevărata viaţă pe mine, copilul Său. Spovedania nu este doar spre bucuria mea ci spre bucuria Tatălui, dar mai ales spre bucuria şi spre împăcarea cu cei dragi. Faptul că mă spovedesc trebuie să fie simţit de cei de lângă mine: ei trebuie să vadă că eu m-am schimbat şi că-i iubesc mai mult pentru că îl iubesc pe Domnul. Împreună suntem chemaţi să ne bucurăm şi să sărbătorim, deoarece Tatăl ne invită pe toţi la banchetul Său, precum i-a invitat pe amândoi copiii Săi.

De fapt, ***Tatăl ne spune: tu nu-ţi poţi imagina cât de preţios eşti pentru mine, cât de mult doresc să te am de partea mea şi câtă bucurie îmi faci de fiecare dată când după o cădere în păcat, te laşi ridicat şi iertat de Mine. Tu nu-ţi închipui cât de mult mă bucur când văd că tu nu dispreţuieşti, nu judeci şi nu condamni, nu îndepărtezi, ci primeşti pe oricare "alt copil de al Meu şi frate de al tău", care doreşte să se convertească la calea cea bună, din tot sufletul.***

Boala de a-i considera mereu păcătoşi pe alţii pentru ceea ce au făcut sau pentru ceea ce vor face, se cuibăreşte zi după zi în inima omului, după modelul fiului mai mare. Dar alegerea lui Iisus de a sta cu păcătoşii este un semn clar că de la acea masă nu putem lipsi, noi păcătoşii şi nici nu putem delega pe altcineva. Iar dorinţa

de a vedea sau de a pune să stea pe altcineva la acea masă este de la diavol. Trebuie să-mi văd mai întâi păcatele mele! Altfel risc să fiu mereu cu supărarea în inimă pentru păcatele altora.

Fiul mic se simte nevoiaş doar atunci când nu mai are nimic. Numai când conştientizează că are nevoie de mântuire şi când o cere, numai când îi cad iluziile auto-suficienţei, doar atunci i se deschid ochii. Nu-i îndeajuns să avem nevoie, este important să ştim de ce avem nevoie şi de cine. Dacă trăim credinţa pe cont propriu, în afara Bisericii, ne este foame şi dorim relaţii vii şi autentice. Fiul cel mic trăieşte un examen de conştiinţă adânc şi sincer doar atunci când este departe de casă şi doreşte să refacă acel raport rece pe care îl are faţă de Tatăl. "Însă după toate lucrurile rele pe care le-am făcut, oare Tatăl mă va mai iubi, mă va ierta"? ***Trebuie să ştim că nu există vreo greşeală pe care Domnul să nu o poată ierta.***

Pericopa "fiului risipitor" are un titlu parţial deoarece nu ţine seama de fiul mai mare, cel care mereu a muncit, dar care n-a ştiut să-şi cureţe inima plină de ură şi invidie faţă de fratele său. Şi el ar merita dojenile Tatălui, deoarece nu este recunoscător faţă de iubirea Tatălui. Cel mai complet titlu ar fi "Tatăl milostiv" deoarece El este adevăratul protagonist al pericopei iar iubirea Sa este în centrul întregii povestiri.

Sunt cinci verbe cu care Luca descrie iubirea Tatălui faţă de fiul care se întoarce: îl vede, se înduioşează, fuge înaintea lui, i se aruncă la gât şi-l sărută. Urmează poruncile Lui pentru a sigila deplina reabilitare a fiului întors în casa părintească oferindu-i

- *haina cea mai frumoasă (semnul demnităţii familiei),*
- *inelul pe deget (îi dă putere),*
- *încălţămintea în picioare (semnul omului liber),*
- *culminând cu decretarea sărbătorii pentru toţi.*

Sărbătoarea pare a fi elementul care îl deranjează cel mai mult pe fiul cel mare, întors de la muncă. Atunci când munca nu permite omului să respecte sărbătorile şi să se bucure cu cei dragi, este diabolică, duce la distrugerea inimii şi a vieţii omului, la distrugerea relaţiei cu Dumnezeu şi cu cei dragi. În fiecare dintre noi se regăsesc sentimentele celor doi fraţi, cu ataşamentele lor greşite, care necesită convertirea. Iisus ne arată că trebuie să ne convertim faţă de Tatăl milostiv care ne primeşte pe toţi fără rezerve, ne iartă în mod gratuit şi vrea să trăim cu toţii în casa Sa.

***Henri J. M. Nouwen*, în cartea sa "Întoarcerea fiului risipitor", scrie: "Sunt destinat să ocup rolul Tatălui meu şi să dau altora aceeaşi milă pe care El mi-a dat-o mie. Reîntoarcerea la Tatăl înseamnă a deveni ca şi El; a fi Tată pentru cei de lângă mine".**

***Papa* ne învaţă: "a ne converti înseamnă a-L căuta pe Dumnezeu, a urma cu sfinţenie învăţăturile fiului Său; a ne converti nu este doar un simplu efort pentru a ne realiza noi, deoarece omul nu este arhitectul destinului său veşnic. Nu noi ne-am dat viaţă nouă înşine. De aceea auto-realizarea este prea puţin pentru noi, oamenii. Avem un destin mai mare. Putem spune: convertirea stă în a nu ne considera "creatorii" noştri, ci a descoperi adevărul, deoarece nu noi suntem autorii vieţii noastre. A ne converti înseamnă a accepta în mod liber şi cu iubire să depindem întru totul de Dumnezeu, adevăratul Creator al nostru, să depindem de iubirea Sa gratuită. Aceasta nu este dependenţă, ci libertate. Deci a ne converti nu înseamnă a urmări cu orice preţ succesul personal, propriu – care este un lucru trecător – ci, abandonând orice siguranţă umană, să ne facem cu simplitate şi cu încredere urmăritorii lui Dumnezeu".** (Audienţa din 21.2.2007).

Acest fiu mai mic, ambiţios şi imatur care ştie să se relaţioneze cu familia sa, doar fugind de ea şi ignorându-o pentru mult timp, însă numai după ce şi-a cerut partea sa de avere la un moment dat se schimbă, devine o persoană nouă. Atenţie! Această schimbare, cum spune apostolul Pavel, nu este rodul iniţiativei sau a convertirii sale. Convertirea acestui băiat, reîntoarcerea sa acasă, începe cu un element meschin: îi este foame, a căzut în mizeria cea mai mare şi înţelege că în casa din care a plecat, ar fi o posibilitate de a mânca pe săturate. Aceasta este ideea sa (falsă) despre convertire. Doar până aici ajunge cu propria sa putere şi inteligenţă. Convertirea sa este o simplă socoteală pentru a putea mânca ceva şi a se simţi mai bine. "Omul este o creatură nouă", ne spune Pavel, iar acest lucru nu vine de la om ci vine de la Dumnezeu. De la noi nu vine nici o noutate. În timp ce-şi pregăteşte reîntoarcerea, discursul său rămâne legat de logica "dă-mi": el pretinde să-i vorbească tatălui şi să-i spună ce trebuie sau ce nu trebuie să facă; vrea să-i propună un schimb de "a da" şi de "a primi", în schimbul unui pat şi a unei ciorbe. Prin urmare: de la noi nu vine nici o noutate, noutăţile vin de la Dumnezeu.

În ce constă această noutate? În ce sens se schimbă acest băiat şi devine un "om nou"? Am explicat că noutatea nu stă în schimbarea modului său de a gândi, rămas la nivelul de "dă-mi!" şi la un schimb profitabil de favoruri, nu stă nici într-un mod nou de a se relaţiona cu tatăl său, deoarece el se reîntoarce acasă din pur interes.

Nu găsim până aici nici un element moral. Pericopa nu ne spune despre cum a reacţionat acel băiat la comportamentul Tatălui, care îmbrăţişându-l şi sărutându-l, nici nu-l lasă să-şi termine scurta, calculata şi ipocrita sa pledoarie pe care o pregătise, ci, ca "înnebunit" pune în mişcare slugile, bucătarii, muzica, chiar şi întreaga lume, fără a mai putea să se oprească, decât numai în momentul în care a trebuit să-l întâmpine pe fiul mai mare.

S-a schimbat după aceea acel copil? Pericopa nu spune nimic legat de această întrebare. Poate noutatea nu stă într-un mod nou de a fi a acelui copil. Ce s-a schimbat, de fapt? Tatăl ştie prea bine ce s-a schimbat, o spune de două ori: "acest fiu al meu nu era, iar acum este". S-a pierdut, dar acum l-am regăsit. S-a dus, dar acum este aici, este cu mine. Asta-i tot. Fără a pretinde ca fiul să fie diferit de cum era înainte. Acum, ceea ce contează, este că sunt împreună. Şi situaţia asta nouă a fost creată de faptul că Tatăl l-a reprimit în casa sa fără să pretindă o schimbare a acestui copil. "Dacă un om este în Hristos, este un om nou… şi acest lucru vine de la Dumnezeu". Suntem oameni noi, nu în sens moral, nu pentru că ne-am schimbat sau pentru că am devenit mai buni. Oricum, noi niciodată nu ne schimbăm prea mult de-a lungul vieţii noastre. ***Suntem oameni noi, în sensul că Dumnezeu ne-a legat de Sine, ne-a permis să intrăm în casa Sa, aşa cum suntem, fără să aştepte ca să ne schimbăm: "de fapt, Dumnezeu este cel care ne-a împăcat cu Sine prin Iisus Hristos". Aceasta este noutatea: că Dumnezeu, prin Hristos şi nu în funcţie de schimbarea noastră, ne-a deschis larg poarta casei Sale.***

Noi înţelegem tare greu nebunia acestei iubiri, obişnuiţi cu gândul că locaşul Domnului este pentru cei curaţi, că trebuie să ne câştigăm intrarea prin coerenţă şi printr-un comportament bun. De fapt avem o problemă: "fratele mai mare". El este simbolul tuturor oamenilor buni, coerenţi şi credincioşi; a oamenilor care cred că-şi merită locul în casa Tatălui prin ceea ce ei au făcut în viaţă, prin efortul lor propriu. Persoane care pretind să obţină noutatea cu puterile lor, persoane care cred că trebuie să fie bune înainte de a primi darul. Aceşti oameni sunt ca şi "lucrătorii de la ceasul întâi" care nu acceptă ca Stăpânul să premieze la fel şi pe cei care au venit în ceasul al unsprezecelea. Însă sunt dure cuvintele lui Iisus faţă de aceştia: "Prietene, Eu nu te nedreptăţesc. Oare nu ne-am înţeles pentru un dinar? Ia-ţi ce este al tău şi pleacă, dar Eu vreau să le dau şi celor din urmă cât ţi-am dat ţie. Oare nu pot să fac ceea vreau cu ce este al Meu? Sau tu eşti invidios deoarece Eu sunt bun?" (Mt 20, 13-15).

Gândirea creştinului trebuie să fie exact contrarul modului de gândire al fiului mai mare: pentru că înainte de toate este harul lui Dumnezeu cel care se coboară peste viaţa noastră, mai înainte de orice bunătate a noastră. Chiar dacă eu înţeleg sau nu

înţeleg “darul”, el tot “dar” rămâne, căci aşa lucrează Dumnezeu: dăruieşte darurile Sale fără măsură, fără să se preocupe dacă răspunsurile noastre vor fi la înălţime. ***Din comportamentul Tatălui înţelegem că Domnul dăruieşte mântuirea în chip anticipat şi gratuit, sperând că mai repede sau mai târziu, omul îi va răspunde.***

Fiul risipitor se pune în mişcare mai întâi, pentru a se depărta de tatăl său şi pentru a-şi căuta fericirea pe care n-a găsit-o în casa sa. A doua oară, călătoreşte pentru a se întoarce la părintele său, faţă de care s-a depărtat (moştenirea pe care a pretins-o repede, este un semnal clar al puţinei iubiri ce o avea faţă de tatăl său). El s-a depărtat şi de casa ce i se părea o închisoare, dar care, mai apoi îl primeşte în haine de sărbătoare pentru că, în sfârşit, copilul este fericit, eliberat de sclavie, de frică, de concepţiile şi de mentalitatea sa închisă. A vrut să fie liber, dar s-a făcut sclav, el singur s-a încătuşat în generozitatea sa de a cheltui pentru sine şi pentru prieteni, banii munciţi cu sudoare de către părinţi. Din starea groaznică de porcar şi de înfometat s-a ridicat, s-a întors cu certitudinea că tatăl său îl va primi, cel puţin ca pe un slujitor. Această călătorie în căutarea fericirii se termină doar în clipa în care îl vede pe tatăl său fugind înaintea lui, îmbrăţişându-l şi sărutându-l, oprindu-l din cererea lui de iertare, poruncind să se facă ospăţ şi dăruindu-i semnele libertăţii şi demnităţii sale de fiu: haina cea mai frumoasă, sandalele, inelul cu blazonul familiei sale.

Ne apropiem de postul Paştelui. ***Cu toţii suntem chemaţi să facem această călătorie din negura păcatului despărţirii, către meleagurile împăcării şi a refacerii relaţiilor cu cei dragi; din “închiderea” în noi, către bucuria dăruirii şi a slujirii celor dragi; să trecem de la egoism, la iubirea adevărată. În această călătorie suntem chemaţi să învăţăm să respectăm poruncile şi să ne folosim de medicamentele Spovedaniei şi Cuminecării, de iubirea Tatălui care vine în întâmpinarea noastră pentru a ne îmbrăţişa şi a ne dărui iertarea Sa.***

Fiul mai mic avea dreptul la moştenire doar după moartea tatălui, o moştenire ca şi dar gratuit, însă el cere o moştenire ca “drept” firesc, ca ceva ce i se cuvine necondiţionat. Omul care nu mai recunoaşte darul gratuit, riscă să creadă că le poate face pe toate prin puterile sale şi astfel pierde tot ce are iar din dorinţa de a face cât mai multe, îşi risipeşte şi propria sa viaţă.

Atunci când un om vrea să-şi trăiască viaţa după bunul său plac, este convins că a respecta poruncile lui Dumnezeu, reprezintă pentru el o îngrădire. Îl vede pe Domnul ca pe cineva care i-ar nega împlinirea planurilor sale pe nedrept. Acest fel de om vrea să fie liber de orice legătură cu aproapele. Papa ne asigură că Domnul nu ne fură nimic, dar păcătosul gândeşte altfel, îşi face bagajul în grabă şi pleacă în

mod inconştient. Ia cu sine totul, dar uită să ia şi iubirea Tatălui, care în acel moment i se pare deranjantă. Trăieşte din ceea ce are, dar nu pentru mult timp. Devine străin chiar şi pentru sine. Apoi i se întâmplă multe lucruri care îl trezesc la viaţă. I se trezeşte dorul pentru casa părintească. Ştie că încă este important în inima Tatălui. Speră că Tatăl îl va primi cel puţin ca şi slugă alături de celelalte slugi. Dumnezeu nu este supărat pentru că fiul a risipit averea, ci suferă pentru că fiul pleacă din casă şi se sustrage iubirii Sale. N-are nevoie de vreun cadou pentru ca să-l ierte, este nevoie doar ca fiul să-şi înţeleagă greşeala şi să se întoarcă acasă. Cerul sărbătoreşte mai mult pentru un păcătos care se întoarce, decât pentru o sută de drepţi. Banchetul subliniază inversarea unei situaţii: de la moarte la viaţă, de la pierzanie, la regăsire. Tatăl îi cheamă pe toţi să sărbătorească pentru că viaţa a triumfat în acest copil care era pierdut.

Fiul cel mare îi spune tatălui cât de mult a fost jignit de-a lungul întregii sale vieţi… Dar şi pe el Tatăl îl întâmpină şi îl cheamă la banchet. Oare şi noi ne depărtăm de Domnul pentru că-i dispreţuim pe fraţii noştri şi-i considerăm incapabili de a face ceva bun?

Până acum Iisus îi invita pe păcătoşi la convertire, acum însă, îi invită şi pe cei care se cred drepţi, pe farisei. Atacat cu răutate de ei, Iisus contraatacă cu bunătatea sa, deoarece vrea să-i convertească, dar convertirea lor este mai grea decât cea a păcătoşilor. Ei nu doresc să accepte comportamentul unui Dumnezeu care iubeşte gratuit pe toţi copiii Săi. Prin pericopa de astăzi, ***Iisus ne învaţă că mila Domnului nu este în funcţie de meritele omului, ci în funcţie de mizeria omului.*** Păcătoşii, din cauza mizeriei lor, simt nevoia de a primi mila de la Domnul. Cei drepţi, crezând că nu au păcate, nu cer şi nu primesc mila Domnului. În lume sunt două categorii de persoane: păcătoşii şi cei care se cred drepţi. Păcătoşii, considerându-se fără drepturi, au găsit rugăciunea corectă prin care să se apropie de Domnul. El este Milă. Pericopa doreşte să-l convingă şi pe fratele mai mare că Domnul este milostiv.

Această pericopă se adresează celor drepţi pentru ca să-şi ocupe locurile lor la banchetul Tatălui: trebuie să participe la sărbătoarea pe care El o dă pentru fiul pierdut şi regăsit. Pericopa nu vorbeşte despre convertirea păcătosului la dreptate, ci despre convertirea celui drept la milă. Mila pe care Domnul a folosit-o faţă de noi, trebuie să se reflecte în îndurarea noastră faţă de duşmanii noştri (Lc 6, 27-36) şi faţă de cei păcătoşi (Lc 6, 36-38). ***Tatăl nu alungă din inima sa pe nici unul dintre fii. Dar se exclude singur, omul care-l exclude pe fratele său. Dar Iisus se preocupă să-i recupereze pe toţi.***

Care este păcatul fiului mai mic? Se pare că falimentul său nu depinde prea mult de comportamentul său moral. Păcatul priveşte raportul său cu Dumnezeu şi cu tatăl lui pământesc. Pare că fiul a păcătuit în faţa Cerului şi a tatălui (v. 18. 21) "refuzând să fie fiu adică să primească toată iubirea tatălui, pretinzând să fie patronul lui însuşi, ca şi Adam. Acest păcat fiul l-a comis când a lăsat casa părintească. Conform Bibliei, păcatul înseamnă îndepărtarea de casa paternă, iar convertirea reprezintă reîntoarcerea acasă". Cel mai mare păcat al fiului este acela de a fi rupt relaţia cu tatăl său. Şi astăzi cunoaştem mulţi tineri care încă de la o vârstă fragedă fug din casa părintească şi se aventurează în plăcerile cele mai destrăbălate ale vieţii. Şi ei se depărtează de tatăl lor, nu se mai roagă, nu mai merg la Biserică, nu se mai spovedesc… Acestor tineri le spun: nu vă depărtaţi, nu rupeţi relaţia cu Dumnezeu! Dacă în timpul vieţii voastre aţi comis greşeli, lăsaţi-vă împăcaţi cu Dumnezeu şi cu părinţii voştri! Dacă staţi departe de Domnul retrăiţi soarta fiului risipitor, pierdeţi totul.

Produce multă milă fiul risipitor, cum inspiră milă mulţi dintre noi care, în urma unor alegeri greşite, în final rămân nesatisfăcuţi, flămânzi de adevărata bucurie, de pacea interioară şi abandonaţi de cine sau de ceva în care s-au încrezut. Ce singurătate tristă… fără Tată, fără casă… în compania prietenilor falşi… şi apoi abandonaţi de către toţi. Un adevărat iad!

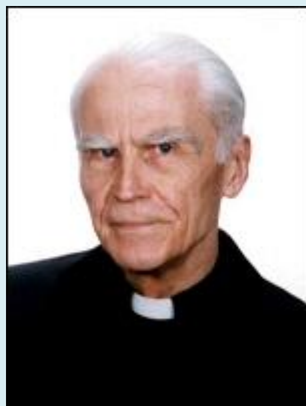
Dumnezeu ştie dintotdeauna, că tendinţa omului este încă de la începuturile lui, de a se pune în centrul creaţiei şi de a-şi da singur o lege morală, în absolută autonomie; întâia neascultare, rămâne în fiecare om, care îşi imaginează că va ajunge la cine ştie ce fericire, doar prin propriile sale puteri şi în opoziţie faţă de Dumnezeu. ***A trebuit ca Iisus să ne arate modul corect în care omul se realizează pe sine în toată plinătatea: dăruirea totală de sine.***

Complicitate: Dacă suntem atenţi, cei doi fraţi sunt complici, deoarece nici unul nu înţelege iubirea tatălui şi amândoi se simt slugile lui. Fiul mic, chiar în momentul în care s-a întors în sine, porunceşte: "primeşte-mă ca pe unul din slujitorii tăi" (el comandă şi pretinde că are drepturi…) fiul cel mare se supără şi nu doreşte să intre (şi el se consideră un slujitor şi nu un fiu! Prin urmare îi reproşează tatălui că nu i-a dat averea). Ambii, nerecunoscându-se fii devin slugi fără iubire şi fără speranţă. Tatăl niciodată nu şi-a alungat fiii iubiţi: privirea Sa i-a căutat pentru a le dărui libertatea şi iubirea pierdută. Iar la urmă a reuşit: pe amândoi îi îmbrăţişează şi le restituie demnitatea de fii pe care au pierdut-o. ***Şi noi suntem îmbrăţişaţi de privirea acestui Tată şi înţelegem, în sfârşit, că suntem copiii unui Dumnezeu care ne iartă şi ne vrea din tot sufletul binele şi fericirea.*** Cine se simte fără păcat

şi drept, nu poate înţelege această Evanghelie. Numai cine nu are nevoie să fie ascultat, iertat şi îmbrăţişat judecă precum fariseii, dispreţuind pe alţii.

Această pericopă rămâne neterminată: nu ştim dacă fiul cel mare a acceptat invitaţia la banchet, nu ştim dacă cel mic a apreciat gestul tatălui şi dacă s-a schimbat şi n-a mai făcut vre-o boacănă. Ce ştim însă, este faptul că în acea casă este loc pentru toţi şi că mai sunt multe locuri care aşteaptă să fie ocupate. ***Un lucru este sigur: rămâne veşnic vie iubirea Tatălui pentru fiecare dintre noi. Acum ştim cu toţii că Domnul doreşte să-i aibă şi să-i iubească pe copiii Săi în casa Sa. În casa Sa El doreşte să aibă copii şi nu slugi, persoane care sunt de acord cu proiectul său de iubire şi nu împărtăşesc doar lucrurile care trebuie făcute.***

Pr. Gheorghe Neamţiu - Duminica a XXXIV-a după Rusalii (a Fiului risipitor) - Sfânta Taină a Pocăinţei

"***Tată, greşit-am la cer şi înaintea Ta, şi nu mai sunt vrednic a mă chema fiul Tău."*** (Luca XV,21)

În capitolul al cincisprezecelea din Evanghelia sa, ***Sfântul Luca ne redă trei parabole, prin care Mântuitorul pune în lumină bucuria mare ce o pricinuieşte în cer întoarcerea păcătoşilor***; şi anume:

- *parabola cu oaia rătăcită pentru care păstorul lasă cele nouăzeci şi nouă de oi pentru a merge în căutarea ei şi, aflând-o , o pune pe umeri, bucurându-se, şi apoi îşi cheamă prietenii şi vecinii să le împărtăşească bucuria;*
- *parabola femeii care, pierzându-şi o drahmă din cele zece pe care le avea, aprinde lumânarea şi o caută prin toată casa, iar după ce o găseşte, îşi cheamă prietenele şi vecinele pentru a se bucura împreună; şi, în sfârşit,*
- *parabola fiului risipitor, citită astăzi, oglinda cea mai fidelă şi înduioşătoare a neţărmuritei iubiri cu care Părintele Ceresc Îşi îmbrăţişează fiul rătăcit, adică pe păcătosul care se întoarce la sânul Său cu o adevărată căinţă, mărturisindu-şi vinovăţia în Sfânta Taină a Spovedaniei.*

De la părerea de rău firească, egoistă, pricinuită de constatarea propriei mizerii, a stării de plâns în care ajunsese, şi de pierderea confortului şi fericirii de care se bucura în casa părintelui său, fiul rătăcit ajunge să fie pătruns de o durere superioară, dezinteresată şi profundă: aceea de a fi nesocotit inima cea atât de iubitoare a tatălui său, durere ce îl determină să ia hotărârea fermă de a se întoarce imediat la tatăl său. "***Scula-mă-voi şi mă voi duce la tatăl meu*** (…)." Şi, fără a mai sta pe gânduri, se scoală, lasă totul şi pleacă. "***Şi, încă departe fiind, l-a văzut tatăl său şi i s-a făcut milă; şi, alergând, a căzut la gâtul lui şi l-a sărutat. Şi i-a zis fiul: «Tată, greşit-am la cer şi înaintea ta, şi nu mai sunt vrednic a mă numi fiul***

tău.» Tatăl însă, în semn de iertare şi reprimire în graţia sa şi în demnitatea de fiu şi moştenitor, le zise slugilor: «***Aduceţi haina cea mai frumoasă şi îmbrăcaţi-l şi daţi-i inel în deget şi încălţăminte în picioare; şi aduceţi viţelul cel gras şi înjunghiaţi-l şi, mâncând, să ne veselim; căci fiul meu acesta era mort şi a înviat, era pierdut şi s-a aflat***»" (Luca XV, 18-24).

Iată, exprimată aci atât de plastic, întâlnirea păcătosului pocăit, în spovedanie, cu Tatăl Ceresc care-l îmbrăţişează, iertându-l şi redându-i demnitatea de fiu.

- **Haina cea frumoasă, cea dintâi**, *este veşmântul imaculat al harului sfinţilor primit în Botez, în care omul se naşte ca fiu adoptiv al lui Dumnezeu, har ce se pierde prin păcatul de moarte şi se redobândeşte prin Sfânta Spovedanie;*
- **inelul pus în deget** *e semnul demnităţii şi drepturilor de fiu şi al iubirii paterne a lui Dumnezeu faţă de păcătosul întors la El prin pocăinţă, iar*
- **ospăţul pe care tatăl îl face în onoarea fiului reîntors acasă**, *este imaginea bucuriei pe care o pricinuieşte lui Dumnezeu, îngerilor şi sfinţilor, Cerului întreg, păcătosul întors la Dumnezeu, păcătos care fusese cu adevărat mort sufleteşte şi acum a înviat, şi care fusese pierdut şi acum s-a aflat.*

Când am vorbit despre virtutea pocăinţei, am subliniat că este necesar s-o deprindem ca virtute toată viaţa, deoarece purtăm în noi până la moarte imboldul păcatului. Dar pocăinţa, ca virtute, singură nu este suficientă pentru a ne împăca întotdeauna şi pe deplin cu Dumnezeu. De aceea, ***Iisus Hristos, în neţărmurita Sa iubire, a întemeiat sacramentul sau Taina Pocăinţei, această baie a renaşterii spirituale, în care cel ce îşi mărturiseşte păcatele cu părere de rău sinceră şi supranaturală şi cu hotărâre de îndreptare, primeşte, prin dezlegarea dată de preot, iertare de la Dumnezeu.***

Pocăinţa ca Taină, adică Sfânta Spovedanie, cum ştim, a fost rânduită de Mântuitorul când, zicându-le apostolilor: "***Oricâte veţi lega pe pământ vor fi legate şi în Cer, şi oricâte veţi dezlega pe pământ vor fi dezlegate şi în Cer***" (Matei XVIII, 18), le-a dat puterea dumnezeiască de a legifera tot ce era necesar pentru mântuirea sufletelor, deci, implicit, şi puterea de a înlătura legătura păcatelor, piedică ce se opune mântuirii. Iisus le-a conferit în mod explicit această putere, după înviere, când, suflând asupra lor, le-a zis: "***Luaţi Spiritul Sfânt: cărora le veţi ierta păcatele li se vor ierta, şi cărora li le veţi ţinea vor fi ţinute***" (Ioan XX, 22-23).

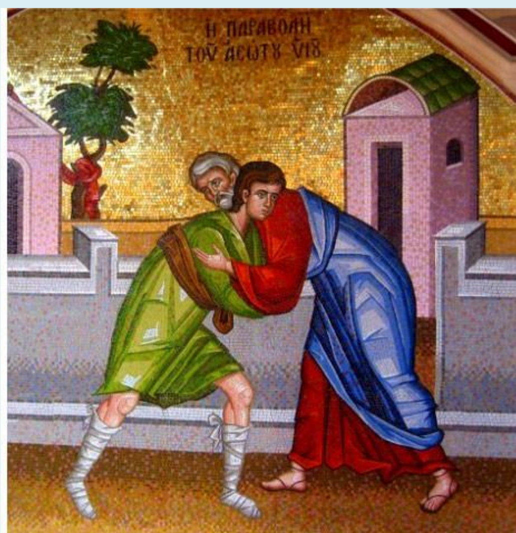
Întrucât, după cum reiese atât de clar din acest text, iertarea păcatelor cuiva este condiţionată, din însăşi porunca lui Iisus, de dezlegarea dată de apostoli (şi deci şi de urmaşii lor), înseamnă că acela care vrea să se împace cu Dumnezeu este obligat să se supună acestei puteri divine, mărturisindu-şi păcatele în scaunul Sfintei Spovedanii. Această obligaţie de a ne mărturisi este atât de categorică, încât – şi să notăm bine acest lucru foarte important -, chiar dacă în circumstanţe de forţă majoră, cum este un pericol de moarte iminentă, am izbutit, în lipsă de preot, să ne stârnim căinţa perfectă – care ştim că ne împacă cu Dumnezeu chiar şi în afara Sfintei Spovedanii -, ne rămâne totuşi obligaţia strictă ca, după ce am trecut peste pericol, să ne spovedim cât mai curând posibil. De altfel, obligaţia de a ne spovedi o avem ori de câte ori, după o matură examinare, conştiinţa ne spune că ne aflăm în stare de păcat greu, de moarte. De aceea, este mare greşeală în care se complac unii creştini de a se mulţumi să se spovedească numai o dată pe an, chiar dacă îşi simt tot timpul sufletul împovărat cu păcate de moarte. Mai mult, ***spovedania deasă este recomandabilă chiar şi în lipsa păcatelor grele, deoarece ea ne dă nu numai certitudinea că păcatele lesne-iertătoare ni s-au iertat, ci şi harurile ajutătoare necesare spre a le putea evita, ea fiind, astfel, un mijloc dintre cele mai eficiente pentru înaintarea pe calea desăvârşirii şi sfinţirii vieţii.***

Dar, în legătură cu spovedania deasă, mulţi îşi pun – şi nu fără temei – întrebarea: Cum se explică faptul că există atâţia creştini care, deşi se spovedesc des, continuă să rămână, după ani şi zeci de ani, aceiaşi, cu vechile defecte şi apucături, cu alte cuvinte, cel puţin în aparenţă, bat pasul pe loc în viaţa spirituală ? Unde trebuie căutată cauza ? Nicidecum în spovedania însăşi ca Taină, deoarece până şi cel mai bun medicament poate să nu-şi producă efectul dorit, ba poate chiar să strice, dacă nu este administrat cum trebuie. Adevărata cauză, aşadar, trebuie căutată în felul greşit în care cei mai mulţi creştini îşi fac examenul de conştiinţă. Ei nu se coboară cu analiza până la rădăcina răului din ei, care e aşa numitul defect sau păcat dominant, adică acela care stăpâneşte sufletul şi din care se nasc, ca dintr-un izvor otrăvit, toate celelalte păcate. Acest păcat dominant este, de obicei, unul din cele şapte păcate capitale. De obicei, penitentul, urmând chestionarul celor zece porunci dumnezeieşti, al poruncilor biericeşti, al păcatelor împotriva Spiritului Sfânt ş.a.m.d., îşi scrutează conştiinţa cu cea mai mare grijă de a nu scăpa nici o greşeală, nici un amănunt, de a înregistra, bunăoară, până şi gândurile fugare la care nu a consimţit, dar el nu se întreabă: Care este patima, pornirea ascunsă în firea mea, de unde ţâşneşte toată această puzderie de greşeli, mai mici sau mai mari ? Pentru a o descoperi, penitentul trebuie să coboare în zonele obscure ale sufletului, să-şi studieze temperamentul, înclinaţiile ascunse sub amorul propriu, substratul atitudinilor şi reacţiunilor faţă de anumite situaţii, motivul clevetirii, invidiei, urii.

În această explorare a adâncurilor sufleteşti, un ajutor preţios îi pot oferi penitentului observaţiile binevoitorilor, ale membrilor familiei sau prietenilor, care îi cunosc caracterul. Pe mulţi îi auzim spunând: “Cutare are multe calităţi, dar… e înfumurat” sau, despre un altul: “Are inimă bună, dar se supăra repede”. Acel “dar”plin de rezerve dezvăluie, de obicei, păcatul dominant, acel monstru cu multe capete care, din umbră, îl trage pe om spre păcat. După ce a izbutit să-l descopere, sufletul trebuie să-şi concentreze asupra lui toate eforturile, cu hotărârea fermă de a-l decapita, de a-l smulge din rădăcină, făcând astfel să dispară şi păcatele care se nasc din el şi din care sufletul vrea să se elibereze. Bunăoară, dacă rădăcina vorbirii de rău, a judecăţilor la adresa aproapelui este lipsa de ocupaţie, lenea, nu ne vom mulţumi să spunem în spovedanie că am vorbit de rău pe alţii, ci vom mărturisi că aceasta am făcut-o din pierdere de timp, şi ne vom hotărî să folosim timpul în lucruri utile, iar seara ne vom examina şi asupra felului în care ne-am îndeplinit, în cursul zilei, hotărârea luată în mărturisire şi reînnoită zilnic. Sau, dacă la originea bârfelilor stă mândria, care-l face pe om să se preţuiască mai mult decât este, spunând ca fariseul: “***Doamne, mulţumescu-ţi că nu sunt la fel cu ceilalţi oameni*** (…)”, atunci nu ne vom mulţumi să mărturisim, pur şi simplu, că am vorbit de rău, ci vom adăuga că am făcut-o din trufie, şi ne vom hotărî să ne examinăm insistent asupra acestui punct, spre a ne cunoaşte mai bine propriile slăbiciuni, pentru a le combate energic; iar când vom fi ispitiţi să judecăm pe alţii, vom pune peste ei vălul propriilor noastre scăderi, pentru ca, privind, să nu vedem decât păcatele noastre, şi vom lăsa toată judecata, privitor la semeni, pe seama lui Dumnezeu, singurul judecător negreşelnic. Apoi, în tactica împotriva păcatului vom concretiza, vom particulariza atacul. Nu ne vom mulţumi să ne spunem în general: voi fi mai bun, mă voi feri de păcat; ci vom zice: voi face acest lucru, în aceste împrejurări, cu aceste mijloace, avându-l de model pe Iisus, autorul desăvârşirii mele, modelul smereniei, răbdării, îngăduinţei, lepădării de sine, iertării.

Procedând cu statornicie în felul acesta şi, bineînţeles, intrând în scaunul Sfintei Spovedanii cu dispoziţiile sufleteşti cerute, această Taină nu va întârzia să-şi arate, în viaţa noastră de fiecare zi, roadele aşteptate. De fiecare dată, ea va fi o urcare pe o nouă treaptă, pe urcuşul atât de anevoios al desăvârşirii creştineşti. Amin.

Pr. Vasile Florea - Predică la Duminica a XXXIV-a după Rusalii

Evanghelia acestei duminici ne prezintă parabola fiului risipitor, deşi la fel de bine am putea să o numim parabola tatălui îndurător. Învăţăturile acestei parabole sunt multe, una dintre ele fiind cu siguranţă şi necesitatea pocăinţei sincere. Analizând evanghelia acestei duminici. vedem că ea ne prezintă pe lângă frumoasa istorisire a întoarcerii fiului rătăcit şi un protest. Protestul este al fiului cel mare care vine acasă tocmai în toiul petrecerii organizate de tată cu ocazia reîntoarcerii fiului risipitor. Acest fiu este cel care are rolul secundar în această parabolă. Despre el spune evanghelia că "***s-a mâniat şi nu voia să intre***" (Luca 15,28). Protestul fiului cel mare este plin de emoţie, de mânie, de gelozie şi de invidie. Fiul cel mare trăieşte în interior supărarea şi mânia şi acest lucru ajunge cunoscut şi tatălui. El protestează sustrăgându-se participării la această petrecere organizată pentru fratele său, sustrăgându-se comuniunii cu tatăl şi fratele său. Parcă ar dori să spună: "Până aici. Cu ceea ce se întâmplă aici nu sunt de acord". O reacţie umană, spunem noi, care ni se pare şi nouă cunoscută din viaţa de zi cu zi.

Şi totuşi nu este oare mai comod să laşi de la tine decât să protestezi atunci când ceva nu îţi convine? Sau nu este mai uşor să te duci într-o cameră şi să te încui acolo pentru a evita conflictul decât să spui pe nume lucrurilor care te deranjează şi te dezamăgesc? Iată că Evanghelia are foarte mult de a face cu viaţa de zi cu zi. ***Dar să vedem şi cum procedează tatăl în acest conflict iscat de fiul cel mare. El vine şi se adresează fiului, se apropie de fiu. Tatăl constată că fiul nu vrea să vină înăuntru, îl abordează pe fiu şi cu siguranţă că a găsit cuvintele potrivite care l-au făcut pe fiul cel mare ca să-şi deschidă sufletul tatălui şi să-i spună ceea ce-l nemulţumeşte: sentimentul că este dezavantajat. "Fratele meu este totul***

pentru tine – eu nu semnific nimic. Şi eu vreau să fiu iubit de tine". Şi acest protest se poate transforma aşadar într-o împăcare cu tatăl. "***Fiule, tu totdeauna eşti cu mine şi toate ale mele ale tale sunt***" (Luca 15,31).

Evanghelia acestei duminici este o evanghelie a împăcării dar şi o evanghelie care vrea să ne transmită necesitatea dezvoltării unei culturi a protestului împotriva a ceea ce nu ne convine în viaţa de zi cu zi.

Iisus Hristos a protestat adesea. Să ne amintim doar de câte ori a protestat împotriva învăţătorilor de lege folosind adesea cuvintele "vai vouă!", sau să ne amintim de răbufnirea avută faţă de comercianţii din templul din Ierusalim. Toate aceste proteste ale lui Iisus sunt pentru noi exemple ale felului în care El a dorit şi doreşte să deschidă oamenilor ochii şi urechile pentru suferinţa şi nevoile semenilor lor, pentru ceea ce este esenţial în viaţă, şi să ne arate necesitatea unei relaţii personale cu Dumnezeu. Pe noi trebuie să ne impulsioneze să protestăm atunci când vedem că se face nedreptate şi se suferă din cauză că nu există condiţii propice pentru o viaţă umană demnă. ***Această parabolă mai doreşte să ne înveţe şi cum trebuie să reacţionăm atunci când se nasc conflicte. Ne îndeamnă să procedăm asemenea tatălui, să ne apropiem de ceilalţi, să-i ascultăm, să vedem ce au pe suflet şi astfel să reacţionăm cu înţelegere şi să restabilim înţelegerea.***

Parabola acestei duminici face trimitere şi la relaţia dintre om şi Dumnezeu. În nevoile noastre, în momentele în care protestăm împotriva oamenilor şi a lui Dumnezeu, în clipele în care nu mai simţim ajutorul şi asistenţa lui Dumnezeu în viaţa noastră, să fim siguri că Dumnezeu a ieşit deja în întâmpinarea noastră şi asemenea tatălui din evanghelia de astăzi are un cuvânt plin de consolare şi de iubire pentru noi: **"Fiul meu/fiica mea, orice ar fi, orice nelinişti ai, indiferent de ceea ce te face să protestezi în această lume să fii sigur: TU îmi aparţii".**

Amin.

Pr. Olimpiu Todorean - Duminica Fiului risipitor

Iubiţi credincioşi, cea de a treia parabolă, cunoscută ca a Fiului Risipitor, a treia căci urmează în Evanghelie după altele două, cea cu oaia rătăcită şi cu drahma pierdută, ar trebui să o numim parabola Tatălui milostiv, pentru că El este Tatăl ceresc, cel care domină scena şi actualizează modul său de a fi şi de a acţiona, schiţat de data aceasta, prin parabolă de către Iisus.

La cererea unuia dintre cei doi fii: "***Dă-mi partea de avere care mi se cuvine***" tatăl împarte averea între cei doi şi, respectând libertatea fiecăruia, chiar dacă se întristează şi este preocupat, îl lasă pe cel mai tânăr să plece de acasă.

Momentul plecării semnalează începutul aşteptării. O aşteptare lungă – ne putem imagina cu uşurinţă – dar plină de speranţă. Şi de rugăciune. Şi de încredere în intervenţia Omnipotentului.

Risipitorul, în ceea ce-l priveşte, neexperimentat fiind, cheltui totul; nu numai banii obţinuţi din vinderea bunurilor primite, ci se distruge pe sine însuşi: cade în nevoi, sfârşeşte prin a deveni pe păzitor de porci şi suferă de foame. Amintirea tatălui, a "tatălui meu" precizează Evanghelia, îi revine, în sfârşit, în minte cu putere şi cu claritate. În fapt, el se gândeşte la tatăl, ca la unul ce distribuie salarii şi porţii de mâncare: argaţii "***sunt îndestulaţi cu pâine, iar eu mor aici de foame***".

Umilitoarea situaţie în care se găsea l-a constrâns să reflecteze şi, aşa cum spune Evanghelia, "să-şi vină în fire", chiar dacă este departe de adevărata convertire. Atenţia sa este îndreptată, mai mult decât spre tatăl, spre satisfacerea unei exigenţe

primare: foamea, un punct de plecare nu prea entuziast spre convertire, am zice noi. De fapt este o consecinţă a raţionamentului său, nimic mai mult. Se gândeşte la un tată, dar la un tată făcut după imaginea sa şi potrivit micilor săi parametri. Recunoaşte că s-a comportat într-o manieră nedemnă pentru un fiu şi se gândeşte să mărturisească acest lucru:"***Nu sunt demn să mai fiu chemat fiul tău***"; se hotărăşte să se reîntoarcă acasă, dar nu ca fiu, ci pentru a presta un serviciu de argat: "***Fă-mă ca pe unul dintre argaţii tăi***"; îşi asumă responsabilităţile sale: "***Am păcătuit înaintea cerului şi faţă de tine***", dar nu se gândeşte la bătăile inimii unui tată, la iertarea lui şi, cu atât mai puţin, la reabilitarea sa.

Tatăl, în schimb, continuă să sufere, să iubească şi să viseze. Trăia numai cu speranţa reîntoarcerii fiului. S-a obişnuit să scruteze drumurile de acces în localitate. Atunci când, în sfârşit, îl vede, alergând şi, cu toată depărtarea, l-a recunoscut,"***i s-a făcut milă şi, alergând, i-a căzut la gâtul lui şi l-a sărutat***". Bătrânul tată mai are încă forţa, nu numai de a merge repede, ci chiar de a alerga. Agăţat de gâtul fiului, dă drumul iubirii, tandreţei, sentimentelor paterne. A fost aşa cum l-ar fi generat a doua oară: "***Acest frate al tău, îi va spune celui mai mare, a fost mort şi a înviat, pierdut a fost şi s-a aflat***".

Fiul, în ceea ce-l priveşte îşi face "mea culpa", dar în acea îmbrăţişare simte şi că s-a regăsit pe sine însuşi, nu atât ca păcătos, cât ca un fiu nou şi a început să înţeleagă ce înseamnă să ai un tată: haina cea mai frumoasă, inel, încălţăminte, viţelul cel gras, banchet, sărbătoare, toate sunt semnele unei reabilitări adevărate, a unei iertări totale, a unei iubiri gratuite. Îşi va aduce aminte de acestea pentru tot restul zilelor sale şi va acţiona în consecinţă: va fi atent, va intui dorinţele tatălui, îl va iubi cu faptele vieţii.

Parabola nu se sfârşeşte aici. Alături de figura fiului risipitor şi reabilitat de iubirea tatălui, se ridică figura conturbatoare a fratelui mai mare, un om cu inima aridă, rece şi dăruit în totalitate observării legii: "***Niciodată nu ţi-am încălcat porunca***". Un om care, închis în mica sa lume, nu a suferit şi nici măcar nu a participat la durerea tatălui pentru fuga fiului: "Acest fiu al tău". Un om care îndrăzneşte să-l acuze pe tatăl său de imparţialitate şi nedreptate: "Ţi-a mâncat averea cu desfrânatele, pentru el ai înjunghiat viţelul cel îngrăşat". Un om care nu a înţeles nimic din viaţa de familie. Un om care îndrăzneşte să-i facă reproşuri tatălui: "Niciodată nu mi-ai dat un ied".

Dar tatăl rămâne tată şi pentru el şi, atunci când slugile îi spun că acesta s-a "mâniat şi nu voia să intre", iese să-l roage şi să-i prezinte adevăruri simple dar evidente, plecând de la iniţialul "fiule", continuând cu constatarea: "***Tu***

întotdeauna eşti cu mine şi toate ale mele sunt ale tale” sfârşind cu motivarea, parcă scuzându-se: fratele tău era mort…era pierdut…. Nu cunoaştem dacă aceste cuvinte au făcut o breşă în inima fratelui mai mare. Ceea ce este sigur e că tatăl se oferă şi lui cu aceeaşi forţă a iubirii.

Iubiţi credincioşi,

Tatăl nostru cel Ceresc

- *este ca şi Păstorul care aleargă după oaia rătăcită şi, când o găseşte, o pune pe umerii săi, identificându-se cu durerile şi problemele sale, cu preocupările şi neliniştile inimii sale.*
- *Este ca şi gospodina care întoarce casa cu susul în jos pentru a găsi drahma pierdută şi simte nevoia ca toate vecinele să se bucure împreună cu ea de găsirea ei.*
- *Este ca şi tatăl care lasă fiul imatur să facă experienţe şi care, odată întors acasă, nu îl supune interogatoriilor, nu îi reproşează şi nu-i aminteşte de ofensele primite, ci îi restituie dreptul şi demnitatea, mai mult, face o sărbătoare cu banchet, muzică şi dans.*
- *Este Tatăl care lucrează tot timpul, pentru ca nici unul din fiii săi să nu se piardă şi toţi să trăiască în fericirea şi plinătatea iubirii sale.*
- *Este Tatăl care, pentru a nu pierde pe fiul cel mare, iese să-l roage să intre şi îl ajută să raţioneze pentru a înţelege că “**trebuia să ne bucurăm şi să ne veselim**”.*

Este Tată, dar este şi Mamă. Papa Ioan Paul I, numit şi “Papa surâsului”, în cea de a doua dintre cele 4 audienţe din septembrie 1987, a sintetizat admirabil acest lucru: “Dumnezeu este tată, şi mai mult, este mamă”. Apoi a explicat: “Dumnezeu are atât de multă afecţiune faţă de noi precum o mamă faţă de fiii ei”.

Dumnezeul nostru este un Tată al bunătăţii şi milostivirii şi nutreşte o afecţiune paternă şi maternă în acelaşi timp faţă de toţi. Cu o condiţie: să ne deschidem Lui şi să recunoaştem că avem nevoie de această milostivire. La fel ca Pavel, care a recunoscut că a fost “un hulitor, un persecutor şi un violent”. Cine poate să spună că este fără de nici un păcat? Nu suntem oare cu toţii ispitiţi să ne construim un idol?

Nu mă gândesc la păcate mortale, la droguri şi violenţă, la pedofilie şi violuri, la tâlhării sau asasinate. Dar cine dintre noi nu a ars câteva boabe de tămâie egoismului şi avantajului, geloziei şi invidiei, minciunii şi lenei? Cine dintre noi nu a fost, cel puţin uneori, preocupat, mai mult decât a fi cu adevărat, a arăta că este

drept, că este un om de bine? Cine dintre noi nu a fost uneori, ca şi fratele mai mare, înfumurat şi rece, închis în faţa exigenţelor şi nevoilor altora, puţin sau chiar deloc deschis problemelor din familie?

Cu toţii, nici unul nu este exclus, trebuie să ne cerem iertare Tatălui Ceresc, toţi trebuie să tragem o învăţătură din experienţa apostolului Pavel şi să spunem împreună cu el: ***"Iisus Hristos a venit în lume pentru ca să-i mântuiască pe cei păcătoşi, dintre care cel dintâi sunt eu".*** Amin.

IPS Ioan Ploscaru - Duminica Fiului risipitor

Duminica aceasta este numită după evanghelie Duminica Fiului Risipitor. Este pusă special în acest timp, pentru ca toţi credincioşii să facă o bună spovedanie înainte de începerea Postului Mare. Astăzi voi vorbi despre fiul risipitor, apoi despre două femei păcătoase care s-au convertit: Maria Egipteanca şi Pelagia.

Pilda cu fiul risipitor este foarte cunoscută. Un om avea doi fii şi le-a împărţit averea. Cel mic s-a dus într-o ţară străină, unde a risipit toată averea în beţii şi desfrâu. Nu scrie în Evanghelie cât a stat în acea ţară străină, doar că după ce a cheltuit averea, a ajuns să pască porcii şi să mănânce roşcove şi resturi din hrana porcilor. Să înţelegem la ce umilinţă a ajuns, căci pentru evrei porcii erau consideraţi animale spurcate, iar el, viţă de rege, să ajungă în starea aceea, era o mare ruşine. După un timp, el a început să gândească la situaţia lui atât de înjositoare şi să-şi zică: "***Câţi argaţi are tatăl meu care trăiesc în mare belşug, iar eu aici mor de foame. Scula-mă-voi şi mă voi duce la tatăl meu, îl voi ruga să mă primească ca pe un servitor, căci nu mai sunt vrednic să mă numesc fiu***" (Lc. 15, 17-19).

Fiul a plecat spre casa tatălui, acesta l-a primit cu mare bucurie, l-a iertat şi a pregătit mare ospăţ de bucuria revederii. În timpul acesta, a venit fiul cel mare de la munca câmpului, a văzut mari pregătiri în casă. Când a auzit că a venit fratele său cel mic, nu a voit să intre, dar tatăl i-a ieşit în întâmpinare. Fiul a spus: "*Tată, să-mi fie martor Dumnezeu, eu am fost ascultător totdeauna, am lucrat, dar niciodată nu mi-ai dat măcar un ied să petrec cu prietenii mei, iar când a venit fiul tău [nu spune fratele meu], ai tăiat viţelul cel gras şi ai făcut ospăţ mare, cu pompă şi risipă*".

Tatăl i-a răspuns: "*Fiul meu, nu fi supărat, căci toate ale mele ale tale sunt. Că nu ţi-am dat niciodată miei din turmă, nu a fost pentru că nu te-am iubit, ci ca să nu devii şi tu risipitor. Iartă pe fratele tău şi vino în casă*". Fratele cel mic, când a văzut pe fratele său, i-a cerut iertare, iar fratele cel mare a zis: "*Poate firea mea geloasă te-a făcut să pleci, căci tatăl pe tine te iubea mai mult, dar să ne împăcăm*". Şi s-au îmbrăţişat spre bucuria tatălui lor. Iisus încheie această frumoasă pildă spunând că mai mare bucurie se face în cer pentru un păcătos care se întoarce, decât pentru 99 de suflete care nu au nevoie de pocăinţă. Deşi lucrul acesta nu este întocmai, pentru că Dumnezeu nu se bucură de un păcătos mai mult decât de 99 de sfinţi, care totdeauna fac voia Sa, în general omul se bucură mai mult de ceea ce este nou, decât de ce este vechi.

În acelaşi context, Iisus spune şi pilda cu oaia pierdută. Păstorul, când pierde o oaie, lasă pe cele 99 de oi singure şi merge s-o afle pe cea pierdută. După ce a găsit-o, se bucură mai mult decât pentru cele 99 de oi care nu s-au rătăcit.

Maria Egipteanca a trăit în Egipt, la sfârşitul sec. IV. De la vârsta de 12 ani a trăit în desfrâu timp de 17 ani. Odată a auzit că se face un pelerinaj la Ierusalim, pentru a se închina la crucea Domnului. Maria a hotărât să meargă şi ea. S-a urcat pe corabie, dar nu avea bani să plătească călătoria; aşa că s-a dat mateloţilor şi celor care lucrau pe corabie, căci pe ea nu o atrăgea evlavia, mergea la Ierusalim mai mult pentru a se distra. Ajungând la Ierusalim, a voit să intre cu ceilalţi pelerini în Biserica Sfântul Mormânt, dar în faţa ei era un zid invizibil; nu putea trece, nu putea nici să-şi mai mişte picioarele, ceva o ţinea.

Alături de intrare era o icoană a Maicii Sfinte. Deodată a simţit că trebuie să se roage şi i-a spus Maicii Sfinte: "Maică Sfântă, dacă tu mă ajuţi să intru în biserică, îmi schimb viaţa". Deodată a simţit că prinde puteri şi a intrat în biserică, unde şi-a plâns cu multe lacrimi păcatele. A auzit o voce în suflet care i-a spus: "Dacă vei trece dincolo de Iordan, vei găsi o mare bucurie". Maria a luat trei pâini, s-a îmbrăcat într-o haină groasă de lână şi a pornit spre Iordan.

În pustiul Iordanului s-a hrănit cu rădăcini, lăcuste, miere sălbatică şi a stat aici 47 de ani, făcând rugăciuni de pocăinţă pentru viaţa păcătoasă pe care o dusese înainte. După 47 de ani, un călugăr cu numele Zosima, de la o mănăstire din Iudeea, a mers în pustiu să împărtăşească pe pustnicii care locuiau acolo. Deodată în faţa lui a apărut o femeie slabă, neagră, dezbrăcată, cu părul lung, care i-a spus: "Părinte Zosima, lasă-mi mantaua să mă acopăr, ca să-ţi pot vorbi". Părintele i-a lăsat mantaua şi s-a îndepărtat. Femeia-pusnic s-a învelit în mantaua călugărului apoi i-a vorbit: "Eu sunt Maria din Egipt". I-a povestit

toată viaţa ei, cum s-a retras în pustie de 47 de ani pentru a face pocăinţă. S-au rugat împreună "Tatăl nostru", timp în care Maria se ridica de la pământ. Călugărul a voit să i se închine, căci o credea sfântă, dar ea a spus să nu facă aceasta, pentru că poartă cu el Sfânta Taină, pe Iisus. Zosima a rămas mirat cum îi ştia numele şi că poartă cu el Sfânta Taină. Preotul a spovedit-o, a cuminecat-o şi a promis că la anul viitor, în Joia Mare, va veni iarăşi s-o împărtăşească.

În anul următor a venit întocmai cum a promis. El a văzut că ea trecea Iordanul, făcând o binecuvântare cu mâna, iar apele se retrăgeau. Ea l-a rugat să mai vină după câteva zile. Călugărul a venit, dar a găsit-o moartă. El a voit să sape o groapă pentru a o înmormânta. Fiind bătrân, nu a putut, dar a apărut un leu care a săpat groapa, purtându-se pe lângă Zosima ca un miel. După ce au îngropat-o, leul s-a îndepărtat liniştit. Din viaţa acestei sfinte putem vedea cât de mult doreşte Iisus întoarcerea păcătoşilor.

Vă îndemn ca nici unul să nu rămână nespovedit şi cuminecat. Noi nu trebuie să mergem în pustiu, ci vom găsi totdeauna un preot în apropiere, care ne poate da dezlegarea şi ne pregăteşte să primim pe Iisus în sufletul nostru.

O altă viaţă de penitentă este viaţa Sfintei Pelagia, o fată din Antiohia care a trăit pe la anul 390. Era foarte frumoasă şi avea mulţi curtezani. Fiind bogată, se împodobea cu tot felul de bijuterii şi stofe scumpe, atrăgând privirea celor care o întâlneau.

Episcopul Nonus a întâlnit-o şi, foarte mâhnit, s-a aruncat pe caldarâm, da cu capul de pământ şi striga: "Doamne, fii milostiv mie păcătosului. Uite cum această femeie pierde timpul să se îmbrace cu atâtea podoabe, să-şi vopsească părul, pleoapele, buzele, să cheltuiască atâţia bani pentru podoabe scumpe, parfumuri rare, brăţări, inele şi să caute atracţii păcătoase, iar eu fac atât de puţin pentru sufletul meu!". Pelagia a rămas pe gânduri. S-a dus la biserică şi a vorbit cu episcopul, s-a spovedit, şi-a schimbat viaţa. S-a îmbrăcat în haine bărbăteşti şi a trăit 31 de ani într-o peşteră pe muntele Măslinilor, în post şi pocăinţă.

Închei cu ***cuvintele Sfântului Augustin, care zice: "Mă tem de Dumnezeu care trece pe lângă mine!".***

Dumnezeu ne îndeamnă la sfinţenie oriunde am trăi şi oriunde am lucra. Harul lui Dumnezeu ne ajută permanent, să nu-i refuzăm şoapta de întoarcere şi pocăinţă, care ne duce la mântuire.

Amin!

Pr. Ioan Abadi şi Pr. Alexandru Buzalic - Duminica Fiului risipitor

Dacă am înţeles, prin pilda vameşului şi a fariseului, ce este rugăciunea, suntem chemaţi astăzi să descoperim iubirea şi îndurarea divină.

Dintre multele pilde ale lui Iisus Hristos pe care ni le prezintă Evanghelia, pilda despre fiul rătăcitor sau mai degrabă despre tatăl său minunat, poate fi socotită o "cântare a cântărilor" prin care se transpune îndurarea lui Dumnezeu faţă de om.

De câte ori am ascultat această pildă cu profundă mişcare interioară! De câte ori pe drumul greu de întoarcere ne-a luminat aceasta, asemenea unei stele care ne indică locuinţa părintelui, locuinţă deschisă permanent pentru noi! Despre această pildă s-a scris şi s-a predicat mult. Prin cuvintele acestei pilde, se face cunoscută întreaga învăţătură despre convertirea şi întoarcerea păcătosului spre Dumnezeu.

Se întorc, cei care s-au îndepărtat. De la descrierea îndepărtării omului de Dumnezeu îşi începe Iisus învăţătura şi tot de la aceasta suntem nevoiţi să începem şi noi.

Fiul cel tânăr din relatarea Evangheliei îi face cunoscut într-o zi tatălui său că părăseşte casa părintească. Pe lângă aceasta cere partea de moştenire care i se cuvine. Ce l-a condus la o astfel de situaţie neplăcută? Oare o iubire rănită? Sau poate naivitatea anilor tinereţii? Despre aceasta nu ne spune nimeni nimic. Tot aşa, nimeni nu ştie de ce, şi noi suntem atraşi de necunoscut, chiar dacă este presărat cu pericole neştiute. Fiecare distanţare de Dumnezeu are în sine ceva din aceste mistere, indiferent de împrejurările în care se desfăşoară.

Tatăl nu-şi întreabă fiul de ce vrea să plece, ci liniştit, oferă acestuia partea de moştenire care i se cuvine.

Dumnezeu are suficientă putere, ca să spună păcătosului care se îndepărtează de El: “nu”. Însă nu face acest lucru. Îi permite să se îndepărteze. Nu face nici măcar un gest pentru a ne ţine cu forţa lângă El. Ne respectă libertatea şi voinţa cu care ne-a înzestrat pe fiecare din noi. Oare nu-L doare inima în clipa despărţirii? Din nefericire păcătosul nu se întreabă acest lucru: face pasul peste prag căzând în idolatria desfrânării. Darurile pe care le-a primit de la Dumnezeu le pierde şi prin lipsa lor uită mai repede de El şi se duce mai departe, din ce în ce mai departe de Acesta. Dar cât de repede vine totuşi ceea ce în mod inevitabil este în firea lucrurilor : sfârşitul oricăror provizii nereîmprospătate şi apoi viaţa în lipsuri. Amărăciune, pustiu, singurătate, frică, remuşcări. Lumea fără Dumnezeu este o lume pustie, a revoltei şi a tristeţii. Din tronurile poleite ale fericirii deşarte, pe care le-a promis păcatul, fiul rătăcitor se coboară să pască porcii. Ce umilinţă şi decădere pentru un fiu al lui Israel, să ajungă să îngrijească un animal «necurat» şi interzis spre consum prin Legea dată lui Moise!

Dar omul îşi revine. Fiul risipitor cugetă în sine şi-şi spune: mă voi întoarce la Tatăl! Să privim la profunzimea motivaţiei acestei întoarceri. Conştientizarea propriului eşec, a unei experienţe amare în ceea ce priveşte neputinţa reparării răului prin propriile forţe – nu reprezintă încă pasul spre întoarcere la casa părintească. Întoarcerea începe atunci, când ochilor tulburaţi li se arată dintr-o dată speranţa: Tatăl. Chipul acestui părinte l-a luat odată fiul risipitor în fiinţa sa când a fugit. L-a purtat sub pleoapele sale închise, l-a dus în inima sa murdară, plină de nelinişte şi haos. Nu o dată sau de două ori, a încercat să-l uite. Nu a reuşit. A văzut permanent, a simţit neîncetat că acolo departe a rămas cineva care îl iubeşte. Cineva, care până în ziua de astăzi îl aşteaptă. Acest cineva – bătrân, tatăl cu părul cărunt, cu o inimă profund simţitoare, se întoarce astăzi spre cel care se întrevede în zare, întors de la turma de porci, venit de departe, din pământ străin. Plin de iubire şi de respect pentru libertatea pe care ne-a dăruit-o, Tatăl nu-şi opreşte copilul, însă plin de grijă aşteaptă ca încercările să-l maturizeze; după primirea lecţiei pe care viaţa i-o dă fără cruţare aşteaptă să revină acolo unde iubirea paternă îi iese în întâmpinare fără încetare.

Eva Lavallière, o artistă renumită, în perioada în care a trăit, a cunoscut în tinereţele sale toate plăcerile deşarte ale acestei lumi. Răpise inima şi mintea multor prinţi, care îi făcuseră daruri de nepreţuit: maşini luxoase, palate, coroane de aur înfrumuseţate cu diamante şi multe altele. Eva Lavallière se credea cea mai bogată, cea mai iubită şi cea mai fericită femeie din lume. Dar

ceea ce este lumesc este şi trecător. Aşa şi fericirea Evei. Dintele timpului mai răpise din frumuseţea şi farmecul ei. Eva şi-a dat seama că era cea mai nefericită fiinţă din lume. Şi-a împărţit averea săracilor şi a hotărât să intre în mănăstire, dar nu a fost primită din cauza sănătăţii sale precare. A murit departe de farmecele Parisului, săracă, uitată de toţi, neavând lângă ea decât pe fiul ei ilegitim şi o bătrână necăjită. A murit ca o creştină, practicantă, murmurând în ultimile clipe de viaţă: "O deşertăciunea deşertăciunilor şi toate sunt deşertăciune, afară de a te închina lui Dumnezeu şi a-I servi numai Lui".

Care dintre noi ar avea curajul – după o viaţă păcătoasă plină de rătăciri, după risipirea pasivă a multor daruri şi haruri – să se gândească la o întoarcere spre Dumnezeu. ***Dumnezeu este Cel, care se duce după păcătos pentru a-i oferi acestuia mâna, atunci când el doreşte să se prindă de ea.*** În pilda păstorului bun, care se duce să-şi caute oaia pierdută (vezi Luca 15, 4-7), Iisus Hristos ne spune acest lucru. Fără un astfel de ajutor al mâinii întinse spre noi, nici un fiu sau fiică risipitoare nu ar avea curajul să spună: "***Sculându-mă, mă voi duce la Tatăl meu***" (Luca 15, 18).

Pentru acest tânăr drumul convertirii nu este deloc uşor. Multe zile rătăceşte desculţ, înfometat şi însetat, prin soarele arzător al pustiului. Poartă în el conştiinţa propriei sale vinovăţii, regretul pentru ceea ce a pierdut, dar şi speranţa unei noi vieţi. Nu există o ispăşire sau convertire adevărată fără o astfel de postură: fără combaterea din sine a propriului trecut păcătos, fără distanţarea de acesta prin voinţa îndreptării, fără fuga de locurile, persoanele şi ocaziile care au dus la căderea noastră. Nu există o adevărată ispăşire, înainte de toate, fără recunoaşterea propriei vinovăţii în faţa sfinţeniei şi îndurării lui Dumnezeu. ***Cei care se convertesc sunt datori să creadă, că în urma păcatelor lor, vor afla acolo, unde se îndreaptă, uşile deschise şi mâinile părinteşti întinse spre ei.***

Întâlnirea fiului risipitor cu tatăl său are loc mai devreme decât s-ar fi aşteptat. Tatăl nu s-a închis în casă, ci i-a ieşit în întâmpinare. De unde a ştiut, că fiul se va arăta? Este de înţeles faptul, că zilnic a aşteptat acea clipă şi s-a pregătit pentru acest moment. Numai drumul convertirii este lung şi dificil, în timp ce iubirea nu conteneşte. În realitate păcătosul nici nu observă, când se află în braţele Tatălui.

Fiul se întoarce şi mărturiseşte: "***Tată, am greşit la cer şi înaintea Ta şi nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul Tău***" (Lc. 15, 21).

O "mărturisire a păcatelor" este necesară. Nu pentru Dumnezeu, care cunoaşte întru totul inima omului, ci pentru noi înşine, ca să călcăm pe orgoliile şi falsa

pudoare a egoismului uman. Încercarea enumerării propriilor păcate face ca acestea să înceteze de a mai fi confuze, având un conţinut, număr, greutate şi un nivel bine determinat în ceea ce priveşte răul moral înfăptuit. După descoperirea păcatului, omul devine conştient de adevăratul său duşman şi poate lupta împotriva lui. Cel convertit se recunoaşte pe sine prin fiecare faptă comisă, pentru fiecare din acestea îi pare rău, fiecare îi produce ruşine, de fiecare doreşte să se dezică în mod radical. Este fericit atunci când vede cum tot ce până atunci i-a distrus viaţa, se aprinde şi dispare fiind mistuit de bunătatea şi îndurarea lui Dumnezeu.

În Sacramentul Mărturisirii recunoaşterea păcatelor este dictată mai întâi de toate de voinţa lui Hristos, care în mod vizibil se întâlneşte cu păcătosul, prin intermediul omului îndreptăţit chiar de El – preotul. Preotul, înainte de a oferi dezlegarea păcatelor, este dator să le identifice, pentru ca să-l conducă pe cel vinovat în faţa lui Dumnezeu, Tatăl iubitor. Cel care nu este încă vrednic, se cuvine a fi pregătit în modul cel mai corespunzător pentru a se întâlni cu îndurarea lui Dumnezeu. Dar, după ce îşi întinde mâna asupra celui convertit şi-i spune: "îţi iert şi te dezleg de toate păcatele tale" nu mai este numai gestul lui, ci Tatăl îl ia în braţe, pe fiul risipitor convertit şi revărsând în marea uitării toate păcatele lui, îl învăluieşte cu totul în inima Sa. Într-o clipă se schimbă totul. Cel gol primeşte îmbrăcăminte şi încălţări. Tot ceea ce am pierdut prin păcat se întoarce din nou la noi şi aceasta nu numai după ce am făcut ani de penitenţă şi ispăşire, ci imediat, din momentul convertirii noastre. ***Tatăl nostru are o inimă largă şi este un Domn neîntrecut în iubire şi generozitate. Atunci când iartă, o face pentru binele nostru. Ne înzestrează cu tot ceea ce are.***

Din acele momente întreaga casă este cuprinsă de armonie şi de voie bună; Bucuria tatălui pentru reîntoarcerea fiului, a servitorilor şi a prietenilor. Hristos spune că ***se bucură şi îngerii din ceruri, atunci când un păcătos se întoarce*** (vezi Luca 15, 7). Această bucurie o împărtăşeşte aici pe pământ însăşi Biserica, comunitatea vizibilă a credincioşilor. Şi aceasta organizează ospăţul. Invită la masa Euharistică pe toţi. Precum păcatul nu este niciodată o lucrare în exclusivitate individuală, ci un mod oarecare de întinare care umileşte şi întristează întreaga familie a Domnului, aşa şi convertirea încântă şi-i bucură pe toţi. Se cuvine să ne bucurăm şi să luăm loc la masă, căci acest frate al nostru a murit, dar s-a reaflat.

Păcat că nu se termină pilda fiului risipitor din Evanghelie în aceeaşi notă a bucuriei. Este regretabil că acolo se mai află un frate care întorcându-se de la îndeletnicirile sale, devine trist, apăsat şi invidios, faţă de fratele său, interpretând totul prin prisma dreptăţii din litera legii şi nu a iubirii. Dar aşa se întâmplă şi cu noi. Cât de dispuşi am fi fost să-i trimitem în infern pe fraţii noştri care au păcătuit.

Cât de greu este să ne împăcăm cu ideea că aceştia, după o viaţă păcătoasă, vor fi odată împreună cu noi în ceruri. Graţia lui Dumnezeu se varsă asupra tuturor, iar iubirea mântuitoare, universală, face ca ploaia să se reverse şi asupra celor drepţi ca şi asupra păcătoşilor. În egoismul nostru ne considerăm îndreptăţiţi şi am dori un paradis numai pentru noi şi cei dragi din anturajul nostru. Ori mântuirea este universală, prin Hristos primind mântuirea toţi cei care au făcut binele ascultând de Dumnezeu, chiar dacă circumstanţele istorice şi culturale i-au făcut prizonieri unor Biserici locale dezbinate sau chiar ai păgânismului. Din fericire, casa la care se întoarce cel convertit nu este a noastră fiind nefăcută de mâini omeneşti, iar Tatăl dispune pe cine primeşte şi găzduieşte în ea.

Prin urmare, să înţelegem ultima scenă din pilda Evangheliei. Să rămânem în climatul reconcilierii şi al bunei înţelegeri. Această duminică în care se vorbeşte despre fiul rătăcit, se mai numeşte şi duminica Laetare, adică duminica bucuriei.

Dacă am reuşit asemenea vameşului să ne recunoaştem slăbiciunea şi am cutezat să ne ridicăm privirea spre cer, să nu uităm că Dumnezeu este Tatăl iubitor care ne iubeşte şi ne iese în întâmpinare pentru a ne conduce în Împărăţia Sa.

Rugăciune

Cine şi cum am fost? Oare a fost vreo faptă de-a mea bună, sau dacă nu faptă, vreun cuvânt, ori poate vreo dorinţă? Tu însă Doamne, eşti bun şi îndurător, iar mâna Ta a venit în ajutorul meu, ridicându-mă din prăpastia morţii şi din stricăciunea inimii mele. Acest lucru s-a întâmplat ca urmare a faptului că nu am mai dorit ceea ce am vrut cândva, ci am dorit ceea ce a fost voinţa Ta.

Te voi iubi Doamne, Îţi voi aduce mulţumiri şi voi mărturisi Numele Tău, pentru că m-ai iertat de atâta rău şi de nevrednicia faptelor mele: datorită harului şi îndurării Tale, nu am comis atâtea păcate şi am reuşit să evit multe lucruri rele. Recunosc, că totul mi-a fost iertat, chiar şi răul pe care l-am comis cu propria mea voinţă.

Cine oare dintre oamenii care-şi recunosc slăbiciunile lor îşi poate atribui puritate şi nevinovăţie, iubindu-Te în acest fel mai puţin? Nimeni! Căci cu toţii avem nevoie de îndurarea Ta, prin care ierţi toate păcatele celor, care se întorc la Tine… Suntem cu toţii datori să Te iubim atât de mult, căci Celui ce m-a eliberat dintr-o aşa de mare strâmtorare a păcatelor, îi sunt dator să-I răspund cu toată iubirea mea fiindu-I totodată şi recunoscător. Amin. (După Sfântul Augustin)

Predica Pr. Alexandru - Duminica Fiului risipitor

Iubiţi creştini, povestea Fiului risipitor este probabil cea mai cunoscută pildă evanghelică; s-au scris cărţi şi romane cu acest titlu, ba mai mult, s-au făcut şi filme pe această temă. Cu toate acestea, noi o citim iarăşi şi iarăşi, în fiecare an, în cea de a doua Duminică a Triodului, şi de fiecare dată descoperim noi învăţături folositoare.

Sfântul evanghelist Luca, ne descrie foarte concis cum s-au petrecut lucrurile: un tată avea doi fii, iar cel tânăr a venit într-o zi şi i-a spus: "***Tată, dă-mi partea ce mi se cuvine din avere. Şi el le-a împărţit averea***." Apoi fiul a plecat într-o ţară îndepărtată, unde şi-a risipit averea, "trăind în desfrânări".

Nu ni se spune dacă tatăl a insistat sau nu, ca fiul să rămână, deşi ne putem da seama cu uşurinţă că el ar fi vrut să stea. Ştim însă că fiul a cerut, iar tatăl i-a îndeplinit dorinţa. "Ţară îndepărtată", există sau a existat poate şi în inimile noastre la un moment dat, pentru că tentaţiile lumii acestea au existat dintotdeauna, mai ales pentru tineri, iar libertatea pe care o alegem uneori, este de fapt libertatea de a ne rătăci şi de a umbla după plăceri ce ne crează o falsă senzaţie de fericire.

După o vreme însă, după ce şi-a risipit averea, lucrurile au devenit grele, iar mirajul fericirii departe de casă s-a risipit, iar tânărul şi-a dat seama că a greşit.

Iubiţi creştini, greşeala făcută de acest tânăr, este repetată de generaţii şi generaţii de oameni, deşi am fost preveniţi de atâtea ori. Câţi dintre noi n-am auzit pe părinţi spunându-ne "nu pune mâna pe plită, că te arzi" şi noi tot am pus-o? ***Există o***

tendinţă pe care o avem cu toţii de a nu asculta şi ne încăpăţânam să credem că ştim noi ce este bine.

Iată poate una din cele mai clare explicaţii a greşelii Fiului Risipitor, pe care ne-o da un ***Părinte Filocalic***:
"31. Nu te ruga pentru îndeplinirea dorinţelor tale, pentru că s-ar putea ca ele să fie împotriva voinţei lui Dumnezeu. Ci roagă-te aşa cum ai fost învăţat, spunând: facă-se voia Ta cu mine (Luca 22.42), pentru că El îţi vrea binele, pe când tu nu ştii întotdeauna ce este bine.
32. Adesea, când mă rugam, ceream ceea ce credeam eu că este bine, insistând cu cererile mele cu o încăpăţânare neînţeleaptă, fără să las pe El să întocmească lucrurile pentru mine, după înţelepciunea Sa. Iar după ce am obţinut ceea ce cerusem, mi-a părut rău, că nu am cerut ca să se facă voia Domnului cu mine, pentru că lucrurile mi s-au arătat a fi altfel decât crezusem eu".

Totuşi, acest tânăr uşuratic, aflându-se în sărăcie şi tristeţe, îşi dă seama de greşeala făcută şi o recunoaşte: "Am greşit" spune el.

- ***Şi acesta este primul pas - să ne recunoaştem greşeala şi să nu ne minţim pe noi înşine.*** Este poate prima condiţie a sănătăţii mentale, fără de care ne putem pierde total echilibrul şi ne rătăcim definitiv.
- ***Urmează al doilea pas, fără de care nu putem fi salvaţi, şi anume să ne recunoaştem greşeala şi faţă de cine am greşit***, aşa cum a făcut fiul întorcându-se acasă şi îngenunchind în faţa tatălui şi spunând: "Tată, am greşit".

Vânzătorul Iuda, şi-a dat şi el seama că a greşit, când a spus "am greşit că am vândut sânge nevinovat", dar nu a alergat la piciorul crucii să ceară iertare Mântuitorului, ci a orbecăit în întuneric şi a ajuns acolo unde duce disperarea şi rătăcirea, adică la sinucidere.

Cineva spunea că aceste două vorbe "am greşit" sunt cuvintele pe care le spunem cu cea mai mare greutate. Şi cred că este adevărat, dacă ne gândim numai la câte prietenii sau câte căsnicii s-au stricat pentru că una dintre părţi sau amândouă au refuzat să spună "am greşit".

Este o greşeală pe care o facem adesea din nebăgare de seamă, sau poate din superficialitate, dar care ne poate costa mult.

Aceeaşi greşeală, făcută însă din înfumurare şi pretinsă superioritate, o fac mai marii zilelor noastre, politicienii, oameni de stat, conducătorii militari, etc.

Câte sute de mii de vieţi omeneşti nu s-au pierdut în războaie pornite din ambiţii politice, pe care cei vinovaţi nu le-au recunoscut vreodată, şi în loc să spună "am greşit" şi-au căutat scuze şi justificări?

Câte greşeli militare care au cauzat victime, au fost recunoscute de generali sau de ofiţeri superiori? Mai mult, în ziua de astăzi, când se fabrică aşa-zisele "bombe inteligente", a trebuit să se inventeze şi termenul de "pagube colaterale", tocmai pentru a evita rostirea acestor două cuvinte "am greşit" şi a nu recunoaşte că "bombele inteligente" omoară o mulţime de oameni nevinovaţi.

De câte ori, aparatul judiciar (care de fapt nu este un aparat, ci o mână de oameni) nu a condamnat oameni nevinovaţi, iar când i-a eliberat nici măcar nu li s-a spus "ne pare rău, am greşit", ci "zi mersi că ţi-am dat drumul"? Este adevărat însă, că Dumnezeu Atotputernicul, poate întoarce şi un lucru rău în ceva pozitiv, iar mulţi dintre cei ce au fost închişi pe nedrept recunosc şi astăzi că în închisoare s-au apropiat mai mult de Dumnezeu şi au învăţat mai mult decât în libertate (îmi vin în minte cuvintele Părintelui Braga care spunea că la ieşirea din închisoare a sărutat patul în care a dormit atâţia ani de detenţie nemeritată).

Dar nu numai oamenii politici şi demnitarii au această greutate în a-şi recunoaşte greşelile şi de a spune "am greşit", ci şi oameni care sunt buni cunoscători ai Evangheliei, preoţi şi ierarhi deopotrivă.

Iată cum la începutul anului 2000, Vaticanul a publicat o scrisoare deschisă, prin care se dorea recunoaşterea unor erori făcute în ultimi două mii de ani. Printre altele se spunea că papalitatea "regreta marginalizarea unor biserici surori" care s-a repetat de-a lungul secolelor. Dacă se face cumva referinţă la anatemizarea Bisericii de Răsărit, pentru că nu a acceptat modificarea Crezului şi nu a refuzat dreptul preoţilor de a se căsători, sau dacă este vorba despre profanarea şi jefuirea bisericilor ortodoxe, în timpul cruciadelor sau atragerea/forţarea unor prelaţi răsăriteni de a părăsi Biserica Ortodoxă, şi multe altele, atunci termenul "marginalizare" este cel puţin superficial. Vedeţi dar cât de greu este a rosti "am greşit"?

Totuşi, acest fiu păcătos, din citirea de astăzi, a găsit puterea de a se întoarce la tatăl său şi de a spune "am greşit", iar tatăl l-a iertat deîndată şi a dat ordin să se înjunghie pentru el viţelul cel mai gras şi toţi să se veselească. Asemenea lui,

trebuie să facem şi noi, mai ales acum când ne aflăm la două săptămâni de intrarea în Postul mare, ***să ne recunoaştem greşelile şi să cerem iertare Domnului, dar şi tuturor celor faţă de care am greşit, curăţindu-ne astfel sufletele şi netezindu-ne calea spre Împărăţia lui Dumnezeu.***

Iubiţi creştini, s-ar părea că învăţăturile din această parabolă se opresc aici, la recunoaşterea greşelii, întoarcerea acasă şi primirea iertării. Dar nu este numai atât...

Vedem dar că fiul cel mare, care a stat la casa tatălui, a muncit din greu şi a fost ascultător, când a văzut cum tatăl său îl iartă şi îl primeşte pe fratele său mai mic, s-a mâniat şi i-a reproşat tatălui spunând: "Iată, atâţia ani iţi slujesc şi niciodată n-am călcat porunca ta. Şi mie niciodată nu mi-ai dat un ied, ca să mă veselesc cu prietenii mei. Dar când a venit acest fiu al tău, care ţi-a mâncat averea cu desfrânatele, ai înjunghiat pentru el viţelul cel îngrăşat."
Dar iată, că tatăl îi dă o lecţie de dragoste şi de milostivire, fiului cel mare, spunându-i că: "Trebuia insă să ne veselim şi să ne bucurăm, căci fratele tău acesta mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat".

Iată că, în citirea evanghelică de azi, putem vedea şi o paralelă cu cea din Duminica trecută, a Vameşului şi Fariseului. ***Fiul cel mare, care făcuse tot timpul voia tatălui şi muncise din greu, face exact greşeala fariseului, care credea că respectând legea, are dreptul să se considere mai bun decât celălat, mărindu-se astfel pe sine şi dispreţuindu-şi aproapele.***

Am putea zice că acest tată bogat, milostiv şi totodată înţelept, a avut de fapt doi fii plecaţi de lângă el: unul trupeşte şi altul sufleteşte, iar în acea zi fericită pentru el, amândoi s-au întors acasă şi au găsit calea cea bună, pe care o pierduseră de atâta timp.

Să învăţăm dar din greşelile celor doi fii şi să ne întoarcem şi noi la casa Tatălui nostru, mărturisindu-ne păcatele, spunând "am greşit", şi să sporim în iubirea şi înţelegerea celorlalţi, ca să ne facem vrednici de dragostea şi milostivirea Dumnezeiască, pentru a putea petrece vieţile noastre în pace şi bucurie sufletească.

În numele Tatălui, al Fiului şi al Sfântului Duh,Amin.

Pentru noi, risipitorii din Biserică. Arhim. Simeon Kraiopoulos ne face chemarea inconfortabilă de a ne scruta în profunzime pe noi înșine și a cerceta dacă suntem hotărâţi să ne întoarcem cu adevărat la Dumnezeu: “Unii se tem de faptul că sunt nevoiţi să facă acest salt în adâncul lor. Când văd tot acel haos din ei, se tem şi dau înapoi. Nu, nu trebuie să te temi!”

“Unii se tem de faptul că sunt nevoiţi să facă acest salt în adâncul lor. Se tem să vadă adâncul lor aşa cum este, să-şi scoată la suprafaţă subconştientul său să se scufunde în adâncul lor. Când văd tot acel haos din ei, se tem şi dau înapoi. Nu, nu trebuie să te temi! Să nu te opreşti până în momentul în care vei fi încredinţat pe deplin de această inutilitate a ta, până nu-ţi vii în sine, până nu-ţi vezi goliciunea, până nu vezi că nici dreptate nu ai şi că nici îndreptăţirea de sine, nici altele asemenea nu te mântuiesc…”

Arhim. Simeon Kraiopoulos, Taina mântuirii: Parabola părintelui mult milostiv

Cred că omilia noastră de astăzi, care este o continuare a celor spuse în duminicile trecute şi în care multe sunt legate de capitolul X al Epistolei către Romani, se potriveşte foarte bine să o legăm şi de parabola fiului risipitor, pe care am ascultat-o astăzi.

Cum am spus şi de dimineaţă, această pericopă evanghelică este inima întregii Evanghelii. Ar fi fost de ajuns, poate, această parabolă ca să cunoaştem dragostea lui Dumnezeu şi ce trebuie să facem ca să ne mântuim.

Se potriveşte, deci, această îmbinare, fiindcă apostolul Pavel le prezintă aici, aşa cum am spus, foarte simplu: Că de vei mărturisi cu gura ta că Iisus este Domnul şi vei crede în inima ta că Dumnezeu L-a înviat pe El din morţi, te vei mântui; căci cu inima se crede spre dreptate, iar cu gura se mărturiseşte spre mântuire (versetele 9-10). Pare foarte simplă mântuirea. Şi în toate predicile pe care le-am rostit până astăzi, plecând de la aceste versete, am încercat să vedem dificultatea acestei chestiuni şi cum, deşi pentru mulţi par grele lucrurile, din diverse motive, în definitiv sunt simple.

Iar acest lucru îl avem reliefat într-un mod cu totul special în pericopa de astăzi, a parabolei fiului risipitor, care este tâlcuită nu atât ca parabola fiului risipitor, cât a părintelui mult milostiv, deşi numele i-a rămas „Parabola Fiului risipitor“. Fiindcă în această parabolă este de fapt evidenţiată mila nemărginită a Tatălui Ceresc, a lui Dumnezeu Tatăl.

Să vedem un pic această pericopă, în legătură cu ceea ce s-a spus duminicile trecute. Zice deci parabola: Un om avea doi fii. Şi a zis cel mai tânăr dintre ei tatălui său: Tată, dă-mi partea ce mi se cuvine din avere. Şi el le-a împărţit averea. Fiul mai tânăr este necugetat. Aşa l-au arătat şi întâmplările. Că pe toate le-a făcut necugetat. Nici măcar nu îşi întreabă tatăl: „Ce mă sfătuieşti, tu ce zici? Eu m-am gândit aşa, dar vreau şi sfatul tău”. Ar fi putut zice: „Nu numai că îţi cer sfatul, ci, dacă tu consideri că nu trebuie să fac acest lucru, nici n-o să-l fac”.

Avem tendinţa de a fi autonomi

Aici este un aspect foarte fin. Omul, oricine ar fi, nu este lipsit de minte în mod întâmplător. Are în el situaţii care îl determină să fie aşa. Este păcătos. Şi asta e! Şi fie că vedem această chestiune ca pe o stare de păcat care a adus omul în pragul

inutilităţii, fie că o vedem ca pe rezultat al unor moşteniri genetice, concluzia este că omul are tendinţa să devină propriul său stăpân, nesupus, autonom, să trăiască după placul său, să fugă departe de părintele său; vrea să fugă şi să nu-l mai vadă. Este necugetat acest gând şi încă şi mai nesăbuită fapta că vrea să fugă departe de părintele său, ceea ce şi face în cele din urmă. Şi a ajuns acolo unde a ajuns - vom vedea în continuare. Dar nu putem să nu spunem că, poate şi dacă rămânea lângă tatăl său, ar fi mers prost lucrurile, aşa cum s-a întâmplat cu fiul cel mare. Şi nu este exclus ca fiul cel mare să nu mai fi păşit deloc în casă, după întoarcerea fiului risipitor.

Aşadar, poate că şi dacă fiul cel mic ar fi rămas lângă tată, tot rău mergeau lucrurile. Fiindcă, dacă ar fi trăit toată viaţa lângă părintele său, poate s-ar fi ofilit, din perspectiva relaţiei cu el, a iubirii faţă de el, a adevăratei comuniuni cu tatăl său.

Fiul cel mare pare şi el să fi avut tendinţa autonomiei: „Nu mi-ai dat niciodată nici măcar un ied să merg şi eu şi să mă veselesc cu prietenii mei!” De asta se plânge el. Auzi! În vreme ce toată problema era să rămână lângă tată. Acolo era comoara, acolo erau toate, acolo era adevărata sărbătoare. Totuşi, nu a înţeles acest lucru.

Poate că şi fiul cel mic, dacă n-ar fi plecat, ar fi rămas lângă tată în aceeaşi stare ca şi cel mare. Asta nu înseamnă că a făcut bine că a plecat. Deloc! Ce înseamnă, deci? Înseamnă că fiecare are în el stări, trăiri, moşteniri care îl sufocă, îl împing spre tendinţa de a deveni autonom, de a pleca departe. Oare nu asta face fiecare om? Îşi aminteşte de Dumnezeu doar dacă are nevoie. Altfel, pleacă departe de Dumnezeu.

Dacă va face ceea ce am spus duminicile trecute, omul nu va pleca departe. Am zis că este o nebunie ceea ce face fiul cel mic. Dumnezeu ne-a dat minte, ne-a dat raţiune, putem citi ceea ce este scris în Vechiul şi în Noul Testament, ceea ce au făcut apostolii, martirii şi, în general, toţi sfinţii lui Dumnezeu. Să le citim pe toate acestea, să ne luminăm şi să nu acţionăm după bunul plac al oricărei stări interioare a noastre. Mulţi sunt cei ce zic: „Aşa simt, nu pot să fac altfel”. Nu! Te laşi şi te ia valul. Nu că ai putea să faci altfel în timp foarte scurt.

Pot exista în noi stări pe care Dumnezeu le-a îngăduit să existe. În unii unele stări, în alţii altele. Şi a îngăduit, desigur, să existe şi patimi în viaţa noastră, din pricina acestor stări, tocmai pentru ca să vină pentru fiecare ziua binecuvântată în care se va întâmpla ceea ce s-a întâmplat în final cu fiul risipitor, fără să mai fim nevoiţi să plecăm departe, ci ducând lupta noastră lângă Dumnezeu.

Este fundamental, mai înainte de a trece printr-o încercare, să te gândeşti ca om al lui Dumnezeu

Fiul risipitor a dat ascultare gândului necugetat şi l-a pus în faptă: a luat partea din avere care i se cuvenea, ceea ce îi aparţinea, şi s-a dus departe, unde s-a dedat desfrâului până a ajuns să păzească porci. Dacă n-ar fi luat cele ce i se cuveneau, n-ar fi avut ce să cheltuiască şi nu s-ar fi distrus, nu ar fi ajuns la faza de a păzi porci şi, mai ales, de a nu se sătura din mâncarea lor; dacă nu ar fi avut loc acestea, poate nu ar fi ajuns să fie dezamăgit de propria-i deşteptăciune, de toate acestea pe care le credea importante, nu şi-ar mai fi lăsat sinele atras şi poate nu ar mai fi ajuns în pragul unei astfel de deznădejdi.

Venindu-şi în sine. Fiul risipitor şi-a venit în sine. Cum şi-a venit în sine? N-a fost în stare să-şi vină în sine mai înainte să plece? N-a putut. Nu fiindcă nu putea la modul real, ci fiindcă acesta este omul! Aşa este!

Reiau: putem şi noi astăzi, de pildă, să cercetăm, să citim, să ascultăm, să vedem în Biserică viaţa sfinţilor şi să credem. Nimeni nu ne împiedică să credem, din contră, suntem chemaţi să credem aşa cum au crezut sfinţii şi să intrăm în aceeaşi luptă. Desigur, lupta este să se petreacă - dacă ne e permis să spunem aşa - tot acest măcel în sufletul nostru: să te smereşti şi iarăşi să te smereşti, să ai străpungere de inimă, să suferi, să pătimeşti; rămânând însă în luptă, nu plecând departe. Şi te vei încovoia într-o zi. Ce vei face? Va veni smerenia, va veni adevărata pocăinţă, se vor nimici toate aceste fortăreţe interioare şi îţi vei veni în sine. Este o chestiune fundamentală să poţi să-ţi vii în sine cu adevărat. Este o chestiune fundamentală mai înainte să pătimeşti, să te gândeşti nu ca un om necugetat, ci ca un om înţelept, care are în el adevărul, în care a venit adevărul lui Dumnezeu.

Şi aş vrea să luaţi aminte la acest aspect. Să nu ne agăţăm de pretexte de genul: „Sunt aşa, am astfel de stări în mine…” Tot ce-am spus n-am spus ca să fim atraşi de aceste lucruri şi să ne sufocăm în ele. ***Dumnezeu a îngăduit ca fiecare să fie ajutat să se pocăiască într-o bună zi cu adevărat, să-şi vină în sine, să se sature de deşteptăciunea lui, de puterea lui şi să nădăjduiască în Dumnezeu.***

Mare este clipa pentru fiecare om atunci când îşi vine în sine

Aş îndrăzni să spun că nu este numai aspectul exterior în toată această problemă în care cineva ia drumul fiului risipitor. Sunt mulţi astăzi, în special tineri, care sunt atraşi de idei nebuneşti şi sfârşesc cum sfârşesc. Avem desigur situaţii în care, după

ce au ajuns unde au ajuns, vine şi întoarcerea. Dar nu este numai această problemă exterioară.

Mai mult sau mai puţin, cu fiecare se poate întâmpla ceea ce s-a întâmplat cu fiul risipitor şi să fie încredinţat că înăuntrul său lucrurile s-au întâmplat aproape ca în cazul fiului risipitor: dacă ia lucrurile în serios şi vrea să devină omul lui Dumnezeu, va vrea să ajungă să simtă adevărata smerenie, adevărata pocăinţă, să-şi vadă sinele aşa cum este şi să se îndrepte spre Dumnezeu, să nădăjduiască în El.

Poţi fii un om religios, apropiat de Biserică.

⇒ ***Totuşi, ce se întâmplă în sufletul tău?*** Fiecare este mai mult sau mai puţin un fiu risipitor în sufletul său.

⇒ ***Care dintre creştini s-a predat total lui Dumnezeu?*** Nu că n-ar exista astfel de creştini, dar mulţi nu s-au lăsat în voia lui Dumnezeu.

⇒ ***Care dintre creştini conştientizează, mai mult sau mai puţin, că a greşit în felul în care a socotit lucrurile, că a încercat să-şi impună propria-i dreptate, fără a se supune dreptăţii lui Dumnezeu, cum spune apostolul Pavel.***

⇒ ***Care dintre creştini a pătimit în nenumărate rânduri şi a ajuns pe punctul de a-şi vedea propria-i goliciune, eşecul, faptul că nu judecă şi nu-şi asumă cum trebuie situaţiile, indiferent dacă în ochii lui sau ai altora părea un bun creştin care şi-a venit în sine şi a crezut în Dumnezeu?***

Nu avem de ce să ne temem. Vreau să fim cu luare aminte. Orice lucru de care suntem încredinţaţi, orice elemente negative sau neplăcute trebuie să nu ne înspăimânte. ***Fiindcă mulţi se tem să intre în adâncul lor. La suprafaţă, superficial, îşi văd sinele şi nu văd rădăcina răului, a păcatului, din adâncul lor.***

Cel care va reuşi să facă un astfel de lucru va simţi, mai mult sau mai puţin, asemenea fiului risipitor, că se pierde. Acela se pierdea zi după zi, se afunda zi după zi şi, în fiecare clipă, simţea că s-a năruit totul. Nici măcar ce să mănânce nu mai avea. ***Unii se tem de faptul că sunt nevoiţi să facă acest salt în adâncul lor. Se tem să vadă adâncul lor aşa cum este, să-şi scoată la suprafaţă subconştientul său să se scufunde în adâncul lor. Când văd tot acel haos din ei, se tem şi dau înapoi.*** Nu, nu trebuie să te temi! Să nu te opreşti până în momentul în care vei fi încredinţat pe deplin de această inutilitate a ta, până nu-ţi vii în sine, până nu-ţi vezi goliciunea, până nu vezi că nici dreptate nu ai şi că nici îndreptăţirea de sine, nici altele asemenea nu te mântuiesc. Te mântuieşte ceea ce s-a petrecut cu fiul risipitor, care şi-a venit în sine, şi-a amintit şi a zis: Câţi argaţi ai tatălui meu sunt îndestulaţi de pâine, iar eu pier aici de foame?

Fiindcă în adâncul lui, omul - oricine ar fi, şi mai ales noi, că suntem botezaţi şi avem în adâncul nostru harul lui Dumnezeu - are un gust îndepărtat al Raiului, are un ceva. Nu în zadar speră omul şi se întoarce spre Dumnezeu. În adânc, sufletul nostru îl caută pe Dumnezeu Tatăl, caută să stea lângă El, ca şi argaţii, angajaţii, să zicem, care nu doar că se bucură de pâine, dar le şi prisoseşte… Câţi argaţi ai ta-tălui meu sunt îndestulaţi de pâine!

Să avem încredere în Tatăl Preamilostiv care ne aşteaptă

Fiul risipitor a ajuns acum la un simţământ la care nimic nu-l mai poate opri - nici ruşinea, nici altceva. Fiindcă ar fi fost firesc să se fi ivit un sentiment de ruşine: „Cum să mă duc acum la tatăl meu, căruia i-am vorbit aşa şi de la care am plecat ca un răzvrătit, fără să cuget?“ Toate acestea dispar; toate. Fiindcă ceea ce îl stăpâneşte în aceste clipe este iubirea de oameni a lui Dumnezeu, dragostea Lui, marea Lui milostivire.

Oricine se adânceşte în el şi începe să-şi cunoască stările, dar, în acelaşi timp, nu răsare în sufletul lui acest sentiment al marii milostiviri a lui Dumnezeu şi, prin urmare, credinţa în mila Lui, în Dumnezeu, nu stă bine. Sunt tipuri de oameni bolnavi care mereu se plâng de situaţia lor, cârtesc. Nici aceasta nu este o stare normală.

Omul poate însă să întoarcă această situaţie neplăcută - şi acesta este secretul despre care vorbeam în predicile trecute - când le vede pe toate acestea, indiferent de ce i se întâmplă, fie că este bolnav, fie că nu este şi crede că pe toate le-a rânduit aşa Dumnezeu, tocmai pentru ca să-l ajute să creadă în mila Lui. Fiindcă Dumne-zeu nu încetează să fie Dumnezeu care iubeşte şi poartă de grijă creaturii Sale.

Tatăl nu l-a însoţit pe fiul în plecarea lui; nu a plecat cu el. Totuşi, acolo unde a rămas, a rămas ca tată, iar fiul are sentimentul, are gustul a ceea ce înseamnă să ai un părinte. Tatăl însă nu a alergat după el, aşa încât să nu ne aşteptăm să vină Dumnezeu să se roage de noi. Fiindcă sunt câţiva care aşteaptă o astfel de abordare: „Uite, zic ei, mă rog lui Dumnezeu şi nu mă ascultă. Mă lasă să mă chinuiesc; nu mă vrea”. Astea sunt bravuri. Nu vine Dumnezeu să-ţi facă ţie hatârul. Omul este o fiinţă raţională, liberă şi responsabilă, sub pronia lui Dumnezeu, în rânduiala Lui, în dragostea şi în milostivirea Lui şi, dacă se poate spune aşa, trebuie să stea cu bărbăţie înaintea lui Dumnezeu şi să le înfrunte pe toate cu încredere, să nu se scufunde, să nu se teamă, să nu se tulbure. Să se smerească; de

asta e nevoie! Să se smerească, să se pocăiască, să creadă în milostivirea lui Dumnezeu.

În aceste situaţii, sau va veni de la sine acest sentiment al milei lui Dumnezeu, sau vei începe să crezi că Dumnezeu este milostiv. Aşadar, îţi vei obliga sinele să creadă acest adevăr: există Dumnezeu, Dumnezeu cel Milostiv. Toate celelalte sunt nimic. Să crezi în mila lui Dumnezeu şi să nu mai stai să te chinui.

Stau unii şi se plâng. Tot ceea ce porţi în tine are un singur scop - întocmai cum s-a întâmplat cu fiul risipitor - să te ajute, adică, să-ţi vii în sine, să te smereşti, să spui: „Mă voi duce la tatăl meu" şi să te întorci cu adevărat la Dumnezeu.

Dar să te întorci! De acolo înainte s-au terminat toate. Nu fac bine cei care vor să găsească liniştea, dar nu se întorc la Dumnezeu. Ai plecat de la Dumnezeu acolo unde ai plecat, s-a întâmplat ce s-a întâmplat, totuşi, să iasă toate la un bun liman. Şi vei ajunge la un liman dacă îţi asumi lucrurile cum trebuie.

Să te întorci la Dumnezeu cu demnitate

Şi-a venit, deci, în sine şi a zis: „Mă voi duce la tatăl meu". Venindu-şi în sine, a zis: Câţi argaţi ai tatălui meu sunt îndestulaţi de pâine, iar eu pier aici de foame? Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu şi-i voi spune: Tată, am greşit la cer şi înaintea ta; nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argaţii tăi.

Spune puţine cuvinte, dar în aceste puţine cuvinte spune tot, de fapt. Vedeţi? Nu există nicio urmă de a se justifica. Nimic. Acesta este cu adevărat smerit, se căieşte cu adevărat, este gata să se întoarcă la Dumnezeu, fără să înceapă să zică: „Ei, eram tânăr şi n-am ştiut ce fac…" Să te întorci la Dumnezeu cu bărbăţie, cu demnitate. Nu cu văicăreli şi cu teribilisme.

Oricât ai judeca sinele tău, când încerci să te justifici vrei să te îndreptăţeşti din ce în ce mai mult.

Am greşit la cer şi înaintea ta; nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argaţii tăi.

Gata! Altceva este ce va face Tatăl cel Ceresc. Noi însă nu ne îndreptăţim pe noi înşine mereu. În acelaşi timp, ne ducem la Tatăl, la Tatăl nostru milostiv, îi ştim dragostea şi credem în dragostea Lui.

Aşa s-a întâmplat şi aici. Şi, sculându-se, a venit la tatăl său. S-a ridicat îndată. În aceste situaţii nu trebuie să tragă nimeni de timp.

Şi, sculându-se, a venit la tatăl său. Şi încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său şi i s-a făcut milă şi, alergând, a căzut pe grumazul lui şi l-a sărutat.

Vedeţi, acum tatăl are iniţiativa. Iniţiativa fiului a fost să-şi vină în sine şi, în acea clipă, ca un om înzestrat cu raţiune, cu libertate, să se gândească drept şi să zică: „Am greşit… mă voi duce la tatăl meu”. Şi s-a ridicat şi s-a dus. A făcut ceea ce era omeneşte de făcut. Partea omenească s-a încheiat aici. Iar acum, că s-a întors la tatăl, nu va apuca să spună toate la care s-a gândit. Întoarce-te la Tatăl tău, la Dumnezeu, la milostivul Dumnezeu. Şi de acolo înainte ştie Dumnezeu ce să facă.

…şi l-a sărutat pe el

Şi, sculându-se, a venit la tatăl său. Şi încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său şi i s-a făcut milă.

Tatăl care îl aştepta, mai înainte de a ajunge fiul acasă, l-a văzut de departe venind. ***Toate se întâmplă fiindcă există milostivirea lui Dumnezeu, dragostea Lui, fiindcă Dumnezeu nu stă să te judece, de ce ai făcut aşa sau altfel. Le ştie pe acestea. El aşteaptă pocăinţa ta, smerenia ta, întoarcerea ta.*** Ceea ce a făcut fiul risipitor. De acolo înainte toate celelalte se desfăşoară ca şi când n-ar exista. Şi nu numai asta, ci încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său şi i s-a făcut milă şi, alergând, a căzut pe grumazul lui şi l-a sărutat. Tatăl însuşi se duce şi îl îmbrăţişează şi îl sărută.

Luaţi aminte! Nu se pune problema ce vei face tu. Orice ai face, nu are importanţa a ceea ce face tatăl. Şi fiecare om care se pocăieşte şi se întoarce cu adevărat la Dumnezeu şi le lasă pe ale sale simte această dragoste a lui Dumnezeu, această îmbrăţişare, acest „şi l-a sărutat”, simte sărutările lui Dumnezeu.

Fiţi atenţi însă! Fiul, deşi crede că aşa avea să se întâmple, totuşi exista ceva care încă nu se întâmplase. Acum este încredinţat, când îl îmbrăţişează tatăl, când îl primeşte, când i se face milă de el, şi nici măcar nu întreabă nimic. […] Însă nu uită ce a făcut, aşa cum face omul viclean care încearcă să scape. Uitaţi-vă la vieţile noastre, de câte ori, deşi suntem înaintea lui Dumnezeu, putem face atâtea răutăţi ca să nu fim expuşi şi să ieşim cu faţa curată. Una este să stea cineva înaintea lui Dumnezeu gol şi încovoiat, pocăit, osândindu-şi sinele, şi alta e să încerce să scape.

Iar fiul i-a zis lui acestea pe care le avea în minte: Tată, am greşit la cer şi înaintea ta; nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Nu a apucat să mai zică altele, adică fă-mă ca pe unul din argaţii tăi. Tatăl a grăit îndată: Şi a zis tatăl către slugile sale. E ca şi când i-ar fi spus: „Lasă astea acum; eşti în mâinile mele“. Există acest lucru în om: oricât ar cădea, oricât şi-ar osândi sinele, finalmente vrea să fie fiul lui Dumnezeu: nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Dar nu se grăbeşte să-i spună: fă-mă ca pe unul din argaţii tăi. Poate că nici n-a apucat, fiindcă tatăl dă imediat porunci, însă poate să fie şi ceea ce vom vedea în continuare.

Omul a fost făcut ca să se îndumnezeiască. Nu poate să-şi nege propria existenţă

Omul a fost făcut după chipul şi nu poate să se lepede de chipul lui Dumnezeu din el, nu poate să-şi nege existenţa. Fiecare a fost creat ca să devină veşnic fiu al lui Dumnezeu. A fost creat ca să se îndumnezeiască. Acest lucru este în noi. Şi când devine evident din dispoziţia autojustificării, a mândriei, din tendinţa de a-ţi salva ego-ul, atunci se vădeşte, aşa cum se arată un fiu, care, indiferent de situaţie, vrea să fie fiul tatălui. Fiul risipitor vrea să fie fiul tatălui nu ca şi când i s-ar cuveni, potrivit unui drept, nu fiindcă merită. Zice: „Nu sunt vrednic să mă numesc fiul tău“, dar înlăuntrul său există acest dor şi nici nu se poate gândi la altceva în afară de asta.

Mântuirea, în definitiv, este aceasta: să te întorci la Dumnezeu, să te primească Dumnezeu şi să te facă aşa cum te-a gândit dintru început. Aceasta este mântuirea, de aceea s-a făcut om Dumnezeu Însuşi. Nu ca să-l mântuiască doar într-o mică măsură pe om, ci ca să-l restabilească pe deplin, să-l facă fiu al lui Dumnezeu. Şi celor câţi L-au primit, care cred în numele Lui, le-a dat putere ca să se facă fii ai lui Dumnezeu, zice Ioan evanghelistul. Iar Tatăl, ca un Tată bogat în dragoste desăvârşită, dă totul; ce are şi ce nu are. Este sau nu o nebunie să avem un astfel de Dumnezeu, care, dincolo de păcatele noastre, dacă ne smerim, dacă ne căim cu adevărat şi ne întoarcem, încrezători în dragostea Lui şi în milostivirea Lui, să se arate astfel faţă de noi, iar noi să îl refuzăm? Este sau nu o nebunie să avem un astfel de Dumnezeu, iar noi să căutăm roşcove cu porcii?

Şi a zis tatăl către slugile sale: Aduceţi degrabă haina lui cea dintâi şi-l îmbrăcaţi şi puneţi inel în mâna lui. „Aduceţi veşmântul cel dintâi, cel din Rai, adică, şi daţi-i şi inel”.

Cât suntem în această lume avem arvuna, cum am zis. Când plecăm din această lume, intrăm în împărăţia lui Dumnezeu veşnic, pentru totdeauna. Acolo nu mai este nevoie de inel, să zicem aşa.

…şi încălţăminte în picioarele lui. Şi aduceţi viţelul cel îngrăşat şi-l înjunghiaţi şi, mâncând, să ne veselim; căci acest fiu al meu mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat. Şi au început să se veselească.

Acest fiu al meu. Îl consideră fiul lui. Era mort, era pierdut, şi acum s-a aflat, acum a înviat, iar eu ca tată îi dau ce e mai bun, îi dau tot ceea ce îi dă un părinte copilului său, şi vom junghia viţelul cel gras ca să prăznuim şi să ne veselim. „Şi au început - zice - să se veselească."

Acesta este adevărul, aceasta este realitatea. Trebuie să spunem din nou că noi, creştinii, creştinii ortodocşi, care suntem botezaţi, care suntem în Biserica cea adevărată, care suntem mădulare ale Bisericii, care avem adevărul deplin, care le avem pe toate la dispoziţie, care avem cuvântul lui Dumnezeu pătrunzând în adâncul existenţei noastre, care putem să ne spovedim şi să fim iertaţi, putem să ne curăţim şi să luăm Trupul şi Sângele lui Hristos, în cele din urmă suntem atât de săraci! Atât de săraci! Starea noastră nu este cea pe care o doreşte Dumnezeu.

Să se întâmple minunea!

În acord cu cele spuse în duminicile trecute, şi noi luăm un drum asemănător celui al fiului risipitor - şi toată problema stă în aşteptarea acelei zile în care să se petreacă minunea, în care să venim în sine şi să ne întoarcem cu adevărat la Dumnezeu.

Câţi dintre noi care suntem aici şi ascultăm cele pe care trebuie să le şi credem, de fapt nu putem să le credem - cuvântul lui Dumnezeu, adevărul lui Dumnezeu, Evanghelia lui Dumnezeu, încât, plecând de aici şi întorcându-ne la casele noastre, suntem dispuşi să luăm hotărârea: "Gata, ne întoarcem la Dumnezeu!", iar viaţa noastră să devină viaţa omului care s-a întors la Dumnezeu? Câţi dintre noi?

Dacă luăm aminte, vedem că încă există în noi stări care să ne facă să dorim altceva, să dorim şi să ne placă altceva. Şi atâta timp cât există aceste stări, vrem, nu vrem, aşa vom simţi. Noi însă, care ştim adevărul, care îl auzim, ţinând cont de faptul că, indiferent de situaţie, omul este liber şi, mai presus de acestea, există „a fi"-ul omului, omul raţional, iar acest „a fi" este unul liber, ne vom lăsa sinele să

meargă cu ale lui, să le scoată la iveală? Sau îl vom canaliza pe acest drum: „Am păcătuit, Dumnezeul meu, la cer şi înaintea Ta şi nu sunt vrednic să mă numesc fiul Tău, dar totuşi mă întorc la Tine”? Şi se va vădi aceasta.

Luaţi aminte: se va vădi! Una este să spui cu cuvinte că voi face cutare şi cutare lucru, alta este să se vădească în faptă, în viaţa ta, ca în cazul fiului risipitor, că, adică, te-a primit cu adevărat Dumnezeu, că te recunoaşte de fiu, că de acolo de unde piereai de foame, te face acum sătul, te îmbracă şi te veseleşte. Şi devine viaţa ta o sărbătoare, o bucurie, o veselie, că l-ai aflat pe Tatăl cel Preamilostiv, că eşti lângă El, lângă Tatăl care este iubirea desăvârşită.

Ah, fiul meu! Ce sunt acestea pe care mi le spui?

Tatăl îşi arată mila şi fiului celui mare. El a rămas lângă Dumnezeu Tatăl. Şi, cum am spus, ar fi putut rămâne şi cel mic, şi să fi fost la fel ca cel mare, să nu fi priceput cine este tatăl, ce înseamnă să rămână lângă el, să-l iubească şi să se bucure alături de el, având toate bunătăţile pe care i le oferea. Iar acest fiu mai mare are mintea la prieteni şi la distracţie. Şi totuşi, şi faţă de acesta tatăl - noi am zice Dumnezeu Tatăl - se poartă cu milă. S-a supărat fiul cel mare şi nu a vrut să intre în casă, fiindcă tatăl îl primise pe fiul risipitor care îşi cheltuise averea cu desfrânatele.

Dar când a venit acest fiu al tău, care ţi-a mâncat averea cu desfrânatele, ai înjunghiat pentru el viţelul cel îngrăşat. Tatăl însă i-a zis: Fiule, tu totdeauna eşti cu mine şi toate ale mele ale tale sunt. Trebuia însă să ne veselim şi să ne bucurăm, căci fratele tău acesta mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat.

Ah, fiul meu, fiul meu! Tot ce am eu al tău este. Ce sunt acestea pe care mi le spui? Tatăl îi vorbeşte cu aceeaşi milă, ca să-l ajute. Totuşi, nu îl roagă. Fiţi atenţi! Nu îl roagă. Nu este lucru corect să îl păcălim pe Dumnezeu cu atâtea rugăminţi că vrem una şi alta. Nu trebuie să facem aşa.

Dumnezeu îngăduie ca omul să apuce pe un drum, aşa cum a apucat fiul risipitor, şi să vină o zi în care singur să-şi vină în sine, nu cu păcăleli să rămână lângă Dumnezeu. Să nu se întoarcă la Dumnezeu cu păcăleli, ci fiindcă a văzut care este adevărul şi cine îi este Tată. Aşa vine la Dumnezeu cel care are o dispoziţie sinceră şi dreaptă, iar Domnul îl primeşte, îl iartă şi îl ia sub ocrotirea Sa.

Tatăl nu-l respinge nici pe fiul cel mare. Dacă vă amintiţi, într-un tropar din Canonul cel mare se spune aşa: Tu, care îi primeşti şi pe farisei, dacă se pocăiesc.

[„Uşa împărăţiei s-a deschis deja şi intră pe ea fariseii şi vameşii şi desfrânaţii, pocăindu-se”. Tropar, cântarea a IX-a, Canonul cel mare]? Îi primeşte pe vameşi, dar şi pe farisei. Primeşte, adică, pe fiecare, orice ar fi, dacă însă vrea să se pocăiască, să se smerească, să se întoarcă la Dumnezeu. Iar aici tatăl nu-l respinge pe fiul cel mare, care se mâniase. Îi spune ceea ce trebuia să-i spună, pentru ca nici acesta să nu se piardă.

Şi este un bun prilej acum că, încercând să se bucure de întoarcerea fratelui său, care era mort şi care înviase, care era pierdut şi se aflase, să se reboteze şi acesta. Era un prilej să-şi vadă mai bine sinele, să relege o mai bună relaţie cu tatăl - fiindcă, îi spune, trebuia să ne veselim şi să ne bucurăm - şi să intre şi el în această sărbătoare şi bucurie deplină.

Nu ştim ce a făcut fiul cel mare, fratele cel mare, dar ceea ce ştim este că noi toţi trebuie să găsim drumul întoarcerii şi să începem să gustăm din praznic, din milostivirea lui Dumnezeu Tatăl încă de aici, din această lume, iar pe ultima treaptă să avem această bucurie şi veselie în viaţa cea veşnică.

Acestea pentru ziua de azi.

11.02.1996

(din: Arhim. Simeon Kraiopoulos, Taina mântuirii, Editura Bizantină, 2012)

Complacerea cu foamea şi roşcovelele a nefericiţilor fii risipitori. Arhim. Simeon Kraiopoulos: “De ce ne temem? De ce ne este ruşine să recunoaştem? Să ştim clar că dacă nu avem har, nu suntem smeriţi. Aceasta este cauza. Nimic altceva.”

Arhim. Simeon Kraiopooulos: „Eu pier de foame”

Astăzi, în Duminica Fiului Risipitor, am ascultat la Liturghie această parabolă. Când a început să-şi vină în fire, a ajuns la un moment dat să-şi spună: „Câţi slujitori ai tatălui meu au pâine de le prisosesc, iar eu pier de foame?“ Sărmanul risipitor! Şi-a adus aminte că slujitorii în casa tatălui său mănâncă, se satură şi chiar le prisoseşte, în timp ce el moare de foame.

Dacă aruncăm o privire la toate făpturile, care şi ele s-au aflat în osânda omului şi în tot răul care a intrat în lume prin om, vom constata că şi ele au cu surplus ce le trebuie, în timp ce omul piere de foame. Nu că îi lipsesc hrana şi alte lucruri, ci este greu să găseşti om care să fi aflat cu adevărat bucuria, să fi aflat viaţa, adevărul, să se bucure că este om. Este foarte greu. Poate se mai găseşte câte un om adevărat ascuns pe vreundeva. Este foarte nefericit omul. Piere de foame. Voi, şi eu împreună cu voi - când spun voi, să ştiţi că sunt şi eu împreună cu voi întotdeauna - noi toţi, aşadar, care suntem aici şi atâţia alţii dincolo de noi avem grijă să facem de toate. Toate, în adânc, dau mărturie că există multă sărăcie, multă

nefericire, mult gol. Toate dau mărturie că omul, din acest punct de vedere, piere de foame. Cine îl va sătura? Îl vor sătura diferitele sloganuri? Pot fi bune toate, dar nu satură pe nimeni. Dacă găsiţi pe cineva săturat, să-mi spuneţi şi mie.

Oamenii astăzi mor de foame, nu au hrană dumnezeiască. Oricât de mult s-ar afla şi toate făpturile incluse în căderea omului - după cum spune apostolul Pavel, „făptura împreună suspină şi împreună are dureri” - vezi păsărelele şi te bucuri de ele, vezi animalele şi te bucuri de ele. Toate făpturile lui Dumnezeu, „slujitorii” lui Dumnezeu, au şi le şi prisoseşte, în timp ce omul, împăratul făpturii, copilul lui Dumnezeu, este cel mai sărac şi moare de foame.

Acum, voi care mă ascultaţi nu am nici o îndoială că luaţi aminte la aceste lucruri, le credeţi şi le acceptaţi, dar până într-un punct, dincolo de care omul va crede că Dumnezeu este cel care poate să-l sature. Când ajunge cineva în acest punct, de obicei dă înapoi şi se întoarce la roşcove. Este mare lucru să ajungă cineva într-o bună zi în postura fiului risipitor, care şi-a venit în sine şi a spus acest cuvânt: „Câţi slujitori are tatăl meu şi la toţi le prisoseşte…” Unde n-am găsi asemenea oameni? Poate că se mai găsesc, să nu ne plângem. Ici şi colo în lumea asta se mai găsesc.

Din câte observăm, se mai găsesc oameni, şi poate în ultimul timp din ce în ce mai mulţi, care descoperă adevărul, îşi vin în sine şi zic: „Există un Tată. De ce stau şi mă chinui cu roşcovele? Există un Tată, voi merge la El şi-i voi spune că nu sunt vrednic.” Ce-l aşteaptă la Tatăl? Nici pedepse, nici întrebarea cum şi de ce. Nimic. Noi, oamenii, întrebăm: „De ce ai făcut aşa? De ce ai făcut altfel?” Dumnezeu aşteaptă numai ca omul să se întoarcă. Dacă se întoarce, îi pregăteşte veşmântul cel dintâi, inel în deget şi viţelul cel îngrăşat. Îi oferă, deci, totul, pentru ca omul să se sature şi să spună: „Dumnezeul meu, ajunge, nu pot mai mult.” Ne-am îndepărtat de tema noastră. Să ne întoarcem!

Dacă nu avem har, este semn că nu suntem smeriţi

Spuneam, deci, la privegherea Întâmpinării Domnului că Sfântul Simeon avea har, avea Duhul Sfânt. Şi Duhul Sfânt era acela care l-a făcut să-L aştepte pe Hristos şi să-L vadă. Şi noi avem înlăuntrul nostru harul Sfântului Duh. Dacă punem urechea şi ascultăm puţin, dar cu atenţie, ce vrea să ne spună, vom auzi că ne spune: „Aşteptaţi! Vine îndată Hristos!” Şi în harul acesta al Sfântului Duh vom vedea pe Hristos, vom întâlni pe Hristos şi se va sătura sufletul nostru. Suntem miluiţi, cum să spunem, suntem prea binecuvântaţi. Cum a reuşit diavolul să ne arunce într-o continuă nemulţumire, nu ştiu. Suntem fiii lui Dumnezeu şi ne aşteaptă toată bo-

găţia lui Dumnezeu Tatăl. Deja ne-a dat arvuna, avansul. Deja ne-a dat prima scânteie. De ce o păstrăm ascunsă?

Cum se dobândeşte, deci, harul lui Dumnezeu? Sau, mai curând, cum se face reaprinderea harului lui Dumnezeu în noi? Spune cuvântul lui Dumnezeu: „Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă şi celor smeriţi le dă har”. Nu mai căutaţi la nimic altceva. Atâta timp cât cineva are mândrie, încăpăţânare, vrea să facă numai ale sale, atâta timp cât este întors către sine şi va fi numai iubitor de sine, atâta timp cât va spera la sine şi va depinde de sine, nu poate să primească har. Mai mult, chiar, şi cel pe care-l are înlăuntrul său îl va acoperi şi mai mult. Omul trebuie să ajungă în postura fiului risipitor, care, venindu-şi în sine, a văzut în clipa aceea goliciunea lui în întregime, sărăcia lui în întregime, halul în care se afla în întregime. Rămăsese să se sature cu roşcove şi atunci şi-a adus aminte de tatăl său. Cel smerit asta va face.

De obicei când vorbim despre fiul risipitor, mintea noastră se duce la ceilalţi oameni. Nu e bine. Nu există om care să nu fie risipitor. Toţi oamenii câţi au venit pe această lume sunt într-o anumită măsură risipitori. De ce ne temem? De ce ne este ruşine să recunoaştem? Facem totul, mai ales noi oamenii religioşi, ca să salvăm vreo virtute, încât să ne prezentăm lui Dumnezeu având ceva al nostru.

Din câte cunosc, sunt suflete care se chinuie foarte mult. Cad, cad iarăşi, din nou cad, sunt victime ale păcatului şi nu pot să se elibereze, deoarece nu se smeresc să spună: „Sunt vagabond. Dar există Tată şi pentru mine! Atâtea fiinţe necuvântătoare satură Tatăl şi le prisoseşte hrana. Pe mine, fiul Lui, nu mă va primi? Voi merge la Tatăl meu!”. Nu se smeresc, ci se chinuie inimaginabil în în-cercarea lor de a găsi vreo frunză de smochin să se acopere, deoarece toate acestea pe care încearcă omul să le facă, să aibă virtuţi, chipurile, şi aşa să se prezinte în faţa lui Dumnezeu, sunt zdrenţe.

Aşa cum eşti, lasă sinele tău lui Dumnezeu, smerește-te. Celor smeriţi le dă har. Oricât ai crede că eşti smerit, dacă nu ai har, este semn că nu eşti smerit. Să nu te îndoieşti deloc şi să nu cauţi altă cauză. Chiar şi cei care sunt psihologic bolnavi, cu complexe de inferioritate şi suferă foarte mult şi cred că nu există om mai smerit decât ei nu au smerenie. În fond, şi tu, care ai sentimentul inferiorităţii, care te omoară, la propriu, nu eşti smerit, deoarece, dacă te-ai smeri, îndată ar pieri sentimentul inferiorităţii. Cel care stă jos, care vrea să stea jos, nu se supără că nu este la înălţime. Smeritul este smerit. Cel care vrea să fie la înălţime şi nu este suferă. Acesta este sentimentul inferiorităţii: vrea să fie cineva ceva ce nu este sau crede că nu este şi suferă. Şi acesta este, deci, egoist.

Pentru ca să nu le încurcăm şi să ne întrebăm tot timpul ce se întâmplă şi ce nu se întâmplă, să ştim clar că dacă nu avem har, nu suntem smeriţi. Aceasta este cauza. Nimic altceva. Întrucât astăzi avem o minte nouă, un duh nou, o mentalitate nouă şi libertate, este foarte greu ca cineva să-şi mai plece capul în biserică. Este greu să se smerească şi de aceea este lipsit de har. În biserică învăţăm să ne smerim. În biserică ucenicim la Hristos, lucru care este absolut necesar.

După cele pe care le-am spus aici în mod repetat despre ucenicie, unii dintre voi au arătat un anume interes, îmi fac curaj să accentuez încă şi mai mult faptul că nimic nu se face fără ucenicie. Şi să vrei să te smereşti, nu poţi. Este greu să te smereşti singur, dacă nu uceniceşti. Şi ucenicia este să te smereşti. Asta înveţi în ucenicie, să te smereşti, să nu faci voia ta, ci voia lui Dumnezeu, să te eliberezi de sinele tău. Să nu mai fii întors spre tine însuţi, ci să începi să te întorci spre Dumnezeu.

Când cineva se smereşte, păstrează harul. Cele două merg numai împreună, deoarece Dumnezeu nu dă har la cel care nu este smerit. Şi dacă cumva se întâmplă să-L dea, îl dă pentru puţin timp şi pentru motivul despre care v-am vorbit mai sus. Îl dă tocmai pentru a-l ajuta pe om să-şi plece capul, să se smerească.

De ce părăseşte harul lui Dumnezeu sufletul?

Întrebarea continuă spunând: „De ce şi spre ce părăseşte harul lui Dumnezeu sufletul?” ***Am spus că harul lui Dumnezeu nu părăseşte niciodată de tot sufletul, deoarece rămâne o sămânţă, asemenea unei scântei.*** Ar fi vai de noi dacă ne-ar părăsi de tot harul lui Dumnezeu, harul baptismal. Deşi sunt Părinţi care folosesc acest cuvânt sau cuvinte asemănătoare. Zic, adică, că ne părăseşte harul lui Dumnezeu sau că am pierdut harul lui Dumnezeu. Sfântul Simeon Noul Teolog spune continuu că am pierdut harul lui Dumnezeu şi toată problema este regăsirea lui. În realitate nu este vorba de pierderea harului, ci cel care s-a pierdut e focul harului. Scânteia rămâne. Este însă ca şi când n-ar fi, pentru că este nelucrător, este ca şi când ai fi nebotezat, din moment ce trăieşti ca unul nebotezat. Nu ne părăseşte, deci, harul lui Dumnezeu, ci se retrage, se ascunde, încetează să mai ardă, să fie viu şi lucrător. Şi aceasta este într-adevăr o foarte mare problemă.

Sunt suflete care caută foarte mult harul lui Dumnezeu, dar, în mod greşit, care cu bucurie ar da bani mulţi ca să-l primească. Aşa cum a făcut Simon Magul - de unde şi simonia - când a văzut că se împarte Duhul Sfânt prin punerea mâinilor Sfinţilor apostoli peste cei care se botezau, le-a dat bani şi le-a zis: „Daţi-mi şi mie acest har, încât să fac şi eu ceea ce faceţi voi”. Aşa putem şi noi să cerem harul lui Dumnezeu. Vă rog să fiţi foarte atenţi. Mulţi care cer harul lui Dumnezeu îl cer în

felul acesta, vrând să plătească pentru el într-un fel sau altul. Când plătești și iei ceva, lucrul acela devine al tău și îl exploatezi după bunul plac. Comerciantul sau negustorul, când cumpără ceva, cumpără ca să exploateze, ca să comercializeze. ***Harul lui Dumnezeu niciodată nu se va da pentru acest scop. Niciodată nu se va da ca să fie comercializat, exploatat. Ca să arătăm că suntem oameni ai harului. Absolut niciodată. Este posibil ca noi să facem trafic cu cuvântul lui Dumnezeu, s-o facem pe religioșii, să ne facem că propovăduim, deși nu avem nici o legătură cu toate acestea. Dar Dumnezeu nu ne vă îngădui niciodată să facem trafic cu harul Lui. Nu ni-l va da. Când știe că te vei mândri că ai harul Lui, nu ți-l va da. Și chiar dacă ți-l va da, când vei face așa ceva, ți-l va lua imediat. Prin urmare, iarăși ajungem la smerenie.***

Dacă vrem, deci, să dobândim harul, dacă vrem să-l păstrăm, dacă vrem să nu plece, să nu ne părăsească, trebuie să fim smeriți. Trebuie să învățăm această lecție a smeritei cugetări. Aveți multe cursuri la universitate și citiți și iar citiți. Aici nu este așa. Domnul a zis: „Învățați de la mine, că sunt blând și smerit cu inima". Este blând Hristos, este smerit și ne suportă. Ne așteaptă iarăși și iarăși. Nu-i nici o problemă pentru El. O viață întreagă dacă rămânem studenți, el încă ne primește. Ne așteaptă să ucenicim, să învățăm lecția smeritei cugetări, pentru a dobândi așa harul lui Dumnezeu.

(Arhim. Simeon Kraiopoulos, Despre patimi și rugăciunea minții, Editura Bizantină, 2017)

“Iar Tatăl aşteaptă…”. Săptămâna fiului risipitor. Cuviosul Ioan Krestiankin despre iubirea Tatălui, dezastrul păcatului şi puterea pocăinţei: “Cumplită este inima samavolnică, ea nu simte durerea pricinuită, uită tot binele pe care i l-a dat în dar iubirea. Cât de des şi noi căutăm libertate pentru dorinţele noastre, pentru voia noastră proprie…”

Predică în Săptămâna fiului risipitor

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh!

Prietenii mei, fiii şi fiicele Tatălui nostru ceresc, a doua săptămână dinaintea Postului mare se numeşte Săptămâna fiului risipitor. Această pildă a povestit-o celor adunaţi Însuşi Mântuitorul şi este anticipată de cuvintele: ***Zic vouă, aşa se face bucurie îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos care se pocăieşte (Luca 15,10).*** Se apropie vremea pocăinţei şi Tatăl ceresc ne încredinţează că pentru păcătosul, care şi-a dat seama de starea sa nenorocită, care caută mila lui Dumnezeu prin pocăinţă, trebuie să ne veselim şi să ne bucurăm, căci mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat (Luca 15, 32). Păcatul este moarte. Pocăinţa este întoarcere la viaţă. Să fim pătrunşi de acest adevăr şi postul va deveni pentru noi un timp al vindecării sufletului şi Domnul Se va bucura pentru noi, păcătoşii care ne căim.

Iar eu v-aş spune că Pilda fiului risipitor este o pildă a dragostei, a dragostei celei de nepătruns, nemărginite a Tatălui ceresc faţă de noi, păcătoşii şi desfrânaţii Lui fii. Primind prin botez zălogul mântuirii, al celor înfiaţi de Dumnezeu, noi nu mai suntem robi, nu mai suntem argaţi, ci fii şi fiice - moştenitori ai împărăţiei Tatălui nostru ceresc. ***Iubirea Tatălui ne învăluie, ea este dumnezeiască şi atotputernică - are milă, îndelung rabdă şi, mai ales, niciodată nu încetează. Ea poate să ne***

cheme din adâncul iadului şi să ne înapoieze calitatea de fii tuturor celor ce întru pocăinţă cădem la picioarele Tatălui.

⇒ ***Cine nu îşi aduce aminte de momentele din viaţa sa când, asemenea fiului risipitor, a respins dragostea lui Dumnezeu, lăsându-se pradă dorinţelor şi propriilor planuri nebune?***
⇒ ***Cine, primind moştenirea darurilor lui Dumnezeu - inteligenţă sclipitoare, talente - nu şi le-a însuşit, uitând de Dătătorul darurilor şi folosind cele dăruite spre paguba sa, iar adeseori şi a oamenilor?***
⇒ ***Cine a primit cuvântul lui Dumnezeu ca îndrumar pentru sine în viaţă, fără a-l denatura sau a-l nega cu desăvârşire?***

Iar Tatăl aşteaptă mereu. Tatăl, în mâna Căruia se află Pronia cea atotputernică, ce poartă de grijă fiecărui om şi care numai printr-un semn îl poate întoarce pe fiul rătăcit la cunoştinţa Adevărului, zăboveşte, dând libertatea mult dorită, cerută de fiu. Iubirea Tatăl aşteaptă drept răspuns numai iubire, nelipsindu-ne de libertatea alegerii în viaţă. Tatăl continuă să iubească şi să aştepte întoarcerea noastră.

În pildă se află un Tată şi cei doi fii ai Săi.

Cel mai mare, care s-a maturizat în casa părintească, aude de la Tatăl său: ***Fiule, tu totdeauna eşti cu mine şi toate ale mele ale tale sunt (Luca 15,31).***

Cel mai mic, ca unul care are nevoie de deosebită purtare de grijă a tatălui, este cel mai iubit. Şi iată, tocmai el, cel mai tânăr, neînţelegând toate bunătăţile vieţii trăite sub acoperământul dragostei părinteşti, necunoscând toate nestatorniciile şi vâltorile mării vieţii, necunoscându-se pe sine, şi-a dorit libertatea ca, fără bunul sfat şi supravegherea tatălui, să plece în călătoria vieţii sale. Cumplită este inima samavolnică, ea nu simte durerea pricinuită, uită tot binele pe care i l-a dat în dar iubirea. ***Şi nu după multe zile, adunând toate, fiul cel mai tânăr s-a dus într-o ţară depărtată (Luca 15,13).***

Dar de la faţa lui Dumnezeu unde să fugi? Pronia lui Dumnezeu îl vede pe fugar şi, din milă faţă de cel rătăcit, sunt trimise pentru el lecţii aspre de viaţă. Moştenirea, primită de la Tatăl, se topeşte repede în viforul ispitelor, opiumul libertăţii şi alintările prietenilor hrăpăreţi îi învăluie mintea, fericirea imaginară îi suceşte capul. Iar păcatul, pe neobservate, dar cu putere, îşi începe cumplita sa lucrare distrugătoare. ***Şi, iată, mezinul este deja cu totul robul păcatului: şi-a risipit averea, trăind în desfrânări (Luca 15,13).***

Odată cu păcatul intră în viaţă dezastrul; trupul trăieşte în mizerie, sufletul este chinuit de foame. Amurgul singurătăţii şi o linişte apăsătoare se instaurează acolo unde nu demult era în toi veselia. Prietenii l-au părăsit, nu există nimeni nici care să îl ajute, nici să îl compătimească. Sărăcia şi-a intrat în jalnicele ei drepturi, ştergând şi amintirea belşugului de odinioară. ***Şi după ce a cheltuit totul, s-a făcut foamete mare în ţara aceea, şi el a început să ducă lipsă (Luca 15, 14).*** O stare îngrozitoare, dezastruoasă pentru răsfăţatul iubitor de plăceri. Starea dobitocească a sufletului îl coboară în mediul porcilor, ***şi dorea să-şi sature pântecele din roşcovele pe care le mâncau porcii (Luca 15, 16),*** dar şi de acest lucru este lipsit. Pronia lui Dumnezeu este neînduplecată. Iar cei din jur sunt doar uneltele puterii ei.

Aşa, Domnul Cel iubitor de oameni, Care nu voieşte moartea păcătosului (Iezechiel 33,11), pe diferite căi şi prin diverse mijloace ne face să simţim prezenţa Sa, ne cheamă la pocăinţă.

Groaznic moment trăieşte sufletul celui căzut. Va putea el, oare, să îşi amintească de iubirea părintească sau va fi dus de nas de vrăjmaşul până la sfârşit, plătind cu sufletul nemuritor pentru păcatele săvârşite?

Gândurile sunt gânduri. Înţelegerea tuturor celor petrecute dezvăluie toată ticăloşia păcatului; reînvierea în memorie a începuturilor luminoase ale vieţii, trăite sub acoperişul Tatălui, renaşte remuşcările şi schimbă modul păcătos de a gândi. Sufletul reînvie în lupta puternică cu tristeţea şi chinul duhului. Dar, venindu-şi în sine (Luca 15,17) - treptat, el a înţeles tot şi a avut loc profunda renaştere a sufletului păcătosului, renaşterea lui pentru o viaţă nouă. Pocăinţa a nimicit în el iubirea de sine, mândria şi ruşinea şi în inima smerită a apărut hotărârea de a cere milă: ***Şi, sculându-se, a venit la tatăl său (Luca 15,20).***

Câte exemple ne dă Sfânta Evanghelie când, în momentul pocăinţei şi al opoziţiei dintre bine şi rău, numai voinţa păcătosului face ultima alegere. Dumnezeu cu diavolul Se luptă, şi câmpul de luptă este inima omenească. Numai ca răspuns la credinţa şi încrederea păcătosului însuşi Dumnezeu face o minune. Domnul aşteaptă.

- *Iuda, care L-a vândut pe Domnul, vânzând sânge nevinovat, s-a căit. Şi aceasta a fost ultima chemare a iubirii dumnezeieşti către el. Dar pocăinţa lui prin deznă-dejde a răpit-o vrăjmaşul şi el ducându-se, s-a spânzurat (Matei 27, 5).*
- *Apostolul Petru, care L-a mărturisit pe Hristos ca Fiu al lui Dumnezeu, s-a lepădat de Domnul, însă privirea blândă a dumnezeiescului pătimitor i-a*

străpuns inima şi el ieşind afară, a plâns cu amar (Luca 22, 62). Sentimentul tristeţii pentru păcat, credinţa, nădejdea şi dragostea i-au înapoiat calitatea de apostol al lui Hristos.

Şi pentru noi, ca oarecând lui Petru, în momentele noastre de căinţă pentru cădere răsună glasul Mântuitorului: Mă iubeşti? (Ioan 21, 15, 16,17). În aceste fatale clipe duhovniceşti, Domnul nu mai aşteaptă de la noi împlinirea exterioară a Legii, ci o inimă, capabilă să răspundă prin dragoste la dragostea Lui nepătrunsă, nemărginită. ***Dumnezeu întotdeauna este aproape de om, dar omul nu întotdeauna este aproape de Dumnezeu.***

Păcătosul este încă departe, merge încet, dar deja cu intenţia de a se căi şi l-a văzut tatăl său şi i s-a făcut milă şi, alergând, a căzut pe grumazul lui şi l-a sărutat (Luca 15, 20). Inima tatălui nu judecă dacă are dreptate sau nu are dreptate cel ce se întoarce, el este fiul lui şi îi este drag. Mort era şi înviază, pierdut era şi se întoarce. ***Iubirea este mai presus de lege, mai presus de dreptatea legii, iubirea atrage, nu respinge. Iar inima şi sufletul omului sunt sensibile, rănile sufletului sunt tot atât de dureros simţite, ca şi rănile trupului.***

Primirea tatălui este balsam pentru sufletul care este bolnav, ea întăreşte intenţiile şi hotărârea fiului de a se pocăi. Strigătul profund, de pocăinţă al sufletului, care a căzut, dar care aşteaptă iertarea, strigătul smereniei adevărate şi al credinţei filiale îl aude tatăl. ***Tată, am greşit la cer şi înaintea ta; nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argaţii tăi (Luca 15,18-19).*** Şi sărutarea tatălui şi bucuria lui cea mare au fost răspunsul pentru el. Şi îndată tatăl îl repune pe păcătos în toate drepturile lui de fiu - de moştenitor.

Aduceți degrabă haina lui cea dintâi şi-l îmbrăcaţi şi daţi inel în mâna lui şi încălţăminte în picioarele lui; şi aduceţi viţelul cel îngrăşat şi-l înjunghiaţi şi, mâncând, să ne veselim; căci acest fiu al meu mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat. Şi au început să se veselească (Luca 15, 22-24). Triumful vieţii asupra morţii i-a adus în casă pocăinţa.

Zic vouă, aşa se face bucurie îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos care se pocăieşte (Luca 15,10) - să păstrăm, aşadar, în inimă, dragii mei, adevărul cuvântului lui Dumnezeu ca şi noi, împreună cu îngerii, să ne bucurăm pentru noi înşine.

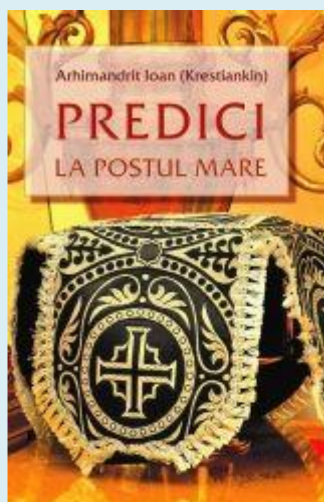
Să ţinem totdeauna minte că nu există păcat care să biruiască milostivirea şi iubirea de oameni a lui Dumnezeu. Şi de aceea, oricum ni s-ar întâmpla să greşim, oricum am fi atraşi de momelile vrăjmaşului în viaţă, niciodată să nu pierdem nădejdea în

mila lui Dumnezeu, ci, cu credinţă, nădejde şi pocăinţă, să ne întoarcem la Tatăl nostru ceresc, ştiind că mila Lui ne aşteaptă, iar iubirea nu va întârzia să ne iasă în întâmpinare şi să ne primească în braţele Sale părinteşti, să spele rănile păcatelor noastre, să vindece bolile ca viaţa să dăinuiască în noi pe veci.

„Braţele părinteşti sârguieşte a le deschide mie, că în desfătări am cheltuit toată viaţa mea, spre bogăţia cea necheltuită a îndurărilor Tale privind Mântuitorule, acum nu trece cu vederea inima mea cea săracă, căci către Tine, Doamne, cu umilinţă strig: am greşit, Părinte, la cer şi înaintea Ta”.

Amin.

Săptămâna fiului risipitor. Nu trebuie să amânăm pocăinţa

În această a doua săptămână, pregătitoare pentru Postul mare, Sfânta Biserică propune atenţiei noastre, prin evanghelia citită, pilda Mântuitorului despre fiul risipitor. Şi ea se referă în mod direct la noi toţi, întrucât în ea este descrisă istoria iconomiei lui Dumnezeu cu privire la mântuire; căderea omului din Dumnezeu în robia patimilor, a omului care prin propria experienţă amară cunoaşte puterea pierzătoare a păcatului. Ea ne arată şi calea întoarcerii în braţele părinteşti. „Uşile pocăinţei deschide-mi mie, Dătătorule de viaţă“! - ne rugăm noi.

Fiul cel mai mic al tatălui, fiul cel iubit, se smulge de sub ocrotirea părintească. După cât s-ar părea, dorinţe bune îl călăuzeau, el voia să cunoască viaţa, voia libertate pentru puterile, pentru mintea sa. Ardea de dorinţa de a-şi clădi singur viaţa. Dar în inima sa a respins sfatul şi dragostea tatălui. Şi acesta a fost cel dintâi păcat, care intrând în inima curată, a întunecat-o, deschizând calea multor patimi ce

pândesc sufletul omenesc. În acel moment, gânduri despre păcat, despre primejdiile, care se ascund pe căile vieţii în voia proprie, nu existau în inima lui tânără. Dragostea tatălui nu îngrădeşte libertatea dorită de el, acesta, mâhnindu-se în sinea sa, nu îl mâhneşte pe fiu prin refuz. Moştenirea primită făgăduieşte o viaţă îndestulată, fericită.

Adunând toate, fiul cel mai tânăr s-a dus într-o ţară depărtată şi acolo şi-a risipit averea, trăind în desfrânări (Luca 15, 13). Curând, foarte curând, fiul cel iubit al tatălui a devenit un fiu desfrânat. După primul păcat neconştientizat, al lipsei de iubire, au apărut multele lui odrasle şi în beţia păcatelor el a ajuns la desfrâu - deplina cădere din Dumnezeu - Tatăl ceresc. Căutând libertatea, a căzut în robie, respingând ascultarea săvârşită din iubire, prin voia proprie, a devenit robul păcatului şi al unui păcat de moarte.

Pe aceeaşi cale merge fiecare păcătos. Această cale tristă începe cu întunecarea minţii, după ea, inevitabil, urmează slăbirea voinţei, apoi are loc denaturarea conştiinţei şi drept urmare a tuturor acestora, lucrarea vrăjmaşului se încheie cu căderea - cu depravarea trupului. Începe pentru cel căzut un moment îngrozitor, hotărâtor al vieţii. Iadul deja în timpul vieţii este gata să îşi devoreze prada, dar Domnul nu voieşte moartea păcătosului, ci prin împrejurările vieţii bate la uşa inimii întunecate şi să dea Domnul să răspundă la această chemare a Lui.

Luaţi seama, fraţilor, ca nimeni dintre voi să nu se învârtoşeze cu înşelăciunea păcatului - îi avertizează Domnul pe păcătoşi (cf. Evrei 3, 12). Învârtoşarea este prietena deznădejdii. Nenorocirile l-au învăţat minte pe fiul risipitor şi lipsurile au devenit pentru el acel bine, care l-a determinat să se gândească cu luare-aminte la sine şi la viaţa sa desfrânată.

Dar, venindu-şi în sine (Luca 15,17), şi-a adus aminte de viaţa petrecută în casa părintească, şi-a dat seama de căderea sa, şi-a văzut sufletul său în întunecimea păcatului şi la marginea prăpastiei a început să strige, cerând miluire.

Iată, aceasta este şi pentru noi o chemare la pocăinţă. Ca să începem să ne căim, trebuie să ne venim în sine, să ne vedem sufletul şi inima, faptele noastre, căci, atunci când greşim, suntem afară de sine, ne facem de cap şi nu ne dăm seama ce facem. ***Cât de des, şi noi, asemenea tânărului din Evanghelie, căutăm libertate pentru dorinţele noastre, pentru voia noastră proprie, şi nu înţelegem dintr-odată că această libertate se preface tot pentru noi în robie.***

Căzând din Dumnezeu, lipsiţi de harul lui Dumnezeu, nu putem să nu simţim foamea cea duhovnicească şi chinuitoare pentru suflet. Negura înconjoară inima, chinul sufletului este atât de mare încât omul nu îşi găseşte locul şi este aproape de deznădejde. Asemănându-ne prin viaţa noastră porcilor, ne hrănim şi cu mâncarea porcilor - cu roşcove, cu tot felul de produse false şi înlocuitori, până la falsa duhovnicie. Mintea întunecată de păcat nu îl poate ajuta pe cel căzut în necaz. Şi vai, dacă nu îi va veni celui deznădăjduit ajutor din afară.

Fiul risipitor, flămânzind în acea ţară străină, înaintea pierzării, care îl ameninţa, nu a lăsat loc deznădejdii, a auzit glasul iubirii dumnezeieşti şi şi-a venit în sine (ci. Luca 15,17). Şi i s-a descoperit toată calea căderii sale, începând cu părăsirea samavolnică a cărării, trasate de Pronia lui Dumnezeu până în momentul căderii - al călcării în picioare a tot ceea ce este dumnezeiesc. Şi şi-a adus aminte şi de iubirea părintească de odinioară faţă de el. ***Sentimentul pocăinţei, trezit în sufletul păcătosului, a născut în suflet sfânta hotărâre de a cădea la picioarele părinteşti, mărturisindu-şi vina. Tată, am greşit la cer şi înaintea ta; nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argaţii tăi (Luca 15,18-19). Inima înfrântă şi smerită nu se gândeşte la calitatea de fiu, ea cere ca un rob milă de a fi numai un argat, şi în aceasta vede deja pentru sine iertarea.***

Dar inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi (Psalmul 50,18). Şi în persoana fiului risipitor această făgăduinţă s-a împlinit pe deplin: ***Şi încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său şi i s-a făcut milă şi, alergând, a căzut pe grumazul lui şi l-a sărutat (Luca 15,20)*** şi i-a înapoiat toate drepturile de fiu. ***Zic vouă, aşa se face bucurie îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos care se pocăieşte (Luca 15,7) - mărturiseşte Mântuitorul în această pildă.***

Dragii mei, întocmai aşa procedează şi Tatăl nostru ceresc cu noi, păcătoşii care ne căim.

- ✓ *Pocăinţa ne păzeşte pe noi pentru Împărăţia cerească.*
- ✓ *Pocăinţa ne este nouă dată de iubirea de oameni a lui Dumnezeu.*
- ✓ *Pocăinţa şterge zapisul păcatelor şi al fărădelegilor, curăţeşte inima.*

Pentru Domnul este scump fiecare suflet creştin, răscumpărat cu sângele Fiului Său Celui Unuia-Născut. De întoarcerea unui păcătos El Se bucură mai mult decât de 99 de drepţi. Domnul ştie că puterea vrăjmaşului este mare, iar noi suntem neputincioşi. Şi El vine în întâmpinarea voii noastre libere şi salută însăşi intenţia de a ne căi. De aceea, să nu amânăm pocăinţa şi să nu zăbovim cu îndreptarea. Postul mare de aceea ne şi este dat, ca timp de îndoită pocăinţă a venirii în sine, ca

să nu ne afundăm în tina păcatelor şi a patimilor, ca, văzându-ne în persoana fiului risipitor, să ne ridicăm din întunericul păcatului.

Tatăl ceresc ne aşteaptă şi este gata să vină în ajutorul neputinţei noastre. Şi noi, asemeni fiului risipitor, trebuie să ne amintim şi să ţinem minte totdeauna că la Tatăl nostru cel ceresc este milă din belşug şi pentru fii, dar şi pentru argaţi; şi că soarele Lui străluceşte peste cei buni, ca şi peste cei răi; şi trimite ploaie peste cei drepţi, dar şi peste cei nedrepţi, şi nu vor muri în păcate cei ce se trudesc în casa Lui. Iar noi suntem acei fii, deveniţi prin botez fiii lui Dumnezeu şi, dacă flămânzim duhovniceşte, aceasta numai pentru că, netrăind după poruncile lui Dumnezeu, plecăm şi noi într-o ţară depărtată. Nu Dumnezeu şi harul Lui ne părăsesc pe noi, ci noi plecăm, conduşi de voia proprie a dorinţelor noastre deseori neconştientizate şi chiar nebune.

Dragii mei, să nu zăbovim, aşadar, amânând pocăinţa. Putem şti, oare, cât de mult va mai răbda Dumnezeu păcatele noastre? Nu va cere, oare, Domnul chiar acum de la noi socoteală pentru greşelile săvârşite? Nebune! în această noapte vor cere de la tine sufletul tău (Luca 12, 20) - şi se va împlini sentinţa dreptei judecăţi a lui Dumnezeu. Suntem noi gata de ea? Deseori gândul viclean ne adoarme cu cuvintele: „Dumnezeu e milostiv, şi ce păcate am eu? Nu am furat, nu am ucis, nu am desfrânat”. Iar ***faptul că inima noastră perfidă este plină de toată reaua voinţă, necurăţia şi viclenia, iar credinţa şi dragostea sunt doar pe vârful limbii, tocmai acesta şi este acel întuneric, care întunecă pentru noi lumina dreptăţii şi a iubirii dumnezeieşti, iar la aceasta fie nu ne gândim în general, fie ne cercetăm inima foarte rar şi cu indolenţă.***

Dar ce împărtăşire are lumină cu întunericul? (2 Corinteni 6,14). Şi Domnul judecă cugetele şi intenţiile inimii noastre, din milă trimiţând asupra noastră pedepse părinteşti, năzuind să ne aducă la cunoştinţa adevărului. Iar Sfânta Evanghelie ne tot aminteşte: Dacă mărturisim păcatele noastre, El (Domnul) este credincios şi drept, ca să ne ierte păcatele şi să ne curăţească pe noi de toată nedreptatea (I Ioan 1, 9). Dar pe cei nepăsători, nepocăiţi şi desfrânaţi, care resping cu îndrăzneală grija Tatălui ceresc faţă de ei, nu îi aşteaptă, oare, mânia lui Dumnezeu? Fără de veste, va veni peste ei pieirea… şi scăpare nu vor avea (1 Tesaloniceni 5,3) - avertizează apostolul.

Şi aşa cum fiul cel risipitor, aplecându-şi întru pocăinţă capul, aşteaptă numai iertarea, aşa şi oricine, care şi-a revenit din cădere, nu se va ruga, oare, numai pentru izbăvirea de focul gheenei? Păcătosul aşteaptă puţine, iar Dumnezeu îi dăruieşte nesecata bogăţie a binefacerii Sale. Păcătosul se gândea numai la po-

căinţă, iar Tatăl în grabă îi iese deja în întâmpinare: „Înainte de a Mă chema tu, Eu zic: Iată-Mă”. Aşa s-a întâmplat cu fiul risipitor, aşa se întâmplă şi cu noi până în ziua de astăzi. Când facem pocăinţă, nu auzim cuvintele răspunsului de la Dumnezeu, dar aproape îndată vedem iubirea de oameni a lui Dumnezeu, arătată realmente în viaţa noastră.

Aduceți degrabă haina lui cea dintâi (Luca 15, 22), pe care a pierdut-o prin neascultare şi sufletul nostru simte bucurie datorită libertăţii dobândite. Daţi şi încălţăminte în picioarele lui (Luca 15, 22), ca să nu fie rănit de moarte de către şarpe, dar ca să poată călca peste şerpi şi peste scorpii şi peste toată puterea vrăjmaşului. Şi atunci vom fi acoperiţi de mila lui Dumnezeu faţă de silnicia păcatului şi în chip simţit pentru noi vom intra în libertatea specifică fiilor. Aşa ni se dovedeşte nouă iertarea de către Dumnezeu.

Dragii mei, să ne aducem aminte că numai bună credinţă şi evlavia ne ţin pe căile mântuirii. Buna credinţă este împlinirea poruncilor lui Dumnezeu, evlavia este aducerea-aminte de Dumnezeu în toate manifestările vieţii în noi înşine şi în jurul nostru. Pierzând evlavia, călcăm în picioare iubirea lui Dumnezeu. Aducerea-aminte de Dumnezeu şi aducerea-aminte de moarte - iată acel frâu mântuitor, care ne păzeşte de pierzare, care dăruieşte zdrobirea de inimă şi pocăinţa cât timp încă nu am dobândit iubirea de fii către Creatorul nostru. Cel care s-a lepădat de bună credinţă, nu va găsi desfătare nici chiar în plăcerile pătimaşe, ci se va condamna la o goană permanentă şi la nesăturarea continuă faţă de ea. Până ce sufletul nemuritor nu va sărăci pe deplin, bogăţia materială nu va face decât să accentueze catastrofa, care se apropie, a pieirii lui.

În pilda evanghelică, fiii, dar şi argaţii, sunt alături de Tatăl! Dar cine, totuşi, suntem noi? După botez - suntem fii, după viaţă - suntem argaţi. Dumnezeiasca Scriptură îi numără în rândul fiilor pe cei care cu desăvârşire, cu toată fiinţa lor, se dedică dreptăţii şi bunei credinţe, iar argaţii sunt cei care înţeleg binele, cunosc învăţătura, dar nu li se dedică lor în întregime, cu toată inima şi nu se călăuzesc în alcătuirea vieţii lor după voia lui Dumnezeu.

Şi noi toţi, atât de uşor, şi aproape mereu, pierdem în deşertăciunea vieţii şi în atracţiile ei calitatea noastră de fii, preferând în mod inconştient soarta de argat. Nici de argaţi nu uită mila lui Dumnezeu, ci îi aşteaptă Domnul pe cei care odată, pentru a-I deveni fii, s-au lepădat de satana şi de toate lucrurile lui. ***Să ţinem minte, aşadar, mereu că pocăinţa şi rugăciunea păzesc candelele credinţei noastre, şi ne întorc pe noi sub acoperământul Tatălui ceresc.*** Şi pentru noi, păcătoşii care ne pocăim, ca pentru fiii Săi Se bucură Domnul şi despre noi grăieşte

El: ***Căci acest fiu al meu mort era şi a înviat - pierdut era şi s-a aflat (Luca 15,24).***

„Stăpâne Doamne, Iubitorule de oameni, Fiule Unule-Născut al lui Dumnezeu, am greşit la cer şi înaintea Ta şi nu mai suntem vrednici să ne numim fiii Tăi, ci nădăjduim la milele Tale, avem zălog al iubirii Tale de oameni cinstita Ta Cruce, pe care Tu ai răbdat-o pentru noi, avem mijlocitori ai bunătăţii Tale pe desfrânata de mai înainte şi pe tâlharul cel de demult. Prin ei, noi, şi toţi păcătoşii, degrabă mânecăm la iubirea Ta de oameni. Aşa cum pe ei i-ai făcut slăviţi şi fericiţi, Doamne, aşa şi pe noi, cei ce cădem la Tine, ne miluieşte. Aşa cum pe cei morţi i-ai înviat, fiind răstignit pe Cruce, aşa şi pe noi, cei omorâţi prin păcat, ne înviază după marea Ta iubire de oameni ca să fim împreună cu cei răscumpăraţi cu preţul învierii Tale”. Amin.

(din: Arhimandrit Ioan Krestiankin, Predici la Postul mare, Editura Egumeniţa, 2016)

Sfântul risipitor şi fratele fariseu. Oare noi de partea căruia dintre cei doi fii ne găsim? - Omilie de excepţie a Părintelui Moise Ahioritul

"Nu-i condamnaţi cu uşurinţă pe risipitori. Nu vă grăbiţi să recunoaşteţi lesne sfinţi; sfinţii cei mincinoşi înşală şi se prăbuşesc. Avem nevoie mai ales de pocăinţă, de pocăinţă curată, ca să avem sfinţenie adevărată. Braţele părinteşti îi aşteaptă de-a pururi deschise pe toţi…"

Sfântul risipitor

„Chiar de ai fi, cum sunt şi eu, risipitor, Vino, căci uşa milostivirii dumnezeieşti deschisu-s-a tuturor!" Acesta este distihul [1] Duminicii de astăzi, care are o însemnătate excepţională pentru întreaga călătorie a vieţii noastre, pentru pocăinţa de care avem neapărată nevoie înaintea uşii pururi deschise a dragostei Părintelui

---

[1] 2 În vechile ediţii ale Triodului, Sinaxarul fiecărei Duminici este însoţit de un distih cu referire la tema Duminicii respective. (n. trad.)

nostru Ceresc. Milostivirea Sa neajunsă insuflă mult curaj chiar şi celor mai mari păcătoşi.
O pildă ştiută, o cunoscută istorie, obişnuită, repetată adeseori, despre care s-au spus multe lucruri frumoase de către mulţi de-a lungul vremii. Iată de ce smeritul vorbitor se vede îngreuiat, şi nu puţin, în faţa sarcinii de a analiza o temă cunoscută, bine formulată, limpede şi cuprinzătoare.

Aducem, cu recunoştinţă, prinos de mulţumită de Dumnezeu luminatului evanghelist Luca, care ne-a transmis într-un chip atât de desăvârşit această para-bolă. Ar fi o greşeală din partea noastră să spunem că pilda este măiestrită şi fără cusur, odată ce nici nu putea fi altminteri graiul lui Hristos.

Prilejul aceste parabole îl oferă şi de această dată capricioşii, curioşii şi viclenii farisei, care se smintiseră, precum spuneau, fiindcă Hristos stătea la masă împreună cu păcătoşii. Nu puteau tolera sub nici un chip o asemenea legătură; nu le dădea voie moralismul şi pietismul lor. Hristos stăruia că mai ales pentru cei păcătoşi venise - oare nu erau în stare sau nu voiau s-o priceapă?

Era, ei bine, un părinte care avea doi fii. Unul dintre ei, cel mai mare, părea a fi ascultător, cuminte, binevoitor, de treabă. Cel mic era, cum am zice astăzi, cam răzvrătit, un pic anarhist, destul de modernist, progresist, liberal, vrând să-şi trăiască propria-i viaţă. Şi-a cerut partea sa de avere, iar tatăl nu i-a refuzat-o. N-a încercat să-l împiedice; nu-l putea încătuşa. Avea o slăbiciune, dacă se poate spune astfel: nu putea să îngrădească pe nimeni. ***Liberul arbitru dăruit de Dumnezeu este deplin şi desăvârşit. Dumnezeu i-a dăruit făpturii sale libertate deplină, nemărginită, îngăduindu-i chiar să-L tăgăduiască. Respectul pe care îl acordă libertăţii şi voinţei omeneşti este uimitor.***

Tatăl din parabolă este Dumnezeu. Fiul cunoştea dragostea părintelui său. Nu era nevoie să şi-o dovedească sau să şi-o declare acum din nou.

Iată un părinte care iese din tiparele obişnuite. Care tată din zilele noastre i-ar da mezinului cu atâta uşurinţă şi largheţe partea lui de avere? Dar tatălui din parabolă nu-i pasă nici de propria sa autoritate, nici ce va spune atâta lume, nici că îşi va pierde copilul, sprijinul şi ajutorul său. Plecarea lui îl mâhneşte, dar nu vrea să-l facă să se răzgândească, deşi ar putea. ***Uneori ne sminteşte această colosală libertate a lui Dumnezeu; am vrea să ne ţină cumva mai îngrădiţi. Nu vrem să o preţuim şi să ne bucurăm de libertate.***
Fiul cere recunoaşterea drepturilor sale. Tatăl se întristează de această plecare; l-a făcut spre a fi împreună de-a pururi. Acela nu vrea, ci îl părăseşte. Tatăl nu-i ţine o

predică, şi cu atât mai mult nu-l ceartă. Ştie prea bine că are urechi, dar nu aude. Plecarea l-a răscolit adânc, dar dragostea tatălui este plină de nobleţe. Doreşte să aibă alături fii iubitori, nu sclavi sau robi lipsiţi de libertate, înfricoşaţi, timoraţi. Îl lasă să-şi folosească abuziv libertatea. Aceasta este o joacă extrem de primejdioasă.

Entuziasmul, uşurătatea, căutarea necunoscutului, satisfacerea poftelor şi a fanteziilor îl fac să nici nu se gândească la marea dragoste a tatălui său. Se grăbeşte nepăsător să plece departe, unde să nu-l stingherească privirea iubitoare a părintelui său. Se desparte de tată, dar tatăl niciodată nu se desparte de el. Îl însoţeşte cu dragostea sa discretă, care respectă libertatea fiului. Tatăl nu voieşte ca fiii lui să-i slujească silit, de corvoadă.

Tânărul a părăsit căldura căminului său, liniştea, siguranţa, tihna şi bucuria casei părinteşti. S-a dus în străinătate, departe, în necunoscut. A lăsat odihna adevărată şi a purces către distracţia aventuroasă. A părăsit casa bogată şi a sfârşit în bordeie, pribeag, murdar, stricat, fără de lege, netrebnic şi lipsit de bucurie. A respins milostivirea părintească şi a întâlnit cruzimea drăcească. S-a lepădat de Dumnezeu-Părintele şi s-a înhăitat cu diavolul vrăjmaş.

Şi-a irosit averea şi a rămas sărac, singur, fără prieteni, părăsit, înfricoşat, zbuciumat, lipsit de orice rază de lumină, deziluzionat. într-o astfel de stare fiind, s-a abătut pe deasupra şi o mare foamete asupra acelei ţări în care se afla. El însuşi suferea de foame. A fost nevoit să se facă porcar şi să-şi înşele foamea cu hrana porcilor. Roşcovele, după cum ştiţi, sunt la început dulci la gust, dar iuţi pe urmă, la fel ca şi păcatul. Prin păcat, tânărul cel nechibzuit a pierdut harul şi a trebuit să pătimească. Fără Dumnezeu, omul flămânzeşte, înseteazǎ şi suferă de singurătate. O foame şi o sete nepotolită, o cumplită singurătate. Fără tată, fără frate, fără prieteni, în mizerie, fără hrană, sprijin şi rost. Ruşinat, mâhnit, însingurat, pierdut, înfometat, însetat, cufundat în noroi şi deznădăjduit. Vrednic de plâns, vrednic de milă pentru halul în care ajunsese. Goana după plăcere a atras după sine o durere de nesuferit.

Iată roadele desfrânării, ale vieţii trăite departe de Dumnezeu, lipsite de mântuirea pe care singur Acesta o dăruieşte.

Desigur, desfrânarea, în tâlcuirea şi învăţătura Sfinților Părinţi, are multe forme şi dimensiuni. ***Desfrânat este nu numai tânărul care curveşte, dar şi acela care risipeşte avuţia pe care a primit-o la Dumnezeu, talanţii şi darurile sale, spre propria-i plăcere, trai bun, iubire de sine şi vanitate.*** Cu toţii suntem, cu alte

cuvinte, într-o măsură oarecare, nişte desfrânaţi [2] mai mici sau mai mari. Am părăsit casa bogată a părintelui nostru şi locuim în colibe şi barăci, pribegi, fugari, haini, într-o mare foame şi sete şi în goliciune duhovnicească.

Tânărul risipitor căuta fericirea şi a aflat nefericirea. Se credea liber cu desăvârşire şi a ajuns rob patimilor sale, prizonier în lanţuri, naufragiat pe marea necazurilor. În mijlocul nefericirii a trăit lipsa iubirii adevărate, a milei părinteşti, şi întreaga dramă şi tragismul singurătăţii amare. Predicatorii de astăzi condamnă, îndeobşte, şi deplâng răzvrătirea fiului risipitor. Noi însă nu le vom călca pe urme. Credem că este destul ceea ce am spus deja în această privinţă.

Ne vom îndrepta atenţia în altă parte, şi nădăjduiesc că nu mă veţi înţelege greşit şi îmi veţi ierta sinceritatea. Tânărul din parabolă a plecat de acasă şi nu-l putem îndreptăţi. În căminul său era linişte, siguranţă, îngăduinţă, îndestulare, dragoste, bună înţelegere, tandreţe.

Dar tinerii care pleacă de acasă în zilele noastre nu întotdeauna părăsesc nişte limanuri de linişte şi adăpost, ci mări învolburate, cu permanente certuri conjugale, nemulţumiri, gelozii, suspiciuni, injurii şi absenţa adevăratei iubiri. Mai mult decât simpla hrană, copilul caută afecţiunea. Studiile arată că, într-o mare măsură, criminalitatea juvenilă provine din lipsa dragostei parentale şi destrămarea familiilor. Trăirile din copilărie îl însoţesc pe om întreaga viaţă. Cea mai mare bucurie a copilului este armonia, pacea şi dragostea părinţilor săi, de la care îşi ia şi modelele. Cu toate acestea, din păcate, în familie lipseşte pacea, iar bucuria nu este una statornică şi adevărată. Nervozitatea şi stresul citadin au pătruns şi în familii.

Părinţii nu mai sunt dascăli smeriţi, răbdători, îngăduitori şi joviali, oameni de rugăciune. Vor să-şi impună părerea lor cu forţa, nu poartă un dialog, ci un monolog plicticos cu nesfârşite observaţii, apostrofări, directive, reproşuri şi ameninţări. Lipsa sincerităţii, a discreţiei, răceala şi tot acest comportament nesăbuit creează o atmosferă familială încărcată. Din păcate, şi familia elenă contemporană este afectată de monotonie şi plictis, de neîncredere şi mohoreală.

---

[2] *Grecescul […], tradus la noi prin „risipitor, desfrânat", de unde şi numele acestei Duminici („Duminica fiului risipitor" sau, în ediţiile mai vechi ale Triodului, „Duminica fiului desfrânat"), însemna la origine „cel care nu poate să se mântuiască" (...). Ulterior a căpătat sensul de „desfrânat, depravat, cu un mod necumpătat de viaţă". În pilda de la Luca (15, 11-32), termenul este întâlnit, în forma sa adverbială, în pasajul: „şi-a risipit averea trăind în desfrânări (...)". (n. trad.)*

Vi se pare că sunt exagerat? Dar vin la Sfântul Munte tineri care mi se plâng. Vin soţi cu ochii în lacrimi spunând că nu mai suportă limba soţiei, care mai face, pe deasupra, şi pe credincioasa. Ne plângem de tineretul nostru grec cu vorbe la îndemână. Se plâng părinţii ai căror copii lipsesc mult de acasă, care întârzie să se întoarcă seara. Nu s-au aplecat asupra lor înşişi, să vadă dacă nu cumva greşesc şi ei vreun pic. Ştiţi, nu mă mai cheamă să vorbesc la şcolile părinţilor, din cauză că le ţin partea copiilor prea mult… Nu spun că nu greşesc şi copiii, dar cred că trebuie să fim mai aspri şi exigenţi faţă de cei mari, de părinţi. De ce vor tinerii atât de adesea să plece de acasă? Nu cumva s-ar putea vorbi şi de părinţi risipitori? Nu cumva nepăsarea tatălui şi pandaliile mamei au fost ceea ce i-a îndepărtat pe tineri? Nu cumva îi urmărea privirea mereu severă a unui tată dominator? Să ne punem întrebările cu frică de Dumnezeu şi să ne dăm răspunsul cu toată sinceritatea cu putinţă.

Această perioadă de început a Triodului este plină de un sens adânc şi de un mesaj deosebit de important, excepţional prin semnificaţie. Rostul ei este de a-l conduce pe credincios către reculegere şi pocăinţă. Dar iată că acum această perioadă umilincioasă şi sfântă a ajuns o ţară îndepărtată, pustie de har, care caută bucuria în plăcerea vremelnică, în distracţie şi amăgire, în deghizarea cu măşti şi petreceri de noapte, în risipă şi dezmăţ. Risipitorul ajuns păstor de porci ne transmite o lecţie fără cuvinte, arătându-ne în ce stare de plâns a ajuns. Iată consecinţele răzvrătirii, ale fugii, ale pribegiei, ale unei vieţi lipsite de oprelişti şi îngrădiri.

În mijlocul mlaştinii, al mocirlei, al acelei umilinţe cumplite, duce dorul căldurii căminului său familial. Îşi aduce aminte mai ales de tatăl său iubitor. ***„Venindu-şi în sine” - reamintirea nevinovăţiei îl face să-şi vină în sine, aşa cum păcatul îl făcea să trăiască în afara sa. Se dezmeticeşte, se trezeşte din letargie, aducerea-aminte îi vine în ajutor. Harul lui Dumnezeu nu-l părăseşte niciodată cu desăvârşire pe om. Hotărăşte să se întoarcă acolo de unde a plecat.*** Nu era făcut pentru cele atât de josnice. Amintirea dragostei părinteşti îl face să se întoarcă. Decât ticăloşia în care trăieşte, mai preferabilă este o viaţă de slugă în căminul părintesc. Această dragoste nemăsurată a tatălui l-a însoţit totdeauna, fără să o uite vreodată şi fără a-l fi dezamăgit. Era absolut sigur şi încredinţat de dragostea tatălui său. Aceasta l-a salvat.

L-au salvat, de asemenea, neşovăiala şi neamânarea. Gândul mântuitor s-a pre-schimbat neîntârziat în faptă. N-a stat să-şi pregătească bagaje. S-a înapoiat gol, sărac, murdar, dar plin de căinţă. Lucrul acesta este şi cel mai important. Pocăinţa ii este pusă în lumină de hotărârea neîntârziată şi de scurtele cuvinte pe care şi le-a pregătit, fără nici un fel de analize, detalii, justificări. Cuvinte puţine, sincere,

neprefăcute, adevărate, pornite din inimă. O bună spovedanie nu are nevoie de palavre. Este de ajuns un sincer „am păcătuit”.

Hotărăşte să se întoarcă nu ca un fiu, ci ca argat. Plecare păguboasă, dar fericită întoarcere! întoarcerea cere smerenie, iar smerenia naşte pocăinţă. Fiul risipitor ştie prea bine unde se întoarce. Nu se îndoieşte câtuşi de puţin de milostivirea şi îndelunga-răbdare a tatălui său. Îşi pune nădejdea în dragostea lui, şi nu greşeşte. Crede că îl va ierta, şi nu se înşală. Ia drumul întoarcerii cu pas hotărât şi cu ochii în lacrimi de căinţă. Lacrimile îl răcoresc, îl curăţesc, îl înfrumuseţează.

La întoarcere întâmpină o privelişte cu totul neaşteptată şi minunată. Îl zăreşte de departe pe tatăl său, aşteptându-l în prag. De unde ştia tatăl că se va întoarce tocmai în ceasul acela, ca să-l aştepte? Dar chiar din clipa plecării îl aştepta; atât de mare era dragostea lui.

Referitor la această pericopă, Sfinţii Părinţi spun că dacă din întreaga Evanghelie ea singură ne-ar rămâne, ar fi de ajuns pentru mântuirea omului.

În realitate, pilda n-ar trebui să se cheme a fiului risipitor, ci a tatălui milostiv. Din depărtări, pocăinţa l-a adus pe risipitor aproape. Tatăl îi iese întru întâmpinare. Nu-l aşteaptă cu mâinile încrucişate, ţeapăn, sever, mustrător. Se îndreaptă spre el. Voieşte să mai scurteze, cât de puţin, ultima distanţă, îşi deschide braţele, îl îmbrăţişează fără să stea pe gânduri, fără nici un reproş, şi nu numai că îl îmbrăţişează, dar „îi cade pe grumaz” şi îl sărută. Nu-l căinează cu compasiune, nu-l pune într-o postură dificilă, nu-i aminteşte de greşeala sa, nu-i arată în ce hal a ajuns, nu-i vorbeşte despre decăderea sa. Această nobleţe plină de mărinimie a tatălui este neasemuită, neajunsă, copleşitoare, unică şi uimitoare.

Fiul a fost mişcat de primirea neaşteptată. Ştia că tatăl său îl iubeşte, dar nu pricepuse şi că îl adoră. Cu glas tremurător, cutremurat de torentul iubirii dumnezeieşti, se străduieşte să rostească sărăcăcioasele cuvinte pe care şi le-a pregătit: „Tată, dacă mai pot şi îmi dai voie să te mai numesc aşa, am păcătuit, iartă-mă, am săvârşit o mare greşeală cu adevărat, nu mă mai pot numi fiul tău, fă-mă slujitor al tău. Eu însumi mă condamn, mă dezmoştenesc, sunt un nevrednic, un depravat, am iubit patimile păcătoase, am lepădat virtuţile, am dispreţuit avuţia…”

Tatăl a ascultat bine mărturisirea pocăinţei curate a fiului său, şi îndelung-răbdătorul, Mult-milostivul, Mult-milosârdul, Iubitorul de oameni şi Iubitorul de fii S-a bucurat cu bucurie mare şi le-a poruncit slugilor să-l spele, să-l curăţească, să-l

împodobească şi să se facă praznic în cinstea întoarcerii lui, căci „mort era şi a înviat” cel pierdut în amara aventură a înstrăinării.

„Este puterea filiaţiei şi a paternităţii. Acela era fiu şi pusese la început cuvântul «tată» (atât când a plecat, cât şi când s-a întors). Iar el era părinte, n-a vrut să-şi înjosească fiul, chiar dacă exista primejdia pierzaniei, a însăşi morţii copilului său. I-a dat educaţia primejdioasă şi mântuitoare a libertăţii, acoperindu-l pururea cu dragostea sa nemărginită. Şi dragostea părintească a învins moartea. Şi iată, s-a încins acea bucurie, praznicul la care se jertfeşte viţelul îngrăşat. Sfinţii Părinţi spun că acest viţel este Fiul lui Dumnezeu, iar praznicul Dumnezeiasca Liturghie, adunarea şi viaţa Bisericii“ (Arhimandritul Vasile Iviritul).

Pentru orice risipitor există pocăinţă şi mântuire. Tatăl Ceresc aşteaptă pururea. Nu oboseşte să aştepte. Dăruieşte destule prilejuri pentru această întoarcere mântuitoare. Dumnezeu vrea ca toţi oamenii să se mântuiască şi să vină la cunoştinţă. Dar numai asta nu este de-ajuns. Este nevoie ca fiecare om, la rândul său, să vrea să se mântuiască şi să facă ceva pentru asta, să o arate într-un anume fel. Nu este nici un păcat, oricât de mare, pe care Dumnezeu să nu-l ierte, altfel diavolul s-ar dovedi mai puternic şi planul mântuirii s-ar zădărnici. Cei care nu se vor mântui sunt cei ce cu îndărătnicie şi nepocăinţă refuză să se mântuiască. Păcatul nepocăinţei constituie, de altfel, şi hula cumplită împotriva Duhului Sfânt. Drept aceea, nici un păcătos să nu deznădăjduiască vreodată.

Fiul risipitor ne cheamă la întoarcere. Fapta sa este cea mai pilduitoare predică. Risipitorul pocăit intră la masa de praznic a familiei curat, luminos, plin de bucurie. Pentru pocăinţa pe care a arătat-o, tatăl l-a repus pe deplin în drepturile sale. În acest sens vorbim despre un sfânt risipitor. De ce? Fiindcă a avut o mare smerenie şi o pocăinţă adevărată şi astfel s-a mântuit.

În momentul întoarcerii fiului risipitor, fratele său mai mare, care lucra la ţarină, nu era acasă. Întorcându-se şi el istovit, observă o neaşteptată schimbare şi întreabă pe o slugă măruntă ce se petrece. Acela, la rândul său, îi istoriseşte totul cu de-amănuntul. Cel mai firesc ar fi fost să se bucure şi să alerge să-l îmbrăţişeze, să ospăteze împreună şi să se veselească de întoarcerea neaşteptată şi de o atât de mare binecuvântare. El însă, din contră, face o faţă posomorâtă. Dreptul se mânie, fiul cel cumsecade se face foc şi pară, fratele este gelos, cel socotit că urăşte plăcerile se mâhneşte, este biruit de rău. Atât de mare îi era mânia, că nici n-a vrut să intre în casă.

Tatăl se înştiinţează de starea fiului său mai mare şi iese să-l întâmpine pe drept, la fel cum îi ieşise înainte şi risipitorului, străduindu-se cu toată dragostea şi înţelegerea să-l înduplece să intre şi să ia parte la bucuria familiei pentru întoarcerea oii pierdute, a fratelui său. Nu reuşeşte însă să-l convingă. Patima a pus stăpânire pe fiul mai mare şi nu vrea sub nici un chip să intre şi să se veselească laolaltă cu ceilalţi. Persistă cu încăpăţânare în refuzul său nejustificat. Devine de neînţeles. Îşi spune cu durere obida. Devine revendicativ, cârcotaş, străin de dragostea frăţească, gelos, pizmaş, împietrit la inimă, insolent, lipsit de respect. Nu cedează la rugăminţile tatălui său. Se simte trădat, nedreptăţit, ofensat, rănit. Pilda se încheie fără să ne spună dacă fiul mai mare a intrat până la urmă în casă. Pesemne că nu. Dacă ar fi intrat, ni s-ar fi spus, fără îndoială.

Tragică realitate! Copilul cel bun, ascultător, cuminte şi liniştit al familiei se vădeşte îndărătnic, gelos, ipocrit, înverşunat şi urâtor de frate. Ascundea o patimă, se juca de v-aţi ascunselea, purta o mască, avea autosuficienţă, încredere în sine, pretenţii. Nu avea smerenie şi nici dragoste. Era, lucru înfricoşător, lipsit de pocăinţă. Era mai desfrânat decât fiul desfrânat. În ultimă instanţă, el este risipitorul. Vădeşte ceva din mentalitatea fariseului din parabola anterioară. Fariseii se sminteau de atitudinea lui Hristos faţă de păcătoşi. Îi deranja şi nu-şi ascundeau deloc împotrivirea.

Fiul mai mare, iubiţi fraţi, este o figură extrem de tragică. Luaţi aminte, vă rog. Cere răsplată pentru munca sa. Se laudă cu statura sa morală şi se simte incomeparabil mai bun decât fratele său. Nu este dispus câtuşi de puţin să ia parte la bucuria tatălui pentru întoarcerea fiului pierdut. Purtarea fratelui mai mare este de neconceput, neomenoasă, şi îi trădează marea goliciune lăuntrică, dezechilibrul sufletesc, imaturitatea duhovnicească, împietrirea inimii. Iubirea tatălui n-a avut asupra sa nici o înrâurire. N-a ucenicit la dragostea tatălui său. Evenimentele l-au luat prin surprindere, l-au demascat, l-au arătat gol de orice virtute.

Este un lucru obişnuit ca cei imorali să peroreze despre moralitate şi cei evlavioşi la arătare despre păzirea riguroasă a tradiţiilor. Cei ce se îndreptăţesc pe ei înşişi voiesc un Dumnezeu Care să-i pedepsească pe păcătoşi şi să le încununeze lor izbânzile. ***Dumnezeu însă încununează pocăinţa şi iubeşte nemăsurat smerenia.***

În ultimă instanţă, avem doi fii risipitori.

- *Primul, cel mai tânăr, se pocăieşte şi se întoarce acasă cu lacrimi.*
- *Al doilea, în chip neaşteptat, se dovedeşte a fi risipitor fără să fi plecat deloc de acasă. Risipeşte în propria-i ogradă, în cugetul său, face din inima sa peşteră de tâlhari. Tocmai cel de-al doilea nu intră în casă deloc. Păcat!*

Singur s-a nedreptăţit, singur s-a osândit, s-a izolat, s-a înecat în propriile-i gânduri întunecate.

Deasupra celor doi fii este tatăl iubitor. Întreaga sa înfăţişare este nespus de mişcătoare şi provoacă străpungere. Respectă libertatea amândurora. Nu oropseşte pe nimeni. Nu insistă. Nu strigă. Nu ameninţă. Aşteaptă cu nădejde. Aleargă primul să-l îmbrăţişeze pe cel care se întoarce cu pocăinţă. Bucuria sa este nemăsurată, după cum nemăsurată îi este şi întristarea pentru îndărătnicia fiului său mai mare.

Fie ca această icoană a dragostei desăvârşite a Părintelui nostru Ceresc să ne rămână neştearsă din suflet. Ea ne va fi salutară în căderile noastre. Tatăl care ne aşteaptă totdeauna cu braţele deschise ne va chema la marile, mântuitoarele hotărâri ale întoarcerii. Această icoană neasemuită insuflă tărie şi curaj multora dintre cei amăgiţi de păcat. Imaginea unui Dumnezeu sever, mânios, clocotitor, răzbunător nu este ortodoxă.

Pocăinţa dăruieşte nu doar iertare de păcate, ci şi comuniunea cu Dumnezeul Cel Viu, părtăşia la bucuria Împărăţiei Cereşti încă din viaţa aceasta, prin Taina Dumnezeieştii Euharistii. Calitatea, măsura, valoarea şi autenticitatea dragostei noastre de Dumnezeu atârnă de dragostea noastră deplină şi jertfelnică faţă de oameni, de fraţi.

Fiul cel mare din parabolă este un pur, desăvârşit şi detestabil fariseu. Pretinde ca Dumnezeu să-i pedepsească pe păcătoşi şi să-l îndreptăţească pe el. Sfântul risipitor se aseamănă cu vameşul cuvios din parabola anterioară - transfiguraţi prin pocăinţă, smeriţi, liniştiţi, aşezaţi, înlăcrimaţi, tăcuţi, sinceri amândoi. Îi îndrăgim fiindcă le semănăm. Ne spun că avem un Tată iubitor de oameni, care nu se mânie pe noi şi mereu ne aşteaptă, dându-ne atâtea şi atâtea ocazii. Lacrimile de pocăinţă sunt dulci şi plăcute, în timp ce ale geloziei sunt amare şi lipsite de bucurie. Putem să plângem în odaia noastră, dar noi ne lenevim, nu vrem. Lacrimile ne înmoaie inima împietrită. Ne dau veselie şi fierbinţeală la rugăciune. Lacrimile mântuiesc, ne spală, ne înnoiesc Botezul, ne curăţă în profunzime. Nu lacrimile sentimentale, bolnăvicioase, ale unui egoism şifonat, ci lacrimile line, fierbinţi, pornite din inimă, potrivit Părinţilor niptici. Şi vameşul, şi fiul risipitor au vărsat lacrimi, în timp ce fariseul şi fiul mai mare n-au avut nici una. De ce? Din cauză că aveau egoism. Egoismul nu te lasă să verşi lacrimi. Nu este nevoie, îţi spune, nu trebuie, nu este un lucru bărbătesc. Dar ***Duhul Sfânt dăruieşte lacrimi adevărate celui ce se roagă cu smerenie.***

Fiul cel mare avea şi părţile lui bune. Cu toate acestea, n-avea dragoste. Această lipsă fundamentală îi răpea şi câştigul pe care l-ar fi putut avea din faptele lui bune. ***Un om al lui Dumnezeu nu poate fi lipsit de dragoste. Fără dragoste, credinţa şi viaţa curată nu sunt de-ajuns.*** Lipsa dragostei l-a împiedicat pe fiul mai mare să se bucure că fratele său cel mort a înviat şi cel pierdut s-a aflat. Se întoarce chiar împotriva tatălui său. Îl socoteşte nedrept, nesocotit, exagerat, mână spartă şi părtinitor. Doreşte să-l aibă la cheremul lui pe tatăl său. Nu vrea să fie condus, ci el să conducă. Nici nu-i trece prin minte măcar că el însuşi are nevoie de pocăinţă, că are nevoie de dragoste, căci dacă Dumnezeu S-ar purta aspru cu el, atunci s-ar prăbuşi cu totul.

Nefericitul fiu mai mare uită că tatăl său este cu adevărat dragoste, dragostea în sine, bunătatea în sine, şi că dreptatea lui este diferită de cea a oamenilor. Nu a priceput, atâţia ani, ce fel de tată are.

Se întâmplă câteodată, iubiţi fraţi, să trăim ani de zile în Biserică şi să nu avem habar despre ce anume este vorba. Să rămânem la formele şi tiparele exterioare, şi nici măcar să nu bănuim adâncul, esenţa. Se prea poate ca nici noi să nu fi simţit încă, în adâncul inimii noastre, ai Cărui Tată suntem, şi să rămânem nişte creştini de suprafaţă, văicăreţi, neatenţi, scolastici şi pe de-a-ntregul tipicari.

Ar fi prea îndrăzneţ din partea mea să întreb: ***Oare noi de partea căruia dintre cei doi fii ne găsim? A celui mai tânăr sau a celui mai mare?*** Să ne cercetăm cu tot curajul şi cu seriozitate pe noi înşine. Să nu ne grăbim să răspundem. Să nu vă închipuiţi că răspunsul este uşor. Uneori ne aflăm de o parte, alteori de cealaltă. O dată îl personificăm sau îl reprezentăm pe unul, altă dată pe celălalt. ***De aceea, este nevoie de luare-aminte şi de rugăciune, ca Dumnezeu să ne lumineze să discernem care este starea noastră duhovnicească. Avem nevoie de luminare pentru a vedea cu limpezime cine suntem cu adevărat.***

Sfântul Grigorie Palama, predicatorul înflăcărat al harului şi al Luminii nezidite, se ruga neîncetat: „Doamne, luminează-mi întunericul!”

Este nevoie de o atitudine conştientă, autocunoaştere, stăpânire de sine şi curaj ca să ne privim în faţă pe noi înşine şi să înfruntăm această imagine fără a ne înfricoşa. Vom îndura priveliştea goliciunii noastre duhovniceşti sau o vom lua la sănătoasa, lansându-ne într-o activitate oarecare, fie ea şi bună, ca să ne amăgim pe noi înşine că, vezi Doamne, facem ceva şi avem de oferit ceva? Suntem pregătiţi să înfruntăm vacuitatea şi sărăcia noastră lăuntrică, pe care ne-am acoperit-o cu câteva zorzoane de cunoştinţe şi bune purtări, cu care reuşim uneori să-i inducem

în eroare pe oameni? Înfruntarea propriului „eu” cere bărbăţie. Dacă fiul cel mic ar fi făcut acest lucru mai devreme, n-ar fi fost dus în acea ţară îndepărtată a foametei şi a roşcovelor. Dacă cel mare s-ar fi cercetat pe sine la vreme şi într-un chip autentic, ar fi descoperit înlăuntrul său rădăcinile patimilor care l-au făcut să rămână străin de Mirele Hristos…

Vremurile pe care le trăim nu ne ajută nici ele, de altfel. Ne provoacă la o continuă întoarcere spre cele din afară şi nu la o interiorizare, autocontrol şi introspecţie sănătoase. Astfel, omul din zilele noastre, chiar dacă nu risipeşte în afară, risipeşte lăuntric, îndreptăţindu-se şi îndumnezeindu-se pe sine, pătimind de individualism şi însingurare. Este tragic ca cineva, în Biserică fiind, să trăiască de fapt în afara ei, ca şi fiul mai mare, fără a lua parte la minunatul ospăţ al credinţei.

Părintele suferă, rabdă, nădăjduieşte, aşteaptă, oferă prilejuri multe şi dese. Nu-şi ceartă copiii, nu Se mânie pe ei, nu-i alungă, le vorbeşte cu bunăvoinţă, îi înţelege, Se poartă faţă de ei ireproşabil. Atitudinea Sa ne provoacă zdrobire. Dragostea Sa ne răscoleşte în chip învietor. Având un asemenea Tată, nu suntem îndreptăţiţi să zăbovim departe de casă, în afara ei. Suntem chemaţi la o neîntârziată întoarcere acasă, în noi înşine.

Cu toţii să adoptăm atitudinea cuvenită şi trebuitoare. Taţii, capii de familie, părinţii, dascălii să fie îngăduitori cu copiii, să le impulsioneze râvna, să-i înveţe prin exemplul luminos al propriei lor vieţi să rabde, să nădăjduiască, să se roage. La fel şi părinţii duhovniceşti, păstorii, să nu pună poveri de nepurtat, să nu spună ceea ce ei înşişi nu fac, ca să nu fie mustraţi de înseşi cuvintele lor, să nu se supere când nu sunt ascultaţi, ci să sporească atunci şi mai mult rugăciunea, care este făcătoare de minuni.

Este o mare durere pentru un educator când copiii nu ascultă, nu se supun, calcă pe de lături, ori devin mai răi. Este nevoie de multă răbdare, pentru că pot să se întoarcă, să se căiască şi chiar să ajungă mai buni decât cei socotiţi a fi buni. Nu vrem să spunem prin asta că tatăl sau mama ar trebui să rămână fără grijă, orice s-ar întâmpla, în privinţa copiilor lor. Desigur, nu este cazul ca părinţii să le arate în permanenţă toată îngăduinţa, să le facă concesii, să-i aprobe, să-i îndreptăţească şi să-i considere pe copiii lor cei mai deştepţi şi mai buni. Este nevoie şi de o severitate cu dreaptă socoteală, pornită din dragoste.

Prin urmare, nici nepăsarea nu e bună, nici indulgenţa dusă la extrem, dar nici severitatea dură şi intransigentă din partea celor mari faţă de cei mici. Cu frica, teroarea şi ameninţarea nu vom obţine roade atât de strălucite. Impulsionându-le

copiilor râvna şi lăudându-le cu măsură reuşitele este mai bine. Să-i lăsăm să-şi spună părerile, să aibă anumite iniţiative, să deschidem cu ei un dialog. De asemenea, să nu credem că ceea ce avem mereu aproape este neapărat şi un model excelent.

Fiul mai mare era aproape, era şi muncitor, şi ascultător, dar s-a vădit până la urmă lipsit de smerenie şi pocăinţă, îndărătnic, revendicativ, gelos, străin de dragostea frăţească. Nu este bun cineva numai pentru că ne face pe plac şi astfel ne satisface egoismul…

Unii sunt îngăduitori doar ca să fie îngăduitori şi să le fie lor bine, iar alţii sunt aspri ca să fie aspri, şi iarăşi să le fie bine. Nu le pasă atât de binele celuilalt, nu se tem de Dumnezeu, ţin cont doar de iubita lor persoană. ***Există o blândeţe aspră şi există o asprime îngăduitoare. Şi într-un sens, şi în celălalt, aceasta nu trebuie să satisfacă placul oamenilor, ci să vină din dragoste de Dumnezeu şi de semeni. Avem multă nevoie de o severitate iubitoare, mulţi dintre noi.***

În cele din urmă, un desfrânat se pocăieşte şi devine sfânt, şi se face praznic pe pământ şi în cer, şi bucurie pentru întreaga Biserică. La fel, un drept făţăreşte sfinţenia, se umple de o falsă sfinţenie, îşi închipuie că este ceva şi are pretenţii la recunoaştere şi respect - şi tocmai el este risipitorul, nepocăitul, care nu ia parte la bucuria celorlalţi şi suferă amarnic în singurătatea egotismului său.

Tatăl, Părintele nostru, Făcătorul şi Dumnezeul nostru, ne miluieşte şi ne arată îndurare, ne iubeşte şi ne prea iubeşte, ne înţelepţeşte şi ne mântuieşte. Din risipitori face sfinţi, pe făţarnici îi rabdă şi îi ajută, rugându-i implorator să se îndrepte, fără a-i sili vreodată, ca astfel să se pocăiască şi să se mântuiască.

Nu-i condamnaţi cu uşurinţă pe risipitori. Nu vă grăbiţi să recunoaşteţi lesne sfinţi; sfinţii cei mincinoşi înşală şi se prăbuşesc. Avem nevoie mai ales de pocăinţă, de pocăinţă curată, ca să avem sfinţenie adevărată. Braţele părinteşti îi aşteaptă de-a pururi deschise pe toţi cei ce s-au pocăit, ca să-i îmbrăţişeze, să-i îmbrace în haină luminoasă, să-i încalţe cu încălţăminte de trainică pace, să le pună în deget inelul de mult preţ, să-i trimită în lume să vestească măreţia dragostei dumnezeieşti. Cuviosul vameş şi sfântul risipitor asta fac. Vorbesc prin fapte despre pocăinţa adevărată, despre sfinţenia de viaţă purtătoare. Să le călcăm pe urme, să le imităm exemplul, ca să trăim Raiul de pe acum…

Omilia a fost ţinută la data de 4 februarie 2007
în aula Căminului Creştin din Patra.

(din: Monahul Moise Aghioritul, “Cuviosul vameș și sfântul risipitor”, Editura Egumeniţa, 2016)

Tâlcuirea pildei Fiului risipitor - Părintele Varnava Iankos: Esenţa păcatului - autonomizarea şi degradarea relaţiei. "Dacă omul nu iubeşte și nu trăiește durere în viața lui, nu-L va găsi pe Dumnezeu". Cutremurătoarea îmbrăţişare a nobleţii lui Dumnezeu vs. narcisismul "Antropofag" şi autoprotector. "Dacă cineva vrea să realizeze o relație, trebuie să aibă conștiința propriei invalidități"

Transcriere fragmentară:

Parabola Fiului risipitor este foarte importantă. De multe ori am vorbit despre aceasta şi nu vom înceta. Bine ar fi să putem să o recitim în fiecare zi. Este tot înţelesul Sfintelor Scripturi, este tot conţinutul vieţii duhovniceşti, este totul. Vom încerca, cu ajutorul lui Dumnezeu să o revedem, să o reînnoim în inima noastră, pentru că Adevărul cere reînnoire pentru a fi mereu viu în lăuntrul nostru. Toţi cunoaştem această parabolă, însă fiecare amănunt, fiecare cuvânt ne vorbeşte, este foarte importantă.

Am găsit şi această cărticică în care P. Vasillis Sokodikakis tâlcuieşte această pildă şi spune lucruri foarte importante.

"Un om avea doi fii. Şi a zis cel mai tânăr dintre ei tatălui său: Tată, dă-mi partea ce mi se cuvine din avere. Şi el le-a împărţit averea." (Luca 15, 11-12) "Şi nu după multe zile, adunând toate, fiul cel mai tânăr s-a dus într-o ţară

depărtată şi acolo şi-a risipit averea, trăind în desfătări (desfrânări).” (Luca 15, 13)

Fiul cel mai tânăr îşi cere partea cuvenită din avere, o ia şi pleacă într-o ţară îndepărtată şi trăieşte acolo în desfătări. Este definit “mai tânăr” pentru că era imatur şi nu a înţeles că bucuria lui era relaţia cu tatăl, prezenţa în casa părintească. S-a hotărât să devină autonom, să-şi ia averea şi să trăiască aşa cum voia el. Avea deci imaturitatea de a înţelege unde este bucuria, unde este viaţa, şi a decis să ia ce este al lui şi să plece într-o ţară îndepărtată.

Esenţa păcatului este autonomizarea: să trăiesc orice fără Hristos. Nu este ceva de la sine păcătos sau sfânt ci, păcătos sau sfânt se judecă după modul în care este prezent Adevărul, dacă are viaţă, dacă este o experienţă a iubirii lui Dumnezeu, o pregustare a Veşniciei. Prin urmare, păcatul se exprimă şi se manifestă în acest mod: trăiesc independent faţă de Tine, separat; decid ca eu să mă comand în viaţă şi nu Tu, Dumnezeul meu. Cu acest înţeles, chiar ceva care aparent este virtute poate fi păcat. Acesta este [de exemplu,] fariseismul. Fariseii făceau fapte ca să se îndreptăţească, trăiau virtutea în afara relaţiei cu Hristos.

Păcatul, în esenţă, este degradarea relaţiei, desconsiderarea extremă a relaţiei. Aşadar, îşi ia averea fiul mai tânăr şi unde pleacă? Într-o ţară îndepărtată. ***Începutul păcatului este îndepărtarea, degradarea relaţiei şi însingurarea faţă de Dumnezeu. Şi aceasta îţi naşte simţământul, experienţa îndepărtării de Dumnezeu. Păcatul este deci simţământul ruperii relaţiei, al jignirii relaţiei şi al îndepărtării faţă de această relaţie.***

Şi într-o ţară îndepărtată, spune Evanghelia, şi-a risipit averea, trăind în nemântuire. Adică într-un mod contrar mântuirii lui, contrar integrităţii persoanei lui. Păcatul îmbucăţeste (divide) fiinţa noastră. Simptomul păcatului este această scindare: suntem foarte împrăştiaţi, iar la sfârşit devenim confuzi şi nu ştim cine suntem şi ce vrem. Legat de aceasta, există şi acea stare lăuntrică în care suntem nestatornici, pe ici pe colo, fără direcţie în viaţă. Acest lucru se resimte şi în viaţa de zi cu zi. ***Aşadar, lipsa unei coerenţe interioare, “fărâmiţarea” noastră, degradarea integrităţii, deplinătăţii noastre conduce către această situaţie, adică la negarea mântuirii, iar mântuirea este împlinirea noastră.***

“Şi după ce a cheltuit totul, s-a făcut foamete mare în ţara aceea, şi el a început să ducă lipsă.” (Luca 15, 14) Ceeea ce e fals se risipeşte (se consumă).

În Sfânta Liturghie se spune ceva foarte cutremurător. Când preotul înalţă Agneţul la "Sfintele sfinţilor", şi împarte pâinea, şi spune în taină: "Se frânge şi Se împarte Mielul lui Dumnezeu, Cel ce Se frânge şi nu Se desparte, Cel ce Se mănâncă pururea şi niciodată nu Se sfârşeşte…". Ceea ce e adevărat sfânt, îl împarţi şi rămâne întreg în fiecare parte, adică omul adevărat (şi relaţia adevărată) este în fiecare parte a lui, întreg omul. Nu este jumătate aici şi jumătate acolo. Este întreg omul în fiecare parte a lui. Acesta este Adevărul. În fiecare gând al lui, în fiecare simţire a lui, este prezent întreg. Nu este fărâmiţat! Şi, ce este şi mai cutremurător? Mielul care se mănâncă pururea şi niciodată nu se sfârşeşte! Adică este ceva ce nu se risipeşte, nu se consumă! Păcatul este risipire, este cheltuială. În timp ce Hristos nu se risipeşte, Adevărul nu se consumă.

Aşadar, fiul risipitor pleacă într-o ţară îndepărtată, şi, ce zice Scriptura? A consumat totul. S-a consumat pe sine. Aceasta este ceea ce provoacă oboseală: faptul că suntem oameni consumaţi. Consumaţi prin gânduri, prin relaţii, prin orice. Şi toată această consumare a noastră este în esenţă o luptă pentru a ne proteja sinele nostru, sau, mai modern, narcisismul nostru, pentru că nu avem Adevărul înlăuntrul nostru, nu avem plinătate în noi. Şi omul consumat îşi slujeşte mai intens narcisismul său, ca o luptă spre a-şi proteja egoul propriu, pentru că înlăuntrul său este gol.

Există o noţiune privitoare la un narcisism fiziologic, există şi una a narcisismului patologic. Omul narcisist îşi trăieşte golul său şi, totodată, răneşte sentimental şi pe ceilalţi oameni. Şi aceasta este încercarea lui de a se agăţa de undeva. Gândiţi-vă: pleacă fiul risipitor şi cheltuie totul. Şi noi, când ne risipim, în loc să vedem ce ne lipseşte, încercăm să justificăm, să acoperim această risipă prin "a mânca" şi alte fiinţe. Şi devenim antropofagi. Egoistul ce este? ***Un antropofag, pentru că el însuşi este gol şi deşertat şi consumat în păcatul lui şi începe şi îi "mănâncă pe alţii".***

Să spunem câteva exemple? Ia, să vedem! Se întâmplă şi bărbaţilor şi femeilor. În primul rând, cine este narcisistul patologic? Acela care simte că niciodată nu greşeşte. În al doilea rând, cum îl distingem pe acest om? Când creează o relaţie, în primele aproximativ 6 luni, dă totul: iubiri, flori, sacrificiu, tot. Iar după şase luni începe jocul rece-cald. Pe de o parte dă, pe de alta nu. Fiindcă narcisistul trăieşte din sentimentele celuilalt: din iubirea aceluia şi din durerea pe care i-o provoacă, ca să se simtă important, pentru că este [în el un] gol lăuntric. Şi începe acest joc rece-cald: cuvinte puţine sau discuţii întregi; mai puţine telefoane sau întârzierea unui răspuns, ca să facă pe victimă fericită. Şi uneori face aceasta conştient, alteori nu. Iar la fiecare "schimbare de sezon" se îndrăgosteşte de altcineva… încă o

victimă! Şi, în continuare, acest om nu-şi poate găsi liniştea, se află în stare de conflict, provoacă diverse situaţii, şi îşi imaginează că toţi îl îndrăgesc. De fapt el însuşi provoacă, el însuşi transmite acest stări. Şi aceasta este o situaţie narcisistă care crează victime. Imaginaţi-vă să fie şi căsătoriţi… nu înţelege nimeni, nu bănuieşte nimeni ce se întâmplă acolo! Şi de obicei, păţesc să devină victime oamenii învinovăţiţi, cei autojertfitori, cei care nu ştiu să pună limite, cei însinguraţi sau cei nesiguri. Intră în acest basm, în acest teatru, şi atunci, în nesiguranţa lor şi aceştia încearcă să-şi revendice o realitate. Ştiţi câte suferinţe de felul acesta se întâmplă? Cineva înţelege problema acestor oameni şi zice: "o voi îndrepta!" Vorbe în vânt! Nu poţi îndrepta niciodată un astfel de om. Singura îndreptare este fugă, iar Dumnezeu să pună mâna Sa, să se întâmple o minune. Sunt situaţii patologice care reprezintă tocmai golul pe care îl simte omul şi încearcă să devină mai puternic mâncând oameni. De ce? Pentru că adevărul său se ruinează, se risipeşte, se pierde. Însă, atunci când eşti deplin, lucrurile sunt diferite, şi ai alt discernământ al vieţii.

"Şi după ce a cheltuit totul, s-a făcut foamete mare în ţara aceea, şi el a început să ducă lipsă." Deci, uite! Păcatul la sfârşit lasă foamete. Acesta îi este specificul. Te deşerţi, eşti gol. Pentru că nu acceptăm aceasta, căutăm narcotice.

Am spus un exemplu: enclavizările (încercuirile) sentimentale şi sclaviile; dependenţele; dar poate găsi cineva orice altă formă pentru a-şi acoperi şi lipsa sa interioară. În orice caz însă, în această ţară se face foamete mare. Aceasta este ceva specific: începi cu o poftă, cu o aşteptare că "acum le am pe toate, îl am pe Dumnezeu", "de la Domnul este asta", cum zicem în imaginaţia noastră… pentru că acesta este nivelul apropierii noastre duhovniceşti: închipuirea şi satisfacerea egoismului şi narcisismului nostru. În continuare însă vine foametea, vine "socoteala", vin datoriile… care ajung după. De aceea dacă nu ai discernământ să prevezi, şi nu păşeşti drept, problema cu siguranţă va apărea.

"Şi ducându-se, s-a alipit el de unul din locuitorii acelei ţări, şi acesta l-a trimis la ţarinile sale să păzească porcii. Şi dorea să-şi sature pântecele din roşcovele pe care le mâncau porcii, însă nimeni nu-i dădea." (Luca 15, 16-17)

A încercat deci, ceea ce am spus şi mai înainte: aceasta risipire, această cheltuială a averii, să vedem cum o descurcăm?! Şi unde îl trimit? Să păzească porcii. ***Părinţii Bisericii tâlcuiesc porcii ca fiind patimile trupeşti.***

Încerci să trăieşti o relaţie falsă deoarece pierzi legătura adevărată cu Dumnezeu… şi te-nvârţi încoace şi încolo. Şi, la urmă zice Scriptura, mănânci din mâncarea

porcilor, adică îţi pierzi demnitatea şi nobleţea fiinţei tale, şi încerci să le înlocuieşti cu minciuna, cu ceva ce nu are sens şi este ipocrizia relaţiei. Şi zice mai departe: "însă nimeni nu-i dădea". La sfârşit şi asta se termină, nu te împlineşte, iar moartea devine mai covârşitoare.

"Dar, venindu-şi în sine, a zis:… " Aceasta este binecuvântarea pe care poate cineva să o înţeleagă: faptul că la sfârşit eşuează. Şi eşecul este o mare binecuvântare. Fie abdică persoana respectivă şi se sinucide (între ghilimele sau chiar în realitate), fie se hotărăşte să-şi vină în sine şi să se întoarcă. Omul smerit îşi vine în fire. Egoistul, pentru că nu-şi poate accepta înfrângerea, se împotriveşte şi devine mai închis în sine însuşi, mai rigid. Smerenie înseamnă să-mi accept greşeala şi să-mi vin în fire. Egoismul înseamnă să nu-mi accept greşeala şi să găsesc modalităţi de a face pe învingătorul, să nu-mi accept nereuşita.

"Dar, venindu-şi în sine, a zis:… Câţi argaţi ai tatălui meu sunt îndestulaţi de pâine, iar eu pier aici de foame! "(Luca 15, 17) Ce zice aşadar? Este cutremurător! spune: "Câţi argaţi ai tatălui meu…". Priviţi ce spune fiul risipitor! Îl numeşte tatăl lui. În esenţă nu s-a pierdut încă relaţia (tată-fiu). Şi în ţară îndepărtată a păstrat înlăuntrul lui, chiar dacă tainic, experienţa acestei legături părinteşti. Acest lucru l-a salvat. Ceea ce ne conduce spre aceasta este nereuşita noastră, însă ceea ce ne dă putere să ne întoarcem este încrederea în iubirea părintelui. Încrederea că Dumnezeu este părinte.

[…] Dacă nu există risc într-o relaţie, care în esenţă este un proces al libertăţii, care este o faptă riscantă, atâta timp cât nu există iubire adevărată, nu poate exista o relaţie vie, o relaţie cu Dumnezeu. Dumnezeu a ştiut aceasta. Nu poţi crea (ţine) pe cineva cu forţa. Prin constrângere nimeni nu devine om, nu dobândeşte libertatea. Orice bine se înfăptuieşte în libertate şi fără constrângere. Şi a încercat tatăl, având ca temei jertfa de sine, să nu afecteze ideea de tată în sufletul copilului său, să nu afecteze trăsătura morală a paternităţii (etosul patern) în conştiinţa lui. De aceea nu face nici scandal, nici altceva, ştie că va merge şi va eşua. Lasă-l să plece!

Creştinii "cei buni" ar zice: "Părinte, şi dacă va merge în iad?". De parcă noi l-am mântui pe celălalt. Dumnezeu nu s-a temut. Pentru că dacă ţii pe cineva lângă tine cu forţa, nu există iad mai rău decât acesta. Ce este iadul? "Naufragiu în port" este! Căci în felul ăsta nu poate omul să-şi înţeleagă nicicând nereuşita, să-şi vină în fire şi să se pocăiască.

Dacă părintele nu e vrednic să-şi asume durerea şi crucea răbdării şi a riscului pentru copilul său, nu este părinte adevărat. Lucrurile acestea au o mare minciună

înlăuntrul lor. Aşadar îi dă această educaţie tatăl, iar fiul pleacă. Ce s-a întâmplat? Înlăuntrul lui s-a trezit amintirea acestei nobleţi, acestui comportament nobil, acestei libertăţi pe care i-a dăruit-o tatăl. Şi, încă, fiind în păcat, ce spune?

"Câţi argaţi ai tatălui meu (îl numeşte tată!) sunt îndestulaţi de pâine, iar eu pier aici de foame! "

Asta l-a salvat! Şi în ţară îndepărtată l-a însoţit iubirea tatălui. Aceasta l-a ridicat ca să se reîntoarcă.

Mulţi zic: "Părinte, cu atâtea păcate, cu ce faţă să merg la biserică?", "cu ce faţă voi privi icoana ca să mă rog?". Aceasta este o prostie! Tocmai pentru că sunt păcătos cer îndurarea lui Dumnezeu. Este demonică această sugestie şi această idee pe care o avem, că suntem atât de păcătoşi încât nu suntem pentru Dumnezeu. Este o sugestie demonică şi o piedică în a ne veni în fire şi a ne întoarce. Pentru că este de neapărată trebuinţă să păstrăm înlăuntrul nostru aceasta: experienţa iubirii părinteşti.

"Câţi argaţi ai tatălui meu sunt îndestulaţi de pâine, iar eu pier aici de foame! Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu şi-i voi spune: Tată, am greşit la cer şi înaintea ta. Nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argaţii tăi." (Luca 15, 17-19)

Aceasta este pocăinţa adevărată. Nici justificări, nici explicaţii, nici analizări, nici altele care "ne prind" precum: "Da, am greşit, dar eşti vinovat şi tu, tată", "Nu mi te-ai purtat frumos!", "Stai să discutăm… Să vedem unde greşeşti tu, unde greşesc eu şi să ne împăcăm", "Pentru că, părinte, nici Biserica nu zice drept, nu ne înţelege!","Pentru că dacă aş fi ştiut asta, aş fi fost diferit!". Acesta este pretextul pentru că nu vrem să ne pocăim, să ne zdrobim şi [atunci] găsim ceva ca să "spoim treaba". Un pic de spirit curajos şi un pic de pocăinţă curată… [Dar noi] încurcăm lucrurile!

Când într-o relaţie, mai ales de pocăinţă, există această conversaţie în care nu vrem să ne expunem sau să ne ofensăm, de fapt nu există nimic! Dacă o înţelege duhovnicul nostru, soluţia este tăcerea: "Fă, copilul meu, ce vrei! Când vei eşua, aici suntem!" Nu zicem nimic! Nu mă apuc la discuţii în pocăinţă! De asemenea, şi într-o relaţie conjugală, când este o problemă, o neînţelegere, dacă merg la un duhovnic să o rezolve [fiecare dând vina pe celălalt], singurul lucru pe care-l vor reuşi este să-l zăpăcească pe duhovnic. Atunci când fiecare încearcă să se

îndreptăţească, discuţia nu duce nicăieri. O spune foarte frumos mai jos ca să înţelegem.

Fiul cel mare se întoarce acasă şi protestează şi se împotriveşte tatălui din cauza petrecerii, tatăl îl roagă: "Intră, fiul meu!". Iar el discuţie, discuţie, discuţie. Şi în final nu ne spune parabola dacă a intrat sau nu în casă. Ştiţi de ce? Deoarece atunci când intri într-un proces de autojustificare, nu ajungi nici unde, nu reiese niciodată un rezultat. Discuţii interminabile care nu conduc nicăieri. De aceea, dacă cineva vrea să realizeze cu adevărat o relaţie, trebuie să aibă pocăinţă şi conştiinţa propriei căderi, a propriei "invalidităţi".

Şi spune: ***"mă voi duce la tatăl meu şi-i voi spune: Tată, am greşit la cer şi înaintea ta. Nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argaţii tăi. Şi, sculându-se, a venit la tatăl său. "***

Şi ce se întâmplă? Auziţi ce spune: ***"Şi încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său şi i s-a făcut milă".*** Auziţi aici! Deşi încă era departe, l-a văzut pe tatăl lui şi i s-a făcut milă. Ce înseamnă aceasta? L-a supravegheat tatăl, i-a purtat de grijă. "Când va veni copilul meu?". Chiar dacă el era încă departe. A văzut mişcare spre el şi ce face tatăl? Aleargă spre el: ***"şi, alergând, a căzut pe grumazul lui şi l-a sărutat."***

Există câteva fragmente din Scriptură care au o rezonanţă puternică înlăuntrul nostru. Eu vă mărturisesc că sunt două pasaje din Scriptură, care îmi mişcă puţin inima. Unul este acesta. L-a văzut tatăl venind de departe. Auzi poveste, auzi iubire, auzi dragoste, auzi purtare de grijă! În timp ce era încă departe! ***Şi spunem că ne e frică de Dumnezeu. Suntem departe şi aleargă ca să ne îmbrăţişeze! Vede mişcare în noi. Fără măcar să-i spunem că am greşit. Închipuiţi-vă ce dor are Dumnezeu de noi! Ce dorinţă are pentru noi! Nu te cutremură acest lucru? Noi ne închipuim o mulţime de alte lucruri.***

"Şi încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său"… Ce lucru important este să te vadă Dumnezeu! Să te vadă Dumnezeu? Ce nobili suntem?! Auziţi cuvânt: "l-a văzut tatăl său"! Dumnezeu, tatăl, l-a văzut, şi l-a urmărit fiind încă departe. A avut gândul la el, a avut privirea spre el. De ce să ne neliniştim? De ce să ne întristăm? De ce să ne plângem? Nu suntem neghiobi?! O spune clar El Însuşi. Ce frumos lucru să-l vezi pe celălalt. Atunci când îl vezi, începe relaţia. Nu doar cu ochii exteriori, ci să vezi realitatea celuilalt. Închipuiţi-vă, deci: ne vede Dumnezeu. Ce cinste ne face! Ne ia în seamă! Aceasta este altceva…

Iar celălalt punct care îmi place, este cel cu Sfântul apostol Pavel, care avea “un ghimpe în trup” şi de trei ori l-a rugat pe Dumnezeu să-l îndepărteze de la el, şi ce spune Domnul? “De ajuns îţi este harul Meu, căci puterea Mea întru slăbiciune se desăvârşeşte“ (II Cor. 12, 9). Taine veşnice sunt aceste, care înseamnă: în slăbiciunea ta, neputinciosule, se va arăta puterea Mea! Adică ceea ce ai tu ca slăbiciune, eu ţi-o voi face harismă! Ca să înţelegi că nimic nu este al tău, totul al Meu, al Harului este. Ce face Hristos? Ia pescari analfabeţi şi îi face apostoli în întreaga lume. Ca să nu spună: “al meu este meritul acesta“. Eşti analfabet? Ce este al tău, bre? Toate sunt ale lui Dumnezeu. Deci “puterea Mea întru slăbiciune se desăvârşeşte“!

Acolo unde suntem mizerabili Se descoperă Dumnezeu. Zice psalmistul: “intru necaz m-ai mângâiat“. Dacă omul nu iubeşte şi nu trăieşte durere în viaţa lui, nu-L va găsi pe Dumnezeu. Nu se va descoperi puterea lui Dumnezeu. Iar noi ne ferim de durere, căutăm o mulţime de lucruri ca să avem bucurii şi iubiri false. Nu este important? “Puterea Mea întru slăbiciune se desăvârşeşte“. Puterea Mea se arată pe deplin în slăbiciunea ta. Acolo unde suntem constrânşi şi nu mai există ieşire, țup, vine Dumnezeu şi te salvează. Acolo, în slăbiciunea ta, voi veni. Acolo, unde ai impasul tău, voi veni. Acolo unde trăieşti iadul tău, voi veni. Şi acolo se va arăta puterea Mea, ca să înţelegi că nimic nu este al tău. Şi dacă înţelegi că nimic nu este al tău şi toate sunt ale Mele, atunci nu poţi face nimic altceva decât să-i mângâi pe oameni. Ce ţi-am făcut prietene, fă! Şi nu o faci cu aer de catehet, o faci pentru că te-a învăţat Domnul. În durerea ta, în nesăbuinţa ta, am venit şi ţi-am dăruit iubirea Mea. Ce altceva mai poţi face tu?

[…]

Ce delicateţe totuşi, vedeţi? Vine tatăl, cade pe grumazul lui şi îl sărută. Această sfântă îmbrăţişare a lui Dumnezeu. Să simţi că te îmbrăţişează Dumnezeu! Ce lucru minunat, ce odihnă, ce libertate!

[….]

“Şi i-a zis fiul: Tată, am greşit la cer şi înaintea ta şi nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău.“

Îşi face mărturisirea. Fără scuze, fără justificări. Spune: “sunt tot o nereuşită, sunt tot o traumă”. Nu caut pretexte, nu caut să mă pocăiesc 20% sau 30% sau 80%. Ori mă pocăiesc în întregime, ori nu! Nu faci calcule…

Toată sfinţenia este acest lucru. ***Sfântul este omul aflat în stare de pocăinţă. Sfinţenia se hotărăşte după calitatea şi cantitatea pocăinţei nu a virtuţii. Virtute nu are nimeni. Virtutea este a lui Dumnezeu. Şi o dobândim atunci când ne unim cu Hristos. Ceea ce este pentru noi pocăinţa cu zdrobire. Acesta este sfântul: cel care continuu se pocăieşte.***

“Şi a zis tatăl către slugile sale: Aduceţi degrabă haina lui cea dintâi şi-l îmbrăcaţi şi daţi inel în mâna lui şi încălţăminte în picioarele lui; Şi aduceţi viţelul cel îngrăşat şi-l înjunghiaţi şi, mâncând, să ne veselim; Căci acest fiu al meu mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat.” (Luca 15, 22-24)

Priviţi ce uimitor este acest lucru! Stai un pic tată, a lipsit fiul tău atâta timp, ţi-a făcut ce ţi-a făcut, nu discuţi despre păcatul lui? Priviţi nobleţea tatălui! Nu vrea să-l mai preseze cu altceva. Întrucât s-a chinuit în acea ţară îndepărtată, întrucât a păţit ce a păţit, să-i adâncească rănile acum? De vreme ce a spus că a păcătuit, să stea să analizeze: nu ţi-am spus eu atunci copilul meu şi nu m-ai ascultat? Asta facem noi. Ia spune-mi deci, cum ai păţit? Ia spune-mi cât te-ai chinuit? Ca să simt o îndreptăţire ca tată, faptul că am avut dreptate. Priviţi nobleţe şi delicateţe a sufletului! Nu vrea să îl pună în situaţie dificilă. Şi nu a comentat deloc. Aşa cum nu a comentat atunci când a plecat, i-a dat partea cuvenită din avere, iar fiul a plecat, şi nu a făcut tam-tam, tot astfel atunci când se întoarce nu zice nimic. Aceasta este nobleţe. Aceasta este nobleţea iubirii.

Atunci când celălalt se pocăieşte, când are zdrobirea lui, nu vorbeşte deloc. De ce? Modul în care lucrează tainele cu adevărat veşnice este tăcerea şi liniştea. Iubirea duhovnicească a lui Dumnezeu, prezenţa lui Daumnezeu este lucrătoare în linişte, este acolo unde se opreşte mintea şi amuţeşte limba. Merită să mai spui poveşti? Vei tulbura acea linişte, acea mistagogie a întâlnirii. Această mistagogie a întâlnirii nu vrea să o altereze Dumnezeu Tatăl. Şi rămâne în linişte adâncă.

Aşa cum spune un ţăran analfabet, care se ruga în biserică, iar ceilalţi îl întrebau: “ce faci?”. “Îl privesc şi mă priveşte”, spune. Atunci când priveşte cu adevărat şi are un sens inima ta, aceasta este mai presus decât orice cuvânt şi orice discuţie.

Deci nu spune nimic tatăl, ca să nu-i ofeneseze pocăinţă, să nu altereze sacralitatea acestei pocăinţe şi acestei clipe, să nu desconsidere momentul pocăinţei prin cuvinte, prin descrieri şi prin poveşti.

Este ceea ce păţesc mulţi credincioşi, când merg să se spovedească şi îi apasă ceva, încep cu atâtea relatări, încât uiţi ce vor să-ţi spună. Toată lucrează înlăuntrul acestui fapt al pocăinţei.

“Şi a zis …: Aduceţi degrabă haina lui cea dintâi “. Priviţi politeţe! Priviţi nobleţe! Privit caracterul tatălui!

Repet: parabola o spune Însuşi Hristos şi vorbeşte despre Tatăl, vorbeşte despre Dumnezeu, vorbeşte despre El Însuşi.

Şi ce-i face tatăl fiului? Zice: “Aduceţi degrabă haina lui cea dintâi!“. Care este haina cea dintâi? Haina Botezului. Adică ne repune în slavă şi strălucirea cea dintâi.

“Şi daţi inel în mâna lui“. Inelul este logodnă, relaţia noastră cu Dumnezeu, este iubire, este experienţa persoanei. Numai omul care cu adevărat L-a gustat pe Dumnezeu, poate iubi cu adevărat alt om. Pentru că în relaţie cu Dumneezeu devii persoană, şi doar ca persoană poţi fi în relaţie cu ceilalţi oameni. Altfel relaţionezi ca fiinţă biologică, ca trup, ca masă de carne; fie în mod trupesc, fie în mod psihologic. Fără experienţa lui Dumnezeu, fără să fii în relaţie cu Dumnezeu, nu poţi iubi în profunzime nici un om, pentru că Dumnezeu ne face persoane. Având această relaţie şi comuniune cu Dumnezeu, înţelegeţi ce înseamnă să mă aflu în comuniune cu celălalt, să particip în viaţa celuilalt, să îmi împart inima, să arăt înţelegere, să mă smeresc pentru bucuria celuilalt, să mă răstignesc pentru bucuria celuilalt.

“Şi încălţăminte în picioarele lui“, ce înseamnă? Pocăinţa nu este ceva abstract, este o faptă reală, practică. Te-ai pocăit? Ia încălţămintea ca să păşeşti pe drumul lui Dumnezeu, pe drumul virtuţii. Aceasta înseamnă pocăinţa.

“Şi aduceţi viţelul cel îngrăşat şi-l înjunghiaţi şi, mâncând, să ne veselim“. Şi întrucât s-au îndeplinit toate acestea, mergem să ne veselim în Sfânta Liturghie. Atâta timp cât te-ai pocăit pe deplin şi ai înţeles că axul vieţii tale e Tatăl, nu mai e nevoie să aşteptăm mult timp. Atâta timp cât exista pocăinţa.

După cum spune şi Sfântul Ioan Gură de Aur: “Nu se măsoară pocăinţa după lungimea timpului, ci după starea sufletului“.

Cineva a făcut un păcat mare şi îţi zice: “Părinte, trebuie acum să mă pedepsesc pe mine însumi, nu se cuvine să mă împărtăşesc, iar după aceea o să-mi spuneţi

dvs…“. Dacă îi spui să se împărtăşească, zice: “Părinte, nu se cade!“. Lasă-l, bre, pe duhovnic să-şi facă treaba. Duhul Sfânt îi va arăta ce să facă. De ce face omul aşa? Pentru că nu are pocăinţa adevărată. Şi ce vrea? Vrea să treacă puţin timp, şi trece timpul şi face păcate mai mari pe urmă. Se învârte încoace şi-ncolo. “Pocăinţa adevărată nu se măsoară după lungimea timpului, ci după starea sufletului“. O ştie tatăl şi este nevoie urgentă să-l hrănească, să-l învie, să-l întărească, ca să-şi vină în fire şi să înainteze, să stea pe picioarele lui.

“Şi aduceţi viţelul cel îngrăşat şi-l înjunghiaţi şi, mâncând, să ne veselim; căci acest fiu al meu mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat.”

Să prăznuim, aşa cum spun Părinţii noştri: “Bucurie se face în cer pentru un păcătos care se pocăieşte“. Când se pocăieşte cu adevărat un om se bucură Cerul, prăznuieşte. Deci să prăznuim, “căci acest fiu al meu mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat.“

“Şi au început să se veselească“ Au început să se bucure. A început însă şi ispita. În fiecare bucurie totdeauna există şi o ispită. O să vedeţi aceasta şi în familie. Când este o bucurie, țup, va veni şi ispita, va veni încercarea. Oponentul care stă în faţa noastră este diavolul care nu ne lasă în linişte. Pentru că nu suportă bucuria diavolul. Şi vine să întineze bucuria cu ispită.

Iar ispita de data aceasta a venit de la “bunul creştin”, de la fiul cel mare. Ia să vedem care a fost ispita?

“Şi au început să se veselească. Iar fiul cel mare era la ţarină. Şi când a venit şi s-a apropiat de casă, a auzit cântece şi jocuri. Şi, chemând la sine pe una dintre slugi, a întrebat ce înseamnă acestea. Iar ea i-a răspuns: Fratele tău a venit, şi tatăl tău a înjunghiat viţelul cel îngrăşat, pentru că l-a primit sănătos.” (Luca 15, 24-27)

Priviţi ce taină au toate acestea! Fiul cel mare, care era aşa cum trebuie, “bunul creştin” am spune, care era în casa tatălui şi lucra, era copilaşul cel bun, scatiul, cum spunem…

Să facem aici şi o observaţie: acest exemplu care l-am spus despre narcisism, şi despre maltratarea de către narcisist a victimelor sale, se poate întâmpla şi în famile. Şi, cum o fac părinţii (mama sau tatăl)? Când sunt doi copii, unul este “copilul de aur”, iar celalat este “ţapul ispăşitor”. Practicăm aceasta! Ca să cla-

rificăm lucrurile, “copilul de aur” este viitorul narcisist care va chinui familia lui, iar “ţapul ispăşitor” va fi victima.

Să vedem însă ce se întâmplă aici. Fiul cel mare, copilul cel bun a auzit strigăte de petrecere. ***Cum se vede omul dacă îl are pe Dumnezeu sau nu? Cum se vede omul dacă are pocăinţă sau nu? Aceasta este o caracteristică: dacă suportă bucuria. Dacă suporta bucuria pocăinţei, dacă suportă iertarea păcătosului şi dacă se bucură pentru iertarea păcătosului.*** Atenţie! Dacă noi nu ne bucurăm pentru pocăinţa păcătosului suntem într-o situaţie problematică. Pentru că adesea credem că Biserica este doar a noastră, iar “acum vine asta…, eu sunt de mic în Biserică, iar acum face pe sfântul şi îmi ia locul?! Şi ceilalţi îl privesc ca şi pe mine? nu sunt eu ceva mai sus decât el?“. Intervine comparaţia, invidia. Ooo… este plină mintea omului! Deci nu suportă omul bucuria. Faptul că nu suportăm bucuria de a-şi găsi şi celălalt locul, valoarea lui, să fie cinstit şi el, arată nepocăinţa noastră. Omul care se pocăieşte cu adevărat se bucură de pocăinţa păcătosului, şi îi dă propria lui întâietate şi propriul său loc. Deci neputinţa de a ne bucura, neputinţa de a intra la praznicul duhovnicesc, este dovadă a nepocăinţei noastre şi a problematicei noastre stări duhovniceşti.

A fost deci deranjat de cântece şi jocuri pentru că el lucra ca să se îndreptăţească prin munca lui, drept pentru care nu suportă praznicele şi bucuriile.

Priviţi ce spune mai jos: “Şi, chemând la sine pe una dintre slugi, a întrebat ce înseamnă acestea.” De ce, bre, fiule, nu mergi direct la tatăl? De ce nu mergi tu înăuntru să vezi ce se întâmplă? De ce nu dialoghezi cu fratele tău?

E… când celălalt este viclean, bârfeşte, merge pe “drumul lateral”, ca să afle ce se întâmplă, pentru a fi pregătit să tragă. Sunt vicleniile, şireteniile, pregătirile sistematice pe care le avem în viaţa noastră, absenţa simplităţii şi a responsabilităţii. Neputinţa de a relaţiona! Merge la cineva cu care nu are relaţie. Unde a mers? La unul care lucra acolo. “E…acesta este colaboratorul meu, îmi va spune”. Nu a putut susţine o relaţie, să meargă direct (la tatăl). Este ceea ce facem şi noi când nu avem relaţii adevărate. Mergem pe “cealaltă cale”. Aflăm informaţii, bârfim, comentăm, iar apoi mergem, chipurile, să relaţionăm, să negociem adică relaţia.

“Iar ea i-a răspuns: Fratele tău a venit, şi tatăl tău a înjunghiat viţelul cel îngrăşat, pentru că l-a primit sănătos.“ Ceea ce am zis: nu s-a putut bucura. Dar ce a păţit? ***“Şi el s-a mâniat şi nu voia să intre“.***

Mânia este dovada bolii noastre. Neputinţa iertării, neputinţa iubirii. De ce s-a mâniat? Pentru că s-a simţit nedreptăţit. Uite deci… am spus multe lucruri care arată problema noastră duhovnicească: cel care se simte nedreptăţit [pentru că şi altul are parte de bucurie] este bolnav duhovniceşte. Ce va aduce aceasta? Mânia. De ce ne simţim nedreptăţiţi? Ne simţim? Pentru că noi suntem în regulă şi nu ne-au cinstit ceilalţi cum ar trebui. Şi i-au cinstit pe alţii mai mult decât pe noi. Dar despre ce este vorba? Nu este important că a trăit celălalt? Nu este vorba de mântuirea lui? Nu, nu era vorba de celălalt, ci de propria lui îndreptăţire, de propria lui siguranţă.

De ce nu i-a păsat de fratele lui? Pentru că nu avea relaţie. Fratele mai mic a degradat relaţia, dar a înţeles că a greşit şi s-a întors. Acesta a trăit în casă şi nu a avut niciodată relaţie. A fost doar lucrător. Pentru aceasta simte că a fost nedreptăţit. A socotit lucrurile logic. Cea mai mare jignire a iubirii este îndreptăţirea. Cea mai mare dovadă a iubirii este nedreptatea (suferită pentru iubire).

Spune Sfântul Isaac Sirul: "Dumnezeu este nedrept, pentru că dacă ar fi fost drept ne-ar fi pierdut pe toţi". Şi ne salvează cu iubirea Lui care este nedreptate [nu funcţionează după logica juridică, legalistă a meritelor personale - n.n.]. Deci aceasta face Dumnezeu. Noi începem o relaţie şi punem măsurătorile dreptăţii. Nu există aşa ceva aici! Când mergi să aduci dovezi cât eşti de drept, nu iubeşti! Desconsideri relaţia. Cea mai mare rană a iubirii este îndreptăţirea. Mai bine să fii păcătos decât drept [mândru].

[Nota noastră - A se vedea cuvântul din Pateric: Zis-a un bătrân: să ştiţi că alt drum către mântuire nu este decât smerenia, după cum scrie Evanghelia vameşului. De va fi cineva neatins de păcate spurcate, să nu cumva să se înalţe cu gândul său, socotindu-se pe sine fără de păcate, ci unul ca acela mai vârtos să se smerească şi să se păzească, socotindu-se mai păcătos decât toţi oamenii. Iar de se va înălţa cu gândul său, socotindu-se că este neatins de păcate spurcate pentru că n-a căzut în nici un păcat trupesc şi lumesc, ci este curat tot şi pururea gata şi vrednic de împărtăşirea Sfintelor Taine; iar pe altul, pe care îl ştie el că a căzut cândva în vreun păcat, îl socoteşte nevrednic de Sfintele Taine, unul ca acela cu astfel de gând înalt şi fără de smerenie, este nevrednic, necurat şi urât lui Dumnezeu şi în pieire merge şi nu-i va folosi curăţenia lui, neavând smerenie. Că mult mai plăcut şi mai iubit este de Dumnezeu păcătosul smerit decât dreptul mândru.]

[…]

Vă mai recomandăm, de Arhim. Varnava Iankos: Parabola Părintelui milostiv: "Dacă omul nu se încredinţează de iubirea părintească a lui Dumnezeu, nu se poate lupta duhovniceşte"

Arhim. Varnava Iankos: Dumnezeul iubirii părinteşti

În lectura evanghelică de astăzi (v. Luca 15, 11-32) Biserica noastră dă citire pildei fiului risipitor, continuând pregătirea noastră pentru Postul cel mare, care este prin excelenţă o perioadă a pocăinţei. Pocăinţa în această pildă are ca element principal ideea întoarcerii.

Pocăinţa nu este o stare lăuntrică statică de întristare de sine sau de îmbunătăţire a imaginii noastre, ci este un proces de întoarcere şi de restaurare a relaţiei noastre cu Dumnezeu. Ceea ce este important este faptul de a găsi premisele acestei întoarceri şi acestei relaţii.

Elementele sunt două. Primul este certitudinea că Dumnezeu este Părintele nostru, care ne iartă şi ne iubeşte şi pe toate le iconomiseşte nu în vederea unei efemere mângâieri sufleteşti, ci în vederea unui parcurs statornic al mântuirii „persoanei" noastre. Aşadar, nu poate să existe o raţiune a pocăinţei sau o nevoinţă duhovnicească în care să nu existe limpede faptul că Dumnezeu este Părintele nostru.

Ceea ce l-a salvat pe fiul cel risipitor şi i-a dat premisele întoarcerii, ale mântuirii şi ale restaurării este ceea ce nu a uitat nici măcar o clipă în ţara cea îndepărtată, nici în ceasul păcatului: că Dumnezeu este un Părinte milostiv. Întreaga noastră luptă, în cele din urmă, şi întreaga noastră căutare este să ne încredinţăm de prezenţa şi de mărturia în viaţa noastră a lui Dumnezeu Tatăl.

Dacă omul nu se încredinţează de iubirea părintească a lui Dumnezeu, nu se poate lupta duhovniceşte. Dacă omul nu se încredinţează de iubirea părintească a lui Dumnezeu, nu poate să vorbească despre Dumnezeu. Dacă omul nu poate să fie încredinţat, să-I mărturisească Dumnezeu că este Părintele lui, nu poate să aibă viaţă nici ca să facă ceva esenţial, adică ceva care să aibă perspectivă veşnică în viaţa lui. Deoarece chiar şi ţinerea poruncilor şi nevoinţa lui personală nu se fac pentru ca să păzească, să ocrotească, să sporească să caute această relaţie, ci ca să se închine pe sine însuşi lui Dumnezeu. Aşa se luptă omul, între conservatorism şi liberalism, între moralitate şi imoralitate şi este condus în chip pedagogic de către pronie. Însă şi cele două cadre, al moralităţii şi al imoralităţii, sunt iadul, sunt robie, dacă omul nu s-a încredinţat de iubirea părintească a lui Dumnezeu.

Aşadar, toată lupta noastră numai atunci poate să fie justificată, dacă omul, înainte de a pleca din această viaţă, se încredinţează de dragostea părintească a lui Dumnezeu. Se încredinţează că Dumnezeu este Dumnezeul dragostei, al iertării şi al lăsării păcatelor. Este Dumnezeul nu al celor îndreptăţiţi, ci Dumnezeul celor ce se pocăiesc.

Al doilea element este simţirea îndepărtării de această relaţie. Simţirea căderii din această relaţie, care nu are nimic de-a face cu înţelesul strâmt al încălcării poruncii şi legii, ci are de-a face cu o lipsire şi cu o ofensare a acestei relaţii. Dacă omul nu a gustat această relaţie, nu poate să vorbească despre moralitate sau imoralitate. Nu a înţeles încă valoarea poruncilor şi a legilor drept căi pedagogice care-l conduc la şi-i asigură această relaţie. Omul care nu a gustat bucuria nu ar putea să simtă nici absenţa acesteia.

Adevărata pocăinţă nu este o nenorocire, o întristare de sine că nu am reuşit într-un anumit lucru. Ci pocăinţa este simţirea pierderii Raiului. Este simţirea pierderii iubirii părinteşti.

Dacă omul recunoaşte faptul că comoara lui este această simţire a iubirii părinteşti, atunci nu este presat de nimeni şi nu este constrâns ca să ţină poruncile şi să-şi păzească integritatea persoanei sale departe de păcat, ci dimpotrivă, el însuşi se străduieşte să nu ofenseze şi să nu piardă această bucurie şi acest har.

Simţirea harului dragostei lui Dumnezeu şi simţirea lipsirii şi a pierderii lui - din pricina fugii noastre şi a dezlegării noastre de El - sunt cele două elemente care ne conduc pe calea mântuirii. Orice altceva în afara acestui cadru, a acestei experienţe şi a acestei stări este iad, chiar şi dacă în mod aparent omul este fără de păcat.

Prin urmare, măsura moralei, măsura virtuţii, măsura păcatului pentru Dumnezeu nu se epuizează la o ţinere scolastică a poruncilor, nici la o scolastică investigare de control a noastră sau a altora cu privire la cantitatea păcatului nostru, ci se epuizează şi se concentrează în faptul dacă am păzit această relaţie, dacă am crezut în această relaţie şi în bucuria pe care ne-o dă.

Dacă omul crede cu adevărat că întreaga lui viaţă, toate lucrurile sunt Dumnezeu-Tatăl, atunci cu adevărat trăieşte libertatea fiilor lui Dumnezeu şi este condus spre un parcurs pe care nu l-a bănuit mai înainte. Virtutea şi păcatul sunt robie dacă omul nici nu a căutat, nici nu a refuzat această experienţă şi încredinţare: că, aşadar, Dumnezeu este un Părinte milostiv. De altfel, aşa este caracterizată în tradiţia noastră lectura evanghelică de astăzi: „Parabola Părintelui milostiv".

(din: Preot Varnava Iankos, Biserica păcătoşilor, Editura Egumeniţa, 2016)

Părintele Hrisostom de la Putna - Predică la Duminica Fiului risipitor (2011)

“Iubiţi credincioşi, am intrat, după cum aţi văzut şi duminica trecută, în perioada aceasta care ne aduce înainte, mereu şi mereu, iarăşi pocăinţa. Suntem obişnuiţi ca să ne identificăm de fiecare dată cu câte un personaj sau altul din pilda care ne este pusă înainte de către Sfânta Biserică.

Duminica trecută, a vameşului şi a fariseului, cei mai mulţi dintre noi ne-am identificat cu vameşul şi mai puţin cu fariseul. Duminica de astăzi, a fiului risipitor, iarăşi, poate ne este mult mai uşor să ne identificăm cu fiul risipitor şi nu cu fratele lui, însă, făcând aceasta, pierdem din vedere un lucru la fel de important, poate chiar mai important şi anume că nu încercăm să vedem lucrurile şi prin prisma lui Dumnezeu; vedem numai prin prisma noastră. Şi atunci suntem tentaţi să punem pe un loc sau pe un altul, să facem o anumită ierarhizare şi să zicem: Vameşul a fost mai bun decât fariseul, fiul risipitor s-a dovedit a fi mai bun decât fratele care rămăsese acasă. ***Însă uităm un lucru esenţial: faptul că Dumnezeu a arătat aceeaşi milă şi aceeaşi dragoste şi faţă de unul şi faţă de altul!*** A zis despre vameş că a plecat mai îndreptat acasă, dar nu l-a osândit pe fariseu! Şi în pilda de astăzi vom vedea că acelaşi lucru s-a întâmplat şi cu cei doi fraţi.

Parabola fiului risipitor este după cum spun Sfinţii Părinţi, cea mai importantă parabolă a Evangheliei. Spun ei că, dacă s-ar fi pierdut toate cuvintele Evangheliei şi ar fi rămas numai această parabolă, mesajul Evangheliei ar fi rămas neatins. Deci putem spune că parabola aceasta sintetizează în ea toată învăţătura Evangheliei. Şi de ce? ***Pentru că pocăinţa este esenţa Evangheliei şi Sfântul Ioan Gură de Aur spune că această parabolă este icoana pocăinţei.*** Icoana pocăinţei celor botezaţi, în primul rând. Pentru că fratele acesta spune că şi-a luat darurile, toată moştenirea, de la Dumnezeu. Era, deci, fiu al lui Dumnezeu, era botezat, iar moştenirea pe care a cerut-o, ceea ce i se cuvenea, erau darurile duhovniceşti pe care Dumnezeu le dă fiecăruia dintre noi. Dreptul lui era şi l-a folosit. L-a folosit şi a plecat. Care era acest drept al lui? Libertatea. A căutat să-şi folosească libertatea. Nimic nu este greşit aici, deocamdată. Libertatea este a noastră şi o folosim cum vrem noi. Noi putem să-i spunem „da", putem să-i spunem „nu" lui Dumnezeu. Suntem liberi, suntem suverani.

Ce a făcut acest frate? A plecat, spune pilda, în ţări străine şi şi-a cheltuit averea în desfătări. La fel facem şi noi. Ne folosim darurile duhovniceşti fără să ne gândim mai întâi la suflet, gândindu-ne mai întâi la trup. Acest frate a căutat plăcerile trupului, a crezut el că trupul, dacă este bine hrănit, dacă îi este dat tot ceea ce doreşte, îi va aduce fericire. Şi ce s-a întâmplat? S-a întâmplat că a venit foamete mare şi a rămas lipsit. Cheltuindu-şi el toată averea, s-a văzut lipsit şi de prieteni, prieteni care fuseseră doar de conjunctură, prieteni care fuseseră prieteni atâta timp cât aveau cu ce să se folosească de pe urma lui. Atenţie, deci la definiţia prieteniei! Şi l-au lăsat singur.

Aici se întâmplă ceva la care ar trebui să luăm mare luare aminte: o criză i se întâmplă acestui frate, văzându-se lipsit şi criza aceasta l-a trezit pe el la realitate. Spune pilda că s-a angajat ca şi crescător de porci la un om. Porcii, după cum ştiţi, nu erau printre animalele îngăduite în vechea lege, drept pentru care înţelegem de aici că ajunsese într-o stare de maximă decădere acest frate. Şi a flămânzit, spune. Și ar fi vrut el să mănânce din roşcovele cu care se săturau porcii, însă nimeni nu-i dădea şi nici nu se sătura cu ele, nu-i astâmpărau foamea. Trupul nu poate întreţine viaţa sufletului, ci invers. Acest lucru l-a înţeles fratele, că dacă urmezi plăcerile trupului, sufletul moare. Şi s-a văzut în această situaţie, s-a văzut pe sine în pragul morţii sufletești, desigur. Când a văzut că nimeni nu-i dădea, a înţeles de aici că nu are nici un acoperământ, nici o ocrotire, că ieşise din ascultare. Şi ieşind din ascultare, a rămas singur. Singur şi foarte vulnerabil.

Şi atunci şi-a adus aminte de greşeala pe care o săvârşise, şi-a adus aminte de starea pe care o părăsise, aceea de fiu al lui Dumnezeu. Şi atunci a zis în sine: ***Câţi***

argaţi ai tatălui meu se săturau cu pâine şi acum eu flămânzesc aici, prin ţări străine? Ce a înţeles acest fiu? Un lucru foarte important, cel mai important şi anume că nu contează în ce stare te afli faţă de Tatăl: că eşti fiu, că eşti slugă, că eşti rob, nu contează, important e să te afli în preajma Lui, căci El este izvorul vieţii. Fără El, mori. El este viaţa şi a rămâne în viaţă este echivalent cu a te sălăşlui pe lângă El. Acest lucru l-a înţeles fratele şi acest lucru a fost temeiul pocăinţei sale. Şi-a dat seama care a fost adevărata lui greşeală. Adevărata lui greşeală nu a fost că şi-a cheltuit toţi banii cu desfrânatele, că a petrecut timpul în desfătări, că a terfelit numele Tatălui său prin străini şi L-a făcut de râs. Nu asta. Adevărata lui greşeală a fost că a plecat de lângă Tatăl său, că s-a depărtat de viaţă, s-a depărtat de lumină.

Când vedem pe cineva, un beţiv, de exemplu, într-un şanţ, plin de noroi şi ud, păi cine îl ceartă pe el că este ud?! Îl cerţi, evident, că s-a îmbătat. Greşeala lui a fost că s-a îmbătat şi a ieşit din firea lui şi atunci, orice păcat îi era acum la îndemână. Fiul acesta şi-a dat seama că lumina era în preajma Tatălui, că lumina era Tatăl; în momentul în care el L-a părăsit, a intrat în întuneric. Iar în întuneric fiind, păcatul este o urmare firească. De aceea, el a zis: Ştiu ce voi face. Mă voi întoarce la tatăl meu. ***Sfântul Ioan Scărarul spune că nu poţi să intri decât tot pe uşa pe care ai ieşit.*** Adică trebuie să repari greşeala iniţială. Şi atunci a zis: Mă voi întoarce la tatăl meu. – Sălăşluindu-mă iarăşi în lumină, voi vedea ce să fac mai departe. Cât timp sunt în întuneric, nu am ce să fac. Nu ştiu ce să fac.

Acesta, fraţii mei, este primul pas hotărât pe calea pocăinţei: Mă voi întoarce la tatăl meu. N-a zis: Voi face rost de bani, voi face la loc averea, voi încerca să refac numele tatălui meu… Nu! A zis: Mă voi întoarce la tatăl meu. De aceea, dacă cineva vrea să pună început pocăinţei, să vină la Dumnezeu. ***Să vină la Dumnezeu, aşa cum a zis Sfântul Efrem Sirul, să nu se teamă că a greşit. Sfântul Efrem Sirul zice: de folos îi este robului, după ce a greşit, să nu fugă de stăpânul său, ci mai vârtos să se sălăşluiască pe lângă el.*** Şi s-a întors fiul la tatăl său.

Şi îl vedem acum pe tatăl său, care după cum spune Evanghelia, privea de departe; deci care tot timpul acesta îl aşteptase. Nu a plecat după el, ci l-a aşteptat, i-a respectat în continuare libertatea, însă n-a încetat să-l iubească, nu s-a smintit, după cum spunem noi, de toate relele făcute, ci l-a aşteptat cu aceeaşi dragoste. Şi văzându-l, spune, de departe, a alergat la el şi a căzut pe grumazul lui şi l-a îmbrăţişat. A căzut pe grumazul lui. Gol era de fapte bune, gol era de îndrăzneală, şi iată, tatăl a căzut pe grumazul lui, l-a înfăşurat în iubirea părintească. Şi fiul a făcut ceea ce a promis, şi a zis: ***Tată, am greşit la cer şi pe pământ şi nu sunt vrednic să mă mai consideri fiul tău.*** Atât a spus şi tatăl a poruncit să i se aducă

haina cea bună, să i se aducă viţelul cel îngrăşat şi i-a dat această haina, ***haină care nu este altceva, spune Sfântul Ioan Gură de Aur, decât haina botezului.*** Semn că pocăinţa este al doilea botez. Semn că întoarcerea către Dumnezeu este întotdeauna o naştere din nou, că începutul cel bun despre care vorbim nu este altceva decât o naştere din nou. I-a mai dat lui încălţăminte în picioarele lui, încălţăminte care nu simbolizează altceva decât puterea de a călca peste scorpii şi peste balauri, peste puterea vrăjmaşului şi puterea de a nu mai greşi. ***Căci, după cum spun Sfinţii Părinţi, această încălţăminte i-a acoperit călcâiul vulnerabil.*** Deci i-a dat puterea de a nu mai greşi, puterea de a se statornici în bine. Pentru că a înţeles că Tatăl este izvorul vieţii şi al tuturor bunătăţilor şi a înţeles că fără el nu poate să facă nimic. Cine a înţeles aceasta devine stăpân pe sine, devine biruitor împotriva vrăjmaşului, căci are pe Dumnezeu de partea lui.

I-a mai dat lui inel; inelul acesta simbolizează, pe de o parte şi pecetea darului Duhului Sfânt care se dă la mirungere, desăvârşind harul botezului, dar mai înseamnă ceva. Înseamnă că l-a învestit pe el cu calitatea de moştenitor. Nu era dreptul lui să fie moştenitor, el era cel mic, cel tânăr, nu era întâiul născut. Totuşi, l-a învestit pe el cu această calitate. Ce înseamnă să fii moştenitor? Înseamnă să-l fi înţeles pe tatăl, să fi înţeles toată nevoinţa lui, toată osteneala lui de o viaţă întreagă şi să fii astfel capabil de a duce mai departe scopul lui. Moştenitorul este cel care duce mai departe şi desăvârşeşte lucrarea tatălui. Ca şi cum i-ar fi spus: Acum ai înţeles. De acum înainte poţi să mergi pe picioarele tale, că ştiu că nu te vei clătina.

Intervine acum, însă o problemă morală, pe care mulţi dintre dumneavoastră v-aţi pus-o: de ce, totuşi, acest fiu, care a greşit, care a plecat, care a nesocotit pe tatăl său, este văzut aici mai presus decât fratele lui care a rămas acasă? Şi această nedumerire o pune înainte chiar fratele acestui fiu risipitor. Venind el de la ţarină, spune Evanghelia, a auzit cântece şi jocuri. A chemat o slugă şi a întrebat-o: Ce se întâmplă? Şi sluga i-a răspuns, sec: Fratele tău a venit şi pentru că a venit sănătos, tatăl tău i-a făcut această primire îmbelşugată. Şi s-a mâniat fratele şi nu voia să intre şi el în această bucurie. Iarăşi a fost nevoit tatăl să iasă în întâmpinare, iarăşi a fost nevoit tatăl să facă el primul pas. Şi s-a dus către frate, încercând să-l îmbuneze. Însă acesta îi răspunde cu mânie: Cum aşa, eu care niciodată nu ţi-am călcat porunca, nu sunt tratat la fel și acesta, care ţi-a cheltuit banii cu desfrânatele…? Deci nu spune: „care a plecat”, ci aşa, direct: ţi-a cheltuit banii cu desfrânatele. Acesta primeşte această onoare, i se taie viţelul îngrăşat şi mie nici măcar un ied nu mi-ai dat, să mă veselesc cu prietenii mei! N-a spus: un miel, a spus un ied. Iarăşi, plăcere nepermisă.

Această nedumerire este una destul de dificilă şi ne pune mari probleme, cum am spus, probleme morale. Pentru că noi vrem să înţelegem această pildă numaidecât la nivelul relaţiei dintre Dumnezeu şi om. Şi atunci, când punem problema aşa, cuvântul de ordine pe care îl avem în faţă este „datorie”. Clar. Dumnezeu este judecător, noi suntem datornici. Am făcut ce trebuie, primim răsplată; n-am făcut ce trebuie, suntem pedepsiţi. Dar pilda aceasta nu trebuie văzută aşa. Pilda aceasta trebuie văzută din punctul de vedere al relaţiei tată-fiu. Şi dumneavoastră, care sunteţi părinţi şi aveţi experienţa creşterii propriilor copii, ştiţi că atunci când este vorba de copiii dumneavoastră, nu dreptatea primează, ci mila şi dragostea. Şi de multe ori, un părinte are mai multă grijă, acordă mai multă atenţie copilului care este mai obraznic, care face mai multe rele. Acolo investeşte mai mult. Drept pentru care aşa trebuie să înţelegem relaţia cu Dumnezeu, ca o relaţie între tată şi fiu.

De aceea tatăl i-a răspuns fratelui: ***Se cuvenea să ne bucurăm, pentru că fratele acesta pierdut era şi s-a aflat, mort era şi a înviat.*** Aceste cuvinte sunt, de fapt, cheia: pierdut era şi s-a aflat, mort era şi a înviat. Când îţi dai seama de un om că este pe pragul de a muri, când îţi dai seama că suferinţa lui depăşeşte greutatea vinovăţiei lui, atunci nu dreptatea, ci mila este aceea care trebuie să te îndemne să-i dai o mână de ajutor şi să-l ridici. ***Spune Sfântul Ioan Gură de Aur, vorbind ca în locul tatălui, aşa: Când trebuie să mântuieşti pe un om pierdut – îi spune tatăl – nu-i timp de judecată, nici de cercetare amănunţită, ci numai de iubire de oameni, de iertare. Nici un doctor nu cere vreunui bolnav socoteală de viaţa lui dezordonată, nici nu-l pedepseşte, ci îi dă doar doctorii ca să-l vindece. Iar dacă ar fi trebuit, totuşi, să-l pedepsesc pe fratele tău, apoi îndestulătoare pedeapsă i-a fost şederea lui în ţară străină. A fost atâta vreme despărţit de noi, a luptat cu foamea, cu dispreţul, cu cele mai grele necazuri. De-asta îţi spun: pierdut a fost şi s-a aflat, mort a fost şi a înviat. Nu te uita la veselia şi sărbătoarea din casa noastră, ci gândeşte-te la nenorocirea lui cea mare de mai înainte. Vezi un frate, nu un străin.***

Greşeala fratelui a pornit şi de la faptul că, atunci când a auzit acele cântece şi jocuri, nu s-a dus la tatăl să întrebe; a întrebat o slugă. Păi ce ştie o slugă ce-i aceea să fii tată? Ce ştie o slugă ce înseamnă să-ţi iubeşti copilul, ce înseamnă să n-ai linişte dacă acest copil este lipsit, dacă are ce mânca sau nu, dacă este bine sau nu? Ce ştie o slugă? Şi sluga aceea a zis: Fratele tău a venit şi pentru că era sănătos, l-a primit aşa. Auzi! Pentru că a venit sănătos. Tatăl ce i-a spus: Fratele tău acesta era mort şi a înviat. Şi ni se cuvenea nouă să ne bucurăm. Şi i-a mai spus lui: Fiule, toate ale mele, ale tale sunt. Nu te-am lipsit cu nimic pe tine dându-i această cinste fratelui tău.

Hristos nu cere lucrarea virtuţilor, ci îndreptarea sufletului. Această îndreptare este ca o revenire din morţi, este ca o înviere. Această îndreptare a venit la acest fiu după ce a greşit, după ce a fost lipsit, după ce a fost chinuit. E ca şi cum tatăl i-ar fi spus fratelui care rămăsese acasă aşa: Fiule, de ce trebuie să cazi şi tu în aceleaşi greşeli ca fratele tău ca să realizezi că mila şi nu dreptatea trebuie să ne caracterizeze? Tu ai rămas acasă, însă bagă de seamă ca nu cumva îndreptăţirea ta să-ţi întunece ochii şi să nu-ţi mai poţi porni inima spre milă!

Noi ne lăudăm că suntem credincioşi, spunem: Cred întru Unul Dumnezeu. Dar, cum spune Sfântul Apostol Iacov: Tu zici că crezi şi bine faci. Dar şi dracul crede şi se cutremură. Pe ce se bazează credinţa noastră? Pe faptul că noi credem că există Dumnezeu? Nu! Dacă noi credem că există Dumnezeu, însă nu Îl credem pe Dumnezeu când spune că ne iubeşte mai presus de orice, când spune că aşteaptă pocăinţa noastră, atunci nu ne putem numi credincioşi, nu ne putem numi creştini. Trebuie să Îl crezi pe Dumnezeu când spune toate acestea. Să iei în serios cuvintele Lui!

De aceea, iubiţi credincioşi, trebuie să ne aducem aminte mereu de această pildă a fiului risipitor şi de fiecare dată când ne vom vedea căzuţi, lipsiţi, ba chiar morţi cu sufletul, să ştim că primul pas este acesta: Mă voi întoarce la Tatăl meu. ***Pocăinţa, fraţii mei, nu este doar părerea de rău pentru păcatele săvârşite. Ar fi prea puţin dacă ar fi doar atât. Adevărata pocăinţă este acea tensiune care se creează când se întâlnesc două lucruri: pe de o parte conştiinţa propriei noastre vinovăţii îmbinată cu neputinţa noastră de a ieşi din păcate – deci când ne dăm seama că suntem vinovaţi şi prea vinovaţi şi că nu putem să ieşim din asta – şi pe de cealaltă parte mila şi iubirea lui Dumnezeu.***

Aţi văzut, poate, când v-aţi întors acasă, copii fiind, ştiind că aţi făcut o prostie la şcoală sau ceva asemănător şi aşteptând să primiţi pedeapsa şi când v-aţi arătat în faţa mamei, cu ochii plecaţi, aşteptând pedeapsa, iar când mama, în loc să pronunţe sentinţa, v-a mângâiat pe cap, atunci aţi simţit că sufletul a renăscut.

Aceasta este pocăinţa: să-ţi cunoşti păcatul, să-ţi dai seama că neputincios eşti să ieşi din el şi totuşi să alergi la Dumnezeu ca la un tată şi să-I zici: Tată, am greşit la cer şi înaintea ta şi nu sunt vrednic să mă socoţi ca pe fiul Tău. Iartă-mă! Şi atunci, Tatăl va cădea pe grumazul tău şi te va spăla cu lacrimile Lui. Şi atunci inima ta renăscând va fi izvor de lacrimi de pocăinţă, izvor de lacrimi care nu vor mai fi de remuşcare, ci vor fi izvor de lacrimi de bucurie. Pentru că L-ai regăsit pe Tatăl aşa cum ştiai tu că este, ca cel care te-a iubit şi ţi-a dat viaţă şi nu ca un judecător rece.

Aceasta este pocăinţa, fraţii mei. Pe aceasta să o urmărim. Păcătoşi suntem cu toţii, însă să avem această hotărâre şi această îndrăzneală, să ne întoarcem la Tatăl şi aşa putem să spunem că suntem fii ai lui Dumnezeu, că înţelegem că Dumnezeu ne-a creat din dragoste şi ne-a creat pe noi ca să fim fii ai Lui, şi nu slugi. Dacă vom face aşa, atunci vom înţelege ce-i aceea pocăinţă, atunci bucuria pocăinţei nu se va mai despărţi de noi, căci Îl vom regăsi pe Dumnezeu ca pe un Tată care este gata iar şi iar să ne dea şansa ridicării, şansa învierii, că Dumnezeu este bun şi milostiv, numai noi să ne deschidem inimile faţă de El. Şi acestui Dumnezeu să ne închinăm şi la El să venim şi să continuăm să mergem către El în toată perioada aceasta a Triodului, pentru ca să putem să înviem şi noi împreună cu El, în veacul veacului. Amin”.

“Dă-mi partea de avere ce mi se cuvine!” Plus: Părintele Hrisostom Rădășanu despre “Religia” umanismului care este astăzi la putere în lume și care ne-a infestat pe toți

(icoana de Elena Murariu)

Meditație duhovnicească: Al cui eşti tu, fiule risipitor?

Sau nu ştiţi că trupul vostru este templu al Duhului Sfânt care este în voi, pe care-L aveţi de la Dumnezeu şi că voi nu sunteţi ai voştri? Căci aţi fost cumpăraţi cu preţ! Slăviţi, dar, pe Dumnezeu în trupul vostru şi în duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu. (1 Cor. 6, 19-20)

“Mi se cuvine”, “E dreptul meu”, “Am dreptul”, “Vreau!”, “Fac ce vreau eu”, “Lasă-mă să-mi trăiesc viața!”, “E viața mea/ e corpul meu…” “Nu e treaba ta, nu te privește!”. Mentalitatea adolescentului sau a tânărului necopt și răzvrătit, ispitit de atavica și… adamica pornire spre neascultare a firii căzute, spre afirmarea în mod ritos, impertinent și, uneori, radical, a voii proprii a ajuns astăzi, tot mai generalizat, filosofia universală de viață care ne-a “virusat” - măcar și în măsuri mai subtile, mai puțin conștiente și mai greu de observat - pe toți creștinii, de orice vârstă. Ne naștem și suntem formați și cultivați în era egolatriei și a duhului - prin

excelență secularist - de independență, de ne-mulțumire și de revendicare. Omul contemporan, spre deosebire de cel tradițional, nu mai este și deja nici nu mai știe ce înseamnă a fi o ființă funciarmente euharistică, recunoscătoare, legată ombilical, ontologic de un Făcător și Proniator de care se lasă ocârmuită, dar și de semenii săi și de toate făpturile pe care Acesta i le-a dăruit. Din această cauză, chiar înțelegerea și trăirea modului de a fi creştin cunoaște, în acest veac tot mai degenerat, o inevitabilă falsificare, răstălmăcire sau “traducere” eretică din capul locului, pe seama patimilor sinelui care clamează impacient nu doar satisfacere, dar și justificare.

Fiul risipitor ajunge să fie paradigma în care respirăm și ne mișcăm zi de zi, de la trezire până la adormire. Dar Fiul risipitor cel de la plecarea de acasă, nu tocmai și cel de la întoarcere… Fiu risipitor care este însă nu doar mezinul din parabolă, ci și (poate, de fapt chiar mult mai mult) fratele mai mare, dar care rătăcește și risipește averea în chip subtil, ascuns și viclean, disprețuind și irosind dragostea Tatălui, care era, de fapt, toată averea Lui adevărată!

Trăim, de cele mai multe ori, cel puțin până ne izbim de praguri foarte înalte și dureroase, cu dorința de fi noi singurii stăpâni suverani peste viața noastră, iar această pornire ne otrăvește cu duhul ei luciferic, toate cugetele, cuvintele și faptele “bune”. Credința ne-o trăim pentru propria satisfacție și împlinire, binele îl facem nu pentru nevoia celuilalt, ci tot pentru a ne odihni conștiința sau pentru a ne confirma imaginea bună de sine, ca “buni creştini”.

Părintele Hrisostom de la Iași vorbește foarte bine (vezi mai jos) despre “religia umanismului”, însă cred că numele mai direct al acestei religii universale, este religia eului, religia mândriei. In pride we trust, în me i trust! Mândria a ajuns să fie, vai, a doua noastră natură, mai intimă nouă și decât aerul pe care îl respirăm. Purtați pe cocoașa ei, rătăcim, mergând clipă de clipă mai departe, tot mai departe de casa părintească. Nici nu ne dăm seama cât de departe am mers, decât atunci când am rămas cu totul goliți și înfometați… Dar poate nici măcar atunci nu vrem să recunoaștem până la capăt prostia pe care am făcut-o, ascultând numai de gândul nostru. Și atunci e nevoie de o zdruncinare și mai mare, de o prăbușire și mai dureroasă, de o robie care să ne aducă la disperare totală. La renunțarea la orice nădejde în noi înșine! Numai atunci ne venim în fire și primim puterea să facem drumul înapoi…

“Fiecare eu se consideră etalonul impecabil al purtărilor fără greş: de la cele mai importante până la cele mai mărunte. Nu mănâncă, nu bea, nu se spală, nu

umblă, nu cugetă, nu crede, nu se exprimă întocmai ca mine? E nebun, ce mai încoace şi încolo; e nebun furios şi vrednic de gheenă.

Fiecare eu se crede a fi centrul lumii. Cel mai greu ne este a săvârşi povaţa lui Hristos, a da viaţă imboldului capital: nu putem ieşi din noi adică, nu suntem în stare a ieşi din noi şi a ne privi din afară. Şi totuşi cerinţa aceasta e de neînlăturat şi de neocolit: trebuie să fim capabili a ne privi pe noi înşine din afară, a ne aprecia şi judeca pe noi înşine aşa cum - neîntrerupt, necruţător, netulburaţi - îi urmărim şi îi judecăm pe cei din jurul nostru“. (Părintele Nicolae de la Rohia, Fantomele din ceață)

Așa cum arată și părintele Hrisostom în omilia de duminică trecută (la finalul postării), de când ne sculăm din somn, de cele mai multe ori, ne (re)luăm viața în primire ca pe un drept "inalienabil" și, înăuntrul ei, ni se par firești și luăm "de bune" și drept… ale noastre de drept, toate celelalte daruri ale lui Dumnezeu. Dorim să ne simțim "liberi", degajați, dezinvolți, nestingheriți în urmarea propriei agende, astfel că orice imixtiune neprevăzută în planificarea vieții noastre, în mic sau în mare, orice apariție în cale a vreunui nefericit "căzut între tâlhari" - prin care ne poate cerceta, ca să ne transmită ceva tainic, Însuși Hristos - ne tulbură, ne agasează și ne bulversează. Nu suportăm ca cineva să ne strice programul, cu atât mai puțin ca cineva "să ne facă programul", să ne deturneze de la traseul său de la obiectivele propriei noastre voi. Ne deranjează să fim contraziși, ne simțim jigniți și agresați dacă cineva ar îndrăzni să ne interogheze unele alegeri sau decizii…

Uităm foarte repede chiar și de lucrurile sau oamenii pe care i-am dobândit ori i-am reprimit cândva după îndelungi tânguiri și suferințe. Uităm de binefăcătorii noștri și, cu timpul, ajungem să micșorăm și să relativizăm atât rolul lor, cât și lucrarea proniatoare a Celui care ne-a rânduit să-i întâlnim. Până la urmă… nu au fost chiar așa mari minuni, încărcate cu tâlc și cu responsabilitate, ci întâmplări oarecare, eventual meritate sau determinate cumva omenește. Ori poate… cu termenul de valabilitate deja prea vechi și expirat pentru a ne mai simți în vreun chip datori. Orice idee de datorie, de responsabilitate ne încorsetează, ne îngreuiază și ne împuținează, astfel că, mai degrabă, subconștientul nostru va căuta strategeme de a ne degreva cumva de povara sufocantă a recunoştinței - inclusiv, în cazul cel mai pervers, prin culpabilizarea și discreditarea celui care ne-a făcut binele - odată ce "ne-am văzut sacii în căruță".

Așa cum observa cu acuitate părintele Nicolae de la Rohia (Steinhardt), "cel mai greu ne vine a ierta pe cei cărora le-am greşit" și "îi iubim foarte puţin pe cei care ne-au scăpat dintr-o scârbă, o belea; îi iubim însă, cu drag, pe cei cărora

am avut prilejul să le venim în ajutor, să le dovedim puterea şi mărinimia noastră“.

“Eul” pătimaș caută să “metabolizeze” și să transforme în banalitate orice minune sau orice semn al cercetării de Sus, dar mai ales să respingă orice mesaj personal cu potențial răscolitor, venit prin intermediul “întâmplării”, cu tot cu interpretarea de corijare sau de alarmă pe care conștiința o intuiește. Nu vrem să mai citim sau nu mai recunoaștem semnele și rosturile sădite de Dumnezeu în evenimentele vieții noastre, mai cu seamă în cele care fac spărturi în cursul banal al lucrurilor. Fericite sau dureroase, chemările ascunse ale Proniei lasă urme “provocatoare”, pe care le vrem cât mai grabnic șterse, pentru a nu ne scoate câtuși de puțin din zona noastră de confort. Chiar dacă suntem profund nefericiți, preferăm fără regrete să ne întoarcem, precum porcii, în mocirla unui rău familiar, decât să acceptăm să răspundem glasului care ne cheamă la libertatea Duhului.

După o vreme, începem să ne obișnuim cu toate și să le luăm, inconștient, în posesie. Și cu cât (ni se pare că) avem mai multe în viață, cu cât ne simțim mai confortabil instalați într-un loc (familie, profesie, biserică, orice altceva), dar, mai ales - și cel mai primejdios - cu cât reușim să facem să depindă de noi mai mulți oameni, cu atât mai puternic ne dă gheș ispita de a ne simți cocoțați pe câte un mic tron de dumnezeu pământesc.

Și, ceea ce poate părea culmea ingratitudinii (astfel încât cu greu am putea accepta așa ceva despre noi înșine!), chiar dacă am trecut deja prin experiența completă a traseului Fiului risipitor - ne-am înstrăinat de Tatăl, căutându-ne “libertatea”, am căzut în amarnică robie, am flămânzit, am plâns și ne-am întors cu greu Acasă, trăind recunoștința copleșitoare de a (re)găsi iubirea fără reproșuri a lui Dumnezeu - totuși se întâmplă ca după o vreme, uneori și foarte scurtă, să cădem în rătăcirea risipirii celei de-a doua, a fratelui celui mare. Dacă la început ne mulțumeam să fim primiți și ca argați, pe parcurs ajungem să nu ne mai convină să rămânem doar niște fii supuși, ci ne simțim deja “stăpâni”. Trăim euforic fericirea de a fi întâmpinați cu atâta nesperată iubire, până când începem să ne obișnuim din nou și cu “brațele părintești”, și cu hainele cele noi, și cu vițelul cel gras de pe mesele mereu îmbelşugate. Până când uităm pe unde am umblat și cine suntem. Până când ne amețește atâta bunătate dumnezeiască și profităm de ea ca să ne facem din nou de cap, doar că poate nu în același fel…

Precum cei nouă leproși vindecați, așa și noi, sub o formă sau alta, mai mult sau mai puțin, odată ce ne simțim recuperați și “sănătoși”, ne luăm “partea de avere” (confiscând de fapt, darul sănătății și cel al libertății sau fraudând și uzurpând fără

rușine “drepturile de autor” ale lui Dumnezeu) și căutăm să mergem fiecare pe “calea proprie”, să ne vedem de “interesele noastre”, folosind așa cum socotim de cuviință timpul “nostru” (atâta cât îl mai avem liber!), mintea noastră și trupul nostru… liniștiți și eliberați de jugul sentimentului că, totuși, am fost răscumpărați cu mare preț și că… “noi nu suntem ai noștri”!

Postul cel mare care se apropie este încă o șansă, încă o ocazie care ne se dă să cerem ca Domnul să ne (re)devină cu adevărat “Stăpânul vieții” noastre. Pentru aceasta, ar trebui să înțelegem și să asumăm adevărul că iubirea de sine și mândria ne-au scos deja din Rai, din casa Tatălui, chiar dacă părerea și închipuirea noastră de sine încă ne fac să ne amăgim că mai suntem acolo, bizuindu-ne în deșert pe iubirea Sa, pe care I-o călcăm în picioare.

Să înțelegem și să asumăm că suntem infinit datori și total dependenți față de Dătătorul de Viață și Răscumpărătorul nostru, fără de Care și ceea ce ni se pare că facem sau că avem… este, de fapt, nimic. Și că dacă vrem să avem parte, într-adevăr, de starea fiului cel regăsit, e nevoie să rămânem în permanență cu conștiința că locul nostru meritat este același de la revenire, cel de jos, plecați cu capul la pământ și printre argați, iar orice primim în plus, în fiecare zi, începând cu… viața însăși, este numai… un bonus, un dar în plus, de care nu suntem vrednici, dar pe care avem responsabilitatea să-l răsplătim, făcându-ne la rândul nostru umile braţe părinteşti întinse către ceilalţi fraţi. Fiindcă… noi nu suntem ai noștri și nu pentru noi am fost chemați să trăim!

Cuvântul ortodox

***

PS: Arhim. Simeon Kraiopoulos:

Spune cuvântul lui Dumnezeu: „Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă şi celor smeriţi le dă har”. Nu mai căutaţi la nimic altceva. Atâta timp cât cineva are mândrie, încăpăţânare, vrea să facă numai ale sale, atâta timp cât este întors către sine şi va fi numai iubitor de sine, atâta timp cât va spera la sine şi va depinde de sine, nu poate să primească har. Mai mult, chiar, şi cel pe care-l are înlăuntrul său îl va acoperi şi mai mult. ***Omul trebuie să ajungă în postura fiului risipitor, care, venindu-şi în sine, a văzut în clipa aceea goliciunea lui în întregime, sărăcia lui în întregime, halul în care se afla în întregime.*** Rămăsese să se sature cu roşcove şi atunci şi-a adus aminte de tatăl său. Cel smerit asta va face.

De obicei când vorbim despre fiul risipitor, mintea noastră se duce la ceilalţi oameni. Nu e bine. Nu există om care să nu fie risipitor. Toţi oamenii câţi au venit pe această lume sunt într-o anumită măsură risipitori. De ce ne temem? De ce ne este ruşine să recunoaştem? Facem totul, mai ales noi oamenii religioşi, ca să salvăm vreo virtute, încât să ne prezentăm lui Dumnezeu având ceva al nostru.

Din câte cunosc, sunt suflete care se chinuie foarte mult. Cad, cad iarăşi, din nou cad, sunt victime ale păcatului şi nu pot să se elibereze, deoarece nu se smeresc să spună: „Sunt vagabond. Dar există Tată şi pentru mine! Atâtea fiinţe necuvântătoare satură Tatăl şi le prisoseşte hrana. Pe mine, fiul Lui, nu mă va primi? Voi merge la Tatăl meu!" Nu se smeresc, ci se chinuie inimaginabil în încercarea lor de a găsi vreo frunză de smochin să se acopere, deoarece toate acestea pe care încearcă omul să le facă, să aibă virtuţi, chipurile, şi aşa să se prezinte în faţa lui Dumnezeu, sunt zdrenţe.

[…]

***

Părintele Coman:

Ce constatăm aici? Constatăm o fugă a omului de Dumnezeu sub o formă foarte ipocrită. Nu spun şi întru-totul conştientizată. Îl vrem pe Dumnezeu, dar departe, să nu se amestece în viaţa noastră, să nu se afle în apropierea noastră, să nu ne sufle în ceafă, iertaţi-mi expresia grosolană. Un Dumnezeu departe, pe care, eventual, am putea să-L mai amăgim, să-I transmitem mesaje controlate sau mistificate. În momentul în care Dumnezeu, care comunicase cu ei de la distanţă prin intermediari, vine printre ei, se înfricoşează, aşa cum ar fi făcut orice om şi aproape că se revoltă.

Trăind în imediata vecinătate a lui Dumnezeu, iudeii ar fi trebuit să-şi păstreze conştiinţa de supuşi ai lui Dumnezeu, de dependenţa totală faţă de El. Or, ei îşi construiseră autoritatea, autonomia, superioritatea socială.

Este o observaţie pe care o putem consemna de-a lungul istoriei până astăzi: omul are inerţia, ispita, tentaţia de a se emancipa de sub orice autoritate superioară lui, de a se aşeza pe sine în postura de autoritate ultimă pentru sine şi pentru semenii săi.

Dacă autoritatea supremă şi absolută este Dumnezeu, atunci, pe Dumnezeu, ori îl expediază într-o idee inofensivă sau într-un concept inofensiv, pe care le subordonează unui discurs teoretic, şi-l folosesc cum vor, ori îl separă într-un transcendent absolut. Ne place un Dumnezeu care să nu ne stânjenească cu autoritatea Lui şi mai ales cu prezenţa Lui. Ne putem întâlni la sfârşit cu Dânsul, chiar şi la judecată. Vom da seama atunci, până atunci sperăm să mai reglăm noi într-un fel anume lucrurile, mai recuperam, mai uităm noi, mai uită Dumnezeu, ne mai iartă Dumnezeu şi aşa mai departe.

Omul este surprins de întâlnirea cu Dumnezeu acum şi aici. De aceea şi fariseii, deşi apărau legea, deşi propovăduiau credinţa, deşi Îl mărturiseau pe Dumnezeu, când Dumnezeu păşeşte printre ei, Îl resping din această inerţie, păcătoasă bineînţeles, care este tendinţa uzurpatoare a autorităţii dumnezeirii. Omul are şi el autoritate şi putere, dar acestea nu izvorăsc din el, ci sunt împrumutate, le primeşte de undeva, din afara sa. El ar vrea să fie izvorul propriei sale autorităţi. Autoritatea lui să rezide din sine, din funcţia sa, din statutul său social, din condiţia sa umană… Este o bătălie surdă pe autoritatea ultimă, pe cine are ultimul cuvânt!

***

Părintele Hrisostom Radasanu despre "Religia" umanismului care este astăzi la putere în lume și care ne-a infestat pe toți - predică la Duminica Fiului risipitor, Iaşi, Catedrala Mitropolitana - 4 februarie 2018:

"Știm mai bine decât ceilalţi totul, nu ştim să ascultăm şi să întrebăm, răcnim unii la alţii, ne cerem drepturi, facem reclamaţii …

"Emoţionantă această Evanghelie pe care am ascultat-o, emoţionantă pentru că în cuvinte atât de simple vorbeşte despre taine şi despre realităţi atât de profunde. Şi tocmai această profunzime este cea care ne atinge sufletele şi minţile și ne face să ne gândim, să meditām la condiţia noastră umană, la felul în care aceasta se desfăşoară.

Dar, mai presus de toate, această Evanghelie ne arată ce fel de Dumnezeu avem. Căci este fără îndoială faptul că tatăl pe Care L-am văzut cu ochii minţii în Evanghelia prezentată astăzi este nimeni altcineva decât Tatăl nostru Cel ceresc. Şi sub forma unei drame de familie ne este zugrăvită întreaga dramă a existenței noastre omeneşti, cu un tată ai cărui doi fii îşi cer pe rând partea lor de moştenire şi care, de multe ori, îi provoacă multă, multă durere. Şi felul în care Tatăl reuşeşte, până la urmă, să-și întregească familia vorbeşte de câteva lucruri

pe care noi înşine trebuie să le săvârşim și la care noi înşine, ca oameni, trebuie să luăm aminte.

Uitaţi-vă cum reacţionează tatăl atunci când cel mai tânăr dintre fii, cel mai imatur, am putea spune, vine la el într-o dimineaţă şi îi spune: Să-mi dai averea ce mi se cuvine. E un lucru pe care-l facem în fiecare zi; în fiecare dimineaţă cerem de la Dumnezeu, într-o formă sau alta, chiar prin însuşi faptul trezirii, dreptul de a exista, dreptul de a face ce vrem cu viaţa noastră. Avem dreptul de a dispune cum vrem de trupurile noastre, de darurile pe care Dumnezeu le-a sădit în noi, pentru ca noi să ne simţim bine, să fim bucuroşi, să fim fericiţi. Acesta este în mod principal criteriul pe care noi, ca oameni, îl avem când ne aşezăm în faţa lui Dumnezeu şi ştim să cerem ceea ce ni se cuvine. Uităm de prea multe ori că ceea ce ni se cuvine este o chestiune moştenită. Averea respectivei familii este posibil să fi fost construită de generaţii şi generaţii întregi de oameni, care au tot adunat, care au tot pus avere peste avere, posesiune peste posesiune, bucurie peste bucurie, experienţă peste experienţă, tradiţie peste tradiţie.

Mergem înaintea lui Dumnezeu şi ne cerem drepturile ca şi cum Dumnezeu ar fi obligat să ni le dea. Şi, în jocul nostru copilăresc, Dumnezeu intră şi face ceea ce zicem noi: ni le dă. Ni le dăruieşte. E lucrul pe care-l experimentăm, cum spuneam, în fiecare dimineaţă, la amiază şi seară. În mod real, facem ceea ce vrem cu viaţa noastră. În cântecele noastre o spunem, în poeziile noastre o mărturisim, piesele noastre de teatru, romanele noastre sunt despre felul în care oamenii dispun de dreptul acesta de a dispune într-un mod absolut de propriile vieţi. Este o dispunere a dispunerii, pentru că noi înşine nu ne considerăm ca fiind nici mai mult nici mai puţin decât fiii Părintelui nostru, adică un fel de dumnezei. Felul în care ne comportăm, felul în care credem, felul în care mărturisim ne situează pe noi într-o postură din care putem să le judecăm pe toate.

Specialiştii au numit această poziţie a omului, această înţelegere asupra propriului rol în viață umanism. Umanismul este un fel de religie care a infestat întreaga umanitate în zilele noastre.

- ⇒ *În momentul în care, de pildă, trebuie să te duci să alegi, se presupune că ştii pe cine trebuie să alegi.*
- ⇒ *În momentul în care trebuie să te duci să cumperi ceva, se presupune că oamenii ştiu despre ce e vorba doar citind o etichetă.*
- ⇒ *În momentul în care oamenii trebuie să facă alegeri mai complicate, cum ar fi o căsătorie sau abordarea spiritualităţii sau a unei credinţe, se presupune că oamenii ştiu despre ce e vorba.*

Auzim de atâtea ori îndemnul ăsta: <Uită-te doar în sufletul tău şi vei şti ce trebuie să faci!> [Ascultă-ţi inima!] Ne uităm în sufletul nostru şi ne uităm apoi în jur şi vedem că am făcut alegeri proaste, cât de multe drame provoacă, cât de multă lume supără, cât de multă lume supărată este în jurul nostru. Și, mai mult decât aceasta, cât de multă golătate este în sufletul nostru. Și continuăm să mergem pe această cale, noi înşine fiind criteriul nostru de evaluare a propriei noastre vieţi.

Umanismul este astăzi la putere. Şi de ce este la putere? Pentru că nu avem nici măcar decenţa să întrebăm, pe frate nostru om: <Oare o fi bine ceea ce fac?> Nu. Ştim noi mai bine. În certurile noastre mărunte sau mai mari, fie că sunt certuri de familie sau certuri politice în ţara noastră, vedem de multe ori, ba chiar întotdeauna, oameni care "ştiu" mai bine decât celălalt ce să facă sau ce să creadă. Rareori mai vezi în câte o emisiune televizată un <Iartă-mă, am greşit> sau <Iartă-mă, n-am înţeles despre ce era vorba. Poţi să mă ajuţi?> Nu. Toată lumea "ştie" despre ce este vorba, toată lumea "ştie" să aplice ce trebuie să aplice şi, din păcate, trăim o experienţă, ca ţară şi ca experienţă personală de cele mai multe ori nefericită. ***Nu suntem bucuroşi, nu suntem fericiţi, toate lucrurile se întâmplă în jurul nostru pentru că nu ştim să ascultăm. Răcnim unii la alţii, pur şi simplu. Şi, în această gălăgie generalizată, adevărul, firescul, normalitatea, lucrul bine făcut nu mai poate să iasă la suprafaţă.***

Se vede această realitate din experienţa pe care cel mai tânăr fiu al tatălui nostru o are după ce pleacă din casa tatălui. Îşi ia averea - dreptul lui, ar spune unii. În general, noi, oamenii, avem doar drepturi şi suntem foarte atenţi atunci când trebuie să le susţinem. N-am auzit pe nimeni să se autodenunţe pentru că nu şi-a îndeplinit responsabilităţile sau obligaţiile. În schimb, facem reclamaţii peste reclamaţii, ne plângem în fiecare zi cum că ne sunt încălcate drepturile.

Ce se întâmplă în momentul acela? Imaturitatea fiului celui mai tânăr se arată cu putere în momentul în care, plecând din casa tatălui, lipsindu-se, cu alte cuvinte, de un criteriu sănătos al experienţei, al bunei tradiţii, al legăturii acesteia filiale, ajunge pe mâna desfrânaţilor şi a păcătoșilor şi-şi risipește întreaga avere.

Asta este consecinţa faptului că nu ştim să ascultăm, să întrebăm, că nu ne înarmăm cu o doză de binecuvântată suspiciune care să cerceteze un pic certitudinile pe care le avem în ceea ce ne priveşte pe noi şi în ceea ce-i priveşte pe alţii. Şi fiul cel tânăr ajunge să crească porcii şi să-şi dorească să se hrănească cu hrana lor, cu roşcove. Teribilă experienţă.

Vedeţi unde duce, în ultimă instanţă, umanismul rău-clamat, dreptul oamenilor de a face ce vor cu viaţa lor? De cele mai multe ori sfârșește în prezenţa porcilor. Omul încetează să mai fie om. Sfârșitul umanismului este, de fapt, sfârşitul omului. Pentru că omul, coborându-se tot timpul la patimi, la lucrurile care provoacă plăcere şi care cred că-l definesc ca om, ajunge să nu mai fie om, să fie orice altceva decât om, să se asemene fiarelor josnice pe care noi le tăiem şi le mâncăm și pe care doar pentru asta le creştem, asemenea porcilor. Și nici măcar cu carnea lor nu doreşte să se hrănească, ci cu roşcovele pe care ei le mănâncă, slabă consolare pentru toate bunătăţile pe care acest fiu, în neascultarea lui, le experimenta în casa tatălui său.

Este o amară învăţătură de minte pe care noi o descoperim, din păcate, de cele mai multe ori, mult prea târziu sau destul de târziu încât apucăm să ne răzvrătim, să considerăm pe alţii vinovaţi pentru neputinţele şi pentru stările proaste în care am ajuns şi din răzvrătire în răzvrătire să ne sfârşim viaţa într-un mod mizerabil, departe de toate sursele de lumină și de bucurie pe care le-am fi putut experimenta.

Vedeţi? Asta face umanismul din om, asta face dorinţa nesăbuită a omului de a se considera el măsura tuturor lucrurilor. ***Devii [dobândeşti] măsura tuturor lucrurilor atunci când ştii să asculţi, atunci când vrei să întrebi, atunci când îţi doreşti să devii mai mult decât ceea ce eşti în momentul de faţă. Şi singura cale prin care poţi deveni mai mult decât ceea ce eşti în momentul de faţă este calea Tatălui, nu altă cale.***

Faptul că zburăm prin cosmos şi ajungem pe lună nu ne face mai înalţi decât oricare altă bacterie care poate călători în întregul univers pe câte o cometă. Nu suntem mai grozavi decât majoritatea animalelor care populează întreaga planetă. Ne comportăm deseori ca nişte erbivore angoasate ori de cât ori vedem câte o problemă care răsare, câte un virus mic care se insinuează prin existenţa noastră plăpândă. Scandaluri naţionale peste scandaluri naţionale pentru fiecare gripă care dă peste noi în fiecare primăvară. Ăştia sunt dumnezeii?!

Casa tatălui ne arată, însă, un alt fel de a ne comporta, un alt fel de a crede, un alt fel de a dori lucrurile care se cuvin cu adevărat dorite. Şi fiul cel tânăr, după experienţa amară a decăderii, îşi vine în sine şi-şi spune, şi e foarte interesant cum începe: Câţi argaţi ai tatălui meu sunt îndestulaţi cu de toate acolo, acasă, de unde am plecat eu! Și eu stau aici şi mă chinuiesc! Vedeţi, punctul de referinţă; de aici vedem că pentru prima oară în viaţa lui tinerelul nostru a învăţat și el ceva: punctul de referinţă nu mai este el însuşi - Dă-mi ceea ce mi se cuvine - ci casa tatălui. În momentul în care face comparaţie se gândeşte pentru prima oară la casa tatălui. O

face cu smerenie, pentru că nici fiu nu se mai consideră. El zice: Câţi argaţi ai tatălui meu nu sunt îndestulaţi cu de toate! ***Până şi cei care-I slujesc lui Dumnezeu dintr-un soi de obligaţie sunt mai fericiţi decât aceia care se leapădă de Dumnezeu de dragul unei fericiri mincinoase şi înșelătoare.***

Şi, în acel moment, cu adevărat, tânărul nostru descoperă capacitatea transfor-matoare a întoarcerii, a pocăinţei, pe care este construită, de fapt, întreaga teo-logie a Bisericii. Întoarcerea este, de fapt, momentul de început a propovăduirii Domnului nostru Iisus Hristos. El a spus: Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat Împărăţia Cerurilor! mai înainte de orice. Pe acest Pocăiţi-vă, pe acest Întoarceţi-vă, pe acest Veniţi-vă în fire, pentru numele lui Dumnezeu se clădeşte toată această teologie a urcuşului către casa tatălui. De unde am plecat, din nechibzuinţă şi din neatenţie şi din reaua întrebuinţare a darurilor pe care tot de la Dumnezeu le avem.

Dacă ajungem acasă şi deseori întâlnim nişte fraţi mai mari care ne judecă, să nu-i judecăm la rându-ne. Și să ne asumăm cuvântul tatălui care-i spune celui mai mare: Toate ale mele ale tale sunt. Asta înseamnă că eu, ca fiu risipitor, trebuie s-o iau de la capăt. Trebuie să recâştig dreptul de a fi fiu, chiar dacă am fost primit frumos, chiar dacă am fost primit cu braţele deschise. Moştenirea nu-mi mai este garantată, lucrurile pe care le credeam garantate nu mai sunt subînţelese, cum nemintos mai credeam că sunt. […] Nu ne lasă în mocirla propriilor gânduri sau a propriilor fapte.

De aceea, vedeţi, tatăl se duce după fiul cel mai mare şi încearcă să-l convingă: Toate ale mele ale tale sunt, adică ale acelui care a stat lângă mine. Dar, în acelaşi timp, iată cum îl aduce şi pe tânărul fiu în comunitatea familială, zicând: ***Acesta mort a fost şi a înviat, pierdut a fost şi s-a aflat.*** Singurul lui merit, cu alte cuvinte, este că s-a întors. De aceea, să ieşim din această logică a neputinţei noastre omeneşti, pe care o gustăm în fiecare zi, prin aceea că spunem că eu sunt singurul stăpân peste viaţa mea. ***Să avem decenţa şi lumina lăuntrică de a cere mai multă Lumină de acolo de unde este sursa Luminii. Să căutăm mai multă stabilitate de acolo de unde este Casa cea veşnică din ceruri, acolo unde e Tatăl nostru, pe care-L numim Tatăl nostru Carele eşti în ceruri. Să căutăm această bucurie care nu trece niciodată şi care nu poate fi alimentată cu nici una dintre plăcerile care înconjoară firava noastră experienţă umană.***

Gândiţi-vă, în momentul în care vă lăsaţi duşi de val, nu atât la ceea ce câştigaţi, ci mai mult la ceea ce pierdeţi. ***Pentru că, spune Sfântul Ioan Gură de Aur, nu e mare lucru că ajungem în iad, ci e mare lucru că pierdem Raiul.*** Că pierdem legătura cu un asemenea Dumnezeu Care, iată, Tată fiind, ne respectă libertatea. Şi

atunci când, în urma experienţei noastre greşite cu libertatea, ne întoarcem, iese în întâmpinarea noastră. Şi o luăm de la capăt împreună cu El. Şi, dacă judecăm şi dacă cârtim, iese după noi şi încearcă să ne convingă. Este un Tată căruia Îi pasă de noi, în prezenţa căruia ne simţim cu adevărat valorizaţi, a Cărui prezenţă cu adevărat să o dorim, în prezenţa căruia cu adevărat putem să creştem. Pentru că, dacă nu suntem lângă El, dacă nu suntem alături de El şi dacă El nu vine împreună cu Fiul şi cu Duhul cel Sfânt în inimile noastre, atunci la ce să mai sperăm, decât să ne întâlnim cu fălcile cele îngrozitoare ale mormântului şi să sperăm nebuneşte că totul se sfârşeşte acolo… Deşi noi ştim că nimic din ceea ce este veşnic nu poate să moară, nimic din această lumină şi această frumuseţe care se găsesc ca dar în sufletul nostru nu poate să moară. Chiar şi lângă porci fiind, fiul nu încetează să rămână fiu. Chiar şi dezbrăcat fiind şi murdar fiind, tatăl îl recunoaşte şi-i iese în întâmpinare, dăruindu-i binecuvântare şi dăruindu-i, mai important de atât, o a doua şansă.

De aceea, uitându-ne în vieţile noastre şi văzând dacă suntem sau nu, lăuntric vorbind, în casa Tatălui, să cerem binecuvântarea unei a doua şanse, pentru ca El, dându-ne partea Sa de avere, să nu ne izgonească din pricina proastei noastre folosiri a acestei averi şi să găsim întotdeauna o inimă caldă, un gând binecuvântat şi, mai mult decât orice, braţe deschise, braţe care pot să ne îmbrăţişeze, braţe care pot să ne primească şi acum, în această viaţă, dar şi în vecii vecilor. Amin”.

Întoarcerea fiului risipitor: “E minunat atunci când vrei să te întorci la Dumnezeu, dar mai minunat lucru este să ai unde să te întorci!” Predica mişcătoare a Părintelui Damaschin Luchian despre dragostea părintească şi singurătatea celui despărţit de casa lui Dumnezeu

Mănăstirea Sihăstria Putnei: Predică în Duminica a 34-a după Rusalii (a întoarcerii Fiului risipitor) - Cuvânt rostit de părintele Damaschin, la Mănăstirea Sihăstria Putnei (duminică, 8 februarie 2015):

În numele Tatălui, şi al Fiului, şi al Sfântului Duh, Amin!

Dreptslăvitori creştini, au cântat Părinţii, în aşteptarea momentului când este rânduit a fi rostit cuvântul de învăţătură, o cântare în care erau invocaţi toţi Sfinţii, unii nominal, ceilalţi de obşte, ca să mijlocească pentru noi. În sfintele lui Dumnezeu biserici nu suntem doar noi unii lângă alţii, rugători unii pentru alţii, ci suntem împreună slujitori şi împreună părtaşi cu Sfinţii lui Dumnezeu, cu toţi Sfinţii, în fiecare biserică. Nu suntem niciodată singuri atunci când suntem în biserică. Şi dacă ar fi un singur om în biserica - zic atunci când nu este slujbă - şi s-ar ruga, el nu este singur, pentru că într-o biserică sunt împreună rugători cu el Sfinţii lui

Dumnezeu. Mă uit aşa, în biserică, şi văd, şi mă bucur, şi dau slavă lui Dumnezeu pentru că, văzându-vă pe dumneavoastră şi gândindu-mă la câţi oameni sunt astăzi într-o singurătate deznădăjduitoare, n-avem cum să nu-I mulţumim lui Dumnezeu că suntem împreună.

Una din cele mai mari suferinţe ale omului contemporan nu este atât durerea trupească - fie ea cancer numindu-se, sau în orice alt chip - una din cele mai mari dureri ale omului contemporan este că nu de puţine ori este singur, este lăsat singur, nu-l mai caută nimeni, nu-l mai cercetează nimeni. Uneori oamenii sunt singuri în sufletul lor, deşi sunt înconjuraţi de mulţi „prieteni”, dar ei înlăuntrul lor tot singuri sunt.

Un fiu care a plecat de acasă dimpreună cu partea lui de avere - şi nu puţină - a ajuns şi el la un moment dat să fie tot aşa, singur. Cât a avut banii tatălui său, în tare aceea îndepărtată, i-a cheltuit, pentru că banul nemuncit nu e atât de preţuit. Şi cât a avut bani, a avut şi prieteni. Când nu a mai avut bani, şi cei care credea a-i fi alături la bine şi la greu, cum se zice, l-au părăsit şi a ajuns şi el să fie singur; singur într-o ţară în care nimeni nu îl privea cu ochi buni, într-o ţară în care venise şi foamete şi sărăcie lucie. Şi de unde în casa părintească era fiu, era primit cu dragoste de tatăl său, a ajuns sărmanul, ca să poată să trăiască, să lucreze ca porcar, ca păzitor de porci. Şi nici acolo nu avea ce să mănânce. Ar fi vrut el să se hrănească cu roşcovele pe care le mâncau porcii, dar, zice Evanghelia, că nici de acelea nu avea.

Şi în singurătatea asta mare în care nimeni, nimeni nu era alături de dânsul, a răsărit în gândul lui, în inima lui, o idee. Şi şi-a spus el înlăuntrul său: ***„Câţi argaţi ai tatălui meu au pâine şi au de toate şi eu mor aici de foame!”*** Şi a pus o hotărâre atunci în inima lui: ***„Mă voi întoarce, mă voi duce înapoi la tatăl meu şi atunci când mă voi întâlni cu el am să-i spun: Tată, am greşit, am greşit la cer şi înaintea ta, nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău, dar primeşte-mă măcar ca pe unul din argaţii tăi!”*** Şi punându-şi gândul acesta în inimă, fiul acesta mai mic, mai tânăr, mai zvăpăiat, s-a întors la casa tatălui său.

Şi aici, fraţilor şi surorilor, vreau să mă opresc asupra unui lucru - uneori trecem mai uşor peste el, alteori zăbovim dacă, mai ales, cineva ne atrage atenţia - că tatăl acestui fiu nu a stat într-o nepăsare totală în timp ce fiul lui era plecat. I-a dat, într-adevăr, partea de avere, i-a respectat libertatea, nu l-a forţat să rămână acasă. Putea să-i spună: „Da’ încă nu e vremea să-ţi dau ţie averea!” Putea să o oprească; n-a făcut-o. Dar când a simţit în inima lui că fiul acesta vrea să se întoarcă, atunci a ieşit el intru întâmpinarea lui. Zice Sfânta Scriptură că încă departe fiind el, adică

încă departe fiind fiul acesta pe calea întoarsă, acum, către casa părintească, l-a văzut tatăl său, a simţit tatăl său ceva în inima lui.

Şi dumneavoastră sunteţi părinţi, şi taţii, dar mai ales mamele, ştiu acolo în inima lor când se întâmplă ceva cu fiul lor, şi de bine şi de rău. Este o legătură care se creează, nevăzută, simţită numai de lăuntrul omului. Şi până a simţit tatăl, poate multe zile a stat el cu mâna streaşină la ochi uitându-se în zare doar-doar, poate-poate „fiul acesta al meu s-ar întoarce acasă”. Şi, atunci când el s-a pornit, zice că l-a văzut tatăl său şi i s-a făcut milă, zice, şi alergând tatăl, i-a căzut tatăl pe grumaz şi l-a sărutat.

Cine e tatăl? Tatăl nostru Care este în ceruri!
Cine e fiul cel tânăr care a plecat de lângă Tatăl? Şi eu, şi dumneavoastră!
Şi ce învăţăm din această venire a fiului şi alergarea Tatălui înaintea lui? Învăţăm că întotdeauna pocăinţa înseamnă lucrare în doi, învăţăm că întoarcerea întotdeauna nu-i numai lucrarea noastră, şi că Dumnezeu nu vrea din partea noastră decât o zvâcnire a inimii, doi paşi făcuţi înspre Dânsul, şi restul îl face Dânsul.

- ⇒ *Stă Dumnezeu şi aşteaptă, stă Dumnezeu cu mâna streaşină la ochi, cum stătea tatăl din parabola de astăzi, şi Se uită spre toată lumea aceasta şi aşteaptă ceva-ceva de la om ca să poată să-l mântuiască pe om. Nu-l forţează, dar prin glasul proorocului Maleahi zice:* ***„Întoarceţi-vă către Mine, şi Mă voi întoarce şi Eu către voi!”***
- ⇒ *Şi în Sfintele Scripturi ale Noului Testament zice:* ***„Iată, Eu stau la uşă şi bat. Dacă va auzi cineva glasul Meu şi-Mi va deschide, voi intra la el şi voi cina împreună cu el”.*** *Uşa aceasta a inimii însă, că despre această uşă este vorba, din păcate - să zicem aşa din păcate pentru Dumnezeu, din nefericire, dacă vreţi, pentru Dumnezeu - nu are decât o singură clanţă şi ea e întotdeauna pe dinăuntru, nu pe dinafară. Dacă noi nu-I deschidem uşa lui Dumnezeu, El nu izbeşte în uşă, nu forţează.*

Aţi văzut, pe fiul acesta tânăr l-a lăsat să se ducă, dar nu l-a părăsit. Dacă vreţi, într-un fel, gândurile acestea bune care au venit fiului la strâmtorare, într-adevăr, sunt gândurile pe care tatăl le-a trimis, sunt gândurile de dragoste pe care tatăl le nutrea în inima lui şi, prin comunicarea cea nevăzută a dragostei dintre tată şi fiu, dintre mamă şi fiu, ele au ajuns acolo unde trebuia să ajungă.

Şi strâmtorarea aceasta din ţara aceea, foametea aceea, este într-un fel tot îngăduinţa lui Dumnezeu. Că dacă de vorbă bună nu ascultă fiul, mai trebuie şi oleacă zdruncinat. Care-i scopul? Să-şi vină în fire, să nu rătăcească. Şi aceasta face

Dumne-zeu dintotdeauna cu noi, doar doar vom vrea noi ca să ne întoarcem. Pentru că ştie că dacă stăm în ţară îndepărtată, murim de foame; pentru că ştie că dacă stăm departe de El, îşi bat joc de noi - cine? - demonii. Ne pun să fim ca animalele necuvântătoare, ca porcii. Pe când Dumnezeu ne-a făcut după chipul Său, ne-a dat harul Său, ne-a dat puterea Sa, ne-a făcut fii ai Săi prea iubiţi, vrăjmaşul îşi bate joc de noi. Dar Dumnezeu nu face nimic cu forţa, pentru că dacă ar face lucrurile cu forţa atunci diavolul ar protesta şi ar spune: „Dar de ce îl mântuieşti aşa? El a ales păcatul prin voia liberă, lasă să Te aleagă şi pe Tine prin voia liberă."

Toată calea de întoarcere a noastră către Dumnezeu, fraţilor şi surorilor, necesită din partea noastră atâtica, puţin lucru, o dorinţă de întoarcere, un gând de a ne schimba viaţa, o rugăciune făcută la început, şi după aceea vine Dumnezeu cu harul Său, vine El şi completează neputinţa noastră.

N-aveţi experienţă de la spovedanie? Când noi venim, şi nu ne putem îndrepta cu totul, şi Dumnezeu aşa ne primeşte, cum suntem, pentru că El vine şi lucrează pocăinţa şi întoarcerea noastră pe mai departe.

Şi mai este un lucru printre multele care se pot desprinde din, poate, am zice cea mai frumoasă pagină din Sfânta Scriptură, cea care s-a citit astăzi, pilda sau parabola fiului risipitor.

Mi-aduc aminte când, cu ani în urmă, lipseam mult, săptămâni întregi, şi luni întregi, de acasă. Mi-aduc aminte cu cât drag aşteptam să mă întorc acasă de la şcoală, de la studii. Ştiam când mă întorc acasă că este cineva care mă primeşte cu drag, este cineva care mă aşteaptă, este cineva care ar face orice ca eu să mă simt bine atunci când mă întorc acasă: căldurica în camera unde stăteam, ce era mai bun îmi pregăteau părinţii mei - binecuvântată să le fie viaţa şi pomenirea! Gândiţi-vă şi dumneavoastră - sunt sigur că aţi avut cel puţin câteva experienţe de felul acesta - unii dintre dumneavoastră au fost plecaţi în străinătate, cu cât drag aşteptaţi, după luni de zile când robeam acolo, de dimineaţă până seara, nimenea nu se uită la noi, nu se uită că suntem flămânzi, că n-avem unde să ne spălăm, că dormim cum putem, cu noaptea în cap ne trezeau, pentru că trebuia îndeplinită norma; eram slugi acolo, nu eram prieteni ai aceluia. Şi cu cât drag aşteptaţi dumneavoastră să vă întoarceţi acasă!

Din pilda de astăzi învăţăm, fraţilor, că e minunat lucru să te întorci, dar e mai minunat lucru să ai unde să te întorci. Singurul lucru de care s-a putut agăţa fiul acesta risipitor a fost că ştia că are unde să se întoarcă.

Aseară cineva a venit la spovedit şi a zis: „Părinte, dacă îmi stric familia acum şi mă despart de soţia mea, eu nu mai am unde să mă duc. Părinţii mei au murit, casa părintească a luat foc, unde să mă duc dacă îmi stric familia? - El este căsătorit şi avea un impas, cum se întâmplă uneori în familie. - Unde să mă întorc dacă mă despart acum?”

Dar, acest fiu risipitor ştia că dacă vrea să se întoarcă are şi unde să se întoarcă. Şi pentru noi, creştinii, botezaţi în numele Tatălui, şi al Fiului, şi al Sfântului Duh, care am plecat şi plecăm de multe ori de lângă casă, de lângă sânul părintelui, nu doar din casă, dar de lângă sânul Tatălui ceresc, ştim că avem unde să ne întoarcem. Şi casa părintească unde ne putem întoarce, aici este! Biserica Dumnezeului Celui Viu este casa în care Dumnezeu stă şi aşteaptă, sta şi aşteaptă doar-doar s-or întoarce fiii Lui rătăciţi. Aici nu este o casă în care stau numai elitele, în Biserica lui Dumnezeu nu sunt numai fii cei cuminţi. Biserica lui Dumnezeu este spaţiul de întoarce al tuturor oamenilor din lumea aceasta, orişice păcat ar fi făcut, oricât de departe s-ar fi dus de casa aceasta, oricât de netrebnică ar fi fost viaţa lor până atunci, când vor să se întoarcă în braţele Tatălui Ceresc - din casa Lui, din Biserică - sunt deschise totdeauna! Aici nu mai suntem porcari, aici, cum a zis Evanghelia, tatăl ce i-a dat? I-a dat sandale, i-a dat îmbrăcăminte fiului său. În vremea aceea numai slugile umblau desculţe. Şi i-a dat sandale vrând să arate că tu nu mai eşti slugă la străin, ci eşti fiu al meu.

Aici, în Biserica Dumnezeului Celui Viu nu suntem singuri, Dumnezeu ne dă inel arătându-ne dragostea Lui faţă de noi nemărginită, avem compasiunea părintelui duhovnic, avem însoţirea lui prin rugăciune, prin sfat bun, prin ocrotire.

Nu mai mâncăm roşcove când ne întoarcem în Biserică! Dumnezeu e boier, Dumnezeu e stăpân, El nu ne hrăneşte cu lături, cu resturile care rămân; Se dă pe Sine! Ne dă Trupul şi Sângele Lui - asta însemna viţelul cel îngrăşat de care vă aduceţi aminte că s-a vorbit în parabola care s-a rostit astăzi.

Repet ultimul gând al meu: E minunat atunci când vrei să te întorci la Dumnezeu, dar mai minunat lucru este să ai unde să te întorci. Pentru nu puţini dintre noi viaţa nu se ştie ce ne rezervă acum sau mai încolo, dar este mare binecuvântare de la Dumnezeu să poţi să păstrezi în inima ta gândul că oricând te poţi întoarce într-un loc unde sunt oameni care au ţinut la tine, oameni la care tu ai ţinut, o casă părintească, fie că este o casă a tatălui şi a mamei, fie că este o casă a fraţilor şi a surorilor tale întru Hristos Domnul.

Nu vă despărţiţi fraţilor, surorilor de casa lui Dumnezeu! Vrăjmaşul te îmbie cu multe palate pe dinafară, pe dinăuntru e multă netrebnicie! ***Este frumoasă casa lui Dumnezeu, sunt primitoare braţele lui Dumnezeu! Iubiţi casa lui Dumnezeu, oricât ar încerca lumea să arunce cu noroi în ea, Dumnezeu Sfânt este, Îşi păstrează Sfânta Biserică şi îi sfinţeşte pe aceia care, fie că rămân în ea, fie că, deşi s-au dus departe, se întorc în ea, îi sfinţeşte şi îi face fii ai Săi.***

Pentru aceasta, în încheiere, aş dori să repet rugămintea părintelui stareţ, pentru Biserica lui Dumnezeu din Arhiepiscopia noastră, a Sucevei şi Rădăuţilor. Rugămintea părintelui stareţ este ca şi în duminica aceasta şi în duminica următoare, trei duminici la rând să fie un semn al dragostei faţă de ce a făcut Dumnezeu pentru noi prin Biserica Sa. Ştiţi prea bine că Centrul Eparhial de la Suceava, ca şi Seminarul Teologic, au ars la începutul lunii ianuarie, şi este nevoie să se reclădească. Dacă vă aduceţi aminte cel puţin din auzite, dacă nu şi din văzute, de cât a făcut Părintele Arhiepiscop Pimen pentru oamenii care au fost necăjiţi la un moment dat, case cu zecile făcute, el cu mâinile lui a pus nu puţine grinzi la casele respective. Cred că în semn de recunoştinţă e nevoie să facem şi noi ceva acum, când îngăduit-a Dumnezeu, nu ştim de ce, dar poate ca să ne arătăm noi dragostea şi recunoştinţa şi faţă de el. Vom face colecta şi în ziua de astăzi şi, cum v-am spus, şi în duminica următoare.

Mulţumiţi-I lui Dumnezeu că de bine de rău încă mai suntem pe acasă, mulţumiţi-I lui Dumnezeu că poate am fost departe şi ne-am întors, şi dacă încă suntem departe, şi într-un fel şi altul toţi suntem departe, nu uitaţi că este o casă părintească în care porţile sunt deschise, şi că avem un Părinte care nu stă şi aşteaptă, ci merge înaintea noastră, cu braţele ne cuprinde grumazul şi ne sărută El. Să Îi mulţumim lui Dumnezeu pentru aceasta! Amin!”

Pr. Mihai-Andrei Aldea - Tâlcuri adânci şi vii pentru noi desprinse din Pilda Fiului risipitor: De ce fugim de ascultarea lui Dumnezeu? Despre nebunia mândriei şi a deznădejdii

Pr. Mihai-Andrei Aldea - Predică la Duminica Fiului risipitor, 20 februarie 2011 (Biserica Sfântului Daniil Sihastrul):

"De foarte multe ori omul nu ascultă de glasul conştiinţei, nu ascultă nici de glasul lui Dumnezeu, ci se face judecător şi osânditor ai celorlalţi. Dacă s-ar putea s-ar face şi pluton de execuţie şi i s-ar părea că face un lucru foarte mare şi minunat. Şi sunt destui care au ajuns să ucidă oameni în numele lui Dumnezeu, pentru că de fapt se puseseră pe ei înşişi în locul lui Dumnezeu, în loc să stea în locul lor, de oameni".

***

"Iubiţi credincioşi, adâncă şi minunat de folositoare este pilda pe care Domnul nostru Iisus Hristos ne-o pune astăzi înainte, însă noi înţelegem foarte greu Scripturile, pentru că deşi cuvântul Scripturii este scris pentru noi, noi ne purtăm, după cum se exprima cineva în vremea aceea, ca şi cum ar fi fost scrise pentru cineva de demult, iar nu pentru noi. Actualitatea, ca să zicem aşa, a Scripturii, nu este cu adevărat înţeleasă decât de cei smeriţi.

Peste tot am văzut oameni care încearcă să ia din Scriptură partea care le place lor, folosindu-se pentru aceasta de ideea că atunci au fost nişte vremuri, acum sunt altele şi atunci hotărăsc ei care nu se mai potriveşte pentru vremea de acum şi care trebuie lăsată. Şi în felul acesta, cum spune chiar Scriptura: "rătăcesc, necunoscând nici Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu", nici felul în care se cuvine să le citim, să le ascultăm. Pentru că toată Scriptură este bună şi nimic nu este de lepădat.

Zis-a Domnul pilda aceasta: “un om avea doi fii“. Desigur, Dumnezeu aici un pic simplifică lucrurile, ca să ne fie mai uşor să le înţelegem. Şi aceşti doi fii: dintre care unul, cel mai mare, stă să muncească şi îşi face datoria de fiu, neîntrerupt şi neîncetat dar celălalt, cel mai mic zice: “tată, dă-mi partea care mi se cuvine mie din avere“. Am vorbit şi în alţi ani şi cred eu că am înţeles cu toţii că de fapt nu i se cuvenea nimic – pentru că tatăl nu era obligat să-i lase ceva moştenire şi numai în măsura în care era vrednic s-ar fi cuvenit să aibă moştenire – dar în bunătatea lui, tatăl totuşi îi dă avere, pe care el bineînţeles ajunge până la urmă să o cheltuiască aiurea: în păcate, în desfrâu, în nebunii, cu multă lipsă de înţelpciune. De ce? Pentru că nu avea călăuzire.

El a plecat într-o ţară îndepărtată, tocmai ca să scape de gura tatălui său, adică mai bine zis, ca să scape de cuvântul, de povăţuirea, de îndrumarea tatălui său. Ceea ce se întâmplă foarte des şi cu oamenii, care se îndepărtează cât pot de Biserică: nu vin, nu vor s-audă. Pentru că, dincolo de pretextele pe care le găsesc şi pot să le aducă – pentru că pretexte ca să nu vii la biserică poţi să găseşti miliarde şi miliarde – dar, dincolo de toate aceste pretexte adevărul este unul singur: pentru că nu vor să audă glasul lui Dumnezeu, pentru că este mustrător, este dureros, este supărător. Fiindcă de multe ori ceea ce auzi ştii că nu vei face. Aş fi spus “ştii că nu poţi să faci”, dar uneori chiar poţi să faci, însă nu vrei. De multe ori nu vrem, nu vrem să facem ceea ce spune Dumnezeu. Şi atunci de ce să-L mai ascultăm, că ne mustră inima şi ne doare şi ştim că oricum n-o să facem. Şi atunci se găsesc tot felul de pricini foarte “serioase”, ca să nu venim la biserică, ca să nu citim Scripturile, ca să nu cunoaştem cuvântul lui Dumnezeu. Însă prin aceasta ne lipsim de foarte, foarte mult bine.

Omul atunci când lucrează, când făptuieşte, nu face aşa cum ar putea să pară numai pe temeiul unui gând – mi-a venit mie un gând şi m-am apucat să fac ceva. Ca să mă apuc să fac ceva pentru că mi-a venit acel gând, eu trebuie să am o anumită pregătire sufletească, trebuie să fiu deja deschis acelui gând, trebuie deja să fiu pregătit să-l primesc. De ce spun acest lucru? Pentru că faptele noastre nu izvorăsc din nimic, nu izvorăsc – deşi aşa par – din impulsuri de moment. Impulsul acela de moment are însemnătatea lui, dar nu are nici o putere dacă nu există o predispoziţie, dacă nu există o pregătire a omului către o direcţie sau alta, bună sau rea. Hotărârile pe care le luăm într-o clipă au în spatele lor toţi anii vieţii noastre, tot ceea ce am făcut bine sau rău, în clipa aceea dăm un vot. Hotărârea aceea nu vine din nimic, ci vine din temelia pe care ne-am zidit noi viaţa. Şi atunci, fiecare lucru bun pe care îl ascultăm măcar, chiar dacă nu izbutim să-l facem, ne va ajuta să luăm hotărâri mai bune, sau măcar mai puţin rele, oricum va însemna un ajutor

pentru noi, o frână în alunecarea către păcat, un sprijin în urcuşul către Dumnezeu, şi aşa mai departe.

Avem nevoie să ascultăm de cuvântul Tatălui nostru, avem nevoie să ascultăm cuvântul lui Dumnezeu, chiar şi atunci când nu suntem în stare, fie din slăbiciune sau din neputinţă, fie din voia noastră rea, chiar şi atunci când nu suntem în stare să facem, măcar să-l ascultăm! Tot este mai mult decât nimic, tot este un pas înainte, tot este un câştig. Însă, de cele mai multe ori facem ca acest fiu, fugim undeva să nu mai ascultăm cuvântul lui Dumnezeu. Şi din nou spun: pretexte se găsesc, nenumărate, nesfârşite.

Dar ce se întâmplă? Depărtarea de cuvântul lui Dumnezeu, depărtarea de 'sâcâiala' aceasta, de îndrumarea aceasta care ne este neplăcută, ne pune tot mai mult în puterea celui rău şi răul se înstăpâneşte tot mai mult în viaţa noastră. La o primă vedere omul care s-a depărtat de Dumnezeu, care s-a depărtat de Tatăl lui şi nu mai este cu El, este mai liber, face ce vrea şi câştigă tot felul de lucruri care şi le dorise – toate cu o cheltuială, care este din ce în ce mai mare; toate cu un preţ, care este din ce în ce mai greu de plătit – şi, încetul cu încetul în suflet şi în trup, se ivesc vânătaie după vânătaie şi rană după rană şi omul este din ce în ce mai rănit şi mai bătut. Nici măcar nu-şi dă seama. Intră într-o suferinţă pe care nu poate să şi-o explice – că doar este liber şi face ce vrea – şi care se adânceşte.

Această sărăcie şi foamete şi lipsă, în care a căzut fiul risipitor se arată la oricine se depărtează de Dumnezeu în felurite chipuri. [Sunt] oameni care izbutesc să adune averi foarte mari, care sunt invidiaţi de toţi naivii mai mici care se uită la ei la televizor sau la spectacole, sau cu nu ştiu ce prilej şi-i văd mari, bogaţi şi minunaţi şi pe urmă se sinucid cu droguri sau cu otrăvuri sau chiar se spânzură sau se suie în maşini sau scutere d-astea de mare viteză şi merg şi merg până izbutesc să se facă praf şi să moară cu ele. Şi este limpede că până la urmă asta li se va întâmpla, că ulciorul dacă merge de prea multe ori la apă până la urmă sigur crapă. Iar ei ştiu că li se va întâmpla ceva rău, dar viaţa nu are nici un sens pentru ei, sunt nefericiţi, suferă, îi doare, pentru că aşa se întâmplă cu oricine se depărtează de ascultarea cuvântului lui Dumnezeu.

Câtă vreme măcar îl asculţi, îţi hrăneşte sufletul. Chiar dacă te îndârjeşti în răutate şi nu faci ceea ce ştii că trebuie să faci, chiar dacă poate nu eşti în stare, nu ai destulă înţelepciune sau destulă putere sufletească, sufletul tău oricum se hrăneşte din cuvântul lui Dumnezeu şi atunci ţine, ca să zicem aşa, la greutăţi şi te ajută să mergi mai departe, să nu te prăbuşeşti sau dacă ai căzut să te ridici şi să mergi mai departe.

Şi ajungem la o clipă de ceea mai mare însemnătate, la clipa în care fiul risipitor - zice Scriptura - ***“venindu-şi în fire, a zis: Câţi argaţi ai tatălui meu sunt îndestulaţi de pâine, iar eu pier aici de foame! Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu şi-i voi spune: Tată, am greşit la cer şi înaintea ta; Nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argaţii tăi” (Luca 15, 17-19).***

Aceste cuvinte sunt cutremurător de adânci şi arată o lucrare de care de foarte multe ori nu ne învrednicim. Zice întâi şi întâi: “venindu-şi în fire“. Într-adevăr, mulţi oameni care sunt într-o stare nenorocită simt – de fapt cred că toţi simt, undeva în adâncul sufletului lor – că au nevoie de Dumnezeu, dar mândria nu-i lasă să recunoască. Totuşi câteodată apăsarea este prea mare şi omul zice, deşi el s-a depărtat de Dumnezeu: “De ce Doamne sufăr atât?“ sau câteodată chiar zice: “Doamne ajută-mă!“, dar după care se întoarce la starea de neconştienţă de mai înainte şi merge mai departe pe drumul păcatului fără nici o îndoială. Mai mult, ar vrea dacă s-ar putea să-L pună pe Dumnezeu să slujească păcatului, ca şi cum fiul risipitor ar căuta o cale să-l silească pe taică-său să vină, să-l ajute, sau să-i trimită nişte daruri acolo în ţara în care el moare de foame, ca să poată să-şi ducă mai departe viaţa desfrânată, dar fără a schimba nimic. De obicei aşa fac oamenii, nu se gândesc: “măi am ajuns într-un loc nenorocit, trebuie să ies de aici“, nu se gândesc: “păcatul şi acest fel de vieţuire m-au adus la starea asta în care sunt, trebuie să ies din asta, trebuie să schimb ceva“. Cei mai mulţi încearcă să obţină cumva de la Dumnezeu, ca să zic aşa, “mai mulţi bani de cheltuială”, dar tot în acelaşi fel, tot în aceeaşi ţară, fără nici un fel de îndreptare.

Acest fiu risipitor trece peste mândrie, de foame, din faptul că şi-a venit în fire, dintr-o pricină sau alta, reuşeşte să facă acest lucru şi spune: “câţi argaţi ai tatălui meu sunt îndestulaţi de pâine, iar eu pier aici de foame!“. Şi aici este clipa în care foarte mulţi ar începe eventual să-l înjure pe tatăl lor sau să-i înjure pe argaţi sau să-i invidieze sau aşa cum am spus, să încerce cumva să obţină trimiterea unor pachete, a unor ajutoare, ca să poată să-i facă să meargă mai bine în ţara păcatului. Dar el spune: mă voi scula şi “mă voi duce la tatăl meu şi-i voi spune: tată, am greşit la cer şi înaintea ta; nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău“. Pocăinţă. Dintr-o dată intrăm într-o lume nouă. Deşi nu-şi dă seama, tânărul care a spus aceste cuvinte în sinea lui, deja ieşise din ţară în care se afla, din lumea păcatului, pentru că el recunoaşte că a greşit.

Câţi recunosc că au greşit? Foarte puţini. (…) Noi de obicei suntem orbi la greutatea păcatelor noastre, noi mereu găsim justificări. Cum mereu găsim justificări să nu venim la biserică, mereu găsim justificări pentru păcatele noastre: “sigur am păcătuit, dar aşa au fost împrejurările” , “m-a silit nu ştiu cine, m-a

influenţat nu ştiu care“, “societatea asta cere. Ce era să fac?“. Să faci ceea ce este bine! Asta trebuia să faci, ceea ce este bine, indiferent ce face societatea, că niciodată societatea nu te va apăra înaintea Judecăţii de Veci, niciodată.

Tânărul acesta îşi dă seama de adâncimea păcatului lui, îşi dă seama că păcatul l-a despărţit de tatăl lui şi că prin bătaia de joc pe care el a săvârşit-o faţă de averea şi faţă de muncă şi faţă de bunătatea tatălui său, el nu mai este vrednic să fie socotit ca fiu al său.

Această conştiinţă o avem şi noi câteodată, ne dăm seama, am greşit înaintea lui Dumnezeu foarte tare, noi nu mai suntem vrednici, sau eu nu mai sunt vrednic să mă numesc creştin, sau cu atât mai mult, să mă numesc fiu a lui Dumnezeu. Nu?! Dar, chiar dacă foarte mulţi dintre oameni îşi dau seama de acest lucru, răspunsul lor la acest cuvânt al conştiinţei este mândria: “Ei, atunci o să păcătuiesc mai departe!“, “Ei, atunci nu mai este pentru mine scăpare, nu mai este pentru mine mântuire“, “Nu-i aşa că stau tot departe de Dumnezeu, mă tăvălesc mai departe în păcat, eventual mă tăvălesc în deznădejde“, “în sfârşit, oricum merg mai departe pe drumul pieirii“. De multe ori ne stăpânesc aceste gânduri, de foarte multe ori.

Chiar când omul îşi vine în fire, îşi dă seama că a greşit la cer şi înaintea lui Dumnezeu şi nu mai este vrednic să se mai numească fiu, de multe ori, asta nu înseamnă de fapt pocăinţă, ci înseamnă deznădejde. De multe ori în loc să se întoarcă omul spre Dumnezeu, se îndepărtează. În loc să aibă încredere în bunătatea Lui, ştie el mai bine ca Dumnezeu ce şi cum poate să facă Dumnezeu. În loc să se smerească şi să se gândească: “Da, am greşit, nu mai sunt vrednic să fiu fiu, dar măcar slugă, măcar rob să fiu, dar măcar să fiu acolo“. El nu! Dar atâţia nebuni zic în zilele noastre: “decât rob în Rai, mai bine stăpân în iad“. Este un cuvânt drăcesc, pe care mulţi îl spun în nebunia lor. Stăpân în iad peste ce? Răspuns: peste nimic. Acolo nu este ceva pe care să poţi să-l stăpâneşti. Nu sunt pământuri şi ape şi munţi peste care să poţi să stăpâneşti. E gol, e neant, e nimic, e întuneric şi nimic în plus. Nici măcar peste tine nu eşti stăpân în iad, pentru că te stăpânesc patimile şi chinurile şi durerile. Şi iată cum mândria îl înnebuneşte pe om şi-l face să nu vadă nişte lucruri care sunt simple şi de bun simţ. Dar, din pricina mândriei, din nou o spun, omul orbeşte şi nu mai vede. Cutremurător!

Însă tânărul acesta nu cade în această capcană, nu este prins de mândrie în aşa fel încât să nu înţeleagă şi să nu recunoască. El trece peste această lucrare a diavolului şi spune: “Nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău, fă-mă ca pe unul din argaţii tăi şi sculându-se a venit la tatăl său“. Vedeţi, de multe ori Scriptura vorbeşte cu adâncimi fulgerătoare, zice: “sculându-se, a venit la tatăl său“. Cât de uşor am

putea să trecem de acest cuvânt, dacă îl citim obişnuit! Dar să ne dăm seama ce înseamnă. “Sculându-se” are două înţelesuri. Pe de-o parte s-a ridicat din păcat şi a pornit către viaţă – este acest înţeles simbolic. În al doilea rând, faptul că a venit la tatăl său, vedeţi că se vorbeşte ca de o întoarcere! Ţinutul morţii în care s-a dus nu era locul în care ar fi trebuit să stea. El trebuia să fie la tatăl său şi într-adevăr el a venit la tatăl său, adică în locul în care trebuia să fie. Dar pe lângă aceste două înţelesuri mai este şi un al treilea lucru la care trebui să mai cugetăm. Ţara în care s-a dus era o ţară îndepărtată. El s-a sculat şi a pornit către tatăl său. Şi de unde ştim că s-a sculat cu adevărat şi că s-a îndreptat? Pentru că nu s-a oprit pe drum! Dar credeţi că pe drum diavolul nu l-a ispitit, credeţi că nu s-au ivit prilejuri de a mai sta în păcat, de a se întoarce, sau de a rămâne într-o ţară ca aceea a păcatului? Dar de data aceasta el nu s-a mai lăsat păcălit, nu s-a mai lăsat înşelat. Deşi sunt câteva cuvinte, acest “şi sculându-se, a venit la tatăl său“, aceste cuvinte închid în ele o luptă, pe care de foarte multe ori ne este atât de greu să o dăm: întoarcerea către Dumnezeu, fără a ne mai opri în lumea păcatului, fără a mai rămâne în ţara aceea în care eram robiţi.

Iar pe când era departe, tatăl său l-a văzut şi i s-a făcut milă. Vedeţi cum îl aştepta tatăl său? Şi de departe l-a văzut şi i s-a făcut milă de osteneala şi lupta lui, de această îndârjire pe care trebuia el să o aibe împotriva viforul morţii, care încerca să-l tragă înapoi către iad şi către păcat şi către moarte. Şi ca să-l ajute i-a ieşit în întâmpinare, alergând a căzut pe grumajii lui şi l-a sărutat. Vedeţi cum vine dragostea lui Dumnezeu, înaintea chiar a pocăinţei noastre, cum vine în ajutorul nostru, în sprijinul nostru? Cu câtă dragoste ne aşteaptă Dumnezeu în ciuda tăvălirii noastre în păcat?!

Ştim ce se întâmplă în continuare. I-a zis feciorul: “Tată, am greşit la cer şi înaintea ta, nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău“. Tatăl îl primeşte cu dragoste, îi dă haina, îi dă inel, îi dă încălţăminte, junghie viţelul cel gras. Bineînţeles că dacă am fi fost noi în locul fiului risipitor am fi spus: “tată nu-mi place haina asta, vreau alta, sandalele astea nu sunt la modă, vreau unele mai trendy, inelul ăsta nu este după ultima modă nici el, este un pic depăşit, ar trebui să aibe un model mai frumos“… Sună un pic glumeţ ceea ce spun, dar este foarte adevărat că de multe ori suntem extrem de cârcotaşi împotriva darurilor lui Dumnezeu şi foarte nemulţumiţi şi foarte nemulţumitori ne arătăm faţă de cele pe care le primim, fie de la oamenii din jurul nostru, fie de la Dumnezeu.

Dar trecând peste acestea, să mergem la clipa în care vine fratele cel mare, care vine de la muncă şi aude petrecere în casă. “Măi ce petrecere?” Că tatăl lui nu i-a spus nimic, nu l-a chemat. Măi ce petrecere, ce poate să fie, ce aude? Că a venit

fiul cel curvar, cel batjocoritor de tatăl, care a risipit averea cu desfrânatele, este cel pentru care tatăl a dat petrecere. Moment foarte greu, o clipă foarte grea.

Vedem însă că fiul era la lucru şi tatăl ştim că muncea. Dar cum se face că tatăl şi-a întâmpinat fiul, iar fratele nu şi-a întâmpinat fratele? Pentru că fratele a fost mai aspru în judecarea şi osândirea celui care păcătuise, decât tatăl. Pentru că tatăl avea dragostea care aştepta întoarcerea celui rătăcit, în vreme ce fratele cel mare îl scosese de la inima lui şi pentru el era, ca să zicem aşa, după Scriptură, ca un vameş şi ca un străin. De unde vedem că îl scosese complet de la inima lui? Pentru că el îi spune tatălui său: "Când a venit acest fiu al tău, care ţi-a mâncat averea cu desfrânatele", [şi] nu zice: "când a venit acest frate al meu". El nu-l mai socoteşte frate, îi zice: "acest fiu al tău", adică "tu-l mai socoteşti fiu al tău, dar el mie nu-mi mai este frate". Vedeţi că îl tăiase de la inima lui cu totul? Nu mai avea dragoste faţă de el. Este o primejdie foarte mare, care-i pândeşte pe toţi cei care vin către Dumnezeu, aceea – care au primit nişte daruri şi s-au ostenit un pic şi cât de cât au făcut şi ei ceva pe calea lui Dumnezeu - să se închipuie, chiar fără să-şi dea seama, mai buni şi mai drepţi decât Dumnezeu.

Strecoară diavolul o trufie foarte fină şi foarte primejdioasă în sufletele multora dintre creştini. Ei lucrează, cum munceşte acest fiu, ascultă de voia lui Dumnezeu şi o împlinesc, dar deja prin acest lucru ei încetează în inima lor să se mai socotească ucenici. Şi aşa cum fiul cel risipitor a plecat, ca să nu mai audă glasul tatălui, la fel şi aceştia, undeva, nu mai aud glasul tatălui. Că doar fiul cel mare ştia foarte bine că tatăl îşi aşteaptă fiul rătăcit. Nu este uimit de aceasta. Deci ştia că-l aşteaptă. Şi atunci, dacă el într-adevăr ar fi fost un fiu cu totul şi cu totul ascultător, l-ar fi aşteptat şi el, ar fi dorit şi el întoarcerea lui. Măcar şi-ar fi întrebat tatăl: "Dar de ce pe el care s-a dus şi şi-a mâncat averea cu desfrânatele şi cu păcatele, tot îl mai aştepţi, de ce?".

Şi tatăl i-ar fi spus: "Uite de ce: pentru că el acuma este mort, dar poate să învieze, şi se cuvine să ne bucurăm. El a intrat într-o moarte sufletească cumplită şi într-adevăr acuma este ca mort, dar poate să învieze. Există putinţa aceasta a învierii omului din păcat şi pentru aceasta trebuie să-l aştept şi să ne rugăm şi să nădăjduim că va învia şi că se va întoarce şi că va fi viu şi să stea pe picioarele lui şi să rămână cu adevărat în viaţă, nu mort.

De ce fiul cel mare nu a ştiut aceste lucru? Pentru că el, deja, nu ascultă de tatăl său în privinţa dragostei. Îl ascultă în toate celelalte lucruri. De unde ştim că-l ascultă în toate celelalte? Păi tatăl îi spune: "Tu totdeauna eşti cu mine şi toate ale mele ale tale sunt", deci este limpede că în toate îl ascultă, în afară de acest lucru. Şi ce se

întâmplă? Aşa cum spune Hristos, se cuvenea însă “să ne veselim şi să ne bucurăm, căci fratele tău acesta mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat“. Şi faptul că aici Hristos termină cuvântul, ne face pe noi să bănuim, să nădăjduim, să credem, că fratele a înţeles şi a intrat cu tatăl său la petrecere şi a primit înapoi pe fratele care fusese mort. Şi deşi rămăsese singur la tatăl său înainte, acuma din nou a avut un frate alături de el cu care să poată merge mai departe.
De foarte multe ori nu se întâmplă aşa! De foarte multe ori oamenii se încrâncenează în a judeca şi a osândi pe ceilalţi. Aici este un punct de legătură, dar cumva şi de despărţire, între pilda Vameşului şi a Fariseului, de duminică trecută, şi pilda aceasta. Fariseul nu ascultă glasul lui Dumnezeu nici o clipă. A vorbit numai el şi nu a căutat un răspuns de la Dumnezeu. Fratele acesta mare, vorbeşte cu tatăl său şi deşi îi reproşează şi este supărat, ascultă răspunsul. Şi această ascultare a cuvântului, iată poate să-l facă să învie. Vedeţi că el acuma era pe marginea prăpastiei. Aşa cum fratele său fugise de tatăl său ca să petreacă în păcat şi el în clipa aceasta a vrut să se despartă de tatăl său şi n-a mai vrut să intre în casă. De ce? Ca să petreacă în păcatul trufiei, al mândriei, al judecării, al osândirii celuilalt, al lipsei de iubire. Nu era acelaşi păcat cu cel pe care îl făcuse fratele lui, dar era un păcat destul de puternic ca să-l despartă de tatăl său, adică un păcat destul de puternic care să-l ducă în iad.

Şi, repet se întâmplă multora care încearcă să fie buni, încearcă să meargă pe calea lui Dumnezeu, dar ajung să se creadă ei înşişi dumnezei şi să împartă ei mântuirea şi osândirea după cum le place lor, încearcă ei să poruncească până şi preoţilor sau episcopilor cum să vorbească, cum să se roage, şi aşa mai departe. Ajung să încerce să rânduiască ei toate ale Bisericii, ale neamului, ale lumii, tot, tot, tot şi se pun în locul lui Dumnezeu chiar fără să-şi dea seama.

Desigur fratele acesta mare nu a ajuns chiar până la o asemenea adâncime a păcatului, pentru că vorbind cu tatăl său s-a izbăvit. Însă foarte mulţi sunt cei care nu vor să asculte. Aşa cum mulţi nu vor să asculte de glasul conştiinţei, după cum am vorbit mai devreme şi nu se întorc cu adevărat către Dumnezeu, nu se pocăiesc cu adevărat de păcatele lor la fel de foarte multe ori, aşa se întâmplă şi aici. De foarte multe ori omul nu ascultă de glasul conştiinţei, nu ascultă nici de glasul lui Dumnezeu, ci se face judecător şi osânditor ai celorlalţi. Dacă s-ar putea s-ar face şi pluton de execuţie şi i s-ar părea că face un lucru foarte mare şi minunat.Şi sunt destui care au ajuns să ucidă oameni în numele lui Dumnezeu, pentru că de fapt se puseseră pe ei înşişi în locul lui Dumnezeu, în loc să stea în locul lor, de oameni.

Pilda aceasta a Fiului Risipitor, aşa cum am zis, este adâncă şi foarte folositoare, este adâncă şi foarte actuală. Şi, după cum vedem din ea, nici o parte, dar nici o

părticică nu este de lepădat. Am trecut peste câteva cuvinte un pic mai repede şi într-un fel mă mustră conştiinţa, pentru că toate sunt minunate şi foarte folositoare. Am arătat prin acea pildă: “şi sculându-se a venit la tatăl său“, prin câteva vorbe, câtă adâncime de învăţătură ne dăruieşte Dumnezeu. Dar, cum se spune, “ce-i prea mult strică“, şi dacă lungim cuvântul peste măsură mi-e teamă că vom pierde ceea ce am putea altfel câştiga.

Să încercăm să vedem pildele acestea şi toate cuvintele Scripturii, pentru viaţa noastră. Pentru că pentru viaţa noastră sunt date. Noi suntem şi fiul cel risipitor şi noi suntem câteodată şi fiul cel mare, mai ales în împietrirea lui faţă de fratele care a greşit. Cel mai trist este că de multe ori noi suntem fiul risipitor împietrit în lipsa de iubire faţă de fratele care a greşit, adică luăm, cum ar veni, ce e mai rău şi de la unul şi de la celălalt.

Să încercăm însă, să ne dăm seama de un lucru. Dincolo de toată adâncimea păcatului, dincolo de toată adâncimea greşelii, dincolo de tot ceea ce ne face nouă rău, străluceşte cuvântul lui Dumnezeu, care este viaţa, care este iubire, care este mângâiere şi care este putere. Ascultând cuvântul lui Dumnezeu, cu adevărat, aşa cum se cuvine – adică ascultând, nu făcându-ne că ascultăm - ascultând cuvântul lui Dumnezeu şi viaţa noastră se lumină şi sufletul nostru se întăreşte şi câştigăm pas cu pas puterea de a fi un pic, măcar un pic mai buni. Desigur, de câte ori o să ne închipuim că suntem buni, o să cădem din nou în păcat, o să ne întoarcem la roşcove şi la porci şi la tăvăleală sau la lipsa de iubire faţă de fratele ş.a.m.d.. Dar, ascultând cuvântul lui Dumnezeu iarăşi o să ne întoarcem. Şi avem acest cuvânt a lui Dumnezeu care zice: “pe cine vine la mine, nu-l voi scoate afară”. Deci, dacă greşim de miliarde şi miliarde de ori şi de fiecare dată ne întoarcem, El nu ne va scoate afară. De fiecare dată ne va primi şi până la urmă prin mila şi ajutorul Lui ne vom mântui. Să ne ajute Dumnezeu să câştigăm aceasta!”

Părintele Ioan Sismanian - Predică la Duminica Fiului Risipitor (2011): Puţini înţelegem cu cine să luptăm şi pe cine să iubim!

“(…) [Mulţi tineri care au frecventat până la o vârstă biserica şi apoi au renunţat, pentru a se deda vieţii de plăceri, n.n.]… au fost la biserică, dar n-au înţeles deloc ce înseamnă să ai ca stăpân Iubirea.

Iată cum noi avem că Stăpân - Iubirea. De aceea spunem acum, în Post, “Doamne şi Stăpânul vieţii mele…“. Iubirea să fie Stăpânul şi Domnul vieţii mele!

Noi nu ştim ceea ce este iubirea! Iubirea pentru noi, de cele mai multe ori este împlinirea plăcerilor, de fel şi chip. ***Spunea părintele Justin un lucru frumos: omul este jumătate iubire, jumătate luptă. Dar puţini înţelegem cu cine să luptăm şi pe cine să iubim. Din păcate, oamenii azi se iubesc pe ei şi luptă cu aproapele, ca să-şi împlinească iubirea lor egoistă şi perversă, gândind mereu aşa: vie împărăţia mea, facă-se voia mea!***

Domnul ne învaţă pe noi cu totul altceva. Ne învaţă a gândi şi a grăi cuvintele acestea: Doamne, vie Împărăţia Ta, facă-se voia Ta! Asta înseamnă a lupta cu mine, cu tot ce este egoist în mine şi a iubi chipul lui Dumnezeu din om, a iubi Iubirea. Acesta este lucrul pe care fiecare dintre noi trebuie să-l înţelegem.

Vedeţi, această pildă începe cam aşa: Un om avea doi fii. Şi cel mai mic, dintr-o dată, i-a zis tatălui său: Dă-mi averea ce mi se cuvine. Şi tatăl nu i-a dat numai lui, ci a împărţit averea: a dat şi celui mic şi celui mare. După ceva timp, după ce tânărul s-a văzut stăpân... Şi cumplit e să fii stăpân! Fiindcă atunci când nu ştii să fii stăpân, te pierzi!

Vedeţi, orice dar este un jug, e o datorie de împlinit. Şi dacă mergem mai adânc, înţelegem şi că orice jug este un dar, pentru că Dumnezeu este mereu cu noi şi a spus că "fără Mine nu puteţi face nimic". Deci astfel făcând, Dumnezeu ne dăruieşte libertatea, ca să putem iubi. Căci nimeni nu poate iubi, fiind robot sau în afara libertăţii. (…) Şi-atunci, iată, suntem liberi ca să învăţăm să iubim cu toată fiinţa noastră. Dar noi nu înţelegem pe cine să iubim şi astfel ne iubim pe noi şi urăm tot ceea ce cumva, ni se face stavilă iubirii de sine. Şi ori de câte ori Dumnezeu rânduieşte să se întâmple ceva care să nu-mi convină, să nu se împlinească voia mea, dintr-o dată eu mă revolt cumplit împotriva lui Dumnezeu şi zic: "Doamne, de ce? de ce mie?".

Şi vedeţi, acest tânăr, cuprins de acest dor al libertinajului, al lui "facă-se voia mea", a plecat beat de ideea stăpânirii, ca să stăpânească. Dar un stăpân este un creator, nu este un consumator – aici e marea diferenţă. Domnul-Dumnezeul nostru, Care este Iubire, este Iubire creatoare, nu consumatoare.

Şi atunci, dacă eu te iubesc pe tine, sora mea, dacă tu mă iubeşti pe mine, cum mă ucizi? Suntem împreună doi tineri, studenţi, prieteni… şi iată că, dintr-o dată, parcă fără să ne dăm seama, apropiindu-ne unii de alţii, ne dorim să fim împreună, ne dorim să avem cumva aşa o unitate între noi, care nu este încă gata… Şi ne îmbrăţişăm şi ne atingem în fel şi chip. Şi împlinim ceea ce nu este gata a fi împlinit. Şi astfel desfrânăm. Adică pierdem frâiele, pierdem rosturile şi facem din viaţa noastră o viaţă fără de rost, destrăbălată. La fel cum a făcut şi acest fiu tânăr, risipitor. Şi-a destrămat toată viaţa şi-a consumat toată averea, tot ce avea el mai preţios. Şi deodată, s-a văzut gol. Şi astfel a venit şi foametea în ţara aceea. Şi neavând cu ce să mai trăiască, a muncit ceva foarte josnic, pentru că porcii erau cu adevărat tot ce era mai josnic. Şi nici măcar din mâncarea porcilor nu avea cum să mănânce, pentru că nimeni nu-i dădea.

Vedeţi, ce cumplit e să fii stăpân, fără să creezi. E o mare eroare a vieţii! Dumnezeu îţi dă un dar ca să creezi…"

[NOTĂ: Din păcate, nefiind pregătit fratele care a filmat cu o cameră foto, înregistrarea video se termină aici, dar ne-a spus că predica a fost una

extraordinară, pe această linie duhovnicească foarte profundă, de la început până la sfârşit. Alte idei, reţinute de fratele care s-a nimerit astăzi fără să ştie, din rânduiala lui Dumnezeu, chiar la biserica unde a slujit şi a cuvântat astăzi părintele Ioan]:

- Oamenii astăzi caută o falsă libertate şi refuză să se mai supună, să mai recunoască vreun stăpân sau vreo stăpânire peste ei, inclusiv pe Dumnezeu;

- Beţia părerii de sine care îl face pe om să se creadă singurul stăpân, care poate să facă tot ce vrea, tot ce pofteşte şi căruia totul i se cuvine;

- Antidotul duhovnicesc la acestea: durerea, care este motorul vieţii noastre duhovniceşti. Prin durere, omul "îşi vine în sine", "îşi vine în fire", se trezeşte. Numai durerea este cea care ne trezeşte din această beţie a trufiei, a libertinajului şi numai din durere învăţăm să iubim, să ne vedem pe noi înşine aşa cum suntem, să ne vedem păcatele. Plăcerea însă ne orbeşte, ne întunecă ochii minţii;

- Când Fiul risipitor s-a îndreptat spre Tatăl, Acesta îl vede de departe şi îi iese înainte, îi cade pe grumaz şi nu are nevoie nici măcar să-i spună că îl iartă, ci, precum un Stăpân adevărat, porunceşte şi rânduieşte deja pregătirile pentru Ospăţ.

- Iubirea trupească este o iubire mincinoasă, pentru că este o iubire care caută doar satisfacerea plăcerii, o iubire egoistă (iubire de sine). Iubirea adevărată este cea care ia părtaş în sânul ei pe singura adevărata Iubire, pe Dumnezeu Însuşi. Fără El, nu există iubire adevărată. Tot ce se face fără binecuvântarea Sa, în absenţa Sa, nu este iubire. Este nevoie de a aduce iubirea în Biserică, în faţa Iubirii, prin Taina Nunţii. Iubirea trebuie să izvorască din Iubirea Sa şi să împrăştie, să dăruiască iubire şi celorlalţi. Creaţia înseamnă dăruire;

- Să meditām la cum preţuim darul libertăţii şi ce facem cu el.

Părintele Nichifor Horia (stareţul Mănăstirii Sfinţii Trei Ierarhi, Iaşi): Judecata Iubirii părinteşti – "adâncă până în adâncul inimii noastre". Dar noi… avem inimă de fii? Alegem încrederea sau încrâncenarea? … Să fim nobili şi recunoscători sau să fim "şmecheri" şi necruţători ?

O predică plină de tâlcuri profunde la Duminica Fiului risipitor (2012):

"Nu să negăm aceste pofte în noi, nu să ne prefacem ca şi cum ele n-ar fi, ci să le vorbim cu Dumnezeu, să le vorbim cu Tatăl care cunoaşte lupta fiului, care înţelege ce este în inima fiului şi poate să-l îndrume şi poate să-l vindece…"

"Iubiţi credincioşi, ne apropiem de începutul Postului Mare şi ca în fiecare an, Biserică ne pune înainte patru duminici succesive care să ne pregătească pentru acest Post. Un post care să însemne pentru noi o mai adevărată cunoaştere a lui Dumnezeu şi o îmbogăţire a noastră, în această cunoaştere şi în această împărtăşire cu Dumnezeul Cel viu.

[...]

Spunea un Sfânt Părinte că viaţa noastră se schimbă pe măsură ce noi Îl înţelegem mai drept şi mai adevărat pe Dumnezeu.

Întrupându-Se, Mântuitorul Hristos S-a descoperit iudeilor cu totul altfel decât Îl cunoşteau până atunci: nu altfel esenţial, ci altfel decât îl puteau înţelege în măsura Legii pe care o primiseră. Chiar şi cei mai apropiaţi ai Lui, cei care îi slujeau cu

inima plină de credinţă şi intru simplitate şi smerenie, chiar şi ei aveau să se minuneze de felul cum lucrează Dumnezeu.

Trecând printr-o cetate de samarineni, au fost opriţi la un moment dat, pentru că samarinenii, ştiindu-i iudei, nu le-au dat voie să treacă pe acolo, Mântuitorului şi apostolilor săi. Şi atunci înşişi apostolii cei mai apropiaţi, Ioan şi Iacov – Ioan apostolul iubirii – se minunează şi spun apostolii: ***Voieşti să poruncim să se pogoare foc din cer?*** În sensul de a pedepsi pe locuitorii acelei cetăţi, pentru că nu înţeleseseră cine era Cel ce trecea prin ea. Şi Mântuitorul îi ceartă: ***Nu ştiţi Fiii Cărui Duh sunteţi! Că Hristos n-a venit să piardă ci să mântuiască pe cel rătăcit, pe cel aflat intru neînţelegere.***

Iată Judecata, despre care ştim, pe care noi o aşteptăm cu înfricoşare, alţii cu înfrigurare, alţii probabil dintr-un sentiment al dreptăţii, cu nerăbdare, crezând că astfel Dumnezeu va pedepsi răul cât de curând, rău în care atât de greu ne este să zăbovim în această viaţă. Iată, Judecata nu este ceva atât de simplist cum ne-o închipuim noi, Dumnezeu nu este doar ca un judecător strict obiectiv, un judecător care aplică o lege imparţial şi fără părere de rău. Multe din cele pe care le înţelegem, vor comporta alte nuanţări, pe măsura în care noi am cunoscut şi neputinţa, dar şi dragostea cu care Dumnezeu Se apropie de om.

În pilda de astăzi, Dumnezeu ni Se descoperă ca Părinte. Nu întâmplător această pildă ni-L înfăţişează pe Dumnezeu ca Tată şi spuneam de mai multe ori, că în rugăciunea pe care Hristos ne-a învăţat-o, cea mai apropiată nouă în cultul liturgic, dar şi în particular: ***Tatăl nostru, ne învaţă să-L numim Tatăl nostru, nu stăpânul nostru, nu dumnezeul nostru, pe de o parte ca să înţelegem că noi înşine trebuie să devenim fii. Dar şi ca să-i preţuim pe cei de lângă noi, pe fraţii noştri, ca pe potenţiali fii ai lui Dumnezeu după har, chemaţi să devină dumnezei după har.*** Noi nu ne mai preţuim între noi şi nu ne preţuim pe noi înşine, noi ne vedem prea departe în faţa unei asemenea chemări, prea neputincioşi în a o împlini în măsura adevărată a sfinţeniei ei.

Iată că Dumnezeu ne cheamă să ne înţelegem [cine suntem, care ne este adevărata identitate. n.n.:] fii ai Lui după har. Şi, ca fii să fim chemaţi să ne bucurăm şi să răspundem dragostei Lui. ***Se descoperă în această pildă, sub parabola unui tată ce avea doi fii şi înţelegem că pe amândoi îi iubea. Şi că nu îi judecă, cum spuneam, precum i-ar fi judecat vecinul, precum i-ar fi judecat un alt părinte al altor copii dintr-un sat din altă parte. Ci îi judecă ca cel ce i-a văzut copii nevinovaţi, copii curaţi, ca cel ce s-a bucurat de zâmbetul lor, ca cel ce a cunoscut îngrijorarea lor şi neputinţa lor şi-i privea cu dragoste. Iată că, prin***

aceasta, Dumnezeu ne dă de înţeles că Judecata nu va fi doar înfricoşătoare, va fi cu adevărat dreaptă. Dar în măsura în care omul cu inimă de fiu s-a apropiat de Dumnezeu, va descoperi la judecată pe Dumnezeu ca Tată, care nu a fost nepăsător şi nu este nepăsător în toate încercările noastre şi neputinţele noastre şi poticnirile noastre.

Spune Evanghelia că fiul cel mic – şi poate nu întâmplător "cel mic", pentru că fiul cel mic este mai necopt şi mai răvăşit de toate curiozităţile, de toate plăcerile, crede că toate i se cuvin – cere să i se împartă averea, pentru a-şi da drumul acestor curiozităţi. Surprinderea mare este că tatăl chiar face aceasta şi-şi împarte averea şi îl slobozeşte să urmeze gândul inimii lui.

Taţii care suntem astăzi şi pe care-i cunoaştem, probabil că l-ar fi certat bine pe fiu, i-ar fi spus să-şi bage minţile-n cap, că nu ştie ce are de făcut cu acea avere, nu ştie cât de greu se câştigă, nu ştie pericolele din lume. Cel mult poate ar mai fi chemat pe un vecin sau vreun prieten, care să-i împărtăşească adevărul pe care tatăl avea de grăit şi poate cu o ceartă, ba poate şi cu două palme, tatăl l-ar fi potolit pe fiul cel mic din toată rătăcirea lui.

Nu astfel procedează Dumnezeu cu noi, nu în chip silnic şi nu astfel vrea Dumnezeu să rămânem în dragostea Lui şi în casa Lui, în curtea casei Lui. Deşi ar fi putut face aceasta, nu ar fi făcut-o, dar credem şi înţelegem că ar fi aşteptat probabil ca fiul cel mic să-şi pună gândul înaintea tatălui: Iată tată ce cred, iată ce curiozităţi am eu, iată ce pofte am eu, astea sunt în mine şi se luptă cu mine şi astea aş vrea să le împlinesc. Asta e gândul meu, ce poţi să mă sfătuieşti? Ce poţi să-mi faci? Dar fiul cel mic, în faţa acestor curiozităţi şi acestor pofte cere-l sfâşie, aproape că nu mai vorbeşte cu tatăl, el alege să se despartă de tatăl, crezând mai mult acestor pofte.

Ne trezim, iubiţi credincioşi, noi înşine, sfâşiaţi de multe pofte, de multe griji… poate de multe ori ne-ar fi mai uşor să răzbim în viaţă dacă ne-am purta precum şmecherii acestei lumi, dând şpagă unde trebuie sau minţind, sau clevetind, sau făcând mai rău decât atât, sau urmându-ne toate poftele trupului nostru sau ale sufletului nostru dornic de slavă deşartă. Şi aceste lucruri se luptă cu fiecare din noi şi poate de multe ori le vedem înspăimântându-ne noi înşine de fel de fel de gânduri care se războiesc în noi. Şi atunci avem aceste două opţiuni: fie să luăm aminte la ele precum Eva şi Adam la glasul şarpelui, precum fiul cel risipitor la glasul acestor pofte, despărţindu-se de tatăl… [fraza neterminată, n.n.] Vedem că în noi nu este puterea de a ne lupta cu ele, dar ceea ce aşteaptă Dumnezeu şi ceea ce aşteaptă Tatăl de la noi, este ca Lui să-I cerem ajutorul; nu să negăm aceste

pofte în noi, nu să ne prefacem ca şi cum ele n-ar fi, ci să le vorbim cu Dumnezeu, să le vorbim cu Tatăl care cunoaşte lupta fiului, care înţelege ce este în inima fiului şi poate să-l îndrume şi poate să-l vindece. ***Să punem înaintea lui Dumnezeu cele ce sunt în sufletul nostru, să cerem de la Dumnezeu ajutorul să trăim în sfinţenie, să nu ne lipsim de dragostea şi de paza gardului curţii Lui, a adevărului Lui.***

Iată, fiul se înstrăinează de tatăl şi spune pilda în continuare, că în scurt timp şi-a cheltuit toţi banii în acele pofte, în acele desfătări. Şi făcându-se foamete în acea ţară, s-a lipit de un om care l-a pus să pască porcii şi fiind în foamete ajunsese să râvnească a se sătura din roşcovele pe care le mâncau porcii.

Ce a cunoscut fiul? Foamea cea mai de pe urmă, umilinţa şi nepăsarea celui care-i devenise stăpân, celui de care se lipise şi el şi căruia nu-i pasă de neputinţa lui. Şi toate acestea la un loc l-au făcut să se gândească de unde a plecat, cum se purta tatăl cu slugile lui: nu atât de nepăsător, nu atât de crud, nu atât de "judecător": "atât ai muncit, atât ţi-am dat", ci cu mărinimie, cu omenie şi cunoscându-le acestea, spune pilda, că fiul cel mic şi-a venit în sine, a înţeles acestea, a înţeles că s-a lipsit nu doar de o mâncare bună sau de o căldură mai bună, sau de o casă mai bună, ci s-a lipsit de încrederea tatălui pe care a trădat-o, de dragostea tatălui.

În viaţa aceasta, zdrobiţi de rău, zdrobiţi de minciună şi de neîncredere, iată, de multe ori puţini cei în care puteam să avem încredere, de multe ori ne rănesc chiar părinţii noştri, chiar fraţii noştri, chiar apropiaţii noştri… Dar lumea noastră, în care noi, fiecare purtăm atâtea răni, ne învaţă şi să preţuim cea mai mică fărâmă de încredere, de cinste, de bunătate pe care ne-o arată aproapele nostru, fratele nostru, şi să înţelegem să o cinstim, să ne purtăm – în răutatea dezlănţuită acestei lumi – pe măsura acestei încrederi, acestei iubiri, să răspundem cu cinste, să răspundem cu recunoştinţă, să răspundem cu dragoste, pentru că ne vom ruşina în faţa lui Dumnezeu de toată lipsa noastră de înţelegere şi de recunoştinţă, pentru tot binele şi încrederea ce au fost asupra noastră.

Fiul cel mic descoperă aproape ruşinat, încrederea pe care a trădat-o, încrederea tatălui şi dragostea tatălui, mai mult decât mâncarea bună pe care o ducea acolo – putea să rămână în continuare la acele roşcove, să supravieţuiască poate cândva va fi ieşit şi din foamete - dar mai mult această criză lăuntrică şi "economică" îl ajută să înţeleagă dragostea şi încrederea tatălui, cu această dragoste şi încredere el se întoarce acasă. Din această dragoste şi încredere urmează pocăinţa lui. Această pocăinţă, pentru că pilda de astăzi este un chip al pocăinţei.

În noi către Dumnezeu trebuie să existe aceleaşi resorturi – încrederea în Dumnezeu şi înţelegerea dragostei lui Dumnezeu – nu doar teama de un Judecător care ne va trimite de urgenţă în cazanul cu smoală – că dacă Dumnezeu ar vrea să ne trimită cu orice chip, ar fi putut s-o facă demult şi poate s-o facă în continuare. Nu doar teama că undeva la Judecată vom fi în nişte chinuri înfricoşătoare, deşi aceste chinuri sunt vestite de Dumnezeu, pentru cel ce iese din curtea dragostei Lui. După cum şi fiul cel mic se chinuia în afara dragostei lui Dumnezeu, poate Judecata de dincolo va fi un chin pe care omul din împietrirea de a se întoarce cu Dumnezeu va prefera să rămână în acel chin. După cum dracii cunosc că va fi o judecată, cunosc că va fi un chin, îi spun Mântuitorului întrupat: "nu ne trimite, înainte de vreme în adâncul iadului, în adâncul chinului", dar în acelaşi timp, atât de împietriţi în răspunsul dragostei lui Dumnezeu, încât preferă acel chin decât să se întoarcă, mărturisindu-şi amăgirea şi orbirea: "Doamne n-am crezut în încrederea Ta, n-am crezut în dragostea Ta, dar acum cred şi-mi pare rău că n-am făcut-o şi acum vreau să mărturisesc această dragoste şi vreau să-Ţi slujesc Ţie".

… Fiul cel mic se întoarce şi spune în gândul lui: ***"fă-mă ca pe unul din argaţii tăi",*** adică se duce cu dorinţa de a-şi arăta recunoştinţa şi credincioşia faţă de tatăl şi de a-l sluji. Asta este întoarcerea fiului risipitor, aceasta o aşteaptă Dumnezeu de la noi şi de la fraţii noştri şi poate de la cei pe care îi vedem pe unii păcătuind în chip deliberat şi fără scrupule. Dumnezeu poate aşteaptă în ei inima fiului risipitor care-i va bate cândva la poartă. De aceea răul în lume încă ne chinuie pe toţi deopotrivă pe cei ce-l fac şi pe cei ce-l rabdă, de aceea este imperios nevoie de Înfricoşătoarea Judecată a lui Dumnezeu, care va despărţi între rău şi bine la sfârşit. Dar până atunci Dumnezeu aşteaptă pe risipitorii ce suntem în lume şi pe fraţii care au rămas acasă să înţeleagă dragostea tatălui şi că îi cheamă nu ameninţându-i cu un cazan de smoală, dar ameninţându-i că: în afara curţii mele, fiul meu iubit, nu are cum să-ţi fie bine, nu ai cum să găseşti alt adevăr, că Adevărul e unul singur. Nu ai cum să găseşti o dragoste mai adâncă de a Mea – Cel ce te-a făcut, Cel ce nu l-a uitat pe Adam în căderea sa. Dar dacă omul va stărui în această plecare, din faţa lui Dumnezeu, Dumnezeu îi respecta libertatea.

Şi câţi dintre noi, iubiţi credincioşi, în timpul unei zile, ne gândim constant şi statornic la Dumnezeu? Ne lăsăm risipiţi şi furaţi de multe ori de grijile noastre, de plăcerile noastre, de slava pe care o căutăm de la oameni şi ne trezim de multe ori seara răvăşiţi şi neputincioşi, gândindu-ne şi la rugăciunile de seară cu o oarecare silnicie: să le mai fac să nu le mai fac, poate-s obosit, hai totuşi să le fac, că poate mă duc la duhovnic şi-mi dă canon, dar nicidecum cu această pornire plină de bărbăţie şi de schimbare lăuntrică ca a fiului celui risipitor: ***Tată am greşit la cer şi înaintea ta şi nu mai sunt vrednic să stau înaintea ta.*** Acestea nu vin

dintr-o înţelegere doar etică şi morală, ci vin din ruşinea de a fi înşelat încrederea Tatălui, care, iată cu câtă nobleţe s-a purtat cu fiul. Aceasta ne îndeamnă pilda să înţelegem, aceasta trebuie să recuperăm, această înţelegere. Doar astfel vom cunoaşte mai adânc pe Dumnezeu şi vom înţelege ce înseamnă judecata lui Dumnezeu de fapt. ***Şi că judecata lui Dumnezeu este asupra noastră în fiecare zi, în fiecare zi Dumnezeu caută să se apropie de noi şi să ne dăruiască această încredere, această putere care ne va păzi în toate cărările vieţii noastre.***

Iată că fiul se întoarce, spuneam, cu această inimă deschisă şi vedem că tatăl îl primeşte cu aceeaşi nobleţe, pe care de multe ori noi nu o avem, cum l-am întâmpina, taţii care suntem pe fiul cel rătăcit: ai venit în sfârşit, ţi-a ajuns de atâtea plăceri nenorocitule, ai venit în sfârşit acasă, nu? Ei, hai, ai înţeles ceva din toate astea, de acum ai să mai faci sau n-ai să mai faci? Ai înţeles ce aveai acasă şi n-ai aici?

Iată că nimic din toate acestea, pentru că cu nimic nu vrea să rănească Tatăl pe cel ce se pocăieşte, după cum femeia aceea desfrânată şterge picioarele lui Hristos, nici măcar cu o privire Hristos nu a rănit pocăinţa ei, pentru că în acel moment sufletul ei s-ar fi sfâşiat de viu. În momentul când omul se întoarce cu această ispăşire, cu această încredere, cel mai mic cuvânt îl poate răni ca o sabie în suflet. Şi Făcătorul sufletelor noastre ştie asta şi de aceea, tatăl nu numai că nu l-a certat, ci spune că el a căzut pe grumazul fiului şi i-a dăruit cinstea pe care o pierduse, înjunghiind viţelul, făcând petrecere şi vădind prin aceasta că Dumnezeu nu-l aştepta nepăsător, nu era precum un tată închistat în orgoliul lui: “a plecat de acasă ducă-se, treaba lui!”, “A venit? Întâi să vină să-mi ceară iertare!”. Iată, toată mândria care ne stăpâneşte pe noi toţi, şi de multe ori părinţi, care ne iubim copiii, sau copii care ne iubim părinţii, suntem stăpâniţi de mândrie şi de o asemenea judecată obiectivă, în care vrem până la ultimul cuvânt, să fim îndreptăţiţi, să ni se ceară iertare, să ni se descopere recunoştinţa.

Şi iată că fiul astfel este primit şi tatăl astfel îi împărtăşeşte bucuria şi belşugul său. Desigur şi fiul a reintrat în adevărata relaţie cu tatăl, pentru că putea să vină doar pentru că-i era foame, fără să înţeleagă cine era tatăl şi dragostea şi încrederea tatălui şi să vină şi să înceapă să negocieze: Apoi tată, oi fi greşit şi eu, că eram tânăr şi cam necopt, dar ai greşit şi tu, chiar aşa trebuia să mă laşi să plec de acasă, chiar aşa, acuma, am venit şi eu aşa, nu prea mi-e mie aşa dor de tine, dar tot am venit să te mai văd, hai să mai negociem cum o să petrecem împreună, acuma cred că n-ai să mă pui ca pe unul din argaţi… Iată că în fiu n-a fost o asemenea mişcare lăuntrică, şi nici în tată şi asta face că de aici încolo dragostea şi încrederea unul într-altul să fie puternică să fie adevărată.

Ne surprinde şi ne doare că în această pildă, tocmai fiul cel mare, care ar trebui să se poarte el însuşi cu bucurie faţă de această întoarcere, parcă strică bucuria acestei petreceri, acestei regăsiri. Auzind strigăte de petrecere se minunează şi iată că nici el nu întreabă pe tatăl: Tată, ce se întâmplă? Ci îl cheamă pe un argat, ceea ce arată că deşi a rămas în casa tatălui, n-a rămas pentru că avea încredere în tatăl, mai multă [...] decât fiul cel mic [...].

În momentul când aude această petrecere nu-l cheamă pe tatăl: tată ce se întâmplă, ajută-mă să înţeleg, eu am încredere în tine, ci îl cheamă pe un argat, şmechereşte, pe din dos: ce se întâmplă aici? Iacă, a venit fratele tău şi aşa şi pe departe. Şi el nu vrea să intre, probabil că acel argat îi vesteşte tatălui că a venit fiul cel mare din ţarină, de la lucru. Şi tatăl iese. Tatăl putea să-i spună: Apoi lasă-l încolo dacă vrea să intre, să intre, dacă nu vrea să intre, lasă-l afară.

Tatăl îi iese în întâmpinare: “Ce se întâmplă cu tine, de ce nu vrei să te bucuri?”. “Apoi a venit acest fiul al tău” – nu spune “fratele meu” ci “fiul al tău”-, “şi iată, ai înjunghiat viţelul cel gras, ai făcut asta şi astalaltă. Eu de atâta timp stau cu tine, un ied nu mi-ai dat şi mie să mă bucur”. Iată că fratele cel mare purta invidie aproape pe aceste plăceri, dovadă că şi în el se luptau, dar şi le ascundea şi le minţea, nu le vorbea nici el cu tatăl şi le lăsa ascunse acolo undeva.

Şi toţi balaurii aceştia pe care-i lăsăm în sufletul nostru nevindecaţi, fie că sunt pofte, fie că e invidie, fie că e curvie, fie că e minciună vor muşca cândva din sufletul nostru, precum au muşcat din sufletul fratelui celui mare, care îl judecă pe tatăl, care îl judecă pe fratele şi care era nefericit. Şi iată un alt chip de a rătăci mai viclean şi mai dureros decât al fiului celui mai mic. Deşi stătea acasă cu tatăl nu avea încredere în tatăl, nu-l cinstea pe tatăl, aproape se bucura că a plecat fiul cel mic, crezând că va rămâne în monopol pe toată dragostea şi toate avuţiile tatălui său.

De aceea, dintre toate poruncile, iubiţi credincioşi, după porunca de a-L iubi pe Dumnezeu – şi cum să-L iubim fără să-L cunoaştem? – următoarea poruncă e să-l iubim pe aproapele nostru. Şi dacă vom fi oneşti în împlinirea acestei porunci şi vom căuta să-L iubim, să descoperim în ochii fratelui nostru chemarea lui Dumnezeu, de a fi el însuşi fiul al Lui şi de a fi fraţii noştri, vom ajunge la Dumnezeu. Ne vom elibera de toate invidiile noastre, de toate poftele noastre, netrăite, minţite, nevorbite cu Tatăl Dumnezeu şi nevindecate.

Iată că fratele cel mare refuză să intre în casa petrecerii. Aceasta pildă a spus-o Dumnezeu în dialogul vameşilor cu fariseii când fariseii, cei ce chipurile încercau

să ţină legea, condamnau pe păcătoşi şi erau nedumeriţi că Hristos a venit şi că era prieten al păcătoşilor. A spus această pildă Dumnezeu ca să ne avertizeze şi asupra acestui pericol: că de multe ori încercăm să ne căutăm elemente de siguranţă în plinirea acestor porunci, asta şi astalaltă. Noi uităm că dincolo de aceste porunci punctuale rămâne încrederea şi dragostea în Dumnezeu. Dialogul acesta lăuntric care ne face să le vedem adânc, să înţelegem dincolo de ceea ce Dumnezeu poate să ne spună mai mult decât acea poruncă. ***Aceste porunci nu pot fi înţelese şi trăite aşa cum vrea Dumnezeu, decât atunci când noi le vom trăi în iubire de Dumnezeu şi de aproapele.***

Mai mult decât liberalismul [libertinajul, n.n.], mai mult decât trăirea poftelor fratelui celui mic şi mai mult decât toate rătăcirile, încrâncenarea într-o rigoare, zelotismul într-o încredere doar în propria credinţă şi în propria dreptate poate să despartă pe om de Dumnezeu, poate să îl facă pe om a se vedea singurul tezaur al dreptăţii, singurul tezaur al adevărului, fără să-şi dea seama că şi în acestea putem greşi.

Iată, apostolii s-au dus ca cumpere ceva de mâncare şi când s-au întors, l-au găsit pe Hristos vorbind cu o femeie samarineancă. Femeia samarineancă era în timpul acela ceea ce ar fi pentru noi un sectar, un eretic, cu care de obicei nu prea ai ce vorbi, pentru că oricât ai vorbi nu o scoţi la capăt. El o ţine pe a lui, tu pe a ta şi câteodată e mai bine să nu vorbeşti. Iată că Dumnezeu vorbea cu ea, pentru că vedea în ea nu o credinţă rătăcită ci un om care avea un suflet mare şi care putea să depăşească blocajul acesta într-o credinţă mincinoasă până la urmă, că Dumnezeu i-a descoperit că nu era nici ea în dreapta credinţă. Dar, dincolo de asta Dumnezeu caută să ajungă la sufletul omului. Noi înşine trebuie să ajungem la adâncul din noi.

Judecata va fi înfricoşătoare şi va fi dreaptă, dar, iubiţi credincioşi, iată pilda de astăzi ne dă o veste bună, Judecata va fi adâncă până în adâncul inimii noastre. Dacă noi am avut încredere în Dumnezeu şi-n oameni, chiar dacă acestea au fost răstălmăcite, chiar dacă acestea au fost batjocorite de multe ori, Dumnezeu va culege acea încredere şi dragoste, acea investiţie de încredere precum o perlă dintr-o scoică. Să cultivăm această încredere şi dragoste în sufletele noastre. Şi să ne rugăm, pe de o parte, să nu credem poftelor şi invidiilor şi dorinţei de confort ce se luptă în noi, dar, pe de altă parte, nici să nu le ascundem, să le negăm ca fratele cel mare, ci să-L rugăm pe Bunul Dumnezeu, Tatăl nostru să ne vindece desăvârşit şi să ne dea să petrecem cu inima slobodă, cu inimă adevărată, cu inimă plină de dragoste.

Iată, îmi vine în gând să adaug acestei pilde, poate şi un al treilea frate, care lipseşte în această pildă, al treilea frate, care rămâne în casa tatălui şi se bucură de venirea fiului şi se bucură de hotărârea tatălui, şi petrece împreună cu tatăl şi cu fratele cel mic. Acest al treilea frate, iubiţi credincioşi, vrea Dumnezeu să devenim noi, acest al treilea frate să ne ajute Dumnezeu să fim, acest al treilea frate care caută pe de o parte încrederea şi dragostea fiului întors acasă, iar pe de altă parte statornicia şi lucrarea fratelui ce a rămas acasă.

Să ne ajute Dumnezeu ca această pildă să ne fie început de cunoaştere şi de dragoste nepoticnită cu Dumnezeu în veci. Amin".

Arhim. Mihail Daniliuc - Pilda „Fiului risipitor" dăltuită în lemn de Constantin Brâncuși

Iată-ne ajunși în perioada Triodului, care debutează cu cele patru duminici premergătoare începerii Sfântului și marelui Post:

- Duminica Vameșului și a Fariseului,
- Duminica Întoarcerii Fiului risipitor,
- Duminica Înfricoșătoarei Judecăți și
- Duminica Izgonirii lui Adam din Rai.

În toate aceste duminici Biserica ne cheamă să absolvim, pe rând, câte un examen, învățând patru lucruri esențiale în vederea urcușului duhovnicesc din post: școala smereniei, cea a bunelor nădejdi în iertarea și îndurarea primite de la Dumnezeu, apoi școala milosteniei și a făptuirilor bune și, în fine, școala iertării.

Duminica a doua din Triod ne prilejuiește întâlnirea cu paradigmatica Pildă a fiului risipitor. Cu toate că o auzim în fiecare an în pragul postului Sfintelor Paști, rămâne mereu actuală, inepuizabilă, aducătoare de bune nădejdi. Nu cred că există cineva care să nu știe istoria unei progenituri răsfățate ce şi-a cerut partea de avere de la prea bunul său tată, cheltuind-o departe de iubirea și grija paterne, în timp ce fratele său mai mare a rămas ascultător și supus în casa părintelui lor. Răzvrătitul și risipitorul fiu, ajungând sărac și rușinat de cele săvârșite, are totuşi puterea să

privească în adâncul sufletului, să-și recunoască micimea și, cuprins de un profund regret, cutează să se întoarcă acasă, cerându-i iertare tatălui.

În mod surprinzător pentru unii - îndeosebi pentru feciorul cel mare, neieşit vreodată de sub ascultare - părintele își primeşte fiul rătăcit neașteptat de bine: îl îmbrățișează, îl iartă, reaşezându-l în drepturile de copil pierdute prin răzvrătire și existență ticăloșită.

Literatura patristică abundă în interpretări care se întrec să evidențieze atât milostivirea tatălui, îndelunga sa așteptare, cât și curajul odraslei rătăcite, dar revenită în sine.

Surprinzătoare se dovedeşte inspirația exercitată de această pericopă evanghelică asupra artelor. Și pentru că vinerea trecută am comemorat împlinirea a 145 de ani de la nașterea lui Constantin Brâncuși, vă propun să facem cunoștință cu „Fiul risipitor" al genialului sculptor român, care, dorind să sublinieze puternica influență a convingerilor și trăirilor religioase asupra operei sale, afirma: „Artistul nu e decât o smerită unealtă în mâinile lui Dumnezeu". Dăltuită în lemn, originala sculptură brâncușiană, intitulată „Fiul risipitor", a fost realizată în 1914. Însuși Brâncuși afirma că, după ce și-a revăzut rudele de la Hobița, de unde plecase în urmă cu 5 ani, s-a gândit să imortalizeze întoarcerea sa în pământul străbun prin această creație.

Înainte de a-i desluși parte din sensurile profunde, să ne reamintim de impresionanta înrâurire exercitată de Sfânta noastră Ortodoxie asupra gândirii și operei celui mai cunoscut sculptor român. Se știe că „profetul artei moderne", după cum a fost numit Brâncuși, avea o relație specială cu Dumnezeu.

Însăși creația sa o reflectă în bună parte, după cum observa Mircea Eliade: „Redescoperind materia ca matcă a epifaniilor şi semnificaţiilor religioase, Brâncuşi a regăsit emoţiile şi inspiraţiile artistului din epocile arhaice".

De unde oare această experiență a lui Brâncuși?! Fără tăgadă, din relația apropiată cu viața liturgică a Bisericii, din liniștea dobândită prin rugăciune și meditație, din bogăția nesfârșită de simboluri și taine oferite de trăirea în spațiul sacru ortodox. Încă din anii pruncieі, Constantin Brâncuşi era fascinat de dangătul clopotelor secularei chinovii Tismana. Mai târziu, a devenit clopotar şi corist la Biserica Madona Dudu din Craiova. Apoi, în timpul studiilor la Facultatea de Arte Frumoase din Bucureşti, Brâncuşi activa și ca membru al corului Bisericii Mavrogheni din Capitală, unde cânta cu multă virtuozitate. Relația lui cu Dumnezeu nu a încetat

nici după stabilirea în capitala Franței. În 1906 a devenit cântăreţ de strană şi paracliser la biserica ortodoxă română „Sfinţii Arhangheli Mihail și Gavriil” din Paris, iar în ceea ce priveşte atelierul său de lângă Orașul luminilor (Impasse Ronsin, 11), pe acesta sculptorul îl considera un fel de metoc al Mănăstirii Tismana: „Am deschis o biată filială a (mănăstirii) Tismanei, aici, în Impasse Ronsin, 11”. Locul de plăsmuire a creațiilor sale a devenit o fereastră către cer, un spaţiu unde el, timp de peste 40 de ani (1915-1957), a conversat şi a conlucrat în chip armonios cu materia, aflându-se totodată într-un tainic și rodnic dialog cu Dumnezeu, după cum însuși afirma: „Statuile mele sunt ocaziuni ale meditației. Templele și bisericile au fost și au rămas întotdeauna lăcașuri ale meditației”.

Revenind la „Fiul” lui Brâncuși, se observă că artistul a decis să-l înfățișeze îngenuncheat, purtând o povară pe umeri, expresie a „lucrării” distructive a păcatului în existența umană. Micimile îl gârbovesc pe om către teluric, nelăsându-l să mai vadă fața Tatălui, lumina și iubirea lui Dumnezeu. Păcatul îi schimbă traiectoria: din călător spre înălțimi devine drumaș către pământ. Se observă în creația lui Brâncuși că fiul poartă pe umeri o încărcătură ce-i pune în pericol însăși poziția verticală, sugerând astfel că prin păcat omul scade și decade, pierzându-și echilibrul necesar călătoriei către Patria cerească. Greutatea de pe umeri poate fi a păcatelor sale, dar și „povara” iubirii nemărginite a părintelui său, care-l îmbrățișează fără a-l întreba nimic stânjenitor, fără să-l certe pentru viața promiscuă pe care a ales s-o ducă departe de iubirea și pronia Lui.

Dincolo de simbolism, meditând în fața mișcătoarei sculpturi, se cuvine să ne amintim de cuvintele Evangheliei despre întoarcerea fiului rătăcit și revenit întru iubirea Tatălui și, dea Domnul, să plănuim cât mai repede a noastră întoarcere.

Lidia Popiţa Stoicescu - Întoarcerea fiicei risipite

Ai plecat de acasă fără să-ți ceri „partea ta de avere”. O aveai. Tu însăți erai averea cea mai de preț a părinților tăi. Te-ai luat, deci, pe tine, întreagă, și ai plecat „într-o țară îndepărtată”, cum spune Evanghelia după Luca din Duminica Fiului risipitor. Sau poate ai plecat doar într-un alt oraș, un alt cartier. Oricum, departe, chiar dacă aproape. Departe de casa părintească, departe de cei pentru care reprezentai cea mai mare bogăție. Nu-i mai puteai suporta! Nu le mai puteai auzi sfaturile, implorările disperate. Erau prea sâcâitoare.

Ți-ai aflat, în plus, „îndreptățire”, văzând la TV o emisiune intitulată provocator și chiar iresponsabil: „Copii contra părinți!” Realizatoarea, de profesie psiholog?!, solicitată uneori dintr-o naivă bună-credință chiar de către părinți, intervine în conflictele dintre generații, situându-se adeseori de partea copiilor, admonestându-i în fața acestora pe bieții părinți sau bunici, care, vezi Doamne, încalcă libertățile, „drepturile”, cu un cuvânt, personalitatea - este adevărat, cu caș la gură - a odraslelor recalcitrante. Muncind din greu, luptându-se cu greutățile aproape insurmontabile ale vieții de astăzi, părinții nu le pretindeau copiilor decât să învețe, să tindă spre o definire a lor ca viitori membri ai societății, respectabili și respectați. Nimic mai mult. Nici măcar menținerea ordinii și a curățeniei în propria cameră.

Cu alură de om cu multă știință și chiar experiență în domeniu, deși poate, la o vârstă prea tânără pentru acumulările necesare, moderatoarea-psiholog îi „trage de

urechi”, în așa-zisul temei al normelor psihologiei moderne, pe părinți, aceștia nedorind în fond decât să-și crească în cinste și moralitate fiul sau fiica. Metodele lor pot fi discutabile în unele cazuri, dar atenție la tonul și argumentele cu care sunt amendate. Există riscul provocării sau chiar agravării și nu al stingerii conflictului.

Așa se face că, într-o bună zi, te-ai hotărât să evadezi și tu din „carcera” constraingerilor familiale. Să cunoști lumea și viața! Spuneai mereu, ca răspuns la reproșurile printre lacrimi ale mamei sau poate și mai aspre ale tatălui: „Fac ce vreau cu viața mea!” Zis și făcut! Ți-ai luat partea ta de „avere”, tinerețea sau chiar adolescența, aceste vârste mirifice, pline de vise frumoase, de încredere în oameni, în sentimente, mai ales în iubire. În prima dragoste care întotdeauna fascinează. Ai luat cu tine frumusețea unui chip curat, cu ochi limpezi, cu zâmbet care scoate soarele din nori, cu părul strălucitor și încă la culoarea naturală. N-a mai încăput în bagajele tale balastul unor principii de moralitate, pudoare, bună-cuviință, respect pentru valorile unui caracter demn, vertical, ancorat spiritual în Adevăr, Bine și Frumos. La ce ți-ar folosi?! În scurtă vreme ți-ai cheltuit „avuția” cu prietenii: puritatea trupului, frumusețea chipului, schimonosit sub straturile de fard, de sub care expresia suavă, de copil inocent, de fapt chipul dăruit de Dumnezeu!, a dispărut, lăsând loc cearcănelor adânci, ochilor obosiți de nopțile nedormite, petrecute în fum de țigară și aburii alcoolului. Poate și ai drogurilor. Erai însă mulțumită! Simțeai cu adevărat libertatea, gustul vieții trăite intens, abuziv, sub dominația exclusivă a simțurilor.

În frenetica risipire a trupului, și sufletul tău s-a trezit gol de haina luminoasă a Botezului creştin: te-ai lepădat de Hristos, ai adoptat religia străină a unui bărbat care credeai că te va iubi și mai mult pentru această dovadă absolută de dragoste. Ai constatat însă cu amărăciune că gestul tău a fost tratat drept lipsă de demnitate. Mai ales de către familia adoptivă și de altă religie a soțului. Mărturisirea unei femei care în tinerețe a făcut acest gest iresponsabil - lepădarea de Hristos - spune totul: „familia soțului mă ura”. Pruncii pe care i-ai adus pe lume n-au mai fost încredințați nici ei lui Hristos, ci dumnezeului străin. Când familia ta, alcătuită pe o temelie șubredă, s-a destrămat, cum era de așteptat, copiii au fost opriți de familia soțului, a cărui religie îl îndreptățea să comită acest abuz.

Alte „variante” de risipire, tot atât de reale, oferă situații terifiante. O altă fiică „risipitoare” de sine însăși n-a mai adus pe lume pruncul zămislit dintr-o dragoste iluzorie de fapt, din simplă patimă trupească, fără frâu. L-a ucis în pântece, chiar dacă era aproape de sorocul nașterii. Alta, mai cumplit, odată născut, i-a curmat viața cu propria mână! În cel mai fericit caz (dacă mai poate fi aici vorba de fericire!), altele, chiar multe, l-au lăsat pe o bancă, într-un parc, sub o tufă, în tramvai

ori într-un recipient pentru deșeuri reciclabile. Așa au risipit aceste tinere, fiecare în felul ei, și cel mai sfânt dar primit de la Dumnezeu: bucuria maternității.

Târziu, de cele mai multe ori prea târziu!, ți-ai adus aminte de cei rămași acasă plangând, neștiind nimic de tine, așteptându-te în rugăciuni către Maica Domnului. Dacă nu cumva se vor fi stins de dor, amărăciune, disperare, rușine, boală. Într-o zi, „venindu-ți în fire”, cum glăsuiește Evanghelia după Luca (15, 17), te hotărăști să te întorci acasă. Dar „în fire” nu mai poți să-ți revii, pentru că firea cu care ai plecat, fata aceea curată, cuminte, frumoasă, înzestrată cu daruri de la Dumnezeu, care nu uită să le zidească în nici un om plămădit de Sfintele Sale Mâini și, în principal, dăruită cu dumnezeire, cu suflet!, toate acestea, constituind, deci, „firea”, s-au risipit. Le-ai risipit cu frenezie, aproape cu ură de tine însăți. Veneai, totuși, cu sufletul. El n-a putut fi risipit, ci doar sufocat sub patimi, sub urâciunea unei vieți tăvălite în noroiul unei „libertăți” devastatoare. El, de fapt, sufletul, nu tu, fiica rătăcită, se întoarce acum din risipire. El era, în realitate, partea ta de avere, pe care n-o ceruseși de la nimeni. Pentru că nu știai de la cine ar fi trebuit s-o ceri. Nu știai că nu părinții trupești îți dăduseră acest giuvaer unic, sufletul, ci Dumnezeu, care te crease persoană duală și unică în același timp: trup și suflet. Era „partea” ta de dumnezeire!

Astfel, trebuie să-nțelegi, măcar acum, cine este „Tatăl” care te-a așteptat în tot acest timp și te va primi cu brațele deschise în prag. Este același Tată care-l aștepta și pe „Fiul risipitor” din pericopa evanghelică. Și care îl iertase demult! Aștepta doar întoarcerea celui care „mort era și a-nviat, pierdut era și s-a aflat” (Luca 15, 24). Ca și tine. Dar acela risipise doar materie, doar bunuri materiale, cel puțin la o primă interpretare, în literă, a Evangheliei. Pe când tu? Tu ai risipit tot: pe tine însăți! Nu te mai poți aștepta la inelul curăției feciorelnice, nici la harul primit prin Taina Cununiei, în condițiile firești ale unui trup neîntinat. Și totuși, dacă-ți vei spune și tu că, ducându-te la părinții tăi - vor mai fi trăind, oare? - vei cădea în genunchi și vei zice, măcar în gând, „am greșit la cer și înaintea voastră și nu mai sunt vrednică să mă numesc fiică” (Luca 15, 21). Tatăl Cel din cer te va auzi. Îți va auzi sufletul și I se va face milă de acest suflet, care n-a avut cum să te oprească din risipirea de tine. Te va primi, îți va primi lacrimile și-ți va spune cuvinte pe care le vei auzi doar tu, în acel ceas al regretelor sincere și profunde: „Iertate sunt păcatele tale, mergi în pace, dar de-acum să nu mai păcătuiești”. Cuvinte pe care Domnul le-a spus și altor păcătoși și păcătoase, iertându-i, cu puterea dată Lui de Tatăl.

În cele din urmă, „Fiică risipită” - iertată desigur și de părinții trupești, o, cu câte lacrimi, de bucurie! - te vei aduna, poate, sub patrafirul duhovnicului și îi vei spune

cât de adânc și cumplit doare risipirea! Nu doar când ți-ai lepădat credința, ci în toate celelalte ipostasuri ale „risipirii” tale, de fiecare dată te lepădai de El, de Hristos!

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Fii risipitori ai darurilor Tatălui

Evanghelia care se citeşte în duminica a doua a Triodului ne aşază înaintea ochiilor trupeşti şi sufleteşti Pilda Întoarcerii Fiului risipitor. În această parabolă rostită de Domnul nostru Iisus Hristos în timpul activităţii Sale mesianice, ne regăsim cu toţii atunci când risipim darurile primite de la Tatăl ceresc prin împrăştierea noastră în lumea înşelătoare a păcatului.

Această pildă ne relatează un fapt de viaţă des întâlnit în istoria umanităţii. Un om avea doi fii şi cel mai mic îşi cere partea de avere pe care o cheltuieşte cu desfrâ-natele într-o ţară îndepărtată. Ajungând să sufere de foame, pe când încerca să mănânce roşcovele din care se hrăneau porcii, are revelaţia iertării. În acest moment de sărăcie extremă are ideea revelatoare de a merge la tatăl său să-i ceară iertare şi să-l roage să-l considere unul dintre argaţii săi, pentru ca astfel să poată supraveţui. Merge la tatăl său, căruia, văzându-l de departe, i se face milă, aleargă în întâmpinarea fiului său risipitor şi-l primeşte cu toată dragostea lui părintească. Prin pocăinţă sinceră fiul risipitor primeşte iertarea tatălui şi reintegrarea în familia pe care a părăsit-o pentru plăceri trecătoare.

Fratele său mai mare, aflând de ospăţul dat de tatăl iubitor în cinstea întoarcerii fratelui său risipitor, s-a înfuriat considerându-se nedreptăţit. Însă, tatăl plin de iubire părintească, vine la el şi-i spune: „Fiule, tu totdeauna eşti cu mine şi toate ale mele ale tale sunt. Trebuia însă să ne veselim şi să ne bucurăm, căci fratele tău

acesta mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat" (Luca 15, 31-32). Prin aceste cuvinte tatăl îi arată că nu trebuie să fie supărat, ci bucuros pentru că fratele său a înviat din moartea păcatului. La fel şi noi înviem din moartea păcatului prin Taina pocăinţei. De aceea ne este pusă înainte acum, la câteva săptămâni ce ne despart de Postul mare, această pildă, pentru a ne îndemna ca, indiferent de mulţimea păcatelor, să venim în casa lui Dumnezeu, Biserica, şi să ne pocăim prin Taina Spovedaniei. Astfel, Tatăl ceresc ne iartă şi ne primeşte în casa Sa.

În Pilda Întoarcerii Fiului risipitor descoperim ipostaze din viaţa noastră când părăsim calea dreaptă dată nouă de Tatăl ceresc şi naufragiem în lumea păcatului. De fapt, multe din zilele vieţii noastre sunt risipiri în valurile învolburate ale păcatelor care ne duc la moartea duhovnicească şi la pierderea scopului vieţii noastre, mântuirea. Însă, la fel ca fiul risipitor, avem străfulgerarea pocăinţei şi venim din exilul păcatului şi prin Taina pocăinţei Tatăl ceresc ne primeşte în Împărăţia Sa cea pregătită pentru noi de la întemeierea lumii (Matei 25, 34).

Acum, când suntem pe a doua treaptă a urcuşului nostru duhovnicesc din perioada Triodului, să învăţăm de la fiul risipitor că pocăinţa este modalitatea prin care ne putem întoarce din ţara îndepărtată a păcatului unde ne-am cheltuit darurile primite de la Tatăl ceresc în plăceri trecătoare. Tatăl ceresc ne primeşte cu iubire atunci când ne pocăim sincer pentru păcatele pe care le-am săvârşit şi care ne-au adus sărăcie şi foame duhovnicească. Prin iertarea Lui şi reintegrarea noastră în familia credinţei care este comunitatea celor botezaţi, Biserica, ne învie din moartea păcatului şi ne face fii ai Împărăţiei cerurilor. Noi, ca şi fiul risipitor, am fost morţi şi am înviat, pierduţi dar prin pocăiţă am fost aflaţi şi primiţi de Tatăl ceresc, care vrea ca tot omul să se mântuiască şi să fie viu.

Pr. Nicolae Dascălu - Încercările bolii și conștiința fiului risipitor

Între examenele esențiale ale vieții, neprogramate de noi și cu subiecte dificile, bolile fac parte, la orice vârstă, din încercările la care suntem supuși nu doar trupește, ci și ca probe de maturitate sufletească. Suferim de propriile maladii, dar suferim imens, prin compasiune, împreună cu cei dragi, atunci când ei sunt bolnavi. Am dori să le dăm o parte din sănătatea noastră, chiar dacă și aceasta este precară.

Creștini fiind, ne rugăm. Și la fiecare răscruce a vieții, unde ne întâlnim frontal cu suferința, ne întrebăm aproape fără să vrem: De ce? De ce tocmai eu? De ce apropiații mei? Prietenii lui Iov din cartea Vechiului Testament ne-ar spune că suferințele sunt consecințe ale greșelilor noastre. Prietenii de azi ne vor recomanda să mergem la medic. Medicul ne va furniza o rețetă, în baza buletinelor de laborator în care vom recunoaște slăbiciunile organismului nostru, virusurile și bacteriile care ne atacă.

Înțelepciunea tradițională și cuvintele Scripturii nu insistă însă atât asupra leacurilor pentru tămăduirea nenumăratelor boli, ci asupra sensului spiritual al suferinței. Bolile sunt îngăduite de Dumnezeu pentru curățirea păcatelor noastre. Înțelegând aceasta, devenim mai puternici și mai luminați.

Dumnezeu lasă pe cei credincioși să fie zdruncinați de boli, dar tot El îi mângâie în suferință și își arată atotputernicia prin vindecări și ridicări din patul suferinței și al morții. Doctorul sufletelor și al trupurilor noastre, Mântuitorul Iisus Hristos, a

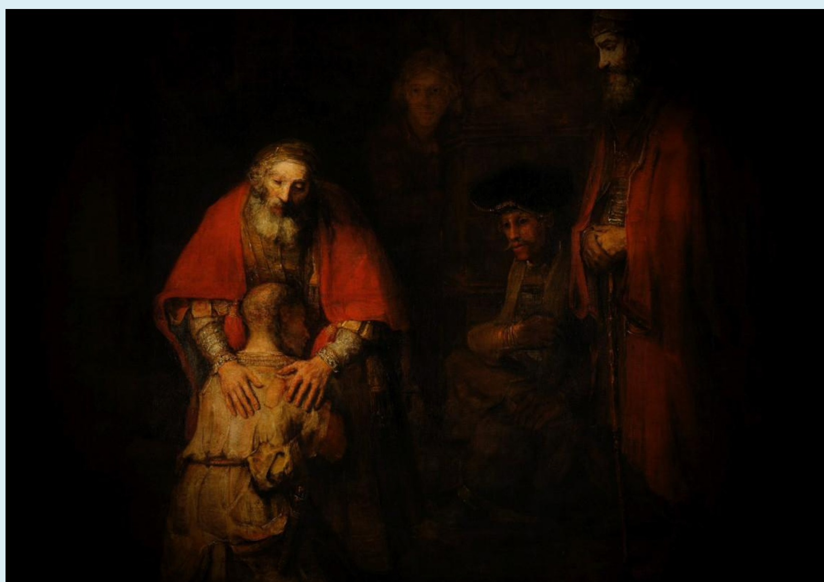
tămăduit mulți oameni prin punerea mâinilor, prin cuvânt, prin atingerea bolnavilor cu hainele Sale. Puterea aceasta vindecătoare și curățirea de păcate le-a dăruit sfinților Săi apostoli și Bisericii Sale.

În lumea de azi, sănătatea corpului şi vindecarea grabnică a bolilor trupeşti sunt prioritare față de terapia sufletului în raport cu veşnicia. Într-o oarecare măsură, această atitudine este explicabilă, pentru că sănătatea trupului poate fi benefică pentru lucrarea faptelor de mântuire. De asemenea, în marile aglomerații urbane, bolile transmisibile pot fi, dacă nu sunt ținute sub control, devastatoare pentru mase mari de oameni. De aceea, a te menține sănătos înseamnă, într-o oarecare măsură, şi a te îngriji de sănătatea semenilor. Modernizarea spitalelor, ridicarea standardelor minimale de protecție a sănătății oamenilor fac parte din programele prioritare ale statelor din întreaga lume. Între locul de tratament oferit lui Iov (grămada de gunoi din afara cetății) și spitalele de campanie instalate rapid pentru bolnavii de COVID există, iată, diferențe uriașe.

În civilizația postindustrială, se accentuează tendința de exploatare irațională a resurselor naturale ale planetei, în goana după idealul prosperității și fericirii pământene absolute. Însă nici apa, nici aerul, nici hrana, nici sănătatea oamenilor nu mai sunt ca în vremea lui Iov.

Cu toate acestea, singur în suferință în adâncul ființei sale, fiecare om bolnav își caută reperele raportându-se la câteva dimensiuni constante: speranța vindecării, răbdarea în suferință, asceza terapeuticii, reflecția asupra a ceea ce a făcut bine și ce a făcut rău în viața trăită până acum. Pentru sufletul creştin, calea către însănătoșire urmează arhetipul purtării crucii împreună cu Hristos Cel răstignit și înviat. Iar calea aceasta, în perspectivă general-umană, este asemănătoare cu drumul către casă al Fiului risipitor, pentru că ne îndreaptă către Tatăl nostru cel din ceruri. În conştiința omului risipitor de azi se aud în șoaptă cuvintele fiului plecat departe: „Sculându-mă, mă voi duce la Tatăl meu” (Luca 15, 18).

Ierom. Antim Bâru - Evanghelia de Duminică - Iubirea depășește dreptatea fiindcă ea înseamnă iertare

Duminica a 34-a după Rusalii (Întoarcerea Fiului risipitor) Luca 15, 11-32

Pilda Fiului risipitor este așa cum spunea Sfântul Nicodim Aghioritul, icoana vie a atitudinii, specifică condiției umane căzute, de neascultare și de revoltă față de Dumnezeu. Astfel, parabola ne dezvăluie adâncurile păcatului, dar mai mult, ne atenționează despre puterea nimicitoare a acestuia.

Într-o primă imagine, îl avem pe fratele cel mic. Acesta, mânat de foamea de lume, de noutate și de cheltuire, se rupe de Tatăl său, pentru a pleca într-o țară străină. Este atât de nerăbdător în demersul său, încât își cere partea de moștenire fără să mai aștepte moartea Părintelui. Parcă ar spune: „Tată, mai este mult până când o să mori, dă-mi acum totul”. Comportamentul său trădează lipsa oricărui respect față de autoritatea părintească, față de casă, față de ce este corect din punct de vedere moral și îmbrățișarea a ceea ce este aventuros, a complăcerii în pofte, a abandonării în necumpătare și dezmăț. Mai mult, el trăiește sub impresia că lumea îl definește și că aparține întru totul acesteia.

Tranziția de la prinț la cerșetor este momentul care-l va trezi din miraj. Aceasta culminează cu o degradare șocantă, întrucât tânărul nu numai că ajunge să pască porcii, o meserie disprețuită în spațiul iudaic, dar nici măcar nu-și putea astâmpăra foamea cu roșcovele acestora. Astfel, după ce-și vine în fire și observă că și-a pierdut statutul de ființă umană, este biruit de gândul reîntoarcerii la condiția de

fiu. Deși această revenire este alimentată de instinctul supraviețuirii, iubirea Tatălui îi schimbă direcția. În acest sens, Părintele refuză să asculte până la capăt scuzele tânărului și-l repune imediat în deplinătatea drepturilor de fiu.

A doua imagine îl are ca protagonist pe fratele cel mare. Deși a rămas constant în atitudinea de supunere față de Tatăl său, și el poate fi socotit pierdut. Fizic, stătea de-a dreapta părintelui, însă gândul său era departe, îndulcindu-se din trăirile dezmățate ale fratelui său. În acest sens, sugestivă este remarca: „Acest fiu al tău, care ți-a mâncat averea cu desfrânatele”. De aceea, el creează un grafic de comparație, în care îl declasează pe fratele său din demnitatea redobândită. Mai mult, reprimirea risipitorului stârnește revoltă în sufletul său, întrucât toată viața lui s-a desfășurat sub auspiciile fricii.

Așa cum remarca Constantin Noica, fratele cel mare se temea să nu piardă partea sa de moștenire, se temea să riște pătarea imaginii sale pseudoimaculate, dar mai ales se temea să dea ceea ce nici măcar nu-i aparținea.

Iubirea Tatălui, mai puternică decât zavistia și obrăznicia fiilor

Totuși, dramatismul rebeliunii celor doi fii este eclipsat de portretul iubirii nemărginite a Tatălui. El e singurul care știe că orice comparație este risipă de timp și energie. În acest sens, este sugestivă reprezentarea vizuală a pildei Fiului risipitor făcută de Rembrandt. Astfel, artistul îl înfățișează pe Tatăl ca fiind bătrân și orb, căci atât de lungă a fost așteptarea, încât vârsta a înaintat foarte mult, iar lumina nu și-a mai găsit locaș în ochii săi de atâtea lacrimi.

Nu ne este străină nici nouă, creștinilor de astăzi, atitudinea celor doi fii. Cuprinși de iluzia că putem să alegem traiectoria vieții duhovnicești, fără nici un ajutor din partea lui Dumnezeu, ajungem la decadența fiului risipitor sau la fățărnicia fratelui mai mare. Așadar, acționând într-un sens negativ asupra relației noastre cu Dumnezeu, declanșăm o avalanșă de pierderi, care ne îngroapă sub troiene de necazuri și patimi. Întâi, prin risipirea minții în cele materialnice, ne lipsim de dragostea lui Dumnezeu. Dacă locul material, fizic, cu cât e mai întins, cu atât primește un conținut mai mare, mintea, dimpotrivă, cu cât se strânge și se adună pe sine, cu atât se face mai încăpătoare. Iar când și-a oprit toată mișcarea rațională, înțelegătoare sau de orice fel, vede pe Dumnezeu pe cât îi îngăduie firea.

În acest sens, spune dumnezeiescul Grigorie al Tesalonicului: „Mai presus de orice, ființa și avuția noastră este mintea. Deci câtă vreme rămânem pe calea mântuirii, o avem adunată pentru noi și pentru cea dintâi și cea mai înaltă minte, însuși

Dumnezeu. Dar dacă deschidem ușa patimilor, îndată se risipește, fiind amăgiți în tot ceasul de cele pământești și trupești”.

Al doilea, ne supunem, după cum zice Sfântul Ioan Gură de Aur, celui mai mare vrăjmaș al nostru, diavolul. Sfântul Nicodim Aghioritul atenționa în scrierile sale: „Ia aminte iubitule, la solda pe care o dau Hristos și Lucifer în viața aceasta. Solda pe care o dă Lucifer ostașilor săi este ura de Dumnezeu și de oameni, supărare, tulburare, lenevire, necurăție, semeție, ignoranța, orbirea minții, împotrivirea inimii, frica pierzătoare, stricăciunea trupului și a sufletului prin desfrânări, adultere, sodomii și toate celelalte rele. Cu acestea toate, el face pe ostașii săi porci și vite necuvântătoare. El le făgăduiește plăceri, dar le dă necazuri și greutăți, le promite bogăție și le dă sărăcie, se angajează să le dea fericire și le dă exil, închisoare sau chiar moarte”. Concret, răsplata ostașilor diavolului este cu totul împotriva firii omului.

Al treilea, sfâșiem haina botezului și pierdem toată buna creștere dată de Biserică. Ajungem să fim așa de desăvârșiți întru rele, încât și pe cei din jurul nostru îi învățăm spre săvârșirea păcatelor. Mântuitorul spune: „Căutați să nu smințiți pe vreunul din aceștia mai mici, căci zic vouă că îngerii lor în ceruri pururea văd fața Tatălui Meu” (Mt. 28, 10). Deci, vătămarea aproapelui trece spre Hristos, care s-a răstignit din dragoste pentru el. Astfel, otrăvind cugetul slab al fraților, greșim împotriva Domnului.

În al patrulea rând, ne pierdem cu totul libertatea. Sfântul apostol Pavel scria Galatenilor: „Staţi, deci, tari în libertatea cu care Hristos ne-a făcut liberi şi nu vă prindeţi iarăşi în jugul robiei” (Gal. 5, 1).

Libertatea, darul care folosit rău te poate duce spre moarte

Jugul robiei nu înseamnează altceva decât păcatele cu care suntem înlănțuiți. „Cel obișnuit cu patimile, zice Teofilact, nu se mai satură de rele, deoarece plăcerea nu rămâne, ci trece și nenorocitul iarăși se află în lipsă”. Șoapta ispititoare a diavolului o putem asemăna cu îndemnul de a intra într-o colivie de aur. La început, vrăjmaşul îi arată omului, cu insistenţă, aurul sclipitor, care îi ia ochii; după ce intră acolo, şi-i închide uşa, începe să vadă şi gratiile. Mergând pe această idee, deducem că libertatea în patimi, predicată de societatea „progresistă” contemporană, este o iluzie, căci o libertate fără referință la vocația de îndumnezeire a omului este vânare de vânt. Dumnezeu nu vrea să ne posede, să ne înrobească spre a ne manipula ca la un teatru de păpuşi, ci voieşte a ne elibera de ceea ce este lumesc spre a deveni dumnezeieşti. Nu putem nega faptul că libertatea este o cale prin care

ne apropiem sau ne îndepărtăm de Dumnezeu, însă, pentru ca ea să devină desăvârșită, trebuie să-și aibă izvorul în Adevăr. Mântuitorul Hristos a proclamat: „Eu sunt Calea, Adevărul, și Viața” (In. 14, 6), deci doar prin El ne putem actualiza libertatea ori de câte ori cădem în robia păcatelor.

Pr. Constantin Sturzu - Însemnări pentru predica de mâine

Pilda întoarcerii fiului risipitor este considerată de scriitorul Charles Dickens cel „mai măreț pasaj din literatura universală”. Nu cred că este inimă care să nu vibreze la citirea ei.

*** Sfântul Ambrozie vede în cele trei parabole din capitolul 15 al Evangheliei după Luca lucrarea persoanelor Sfintei Treimi: Tatăl fiului risipitor este Dumnezeu. Păstorul care caută oaia rătăcită este Hristos. Femeia care „aprinde lumina, mătură casa și caută cu grijă până găsește drahma pierdută” (cf. Luca 15, 8) este Biserica născută la Pogorârea Duhului Sfânt. Nu e separare, ci e o împreună lucrare a Persoanelor Sfintei Treimi, „căci sfoara pusă în trei nu se rupe degrabă” (Ecclesiastul 4, 12).

*** Oaia pierdută ne aduce aminte că suntem parte din „turmă”, adică părtași ai aceleiași firi umane. Drahma are imprimată pe ea chipul unui rege - ne aduce aminte că suntem creați „după Chipul lui Dumnezeu”. Fiul risipitor ilustrează condiția omului care a ales să părăsească Edenul, comuniunea cu Dumnezeu.

*** Sfântul Ambrozie: „Suntem oaie. Să căutăm pășuni. Suntem drahme (monede). Să avem un preț. Suntem fii. Să ne grăbim către Tatăl”.

*** Constantin Noica, în al său „Jurnal filozofic”, are ca laitmotiv „mitul Şcolii şi mitul Fratelui”. Al Fratelui fiului risipitor. „Toată viaţa noastră morală încape aci:

între fiul risipitor şi fratele lui. Ne pierdem şi ne căim; sau ne păstrăm şi ne împietrim inima” (C. Noica).

*** Iadul ca permanentă foame după roșcove. Adică după ceva ce oricum nu poate hrăni ființa noastră. O foame orientată greșit.

*** „Oamenii se definesc după felul cum se pierd” (C. Noica).

*** Fiul risipitor în viziunea protoiereului Vladimir Hulap: „Un păcătos pocăit nu «negociază» cu Dumnezeu, nu caută un compromis cu El”. Însă și Dumnezeu e ca un Boier. El „nu este ranchiunos” niciodată. Nici nu așteaptă ceva de la noi, nici nu reproșează.

*** „Nu, creştinismul nu e simplă morală. Nu e aşa nici în Noul Testament. E destul să-ţi aminteşti de fiul risipitor şi fratele lui cel moral, ca să accepţi ce e creştinismul: dragoste” (C. Noica).

*** Am putea formula și așa „viziunea” lui Dumnezeu: „Te iubesc înseamnă că ești liber să pleci de la Mine”. Teribil!

*** „O mamă îmi spune un lucru tulburător: «Singura recunoştinţă pe care o cer copiilor mei, pentru tot ce-am făcut, este să facă acelaşi lucru şi mai departe». Mai departe... O adevărată etică a devenirii. Cealaltă etică ţine lumea în loc. Dacă fratele fiului risipitor are copii, cu siguranţă le cere recunoştinţă. E tipul omului care ține lumea în loc” (C. Noica).

*** Fiul risipitor păcătuise atât de mult încât aruncase în vânt, prin fărădelegile sale, întreaga moștenire primită de la tatăl său. Dar încă recunoștea pe Dumnezeu ca Tată al său. Aceasta arată că harul Duhului, care îi permite să-L numească pe Dumnezeu Tată, nu-l părăsise (Filoxen al Mabugului). Atâta vreme cât poți spune: „Tată!”, nu e încă pierdut totul.

*** „Un om care greşeşte ştie care sunt cele două feţe ale vieţii. Pe când fratele risipitorului nu cunoaşte decât una” (C. Noica).

*** „Nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argaţii tăi” (Lc. 15, 19). Comentariul Sfântului Ambrozie al Milanului: „Deprimat, nu se mândrește, ci se smerește”. Chiar așa: deprimat!... Și cum ar putea să se mândrească? Precum Iuda Iscarioteanul. Cel care s-a căit dar, din mândrie, s-a spânzurat (cf. Matei 27, 3-5).

*** „«În inima smeritului șade dracul grecește». Fratele cunoaşte proverbul acesta?” (C. Noica). Desigur, este vorba despre cel ce „e smerit și vrea ca lumea să știe că e smerit”.

*** „Toţi te învaţă, mai ales când eşti tânăr, cum să reuşeşti. Dar o virtute mult mai mare şi, în orice caz, mult mai utilă decât tehnica de a reuşi e aceea de a şti ce să faci cu nereuşitele. Nu numai că e greu să reuşeşti întotdeauna, dar e şi infecund. Devii «premiant». Şi, slavă Domnului, fratele fiului risipitor a luat câteva premii” (C. Noica).

*** Și iar mă duc spre Sfinții părinți. Sfântul Ambrozie al Milanului: „Cel care te aude cumpănindu-te prin cotloanele minții tale aleargă spre tine. Departe încă fiind, te vede și aleargă spre tine. Alergarea este înainte știința Sa, iar îmbrățișarea este mila și natura dragostei părintești”.

*** „Fiul risipitor n-are decât voluptatea. Fratele fiului risipitor are curiozitatea şi orgoliul. Cine păcătuieşte mai mult? Sau, poate, curiozitate au amândoi. Dar fiul risipitor deschide uşa; fratele său priveşte pe gaura cheii” (C. Noica).

*** Petru Hrisologul: „Tatăl nostru carele ești în ceruri, am greşit la cer şi înaintea Ta”. Simplu, nu?

La acest moment, nu știu cât și câte dintre notițele de mai sus se vor (re)găsi în predica mea. Las pe Duhul să decidă ce și cum e de grăit, funcție și de cei ce vor fi de față și vor avea nevoie de un anume cuvânt. Căci, de multe ori, nimic din cele pregătite nu se regăsesc ca atare în cuvântul de învățătură. Dar toate sunt ca boabele de strugure trecute prin teasc. Ele nu mai sunt vizibile pentru ochiul fizic și totuși sunt prezente în „vinul cel bun” (Ioan 2, 10). Abia când le guști le simți că sunt acolo, căci e același Duh.

Arhid. prof. drd. Adrian Dobreanu - Să nu ne risipim unii pe alții

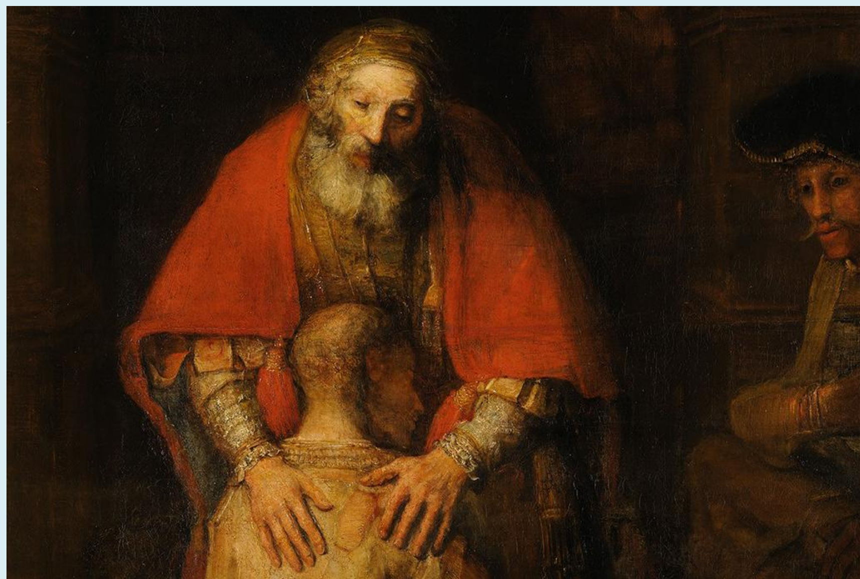
În opinia mea, referitor la pericopa evanghelică a Întoarcerii Fiului risipitor (conform Luca 15, 11-32), din a doua duminică a Triodului, ideea esențială care se poate desprinde - făcând o analogie cu societatea secularizată și secularizantă a acestor vremuri tulburi în care ne aflăm - cred că este la modul imperativ, acela de a încerca de a nu ne risipi unii pe alții.

Chiar dacă din mila și înțelepciunea lui Dumnezeu co-existăm pe acest pământ, totuși, „numitorul comun” al fiecăruia dintre noi ar trebui să fie Hristos, Singurul care ne va primi întotdeauna cu brațele deschise ori de câte ori vom greși, fie împotriva oamenilor, fie la Cer, „împotriva” Lui!

Poate ne-am învățat a fi risipitori datorită faptului că în fiecare zi ducem o luptă continuă pentru existență - mai mult sau mai puțin utilă, în primul rând cu noi înșine, iar mai apoi, cu ceilalți din jurul nostru. Zilnic, risipim lucruri, risipim persoane și adeseori, ne risipim pe noi în raport cu ceilalți și cu natura înconjurătoare. Însă, de cele mai multe ori (dacă nu întotdeauna), risipa se plătește!

Concluzia simetrică între noi, cei de astăzi și fiul cel risipitor este aceea că trebuie să-L punem pe Dumnezeu în viața noastră, ca măsură a tuturor lucrurilor, apoi, ori de câte ori vom cădea, să ne ridicăm, să ne întoarcem către Creator, zicând: „Am greșit, Părinte, la cer și înaintea Ta!”

Arh. Mihail Daniliuc - Tatăl iartă și Biserica îmbrățișează

Duminica a doua din Triod ne prilejuiește reîntâlnirea cu una dintre cele mai emoționante pericope evanghelice din cuprinsul întregului an liturgic bisericesc, Pilda fiului risipitor, care ne reamintește că pocăința reprezintă, după învățătura Sfinților părinți, centrul spiritualității în Ortodoxie.

Pocăinţa îl face pe creştin să se elibereze de păcat, anticipând astfel Învierea lui Hristos, care va deveni şi obârşia învierii fiecăruia dintre noi în ziua de Paști; numai aşa vom înțelege mai bine cântarea pascală ce zice: „Ieri m-am îngropat împreună cu Tine, Hristoase, astăzi mă scol împreună cu Tine, înviind Tu”.

Literatura patristică abundă în cuvinte paradigmatice despre această virtute. Bunăoară, Sfântul Isaac Sirul glăsuiește: „fără pocăință, nici o altă faptă nu poate fi săvârşită”, iar Sfântul Simeon Noul Teolog ne lămurește că „pocăinţa este indispensabilă mântuirii, fiindcă naşte toate celelalte virtuţi şi chiar împărţirea averilor nu ne este de ajuns spre curăţirea sufletului, dacă nu vom plânge şi nu ne vom tângui din suflet”.

În teologia românească, părintele Dumitru Stăniloae considera pocăința ideea centrală a creștinismului, în jurul ei gravitând toate evenimentele mântuitoare.

Numită împărăteasă peste virtuți, pocăința a născut de-a lungul timpului trăiri uluitoare în sufletul omenesc, dar și reverberații exterioare ale acestora. Despre una dintre ele vă propun să vorbim în continuare, îmbiindu-vă la o călătorie prin

Palatul Ermitaj din Sankt Petersburg, cândva reședința de iarnă a împăraților vestitului Imperiu țarist. De când a devenit muzeu, prin cele câteva milioane de exponate găzduite, somptuoasa clădire este, fără doar și poate, un fel de regină a edificiilor culturale ale lumii. Impresionanta colecție de artă conține un tezaur neprețuit pentru noi, românii: discul episcopului tomitan (Dobrogea de astăzi) Paternus, din secolele V-VI d. Hr., un obiect liturgic din argint aurit folosit la săvârșirea Sfintei Liturghii. Recent am avut bucuria să-l admir, rămânând preț de câteva clipe înmărmurit în fața vitrinei ce-l adăpostește. Neprețuitul artefact reprezintă o impresionantă pagină de istorie, vorbindu-ne despre vechimea și frumusețea Sfintei Ortodoxii pe pământul românesc.

Într-una dintre sălile luxuriante ale palatului se află expus un tablou care atrage privirea ca un magnet. Mă refer la celebra pictură a lui Rembrandt, Întoarcerea fiului risipitor. M-am apropiat de pătrunzătoarea pictură - realizată la scară normală, spre a spori forța de expresie a imaginii - și am încercat să mă dumiresc ce este specific acestui tablou, căci Rembrandt a abordat în multiple creații arhicunoscuta temă biblică. Aflat la vârsta senectuții și foarte bolnav pe când lucra la respectiva capodoperă, renumitul pictor a dat aici proba maturității sale artistice, exprimând totodată și profunda sa credință în iubirea milostivă, iertătoare, a lui Dumnezeu-Tatăl care, cu o nesfârşită răbdare și înțelegere, așteaptă întoarcerea fiecăruia dintre noi, cu nešovăielnică pocăință, după modelul celebrului personaj din Evanghelie.

De vom privi cu luare aminte chipul odraslei îngenuncheate în brațele atotmilostive ale Tatălui, vom observa că fața i se vede doar pe jumătate, căci păcatul desfigurează ființa omului, îl mutilează nu doar fizic, ci îndeosebi duhovnicește.

Sfântul Maxim mărturisitorul ne spune că fața, chipul unui om, este icoana sufletului său. Aici Rembrandt surprinde cel mai bine inspirata concluzie a sfântului părinte. Da, fiul avea sufletul schilodit de păcat, iar fața, nedeslușită și ascunsă parțial în umbră, sugerează tocmai rătăcirea în care orbecăise prin țara păcatului. Cât vedem din chipul rătăcitului fiu, observăm o reculegere adâncă: ochii închiși la pieptul iubitorului Părinte ne sugerează pacea, odihna regăsite acasă, la Tatăl, căci, nu-i așa?, ne spune Domnul: „Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi” (Matei 11, 28). Pacea întrezărită pe chipul fiului este urmarea împlinirii chemării Cerescului Tată, dar și efectul mărturisirii păcatului: „Tată, am greșit la Cer și înaintea Ta”. Liniștea întipărită în trăsăturile sale este una dăruită de primirea Tatălui: ca pe un fiu și nu ca pe un argat, așa cum el ceruse. Fiul conștientizează diferența dintre fii, prieteni, argați și slugi; ajungi fiu prin botez, prieten prin virtute, argat prin muncă și sclav prin teamă.

Ne reține atenția încă un amănunt: tatăl se află înconjurat de o dulce lumină: e lumina izvorâtă din nesfârșita sa iubire, care se proiectează de pe chipul său blajin și atotînțelegător către umerii nimicitului fiu. Parcă nepământeană, ea învăluie tainic și dramatic personajele tabloului, vrând a ne sugera că toată dragostea și emoția omenească nu pot reda suficient intensitatea copleșitoarei întâlniri. Până și privirea tatălui ne trimite la textul scripturistic spre a-l citi cu și mai multă atenție: „Şi încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său şi i s-a făcut milă şi, alergând, a căzut pe grumazul lui şi l-a sărutat” (Luca 15,20). Ochii obosiți de așteptare ai tatălui atât de expresiv redați de pictor tocmai asta sugerează: tatăl mereu îl aștepta, scruta îndepărtările, zicându-și: „poate vine astăzi”, „trebuie să vină, îl mai aștept!”, „nădăjduiesc că trebuie să sosească”.

Ultimul detaliu al creației lui Rembrandt la care aș vrea să mă opresc este coroana simbolurilor picturii, o încununare a mesajului transmis de mișcătoarea imagine. Priviți mâinile ce cuprind umerii istovitului fiu: ele nu seamănă una cu cealaltă, de parcă l-ar îmbrățișa două personaje. Da, asta a și vrut să sugereze autorul: mâna mai robustă, viguroasă, aparţine Tatălui, iar cealaltă, mai fină, delicată - mamei. Cine este mama fiului? Chiar Biserica. Ea suferă la fel de mult ca şi Cerescul Tată pentru fiecare fiu rătăcit pe cărările umbroase și înghimpoase ale acestei vieți. Ea, Biserica, este mama fiului și mama noastră, a tuturor, frați în Hristos, Domnul nostru. Așa înțelegem spusele Sfântului Ciprian de Cartagina: „Cine nu are Biserica drept mamă, nu-L are nici pe Dumnezeu drept Tată şi în afara Bisericii nu există mântuire”.

Dincolo de culoare, de simbolism, meditând în fața mișcătoarei picturi, se cuvine să ne amintim de cuvintele Evangheliei despre întoarcerea fiului rătăcit și întors întru iubirea tatălui. Și atunci, și acum, oricând îmi voi aminti de impresionanta pericopă evanghelică, îmi pun în suflet, în minte și pe buze o hotărâtă dorință: ***„Doamne, învrednicește-mă să Te bucur și eu cu întoarcerea mea”.***

Protosinghelul Teofan Popescu - Pocăința îl face pe om liber

Frați creștini, am auzit cu toții astăzi un text evanghelic foarte frumos. Este vorba despre cea mai cunoscută și cea mai lungă parabolă din Sfintele Evanghelii, ea fiind încadrată în ceea ce se numește generic: parabolele îndurării divine.

Această povestire alegorică, este relatată de Domnul nostru Iisus Hristos în contextul în care cărturarii și fariseii cârteau văzând deschiderea Lui prea mare față de păcătoși. Mântuitorul prezintă atunci trei parabole care subliniază iubirea foarte mare a lui Dumnezeu față de toți oamenii, indiferent de cât sunt ei de păcătoși.

Mai întâi, Domnul nostru Iisus Hristos spune:

- ✓ *parabola cu oaia cea pierdută,*
- ✓ *apoi pe cea cu drahma cea pierdută și*
- ✓ *la urmă, pe cea de astăzi, a Fiului risipitor*.

Mulți dintre Sfinții părinți ne învață că cel mai folositor mod de a înțelege această parabolă, este acela de a o raporta la sufletul nostru. Și, în acest sens, ar trebui să ne gândim că și noi am fost sau suntem fii risipitori; ar trebui să ne gândim și la momentele noastre de pocăință care ne-au adus în Biserică. Ar trebui să ne gândim și la credința noastră formală pe care o avem atunci când îi categorisim cu ușurință pe oameni în buni și în răi, pe noi încadrându-ne, desigur, în elita celor buni, tot la fel cum a făcut și fiul cel mare din această parabolă.

Omul care se îndepărtează de Dumnezeu crede că păcatul îl satură, dar, la un moment dat, apare vidul din suflet, lipsa de sens, care este o stare cumplită

Din această perspectivă, iubiți credincioși, să încercăm să lecturăm pericopa evanghelică de astăzi. După cum am auzit, fiul cel tânăr și-a cerut partea de avere și a plecat într-o țară îndepărtată unde a risipit tot ce avea, trăind în mari păcate.

Țara aceasta depărtată îl reprezintă pe omul care se înstrăinează de sine ca chip al lui Dumnezeu, se risipește în exterior, rămâne încremenit la nivelul simțurilor, și își risipește avuția cea mai de seamă - dreapta cugetare și comuniunea cu Dumnezeu.

Așa ne învață Sfântul Grigorie Palama, că mintea și cugetarea dreaptă constituie cea mai importantă avuție pe care o are omul și prin ele omul poate ajunge în comuniune cu Dumnezeu. Dacă însă omul își risipește mintea în tot felul de gânduri spurcate, dacă se pierde în tot felul de ideologii și învățături false, ajunge să-și pervertească gândirea, cugetarea, iar după aceea alunecă în tot felul de păcate pe care, de multe ori, ca o culme a înșelării, nici nu le mai consideră păcate. De aceea, în cuvântul său la parabola fiului risipitor, Sfântul Grigorie Palama ne arată că „înainte de toate, mintea este averea și bogăția noastră după fire", iar „cugetarea dreaptă este bogăția minții". Dacă mintea se strică, ne spune acest sfânt, „atunci și dreapta cugetare se risipește în desfrânare și în nesăbuință".

Această fugă sinucigașă de la viața lăuntrică întru Dumnezeul cel viu, către himerele exteriorității, este reliefată și de autorul Psalmilor, atunci când zice: „Cei ce se depărtează de Tine, vor pieri" (Psalmi 72, 26). Adică, deși vor fi vii trupește, în realitate vor fi morți, vor pieri sufletește. Omul, care se îndepărtează de Dumnezeu, de Biserică, de Adevăr, crede că păcatul îl satură, îl mulțumește, îl fericește, dar, totul până la un punct, când apare vidul din suflet, lipsa de sens, care alcătuiesc o stare sufletească cu adevărat cumplită. Și omul se pierde încetul cu încetul, dacă nu vrea să se smerească și să se întoarcă la Tatăl Ceresc, așa cum vedem că a făcut fiul din această parabolă.

Foamea cumplită pe care o experimentează din plin fiul cel mic, este de fapt însetarea, foamea după sens și după bucuria harului, pe care o are mai mult sau mai puțin, conștient sau nu, omul înglodat în tot felul de păcate. Această foame el vrea să o potolească cu neîndestulătoarele roșcove ale porcilor, adică cu felurimile forme ale patimilor. Refuzul de a i se da până și aceste roșcove, ne poate trimite cu gândul la batjocura dracilor și la contradicțiile sfâșietoare care apar în labirintul unei vieții care nu vrea să știe de învățămintele Bunului Dumnezeu. Tatăl însă îi

oferă fiului rătăcit o masă aleasă, adică bogăția harului din Sfintele Taine care aduc sufletului pacea mult căutată.

Îmi amintesc că am avut odată niște discuții cu mai mulți tineri care își puneau întrebarea de ce există oameni care, cu toate că sunt îndestulați din punct de vedere material, totuși ajung să se sinucidă?! Indiferent dacă este sau nu este vorba de niște necazuri sufletești foarte mari, totuși de ce se ajunge la acest gest mutilant și disperat al sinuciderii? În aproape toate cazurile, se ajunge aici din lipsă de sens a vieții! Din lipsa mângâierii harului. Din pervertirea grotească a gândirii. Sufletul s-a risipit, s-a dus într-o țară îndepărtată și, la un moment dat, a început să simtă cum alunecă tot mai mult într-o prăpastie. Cine se smerește, cine se întoarce spre pocăință, capătă din nou viață, capătă din nou sens. Cine se încăpățânează să rămână departe de Dumnezeul cel viu, poate ajunge, din păcate, chiar și la sinucidere.

Dumnezeu așteaptă să vadă un mic freamăt de pocăință în inima noastră și imediat El vine lângă noi

Ni se spune foarte frumos în parabola de astăzi că, după un anumit timp, fiul cel tânăr și-a venit în sine. Iată ce expresie frumoasă! Omul își vine în sine atunci când se îndreaptă din afara vieții lăuntrice către inima duhovnicească, acolo unde, începând cu Taina Botezului, se află Domnul nostru Iisus Hristos. Când omul își vine în sine, când se adună în sine, el se echilibrează lăuntric și începe tot mai mult să conștientizeze că este chip al lui Dumnezeu! Așadar, fiul cel risipitor și-a venit în sine și s-a întors la tatăl său, gândindu-se că argații de la curtea părintească se hrăneau mai bine decât el care ajunsese să pască porcii. Să știți că porcii sunt și simbolul păcatelor foarte mari; omul se tăvălește în mocirla păcatelor, precum porcul care se complace în noroi. Pe fiul risipitor l-a salvat acest sentiment că el are un tată care nu l-a uitat. Tot așa și noi, frați creștini, în cele mai negre încercări din viață, să nu uităm că avem un Tată ceresc care ne iubește.

Fiul cel tânăr se întoarce, tatăl îl vede de la depărtare și aleargă spre el. Foarte încurajatoare această imagine! Dacă Dumnezeu vede freamătul acesta al pocăinței din inima noastră, El imediat vine lângă noi. El ar vrea să vină oricum, însă noi nu-L primim. Tocmai fiindcă ne iubește, ne lasă liberi să alegem sau nu Adevărul. Dumnezeu așteaptă acest mic freamăt al pocăinței - care înseamnă deschiderea porții sufletului către Dumnezeu - și, îndată ce-l vede, trimite imediat harul Său în inima omului. Fiul nu apucă să-i spună tatălui tot ceea ce avea în gând. Îi mărturisește doar, foarte frumos: „Tată, am greșit la cer și înaintea ta și nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău” (Luca 15, 21). Vrea să mai adauge: „fă-mă ca pe unul din argații tăi”, dar nu mai apucă, pentru că tatăl îl îmbrățișează repede cu

bucurie, îi dă haină nouă, inel, încălțăminte, toate acestea fiind însemne care, la vremea aceea, în Orient, arătau prețuirea față de un om.

Tatăl i-a dat haina „cea dintâi” (Luca 15, 22). Care este haina cea dintâi? Este haina Botezului. Iar pocăința adevărată este al doilea Botez. Dăruirea hainei tocmai asta înseamnă: pocăința a adus, în sufletul fiului risipitor, reînnoirea botezului, ștergerea păcatelor.

Apoi, inelul era și semnul autorității. Inelul simbolizează și faptul că, cel care se pocăiește, care rămâne aproape de Tainele Bisericii, care se nevoiește pentru a se uni cu Dumnezeu, are autoritate asupra lucrării demonice, adică nu mai este păcălit atât de ușor de către diavoli.

De asemenea, încălțămintea era un însemn pentru oamenii liberi, sclavii nu aveau încălțări. Tatăl îi pregătește încălțările pentru calea ascultării și-l face din nou călător pe calea mântuirii și a libertății.

Pocăința îl repune pe om în starea de fiu al lui Dumnezeu, după har

Prin urmare, simbolistica acestei parabole ne conduce și spre ideea că omul care ajunge la adevărata pocăință, devine liber interior. Foarte importantă, această libertate interioară! După ea aleargă tot sufletul, dar unii nu știu unde să o caute, iar alții nu vor să o caute acolo unde ea există cu adevărat! Să observăm și faptul că Tatăl le-a zis apoi slugilor să aducă „vițelul cel îngrășat” (Luca 15, 23).

Unii Părinți spun că aici este vorba de un simbol care reprezintă de fapt invitație la Cina Domnului, la împărtășirea cu Trupul și Sângele Domnului. Să nu uităm că această cuminecare reprezintă cea mai profundă unire a omului cu Dumnezeu, săvârșită în duhul unei adevărate libertăți interioare a credinciosului. Casa tatălui din parabolă reprezintă Biserica, locul unde ne putem împărtăși cu Sfintele Taine. Deci, pentru omul aflat în starea de pocăință, Biserica i se relevă ca locul unei profunde întâlniri cu Dumnezeu, Tatăl nostru, al tuturor.

Când un creştin, într-un duh de umilință, își recunoaște greşelile și vrea să-și schimbe viața, el începe să simtă ceva din adierea harului aflător în Biserică, poate chiar începe să simtă cum îl inundă iubirea și libertatea întru Dumnezeul cel viu. Noi nu prea simțim lucrul acesta, fiindcă suntem prea orgolioși și avem cam mult formalism în credință.

De aceea Sfântul Ghenadie al Constantinopolului, într-o omilie la această parabolă, spunea că sunt unii creștini care au credința dreaptă, dar prin fapte se arată necredincioși. Dumnezeu ne cere însă tuturor nu numai credință după vorbe, ci și credință după fapte.

Pocăința îl repune pe om în starea de fiu al lui Dumnezeu, după har, așa cum este fiecare creștin imediat după momentul botezului. Fiul cel tânăr voia să ceară să fie doar un argat, dar tatăl său, văzându-i pocăința, îi redă toate însemnele de fiu. Și aici este foarte important să amintim ce ne învață Sfântul Teofilact al Bulgariei, în comentariul său la Sfânta Evanghelie după Luca. El spune că sunt trei categorii de oameni care se străduiesc să meargă pe calea mântuirii și, pentru fiecare categorie, sfântul prezintă drept temei câte un verset din psalmul 118.

- ⇒ *În prima categorie se află cei care săvârșesc lucrul cel bun ca niște robi, temându-se de Judecată, așa cum zice prorocul David: „Străpunge cu frica Ta trupul meu, că de judecățile Tale m-am temut” (Psalmi 118, 120).*
- ⇒ *Apoi, sunt cei care lucrează pe calea mântuirii ca niște argați, întrucât se sârguiesc să placă lui Dumnezeu pentru dobândirea bunătăților duhovnicești, după cum spune psalmistul: „Plecat-am inima mea ca să fac îndreptările Tale în veac, spre răsplătire” (Psalmi 118, 112).*
- ⇒ *În cea de a treia categorie sunt fiii care pentru dragostea cea către Dumnezeu, se străduiesc să împlinească toate poruncile Lui, precum tot profetul David mărturisește: „Că am iubit Legea Ta, Doamne, ea toată ziua cugetarea mea este” (Psalmi 118, 97).*

Prin urmare, pocăința arzătoare a fiului cel mic, îl aduce în categoria fiilor lui Dumnezeu, după har.

Apropiindu-mă de sfârșitul cuvântului, aș vrea să subliniez încă un aspect important, referitor la Taina Spovedaniei care știm că se numește și Taina Pocăinței. Să vedem cum trebuie făcută o spovedanie, plecând de la felul cum se raportează cei doi fii la tatăl lor.

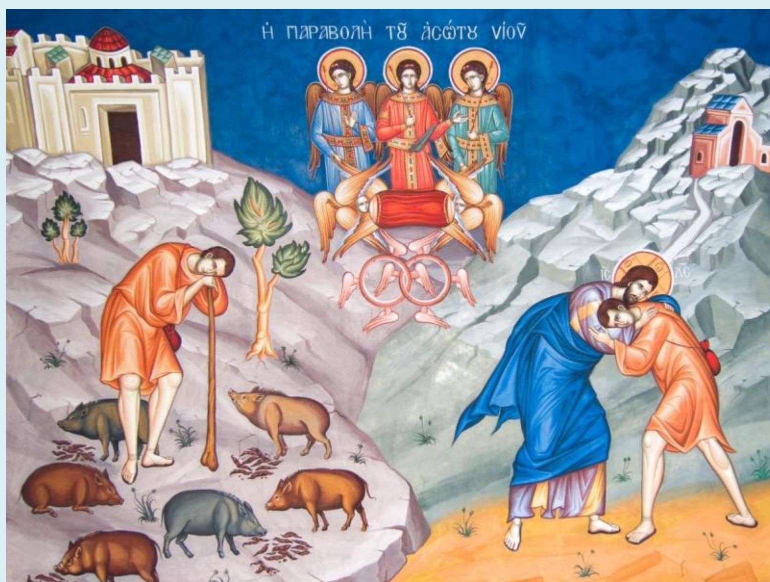
Fiul cel tânăr când ajunge în fața tatălui său, își recunoaște greșelile, are zdrobire de inimă și cere milă. Așa trebuie să venim și noi la spovedanie, frați creștini! Să venim cu acest duh de umilință.

Fiul cel mare este un exemplu al felului cum nu trebuie să fie făcută spovedania. El își relatează propriile izbânzi („de atâția ani îți slujesc și niciodată n-am călcat porunca ta”), începe să acuze („niciodată nu mi-ai dat un ied”) și descrie păcatele

altora („acest fiu al tău care ți-a mâncat averea cu desfrânatele”). Toate aceste trei atitudini sufletești, chiar dacă apar în afara Tainei Mărturisirii, dar mai ales dacă apar la penitent în cadrul spovedanie, duc la o împietrire, la o învârtoșare a inimii. Dacă, la Taina Pocăinței, noi enumerăm păcatele altora și începem să înșirăm faptele noastre bune, nu vom avea în urma acestei spovedanii formale, nici folos duhovnicesc, nici îndreptare a vieții.

Ca o concluzie și ca o sinteză la tot ceea ce am spus până acum, aș dori să vă citesc un mic pasaj din slujba Utreniei acestei duminici (slava de la Laude). Acest pasaj este o frumoasă rugăciune cu care ne putem identifica fiecare dintre noi: ***„Bunule Părinte, depărtatu-m-am de la Tine, dar nu mă părăsi, nici nu mă arăta netrebnic Împărăției Tale. Vrăjmașul cel cu totul viclean m-a dezbrăcat și mi-a luat bogăția. Darurile cele sufletești le-am risipit ca un desfrânat. Deci, sculându-mă și întorcându-mă către Tine, strig: Fă-mă ca pe unul din argații Tăi, Cel ce pentru mine Ți-ai întins pe Cruce prea curatele Tale mâini, ca să mă scoți de la fiara cea cumplită și cu haina cea dintâi să mă îmbraci, ca un singur mult-milostiv”.*** Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Înaltpreasfințitul Ioachim, arhiepiscop al Romanului și Bacăului - Pocăința profundă are darul de a renaște sufletul

(Cuvânt la Duminica a 34-a după Rusalii, a Întoarcerii Fiului risipitor)

Duminica Întoarcerii Fiului Risipitor, cea de a doua din perioada Triodului, dezvoltă temele pocăinței și iertării, deja abordate prin pericopa evanghelică a Vameșului și Fariseului, căci toate aceste duminici care premerg Postului mare sunt prezentate ca un timp de formare spirituală și iluminare, pentru a intra pregătiți în perioada Sfântului și marelui Post.

În duminica ce urmează vom auzi una dintre cele mai frumoase și mai cunoscute parabole ale lui Hristos - Parabola Fiului risipitor. Aceasta este cu siguranță una dintre cele mai emoționante, poate pentru că fiecare dintre noi ne recunoaștem în personajele ei.

Ceea ce nu realizăm întotdeauna este punctul central al acestei parabole. El este reprezentat de schimbarea spirituală a tânărului care părăsește casa părintească, își irosește averea într-o viață nestatornică și, înfrânt de foame, ajunge să invidieze până și pe porcii care mâncau roșcove, după care, decide să se întoarcă la tatăl său.

Desigur, cuvintele fiului risipitor: „Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu şi-i voi spune: Tată, am greşit la cer şi înaintea ta” (Luca 15, 18), merită o analiză mai atentă, fiind expresia emoționantă a pocăinței sale.

Salvarea sufletului începe prin asigurarea nevoilor primare

Întoarcerea fiului spre trecutul său este rezultatul înfometării. Când cade pradă foamei el ia decizia de a reveni în casa tatălui său cu scopul de a-și asigura subzistența, de a supraviețui. Acesta este, de altfel, comportamentul obișnuit al tuturor oamenilor. Salvarea sufletului începe prin asigurarea nevoilor sale primare. Nici chiar Iisus nu a ignorat acest aspect. De exemplu, după ce a înviat-o pe fiica lui Iair, El a poruncit să i se dea să mănânce (Luca 8, 41), iar atunci când a văzut mulțimile adunate să Îl asculte, I s-a făcut milă și le-a spus apostolilor: „…dați-le voi să mănânce!” (Matei 14, 16). Hrana este însăși viața pe care ne-a dăruit-o Dumnezeu și pe care nu încetează să ne-o asigure, El, Cel care, așa cum spune psalmistul, pe săraci îi va sătura cu pâine (Ps 131, 15).

Dar hrana nu este doar alimentul material care susține viața noastră trupească. Evreii au mâncat mană în deșert, spune Iisus, și totuși sunt morți (Ioan 6, 49). Această mană nu a făcut decât să prefigureze adevărata hrană, Cuvântul lui Dumnezeu, „ca să-ţi arate că nu numai cu pâine trăieşte omul, ci că omul trăieşte şi cu tot Cuvântul ce iese din gura Domnului.” (Deuteronomul 8, 3). Când fiul risipitor exclamă: „Voi muri de foame!”, nu pierde din vedere nici hrana materială, dar nici pe cea spirituală.

Dar, mai mult decât de pâine, fiului pierdut îi era foame de iubire, de iubirea dătătoare de viață, pe care o găsea lângă tatăl său, iubirea pe care i-a dedicat-o tatăl său. Dacă era în pericol să moară de inaniție, la fel de mare era pericolul de a muri de singurătate și de lipsa iubirii. Tatăl, prin simpla sa prezență, este sursă de viață și în același timp sursă de iubire. Fiul risipitor este incapabil să se salveze pe el însuși. Pentru el ruptura de tatăl - abia acum înțelege - înseamnă moarte trupească cu siguranță, dar, mai presus de aceasta, aneantizare a sufletului și spiritului.

Fiul risipitor se regăsește pe sine. Se regăsește în suferința foamei, motivul principal al revenirii sale, dar aceasta este profundă și integratoare. Din toata inima sa, fiul ia decizia de a se întoarce la tatăl, recunoaște amploarea greșelii și își o mărturisește cu smerenie. Iar tatăl îl iartă fără nicio reținere. Plin de fericire, tatăl îi redă fiului regăsit toate prerogativele vieții și iubirii.

Astfel trebuie să înțelegem mesajul suferințelor noastre. Dincolo de a se adăuga amărăciunilor și disperării din viața noastră, așa cum se întâmplă uneori, dincolo de a ne oferi un motiv pentru a-i puta reproșa ceva lui Dumnezeu, suferințele ne sunt date pentru a ne smulge din non-sensul obișnuit al vieții noastre, pentru a ne deschide ochii asupra absurdității mortale a unei existențe separate de Dumnezeu,

rupte de iubirea și de singura viață adevărată. Ele ne sunt date pentru că în afara lui Dumnezeu nu există decât eșec și moarte.

Pocăința, un strigăt de iubire

Ca şi tatăl fiului risipitor, Dumnezeu se află în aşteptarea pocăinţei noastre. Nu a unei umilinţe servile, ci a unui strigăt de iubire izvorât din toată inima noastră zdrobită, strigătul de iubire al unui om care se regăsește în postura de copil al lui Dumnezeu, care se vede în sfârșit liber sau care, mai curând, cere să fie eliberat de el însuși, de propria sa încăpățânare. Ne irosim viața în inutilitate și împrăștiere și Îl credem pe Dumnezeu absent, retras în cerul Său îndepărtat. Îndrăznim uneori să gândim că El este indiferent la soarta noastră, dar Dumnezeu este mereu prezent şi este mereu aproape de noi. El, Cel care hrănește păsările cerului, dăruiește tot ce este mai bun fiilor Săi, cu toată milostivirea Sa. Dumnezeu se preocupă mereu de fiecare dintre noi, în mod nevăzut, inefabil, fiindu-ne mereu aproape. Prezența Sa este sensibilă și evidentă pentru cei care o caută din toată inima.

În aşteptarea revenirii noastre, Dumnezeu precede deja pocăinţa noastră. Nu acceptă să ne vadă renunțând la noi înșine. Hristos bate la ușa inimii noastre pentru a ne chema la El, pentru a ne smulge morții și a ne reda viață în El Însuși.

Am văzut că tatăl fiului risipitor, din iubire, îi redă fiului său toate prerogativele dinainte de plecare. Îi redă haina inocenţei regăsite, căci iertarea tatălui şterge păcatul fiului. Îi dăruiește un inel, pecetea dragostei lui, semnul iubirii pe care fiul a ignorat-o, dar care acum îi este redată intactă. Îi dăruiește sandalele, care îl eliberează pentru veșnicie de apăsarea morții. Îi dăruiește viață, așa cum ne va dărui și nouă, celor care participăm la viața divină. Îi redă locul de fiu, așa cum vrea să ne facă pe toți fii ai Săi. Și noi avem șansa de a auzi cuvântul iertării, al vieții și al mântuirii: „acest fiu al meu mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat” (Luca 15, 24), cu condiția de a ne demasca propria noastră falsitate, începând cu idolatrizarea propriului eu, cu condiția ca, recuperându-ne inima, să o oferim în întregime iubirii arzătoare a Tatălui, avem și noi.

Patru taine care explică această istorisire

Descoperim concentrată în această Parabolă a Fiului risipitor toată spiritualitatea ortodoxă descrisă într-un fel foarte expresiv, spiritualitate care se bazează în mod esențial pe penitență, metanoia, renunțare la sine și adoptarea unei noi grile de valori, cea a lui Hristos, presupunând o veritabilă reclădire a personalității noastre după personalitatea lui Iisus.

Gândindu-mă la fiul risipitor, îmi amintesc cuvintele lui Iisus pe cruce: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?” (Matei 27, 46). Prin aceste cuvinte atât de omenești Iisus își arată apartenența la condiția umană, îl apără pe om, iar prin pogorârea Sa în lume, prin chenoză și cruce, El îl face pe om capabil să răspundă afirmativ la chemarea Sa mântuitoare. Acest răspuns este vocația fiecărui om de a deveni un ales al lui Dumnezeu. Dar acest „Da”, pe care fiul risipitor, ca orice om, este capabil să-l pronunțe și a cărui vocație o are, rămâne pentru noi o mare taină.

În fapt, parabola relatată în Evanghelia de astăzi este bazată pe patru taine care explică această istorisire a fiului risipitor.

Prima taină este plecarea fiului din casa părintească (prima părăsire a casei tatălui este cea din Rai, când Adam nu a mai ascultat de cuvântul Domnului). Este dorința de a cunoaște și de a se cunoaște, de a-și căuta identitatea rupându-se de viețuirea în odihna casei părintești și, de asemenea, efortul de a înțelege și experimenta rostul lumii coborând treptele umilirii și compromisului, pierzând în același timp curățirea lăuntrică. Dumnezeu își împarte bogățiile Sale, dăruiește daruri fără număr fiilor Săi, dintre acestea cel mai mare fiind libertatea. Dar această libertate este cel mai mare obstacol al omului, căci el nu știe să o utilizeze. În libertate noi alegem mereu eul nostru egoist. Libertatea se transformă în sclavie și omul pierde astfel cel mai mare dintre daruri.

A doua taină este cea a eșecului. Când totul părea a fi terminat, când toată opera omului se prăbușea, a apărut o soluție, căci eșecul nu are doar o parte negativă, ci mereu presupune o nouă oportunitate. Fiul risipitor se întoarce către sine însuși, realizează, prin comparație, că decizia de a părăsi casa părintească a fost greșită, că a pierdut tot ce a avut și că este în pericolul de a se pierde și pe sine însuși, de a-și pierde identitatea. Ajunsese într-o stare inferioară chiar celei a robilor din casa tatălui său. Când și-a dat seama ce a făcut și-a recunoscut greșeala, s-a smerit și a decis:"mă voi întoarce în casa tatălui meu".

Aceasta este cea de a treia taină - cea a întoarcerii fiului. Este o taină pentru că acest demers nu îi aparține în totalitate omului. Amintirea bucuriei și împlinirii din casa părintească îl face pe fiu să gândească nostalgic la îndestularea din timpul în care viețuia lipsit de griji, iar acest gând este salvator, pentru că îi oferă posibilitatea de a reanaliza starea decăzută în care se află și îl determină să-și dorească să revină la starea cea dintâi. Gândul la demnitatea pierdută îl face să renască și să regrete toate faptele săvârșite, să conștientizeze starea deplorabilă în care a ajuns încrezându-se în propria voință și putere.

Pornește spre casa părintească purtând cu sine rușinea eșecului, regretul faptelor, umilința, distanța și judecata, dar și speranța iertării. Calea este lungă și povara este grea, dar nu este singur, ci împreună cu părintele său care de altfel, nu l-a părăsit nici o clipă în tot timpul cât și-a risipit viața. Bunul Păstor este cel care nu doar așteaptă întoarcerea oii rătăcite, ci pleacă în căutarea ei, o găsește, o poartă pe umerii Săi și se bucură pentru ea mai mult decât pentru cele din staul. Așadar, această taină a întoarcerii fiului este împlinită din punctul său de vedere de Părintele blând și iubitor care simte pocăința curată a fiului înstrăinat și vine în întâmpinarea sa.

A patra taină este întâlnirea cu părintele său și reintegrarea în starea cea dintâi. Forța iubirii paterne și regretul profund al fiului pentru viața risipită în plăceri, se contopesc într-o îmbrățișare a comuniunii regăsite, a iubirii milostive și iertătoare a lui Dumnezeu, care îl așază în demnitatea de fiu și de moștenitor al iubirii nețărmurite a părintelui său. Pocăința profundă are darul de a renaște sufletul scăldat în lacrimi și de a reînnoda misterul comuniunii de iubire între Dumnezeu și păcătos. Reașezarea fiului regăsit în demnitatea pierdută arată iertarea nemărginită a lui Dumnezeu, care așteaptă permanent întoarcerea omului și bucuria părintească la vederea familiei reîntregite.

Cele patru taine nu sunt altceva decât calea dezrădăcinării și reintegrării omului în relația sa cu Dumnezeu, reprezintă calea nevoințelor prin care fiecare dintre noi trece de-a lungul vieții, rătăcind și regăsind sensul reîntâlnirii cu Dumnezeu. Sunt icoana vieții omului și a umanității care mai înainte de a simți darul comuniunii cu Dumnezeu recurge la căutări eșuate ce îi arată limitele viețuirii secularizate, decepțiile și neîmplinirile.

Pilda Fiului Risipitor este parabola permanentei reîntoarceri a omului din propriile sale căutări și, totodată, exemplul cel mai evident al adevărului că, de cele mai multe ori, taina vieții, pe care o căutăm risipind resursele cele mai mari de care dispunem, răscolind teorii, precepte, culturi și civilizații, se află în proximitatea noastră.

Sursa: eprb.ro

Arhimandritul Andrei Coroian - Meditaţie zguduitoare la pilda Fiului risipitor - Chemarea braţelor părinteşti ale Celui răstignit şi chinuit de păcatele noastre…

La începutul perioadei liturgice a Triodului, în a doua duminică premergătoare sfântului şi marelui post, pericopa evanghelică ne aminteşte mult cunoscuta pildă a fiului risipitor sau a Tatălui iubitor, cum i s-ar mai putea spune (Luca 15, 11-32).

Celebrul tablou, capodoperă a Sfintei Scripturi, zugrăvit de însuşi dumnezeiescul Învăţător Iisus Hristos, se prezintă în două planuri suprapuse, într-un prim plan cele trei mari categorii de oameni existente pe pământ, iar cel de al doilea icoana relaţiei filiale a omului cu Dumnezeu.

Prima categorie este cea a Tatălui - în Evanghelie Dumnezeu – care prezintă omul desăvârşit, îndumnezeit (care poate sunt cei mai puţini). Omul bogat în nesfârşită iubire dumnezeiască, în speranţă, în încredere, în răbdare, în smerenie, în cunoştinţă şi înţelepciune, în putere şi slavă, stăpân pe sine şi pe bogăţiile sale, adunate cu multă trudă, în mulţi ani, de sine însuşi şi de multe generaţii (la Dumnezeu înseamnă nesfârşita şi veşnica Sa, bogăţie de daruri), care trăieşte în tihnă, în pace, dreptate şi armonie, cu toată casa şi averea sa.

El ca un înţelept vorbeşte doar atunci când trebuie şi cât trebuie, după cum vorbesc cei desăvârşiţi, stăpânind cu înţelepciune, adică în iubire şi respect, peste fiii şi

slugile sale. El doreşte doar binele, se bucură de bine, provoacă şi urmăreşte binele, dar niciodată nu-l impune şi celor din jurul său. El dă dovadă de iubire, de îndelungă răbdare şi mai ales de totală iertare.

Când fiul risipitor se va întoarce, el îl va primi cu nesfârşită iubire, după ce l-a aşteptat cu mult dor. Îl iartă, îl repune în calitatea de fiu, porunceşte „să se facă ospăţ”, „să ne bucurăm şi să ne veselim”. La ospăţul acesta al dragostei şi al bucuriei nesfârşite, cu multă blândeţe îl va îndemna şi pe fiul cel mai mare, care poate, se va lăsa totuşi convins. Cei doi fii ai săi, chemaţi să-i fie moştenitori şi părtaşi bogăţiilor sale sunt două mari categorii de oameni, drepţi şi păcătoşi, dintre care unii sunt conştienţi de păcatul şi căderea lor, iar alţii nu.

A doua categorie reprezentată prin fiul cel mai tânăr, este categoria de oameni reci, necredincioşi, total păcătoşi, care cred că viaţa, fericirea, sunt imposibile fără o libertate absolută, autodeterministă şi ca atare pierzătoare. Care luând partea din bogăţia părintească (de la Dumnezeu), adică darurile şi calităţile native, le pun în slujba cultului egoismului exaltat, exacerbat, mereu însetat şi niciodată satisfăcut de plăceri şi de patimi josnice, risipind cu nesăbuinţă darurile şi puterile sufleteşti şi trupeşti primite.

Când ele se sfârşesc, când iluzia visului îmbătător încetează, fiinţa lor este cuprinsă de amărăciune, de slăbiciune şi disperare. Aşa cum Domnul stă în capul scării, aşteptând pe nevoitorii Săi să le dea mâna Sa, să-i ajute să facă ultimul pas şi să intre în nesfârşita bucurie şi fericire a iubirii Sale, tot aşa şi la capătul cărării pierzării, pe omul disperat şi desfigurat de păcat, îl întâmpină „străinul”, locuitorul ţării celei îndepărtate, satana. Acesta, în tirania lui îi încredinţează paşterea porcilor, adică a patimilor şi duhurilor sale rele. Dar în foamea lui spirituală, omul niciodată nu se va putea hrăni şi sătura cu răutatea, adică cu hrana porcilor sau a dracilor.

Atunci fiul, păcătosul, care a fost total rece faţă de iubirea şi bunătatea tatălui, se trezeşte. Bunătatea, iubirea, rugăciunea şi dorul părintelui, care l-au însoţit ca un înger păzitor, îi apar acum ca o lumină salvatoare, ca o putere de viaţă dătătoare care îl învie şi îl încurajează. Cu conştiinţa adâncă a greşelii şi a păcatului, dar cu nesfârşită nădejde şi încredere în bunătatea părintelui celui atotputernic şi veşnic bogat, el porneşte pe drumul reîntoarcerii. A greşit, a rănit iubirea Tatălui, a dispreţuit bunătatea lui, a alergat cât putea mai departe, de ochii lui şi de braţele iubirii părinteşti. A risipit totul şi acum e în zdrenţe, ca un cerşetor dispreţuit şi ca un bolnav, cu trupul plin de vânătăi. Dar totuşi îndrăzneşte! Vine spre casa părintească, (spre Tatăl ceresc) cu sufletul aprins de dor. Dorul îi dă aripi şi zboară,

dar acum el cunoaşte umilinţa, smerenia şi recunoştinţa, sentimente străine lui altădată.

A fi un argat, oricât de neînsemnat, acolo unde domneşte pacea, liniştea şi siguranţa, unde poate vedea faţa tatălui iubit şi simţi prezenţa sa, îi este îndeajuns. Pornit pe cale, ajunge la poarta casei şi tatăl îl întâmpină şi-l primeşte, sărutându-l şi îmbrăţişându-l cu lacrimi de iubire şi de dor. Aşadar, nădejdea lui nu s-a înşelat, Tatăl îl va copleşi cu bunătatea şi darurile sale, redându-i calitatea şi demnitatea de fiu, prin haină şi inel iar printr-un ospăţ al deplinei bucurii şi veselii ştergându-i din suflet toate amarele amintiri. De acum, cu iubire recunoscătoare, va rămâne pe veci în casa tatălui.

A treia categorie este cea a fiului mai mare. A păcătoşilor care trăiesc în păcate fără să fie conştienţi de aceasta. Formal, îndeplinesc toate poruncile, dar sub imperativul datoriei civice, fără a privi, faţa iubitoare şi luminoasă a Tatălui. Cu cât le împlinesc mai desăvârşit, cu atât sunt mai nemulţumiţi. O nemulţumire care creşte şi îl face pe om tot mai nefericit. Ei critică, urăsc, dispreţuiesc pe toţi.

Asemeni fiului mai mare care îl dispreţuieşte pe tatăl ca pe un neînţelept, de două ori prostit şi înşelat de fiul mezin, iar pe fratele său cel mai mic îl dispreţuieşte ca pe un risipitor, distrugător de avere, desfrânat şi parazit, pe deasupra. Sărbătoarea pascală, a întoarcerii şi reprimirii fiului rătăcit, el nu o poate concepe. Pe toţi câţi participă la ospăţ îi găseşte vinovaţi, iar el „nu vrea să intre”. Mânia şi invidia îl ţin departe de ospăţul bucuriei, al dragostei şi al comuniunii, dar duhovniceşte vorbind şi de al Euharistiei şi al Raiului. Respinge chemarea Tatălui şi îndemnul lui Hristos „veniţi la Mine toţi”.

Tatăl cu multă blândeţe insistă ca el să intre, să se bucure şi el împreună cu toate slugile (îngerii adică), de reînvierea şi reîntoarcerea fiului rătăcitor. Tatăl nu i-a dat un ied să se veselească cu prietenii săi, adică o frântură din bogăţia sa, dar îi dă totul: „toate ale mele ale tale sunt”. Aşadar, se cuvine ca şi el, ca un stăpân a toată casa şi bogăţia, împreună cu tatăl, să se bucure şi să se veselească de revenirea fratelui său…

Din categoria fratelui mai mare nu ştim câţi vor intra la ospăţ. Tatăl insistă, îi cheamă, dar în virtutea libertăţii se poate răspunde pozitiv sau negativ, se poate şi refuza. Evanghelia nu precizează, ceea ce denotă că timpul este dat, ca aşteptare din partea Tatălui (Dumnezeu) şi ca venire întru sine, din partea omului, a fiului mai mare şi a tuturor celor asemeni lui.

Prezentând pe scurt aceste trei categorii, revenim la al doilea plan, cel al reîntoarcerii omului la Dumnezeu.

Dumnezeu (Tatăl din evanghelie) l-a făurit pe om din ţărână dându-i duh din Duhul Său (sufletul) şi prin aceasta, înfiindu-l. Bunătatea şi dragostea Sa faţă de fiul adoptiv-omul sunt admirabile. Îndelunga Sa răbdare, iertarea nesfârşită, reînfierea, bucuria şi veselia ospăţului, toate se întrupează în Hristos. El, Părintele veacului ce va să fie, în care a locuit trupeşte, toată puterea, lumina, dreptatea, adevărul şi iubirea dumnezeirii, adică a Sfintei Treimi, este Cel care aşteaptă pe fiii cei pierduţi ai acestei lumi să se reîntoarcă la Sine. Pe cei care în locul credinţei şi iubirii Lui, a darurilor primite în casa Lui – Biserica, preferă încrederea în sine, iubirea plăcerilor, a banilor, deşarta trufie omenească, care vrea să creeze un Rai fără Dumnezeu. Îndepărtaţi de casa părintească – Biserica, ei toţi vor cunoaşte sărăcia spirituală, durerea şi disperarea, nemulţumirea mereu crescândă, mânia, invidia şi ura, izolarea într-o veşnică şi plină de chin, nefericire.

Chemarea braţelor părinteşti şi a inimii pline de iubire şi de dor a lui Hristos este acum mai puternică ca niciodată. Suferinţele (crizele) prin care trece ţara şi omenirea, nu sunt decât rezultatul dorinţei şi cerinţei oamenilor de a trăi în deplină libertate autodeterministă. De a folosi tot talantul şi darul primit de la Dumnezeu în propria lor slujbă. De a renunţa la cultura, arta, literatura şi trăirea creştină în favoarea „evoluţiei", „modernismului"şi „progresului". Punându-şi geniul în slujba „culturii păcatului" şi toată bogăţia minţii şi a inimii lor, în slujba „străinului" satan, care, îndată ajunşi la sărăcie îi tiranizează. Asemeni şi acea parte dintre oameni, care a slujit formal binelui şi lui Dumnezeu, este pândită de aceeaşi nefericire, dar lăuntrică.

Dinlăuntru sau din afară, mai mult sau mai puţin, loviţi de suferinţe şi dureri sau încă zăcând cu indiferenţă în patimi şi păcate, suntem chemaţi cu toţii, în braţele iubirii părinteşti. Braţele deschise, ale lui Hristos cel bătut, chinuit, batjocorit şi răstignit pe cruce pentru păcatele noastre, înconjurat tainic de lumina învierii, ne cheamă spre îmbrăţişare şi spre propria noastră înviere. Toţi nefericiţii oameni, care sărăciţi sufleteşte, „sunt abia vii", sunt chemaţi la iubirea Lui a tot eliberatoare, care învie, tămăduieşte, bucură, îmbogăţeşte şi înveseleşte, prin îmbrăţişarea Sa.

Împreună cu Fiul, cu Tatăl şi cu Duhul, cu slugile Sale care sunt soborul sfinţilor şi al îngerilor, să petrecem viaţa, care ne-a mai rămas, în casa părintească, în sfânta Sa Biserică. Ea este mama duhovnicească a întregii lumi, unde suntem ocrotiţi de Împărăteasa cerească, Maica Domnului nostru şi pururea Fecioara Maria. Aici toţi

putem fi îndestulaţi de pâine, de iubire, de adevăr şi de toate cele necesare vieţii sufletului şi a trupului, trăind o viaţă de muncă cinstită, evlavie şi rugăciune. Câtă mulţumire şi recunoştinţă, nu-I datorăm noi lui Hristos-Dumnezeu, pentru viaţa Sa trăită pe pământ, dată nouă să o trăim, pentru tot harul şi ajutorul Său şi pentru pilda aceasta mântuitoare? Până la sfârşitul veacurilor, îi datorăm doar slavă, mulţumire, cinste şi închinare, Lui şi Tatălui şi Duhului Sfânt. Amin.

Arhim. Andrei Coroian (Deva)

PS Sebastian - Predică la Duminica Fiului risipitor - Două drame, una mai cutremurătoare decât alta

Dreptmăritori creştini, Evanghelia de astăzi este un text plin de învăţături. O evanghelie care pune pe predicatorul aflat la amvon într-o mare dilemă, neştiind la ce să se refere mai întâi: la răbdare, iertare şi bucuria tatălui că i s-a întors fiul cel rătăcit, sau la pocăinţa acestuia din urmă? Unii predicatori fac exegeză, explicând fiecare cuvânt, arătând ce înseamnă fiecare fapt sau fiecare dintre atitudinile prezente în evanghelie: ***a tatălui, care nu este altcineva decât Dumnezeu, a fiului risipitor, care suntem noi, cei care uneori în viaţa aceasta „cădem", şi a fiului mai mare care, deşi n-a călcat niciodată cuvântul părintelui său, rămâne totuşi undeva „în afara bucuriei".***

Ei bine, în ceea ce mă priveşte, dorind să tălmăcesc frumuseţea şi înălţimea duhovnicească a acestei pericope evanghelice, am ales să mă refer la cei doi fii: unul mai tânăr, dar care pleacă şi se pierde în desfânare, şi altul mai mare, ascultător faţă de tatăl său, dar cu o ascultare „neroditoare". Unul tânăr şi fără de minte, dar care la un moment dat, „regăsindu-se", , vine şi, pocăindu-se, devine modelul evangheliei de astăzi, pe când celălalt, deşi niciodată nu şi-a supărat tatăl, raămâne până la urmă personajul nefast şi negativ.

Iubiţi credincioşi, Evanghelia de astăzi ne prezintă doi oameni: unul care, în prima parte a pericopei evanghelice este păcătos, dar care apoi se reabilitează, iar altul „drept", dar care, în pofida „dreptăţii" lui, rămâne afară de Împărăţie, pentru că ospăţul şi bucuria pe care tatăl a găsit de cuviinţă să le pregătească fiului pocăit înseamnă Impărăţia Cerurilor. ***Cum se face, deci, că fiul desfânat şi păcătos***

ajunge în Împărăţia lui Dumnezeu, iar celălalt, care totdeauna şi-a ascultat părintele, rămâne „afară"? Ce se întâmplă oare în evanghelia de astăzi? Cum de are loc această răsturnare a valorilor, şi fiul risipitor, ce-l care îşi supără tatăl cerându-i de la obraz moştenirea pentru a o cheltui cu desfânatele, devine până la urmă personajul pozitiv – personajul ,,simpatic", dacă-mi este îngăduit să mă exprim astfel – iar fiul cel ,,drept", care ,,totdeauna a slujit" şi niciodată nu a călcat porunca tatălui său, ajunge dintr-o dată personajul negativ şi ,,antipatic"? ***Ce face, aşadar, pe fiul desfrânat ca să „merite" Împărăţia lui Dumnezeu şi ce face pe fiul ascultător ca, până la urmă, să rămână ,,afară"?***

Ei bine, fiul cel desfrânat ,,îşi vine în sine". ***Îşi vine în fire şi îşi dă seama că a greşit; realizează că a ajuns un netrebnic şi înţelege să se întoarcă numaidecât la tatăl său, şi nu oricum, nu povestindu-i şi bravând cu „isprăvile" sale, ci zicându-i:,,Tată, am greşit la cer şi înaintea ta şi nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argaţii tăi***". Aşa a plănuit să meargă şi să-şi ceară iertare, cu smerenie şi pocăinţă, nu pretinzând să fie repus în drepturile pe care le-a pierdut; gata să facă muncă de slugă, numai să fie reprimit în,,casă".Această pocăinţă şi smerenie văzându-le tatăl, care nu a încetat să-l aştepte încă din clipa în care a plecat, l-a iertat pe dată şi l-a primit cu bucurie, dăruindu-i înapoi tot ce pierduse, şi aceasta din dragoste şi de bucurie că ,,***acest fiu al său mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat***".

Ce se întâmplă cu fratele mai mare? El nu a exagerat nici o clipă când a spus tatălui său:,,***Iată, de atâţia ani îţi slujesc şi niciodată nu ţi-am călcat porunca***".Adevărat grăia. Şi cu toate acestea, el este personajul negativ din evanghelia de astăzi. ***Unde greşeşte acest „drept" care nu şi-a supărat niciodată părintele?*** Greşeşte prin neputinţa de a se bucura împreună cu tatăl său şi, mai ales, cu fratele lui care, pierdut fiind s-a mântuit. În loc să se bucure, acesta ,,***s-a mâniat***", zice evanghelia, şi a rămas afară. S-au dus care mai de care căutând să-l convingă să treacă peste ce, dragii mei?…Peste invidie? Peste răutate? Peste împietrire? Peste prostie? Acestea sunt care nu ne lasă să ne bucurăm de binele celuilalt! Acestea sunt care ne fac să ne întristăm când aproapelui nostru îi merge bine; să fim invidioşi, trişti şi supăraţi când, de fapt, suntem chemaţi să ne bucurăm şi să ne veselim împreună la ,,ospăţul" cel dumnezeiesc!…

Vă întreb: ***Ce ne împiedică astăzi aici, în casa Părintelui nostru două ceasuri, rugându-ne lui Dumnezeu pentru slăbiciunile şi păcatele noastre de fiecare zi? Ce ne împiedică să ne bucurăm aceste două ore împreună cu Dumnezeu? Ce ne ţine acasă, pe drumuri, prin parcuri, sau nu ştiu eu pe unde, numai să nu petrecem aici împreună cu Tatăl ceresc care, iată, răsplăteşte pocăinţa cu***

„ospăţ” şi bucurie veşnică? Ce ne împiedică să ne petrecem viaţa întreagă în frica lui Dumnezeu, în comuniune cu El şi cu fratele sau aproapele nostru?

Unde greşeşte, aşadar, fratele „mânios” al fiului risipitor? Astăzi, poate pentru întâia oară, el îi vorbeşte tatălui său cu reproş:„***Mie niciodată nu mi-ai dat măcar un ied ca să mă veselesc cu prietenii mei!***” Tot astăzi, se face şi judecător dispreţuitor al fratelui său:„***dar când a venit acest fiu al tău, care ţi-a mâncat averea cu desfânatele, pentru el ai înjunghiat viţelul cel îngăşat!***” Iată, aşadar: îl condamnă pe tatăl său pentru modul în care l-a primit pe fiul cel pierdut, răbufneşte şi, dintr-o dată, nu mai este nici fiu ascultător, nici frate bun celui „căzut”. Mai mult decât atât, evanghelia ne lasă să înţelegem că, în cele din urmă, acesta a rămas supărat „afară” – în afară de Impărăţia lui Dumnezeu.

Iată de ce am spus că evanghelia de astăzi nu ne prezintă doar o dramă – pe cea a fiului risipitor – ci două, pentru că, discret, în spatele dramei celui căzut, se consumă si o a doua dramă, mult mai cutremurătoare, cea a fratelui mai mare, finalizată absolut nefericit. ***Dacă fiul mai mic trăieşte drama „izolării în afara comuniunii” cu Dumnezeu, celălalt trece prin drama izolării „în interiorul comuniunii”, ceea ce mi se pare şi mai înfricoşător! Grea este singurătatea „ de unul singur”, dar, şi mai grea – ne arată această pericopă evanghelică – este singurătatea „în doi” sau „în interiorul comuniunii”!***

La aceste două atitudini am vrut să meditām astăzi! Să ne aducem aminte de cuvântul Evangheliei care spune că „***vameşii şi desfrânatele merg înaintea noastră în împărăţia lui Dumnezeu***” (Mt.21, 31), iar noi, cei cărora ni se pare că suntem drepţi şi că niciodată nu am călcat cuvântul Părintelui Dumnezeu, fiind fiul ascultător – şi nu cel risipitor, care şi-a cheltuit „zestrea” sa sufletească şi trupească în nenumărate păcate – rămânem în mod paradoxal „afară”. Iată, aşadar, pericolul care ne pândeşte pe noi cei care, poate, la prima citire a evangheliei de astăzi ne-am identificat cu fiul cel ascultător. Atenţie însă! Mântuitorul Hristos vrea să ne spună: nu cumva, în pofida dreptăţii noastre, în ciuda faptelor noastre „extraordinare” pe care pretindem de multe ori, exagerând cu subiectivism, că le-am săvârşit, să avem aceiaşi surpriză şi să rămânem totuşi „afară de Împărăţie”.

Fiul desfrânat ne devine până la urmă simpatic, nu pentru că a desfrânat şi şi-a cheltuit averea în dezmierdări, ci pentru că a cunoscut într-un final „taina pocăinţei”. ***A aflat secretul reabilitării, şi-a venit în fire sau în „sine”, cum zice evanghelia, s-a regăsit pe sine şi a reuşit să se schimbe.*** A putut să se ridice din mocirla păcatului, s-a putut smeri, a aflat puterea necesară să vină înaintea tatălui său să-şi recunoască greşeala şi să ceară nu ceea ce avusese, ci starea de slugă.

Evanghelia de astăzi, gândesc eu, ne face atenţi pe noi, cei care ,,tocim pragul" bisericii zi de zi ori duminică de dumincă, nu cumva să cădem în păcatul fratelui celui mare: în acea ascultare formală, lipsită de recunoştinţă faţă de Părintele, dar şi de dragoste şi preţuire pentru fratele nostru, mai cu seamă atunci când acesta se pocăieşte. Să luăm aminte la acest ,,soi de dreptate" lipsită de bunătate, o dreptate stearpă şi împietrită, care a făcut din fratele mai mare, un fel de,, pom neroditor" ce se arată frumos la înfăţişare şi având coroana bogată şi verde, dar sălbatic totuşi, mânios şi neputincios în faţa iubirii de frate şi chiar a iubirii de părinte, şi pentru care a rămas trist şi nerecunoscător,,afară"!…

Mesajul evanghelic de astăzi, aşadar, acesta este: dacă suntem cumva sau vom ajunge vreodată, în anumite clipe ale vieţii noastre, fiul cel pierdut, să ne aducem aminte că Dumnezeu ne aşteaptă şi este gata să ne repună neîntârziat şi fără reproş în aceiaşi stare din care am căzut, numai să arătăm şi aceiaşi conştiinţă, smerenie şi pornire de a ne schimba, pe care le-a arătat fiul risipitor. Dacă, însă, suntem fiul care nu a căzut, gata să-I spunem lui Dumnezeu:,,Iată de atâţia ani Îţi slujesc şi niciodată nu Ţi-am călcat porunca…"atenţie că în această ,,dreptate" a noastră trebuie să picurăm şi un strop de iubire, pentru ca ea să nu fie o dreptate mândră şi împietrită, lipsită de compasiune faţă de cel căzut şi plină de dispreţ sau judecată crudă faţă de el.

Prin urmare, evanghelia de astăzi ne cheamă să ne pocăim dacă am căzut, iar dacă nu, să avem grijă, nu cumva să cădem tocmai prin faptul că ni se pare că ,,stăm". Ne îndeamnă să învăţăm să ne bucurăm când vedem,, binele" în jurul nostru, nu să ne înceţoşăm mintea cu invidie şi răutate ori privind cu gând viclean la bucuriile celorlalţi, bine ştiind că Dumnezeu are aceiaşi dragoste mare pentru toţi şi că se bucură de fiecare dintre noi dacă vom şti să-I preţuim chemarea.

Făcând aşa, dragii mei, vom ajunge şi noi să petrecem la ,,ospăţul" Stăpânului Dumnezeu, fie de pe poziţia de iertaţi şi reabilitaţi, fie ca fii ascultători, bucurându-ne împreună cu El în vecii vecilor, Amin.

IPS Benedict - Concluzie, sau cum copiii devin părinți

Socotesc că există două finaluri care se desfășoară în paralel sau chiar se suprapun în parabola fiului risipitor.

Cel dintâi, mai evident și mai specific, se derulează la nivel de fapte și atitudini posibile. Este vorba de șansa fiului cel mare, resentimentar și dezamăgit, de a intra la masa familiei și, mai ales, în bucuria t(T)atălui, pentru fiul cel mic, risipitor și pribeag, întors de acum acasă. Din această perspectivă, finalul este deschis, fără să ofere informații clare despre decizia lui finală.

Însă, cel de-al doilea are un caracter mai general, descoperit de întreaga narațiune de la un capăt la altul și cu valoare de sinteză. Și acesta se vădește în caracterul lui final, tainic, ascuns, revelator al lui Dumnezeu. Este vorba de chemarea lui Dumnezeu-Tatăl de a ne asemăna Lui, de a intra în „rânduiala" Lui, de a deveni părinți, tată și mamă - „Fiți milostivi, precum Tatăl vostru cel din ceruri milostiv este" (Luca 6, 36), „iubiți, precum Tatăl vostru iubește".

Mereu se insistă în tâlcuirea acestei parabole pe unul sau altul dintre cei doi fii, cu itinerariile lor, identificându-ne cu fiul cel mic, în pribegia și în tovărășia lui lascivă cu lumea, sau cu cel mare, în furia lui funcționărească și resentimentul sedentarismului autoimpus, lăsând sub tăcere chipul părintelui. De fapt, centrul parabolei îl ocupă fără dubii t(T)atăl. El este cel care, cu adevărat, risipește. Dragoste, generozitate, milostivire, îmbrățișare, și cu unul și cu celălalt dintre fii. Nu reproșează, nu se plânge, nu judecă, nu se supără, nu pedepsește. Chipul său poate „scandaliza" pe cititor. Parcă e prea mult, nerealist de exagerat. Însă el face acest lucru cu naturalețe, de vreme ce așa este el. Nu se sforțează, nu se fățăr-

nicește, nu se contrazice. Părintele este cel ce dăruiește permanent și primește la sine, fără rezerve, pe cel care se bucură de ale lui și dorește să ospăteze în casa lui.

La o lectură în cheie personală a acestei povestiri, de regulă, după ce ne identificăm cu unul sau altul dintre cei doi fii, ne dorim și o detașare, în sensul de a alege un drum mai bun, acela de a deveni copii cuminți. Iubim lumea, dar încercăm să nu ne atașăm de ea cu patimă, dar iubim și casa, și ne străduim să ne bucurăm de căminul familial în libertate. Ne simțim primiți, ne odihnim în brațele p(P)ărintelui și ne pornim pe o cale mai bună. Însă, suntem chemați să accedem la următoarea etapă, ultima, de fapt.

Dacă ne simțim primiți, să învățăm să primim, dacă primim iertarea, să iertăm și noi, dacă suntem îmbrățișați, să îmbrățișăm, dacă ne simțim iubiți, să iubim la rându-ne. Aici se schimbă rolurile. Scopul este tocmai acesta, să ne asemănăm t(T)atălui până într-atât încât noi înșine să devenim tați. Fiul face ceea ce vede la tatăl său, după modelul Fiului, care lucrează cele ale Tatălui: „Fiul nu poate să facă nimic de la Sine, dacă nu va vedea pe Tatăl făcând; căci cele ce face Acela, acestea le face şi Fiul întocmai” (Ioan 5, 19).

Într-o lume în care dependența este atât de răspândită, este foarte dificil să proclamăm acest adevăr evanghelic - fiii lui Dumnezeu sunt chemați ei înșiși să devină părinți, după chipul Părintelui cel Unul. Societatea de astăzi se vede că, într-un fel, blochează acest parcurs la nivelul vieții sociale, creând dependențe. Imaginea copilului dependent este foarte prezentă și se acceptă tacit, într-o lume care proclamă și propagă o fericire individuală, autosuficientă și comodă. Procesul de maturizare emoțională este lent sau oricum nu deodată cu cel fiziologic. Tocmai de aceea suntem martorii multor deficiențe la nivel de dezvoltare personală și asumare responsabilă. Se prelungeşte la nesfârșit perioada copilăriei sau, mai exact, a dependenței copilului față de părintele său.

Și acest lucru se întâmplă, mai întâi, din pricina părinților, care, deși bine intenționați, își creează un proiect de fericire personală, în care includ un itinerariu construit de ei copilului/ copiilor lor, în propria lor variantă, amânând nejustificat momentul părăsirii casei de către aceștia și implicându-se neiertat de mult în deciziile lor, mai mici sau mai mari. Dar și copiii, ulterior, bucurând-se de un confort oferit de-a gata din partea părinților, dar și incapabili de decizii serioase, care să stea la baza arhitecturii propriei lor vieți, în variantă personală, se mulțumesc cu această stare și se feresc de transformări radicale și responsabile. Și schimbul între generații întârzie să se mai întâmple sau se realizează în forme deficitare.

Și unii și alții, și părinții și copiii, din nefericire, în această situație, privesc și trăiesc cu imaturitate viața, în parcursul ei firesc. Orice copil, fie el și impecabil, dacă nu devine, într-o formă specifică, părinte la un moment dat, se blochează la o vârstă, împiedicând procesul dezvoltării firești.

Similar se întâmplă și în plan spiritual. Suntem chemați să devenim fii buni, adevărați, însă etapa următoare este să devenim părinți buni. Părintele exprimă forma maximă a dragostei în această lume (Ioan 3, 16). Acesta iubește cu bucurie, dar, mai ales, cu cruce. De fapt, itinerariul său înseamnă o succesiune de „suferințe evidente” mai întâi, urmate de „bucurii ascunse” [3]. Cei care le văd doar pe primele, se tem să pornească pe acest drum, privându-se, ulterior, din nefericire, de resursa de iubire și de bucurie care se ascunde în spatele crucii.

Identificând structural calitățile t(T)atălui din parabolă, putem afirma că acesta este, în mod evident, bucuros și mărinimos - oferă și se oferă gratuit, necondiționat, egal și neschimbat fiilor săi.

În al doilea rând, milostivirea lui se manifestă asumând crucea, deodată și împreună cu cei doi fii ai săi. Cu cel mic, trăind durerea generată de rănile adânci pe care i le-a lăsat lumea, cu voluptățile și lascivitățile ei, atât în trup, cât și la suflet, dar și învățându-l iertarea, ca tratament curativ pentru acestea. Iar cu cel mare, pătrunzând adânc în mâhnirea pe care i-o aducea neîmplinirea unei vieți de tip funcționăresc. Avea și el nevoie să fie ascultat și să nu fie judecat. Și, mai mult decât orice, avea nevoie să fie înțeles și învățat cum să se bucure. Este foarte dureros să simți mereu mireazma bucuriei foarte aproape de tine, însă fără să reușești să intri în ea. Și toate aceste trei lucrări sunt forme prin care numele Său este arătat în lume - „Dumnezeu dragoste este” (1 Ioan 4, 8).

Această povestire este despre oameni, despre noi, și despre Dumnezeu. Ni se revelează deodată Dumnezeu și miezul Împărăției Sale, dar și omul, așa cum a fost la început și cum se poate împlini, la sfârșit. Ni se deschide calea către Împărăție. A observa Evanghelia în viața noastră înseamnă a ne obișnui cu Împărăția care ne este promisă și gătită. Altminteri nu ne putem bucura nici de lumea de jos, dar nu ne putem potrivi nici cu lumea de sus.

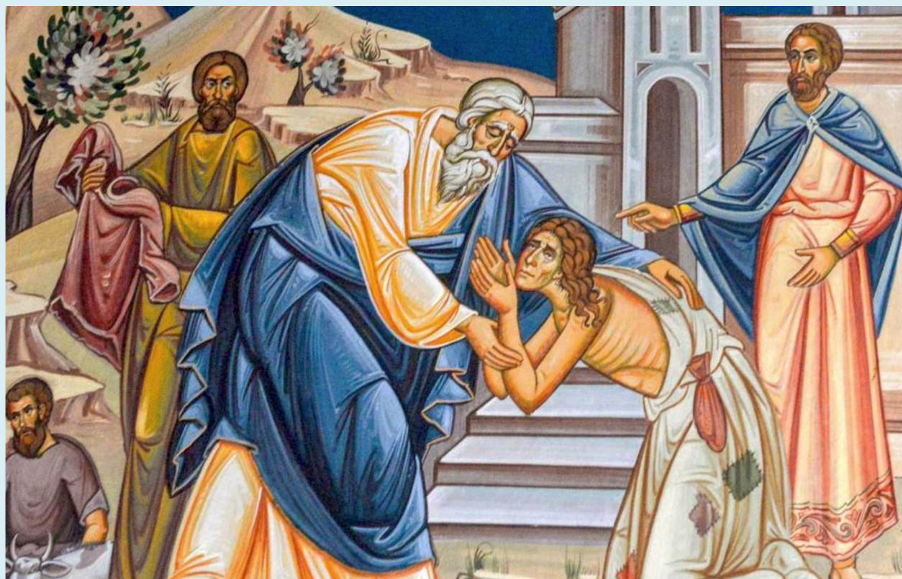
Iar această parabolă este o chemare de a intra întru bucuria Tatălui, sus, dar și aici jos. Avem o șansă, avem un timp, avem un Tată. Să nu deznădăjduim…

---

[3] *Henri J. M. Nouwen, Fiul risipitor. Povestea unei întoarceri acasă, București, Humanitas, 2017, p. 187.*

† Benedict Bistrițeanul
Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului

Ips Timotei - Drumul întoarcerii, mai important decât al risipirii

† Timotei Prahoveanul,
episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureştilor
- 25 feb, 2021

Cuvintele Evangheliei au o frumusețe fără seamăn, pătrund în chip special la inima cititorului, astfel încât pot face ca sufletele împietrite să se schimbe. S-a spus că dacă întreaga Scriptură s-ar pierde și ar rămâne doar Pilda Întoarcerii Fiului risipitor, ar fi destul pentru îndreptarea omului către Dumnezeu.

Tema Evangheliei este o invitație de aducere aminte și privire către bunătatea Părintelui ceresc. Adeseori, fiii cer părinților lucruri de care nu au nevoie, dar iubirea părinților, în cazul Evangheliei a părintelui cel bun, nu are margini. Nu știm să le apreciem bunătatea, de aceea greșim drumul în viață, ne risipim și devenim toți, chiar dacă nu recunoaștem, fii risipitori.

Primul înțeles legat de această prea frumoasă și tulburătoare Evanghelie este al drumului către casă.

Am avut în copilărie, în tinerețe sau altădată experiența unei călătorii pe munte, în pădure, în hățișul unei dumbrăvi. Ni s-a întâmplat, poate, să nu mai găsim drumul de întoarcere.

De câte ori nu s-a vorbit, chiar și în ultima perioadă, despre copiii care s-au pierdut de mama și tatăl lor? Copii rătăciţi, care au fost găsiţi după multe ceasuri de căutare. Alții au fost găsiţi fără suflare. Când ai pierdut drumul către casă, mai ales în vremea friguroasă ori împresurată de pericole, ai pierdut totul. Oare auzim strigătul copiilor care s-au rătăcit de casa părinților?

Evanghelia Întoarcerii Fiului risipitor ne așază în fața ochilor sufletești trei personaje: un tată prea bun, așa cum este Dumnezeu întotdeauna, bogat în bunătate, îndelung-răbdător și milostiv, cum rostim în ecfonisele slujbelor. Alt personaj este fiul tânăr, lipsit de experiență, plecat departe, cu încercările ori risipirile cunoscute, și un altul statornic la prima vedere și ascultător față de tatăl său.

Orice plecare este foarte grea! Orice abatere și îndepărtare de la rânduieli aduc risipire și zbucium.

Orice s-ar întâmpla în viața cuiva, mult mai importantă este întoarcerea! Nimeni nu va putea găsi o altă cale, decât aceea a Blândului Păstor, care a mers pe marginea prăpastiei pentru a căuta oaia cea pierdută. Oaia cea pierdută sunt eu, poate fi și un alt fiu risipitor, sau mai mulți, acest lucru nu mă privește nicidecum, iar Tatăl Cel îndelung-răbdător, Părintele din ceruri, va aștepta mereu întoarcerea noastră...

Despre cuvintele acestei Sfinte Evanghelii ne tâlcuiesc marii teologi, marii părinți ai Bisericii.

Sfântul Chiril ne spune: Această parabolă poate fi privită ca fiind destinată neamurilor păgâne. Unul era drept, cuviincios dintre fii, iar celălalt, risipitor, a cheltuit partea de avere, tot ce avea strâns, și s-a aruncat la roșcovele cu care se hrăneau porcii. Doar o parte din oameni au păstrat și păzit ceea ce li s-a dat. Alții s-au lipit întru totul de bunătatea și grija, de dragostea aceasta și au ajuns fără de cinste de viața cea bună și virtuoasă. Au căpătat ca hrană basmele mincinoase ale păgânilor care li s-au hărăzit în chipul roșcovelor, care au puțină dulceață în ele, sunt uscate și nehrănitoare, căci i-a hrănit pe ei diavolul cu istorisirile neadevărate și cu dulcegăriile și vorbele basmelor.

Exegeții spun că prin pilda celor doi fii Hristos a vrut să-i înțeleagă pe sfinții îngeri din cer și pe oamenii care sunt pe pământ. Fiul cel mare îi reprezintă pe îngeri, fiul cel tânăr și risipitor semnifică neamul omenesc.

Sfântul Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, ne spune câteva lucruri importante privind interpretarea duhovnicească a parabolei. În primul rând, despre cel care s-a

dus în țara îndepărtată vorbește ca despre cel care se va da în lături de la Dumnezeu și va cheltui toate darurile dumnezeiești. Văzut-am mai înainte pe Domnul înaintea mea că de-a dreapta mea este ca să nu mă clatin, citim în (Psalmul 15, 8), iată, cei ce se depărtează de la Tine vor pieri (Psalmul 22, 26), deci toți cei care au plecat de lângă Domnul au pierdut bucuria negrăitei șederi întru Împărăția Lui.

Fiul cel tânăr a risipit avuția. Fapta bună, una singură este, iar răutatea în multe feluri și multe rătăciri pricinuiește, spune Sfântul Teofilact. După ce și-a cheltuit avuția, cel plecat departe nu foamete de pâine, ci foamete de a asculta cuvântul Domnului a avut (Amos 8, 11).

Cei care nu se tem de Domnul trec prin astfel de situații. Nu au lipsă cei care se tem de Domnul, citim în Psalmul 33, 9. Temerea de Domnul aduce bucurii negrăite, iar lipsa acestei temeri aduce încercare și foamete mare. Este foamea după Dumnezeu, în primul rând, pe care unii nu o înțeleg, dar pe care alții o și urmează neîncetat.

Când te temi de Dumnezeu, este bogăție în casa ta, iar când nu risipești, împrăștii. Cel care s-a dus departe de Dumnezeu nu are în ochi fața Lui. De aceea duce lipsă, fiindcă nici un cuvânt dumnezeiesc nu lucrează întru acesta.

Referindu-se la momentul venirii în sine a celui care și-a risipit avuția, Sfântul Teofilact ne spune că afară de sine fiind și nepetrecând în partea celor cuvântătoare, a ajuns la momentul venirii în sine, gândind și la pocăință și venind la cea din afară rătăcire.

Sfântul Teofilact vorbește despre diferența argatului față de fiu, întâlnindu-se trei situații: unii ca niște robi săvârșesc lucrul cel bun, temându-se de judecată, alții par a fi argați, care pentru râvna bunătăților se ostenesc să placă lui Dumnezeu, precum David zice: Plecat-am inima mea ca să facă îndreptările tale în veac spre răsplătire, iar alții sunt fiii care pentru dragostea către Dumnezeu împlinesc poruncile Lui, după cum mărturisește profetul David: Cât am iubit Legea ta, Doamne, toată ziua cugetarea mea este. Minunate sunt mărturiile Tale, pentru aceasta le-a cercat pe ele sufletul meu!

Un loc deosebit în înțelegerea acestei pilde îl ocupă fiul rămas acasă, aparent râvnitor și osârduitor. Totuși acesta se arată zavistnic, fiind comparat, după cum ne spune Sfântul Teofilact, cu fariseii care se socoteau curați și drepți, cârtind asupra Domnului că îi primea la Sine pe vameși și pe desfrânați. De aceea Domnul, spune Sfântul Teofilact, a rostit această pildă împreună cu altele care au același subiect.

Fariseii murmurau că erau drepți mai mult decât vameșii și la fel s-a comportat și fiul rămas acasă.

Pilda arată atitudinea fariseilor că măcar de ar fi drepți și toată porunca lui Dumnezeu de ar fi împlinit, nu trebuie vreodată să se mâhnească pentru primirea păcătoșilor și nu este de mirare dacă ne mâhnim pentru cele care se par că se fac cu nevrednicie. Atât de mare este iubirea de oameni a lui Dumnezeu și cu atât de mare îndestulare ne oferă bunătățile Sale, încât se poate naște de aici și cârtire după cuvântul pe care îl folosim noi, spune Sfântul Teofilact.

Fiul cel mare nu vrea să intre, iar părintele iubitor iese și îl roagă. Totdeauna fiind eu în osteneli, nici de o mângâiere nu m-ai învrednicit. Așadar, aceasta este ținta pildei, cum ne spune Sfântul Teofilact, ce s-a zis pentru fariseii care protestau, întrucât păcătoșii erau primiți de Domnul în preajma Sa.

Evanghelia Duminicii Fiului risipitor ne îndeamnă la întoarcere. Chiar dacă ne-am depărtat prin neascultare și am plecat în lumea păcatului, chiar dacă veșmântul nostru nu mai este strălucitor, fiind vorba de veșmântul cel prea cinstit pe care l-a țesut Duhul Sfânt la Botezul fiecăruia, trebuie să persiste mereu gândul reîntoarcerii, să existe momentul umilinței, când ne-am putea și noi considera argați sau rătăcitori, nu doar fii iubiți. Momentul întoarcerii înseamnă, de fapt, reprimirea noastră înaintea milostivirii lui Dumnezeu.

Reîntâlnirea cu Dumnezeu se face doar cu inimă înfrântă și smerită, pe care Dumnezeu nu o va urgisi (Psalmul 50). Părinții Bisericii, marii rugători și trăitori ai pustiului, ne învață că atunci când ești în prăpastie nu trebuie să deznădăjduiești, iar când te afli pe vârf de munte sau aproape de înălțime, să nu te uiți înapoi, ca să nu amețești.

Întoarcerea la Dumnezeu este cel mai important lucru din viața fiecăruia dintre noi. Dacă ai căzut, ridică-te! Și dacă iarăși ai căzut, iarăși ridică-te! De câte ori s-a întâmplat să avem o astfel de experiență! Când ne-am înstrăinat de frații noștri, ne considerăm mai buni și ne așezăm în locul judecății lui Dumnezeu, atunci ne înstrăinăm de Dumnezeu. Când revenim în sine, ne smerim și nu avem aceeași atitudine asemenea fiului rămas acasă lângă tatăl său, ci avem bucuria de a privi către ceilalți ca la fiii și frații noștri mai mari sau mai mici, care au aceeași posibilitate de a fi primiți în brațele părintești, atunci viața noastră se va schimba.

În amintirea acestei Evanghelii, Biserica, prin imnografii și trăitorii ei, a alcătuit una dintre cele mai frumoase cântări din tezaurul nostru de cult: ***Brațele părintești***

sârguiește a mi le deschide mie, că în desfătări am cheltuit toată viața mea, spre bogăția cea necheltuită a îndurărilor Tale, privind Mântuitorule, acum, nu trece cu vederea inima mea cea săracă, căci către Tine, Doamne, cu umilință strig: Am greșit, Părinte, la cer și înaintea Ta! Cântarea amintită o intonează întotdeauna monahii pentru frații lor, pentru a nu se arăta plini de răutate și indiferență la întoarcerea cuiva și pentru a mărturisi că iubirea lui Dumnezeu se răsfrânge asupra tuturor, chiar dacă noi am putea avea uneori sau întotdeauna ochiul viclean și neiubitor.

Evanghelia Întoarcerii Fiului risipitor se adresează în primul rând nouă! Ne cheamă din țara îndepărtată pentru a ne întoarce la Părintele cel bun. Trebuie să luăm hotărârea de a ne întoarce, să nu mai rămânem departe! Călătoria spre Părintele cel bun poate începe... Drumul spre Casă aduce negrăite bucurii...

Preafericitul părinte patriarh Daniel - Predică la Duminica întoarcerii Fiului risipitor - Pocăinţa, vindecarea omului de boala păcatului

Sfânta Evanghelie care conţine pilda Fiului risipitor este Evanghelia Duminicii a doua din perioada Triodului, numită *Duminica întoarcerii Fiului risipitor*.

Rânduită de Biserică spre a fi citită în această perioadă premergătoare Postului Mare, ca timp de intensificare a rugăciunii smerite, a pocăinţei sincere şi a iubirii milostive, ***Evanghelia din această duminică ne arată valoarea nepreţuită a pocăinţei, adică puterea vindecătoare, eliberatoare şi înnoitoare a Sfintei Taine a Pocăinţei sau a Mărturisirii şi iertării păcatelor prin lucrarea harului lui Dumnezeu.***

Boala păcatului şi pocăinţa ca remediu

Păcatul şi consecinţa sa, moartea (*cf.* Romani 6, 23), sunt realităţile cele mai contrare firii omeneşti, care este creată după chipul lui Dumnezeu *Cel sfânt şi veşnic viu.* Dar atât de mult ne-am obişnuit cu păcatul şi cu moartea care se văd mereu în jurul şi înăuntrul nostru, încât le considerăm fenomene 'naturale'. ***Sfânta Scriptură, dimpotrivă, consideră păcatul ca fiind o perturbare sau o dezordine a creaţiei şi un obstacol permanent în participarea omului la viaţa şi fericirea veşnică a lui Dumnezeu.***

Păcatul primilor oameni, Adam şi Eva, s-a manifestat ca neascultare faţă de Dumnezeu şi rupere a comuniunii de iubire faţă de El. Îndemnul la păcat însă a venit din partea 'şarpelui', prin care a lucrat diavolul (*cf.* Înţelepciunea lui Solomon 2, 24; Ioan 8, 44; I Ioan 3, 8; Apocalipsa 12, 9).

Ruperea armoniei dintre om şi Creatorul său, prin neascultare, se transmite ca tulburare a armoniei din interiorul omului (adică dintre conştiinţă şi simţuri), dintre bărbat şi femeie, dintre om şi celelalte creaturi vii; iar apoi, din cauza păcatului omului, chiar şi ***'pământul va fi blestemat'*** (Facerea 3, 17). Moartea, ca urmare a păcatului, se manifestă ca întunecare şi slăbire a capacităţii sufletului pentru comuniune cu Dumnezeu şi cu semenii şi ca descompunere a elementelor materiale constitutive ale omului: ***'pământ eşti şi în pământ te vei întoarce'*** (Facerea 3, 19).

Din cartea Facerii (1, 27; 2, 7-25 şi 3, 1-24) se vede, aşadar, că ***fără comuniunea totală cu Dumnezeu, ceea ce este pământesc în om nu poate fi ridicat spre viaţa cerească şi veşnică***. Păcatul primilor oameni nu a fost, de fapt, dorinţa 'de-a fi ca Dumnezeu', cum greşit se afirmă uneori, deoarece dorinţa 'de-a fi ca Dumnezeu' este înscrisă în crearea omului 'după chipul şi asemănarea' lui Dumnezeu (*cf.* Facerea 1, 27), însă calea spre îndumnezeire aleasă de Adam şi Eva a fost greşită: ***adică omul a dorit să fie ca Dumnezeu fără Dumnezeu şi neascultând de Dumnezeu (Sf. Maxim Mărturisitorul).*** Disocierea spirituală a omului de Dumnezeu atrage după sine descompunerea sau coruptibilitatea (stricăciunea) lui ca persoană spirituală vieţuind în trup. Deci, ***moartea fizică a omului, manifestată ca separaţie între suflet şi trup, este urmarea separării sufletului de Dumnezeu.***

Fiind persoană spirituală în trup, coroana şi conştiinţa creaţiei vizibile, omul primeşte de la Creator pământul spre stăpânire, păzire şi cultivare, şi tot prin el se transmite *binecuvântarea* lui Dumnezeu pentru toată creaţia, dacă acesta împlineşte voia lui Dumnezeu pe pământ, dar şi *blestemul,* dacă omul rupe comuniunea sa de iubire şi ascultare faţă de Dumnezeu.

Formele concrete pe care le ia păcatul omului faţă de Dumnezeu, faţă de semeni şi faţă de creaţie sunt multiple.

Astfel, în Vechiul Testament, păcatul este:

- *rupere a alianţei, o deviere sau abatere de la voia lui Dumnezeu sau de la Lege (cf. Facerea 20, 9; Ieşirea 20, 20),*
- *răzvrătire (cf. Isaia 1, 28),*
- *răstălmăcire sau falsificare voită (cf.Isaia 24, 1),*
- *nelegiuire (cf. Daniel 9, 5),*
- *rătăcire (cf. Iov 6, 24),*
- *nerespectarea celor sfinte (cf. Levitic 4, 2),*
- *răutate şi pagubă produsă altora (cf. Proverbe 24, 2).*

În Noul Testament, păcatul este:

- *stare de înstrăinare a omului de Dumnezeu (Romani 5, 12; 6, 12; 7, 17; 8, 2).*
- *El se arată mai ales ca lipsă de evlavie, necredinţă, incapacitate de simţire spirituală (cf. Romani 1, 18; II Timotei 2, 16),*
- *degradare morală şi spirituală (cf. Fapte 8, 22; Romani 1, 29; Luca 11, 39; Efeseni 6, 12),*
- *cooperare a omului cu diavolul (cf. Matei 13, 19; I Ioan 3, 8 şi 12),*
- *nedreptate (cf. Romani 9, 14),*
- *strâmbătate (cf.Ioan 7, 18),*
- *nelegiuire (cf. Romani 2, 8),*
- *fărădelege (cf. II Timotei 2, 19) etc. (cf. Dicţionar biblic, Oradea, 1995, p. 988).*

După săvârşirea păcatului, Adam şi Eva se ascund de faţa sau prezenţa imediată a lui Dumnezeu (Facerea 3, 8). Cu alte cuvinte, ***păcatul înstrăinează şi însingurează pe om de prezenţa lui Dumnezeu şi îl împiedică să guste din Pomul Vieţii, adică să trăiască din prezenţa iubitoare a lui Dumnezeu - Dătătorul de viaţă*** (*cf.* Facere 3, 22). În loc să-şi recunoască greşeala, ***omul căzut în păcat inventează scuze şi transferă responsabilitatea spre altul***: Adam o acuză pe Eva (*cf.* Facerea 3, 12), iar Eva pe şarpe (*cf.* Facerea 3, 13). ***Păcatul lui Adam, ca neascultare faţă de Creator şi nepostire sau neînfrânare faţă de lumea materială, este agravat de nepocăinţa omului ca refuz de recunoaştere cu regret a greşelii sale.*** Mai târziu, între descendenţii primei familii umane, păcatul ia forma violenţei ucigătoare, şi anume Cain ucide pe fratele său Abel (*cf.* Facerea 4, 8). *La violenţa sa, izvorâtă din invidie, Cain adaugă insolenţa sa izvorâtă din iresponsabilitate faţă de greşeala comisă şi nepocăinţă pentru vinovăţia sa.*

Întrucât păcatul este mai întâi înstrăinare a omului de Dumnezeu, uitare de Dumnezeu, neascultare şi ascundere de El (cf. Facere 3, 8), cădere şi moarte spirituală, pocăinţa ca remediu sau vindecare de păcat este întoarcerea omului la Dumnezeu, împăcare cu Dumnezeu, început de viaţă nouă şi recuperare a omului din moartea sufletului.

Cuvântul 'pocăinţă', în limba greacă a Noului Testament 'metanoia', înseamnă schimbarea minţii sau a modului de a gândi, înseamnă a regreta o faptă rea săvârşită la un moment dat, precum şi o dorinţă a omului de dezlegare sau eliberare de o stare apăsătoare, de vinovăţie pentru răul sau păcatul pe care l-a săvârşit. Pe scurt, ***pocăinţa este o durere sufletească pentru un trecut întunecat şi***

apăsător, precum şi dorinţă puternică de schimbare sau convertire, de-a trăi o viaţă diferită.

Pocăinţa - har al iubirii lui Dumnezeu şi răspuns al omului

Sfânta Scriptură a Vechiului Testament ne arată **chipuri de pocăinţă şi îndemn la speranţă** în proorocul David, în regele Manase, în locuitorii cetăţii Ninive şi în mulţi alţii care s-au pocăit.

În Noul Testament, atât Sfântul Ioan Botezătorul, cât şi Mântuitorul Iisus Hristos încep propovăduirea lor cu îndemnul: ***'Pocăiţi-vă, că s-a apropiat Împărăţia cerurilor'*** (Matei 3, 2; 4, 17). ***Evanghelia lui Hristos este Evanghelia pocăinţei şi a iertării păcatelor, fără de care nimeni nu poate împlini cu adevărat legea iubirii faţă de Dumnezeu şi de aproapele.***

Chemarea la pocăinţă, harul pocăinţei şi al iertării păcatelor au fost pe deplin împărtăşite de Hristos ucenicilor Săi şi prin ei Bisericii Sale după Învierea Sa din morţi: *'...**aşa este scris şi aşa trebuia să pătimească Hristos şi să învieze din morţi a treia zi, şi să se propovăduiască în numele Său pocăinţa spre iertarea păcatelor la toate neamurile, începând de la Ierusalim'*** (Luca 24, 46-47).

În acelaşi timp, adică după Învierea Sa din morţi, Hristos-Domnul dăruieşte ucenicilor Săi adunaţi laolaltă şi puterea de-a ierta păcatele: ***'...Luaţi Duh Sfânt! Cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate; şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute'*** (Ioan 20, 22-23).

În ziua Pogorârii Sfântului Duh peste Sfinţii Apostoli, eveniment prin care constituie Biserica, Trupul tainic al lui Hristos, vedem că predica Sfântului Apostol Petru are ca scop ***chemarea la pocăinţă, iertarea păcatelor şi primirea darului Duhului Sfânt: 'Iar Petru a zis către ei: Pocăiţi-vă şi să se boteze fiecare dintre voi în numele lui Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor voastre, şi veţi primi darul Duhului Sfânt'*** (Fapte 2, 38).

Modele sau chipuri de pocăinţă în Noul Testament sunt Sfântul Apostol Petru, Sfântul Apostol Pavel, Fiul risipitor din Evanghelia de astăzi, Zaheu vameşul, femeia păcătoasă, tâlharul de pe cruce şi mulţi alţii.

Privind la aceste modele de pocăinţă, descrise atât în Sfânta Scriptură a Vechiului Testament, cât şi a Noului Testament, Sfinţii Părinţi ai Bisericii ne îndeamnă să urmăm şi noi pilda acestora. În acest sens, ***Sfântul Maxim Mărturisitorul***

spune: 'Cunoscând, aşadar, frica de Dumnezeu, bunătatea şi iubirea lui de oameni, din Vechiul şi Noul Testament, să ne întoarcem din toată inima noastră. De ce să pierim, fraţilor? Să ne spălăm mâinile noi, păcătoşii. Să ne curăţim inimile noi, cei cu sufletele îndoite. Să ne tânguim, să jelim şi să plângem pentru păcatele noastre. Să încetăm din răutăţile noastre. Să credem în milostivirile Domnului. Să ne temem de ameninţările Lui, să păzim poruncile lui' (Sf. Maxim Mărturisitorul, *Cuvânt ascetic*).

Arătând că numai dacă ne pocăim de păcate putem să ne curăţim sufletul şi trupul şi să pregustăm din viaţa veşnică, ***scrierea apostolică numită Didahia*** spune despre pocăinţă: ***'Mărturiseşte-ţi păcatele în biserică şi nu te duce la rugăciune având cuget rău'*** (cap. 4, 6).

Mulţi ierarhi ai Bisericii, arhipăstori de suflete, precum şi preoţi duhovnici, doctori ai vindecării de patimi, au fost şi *dascăli ai pocăinţei,* tocmai pentru că au văzut în ea un mare dar şi un mare leac pentru mântuire. În această privinţă ***Sfântul Isaac Sirul zice: 'Pocăinţa s-a dat oamenilor după botez, ca un har peste har'*** (Cuvinte despre nevoinţă, cuv. 72).

Iar Sfântul Ioan Gură de Aur, mare dascăl al pocăinţei, zice: 'Sunt două lucruri: păcatul şi pocăinţa; păcatul este rana, pocăinţa este leacul, tot aşa în suflet sunt păcate şi pocăinţă. Dar păcatul este împreunat cu ruşinea, iar pocăinţa aduce încredere şi curaj' (Omilii despre pocăinţă 8, 2).

Părinţii Filocaliei arată în mod concentrat ce este păcatul, din ce se naşte el şi cum se vindecă omul de păcat:

'Păcatul este întrebuinţarea greşită a ideilor, căreia îi urmează reaua întrebuinţare a lucrurilor' (Sfântul Maxim Mărturisitorul).

'Pricina a tot păcatul este slava deşartă şi plăcerea. Cel ce nu le urăşte pe acestea nu va dezrădăcina patima' (Marcu Ascetul).

'Păcat spre moarte este tot păcatul nepocăit. Chiar de s-ar ruga un sfânt pentru un asemenea păcat al altuia, nu e auzit' (Marcu Ascetul).

'Veninul păcatului adunat în noi fiind mult, e nevoie şi de foc mult care să-l cureţe prin lacrimile pocăinţei şi prin durerile fără de voie ale căinţei, şi prin cele de bunăvoie ale nevoinţei. Fiindcă de petele păcatului ne curăţim prin

osteneli de bunăvoie sau prin necazuri fără de voie….'(Cuviosul Nichita Stithatul).

Pocăinţa, iertarea păcatelor şi prezenţa Duhului Sfânt în om refac comuniunea lui cu Dumnezeu şi cu semenii. Sfânta Taină a Spovedaniei sau a Pocăinţei a fost numită şi *'botezul lacrimilor'*. Dacă Botezul propriu-zis, în apă şi în Duhul Sfânt, se săvârşeşte o singură dată, *'botezul lacrimilor'* sau *Sfânta Taină a Pocăinţei se săvârşeşte cât mai des, pentru ca omul să se curăţească de păcatele săvârşite după Botez* şi să se poată împărtăşi, fără de osândă, cu Trupul şi Sângele lui Hristos, ca să dobândească viaţa veşnică. În acest sens, ***Sfântul Ioan Scărarul spune că primind Botezul în copilărie 'ne-am întinat după aceea; însă prin acesta (botezul lacrimilor) l-am curăţit şi pe acela. Dacă acesta nu s-ar fi dăruit de Dumnezeu oamenilor din iubire de oameni, cu adevărat rari ar fi cei ce se mântuiesc'.*** (Sfântul Ioan Scărarul, *Scara,* cuv. VII).

Acelaşi Sfânt Părinte spune că ***'pocăinţa este aducerea înapoi (împrospătarea) a Botezului. Pocăinţa este învoiala cu Dumnezeu pentru a doua viaţă. Pocăinţa este cumpărătoare a smereniei. Pocăinţa este necontenita renunţare la nădejdea vreunei mângâieri (consolări) trupeşti. Pocăinţa este gândul osândirii de sine şi îngrijirea neîngrijată de sine. Pocăinţa este fiica nădejdii şi tămăduirea deznădejdii. Cel ce se pocăieşte se osândeşte pe sine, dar scapă neînfruntat. Pocăinţa este împăcarea cu Domnul prin lacrimi şi prin lucrarea cea bună a celor potrivnice păcatelor. Pocăinţa este răbdarea de bunăvoie a tuturor necazurilor. Cel ce se pocăieşte este pricinuitorul pedepselor sale. Pocăinţa este asuprirea tare a pântecelui şi lovirea sufletului printr-o simţire adâncă'*** (Sfântul Ioan Scărarul, *Scara,* cuv. V, cap. 2).

Pocăinţa sinceră cu regret şi lacrimi pentru păcatele săvârşite aduce iertarea păcatelor şi mântuirea sufletului. De aceea, ***Sfântul Ioan Gură de Aur zice: 'Plânge şi tu, deci, păcatul şi nu îl plânge aşa, oricum, la întâmplare, sau numai de ochii lumii, ci plânge-l cu amar, ca Petru. Varsă lacrimi din adâncul inimii, ca Domnul, cuprins de milă pentru tine, să-ţi ierte păcatul. Căci este îndurător; El Însuşi a spus: 'Nu vreau moartea păcătosului, ci să se întoarcă şi să se pocăiască şi să trăiască (Iezechiel 18, 23)'. Cere de la tine o osteneală mică şi îţi dăruieşte lucruri mari; caută să-i dai un prilej ca să-ţi hărăzească ţie cămara mântuirii'*** (Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii despre pocăinţă* 3, 4).

Unde aleargă omul pentru a-şi mărturisi păcatele şi pentru a pune începutul cel bun în viaţa lui? La Biserica lui Hristos:

'Ai păcătuit? Vino în Biserică şi şterge păcatul tău. Ori de câte ori cazi pe un drum, tot de atâtea ori te şi ridici; astfel, ori de câte ori păcătuieşti, de atâtea ori să te şi pocăieşti. Nu deznădăjdui, nu fi nesârguincios, ca să nu-ţi pierzi nădejdea în bunătăţile cereşti care s-au pregătit pentru noi. Şi chiar dacă şi la bătrâneţe ai păcătuit, pocăieşte-te şi vino în Biserică. Aici este spital, nu tribunal. Aici se dă iertare, nu ţi se cere a răspunde pentru păcate. Spune-I lui Dumnezeu: 'Ţie unuia am greşit şi rău în faţa Ta am făcut' (Psalmul 50, 4), şi te va ierta. Arată-I pocăinţă şi te va milui.' (Sfântul Ioan Gură de Aur).

În a treia rugăciune, de dezlegare a păcatelor, din Rânduiala Sfintei Taine a Spovedaniei sau a Mărturisirii, preotul duhovnic rosteşte următoarele cuvinte. *'**...împacă-l şi-l uneşte pe dânsul cu sfânta Ta Biserică în Iisus Hristos - Domnul nostru…**'* (*Molitfelnic,* Slujba Mărturisirii), iar în *rugăciunea de dezlegare a tuturor păcatelor,* arhiereul sau preotul duhovnic spune: *'...**şi-i învredniceşte pe dânşii fără de osândă a se împărtăşi cu înfricoşătoarele şi nemuritoarele Tale Taine…**'* (*Molitfelnic,* Rugăciunea pentru iertarea tuturor păcatelor…).

Deci, ***pocăinţa, înţeleasă ca schimbare a vieţii păcătoase şi mărturisire a păcatelor în faţa preotului duhovnic în Taina Sfintei Spovedanii este împăcarea omului cu Dumnezeu şi cu Biserica Lui, urmată de împărtăşirea cu Sfintele Taine care este unirea desăvârşită a omului cu Dumnezeu.***

Pocăinţa aduce pace sfântă şi bucurie binecuvântată în sufletul omului iertat de păcate, dar şi în ceruri. În acest sens, Hristos-Domnul spune că ***'în cer va fi mai multă bucurie pentru un păcătos care se pocăieşte, decât pentru nouăzeci şi nouă de drepţi, care n-au nevoie de pocăinţă'*** (Luca 15, 7) sau ***'se face bucurie îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos care se pocăieşte'*** (Luca 15, 10).

Avem, aşadar, convingerea că asemenea unei ploi line care cade pe un pământ pârjolit de secetă şi-l face roditor, tot aşa ***lacrimile pocăinţei aduc bucurie în cer şi pe pământ când în sufletul păcătosului bolnav de păcate şi pustiit de patimi se pogoară harul iubirii iertătoare a lui Dumnezeu.***

Să ne rugăm Preamilostivului Dumnezeu ca să ne dăruiască lacrimi de pocăinţă pentru păcatele noastre şi bucurie de recunoştinţă pentru iubirea Lui milostivă, spre slava Preasfintei Treimi şi mântuirea noastră. Amin.

Preafericitul părinte patriarh Daniel - Predică la Duminica Fiului risipitor: Când Dumnezeu iartă, El nu mai reproşează nimic celui iertat

Prin pocăinţă înviază sufletul din moartea spirituală

Cu multă înţelepciune şi pedagogie duhovnicească, Biserica a rânduit ca în Duminica a doua a Triodului să fie citită o pericopă evanghelică deosebit de ziditoare, care ne ajută să înţelegem ce este mult folositor pentru urcuşul nostru sufletesc spre Înviere, ca ridicare din păcat şi ca bucurie a întâlnirii noastre cu Hristos Domnul. Evanghelia *Duminicii Fiului risipitor* are o legătură deosebită cu însăşi *Taina pocăinţei, adică Taina mărturisirii şi iertării păcatelor* sau *Taina spovedaniei*, care este, de fapt, *Taina împăcării omului cu Dumnezeu*.

Treptele ridicării duhovniceşti din păcat, pe care le-a urmat tânărul risipitor, sunt treptele esenţiale ale pocăinţei sau ale spovedaniei. ***Evanghelia Duminicii a doua din perioada Triodului ne învaţă cum să ne pocăim şi, mai ales, cât de mari sunt darul şi bucuria iertării, cât de minunată este regăsirea celui pierdut sau învierea celui mort sufleteşte şi cât de frumoasă este starea sufletului omului după primirea iertării păcatelor.***

Dumnezeu respectă libertatea omului, chiar dacă aceasta e folosită în mod nechibzuit

Parabola rostită de Mântuitorul Iisus Hristos şi relatată de Sfântul Evanghelist Luca ne descoperă, în acelaşi timp, ***puterea pocăinţei şi inima plină de compasiune sau de iubire milostivă a lui Dumnezeu Tatăl***, deoarece tatăl despre care se vorbeşte în

Evanghelie reprezintă iubirea părintească a lui Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos şi Tatăl nostru Cel ceresc.

Cei doi fii reprezintă două atitudini ale omului faţă de Dumnezeu: una de fidelitate sau de ascultare faţă de El, de împlinire a voii Lui şi de statornicie în a rămâne locuitor al Casei Lui, iar alta, de înstrăinare de Dumnezeu.

- ***Fiul cel mare reprezintă pe omul fidel sau credincios***, care în toată viaţa sa încearcă să fie un împlinitor al cuvintelor sau al poruncilor lui Dumnezeu şi stă aproape de Casa lui Dumnezeu (Biserica).
- ***Fiul cel tânăr reprezintă libertatea dezordonată a omului pătimaş***, ca manifestare a vieţii sale păcătoase.

Cei doi fii din Evanghelie pot reprezenta două categorii de oameni diferiţi, dar şi *două stări sufleteşti* pe care le poate avea aceeaşi persoană, în momente diferite ale vieţii sale, adică ***libertatea de-a fi statornic în comuniune cu Dumnezeu*** *şi* ***libertatea de-a se înstrăina sau îndepărta de Dumnezeu.***

Evanghelia ne spune că fiul cel tânăr, probabil după ce a atins vârsta majoratului, a dorit să facă *experienţa libertăţii ca înstrăinare de tatăl său şi de casa părintească*. Cu surprindere, vedem că tatăl acceptă cererea fiului său de-a primi partea sa de avere şi de-a părăsi casa părintească, dovadă că Dumnezeu respectă libertatea omului de-a urma propriul drum în viaţă. ***Omul are, aşadar, libertatea de a folosi toată energia vieţii sale, darurile sale naturale sau dobândite după cum doreşte, iar Dumnezeu respectă această libertate, chiar dacă ştie că omul o poate folosi într-un mod contrar voinţei divine.***

Totuşi, *pe lângă respectul arătat de Dumnezeu libertăţii omului, Evanghelia de astăzi ne arată şi drama sau eşecul libertăţii omului ca înstrăinare de Dumnezeu.*

Când libertatea omului devine autodistructivă sau neînţeleaptă, înţelepciunea lui Dumnezeu cheamă pe om la pocăinţă

- *'Ţara depărtată'* în care pleacă fiul cel tânăr reprezintă îndepărtarea omului de Dumnezeu şi de starea libertăţii sănătoase.
- *'Ţara depărtată'* este *spaţiul nedefinit al uitării şi înstrăinării omului de Dumnezeu şi al vieţii individuale fără repere morale, încât libertatea umană poate deveni robie a patimilor egoiste, chiar dacă cel ajuns în robie spirituală crede că tocmai această libertate defineşte persoana sa ca fiind matură şi autonomă.*

După ce a cheltuit în desfătări tot ceea ce a primit de la tatăl său, trăind o viaţă dezordonată, adică în plăceri pătimaşe care reduc viaţa omului la nivelul biologic al simţurilor, tânărul risipitor a avut de înfruntat o situaţie la care nu se aştepta: *foamea trupească*. În cuvintele Evangheliei, *'o foamete mare'* din ţara aceea, probabil cauzată de o secetă prelungită, poate fi, de asemenea, înţeleasă ca *o pedagogie a lui Dumnezeu, de-a folosi dificultăţile exterioare sau materiale, pentru o schimbare interioară sau sufletească a omului pătimaş şi robit de cele materiale*.

Cine a programat acea foamete? Ce rost avea foametea în acea *'ţară depărtată'* ? Nu ni se spune în Evanghelie, dar se poate presupune că aceasta a fost îngăduită de Dumnezeu, pentru că, de obicei, ***când libertatea oamenilor devine neînţeleaptă sau autodistructivă, înţelepciunea lui Dumnezeu caută să salveze pe omul păcătos, chemându-l la pocăinţă. Cu alte cuvinte, când nu ne înfrânăm de bunăvoie de la lăcomie, ajungem să postim de nevoie.***

Aşadar, *'foametea din ţara depărtată'* reprezintă adesea încercările îngăduite de Dumnezeu asupra oamenilor, nu ca o pedeapsă, ci ca o pedagogie, pentru ca omul să ia aminte că tot ce posedă material este totuşi limitat, inclusiv viaţa sa pe pământ, care poate fi adusă în pragul morţii când omul lacom de averi şi de plăceri se îndepărtează de Dumnezeu, Izvorul vieţii. În acest sens, ***libertatea omului este o libertate în relaţie cu libertatea lui Dumnezeu.*** Prin pronia Sa cerească, prin grija Sa faţă de destinul veşnic al oamenilor, adică mântuirea lor, ***Dumnezeu îngăduie uneori încercări şi suferinţe temporare, doar pentru a reaminti omului că izvorul existenţei sale se află dincolo de el, în Dumnezeu Cel veşnic viu.***

Când s-a făcut foamete mare în ţara aceea a 'libertăţii – înstrăinare de Dumnezeu', tânărul risipitor a ajuns, pe neaşteptate, din om liber şi avut o slugă flămândă. După ce devenise mai întâi rob al păcatului, el devine acum şi rob al sărăciei. Dorind să-şi salveze viaţa sa biologică – întrucât viaţa spirituală era aproape moartă -, fiul risipitor *'s-a lipit de unul din locuitorii acelei ţări'*, care l-a angajat păzitor de porci sau porcar.

Această îndeletnicire, în cultura iudaică antică, era ceva umilitor, întrucât porcii erau consideraţi animale necurate. Iar pe lângă această umilire, fiului risipitor devenit slugă nu i se îngăduia nici măcar să mănânce pe săturate din hrana porcilor. *Sărăciei lui spirituale i se adăugase acum şi o umilitoare sărăcie materială*.

Abia atunci el şi-a adus aminte de traiul bun din casa părintelui său, unde slugile duceau o viaţă îmbelşugată, îndestulându-se de pâine, în vreme ce lui nu-i este îngăduit să mănânce nici măcar roşcove din hrana porcilor. Din acest motiv, tânărul sărac şi flămând *'îşi vine în fire'*. Cu alte cuvinte, ***el începe să se ridice de la starea nefirească a îndepărtării lui de Dumnezeu la starea firească, de comuniune cu Dumnezeu.***

Păcatul şi moartea, accidente ale falsei libertăţi

Evanghelia ne arată, de fapt, că păcatul şi înstrăinarea omului de Dumnezeu nu sunt stări fireşti, ci nefireşti, chiar dacă, uneori, oamenii ajung la atâta obişnuinţă cu păcatul şi *'înjugare cu moartea'*, încât acestea sunt privite ca fiind ceva 'natural', firesc sau normal.
Însă, ***din punct de vedere duhovnicesc, păcatul şi moartea nu sunt naturale sau fireşti după voia lui Dumnezeu, ci sunt 'natură căzută', accidente ale falsei libertăţi a omului ca înstrăinare de Dumnezeu şi cădere din comuniunea cu El.***

Astfel, *'venirea în fire'* sau *'venirea în sine'*, cauzată de *'postul de nevoie'* (foametea), a fost şansa decisivă a salvării celui pierdut. *Situaţia de limită a existenţei sale biologice l-a determinat pe tânărul petrecăreţ şi risipitor de odinioară să-şi schimbe modul de a gândi şi de a fi, să se convertească, adică să se pocăiască*. După ce şi-a venit în fire sau în sine, când a realizat că se află pe un drum greşit, care nu era un drum al libertăţii, ci unul al robiei, el a zis: ***'Mă voi scula şi mă voi duce la tatăl meu şi-i voi spune: tată, am greşit la cer şi înaintea ta şi nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argaţii tăi'.*** Această schimbare bruscă de atitudine a păcătosului, ***de trezire a conştiinţei păcătoşeniei şi de recunoaştere a stării nefireşti în care se află, este începutul căinţei, adică începutul regretului pentru o viaţă risipitoare de averi, de daruri sufleteşti şi de epuizare fizică şi spirituală a persoanei.***

Când fiul cel tânăr zice *'mă voi scula'*, aceasta înseamnă şi *o ridicare spirituală, o hotărâre a sa de a părăsi starea de decădere în care se afla*. În acel moment, iubirea lui Dumnezeu Tatăl se arată ca fiind o iubire milostivă care aştepta de mult ridicarea şi întoarcerea fiului risipitor şi înstrăinat.

Când un păcătos se îndreaptă spre Dumnezeu, Dumnezeu îi iese în întâmpinare
Evanghelia spune: ***'Iar pe când (tânărul) era încă departe, l-a văzut tatăl său şi i s-a făcut milă; şi, alergând, a căzut pe grumajii lui şi l-a sărutat'.*** Tatăl nu a aşteptat ca fiul său care se pocăieşte să ajungă acasă, să bată în uşă, ci a pornit spre el, *ca semn de preţuire a pocăinţei acestuia*.

Când un păcătos se îndreaptă spre Dumnezeu şi face primii paşi ai pocăinţei, Dumnezeu, 'alergând', îi iese în întâmpinare. Mâinile pe care Dumnezeu le întinde ca să îmbrăţişeze pe cel ce se pocăieşte, sunt, de fapt, lucrările sfinte ale Bisericii, chemarea la pocăinţă şi iertarea păcatelor, prin care primesc mântuirea toţi cei căzuţi şi înstrăinaţi de Dumnezeu şi de semenii lor, din cauza patimilor egoiste ale lăcomiei şi mândriei.

Când Hristos Domnul vorbeşte despre bucuria lui Dumnezeu de-a ierta pe omul păcătos care se pocăieşte, recurge la simboluri.

- ***Un simbol al iertării păcătosului şi al înnoirii vieţii acestuia este haina cea nouă.*** Creştinul primeşte haină nouă şi luminoasă la Botez, deodată cu înfierea prin har, dar această haină se pătează prin păcatele pe care le săvârşeşte el mai târziu. Însă, prin pocăinţă şi prin mărturisirea păcatelor, el primeşte iertarea care reînnoieşte haina de la Botez. Astfel, ***prin pocăinţă i se redă omului haina începutului bun, haina curăţirii de păcate, haina harului sfinţitor.*** De aceea, Pocăinţa a fost numită *'al doilea Botez'*. Botezul *'din apă şi din Duh'* (cf. Ioan 3, 5) se săvârşeşte o singură dată, însă *'Botezul lacrimilor'* sau *'Botezul pocăinţei'* se poate săvârşi adesea, până la sfârşitul vieţii pământeşti, pentru că adesea omul păcătuieşte cu gândul, cuvântul şi fapta. Aşadar, ***haina cea nouă sau haina cea mai bună a iertării părinteşti simbolizează curăţirea sufletului de stările lui întunecoase imprimate de păcate.***
- **Inelul de aur** pus în mână simbolizează reînfierea prin har a omului înstrăinat prin păcat, ***e semnul reprimirii omului pocăit, care se pocăieşte, în iubirea neîntreruptă, nediminuată şi neschimbătoare a lui Dumnezeu, prezentă în Biserica lui Hristos.***
- **Încălţămintea nouă**, pe care o primeşte fiul risipitor după ce s-a pocăit, *înseamnă* ***harul sau ajutorul primit de la Dumnezeu pentru a călca peste spinii ispitelor păcătoase şi de a merge pe calea mântuirii, adică pe calea iubirii faţă de Dumnezeu şi de semeni.***
- **Viţelul cel îngrăşat**, care a fost junghiat pentru ospăţul bucuriei, ***simbolizează Taina Sfintei Euharistii.*** De aceea, toţi cei care sunt iertaţi prin Taina Sfântă a Spovedaniei, adică prin mărturisirea păcatelor şi împlinirea canonului de îndreptare, sunt chemaţi la Sfânta şi Dumnezeiasca Împărtăşanie sau Euharistie, *prin care ni se dăruieşte încă din lumea aceasta arvuna vieţii veşnice, a bucuriei din Împărăţia cerurilor*.

Când Dumnezeu iartă, El nu mai reproşează nimic celui iertat şi nici nu cere inventarul averii risipite, ci se bucură de mântuirea păcătosului

Evanghelia Fiului risipitor ne arată iubirea părintească nemărginită şi necondiţionată a lui Dumnezeu faţă de păcătosul care se pocăieşte.

Tatăl fiului risipitor nu face nici un fel de reproş fiului reîntors acasă şi nici nu-i cere un inventar al averilor risipite, ***întrucât mai scump decât orice avere este sufletul omului mântuit şi câştigat pentru eternitate. Iubirea milostivă a lui Dumnezeu, care se ridică deasupra oricărui calcul de ordin material, copleşeşte dreptatea după care ar fi putut fi pedepsit fiul risipitor.*** Totuşi, această iubire nemăsurată a tatălui milostiv, dar nemeritată de fiul său păcătos şi risipitor, a trezit multă gelozie şi tulburare în fiul cel mare, care nu a înţeles duhovniceşte atitudinea tatălui său. Însă tatăl milostiv îl lămureşte şi îl îndreaptă pe fiul său nemilostiv şi neiertător, zicându-i: ***'Fiule, tu în toată vremea eşti cu mine şi toate ale mele ale tale sunt, se cuvenea însă să ne veselim şi să ne bucurăm, căci fratele tău acesta mort era şi a înviat, pierdut era şi s-a aflat'.***

Fiul cel mare din pilda *'fiului risipitor'* reprezintă pe unii credincioşi iubitori de Dumnezeu şi de Biserică, harnici şi cinstiţi, având viaţă curată şi evlavie multă, *dar sunt adesea nemilostivi şi neiertători faţă de păcătoşii din comunitate*, pe care mai mult îi judecă decât îi ajută spiritual. ***Întrucât tatăl milostiv iartă pe fiul său cel păcătos care se pocăieşte, şi cere fiului său cel virtuos să fie milostiv şi iertător, Evanghelia de astăzi este, în acelaşi timp, Evanghelie a iertării păcătosului pocăit şi a îndreptării virtuosului nemilostiv şi neiertător.***

Să ne ajute Bunul Dumnezeu ca din pilda 'Fiului risipitor' să învăţăm cât de mare este puterea pocăinţei, cât de sfântă este iubirea milostivă a lui Dumnezeu Care iartă păcatele oamenilor şi cât de binecuvântată este bucuria pe care o dăruieşte Dumnezeu oamenilor smeriţi încă din lumea aceasta.

Pilda *'Fiului risipitor'* ne îndeamnă *să ne pocăim mai mult şi să ne împărtăşim mai des, pentru a ne bucura de primirea iertării, de înnoirea vieţii şi de lucrarea lui Hristos Cel Înviat în viaţa noastră*, spre slava Preasfintei Treimi şi spre a noastră mântuire! Amin!

Pilda Întoarcerii Fiului risipitor este un simbol al Tainei Pocăinţei

Arhid. Ştefan Sfarghie
- 28 feb, 2021

În Duminica a 34-a după Rusalii, a Întoarcerii Fiului risipitor, Preafericitul părinte Daniel, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a rostit un cuvânt de învăţătură în Paraclisul istoric „Sfântul mare mucenic Gheorghe" din Reşedinţa Patriarhală în care a evidenţiat că Evanghelia citită în cadrul Sfintei Liturghii (Luca 15, 11-32) ne arată că sufletul înviază din moartea spirituală prin pocăinţă. Preafericirea sa a subliniat că Biserica a rânduit citirea Pildei Întoarcerii Fiului risipitor în a doua duminică din perioada Triodului pentru a evidenția importanţa pocăinţei, *„ca mod de ridicare a omului din păcat, de împăcare cu Dumnezeu şi de revenire la vocaţia lui sfântă de a dobândi sfinţenia şi viaţa veşnică".*

Întâistătătorul Bisericii noastre a precizat că Pilda Întoarcerii Fiului risipitor este un simbol al Tainei Pocăinţei sau a Spovedaniei. *„Momentele ridicării spirituale din păcat a tânărului risipitor sunt de fapt treptele pocăinţei fiecărui om care doreşte să-şi înnoiască, să-şi schimbe viaţa şi să se împace cu Dumnezeu, cu semenii şi cu el însuşi",* a spus Preafericirea sa.

Referindu-se la ţara depărtată în care a plecat fiul risipitor, patriarhul României a arătat că aceasta are şi o semnificaţie spirituală, nu doar una geografică, fiind o stare a libertăţii totale a omului printr-o înstrăinare de Dumnezeu: *„Ţara depărtată este o ţară a îndepărtării omului de Dumnezeu şi o ţară a libertăţii trăite ca uitare*

de Dumnezeu şi împătimire în plăceri materiale şi trupeşti. Ţara depărtată este ţara libertăţii totale, fără nici o supraveghere, fără nici un control, fără nici un sfat, fără nici un ajutor".

În continuare, Preafericitul părinte patriarh Daniel a explicat gesturile surprinzătoare ale tatălui care a alergat cu bucurie în întâmpinarea fiului risipitor revenit acasă. *„Ce înseamnă aceste gesturi ale tatălui? Ele înseamnă preţuirea pe care o are Dumnezeu faţă de pocăinţa omului păcătos. Când omul se hotărăşte să se întoarcă la Dumnezeu, mare bucurie se face în ceruri, iar Dumnezeu Se bucură de această întoarcere şi iese în întâmpinarea celui care se pocăieşte, aleargă spre el pentru a-i dărui iertarea. Haina cea dintâi (Luca 15, 22) ne arată legătura dintre botezul în apă şi botezul lacrimilor sau al pocăinţei. Inelul pus în mâna fiului risipitor pocăit, reîntors acasă, înseamnă reînfierea prin har a omului înstrăinat de Dumnezeu prin păcat, înseamnă reintrarea omului păcătos, dar pocăit în iubirea neschimbată, neîntreruptă a lui Dumnezeu, pentru că inelul are o continuitate. Iar încălţămintea nouă înseamnă ajutorul harului lui Dumnezeu care vine odată cu iertarea păcatelor, pentru ca omul să poată păşi peste spinii ispitelor. Viţelul înjunghiat înseamnă Taina Sfintei Împărtăşanii, care este arvuna bucuriei din Împărăţia cerurilor, arvuna bucuriei învierii şi a vieţii veşnice",* a spus patriarhul României.

Preafericitul părinte patriarh Daniel a vorbit apoi despre fiul cel mare al tatălui, care nu a avut aceeaşi iubire iertătoare faţă de fratele său. *„Fiul cel mare, harnic şi ascultător, nu are aceeaşi iubire milostivă şi iertătoare ca tatăl său. El reprezintă uneori pe credincioşii evlavioşi, împlinitori ai poruncilor lui Dumnezeu, dar adesea foarte critici la adresa celor păcătoşi, pe care mai mult îi judecă decât îi ajută să se îndrepte. De aceea, Evanghelia de astăzi este nu doar Evanghelia iertării fiului risipitor, ci şi Evanghelia îmblânzirii fiului virtuos, dar neiertător. În esenţă, Evanghelia ne arată că iubirea milostivă și negrăită a lui Dumnezeu copleşeşte dreptatea Lui. După dreptate, fiul risipitor trebuia pedepsit potrivit pagubelor pe care le-a produs prin risipirea averilor primite de la tatăl său. Însă iubirea milostivă a lui Dumnezeu a copleşit dreptatea Lui, pentru că sufletul unui om păcătos care se pocăieşte are o valoare infinită. De aceea, Dumnezeu Tatăl nu pune pe acelaşi plan bunurile materiale risipite şi valoarea eternă şi unică a fiecărui suflet care se întoarce la El prin pocăinţă. Evanghelia aceasta a inspirat troparul care se cântă la slujba călugăriei, «Braţele părinteşti».*

Călugăria este, după cum spunea părintele arhimandrit Cleopa Ilie, Taina Pocăinţei organizată pentru toată viaţa. De aceea, acest tropar, «Braţele părinteşti», este cuprins şi în sedelnele din Utrenia zilei de astăzi şi a devenit un simbol al

pocăinţei monahului sau monahiei pentru întreaga viaţă. Duminica Întoarcerii Fiului risipitor ne arată cât de importantă este în perioada de pregătire pentru Postul mare şi în toată perioada postului Sfintelor Paşti pocăinţa sinceră”, a subliniat Preafericirea sa.

Iubirea Domnului “fără reproşuri”: Domnul şi astăzi ne spală picioarele şi continuă să bată la uşa inimii noastre, deşi o găseşte închisă…

Să dăm fără să ne pară rău

Şi dacă cineva din voi e lipsit de înţelepciune, s-o ceară de la Dumnezeu, Cel ce tuturor le-o dă cu simplitate şi fără-nfruntare i se va da. (Iacov 1, 5)

Domnul dă cu mărinimie, fără să-I pară rău. Noi însă, când dăm ceva, ni se întâmplă destul de rar să dăm fără regrete sau fără reproşuri. Le reproşăm oamenilor că cer prea mult şi prea des, câteodată folosim ocazia de a le ţine o întreagă morală, aducându-le aminte că s-au arătat nerecunoscători faţă de ajutorul pe care li l-am dat mai înainte. ***Domnul procedează altfel cu noi păcătoşii. Putem să ne adresăm Lui în fiecare zi şi de câte ori vrem, iar El nu se va supăra. Putem să venim înaintea Lui cu oricât de multe cereri de ajutor. El nu ne va reproşa niciodată că sunt prea multe.***

După ani şi ani de indiferenţă, de înstrăinare, când în sfârşit ne îndreptăm din nou spre Domnul, El nu ne va face o vină din acest trecut, fiind gata să reverse asupra noastră milostivirea Sa, să ne primească cu iubire, ca pe fiul risipitor, să ne iasă în întâmpinare. Iată de ce cuvintele: “El dă cu simplitate şi fără-nfruntare” (reproş) exprimă foarte precis aceeastă calitate a lui Dumnezeu.

Domnul ne dă, într-adevăr, totul. S-a dat pe Sine Însuşi pentru omenirea căzută în păcat. Păcătoşenia şi nevrednicia noastră nu-L fac să renunţe la iubirea pe care ne-o poartă şi care „pe toate le nădăjduieşte, pe toate le rabdă”.

Nu vă temeţi de reproşurile Lui, temeţi-vă doar de reproşurile propriei voastre conştiinţe, dacă veţi mai întârzia să veniţi la mărinimosul, iubitorul vostru Părinte.

Fie ca milostivirea Lui, de care de atâtea ori v-aţi bucurat la nesfârşit, să vă înveţe nu doar să cereţi şi să primiţi, dar şi să daţi. Să daţi aproapelui tot ce puteţi, fără să vă pară rău, aşa cum aţi primit şi voi de la Dumnezeu.

Deschide uşa inimii

Deci, fiind seara în acea zi de-ntâi a săptămânii şi uşile fiind încuiate acolo unde ucenicii erau adunaţi de frica iudeilor, a venit Iisus şi a stat în mijloc şi le-a zis: „Pace vouă!”. (Ioan 20, 19)

Să nu deznădăjduim dacă Hristos nu Se va arăta şi în inima noastră împietrită. S-ar părea că nu are cum să intre, noi înşine încăpăţânându-ne să ţinem uşa zăvorâtă pentru tot ce este bun, respingând cu o trufie dementă „unicul lucru de care avem nevoie”, căznindu-ne să înăbuşim vocea conştiinţei, care nu ne dă pace. Dar chiar şi atunci când ne aflăm într-o asemenea îndărătnică înstrăinare, retraşi ca într-o fortăreaţă aparent de nebiruit, Domnul poate să apară pe neaşteptate, să nu ia în seamă cât suntem de vicleni şi de egoişti, baricadaţi în mijlocul deşartelor noastre cugete şi preocupări şi să ne spună: „Pace vouă!” Domnul ne doreşte mântuirea şi făcându-Se a nu vedea nenumăratele noastre fărădelegi, continuă să bată la uşa inimii noastre, deşi o găseşte închisă. Totuşi, El intră pe ea, ne luminează cu lumina Sa bezna din suflet.

Doamne, Iisuse Hristoase, intră şi în inima mea! Tu, Cel ce ai înviat morţii, Cel ce Tu Însuţi ai înviat, învie în mine seminţele binelui, care întârzie să încolţească, pătrunde în inima mea chiar şi prin uşa încuiată, luminează orbirea mea cu lumina prezenţei Tale, fă-mă să aud sfântul Tău cuvânt „Pace vouă!”.

Trăiască în noi Hristos

Eu în mijlocul vostru sunt asemenea celui ce slujeşte. (Luca 22, 27)

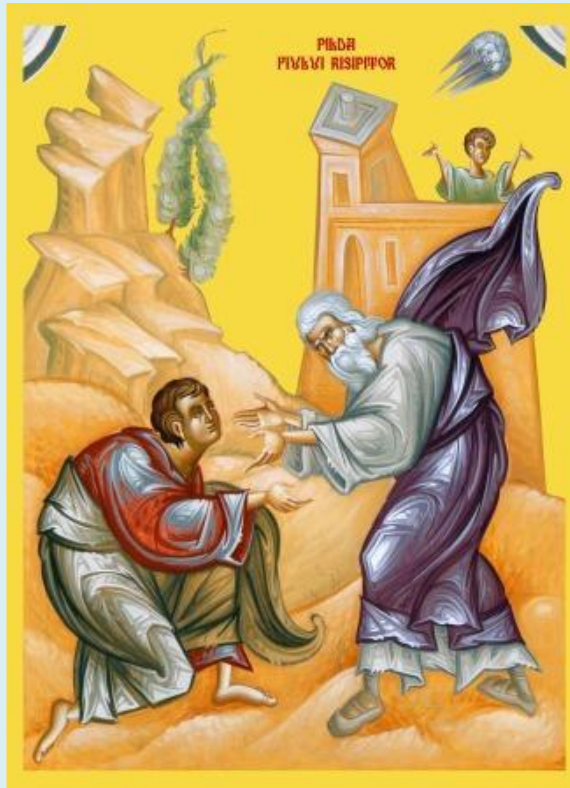
Slujirea Domnului continuă până astăzi. Şi astăzi Se încinge cu prosopul Său, ca să ne spele picioarele. Ne oferă iarăşi şi iarăşi drept hrană sfântul Său Trup, ne dă să bem din potirul cu sfânt Sângele Său. Poartă şi astăzi bolile şi suferinţele noastre. Îndeplinind voia Tatălui, trece peste propria Sa voinţă, pentru ca Tatăl ceresc să lucreze prin El.

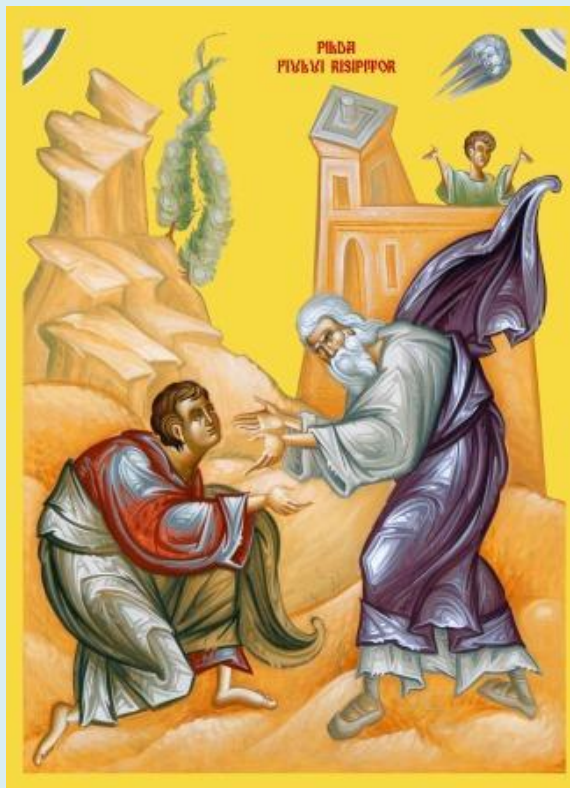
„Voi sunteţi ai lui Hristos" (cf. I Corinteni 3, 23). Să ne aducem aminte ai cui suntem şi vom îndeplini ceas de ceas voia Sa. Trăiască Hristos în noi şi să nu mai trăim noi! El S-a jertfit pentru toţi, S-a dat pe Sine pentru a desăvârşi lucrarea pe care i-a încredinţat-o Tatăl ceresc.

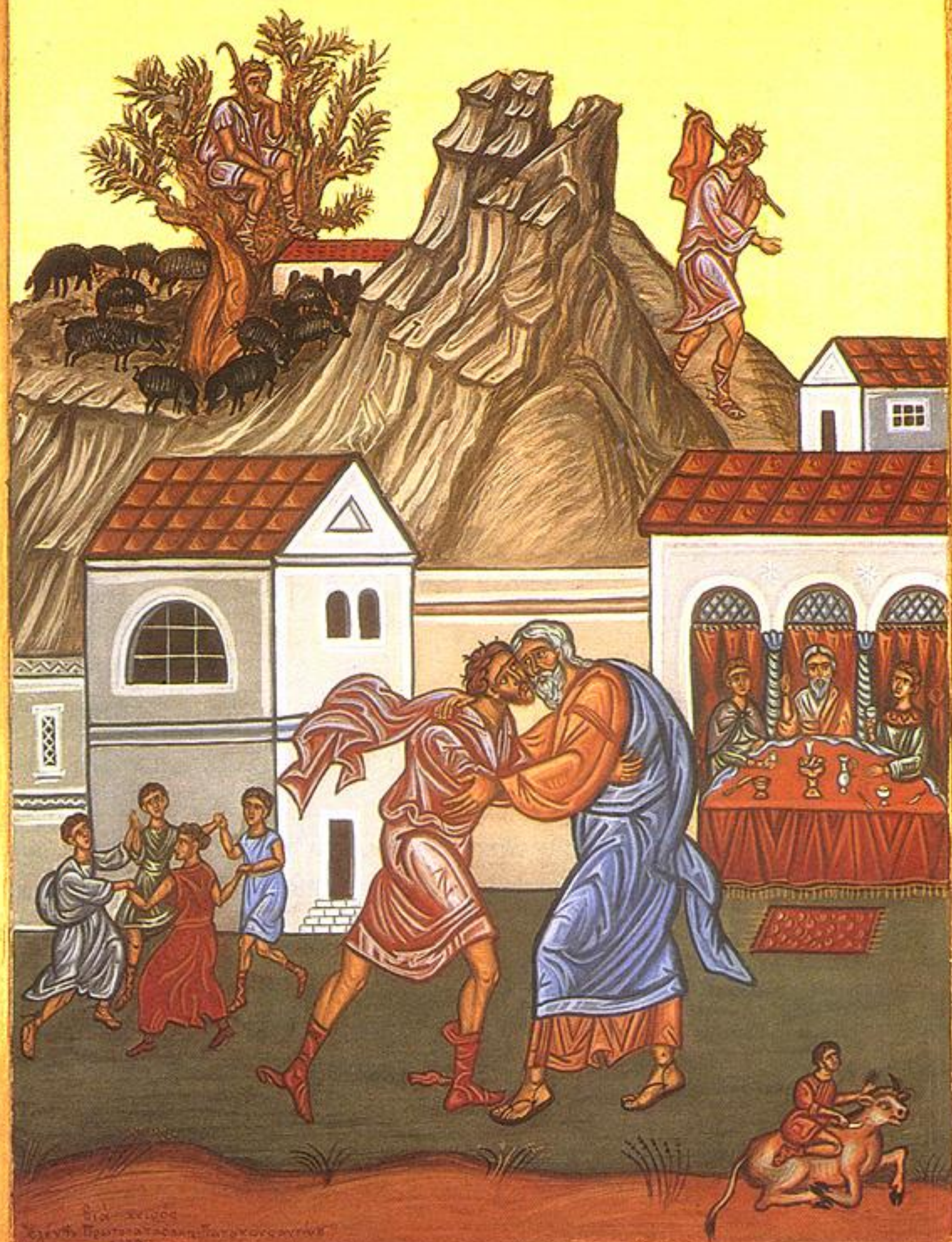
Nici noi să nu precupeţim nimic, să nu ezităm în faţa nici unui sacrificiu, ca să putem auzi, odată şi odată, spunându-ni-se: ***„Bine, slugă bună şi credincioasă!… intră întru bucuria Domnului tău" (Matei 25, 21).***

(din: "Fiecare zi, un dar al lui Dumnezeu - 366 Cuvinte de folos pentru toate zilele anului", Editura Sophia, 2008)

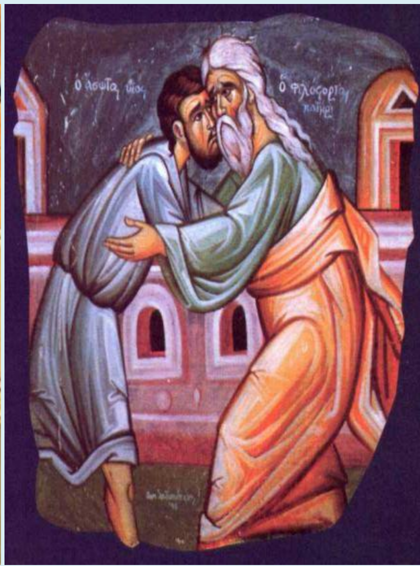
Icoane

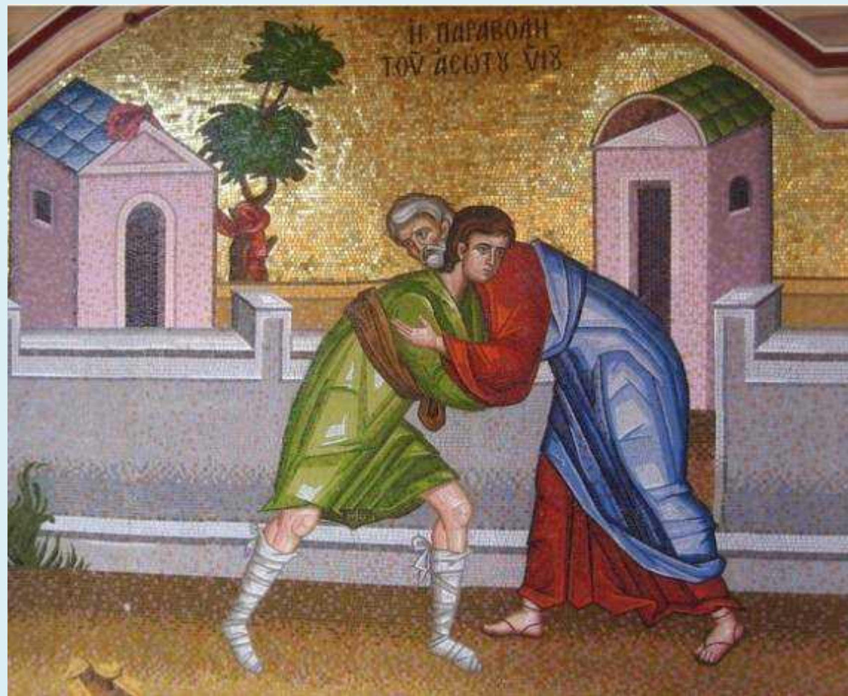

Ἡ ΠΑΡΑΒΟΛῊ ΤΟΥ͂ ἈΣΏΤΟΥ ΥἹΟΥ͂

Η ΠΑΡΑΒΟΛΗ

INTOARCEREA FIULUI RISIPITOR.
LUCA XV, 11-32.

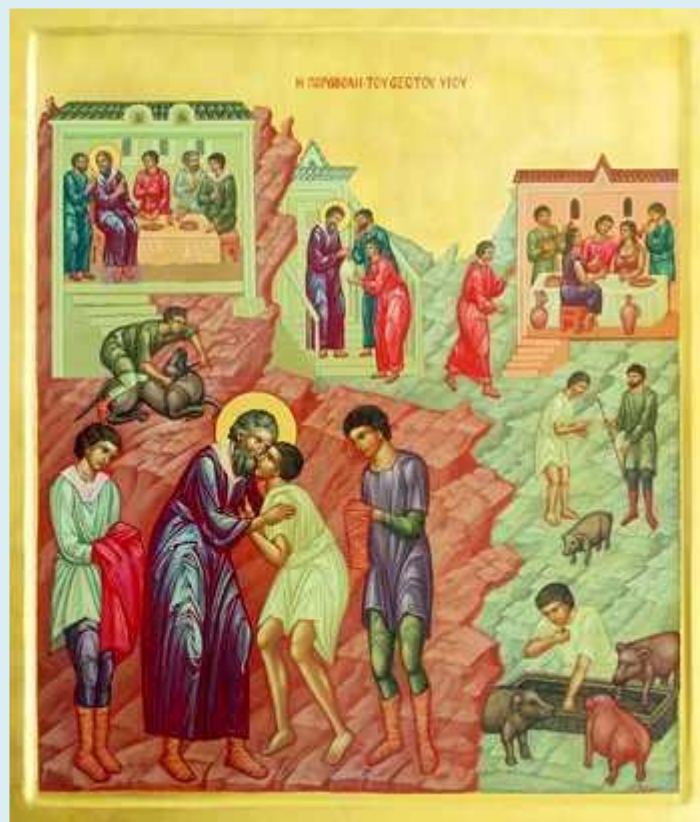

PILDA FIULUI RISIPITOR
LUCA 15, 11-32

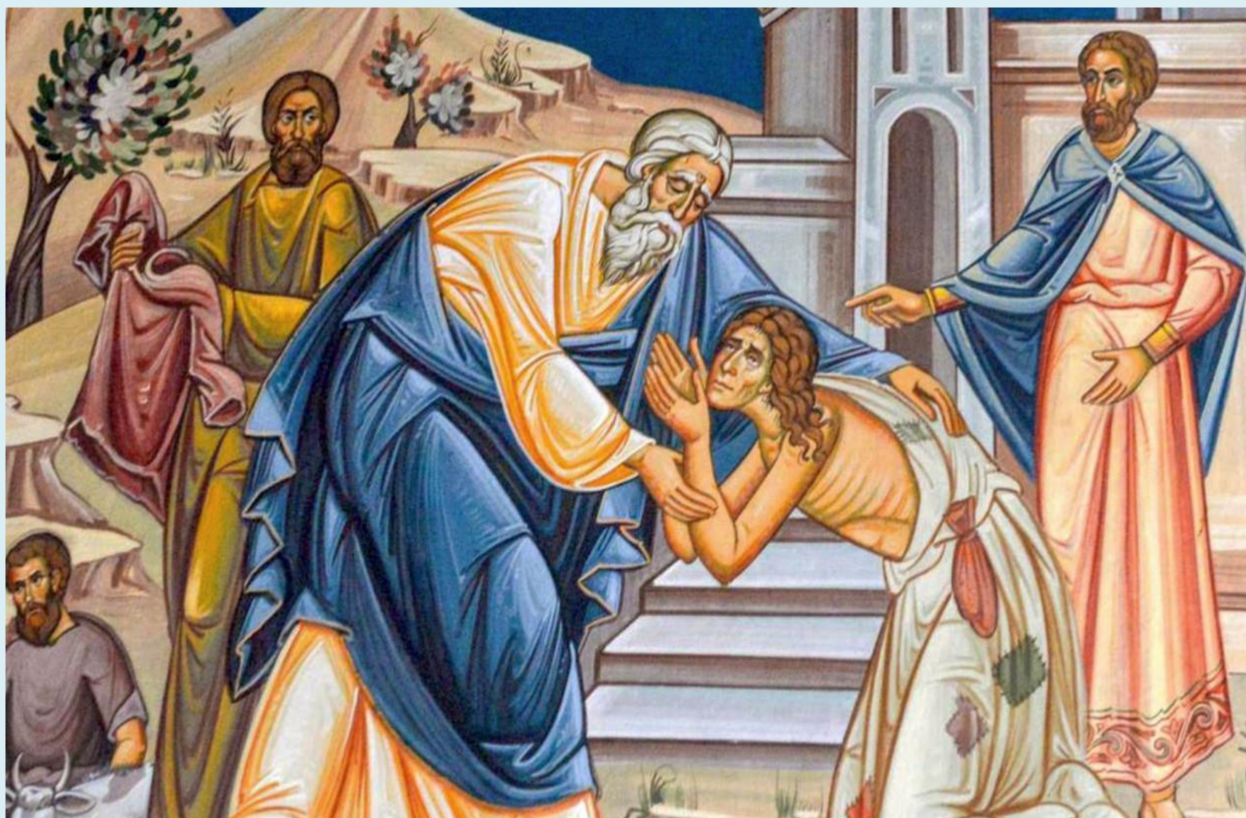

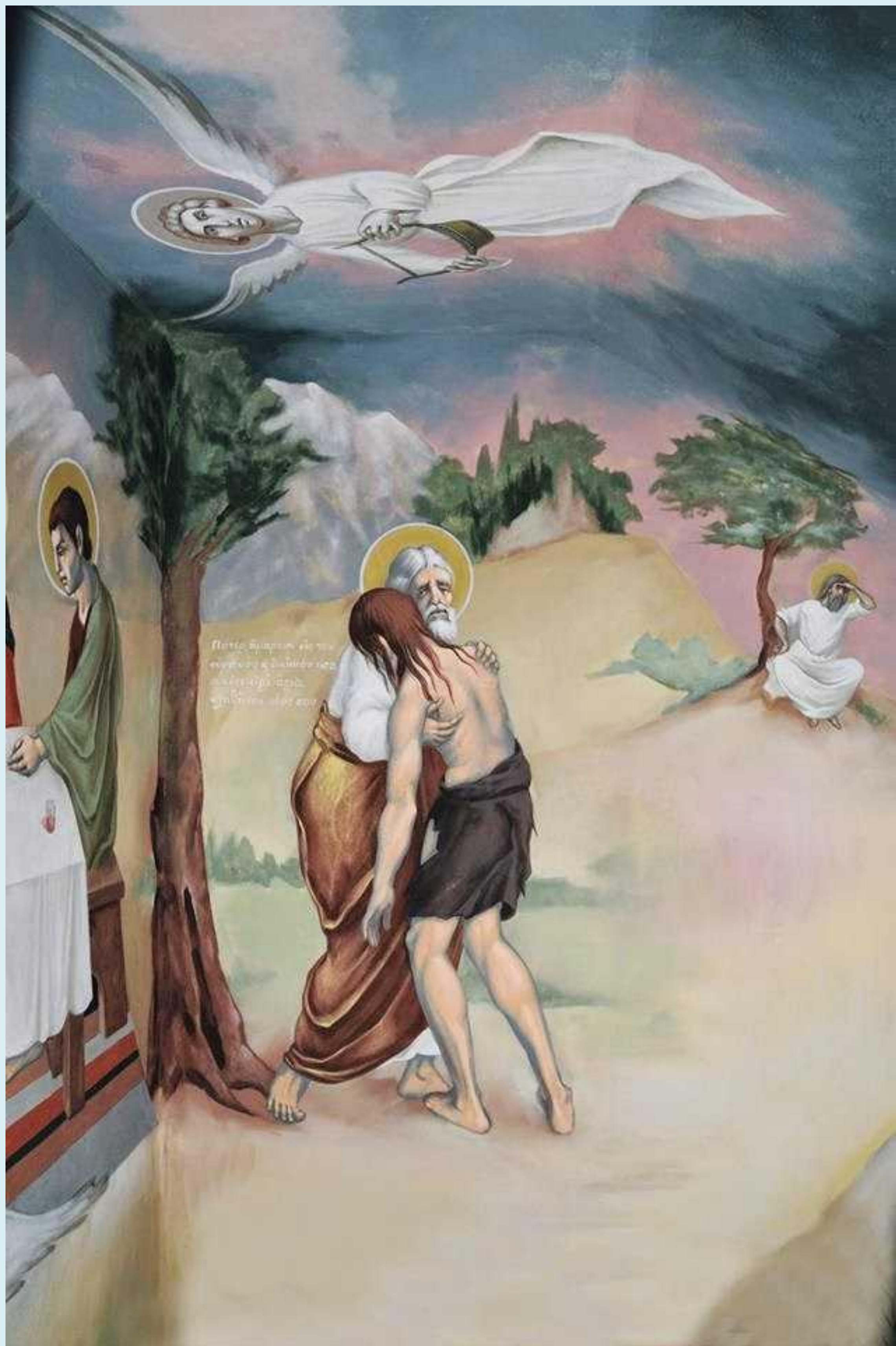

IC

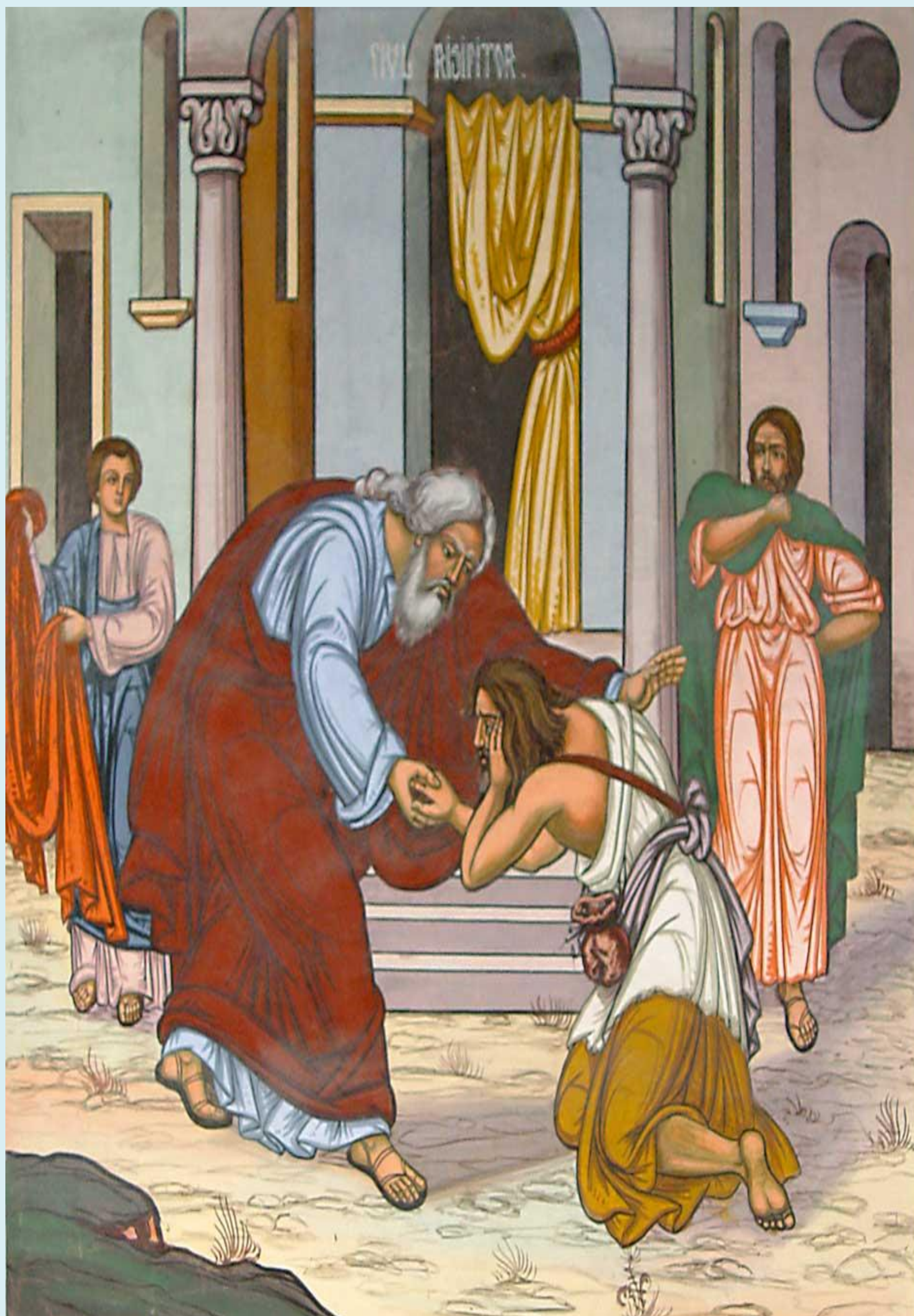

FIUL RISIPITOR.

Braţele părinteşti sârguieşte a le deschide mie,
Că în desfătări am cheltuit toată viaţa mea,
Spre bogăţia cea necheltuită a îndurărilor Tale privind, Mântuitorule,
Acum nu trece cu vederea inima mea cea săracă,
Căci către Tine, Doamne, cu umilinţă strig:
Am greşit, Părinte, la cer şi înaintea Ta!